

Mak: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Drengwol və bi kə Yesu le yongləu yka Dauda yuka Ibrahim.² Ibrahim takə Ishaku, langku Ishaku takə Yakub, Yakub takə Yahuza se ye nyin na.³ Yahuza takə Parika se Zaraha tākə Tamara, Parisa yə su Hasruna, Hasruna yə su Arama.⁴ Arama yə su Aminadaba,Aminadaba yə su Salmuna.⁵ Salmuna yə su Bu'aza tākə Rahap, Bu'aza yə su Obida tākə Ruth, Obida yə su Yassa.⁶ Yassa yə su Dauda gub,Dauda yə su Sulaimanu tākə se kə Uriya.⁷ Sulaimanu su Rehoboham, Rehoboham yə su Abiya,Abiya yə su Asa.⁸ Asa yə su Yehoshafat, Yehoshafat yə su Yoram, Yoram yə su Azariya.⁹ Azariya yə su Yotam,Jotam yə su Ahaz,Ahaz yə su Hezikiya.¹⁰ Hezikiya yə su Manasa, Manasa yə su Amon, A yə su Yosiya.¹¹ Yosiya yə su Yekoniya se ye nyinna vorə nwu ni yēni ni talə Babila.¹² Tamal və yēni ni talə Babila,Yekoniya yə su Sheyaltiya, Sheyaltiya su Zarubabel.¹³ Zarubabel su Abihudu, Abihudu su Eliyakim, Eliyakim su Azuro.¹⁴ Azuro su Saduku,Saduku su Akimu,Akimu su Aliyuda.¹⁵ Aliyuda su Ele'azara, Ele'zara su Matana, Matana su Yakubu.¹⁶ Yakubu su Yusufu bəi kə Maryamu nwu səna yēni su Yesu nwu ni lūna lə leyongləu.¹⁷ Vəbi nwu wurə səkə Ibrahim hā yə pei lə səkə Dauda,vəbi sob dīlə nad,wurə səkə Dauda hā pei lə vorə nwu ni yēni ni talə Babila vəbi sob dīlə nad. Wurə səkə və yeni ni talə Babila yə peilə səkə leyongləu, vəbi sob dīlə nad.¹⁸ Və su Yesu leyongləu yə u əbanunko əbuən. Vorə nwu Yusufu kə dəi Maryamu le su Yesu yəra puka ni pənabnvtalə tura kəbə, yēni yue na lə fū səkə killing kənak.¹⁹ Yusufu bəina Yugul kənak, na yidī və ngəna səkəulə sī legul kəbə, na nasuka və gabzua səna lə zā.²⁰ Yəra na dre və ngəm suka,le nuatum kə Muar yəna də nung muara, yə geina a,"Yusufu yukə Dauda,a sūvələ səvə pəvMaryamu səmua gəng,fū nwu səna yə səkə killing kənak.²¹ Na suyū kə ləbəi, yəmua bā dīnna lə Yesu yəna yong ye legul na dre nung kə bəka."²² Ye nung nwu na bako bon suka kə yi kəuləu kə nung nwu ni gei gya,²³"Luko bon yukə ləse nwu na lausē ləbəi bokwin kəbə kə su yū, Lang ni lūna lə Emmanuel"Nuavə nyi,"Muar sebi."²⁴ Yusufu wurə nunglau na na əbanunko le nuatum kə Muar geina də nwu na pə səna.²⁵ Lang ku nyi na lau sen kəbə hā yəna su yuna nwu ni bā dīn na lə Yesu.

Chapter 2

¹Tamal ni su Yesu dre Baitalami, ləusua Yahuza, vorə və na gub kə Hiridus, yele nung ira yə dra kə bī yəni ta Urushalima ni gei a," ²Nala nwu ni su na lə gub le Yahuda nwu ya? Lemi bi lang bem na bi bī bi yə kə yəbi wpna."

³Gub Hiridus yə larə nung nwubbón,kika na wurə,sē yē lē kə Urushalima pip.⁴Hiridus wurə luvə ke le era fanua suka sē yē lē kyanga drengwol kə Musa pip,na bib ni vəi nwu ni su leyongləu də nwu.⁵ Ni gei na gya,"Dre Baitalami ləusua le Yahuda,banunko le nuatum kə Muar vəla gya, ⁶"Mua Baitalami ləusua lē Yahuda, mua kə nyang kəbə dre ləusua Yahuza, dre mua yəni su lē na gub, nwu yəkə ulə lə lē lang nung ba legul mə lē Israila."⁷Wurə Hiridus lu ye le ira nung nwu lə zā na bībna vorə nwu ni lang ben aba luana nwu.⁸ Na tum ni Baitalami, na geini gya,"Yata taya dfeivə kə yukə yang lə kika. Nə ya yue na nyi, ya yəmə lə nua,kə mə ma boni ta wabna."⁹Tamal ni larə gub bi nwu dua, langku ben nwu ni lang bi nwu dua yəusi ni hā təna dei ləu vei nwu yukə nyang də ləu.¹⁰ Tamal ni lang ben, səni təi, wurə ni ləunyigwani dəba sətəilə ləkə murə.¹¹Ni ta dā tura ni lang yukə nyang se nanna Maryamu. Ni təm kə təm ni wapna. Ni bira ye nung nani ni ngəna yē Zinariya se Luban se Mur.¹² Muar wurə geini suka nung muara sogyi ni ku ni dīkə səkə Hiridus gəng, ni ku ni du ləusua ni nung dra ko lə kwin.¹³Tamal ku ni dua nyi,lenuatum kə Muar yə tākə Yusufu nung muara yəna geini gya,"Wurə,a pə yukə nyang se nanna, kəya duadum ya tā ləusua Masar ya u vei sənə geiya suka da, ləmi Hiridus kə dei və kə yukə nyang kəna wop na." ¹⁴Lə vori Yusufu wurə pə yukə nyang se nāyuri ni dua ləusua Masar. ¹⁵Tana u vei hā se vorə nwu Hiridus bira nwu nung yə ulə və kəuləu suka nwu Muar gei nuakə le nuatum na," Ləusua Masar luvə kə yumə.¹⁶Nung Hiridus lang yele nung ira nwu dəmnuia na nə, nyigwana wurə banglə,wurə na ba nuatum a ni wop ye lemong kə ləbei pip dre Baitalami se dre ləusua nwu giləng ni lə lemong sal rap fanlə sua,mua banung ko nwu na yue nua na ke lē nung ira nwu.¹⁷Sukā nyi kə yəni kəuləu suka suka nwu ni gei nua ke le nuatum na,¹⁸"Ni larə bulok dre Ramah, Və delle se nyi banglə, Rachel del lē suka lemong na, Na yəba və mua munyal sukā lemong koye."¹⁹Vorə nwu Hiridus bira, langku le nuatum kə Muar yə tākə Yusufu nung muara na gei gya,²⁰" A wurə a pə yukə nyang sē nayuri ya dua ya ta ləusua Israila, ye legul nwu kə dfeivə ngəma kə yukə nyang nwu ni bira nə.²¹ Yusufu wurə pə yukə nyang se nāyuri ni dua ni ta ləusua Israila.²²Langku vorə nwu na larə gya Arkilayus kəna gub ləusua Yahuda tāmal kə tanna Hiridus, na sū valə və tavei, tamar Muar yə geina suka nung muara, kəna dua nata ləusua Galili.²³Na dua tana lau ləusua nwu ni lū lə Nazarat suka kəni kəuləu suka nwu ni gei nuakə le nuatum na,a ni lüna lə le Nazarat.

Chapter 3

¹Vətəu Yohanna le wol Baptisma dua dākā ləusua Yahudiya kə gei nuatum a,²" Ya map nung dra ya, və yələ kə Muar badi nə.³" Nā nwu le nuatum kə Muar gei suka ləuna, gya, "Bulog kə yugul kə gei suka dāka gya, 'Ya map nung dra kə Muar mabya ba, yaba nung dra na mā.'⁴Luko bon nung tuasə kə Yohanna lə ləka nyam kərangdul na səp lina lə bel leida. Nungtang na nung lə ye mangkara se tənk.⁵ Tən nyi ye legul dre Urushalima, se yē lē Yahuda pip, sə yā legul u giləng lə sua sue Urdun ni dua ni ta tāna.⁶ Na wol ni Baptisma nung myi Urdun, ni gei ye nung kə bəka ni.⁷ Langku boni na lang ye le Farisiyawa se yele Sadukiya lə kpngali dua ta və wol Baptisma na, na geini gya," Ya yele vəbi ke biyak kə bəka, wotən geiya kəya dua dum ya su yualə kə Muar nwu kə yəli nwu ya?⁸ Ya dīlə ye lemong ko nwu pei və bina nung dra ni nə. ⁹Sogyi kəya ngəm və gei nung nā dre ya ya, 'Bi də sə Ibrahim Taibi,' Mə geiya də Muar kə bon və wurə lə lemong kō lə Ibrahim dre kə tal nwu.¹⁰Tən nyi bi ba sua dom bi bī kap nə. Nə kap kə ləyā dīlə surə kənak kəbə nyi ni kəb na ni kəu lua.¹¹ Mə wolya Baptisma lə məki se və map nung dra ya, langku yugul kodə kə yəli mal mə na mu na dua mə nə, bon və pə wongmu na bo. Na wolya Baptisma lə killing kənak se lua.¹² Kongdei yarə nung na nāna yəna yārə ye nung na yē nung nung kənak na talə dā burung, taye wəiyi na suen lə lua nwu buan mulə bo nwu.¹³Nung Yesu yə dre Galili tākə Yohanna dre sue Urdun kə yəna wol Baptisma nākə Yohanna.¹⁴Langku Yohanna dei və pāna sua gya," Mə yidi mə mua a wol mə Baptisma, kə məka mua yə tāmə ya?"¹⁵ Yesu bina geina gya," A wolmi kəbi ba ye nung kənak pip u lə kənak." Nung Yohanna mang na.¹⁶Tamal və wolna Baptisma, Yesu dī nung myi lə zəmi, nung ləuyilə wurə əba səna, wurə na lang killing kə Muar kə fan ləuna mua banung gonglə yə u ləu dulna.¹⁷Langku boni bulog wurə dī ləuyilə gei gya," Na nung nālə yumə ko məna suka na suka na nwu, mə dəba təilə na."

Chapter 4

¹Langku killing kənak d̄uari Yesu l̄ dākā k̄e mumgkulum ta d̄ēba na. ²Vor̄ nwu nana sumai dafar fārab se vor̄ farab, gom w̄r̄ mua na.³ Le kira v̄ei ȳe s̄ena ȳe geina a," N̄ mua yuk̄ Muar nyi, a geil̄ ye tal nwu bina l̄ zuk̄ frog."⁴ Langku Yesu bina v̄ela geina gya," Ni v̄ela nung a,' Yugul k̄e sob l̄ev̄e nungtang bula k̄eb̄, t̄en nyi s̄e k̄e suka nwu d̄i nua k̄e Muar nwu l̄eu."⁵Nung mungkulum p̄ēna boni tal̄ ganglangz̄ k̄enak t̄ena bāna nua duen duen tura,⁶ K̄ena geina gya," N̄ mua yuk̄ Muar nyi a lub a zue dumsua l̄emi ni v̄ela nung gya, " Na geil̄ yele nuatum na ȳeni lang mua, "Ni p̄e mua dānā ni.suka sogyi ka ḡb̄eb bo mua s̄e tal ḡeng."⁷Yesu bina geina b̄oni gya," Ni v̄ela nung gya,' Sogyi a kira Muar le dāz̄ mua tuko ḡeng."⁸Boni mungkulum p̄ēna tal̄ v̄ek̄ l̄ūra ȳel̄ kina tāna nas̄ k̄e nung l̄eugwam se ye mur̄ ni.⁹ Na geina gya," Ye nung nwu pip m̄e nḡe mua, nwu nā t̄emsua a wap m̄e l̄eu."¹⁰Nung Yesu geina gya," Dua a tasi v̄ei nwu, mungkulum! L̄emi ni v̄ela a, Mua wab Muar le dāz̄emua, Nā b̄on kwin bula mua wab na."¹¹ Nung mungkulum dua mang na, yele muata k̄e Muar k̄e l̄eyuil̄ fan ȳe wabna.¹²Langku vor̄ nwu Yesu lar̄ a ni mua Yohanna n̄e, na d̄i nata Galili.¹³ Na d̄ua na mang Nazarat tana u dre Kafarnahum,nwu nua sue Galili, nua l̄eusua Zabuluna se Naftali.¹⁴Nung nwu na b̄on sukā k̄enī k̄eul̄e suka nwu ni gei nua k̄e Ishaya le nuatum k̄e Muar.¹⁵L̄eusua Zabuluna se Naftali se nuasue wuma, se d̄ēba sue Urdun, se b̄oni l̄eusua le Galili kele sak!¹⁶Yele gul nwu u dre z̄el Ni lang lua k̄e mur̄ Legul nwu u nua sua se s̄ev̄l̄e, Lua ȳe t̄era v̄ei s̄enī.¹⁷Vor̄ Yesu tabi v̄e gei suka k̄e Muar na gei gya," Ya bina nung dra ya l̄emi v̄e ȳel̄ k̄e daz̄ nakwan k̄e Muar b̄adi n̄e.¹⁸Na wo nua sue Galili, wur̄ na lang yele nyin bo rab, Saminu nwu ni l̄una l̄ Bitrus se nyin na Andrawus ni tua nung mua sei myi k̄e mur̄,l̄emi nale mua sei.¹⁹Yesu geini gya," Ye, ȳeyā mua tām̄e,m̄e bina ya l̄e le mia yugul."²⁰ L̄e z̄emi ni mang nung mua sei ni mua tāna.²¹Na d̄ua na tasi ko tuab na lang ye legul ko l̄euni rab ni le nyin zua, Yakubu yuk̄ Zabadi,se Yohanna nyin na. Ni dre kwat se tanni Zabadi, ni map nung mua seini wur̄ na l̄uni.²²L̄e z̄emi ni mang kwat se tanna ni muata na.²³Yesu d̄ua l̄ek̄ gil̄eng t̄a nua sue Galili, na kyanga nung dre tura nung wab ni,na gei nuatum k̄e Muar, na d̄il̄e giar̄ s̄e leko s̄e nyams̄e nwu.²⁴ Tāk̄e v̄ena nung nwu ni ira na l̄eusua Suriya, ni ȳel̄ nal̄e yele nyams̄e, yele k̄e nayī se gyar̄, sele k̄e nayī, sele kō nung muar̄, s̄e le nung kwaivei s̄e l̄e nā b̄ira, na nḡenī gyam.²⁵ Ye legul l̄e kpngali mua tana l̄eusua Galili, se Dekafolis, se Urushalima, se l̄eusua Yahudiya hā se d̄ēba sue Urdun.

Chapter 5

¹Yesu wurə lang yē legul lə kpngali wurə na tuel ləutal na u də, ye lebona dua yə tāna. ²Na əba nua na na kyanga ni gya, ³Nung kənak kə ta tā kə leko ira ləbəka ni dre killing,zəkə Muar ləuyilə kə kəni. ⁴ Nung kənak kə ta tā leko nyigwani ɓanglə, yəni ngəni munyal.⁵Nung kənak kə ta tā le nanung kənak, langku ni yue və ulə ləugwam. ⁶Nung kənak kə ta tā leko kə yidi və na nung kənak ni kwani ləunyigwani. ⁷ Nung kənak kə ta tā le lang nung yī, langku ni ma ni lang nungyī ni. ⁸ Nung kənak kə ta tā le nyigwa kə malə, langku ni lang Muar.⁹Nung kənak kə ta tā le ko kə təma nyigwa zua, lang ku ni luni lə lemong kə Muar. ¹⁰Nung kənak kə ta tā leko kə nayi suka vəna nung kənak, zəkə Muar nung ni.¹¹Nung kənak kə ta tā ya nwu legul kə dalya,ni tuaya və nayi ləu, ni naya ye kika kə bəka, lə suka mə.¹² Ya dəba sətəilə nyigwaya dəba sətəilə, nua kambo ya lə kpngali ləuyilə. Mua ɓanungko yē le nuatum kə Muar kə nuasi nayi boni.¹³Yalə dei ləugwam. Langku nə dei ɓanglə nyi,ni na bəka ni map na lə ya? tən nyi na ulə nung kənak ko bo tən nyi ni kəulə ta kə legul tamlə bo.¹⁴Yalə lua ləugwam. Zə nwu ni myi ləugwam muara səna bo.¹⁵Tən nyi ku legulvbuān ba lua nyi kəni pəni muara ɓuabi kasdog bo, tən nyi ni ba və ulə na, kə yə gabvei lə legul dāzəti.¹⁶Ya mang lua ya gab vei sī legul sukā nyi kəni lang ye nung ya kənak kəni ngə murə lə taya ləuyilə.¹⁷Sogyi ya ngəm ya yə və ɓanglə nung warə se nung kyanga ke le nuatum gəng,yə və ɓangli kəbə, yə və kəuləu ni.¹⁸ Mə geiya da ləkə nak ləuyilə se dumsua kə duari, nung koye ləkə nyang dre nung warə kə duari, sē ni kəuləu ke nung pip dā.¹⁹Langku boni nə woya nə ob nung ləkə nyang dre nung warə mə langku na kyanga lə leko kə na ɓakure ni luna lə lekə nyang dāzə mə ləuyilə. Langku nə woya muani na kyanga nāsəri ni luna lə lekə murə dāzəmə ləuyilə.²⁰Mə geiya sē nə nung nalə ya kənak dua nung nalə kənak kē lē vəla nung sē lē Faisiyawa dā, nyi kə ya yue və ta dāzə mə ləuyilə.²¹Ya larə ni gei lə yē lekə vətəu gya,' Sogyi ya wob vəi gəng, nə woya nə wob vei nyi na ta dre kwan kə murə.'²²Langku mə gei ya də woya nə na yualə sē nyin na nata dre kwan kə murə nə; sē boni woya nə gei lə nyin na gya,' mua nung kəbə nyi! nata dre və ulə na kwan kə murə nə; langku woya boni gei a,'mua le nung ləu! nata nung nua ləuyilə.²³Langku nə mua ngə nung ləutal bgəbnung kəna ngəm nə nyin mua də sē nung ko sē mua nyi.²⁴ A mang nung ngələ mua ləutalə tā map nung d'rā mua sē nyin mua dā, muni kəya ngə nung mua.²⁵A gabnua lə du kwan mua lə zəmi yəra ya ləu nung d'rā kwan suka sogyi du kwan mua ngə mua nāle na kwan, lē na kwan ngə mua nāle tua vei tura kə ni pə mua ni tua tura səbvəi.²⁶Gonga mə geiya də mua dili yē sē na kwa nungkurba nwu pip ləumua dā.²⁷Ya larə ni geiya gya,' Sogyivya lau sē ləse tura gəng,²⁸ Langku mə geiya də ko woya nə lang ləse kəna yidi na ləunyigwa na nyi tən na lausēna ləunyigwa na nə.²⁹Nə nung mua kə nalen kə bāmuā sə nung kə bəka nyi, a kəb na a walə ta. Māding sə mua ko ta lua ləukə gulum sə mua pip ta nung lua.³⁰Nə nā mua kə nalen kə bāmuā və na nung kə bəka nyi, a kəp na a wā ləta səmuā. Māding kə səmuā ko ta lua ləukə gulum səmuā pip ta lua.³¹Langku boni ni gei a,' Ko woya mangnā lə sena nyi na ngəna drengwol wob zuarə;³²Langku mə geiya də ko woya mangnā lə sena,bula kənə lə suka və ləusē ləbei kəbə nyi, na bana lə lē na ləubi.³³Langku boni, ni geilə lekə vətəu gya,' Sogi a pānunk tuko gəng, tən nyi a nəgə ye nung nwu a gabnua lə Muar ləu.³⁴ Langku mə geiya sogi ya pānung tuko gəng,kōlə ləuyilə ləmi və na gub kə Muar;³⁵ Kōlə dumsua, ləmi və tambo na, ko lə Urushalima ləmi ləusua kə gub murə.³⁶Sogyi ko ya pānung lə ləu ya gəng, ləmi a bon və bina lə baləu mua bon kwin ləkə vurum ko lə kə ɓiləng bo.³⁷Tən nyi və gei suka ya ulə Əng,əng,' ko 'oo,oo.' Nə nung kodə dua kəko nwu nyi yə nuakə mungkulum.³⁸Ya larə ni gei gya,' Nung nua kə nung, langku lei nua kə lei.³⁹Langku mə gei ya, sogyi kə ya zan le nung kə bəka gəng. Tən nyi nə woya gbeb na bozang mua nyi a bina kə kwinni.⁴⁰Nə woya kə yidi və pəla so talə kwan kəna mua nung tuasə mua nyi, a mang na nung gbeb səmuā.⁴¹Nə woya na mua lə sā a ni wowo mile kwin nyi ata səna mile rab.⁴²A nəgə nung lə yugul nwu yam nung na mua, sogyi kā bi yugul nwu dəi zan na mua gəng.⁴³Ya larə ni gei gya,' Ana suka kə nyin mua a yəba lēvum mua.⁴⁴ Langku mə gei yā də, ana suka kə lēvum mua a penua lə leko kə ɓanglə mua nwu.⁴⁵Sukā nyi kə ya ulə lemong kə taya ləuyilə, ləmi na ba far kə dili ləu lekə bəka sə lekənak, na nā myi ləu lē nung kənak sē lē kə bəka.⁴⁶Nə kə mua na suka leko kə nasuka mua bula nyi, nua kambo bə mua yue ya? kōlə mua nung gəm boni kə nali ɓanungkure.⁴⁷Nə nyin mua bəla mua gummi nyi, bə a na a dālə leko ya? ko le sak ma kə nala ɓanung kure boni.⁴⁸Langku boni ya ulə le kənak, mua ɓanung ta ya ləuyilə lə kənak.

Chapter 6

¹Yana kika ya sogyi ya na nung kə sukā kə legul lang ya gəng, tən ku nyi ya yue nua kambo ya nākə Muar ləuyilə yē. ²Nə mua ngə nung, sogyi ka bīnung ləu gəng mua bānung yē lē pənung kə nalə dre tura wab Muar se ləu nung dra, suka kə legul ngə ni kə murə, mə geiya lə kənak, tən nyi ni mua nua kambo ni nə.³Tən nə mua ngə nung nyi, sogyi kə nāmai mua ira nung nwu nā len mua kə nali nwu gəng. ⁴Sukā kə nung ngələ mua u dre və muara kə tamua nwu kə lang və muara kə ngə nua kambo mua.⁵Nə mua pēnua nyi, sogyi kə ana bakə le pənung gəng, ləm ni na suka və dei dre tura wab Muar kəni pēnua sē ləu nung d'rā, sukā kə legul lang ni. ⁶Mə gei ya də lə kənak, ni mua nua kambo ni nə. Langku mua kwa, nə mua pēnua nyi, a ta dā tura, kā num nua turā, kā pē nua lə tamua lə zā kə tamua nwu kə lang lə zā nwu kəna ngə nua kambo mua. ⁷Nə mua pē nua nyi, sogyi kə nəmuia bina nəmuia tualəu ləkə tuko boni gəng mua bānung ko yē lē sak kə nali nwu, ni ngəm gya sukā kəni lārəni suka və gei nung lə kpngali.⁸Tən nyi, sogyi kəya u banung ni gəng, ləmi tamua ira ye nung nwu mua yidi nwu nə muni kā bib na. Tən nyi a pē nua banung ko bon⁹"Tabi ləuyilə, Sua dīn mua u lə kənak. Zəkə gub mua ya.¹⁰Sua bīna nung nwu mua yidi nwu ləugwam mua bakə ləuyilə.¹¹A ngəbi nungtang kə dəsi.¹²A kəubi nung kə bəka bi ləta, Mua bako bi kəukə leko ləta.¹³A tabilə dre nung kə bəka gəng, Langku a dī bilə dre nung kə bəka.¹⁴Nə ya kəu nung kə bəka kē legul ləta nyi, taya ləuyilə kə kəuya kəya ləta boni.¹⁵Langku nəya kəu nungkə bəka kē leko ləta kəbə nyi taya kə kəuya nungkə bəka kəya ləta ye.¹⁶Mə tualəu ko, vorə nwu nəya na sumai nyi, sogyi a nui nung mua banung kele pənung gəng, ni nui nung ni sukā nyi kə legul ira a ni na sumai.¹⁷Mə geiya gonga tən nyi ni mia nua kambo ni nə. Langku mua kwa nəmuia na sumai nyi, a zung nui ləu mua a zuab nung mua.¹⁸Suka kə sogyi yugul ko ira gya mua na sumai gəng, tən nyi səkə tamua lə zā, kə tamua nwu kə lang lə zā nwu, ngə nua kambo mua.¹⁹Sogyi a gəm nung zəmuia ləugwam gəng, vei nwu gətak se kyunom kə banglī, vei nwu le nung dī kə gbəm takə dī nwu.²⁰Tən nyi, aba nungzə mua ləuyilə, vei nwu gətak se kyunom kə bangli ye, se vei nwu le nung dī buan gbəm ta dī bo.²¹Ləmi vei nwu nung zəmuia də, nang vei ləunyigwa mua vei boni.²²Nung mua nung lə lua kə sə mua, nə nung mua nə mā, lang səmuia pip kə uli lə lua. Langku nə nung mua mā bo nyi, səmuia pip kə uli dre vəzəl.²³Kənə bānung kure, nə lua nwu səmuia nə lua kənak nyi, lua nwu kə muri bakə la ya?²⁴Yugul buan wab le dāzə bon rab bo, kō na yəba kə kwin kəna na suka kə kwin, kona ba nung na səkə kwin kəna mang kə kwin ni. Mua buan və wab Muar se nungzə ye.²⁵Mua bānung kure mə geiya də, sogyi kə nyigwa ya banglə suka ngəma ya gəng, suka kəbnung nwu ya tang se nung nwubya nuli nwu ko suka kə səya suka kə nung tuasə. Ləmi ngəma d'ua nungtang nə, se səri dā nungtausə kəbə ya?²⁶Ya lang ye yulung dre yua. Ni bə bo ni kəp bo ko ni kəu burung bo, langku taya ləuyilə kə tang nilə, ya nwu ləu murə ya dā ni kəbə ya?²⁷Wotən dre ya nwu səvə banglə nyigwana na kəna buan və tualəu gwuna kə ngəma na ya?²⁸Məka ya banglə leunyigwa ya lə suka nung tuasə ya? ya ngəm ye kā nung dəmvei, nwu ni muri ni yevə na nung nalə, ko ni tua nungtuasə.²⁹Yəra mə gei ya də, kō Solomon se murə na na tua nung tuasə baka kwin dre ni kəbə.³⁰Kənə Muar kətua nungtuasə ləye kā nung dəmvei, nwu na uli dāsi vei ni wāna ləta nung lua nyi, məka kəna buan və tuaya nungsə bo, vəba kənak ya ləkə nyang a?³¹Tən nyi sogyi nyigwaya banglə kəya gei ya, 'Bi tang bə? ko bi nu bə? ko bi tua bə?'³²Ləmi yele sak kə dei və kē nung nwu, taya ləuyilə ira nə gyaya yidi ye nung nwu.³³Langku nyi ya dəivə zəna lə sī se nung kənak na tāye nung pip yəni ngə ya.³⁴Banungkure, nyigwaya banglə suka kə vei gəng, vəi kəna suka ləuna lə nāna.

Chapter 7

¹Sogyi a kwan gəng, nyi mua ma ni na lā kwan ye.² Ləmi lə kwan nwu a na nwu lang ni nalā fonyi, se nung kira nwu ya kira nwu lang nung nyi ni kira ya fonyi.³Məka mua lang kwang kap nwu ləkə nyang nung kə nyin mua, langku kā yəba və lang nua kap nwu nung kwa nwu ya?⁴ Mua nali məka kə mua geilə nyin mua, 'mua sua dī mualə yu kwang kap nwu nung mua,' langku nua kap nung mua fonyi ya?⁵Mua le pənung vei! tən a dīlə nua kap nung mua lə sī da kei, muni nyi kā lang vei lə kənak kā dīlə yu kwang kap nung kə nyin mua.⁶Sogyi ya ngə ye nung kənak lə dua gəng, sogyi kəya wā ye nung kənak sī kə zək gəng. Kəbə nyi ni tamə bo, langku ni bina ni təra dre ləkə yura.⁷ A bib, lang ni ngə mua. A deivei, nung lang mua yue. A kwe lang ni əba mua.⁸ Lemi ko woya nə bib, na muari; ko woya deivəi,kə yue; se yugul ko nwu kwe, ni əba na.⁹Ko wotən dre ya nwu, nə yuna bib bi zuku frog, nyi na ngəna tal a?¹⁰Ko nə na bib sei, nyi na ngəna biyak a?¹¹Tən nyi, ya nwu lə lekə bəka ya ira və ngə nung kənak lə lemong ya nə, nyi mua bakə la taya nwu ləuyilə kə ngə nung kənak lə leko kə bib na nwu boyā?¹²Tən nyi, ko bəya ya yidi yugul naya nyi, ya ma ya nani bakure fonyi, ləmi na nung lə nung warə kə le nuatum.¹³Ya ləu nua tura kə tab. Ləmi nua tura kə ailə se nung dra kə ailə kə talə vei lə və durə vei, legul lə kpngali kə dīli sə kure.¹⁴ Langku nua tura kə tab se nung dra kə yīlə nwu kə talə və yue ngəma, legul buan tuab kə yue.¹⁵Yana kika ya sē le nuatum kə kiba, nwu niyə tāya dre ləka bəngam langku ni ye tang kwai kwai.¹⁶Tākə surə ni nung ya ira ni. Ni buan ni dīlə Inabi sə kop bo,ko gol səkə Zakami ya?¹⁷ Mua bənung kure,kap kənak kə dīlə surə kənak, langku kap kə bəka kə dīlə surə kap kə bəka.¹⁸Kap kənak buan dīlə surə kap kə bəka bo, langku kap kə bəka buan dīlə surə kap kənak bo.¹⁹Nə kap kə laya buan dīla surə kap kənak bo nyi ni kəp na ni tua nung lua.²⁰Tən nyi, ya ira ni lə səkə surə ni.²¹Ko woya nəkə lūmə lə,' Muar, Muar nyi nata dāzəmə ləuyilə kəbə, langku nyi sē leko na nung nwu tamə ləuyilə kə yidi nwu dakei.²²Legul lə kpngali kə geimi vorī a,' Muar, Muar, bi gei nuatum kə sī dre dinmua, dre din mua bi dīlə ye yua kə bəka, dre din mua bi na ye nung kə murə lə kpngali kə bəya?²³Nung na əba nua na na gei ni gya,' Ira ya kəbə! Duabya tasi wuli səmə,yēle na nung kə bəka!²⁴Tən nyi,ko woya nəkə larə suka mə na mua nā səri nyi na uli lə lē yəkə nwu myi zəna ləu tal.²⁵Myi yə, sue yirə,yua kə gbəb bi kə gbəb zəri, langku na yau dumsua ye, ləmi ni myi na ləutal.²⁶Langku nə woya larə suka mə kə mua na nalə nung nalə kəbə nyi na u mua yugul nwu yəkə naye na myi zəna ləu suazue.²⁷ Nə myi ya, sua yirə, nə yua kə gbəb nyi kə dūrə zəri,kə yauwi, nyi kə dūrə na ləkə dīng.²⁸Vorə nwu Yesu kəuləu və gei ye suka nwu pip, ye legul nwu gəmzua ləuni fəm sə nung kyanga na.²⁹Ləmi na kyanga ni nung lə kənak bənung ke lē kyanga ni le Ataura kəbə.

Chapter 8

¹Vorə nwu Yesu fan ləutal, legul lə kpngali mua tana. ²Wurə, le bolē ko yə tāna yəna təm sīna na gei gya," Muar, nā gabnə nyi, a zuab mə."³ Yesu dīlə nānā dolə səna na gei gya, gabnə səmuə zuab" lə zəmi bəle na wurə zuab.⁴ Yesu gei na gya," Sogyi a geilə yugul ko gəng. Mua d'rā mua a tēmuə, talə ləu mua lə le fā nua suka, a ngə nung warə nwu Musa gei nwu, nua və gei ni nua."⁵ Vorə nwu Yesu dua ta Kafarnahum, wurə gong era le suvum ko yə səna,⁶ Na gei a," Muar ləkə murə, zəba mə ləusua dāzə na na kwoikwoi sē sə yilə kə nyimə."⁷ Yesu geina gya," Mə tali kəta ngə na jam."⁸ Gong era gei gya," Muar, pei kəbə ka ta dāzəmə, a gei suka bula lang zəba mə kə yue jam. ⁹Ləmi məma boni īra nwu ni ba ləule suvum na geilə yugul ko məna yə lang na yelī geilə zəba, mā na nung nwu lang nā nali.¹⁰ Yesu Larə suka nwu, ləuna fəm səri na gei lə yē lē tāna gya," Mə gei ya də lə kənak, yue yugul bon kwin sē və ba kənak bon dre Israila kəbə¹¹ Mə gei ya də, lə kpngali kə yəli bī se yob, yəni u ləu nung bəlu ni tank nung sē Ibrahim, Ishaku, se Yakubu, dāzə ləuyilə.¹² Langku lemong kə dāzə ləuyilə ni tuani dre və kə bazəl. Vei nwu ni dellē sē və tang ləi səzuə."¹³ Yesu wurə geilə era gya," Tēmuə, u mua də nwu və bā kənak mua" lə vei yukə nyang yue jam.¹⁴ Yesu ta dāzə kə Bitrus tana yue gwan kə Bitrus ləusua sē sə zuelə.¹⁵ Yesu dō nā na, nung səzuəli mang na nā na wurə na gabni nung tang.¹⁶ Lə lui legul yē leko nung muarə tamni na dīlə killing bəka ləvə geisuka yə na ngə jam lə yē lē nyamsə.¹⁷ Na nung bon yə kələu nung ni gei ləuna nua lenuatum Ishaya, nwu gei gya," Na lə ləuna na pə yē sə yilə bī sē jarə bī"¹⁸ Luko Yesu lang legul nwu gəmzuə gyamna na gei ni ani dua ni dəbə nua sue Galili.¹⁹ Langku le vəla nunk ko yəta na yə gei a," Le kyanga nung, mə muatā mua ko laya mua talī."²⁰ Yesu geinā gya, "A ye nyamzo se buani, ye yulung ləuyilə sē zəni, tən nyi yukə yugul yē sē vei nwu kə ba ləuna də nwu."²¹ Yugul ko dre lē bona gei na gya, Muar, a mang mə ta tū tamə.²² Langku Yesu geina gya," A muatā mə, a mang le ko bira nwu tū ləuni."²³ Yesu wurə ta dre kwat, yē lē bona dua ta tāna. Langku, yua myi kə murə wurə ləu myi.²⁴ Langku yua num ləu kwat, nyi Yesu kəna nung lau.²⁵ Yē lē bona yetā na yə wurə nalə, gei na gya," Muar a yong bī, bī badi və bira nə!"²⁶ Yesu geini gya," Məka ya suvələ, ya nwu və bā kənak ya tuab nwu?" Nung wurə na zan yua sē myi. Nung vei wurə gan.²⁷ Ləu kē lē ləbəi wurə fəm nung wurə ni gei gya," Yugul kəla bon, nwu yē yua se myi kə larə na nwu ya?"²⁸ Langku Yesu dəbə ta nua gwa ləusua le Garasinawa, le ləbəi bon rab nwu yua kə bəka kə tamni yə yue na. Və uləni ləuzo, ni nung sūvəla legul buan dī nung dra bo.²⁹ Ni wurə ni buak vei ləuna gya," Bə mua lā səbi ya, yukə Muar? a yə və nabi lə yī muni kəvə yələ mua yə ya?"³⁰ Vei ye zəg gəmzuə də lə kpngali kə tang nung, tūra bo gyiamni.³¹ Ye yua kə bəka ləni Yam Yesu ni gei gya," Nā dīlə bilə nyi, a tuak bī dre kē zəg nwu gəmzuə nwu."³² Yesu gei ni gya," Ya dua!" ye yua kə bəka dī dua ta dre kā zəg, ye zəg pip wurə d'uadum ta ni kəu myi pip ni bira.³³ Ye legul nwu kə lang zəg d'uadum ta ganglang zə tani gei nua ye nung nwu pip, ye nung nwu ni lang ləuke le ləbəi nwu nung yua kə bəka kə tamni nwu.³⁴ Langku legul ganglang zə pip dī yə yue Yesu. Ni Yam na gya, na dua na mang ləusua ni.

Chapter 9

¹Yesu ta dre kwat ləu myi, na dəba, nata gong zə na.² Langku ni yə nalə ləbəi ko bōna se nāna bira bira nwu na lau ləu gi. Na lang və ba kənak ni, Yesu wurə geilə ləbəi nwu bōna se nāna bira bira nwu gya," Yukə nyang, ləunyigwa mua dəba təilə. Ni kəu nung kə bəka mua ləta nə.³ Langku, yele vəla leko ləkə gei suka nā dre ni gya," Ləbəi nwu kə banglə dinkə Muar.⁴ Yesu ira ləunyigwa ni nə na gei gya," Məka ya ngəm nungkə bəka ləunyigwa ya?⁵ Kə latən zəm nwu gya ni kəu nungkə bəka mua ləta nə,' ko ni gei gya, a wurə a wowo a?⁶ Langku sukā kəya ira yukə yugul də sē murə kəna kəna nung kə bəka ləta ləugwam,..." Na gəilə ləbəi nwu bōna se nāna bira nwu gya a wurə a pə gi mua a ta za.⁷ Nung ləbei wurə dəilə bo wurə dūena za.⁸ Ye legul nwu gəmzua nwu wurə lang nung nwu, ləuni fəm wurə ni wab Muar, nwu ngə ye murə nwu lə legul.⁹ Yesu wurə kə dūari vei, ləbəi kōdə nwu ni lūna lə Matta, nwu na bu dātura gəmnung ləusua. Na gei gya," A muata mə" na wurə na mua tāna.¹⁰ Langku Yesu u dāzəna kə tang nung, langku yelē mua nung ləusau sē le nungkə bəka lə kpngali yə u se Yesu sele bona və tang nung ngi.¹¹ Yele Farisa lang nung nwu buən, ni geilə yele bōna gya," Məka kə lē kyanga ya kə tang nung selē muanung ləusua sele nanungb kə bəka ya?"¹² NWu Yesu larə bon, wurə gei ni gya," legul nwu sē gyiam kə dəivə le wū ye, sē leko se gyiarə səni də.¹³ Təya kyanga nung kə suka nwu, mə kəm məna suka və yongləu, nyi nung fā nau suka kəbə, ləmi yə suka kə le kənak mang nung kə bəka ni kəbə, langku nyi le nung kə bəka."¹⁴ Nung yele bōkə Yohanna yə tāna yə gei gya," Məka kə bi se lē Farisa bi ba kərang nuabi, langku yele bōmua kəni na bəoya?¹⁵ Yesu geini də gya, ləunyigwa ke lē dū kə ləbəi nwu kəzua ləse kə bangli ye nwu ni ləbəi nwu kə zua ləse yəra də sē ni nwu ya? langku dafar də ko kə yəli nwu ni pə ləbei lena zuari nāni ni dūari lə u ni lang bakərang nua ni.¹⁶ Ləbəi koyē kə pə nau landa kə korə kə zong səkə fū, ləmi vei nwu na zong na kə təra, lang vei kə təra lə bəkā.¹⁷ Yegul ye bo kə pə min kə fū kə kəu dre gyip kə korə. Nəni na bon nyi gyip bi kə gəbəmi, min kə kəuləta, tən nyi min kə fū ni kəu dre gyip kə fū kə minī se gyip pip u lə kənak."¹⁸ Yesu kə geini yē nung nwu, lē murī ko dūa təm sīna. Na gei gya," Yumə kə ləse bira gigeu nwu, a yə yā bana ləuna, lang na wuri."¹⁹ Nung Yesu wurə muatāna sele bona.²⁰ Langku boni, ləsē ko boni yue kə kəu səna sal sob dīlə rab, yə na dōsə nau nung tua səkə malna.²¹ Ləmi na geilə ləuna gya," Kō nung tuasə na tuko dō səri, lang mə yue gyam.²² Yesu wurə bina nung na lang na, wurə na geina gya," Yukə ləse, a dəi nyim, və bakənak ngə mua gyam nə." Nung ləse wurə yue gyam.²³ Vorə nwu Yesu yə dāzə kə le murə, yəna lang yē lē bīnung sē lē legul nwu gəmzua kə buak vəi lə bulok.²⁴ Na geina gya," Ya dūa, ləmi yukə ləse bira kəbə tən nyi na ləu nung ləu, langku ni tavə mamna lə nau və sēvəi.²⁵ NWu Yesu dīlə ye legul nwu gəmzua nwu gwam, kəna ləu tura na mua nāna yukə ləsē wurə.²⁶ Nua nung nwu wurə pə ganglang zəri pip.²⁷ Langku Yesu wurə kə dūari vəi, yē lē nung gəbəm rab muatāna. Nə ni buak vei ni gei gya," A lang nung yī bi, Yukə Dauda!"²⁸ Yesu dūa lə dāzəri, yē lē nung gəbəmmi dūa ləu tāna. Yesu geini gya," Ya ba kənak nə mə buan və na nung nwu ya?" ni gab naua gya, "Bakure Muar."²⁹ Yesu wurə dō sə nung ni wurə na geini gya," U yā də mua ba və ba kənak ya,"³⁰ Langku nung ni əba, langku Yesu geini nyimdə gya," So gyi ya gab legul ko ira nung nwu gəng."³¹ Yele nung gəbəm nwu rab dūa ta geinua kē nung lə legul ganglangzə.³² Langku yē lē ləbəi nwu rab kə dūari wurəni pə yugul konwu nau na geisuka bo nase yua kə bəka ni yə nalə tākə Yesu.³³ Tamal yəni dīlə yua kə bəka nau kə ləbəi tavə geisuka. Ye legul nwu gəmzua nwu ləuni tave fəm ni gei gya, Ni lang nung bon bo kwin dre kele Israila kəbə!³⁴ Langku yele Farisa ləkə gei gya," Ləmi nase yua kə bəka nung na dīlə yua kə bəka."³⁵ Yesu dūa tavə giləng dre ganglangzə. Na kyanga nung dre tura kə Muar, na gei nuatum ke Muar ləuyilə, na ngə sə nyimə səkə jarə se le nyamsə,³⁶ Legul nwu gəmzua wurə na lang nung yī ni ləmi nina yī. Ni lang mua yē nung bā nwu le tang ni ye nwu.³⁷ Na geilə yele bona gya," Nung kəbbi lə kpngali, langku yele nung nali kpnga bo.³⁸ Luko bon lə zəmi ya yam Muar lē ləu nung kəbbi, sukā kəna tuəak yē lē nung nalə nau nung kəb na."

Chapter 10

¹Yesu lū və kē lebona sob dili rab na ngəni murə ləukē kiling kə bəka, kəni dīlə nilə, kəni ngə gyam lə lē gyarə se ye le nyamsə lə kpngali.²Yē din kē lebona nwu bon, kə kwin, Siman (nwu ni lūna lə Bitrus nwu) sē Andrawus nyin na, sē Yakubu yukə Zabadi, sē Yohanna nyin na,³Sē Filibus, sē Bartalamawus, Toma se Matta le mua nung gəm, Yakubu yukə Alfa, se Taddawus.⁴ Siman Zalotes, sē Yahuda Iskariyoti Yugul nwu muana ngələ legul nwu.⁵Yē lebona sob dī rab nwu na tum ni na geini də gya,"⁶Sogi ya ta ko laya gəng vei nwu ye le ko ira Muar kəbə, sogi ya ta ləusua lē Samariya gəng.⁷Tən nyi yata tā ke le Israila ko lā nwu. Dre və talə ya, ya gei nuatum kə Muar, ya gei ya, və yələ kə Muar bədi nə.⁸Ya ngə jam lə leko jamni kəbə nwu, ya wurələ leko bira nwu, ya zuab sə kele blē, ya dīlə yē yua kə bəka. Ni ngəya tuko yama ya ngə tuko boni.⁹Sogi ya pə Zinariya, ko Azurfa, ko bi kə yumə dre jiba ya gəng.¹⁰Sogi ya pə suka nung kəu nung naya gəng, ko wangmu, ko kab wowo, ləmi lē nung nalə kə yue nung tang nua nung nalə na.¹¹Ko ləusua kə lai ya ta, ya dei və dāzə kə Yugul nwu sē kika kə ya u də hā sevə wurə ya yəfa.¹²Nəya ta dāzəri nyi ya gumvei. Nə dāzəri mua gum vei nyi, təma ya u ləuni.¹³Langku nə ni mua gumvei kəbə nyi, gumvei ku yə tāya.¹⁴Langku nə leko muaya kəbə koni larə ya kəbə, nəya mang ləusua nyi, ya bgəb kundfur sə boyā.¹⁵Mə gei ya də lə kənak, ləusua kə yue və na kwan kə bəka dā ləusua le Sodom se Gomorrah.¹⁶Ya lang, mə tumya lang mua bangam dre kē tang kwaikwai, ya ulə ysəkə lang mua yē biyak langku langmua yē gongle nwu tangvei bo nwu.¹⁷Yana kika ya suka legul, ni mua ya ni ngələ yē lē na kwan, lang ni għəb ya lə zab tura wab Muar.¹⁸Langku ni mua ya ni ngələ yele era le ləusua sē yē gub suka mə, suka və gei nung ləuya lə yē ni sē le Sak.¹⁹ni mua ya ni ngə, sogi kəya ngəm nung nwubya gei nwu gəng, nung nwu ya gei ni ngəya.²⁰Ləmi ya yā geisuka kəbə, tən nyi killing kənak kə taya kə gei nua ya.²¹Nyin kə mua nyin na kə yilə nua bħua, Langku mua tayu sē yuna. Lemong kə wurələ ye tanni kə bani nua bħua.²²Legul pip kə yəba ya suka kə dīnmə, Langku woya nyim nyigwana hā talə və soċċa nua nyi nanung Yugul li kə sobfi.²³Kə nəni dei vəya lə nungkə bəka ləusua nwu nyi, ya duadum ya ta ləusua kə sī, mə gei ya də, sē nəya giləng dre ləusu lē Israila da muni kə yukə Yugul yə.²⁴Yugul nwu ni kyanga na nung na buan na dā le kyanga na bo. Langku zəba da lē ləuna bo.²⁵Mādin kə lē kyanga nung yə u banung le kyanga na, sē lē zəba banung le ləuna. Nəni lū leləu zəri lə Ba' alzabuba, langku nyi kə bəka bəkəla kəni lu yē lē dazəna lə dīn kə bəka!²⁶Bakure nyi sogi ya sū ni gəng, nung yē nwu ni kāləu kəni āba bo nwu, langku nung yē bo və muara kəni ira bo nwu.²⁷Yē nung nwu gei yā dre və zəl, ya gei na lə dafar, langku nung nwu ni gei ya nwu tāmə buasue ya, ya tual ləu tura kə ya gei.²⁸Sogi kə ya sū leko kə wob gulumsə kəni buan ni wob killing bo.²⁹Tən nyi, ya sū Yugul nwu kə dūrə killing sē gulumsə nung lua nwu.³⁰Tən nyi ni dēb Yugul rab nua nung kurħa kwin kəbə ya? yəram langku ko kwin dre ya yēbo nwu kə yau dumsua kə tayya ira bī kəbə. Langku bóni bāləu ya pip ni dēba nə.³¹Sogi ya sū vələ gəng. Murə ya dā ye yulung lə kpngali nə.³²Banung kure nə woya gei nung ləu mə sī legul, langku mə mā mə gei nung ləuna sī kə tamə ləuyilə.³³Langku nə woya yəba mə sī legul, mə mā lang mə mā bóni mə yəba na sī kə tamə ləuyilə.³⁴Sogi ya ngəm ya yələ təma lə laugwam gəng, yələ təma kəbə, tən nyi kāfəi.³⁵Tən nyi yə suka kə bā kə bəka nā dre ke ləbəi se tanna, lang yukə ləsē sē nanna, langku gwan sē gwan na kə ləsē.³⁶Nə levum kə Yugul də nyi yē legul dāzəna.³⁷Nə woya kəna suka kə tāyu sē nayu dāmə nyi, na pei səmə bo, langku nə woya kə nasuka kə yuna kə ləbəi sē kə ləsē dāmə nyi na pei səmə bo.³⁸Nə woya pə kabnavkə gang kəna muatamə kəbə nyi na pei səmə bo.³⁹Nə woya kə yidī ngəma lang na yue yē woya nə yəba ngəma suka kəvdin mə na yuē.⁴⁰Woya nə mua ya nyi na mua mə, nə woya nə mua mə nyi na mua Yugul nwu tummə nwu.⁴¹Nə woya mua lē nuatum sukā na le nuatum nyi na mua nua kambo kə le nuatum, langku nə woya mua ləbəi lē nanung kənak suka nung kənak na mua nua kambo le nanung kənak.⁴²Kənə woya ngə myiki kə təma deikrag kwin lə Yugul kwin dre kē lemong kwin nu, sukā nale bomə, mə gei ya də lə kənak ko nung dra kə layā na yue nua kambo na.

Chapter 11

¹Tamal nwu Yesu kəuləu və kyanga ye lēbona, na dua tana kyanga nung sē və gei nuatum ləusuani.² Langku ʃon Yohanna dre pursəna larə ye nung nalə nwu le yongləu kə nali, na tum nuatum nua kə lēbona. ³Təna gei ni də gya," Mua nwu mua yəli nwu ya? kō ʃilang vəkə yugul ko ya?"⁴Yesu gabni nua na gei gya," Yata taya geinā də yē nung nwuvya lang sē nung nwu ya larə. ⁵Yē lē nung bgəm yue və langvei, ye leko boni yē kə wowo, yēle blē kə yue və zuab səni, yē lē ko buasue ni yē kə larə vei, yē lē ko ʃira kə wuri lə ngəma, yē lē ləbəka larə nuatum kə fū. ⁶Nung kənak kə yue ko woya nwu nə suka mə banglə nyigwana kəbə."⁷Langku yē lē ləbei nwu mua d'rə fueni, Yesu wurə tabi və geila yē legul nwu gəmzua nwu nung ləu kə Yohanna gya," Ya dua yata dākā nānyam və lang bəya? ko və lang kərang nwu yua kə zəurī nwu ya?⁸ Langku ya dua ya ta və lang bə, ko ya tavə lang yugul nwu tua nung tuasə kənak nwuya? Bakure, legul nwu tua nung tuasə kənak ni yueni dāzə lē gub.⁹Langku ʃətən ya ta və lang ngi _ lē nuatum a? mh, mə gei ya, hā mā dā lenuatum nə. ¹⁰Na nung nā nwu ni vəla nung ləuna gya, 'Ya lang, mə tum lenuatum mə sə ya, Nwu yəkə map nung d'rə sī ya ləu."¹¹Mə geiya də lə kənak, dre lekonwu ləsē su nwu yugul ko yē mu dā Yohanna lē wolmyi. Yəba lə d'rə yukə nyang dazə na gub kə Muar ləuyilə mu dā na nə.¹² Səkə vorə kə Yohanna le wolmyi hā yə peilə vorə kə dasi dazə kə Muar ləuyilə kə nayī sē nung kə bəka, yē lē nung kə bəka kə yidi və pəlī lə sā.¹³Ləmi yē lē gei nuatum sē lē nung warə gei nung ləuna muni kə Yahanna;¹⁴Kənə mua yidi və mua nasəri nyi, na nwu lə Elisha nwu yə vətəu nwu.¹⁵ Nə woya sē buasue nyi na larə.¹⁶ pə ləugwam kə gigeu nwu kə bi tā na səri bəya? tən nyi lang mua yə lemong kə nyimnung dā lomu ləu, nwu ni u ni lū və zua.¹⁷ Ni gei gya,' Bī ya nung, langku ya zidang kəbə, bi ulə nu yī, ya delle kəbə.¹⁸Ləmi Yohanna yə suka nung tang ko və nubmin kəbə, langku ni gei gya,' Na sē yua kə bəka.' ¹⁹Yukə yugul yə tang nung se və nu nung ni gei gya,' Ya lang, ləbəi lē na gwam se lē nu nung, dukə lē muanung ləusua se lē nung kə bəka!' langku ni ira və na kwan ləu kē nung nalə ni."²⁰Nung Yesu wurə zan yē ləusua nwu na na yē nung nalə kə fəmləu dre ni nwu, ləmi ni yəba və bina nung d'rə ni.²¹Dei ləu ya, Korasinu! Dei ləu ya, Baitsaida! Nəyē nung nalə kə fəmləu nwu dū nə ni na dre sur se Saidə lang ʃon ni bina nung d'rə ni d'fugi dre tra nung se tong.²²Ləuko mə naya munyal dafar na kwan mə nyi, nalə le Sur sē lē Saida.²³Mua kwa, Kafarnagum, mua ngəmi muani pa mua ləuyilə ya? o o, ni tua mua Hades. Ləmi ku dre Sodom ni nabnung nalə kə fəmləu nwu ni na dre mu kəbə, nwu hā yə peila və kə dasi.²⁴ Lang boni mə gei yā də yəho dafar və na kwan mə kə na maya lə ləusua Saduma.²⁵Vorə nwu Yesu yə gei gya," Mə wab mua tamə, mua lə lē murə ləuyilə sē dumsua, ləmi a muara yē nung pip lə lē yəkə sē le nung ira, ya ngələ lē ko ira nung kəbə lə nua lemong.²⁶Bakure, tamə, ləmi nyi mading nung mua.²⁷Muar tamə na ba ye nung pip dāna mə, yugul yēbo ira yurə sē tayuri langku yugul yē bo ira tayuri se yuri, nə woya nə yuri pə nyi kə əba ləuna.²⁸Ya yə səmə yē legul se nung pələ ya kə murə lang mə ngəya və ngəma.²⁹Ya pə nung pələ mə ləuya, ya kyanga nung səmə, mə lə lē kənak sē nyigwa kə təma, lang ya yue və ngəma ləunyigwa ya.³⁰Ləmi nung pələ mə yībo yī mə yablə."

Chapter 12

¹Far Lādi Yesu dī kə wo dāyu, gom wurə na yē lebona wurə ni ta və kəb ləu yərā ni tang ngi, ²Yē lē Farisa lang nung wurə ni geilə Yesu gya," A lang, yē lebo mua kə na nung nwu mābo far Ladi."Langku Yesu geini də gya," Ya dəba nung nwu Dauda vəla nwu kəbə ya? nwu gom kə nāna, se yē lē ləbəi se na nwu ya? ⁴ Na ta tura wab Muar tana tang zuku frog nwu ni bā dā tura, nwu mābo kə na sē lē ko sēna kə tan tank, ləmi mā buka kə yē le fā nua suka kə tangni.⁵Ya dəba dre kə nung warə kəbəya, gya vorə lādi yē lē fānua suka tura wab Muar kə banglə far lādi ya langku nyi ni na nung kə bəka kəbə ya? ⁶Langku mə geivya də yugul nwu mu dā far Ladi nwu yənə.⁷Kə dū nəya ira nung nə nyi, 'mə yidi və bang nābi nyi nung ngələ kəbə,⁸ nyi dūgi ya tua yē leko na nung kə bəka nwu yē."⁹Langku Yesu wurə dua mang vei ta tura wab Muar.¹⁰ Langku, ləbəi də nwu nā na kwoi kwoi, yē le Farisa wurə bibna gya," Mādin kə ngə jam lə legul far Ladi ya? Ni gei bon suka və lak bi bona kəna na nung kə bəka.¹¹Yesu geini gya," Ləbəi kəla dre ya nwu nə ma sē bangam kwin, kə bangam yau bəua kə lūra far Ladi nyi kəna bəuan na pəna na nā dīlə boyā?¹²Nyi ku ləbəi se bangam kəla mā dā! Bakure nyi mādin kəni na nung kənak Far Ladi."¹³Nung Yesu geilə ləbəi gya," A yələ nā mua." Wurə Na dīlə nāna, wurə na yue jam, wurə nā na u banung kə kwinni.¹⁴Yē lē Farisa wurə dua səb nung kə bəka ləuna. Sukā kəni dei nung dra və wobna.¹⁵Yesu ira yē nung nwu ni gei ləuna, wurə na mua dra na due na vei.¹⁶Legul lə kpngali muatāna, wurə na ngəni jam pip. Na gei gya, Sogi ni gei nuā lə leko gəng,¹⁷ Sukā bon kə yə u lə kənak, Nwū Ishaya le nuatum yə gei ləuna gya,¹⁸" A lang, zəba mə nwu sārə na; Na nwu məna suka na nwu, nyigwa mə kə dəba təiləna. Mə bā killing mə ləuna, Nā yə na na kwan lə lə Sak.¹⁹Na buak vei lə bulok ye, lang yugul ye kə larə bulok nung dra.²⁰ Krang ko nyimbo bəuan obna bo; nung koye nwu kə mulə dūna, sē kunə na kəu ləu kwan da.²¹Langku takə dīn na lē sak kə yue və bā nyi."²²Langku ni pə yigul ko lē nung gəbəm lē nua nummə sē lē yuakə bəka ni yələ tā kə Yesu. Yəna ngəna sə nyimə nua na əba na geisuka nung na tavə langvəi.²³Yē legul nwu gəmzuə ləuni wurə fəm wurə ni gei gya," Ku nā nwu lə yukə Dauda nwu ya?"²⁴Langku yē lē Farisa larə nua nung fəmləu nwu, m wurə ni gei gya," Ləbəi nwu na bəuan və dīlə yua kə bəka yē sē lə Ba'alzabuba, gub lē yua kə bəka.²⁵Yesu langku ira ləunyigwani wurə na geini gya," Dāzə na gub kə laya nə gabzuə rab lang ni yau, langku nə ləusua ko dāzə kə lāyā gabzuə rab lang ni dəi yē.²⁶Kə nə mungkullum kə dīlə mungkullum, nyi ni gab zua rab nə, nyi dāzə nagub na kə dəi bəka laya?²⁷Langku nə mə dīlə yua kə bəka lə Ba'alzabuba, nyi lə bə yē lemong ya kə dīlə ni lə ya? Langku ləukə nung nwu bon ni ulə lē naya kwan nə.²⁸Langku nə mə dīlə yua kə bəka lə killing kə Muar nyi, dāzə na gub kə Muar kə yə yā də nə.²⁹Yugul na bəka kə ta dāzə le sā kə tana ye nung zəna nwu nəna səp le sā lə sī kəbə ya? nyi muni kəna dī yē nung zəna.³⁰Nə woya sē mə kəbə nyi na yē sēmə, langku nə woya gəm sēmə kəbə nyi na lē yārī.³¹Langku mə gei yā də, ko nung kə bəka sē və banglə dīn kə laya legul na, ni kəuni ləta, langku və banglə killing kənak nyi ni kəuna ləta yē.³²Nə woya gei nung kə bəka ləukə yugul nyi, ni kəuna ləta. Langku nə woya gei nung kə bəka ləukə killing kənak nyi, ni kəuna ləta yē, ko ləugwam nwu, ko kə ko kə yəli nwu.³³Kab kənak kə su kənak, lang kab kə bəka bəka kə su kə bəka, nī ira kab kə ləya səkə surəna.³⁴Yē lemong kə bəka, ya yē lē nung kə bəka, ya na bəka ya gei nung kənak a? lang dre ke nung nwu gəmzuə ləu nyigwa nang nua kə gei suka.³⁵Yugul kənak dre nung kənak nwu gəmzuə ləunyigwana na lang na dīlə nung kənak, sē yugul kə bəka nwu nung kə bəka gəmzuə ləunyigwana nyi na dīlə nung kə bəka.³⁶Mə geiya də vorə və na kwan legul kə dīlə məka nwu nuani gei ləu.³⁷Tākə və gei suka mua lang mua sobbi, langku tākə və gei suka mua lang ni wobba."³⁸Yē le Farisiyawa sē lē vəla nung geina gya, lē kyanga nung, bi yidi və lang nung fəmləu na mua." Langku Yesu gabni na geini də gya," Dāgwam kə bəka sē lē ləu lə lē sē kə dēivə nung fəmləu.³⁹Tən nyi ni naya nung fəmləu ye, bula nung fəmləu kə Yohanna le gei nuatum.⁴⁰Yohanna ləu bo tat se dāfar tat dāfu kə sei kə murə, banungkure yuka yugul kə ləu bo bon tat se dafar bon tat dāfu kə dəmsua.⁴¹Yē lē Nineva wurə kə dəilə bo dāfar na kwan sē lē kə dagwam nwu lang ni tuani, ləmi ni bina nung dra ni sevə gəi nuatum kə Yohanna, lang ku ya lang yugul ko də nwu dā Yohanna nə nwu won ngi.⁴²Lesē lē gub ləusua lə yob na wurə na deiləbo dāfar na kwan sē lē ləbəi dagwam nwu langvna tuani, na yilə tūra nua ləugwam kə yəna larə yikkə kə Solomon. Ya lang yugul ko nwu dā Solomon nə won ngi.⁴³Nə killing kə bəka də səkə yugul nyi, ni duari vei ko nwu məki yēvəi nwu, na dēivəi nwu kəna ngəma də, na yue yē.⁴⁴Na wurə na gei gya," Mə ku zəmə vei nwu yəda, lang ku nə na yə nyi yəna yue zəri nə yəra lang ku nə map nə.⁴⁵Lang ku tana yē killing ko bon nāra nwu bəka dānā nwu, lang ku ni pip yəni ta dre ni ləuvei. langku nyi və uləna kə sokta bəka dākə nuasi nang bon kə uli lə bəka səkə dāgwam kə dəsi.⁴⁶Yesu dre və gei suk sē yē legul nwu gəmzuə nwu, nyi, nāna sē ye le nyinna dəi gwam kə yidi və geisuka sē na.⁴⁷Yugul ko wurə gei na gya," A lang, namua sē yē lē nyin mua dəigwam kə yidi və gei suka sē mua.⁴⁸Langku Yesu bina geilə yugul nwu geina nuatummi nwu gya," Wotən lə nammə lang wotən lə yē lē nyin mə ya?⁴⁹Nung na bina na tā nasə kə lebona na gei gya," Nī nwu lə yē nammə sē ye nyinmə!⁵⁰Nə woya kə nanung nwu tamə ləuyilə kə yidi, nā lə yugul nwu mə pəlī lə nammə sē yē nyinmə."

Chapter 13

¹Dāfari Yesu wurə dī dāzəri na dua tana u nua wuma.² Legul lə kpngali gəmzua bona, wurə na tol dre kwat na u də, nyi ku ye legul lē gəmzua nua gwam.³Nung Yesu wurə geini yē nung lə kpngali lə na tua kə tua gya," Ya lang lē nung ləba dī və bənun⁴. Na bəri nyi, ye nung nung ko yəu ləu dra, yē yullung yə kəma.⁵Yē nung ngi ko yəu ləu nungkurkaye, vei nwu sua kpngabo vei, ni dərə lə zəmi ləmi dəmsua tura bo,⁶kunə zuelə far wura nyi ni kwoi suka ləmi yəngni tura bo wurə ni yulog.⁷Ye nung nungni leko yəu dre kob, ni dərə nuazua sēye kob, kobbı wurə kullam ni.⁸Yē nung nungi leko yəu dumsa kənak,yəni dīləu, ni ngə nung lə kənak, leko fanob, leko fātat, leko farab dīlə sob.⁹Na woya se buasua nyi na larə."¹⁰Ye lebona yə tākə Yesu yə geina gya," Məka mua gei suka lə yē legul lə mada ya?"¹¹Yesu geini gya," Ni ngəya kəya və ira yē nung kə muara dāzə kə Muar ləuyilə nə, ni kəni ni ngəni kəbə.¹²Langku nə woya nung də nā na nyi ni tua na ləuko, kunə woya yē se nanung nyi, ko ko nwu nā na nwu mā ni muari.¹³Na nung nwu mə geini suka lə mādfa, ko dū ni lang ngi mā lang mua ni lang bo, ko dū ni lari mā, lang mua ni larə bo ko ni ira bo.¹⁴Və gei nuatum kə Ishaya yə kəuləu səni, nwu ni gei gya, Nəvə lari nyi ya larə, lang ngi nyi lang ku ya buan ya ira bo.¹⁵Ləmi ləunyigwa kə legul nwu nyim ding, buasue ni nyimding, langku ni brə nung ni, Suka sogi kəni langvei gəng, ko ni larə lə buasue, koni ira nung lə nyigwani sukā kəni bina nung ni ko, kə ngəni jam.¹⁶Langku nung ya mādfin, ləmi langvei se buasue ya, ləmi ni larə vei.¹⁷Mə geiya gonga le nuatum se le kənak lə kpngali kə yidi və lang ye nung nwu ya lang nwu, nyi kəni lang ye. Ni yidi və larə ye nung nwu ya larə nwu, nyi kəni larə ni bo.¹⁸Ya larə māda nwu ni tua ləu lē nung ləba nwu ta və bənun⁹g na nwu.¹⁹Nə legul ko larə nuatum zə na gub kə Muar kəna ira nung kəbə, lang ku mungkullum yə pə yē nung nwu ni bə ləunyigwa na duarə,na nung log nwu ni bə ləu nung dra nwu.²⁰Nung ko ni bə ləu kurkaye nang lə yugul ko larə nuatum kə Muar lə zəmi navmua lə sətəilə.²¹Yəra yeng na ləu kəbə na nyim səna tuab. Nəvə lag bibo sē və nayi wurə suka nuatummi, lang na yəu lə zəmi.²²Log ko ni bə dre kob na nung lə yugul nwu larə nuasuka, və ba kika sē və nasuka yē nung zə yə kəllam nua suka, wurə yəna nanung kənak kəbə.²³Log ko ni bə ləusua kənak, nanung lə yugul nwu larə suka, na ira nung kə sukā, yəni dīləu ni ngə nung nuadub lə kpngali lekə fānob, leko fātat, leko fakwin dili sob.²⁴Yesu yə tuani mada ko gya," Dāzə kə Muar ləuyilə langmua yugul nwu bə log kənak dā yuna.²⁵Langku yəra legul nunglau, lē vumna yə bə log kə bəka dre log kənak wurə dñuena.²⁶Ye log kənak wurə dera sē log kə bəka boni.²⁷Yē zəba kə le ləu yū yə geina də gya," Le kyanga nung, bang log kənak a bə dāyu mua kəbə ya? Log kə bəka yə laya?²⁸Na geini də gya, Levum də yə na nung nwu, yele zəba yə geini gya, ' Mua yidi nyi tabi lubni ya?'²⁹Le ləu yū gəi ni gya, o, o nə kə ya lub ye log kə bəkā nyi ya lublə lok kənak boni.³⁰Ya mang ni ni mu bizua sē vorə və kəbnung. Mə geilə yē lē nung kəbbi," Ya kəb ye log kə bəkā ləsī ya səbni lə dang kə ya suen ni, yele kənak taya kəuni dāburung mə."³¹Nung Yesu tua madā ko gya, dazə na gub na ləuyilə mua banung nung mustard nwu yugul pə bə dā yuna.³²Nung log ləkə nyang dā tā ye log lekure. Tən lang ku nə na mu nyi, na dā tā ye log lekure dā yū. Lang yəni mu mua kab, nwu ye yulung yə map zəni ləuna kabna.³³Yesu lang ku yə geini mada ko gya, dazə na gab na ləuyilə lang mua yeast nwu ləsē pə tua dre səka tāsau tat səkā wurə fəm.³⁴Ye nung pip Yesu geilə legul nwu gəmzua lə mada; nung yē bo nwu na geini də lə mada kəbə.³⁵Na nung bon nyi kəyē nung nwu ni gei ləuni nua kə lenuatum ləuyilə u lə kənak nwu na gei gya, "Mə əba nua mə lə mada. Mə geiya ye nung nwu ni muara vorə və babi ləugwam."³⁶Nung Yesu wurə mang dre legul nwu gəmzua na dua nata dazə.³⁷Ye lebona dua ta tāna tani geina də gya," A geibi nung kə madā ləu log kə bəka dāyu nwu." Yesu vəla geini də gya," Yugul nwu bə log kənak yukə yugul.³⁸Dāyu nung lə ləugwam, lang ku yē log kənak, ye lemong dāzə və na gubna. Ye log kə bəka nang lə yē yuksə lē kə bəka.³⁹Yugul nwu yə bə ni nwu nung lə mungkullum. Vorə və kəp nung nung lə və wurə kə ləugwam, yele nung kəbənyi yē le nuatum ləuyilə.⁴⁰Bakure bon nyi, ye log kə bəka nwu ni gəmni kəni suen ni lə lua, bakure kə ulī və wurə kə ləugwam.⁴¹Yukə yugul kə tum le nuatum na kə ləuyilə, kə yəni gəm ye nung dazə na gub na, yē nung ko yələ nung kə bəka,sē lē ko kə na nung kə bəka nwu.⁴²Kəni pəni ni tua nung lua, vei nwu yəni dellə lə nung myi sēvə tang nā ni lə lei.⁴³Langku le kənak wurə nəkə yumvei lang mua far dazə na gub kə tayurī. woya də sē buasue nyi, na larə.⁴⁴Dāzə na gub na lang mua nung zə nwu ni muara dāyu, yugul yue kəna pəna muara, suka kə tana dəb yū.⁴⁵Boni, dāzə na gub na lang mua lē dəb yē nung nwu kə deivə nung kənak nwu.⁴⁶Langku nə na yue yē nung kə mura sē nung kə mālə, na dua tana dəb yē nung zəna pip kə yəna dəblə.⁴⁷Langku boni,dāzə na gub na lang mua kye mua sei nwu ni tua nung myi wuma,wurə mua yē nung lə kpngali.⁴⁸Nə ku yidi nyi, yē lē mua sei gub dīlə gwam. Kəni u sua ni sarə kənak ni kəu dre nung kəu nung, langku le kə bəka ni kəu ni ləta.⁴⁹Kə uli bako bon vorə və sock nua ləugwam. Yē le nuatum ləuyilə yəkə gab dre ye lekə bəka sē lē kənak.⁵⁰Ni pəni ni tua lua, vei və delle sē və tang lei səzua.⁵¹Ya ira yē nung nwu pip nə ya? ye lebona gabna gya,"O."⁵²Yesu wurə geina gya, luko buan nə lē vəla nung kə laya nwu bina lə lebona sə dāzə na gub na ləuyilə na ulə banung lē ləuzə, nwu dīlə yē nungkə korə sēkə fū dre nung zəna.⁵³Langku u banunko bon vorənge yesu kəuləu və gei ye suka nwu lə mada wurə na dua vei kure.⁵⁴Nung Yesu wurə dua ta ləusua tāna kyanga ye legul dātura wab Muar

ni ləuni wurə fəm wurə ni gei gya,"⁵⁵ Ləbəi nwu yue yikkə se yē nung fəmləu nwu la bona? Nā nwu lə yukə le pēkab nwu kəbəya?⁵⁶ Nanu nā nwu nanna Maryamu nwu kəbəya? ye nyin na nunglə yē Yakub, sē Siman se Yahuda nwu kəbəya? Nā nwu ye nyin na kə ləse sē bi nwu kəbəya? Na yue ye nung pip laya?"⁵⁷ Ləunyigwa ni wurə bənglə səni. Langku Yesu geini də gya," Le nuatum kə ləuyilə kə yue murə ləusuab se dāzəna ye."⁵⁸ Na na ye nung fəmləu vei lə kənak kəbə suka ni ba kənak kəbə.

Chapter 14

¹Vorə kure, Hiridus le ləusua larə nung ləukə Yesu. ²Na geilə yele zəba na gya," Nā lə Yohanna le wolmyi; nā na wurə dre leko fira nwu. Tən nyi yē nung fəmləu kə murə nwu kə nalī səna."³Ləmi Hiridus mua Yohanna, səb na, na tuana pursəna suka kə Hirudiya sekə nyin na Filibus. ⁴Ləmi Yohanna geina gya," Mābo kā pəna lə səmua."⁵ Hiridus dəgi kə wobna, na sū nua legul, ləmi ni pəna lə le nuatum kə yilə.⁶Langku vorə kə surə kə Hiridus yə, Yukə Hirudiya kə ləse wurə zidang dre ləgul wurə Hirudiya dəba teili. ⁷Wurə na gabna nua nung lə nung pa gya ni ngəna kō bəya pip nwu na yam.⁸Tamal Nanna fāvə gub suena nə, na gei gya," A ngəmi gongləu kə Yohanna le wolmyi."⁹ Ləunyigwa kə gub wura bangla suka nung nwu na yam nwu, langku lə suka nung pā se suka kē leko na tang nung sē ni dāzəri, na gei gya tani na banunkure.¹⁰Na tum tani kəb ləukə Yohanna dre pursəna.

¹¹Nung tani yilə ləuna dre deikrag yəni ngələ yukə ləsē wurə na pə tana ngələ Nanna. ¹²Nung yele bona yə pə kumā ta tū. Tamal tani gei nua lə Yesu.¹³Luko nwu Yesu larə nua nung nwu bon, wurə na dī na ta dre kwat na dua na ta veiko lə kwinni. Langku ye legul larə nua, ni dua ni ta tāna ləbo ni mang ganglangzə.¹⁴ Nung Yesu wurə dua yə tāni yəna lang yē ləgul nwu gəmzua. Na lang nung yīni wurə na ngə jam lə yele jarə ni.¹⁵Langku lə luei nyi, yē lebona dua ta tāna tani geina gya," Veinwu dākā lang boni vei bilnə. A mang na lə yē legul sukā kənita ganlangzə tani dei nungtang lə ləuni."¹⁶Langku Yesu geini də gya," Ni duari ye. Ya ngəni nungko ni tang."¹⁷ Wurə ni geina də gya," Bi dəsē zuku frog bon nob sē sei bon rab."¹⁸Yesu gei gya," Ya yə mə lə nilə."¹⁹Nung Yesu geilə yē legul a ni u dumsua ləu kē kā. Wurə na pə zukə frog bon nob se sei bon rab. Wurə na lang vei ləuyilə, na yamvei wurə na ob ye zukə frog na ngələ yele bona. langku yele bona ngələ yē legul.²⁰Ni pip ni tang ni yīrə. Nung ni gəm tā ye nua yui ləkə yura-yī dre kadog sob dilə rab.²¹Yē legul nwu tang nung nwu ləuni fānob, ni dəba ləse se lemong kəbə.

²²Lə zəmi wurə naba yē lebona dre kwat dua sīna nita dəbagwam, kə muni ma mang na lə ləgul.²³Tamal və magna lə yē legul na tuel tal, lə kwinna, sukā kəna pēnua. lə lui na lə kwinna.²⁴Langku kwat mang nua gum lə tūra, yua kə gyip nung ni, ləmi yua kə bgəb kə yelī kə səni.²⁵Lə sivei na dua nata tāni, na wowo ləu myi.²⁶ Langku yē lebona wurə lang na wowo ləumyi, kika na wurə deilə bo, wurə ni gei gya, " Nung muarə," wurə ni book vei lə bulok suka səvələ.²⁷ Langku ləzəmi Yesu wurə geini suka gya, "Kika ya ləusua! mə, sogi ya sū vələ gəng."²⁸Bitrus vəla na gei gya," Muar, nə mua nyi, a gei mī yə tāmu ləu myi." ²⁹Yesu geina gya," A ya." nung Bitrus wurə fan dre kwat na tavə wo ləumyi sukā kəna ta səkə Yesu.³⁰Langku Bitrus wurə lang yuā, wurə səna sūvələ, wurə na ta və fan bi myi wurə na book vei gya," Muar a yong mə!"³¹Ləzəmi Yesu wurə dilə nāna, muana səna, wurə na geina a," Və ba kənak mua mu bo, məka ləunyigwa mua gabzua rab ba?"³²Nung Yesu sē Bitrus dua ta dre kwat ti, wurə nua və gbəb yua dei.³³Wurə ye lē bona dre kwat ti wab Yesu ni gei gya," Lə kənak Mua yukə Muar."³⁴Vorə nwu ni dəba, ni dua nita ləusua le Jannisarata.³⁵Wurə yē legul vei ira Yesu, ni tum nuatum kolaya tākə lekə nua gəmni wurə ni yə nalə ko woya nwu gyarə səna nwu.³⁶Ni yamna a ni dōsə nua nung tuasə na bula, langku legul lə kpngalı nwu dōdə ni yue gyam.

Chapter 15

¹Nung yele Farisa se le vəla nung ləusua Urushalima yəta kə Yesu, yəni gei gya, ²" Məka ye le bomua kə banglə nung warə kē le era ya? Ni zuab nāni bo nwu nəni tang nung," ³"Wurə na bina na geini gya," Məka kəya ob nung warə kə Muar suka kē nung warə kə kəya?"⁴Ləmi Muar gei gya,' A ngə murə lə tamua sē Namua,' Nə woya gei nungkə bəka səkə tanna se nanna nyi, lə kənak na bira.' ⁵Langkuvya kəya ya gei ya,' Nə woya geilə tanna ko nanna " Nə və yong vei bəya ya muu nāmə tən nyi nung ngelə səkə Muar," ⁶"Yugul vətə yəba və ngə murə lə tanna. Tən nyi yā banglə nung warə kə Muar nə. Suka kə nung warə kə kəya nəya." Yē biak nua rab! Māding kə Ishaya le gei nuatum geibnung ləuya gya, ⁸ Yē legul nwu kə ngəmi murə lə nua, langku ləunyigwa ni lə tura səmə. ⁹Ni wab mə lə kə tuko, ləmi nung warə nwu ni kyanga nyi nung warə kə legul."¹⁰Nung na lüvə ke legul gəmzua na geini gya," Ya larə kəya ira- ¹¹Nung yebo nwu kəta dāzang nyi nung kə banglə Yugul, tən nyi, nung nwu kə dili dāzang kə Yugul nung kə banglə Yugul."¹²ng yele bokə Yesu yə geina gya," A ira kəbə ye le Farisa banglə nyigwa nə nwu ni larə nung nwu a gei nwu ya? ¹³Yesu wurə vəla geina gya," Nung ko nwu tamma ləuyilə bə kəbə nyi ni lubbi.¹⁴ Mangni kə ya, yē lē muu kab nung gəbəm. Naku le nung gəbəm kə muu kab lə Yugul nwu na lē nung gəbəm, ni pip ni yəu dābu."¹⁵Bitrus vəla geilə Yesu gya," A bina bi nung kə madā nwu." ¹⁶Yesu geini gya," Yəra yamā ya yē sevə ira nung a?"¹⁷ Ya lang kəbə ya nung nwu ta dāzang fan takə kəu dāfu lang fan takə kəu dābu boiyi kə bə ya?"¹⁸Langku ye nung nwu kə dili dāzang wurə ləunyigwa, nī lə ye nung nwu kə banglə Yugul. ¹⁹Ləmi ləunyigwa ye nung kə bəka kə dili, və wobvei, və ləu se ləbəi zuarə, və dīnungs, və gei nung kə bəka ləu legul. ²⁰Na nung ye nung nwu kə banglə Yugul. Tən nyi və tang nung lə nā dřeng kə banglə Yugul ye."²¹Nung Yesu wurə mang vei dua ta ləusua le Sur se Sida. ²²Boni, ləse ko le Kan'aniya dra ke ləusua, yəna book vei lə bulog gya," A lang nung yi mə leyongləu, yukə Dauda, yumə kə ləsē mungkullum kə na na duasā! yukə ləse nungkullum kə tamna fəmləu."²³ Langku Yesu vəla na kəbə. Yē le bona yə Yamna geina gya," A nanta kə ləse nwu dua, na bockvei tā bi ding."²⁴Langku Yesu vəla gei gya," Ni tummə tākə Yugul ko kəbə bula nyi ta kə bangam lē Israila nwu lā nwu."²⁵Langku yəna təm kə təm sīna na gei gya," Muar a yong mə."²⁶Na vəla na gei gya," Mābo kəni pə nung tang kə lemong ni kəulə yē yudua."²⁷Na gei gya, "Bakure Muar, langku ko du ye yudua mā kə tang ngi səke yura nung tang nwu kə kəu nāle dāzini nwu."²⁸ Nung Yesu vala geina gya," Ləsē, və ba kənak muu muding; u muu də banung ko muu yidi nwu." Farī sī yuna yue sənyimmə.²⁹Yesu wurə mang vei dua ta nua wuma Galili. Na dua na tol ləutal tana u vei.³⁰ Legul lə kpngali dua ta tāna. Ni yə sē leko boni ye sē le nung gəbəm, se leko nua ni ye, se leko kə zənga kə zənga se ye leko lə kpngali nwu gyamni kəbə. Ni yəni lə bibo kə Yesu na ngəni gyam. ³¹Nung ye legul nwu gəmzua wurə ni lang ye nungvnwu ləuni wurə fəm nwu ni lang yē leko nua ni ye kə geisuka, yē leko kə zənga zənga kə wowo mādə, ye leko bo ni yē kə wowo, yē le nung gəbəm kə langvei. Wurə ni wab Muar kə le Israila.³²Yesu wurə lüye lebona na geini gya, mə lang nung yī kē legul nwu gəmzua, ləmi ni u sē mə bo bon tat. ni yē sē nung ko kəni tang. Mə buan mə geini mani dua bo nwu ni ngəni nung tang kəbə leko sēgi ni tavə yau kwoi dra." ³³Yē le bona geina gya," Bi yue zuku frog labon lə kpngali kəbi ngelə yē legul nwu lə kpngalə kəni tang ni yəra ya?"³⁴Yesu bina geini gya," Zuku frog bon mau na ya?" ni gei gya," Nara se sei bon tuab," ³⁵Nung Yesu wurə geilə yē legul a ni u dumsua.³⁶Na pə zuku frog nwu bon nara sē sei, tamal na warə vei, na ob zuku frog na ngelə yē lebona, yē lebona wurə ngelə legul.³⁷Yē legul nwu pip ni tang logni. Lang ku wurə ni gəmta yē nua obbi yədre kadog bon nara.³⁸Yē legul nwu tang nung nwu lē ləbei fā nob bo nad, sē ləsē sē lemong.³⁹Yesu wurə mangna lə yē legul na ta dre kwat na dua na ta ləusua le Magadan.

Chapter 16

¹Yē le Farisa sē lē Sadukiya yəni dəba na ni geina ana nani nung fəmləu ləuyilə. ²Langku na vəla na geini də gya," Nə vai lə lui nyi, ya gei ya, vei kaibo ləmi ləuyilə ləkə nyīni. ³Langku lə binnī nyi, ya gei ya,' Vei mābo, ləmi ləuyilə ləkə nyīni kaibo.' Ya ira və gei nung ləukə nung ləuyilə nyi ku ya əuan ya gei nung ləukə vorə əo. ⁴Dāgwam kə bəka sē və na ləubi kə deivə nung fəmləu, nung fəmləu yə bo nwu ni nani bula nung fəmləu kə yunana ." Nung Yesu wurə mangni d̄ue na nung na. ⁵Yē ləbona dua ta dəbagwam ni zəra və pə zuku frog nā. ⁶Yesu geini gya," Ya na kika sē və ba kika ya sē yisti lē Farisa se le Sadukiya. ⁷Ye le bona wurə gei suka ləzua a," Sukā ləmi bi pə zuku frog kəbə. ⁸Yesu ira nung nə wurə na gei gya," Və bakənak ya kpngabo, məka ya geisuka ləzua ya sukā ya pə zuku frog na kəbə ya? ⁹Yəram ya ira kəbə langku ya ngəm kəbə zuku frog nwu nob kə yugul fānob, langku kadog mauvya pə ya? ¹⁰Sē langku zuku frog nāra kē legul fānad langku kadog mau ya pə ya? ¹¹Məka ya ira kəbə me gei ua suka ləukə zuku frog kəbəya? ¹²Muni kəni ira na geisuka a ni na kika ni suka yisti dre zuku frog kəbə, tən nyi ani na kika ni suka nung kyanga kē lē Farisa sē lē Sadukiya. ¹³Luko Yesu dua ta gyiam kə ləusua lē Kaisariya Fili, na bib yē lebona na gei gya," Legul kə lu yūkə yugul lə woya?" ¹⁴Ni gei gya," Leko kə gei a Yohanna lē wolmyi; leko a Iliya; leko a Irimiya ko yugul ko kwin dre lenuatum kə yələ." ¹⁵Na gei ni gya," Ya kəya ya gei ya mə woya?" ¹⁶Bitrus wurə vəla gya," Mua le yongləu yukə Muar le ngəma." ¹⁷Yesu bina geina gya," Mam tāmu Siman yukə Yunusa, nyamsə sē yue gei mua nung nwu kəbə, tən nyi tamə nwu ləuyilə nwu. ¹⁸Mə ma boni mə gei mua də mua Bitrus, ləutal nwu mə myi tura və wap mə nua tura Hades kə əuan və tuana ye. ¹⁹Mə ngəmua nung nua tura dāzə na gub mə ləuyilə. Ko bəya a səb ləugwama lang ni səb ləuyilə, ko bəya a bira ləugwam lang ni birā ləuyilə. ²⁰Yesu bina gei lə lebona a sogyi ni geilə yugul ko ani lē yongləu gəng. ²¹Langku vorə nwu Yesu tabi və geilə yē lebona gya, rub səni ta Urushalima, tani nayi suka yē nunglə kpngali na kē lē era sē lē Fanua suka sē lē nung vəla, ni wapna kəna wurə lə ngəma ləu bo bon tat. ²²Nung Bitrus wurə muana kurə gəm kwin na tavə kwanua ləuna, na gei gya," Nung nwu dua tasi wuli səmu Muar; sogyi nung nwu yue mua gəng." ²³Yesu wurə bina nungna geilə Bitrus gya," Kutāmə mungkullum! mua tal lag bibo, mua yē kwa və na suka ke nung kə Muar, tən nyi ye nung kē legul. ²⁴Langku Yesu geilə ye lebona," Nə woya kə yidi və mua tāmə, nyi na yiba ləuna, kəna pə kab kə gangna, kəna muatama. ²⁵Ləmi nə ko woya nə yong ngəma na lang na yue yē, sē boni nə ko woya nə wā ngəma na ləta suka mə lang na yue. ²⁶Bətən kə ulī lə nuakambo kə yugul nwu nəna yue ləugwam pip kəna yue ngəma na kəbə ya? Bətən yugul kə ngələ le nung pina nua ngəma na ya? ²⁷Ləmi Yukə yugul kə yəlī dre murə kə tanna sē yē lenuatum na kə ləuyilə. Nung yəna ngə nuakambo kə ko woya pip səkē nung nwu nana nwu. ²⁸Mə geiya də lə kənak, yē leko də dəi vei nwu, ni dəba bira əua yē se nəni lang yugul kə yəlī dre və na gub na."

Chapter 17

¹Tamal bo nasən Yesu pə Bitrus, sē Yakub, sē Yohanna nyinna, na tani lə duin duin nau tal lə ləuni. ²Səna wurə pinna dāsini. Dānung na wurə tavə yumvei lang mua far, langku nung tuasə na wurə ləkə yumvei mua lua.

³Langku, Musa se Iliya wurə yə ləkə geisuka səna.⁴ Bitrus wurə geilə Yesu gya," Muar, māding kəbi yəvei nwu, nə a gab nyi mə map tam bon tat, kwin kə kwa, kwin ka Musa, lang kwin kə Iliya."⁵Yəra na dre və geisuk, kū kə tei lə kə yumvei yə kāləuni, nung bulog ko də dre tei gei gya," Na nung nā lə yumə nwu mə nasuka na nwu, na nu nā nwu mə dəba teilə na ya kabsue səna."⁶ Nwu yē lebona larə nung nwu, wurə ni yau ni brələ dānung səvələ muani lə kənak. ⁷Nung Yesu yə dosəni na gei gya," Ya wurə sogi ya sūvələ gəng."⁸ Wurə ni əba nung ni langvyugul yē bəla Yesu.⁹Ni fanni ləutal nyi Yesu gei gya," Ya gei nau nung nwu ya lang nwu lə yugul ko gəng səni yukə yugul wurə və bira da." ¹⁰Yē lebona wurə bib ni gei gya," Məka kə ye le vəla nung a rub se Iliya yə lə sī da kei ya?"¹¹Yesu bina vəla geini gya," Iliya tən kə yəli yəna ngəya nung pip. ¹²Langku mə geiya də Iliya tən fāvə yəli nə, nyi kuni ira na kəbə. Tən nyi ni nana ko bəya pip nwu ni yidi və nana nwu. ¹³Bakure boni yukə yugul yəkə nayi dānani. Nung yē lebona wurə ira na gei suka ləukə Yohanna le wolmyi.¹⁴Vorə nwu nita tāke legul gəmzuua nwu, ləbəi ko yə tāna yə təm sīna gei gya, "¹⁵Muar a lang nung yi kə yumə, nung kwoivei səna na nayī dīng, vorə ko lang tuana nung lua ko nung myi.¹⁶ Yə nalə tā ke le bomua, ni buan ni ngəna sə nyimə kəbə."¹⁷Yesu wurə bina geina gya," Dāgwam nwu və bā kənak ye sē və nanung kə bəka, mə uli səya tākə tura bəkə laya? Mə nyim nyi səya bəkə ləya? Ya yə nalə."¹⁸ Yesu zan yue kə bəkə wurə dī dāsəna langku yu basəri wurə yue sə nyimə.¹⁹Nung ye le bona wurə yə tāna ləzā yəni gei gya," Məka kəbi buan bi dilə kəbəya?"²⁰Yesu gei ni də gya," Ləmi və bakənak ya nalə kə nyang dīng. Mə geiya də lə kənak nəvə ba kənak ya ləkə nyang mua nung Mustard lang ya geilə gwang tal nwu, 'yana lub vei nwu ata wuli,' lang kə lubbi nung yēbo kə dīua sāya."²¹Tən nyi yē yua kə bəka ko nwu kə dili ye sē ləvə penua sē və na sūmai dā.²²Yəra ni u dre Galili, Yesu geilə ye le bona gya," Ni mua yukə yugul ni ngəli nā legul,²³Ni wobna, lang ləukə bo tat na wuri." nyi kē le bona wurə bānglə.²⁴Vorə nwu ni ta Kafarnahum, yē lē ləbəi nwu mua shekel nung gəm yətā kə Bitrus yə ni gei gya," Lē kyanga nung kəya kwa nung ləusua boyā?"²⁵ Na geina də gya," O."

langku Bitrus dua ta dāzə, Yesu wurə geina suka ləsī na gei a," Bətən mua ngəmmī a, Siman? yē le gub ləusua ni mua nung ləusua nakə wuya? na kē lē nāni ya? ko nale wārə?²⁶Bitrus wurə gei gya," Na lē warə," Yesu geina gya, boni nyi yē lēbnānibni dili ni dre və kwa nung ləusua nə.²⁷Langku sukā kə sogi bi ba yē lē mua nung ləusua na tua kəbə kə a gəng a ta nau myi wuma, a tua galok a gub a pə sei ko dīlə nuasī. Na əba nau na lanmua yue shekel a pə akwarə nung ləusua kə kəm sēkə kwa.

Chapter 18

¹Dafar kə kwinni yē lebona wurə yə tākə ni gei gya," Wotən kə uli ləkə murə dāzə na gub mua ləuyilə ya? ² Yesu wurə lū yukə nyang yə ba nā dre ni.³ wurə na gei gya," Mə gei ya də lə kənak, sē nəvyā bina ya u əanung kə yukə nyang dā, kəbə nyi ya yue vəta dāzə na gub mə ləuyilə yē.⁴ Langku nyi, nə woya tua ləuna sua mua əanung kə yukə nyang nyi nālə lekə murə dāzə na gub mə ləuyilə.⁵ Nə ko woya mua yukə nyang əanung kəko dre kə dīnmə nyi na mua mə.⁶ Langku nə ko woya ba kwin dre kē lemong nwu ba kənak səmə na nung kə bəka nyi, mādin kəni səp na tal namnung dul na kə ni bāna bi myi wuma.⁷ Dəi ləukə ləugwam suka vorə və lagbibō! mādin kə yē vorə nwu ya, langku dai ləukə yugul nwu yē vorə nwu yə kə səna nwu!⁸ Nə nāmuā ko bōmua kə bamua vəna nung kə bəka nyi, a kəbna a wāləta səmuā. Mādīng səmuā ta dre ngəma nāmuā lə kəbbi, ləuko kəni tua mua lua kə dīn sē bōmua sē nāmuā ləkə rabbi.⁹ Nə Nungmuā kə bā mua və na nungkə bəka nyi, a lubna a waləta səmuā. Mādīng kə a ta dre ngəma lə nungmuā kwin ləuko ni tua mua lua sē nung mua ləkə rabbi.¹⁰ Yana kika sogi ya yəba yuke nyang ko dre lemong nwu gəng. Mə geiya də yē lē nuatum kə ləuyilə kə lang dānung kə tamə nwu ləuyilə.¹¹ Yukə yugul yəvə yong nung ko nwu lā nwu.¹² Bə mua ngəmi ya? Nə yugul sē əangam fānob, kənə kwin drē lā nyi, kuna mang yē lekə fālāsong ləutal kəna dua tana dəivə kə kwin nwu lā nwu bo ya?¹³ Nə kuna yuēna nyi mə gwiya də lə kənak, na dəba səteilə ləu ləka fālāsong nwu lā kəbə nwu.¹⁴ Lang əakure bon nyi, ləvə yidi kə taya ləuyilə kəbə kə kwin dre kē lemong nwu əanglə.¹⁵ Nə nyin mua namua nung kə bəka nyi, a ta tāna ta geina nung kə bəka na, na dre mua sē na bəla. Nə na lārə mua nyi, a kurə nyin mua nə.¹⁶ Nə kuna larə mua kəbə nyi, a pə nyin mua ko kwin ko rab bizua sē mua, sukā nyi nua legul rab ko tat nyi kə suka kə laya u mādə.¹⁷ Nə kuna larə ni kəbə nyi, a pə sukā a talə tā lē tura wab Muar, nyi a pəna mua lē Sak sē lē mua nung ləusua.¹⁸ Mə gei ya də ləkənak, ko bəya ya səb ləugwam lang ni səb ləuyilə nə, sē ko bəya nə ya bira ləugwam lang ni bira ləuyilə nə.¹⁹ Boni mə gei yādə, nə legul rab ləugwam gabnua kē nung nwu ni yam, lang tamə ləuyilə kə nanī də.²⁰ Nə veinwu legul rab ko tat gəmzuā də dre dīnmə nyi, məmə mə dre ni boni.²¹ Langku Bitrus yəta kə Yesu yē gei a," Muar bo bon mau nyin mə namə nung kə bəka kə kəuna də ləta ya?"²² Yesu geina də gya," gei mua də mə bo nāra kəbə, tən nyi fānara bo bon nāra.²³ Langku dāzə na gub na ləuyila mua əanung kə gub nwu kə yidi və dəba nung zəna sē zəba na.²⁴ Nwu na tabi və dəbā nwu nyi, wurə yəna lə zəba ko nwu na bina talents fānob bo sob.²⁵ Langku nung dra ko nwu kəna kwa nwu yē, lē dāzəna gei a ni mua na ni dəb, sē sena se lemong na sē kobəya na pip kəni kwarə.²⁶ Nung zəba nwu wurə yəu sua, baləu na sua sīna, na gei gya,' Le dāzəmə a namə munyal də lang mə kwara ko bəya pip.'²⁷ Nung lē dāzəna wurə lang nung yīna mangna nā langku na kəuna zan ləta.²⁸ Langku zəba nwu dī gwam ta yue lē du zan na ko nwu ma bina dinnari fānob, na muana, əiyangna na gei gya,' Kwamə zan mə.'²⁹ Langku lē du zan na yəu sua sīna yamna gei gya,' A namə munyal də, lang mə kwamua.³⁰ Langku lē zəba kə nuasi yəba, tən nyi na muana na tua pursəna a gya sē na kwani yē zan ni da.³¹ Yē lē zəba na lang nung, nyigwani wurə əanglə, yəni geinua lə lē dāzəna yē nung nwu pip na na nwu.³² Lē dāzə kə zəba wurə luna, na gei na gya," Mua le nyigwa kə bəka, kəu mua yē zan nwu pip ləta sukā a yammə.³³ Mua lang nung yī kə zəba lē du zan mua əanung ko lang nung yi kwa nwu boyā?³⁴ Lē dāzəna wurə na na yualə muana ngə nāle kə navei lə yī sukā kəna kwa yē zan nwu ni bina pip.³⁵ Langku nə əakure tamə ləuyilə kə nayā də, nwu nə ko woya yəba və kəuyē nung kə bəka kə nyinna ləta ləunyigwa na.

Chapter 19

¹Tamal Yesu kəuləu və gei yē suka nwu, na wurə ləusua Galili, na dúa nata ləusua lē Yahudiya, dəba gwam kə nuasue Urdun. ²Legul lə kpngali mua tāna, na ngəni sə nyimə vei.³Yē lē Farisa yə tāna, ni dəba na, ni gei gya," Māding kə ləbei mangna lə sēna lə suka ko bəya?"⁴"Yesu bina vəla ni gya," Ya dəba kəbəya na nwu na map ni lə nuasi na mapni ləsē sē ləbei ya?⁵Na nwu na map ni boni na gei gya,⁶Suka kə nung nwu ləbei kə mang tanna sē nanna kə wozua sē sena, lang ni ləkə rab ni ulə tualsə kwin nə kəbə ya? Nung ni rab ko kəbə, langku tualsə kwin.⁷Tən nyi nung nwu Muar wōləzua, sogi yugul ko gab dre gəng.⁸Ni wurə ni geina gya," Məka tən kə Musa gei bi də gya bi ngə dfrengwol wob zuarə kəni nan ləsē dúa ya?"⁹Na geini gya," Ləmi suka vəna buasueya nung Musa gabya nua və mangna lə ye sēya, vətəu lə nuasi bako kəbə.¹⁰Mə geiya də, nə woya mngna lə sēna, sēnə bəla nə suka və lau sē ləbei, kəna zua ləsē ko, nyi nalē lau sē ləbei zuarə; Nə ləbei ko zua ləsē ko ni mangna nā nyi nale ləusə ləsē zuarə.¹¹Yē lē bokə Yesu gei gya," Kənə boni nə suka kə ləbei sē ləsē bon nyi və zua ləsē mābo."¹²Langku Yesu geini gya," Ko woya kə buan və mua nung kyanga nwu kəbə, langku bula sē leko nwu ngəni dra və muari dəkəi.¹³Ləmi lē ləbei ko də nwu ni lē dəkəm dāfu kə nani, langku lē dəkəm kodə nwu ni dōb ni dōb, langku lē dəkəm ko də nwu ni bina ləuni lə lē dəkəm suka kə dāzə na gub kə Muar. Ko woya nəkə buan və muana sə nung kyanga nyi na mua.¹⁴Nung ni yē lemong kə nyang ni yələ səna sukā kəna banā ləuni kəna pənuua, yē lebona wurə zan ni.¹⁵Langku Yesu gei gya," Ya mang lemong kə nyang, sogi ya nan tāni suka və yə səmə gəng, ləmi dāzə na gub ləuyilə kə kəni."¹⁶Na bā nā ləu ke lemong, nung na wurə na dúa vei.¹⁷Boni, ləbei ko yə tāna Yesu yəna gei gya," Lē kyanga nung, nung nalə kənak kəla rub sē na da kə yue ngəma kə dīng a?"¹⁸Yesu geina də gya," Məkatən kə mua bəb mə suka nung kənak a, langku nə mua yidī və yue ngəma nyi, avmua nasə kə nung wārə."¹⁹Ləbəi wurə gei nādə gya," Nung warə kə laya?" Yesu gei gya," Sogi a lau sē ləsē zuarə gəng, sogi a dī nung gəng, sogi a gei nung lə bəkā gəng,²⁰A ngə murə lə tamua sē namua, a na suka legul lang mua ləumua.²¹Yu basəri geina gya," Ye nung nwu pip muanādə nə. Tā bətən ko mə nali ya?"²²Yesu wurə gwina də gya," Nə mua yidī və uli lə kənak nyi, a ta, tā dəb ye nung zəmuua pip, a ngələ le ləbəka nyi lang mua yue nungzə ləuyilə; nyi kə a yə yā muatā mə."²³Langku yubasəri lara nung nwu Yesu gei bon nwu nyi, wurə na dúa lə yualə, ləmi nalē nungzə.²⁴Yesu geilə ye le bona gya," Mə geiyādə lə kənak, yidīng kə le nungzə ta dāzə na gub mə ləuyila.²⁵Langu boni mə geiya də, yībo kə nyam kərangdul dī bəua yər ləuko lē nungzə kə tā dāzə na gub kə Muar.²⁶Langku yelē bona larə bon nung ləuni wurə fəm wurə ni gei gya," Wotən kə buan və sobbi ya?"²⁷Yesu langni wurə gei gya," Səkə yugul nyi yī dīng, langku səkə Muar nyi yē nung pip yībo."²⁸Yesu geini gya," Mə geiya də lə kənak, dre sal kə fū vorə nwu yukə Muar u ləu nung ulə na kwan na kə murə, ya nwu ya mua tāmə nwu boni lang ya u ləu nung ulə na kwan sob dīli rab. Yana kwan lə kabzə kē lē Israila sob dīli rab.²⁹Ko woya nə mang zə, ye nyin, tāyu,nāyu, lemong, ko yu suka kə dīnmə, nyi na mua nung fəsob bō lə kpngali lang na yue ngəma kə dīng.³⁰Langku legul lə kpngali nwu nikə nuasi ni uli lə lekə sokta, lekə sokta kə uli lə lekə nuasi.

Chapter 20

¹Dāzə na gub ləuyilə langmua leləuzə nwu dīlə bini tana dəile nung nalə suka yuna. ²Tamal yəna gabnua selē nung nali ləu dinariya kwin ləu bo kwin, na tuak ni dāyu na. ³Na dī gwam lə dāfar tana yue leko dəi tuko dālomu. ⁴Na geini gya, 'Yama bōni yata dāyumə, nə ko bōya mā nyi mə ngəya.' wurə ni dūa tani tanua nung nali. ⁵Lang bōni na dūa na dīlə dāfar sē lə nāfar, na na banungvkure. ⁶Lang bōni la dra far na dī na yue leko dəi tuko. ⁷Nung na geini gya məka ya dəi vei nwu tuko bon na? Ni geina də gya," Ləmi yugul koye pə bi.' Na geini gya, 'Yama yata dāyumə. ⁸Nung lə luəi, lē ləu yū gei lə le nuatum na gya,' A luvə ke le nung nali a kwani nua kamboni, zābi sə leko suok ta kā yələ səkē lekə nuasi. ⁹Yele nung nalə nwu ni pəni lə luəi nwu ni yə, ko woya dre ni mua nung kurba kwin. ¹⁰Nang ye le nung nalə kə nuasi yə, ni ngəm gya ni muari kəni lə kpngali, langku ni mua nung kurba zəka zua. ¹¹Nwu ni mua nua kamboni, ni tavə na nyin nyin ləu lē yū. Nung ni gei gya, ¹²Yele nung nalə kə suok ta nwu ni na nung nalə buən tuab, langku a kwani baki kəbi, bi nwu bi na nung nalə dre zuelə kə far. ¹³Langku le ləu yū bina geilə kwin dre ni gya, dumə, nala nung kə bəka kəbə. Bi gabnua ləzua səmua ləu nung kurba kwin kəbə ya?

¹⁴A pə nung ko kə kwa a mua dra. Mə yidi kə kwa lekə suok ta baki kəya. ¹⁵Mə yē sē nung dra kə nanung lə nung mə ya? ko yana yualə suka və ngə nung mə ya? ¹⁶Yele kə suokta kə uli lə lekə nuasi, lekə nuasi kə uli lə lekə suokta. ¹⁷Yesu wurə kəta Urushalima, na pə yē lebona nwu sob dilibrab gəm kwin, ¹⁸"Lang ni mua yukə Muar ni ngələ le era fanua suka sē lē era vəla nung, lang ni muana ni wobbi. ¹⁹Lang ni muana ni ngəna lə lē Sak, ni sēna, ni gbəb na, ni pena ləukab kə gang. Ləu bō tat lang ni wuri nali. ²⁰Nung nakə lemong kə zabadi yə səna sē lemong na. Yəna təm sina nabyam nung kō nāna. ²¹Yesu geina gya," Bə mua yidi ya?" Na geina gya," A zan yele mong mə nwu rab nwu ni u, kwin ləuna len, kwin ləuna mai mua dāzə na gub mua. ²²Langku Yesu vəla geina də gya," A ira nung nwu mua yammi kəbə. A buan və nunung dre yəkrak nwu mə nulī nwu nəya?" Ni geina gya," Bi buan ni. ²³Na gei ni gya," Yəkrag mə kəna ya buan və nuli. Langku və uli ləuna lend sē ləuna mai mə mə ngəli kəbə, langku nungkə leko nwu Muar mab banī nwu. ²⁴Nwu yē le bona lekə sob larə nua, nyigwani wurə banglə səkē le nyin bōn rab nwu. ²⁵Langku Yesu lūvəni yələ səna na gei gya," Ya ira nə ye le na gub lē Sak kə nani murə, yē lē dazə gub bōni kə nani murə. ²⁶Langku rub sē u bako nā dre ya kəbə. Nə woya kə yidi və uli lə era dre nyi na uli lə zəba ya.

²⁷Kənə woya kə yidi və uli lə nuasi bōni nyi na uli lə zəbaya. ²⁸Mua banung ko yuka yigul yə sukā kəni wapna kəbə, tən nyi kəni wobna, kə yəni ngə ngəma na lə suka yongləu legul lə kpngali. ²⁹Ni dūa ni dī dre Yeriko, legul lə kpgnali muatana. ³⁰Ye le nung gbəm kō bōn rab u nua dra. Wurə ni larə gya Yesu kə duari, ni bokvei gya," Le dazə, yuka Dauda, a lang nung yi bi." ³¹Yē legul wurə zan ni, ni geini gya ni usəng, langku wurə ni tualəu bokvei lə bulok gya," Lē dazə yuka Dauda a lang nung yi bi. ³²Nung Yesu wurə dəi lüvei ləuni na gei gya," Bətən ya yidi ya naya?" ³³Ni geina gya," Le dazə, a əba bi nung bi." Nung Yesu wurə lang nung yī ni, wurə dō nung ni. ³⁴Ləzəmi nung ni wurə əba wurə ni muatana.

Chapter 21

¹Nwu Yesu sē lebona badi Urushalima sē Betafaji, sətal Zaitun, Yesu wurə tum lebona rab, ²Na geini gya," Ya ta zə sī ya nwu, ləzəmi ya yue dər nwu ni səb vei, se yuna. Ya bira ni ya yəmī lə. ³Nə woya gei ya nungko ləu nyi, ya geini ya,' Lə dazə kə yidī ni,' nyi yiguli kə tum mə ni." ⁴Luko na nung nwu wurə yələ ye nung nwu ni gei tua kə lenuatum kə ləuyilə kə kəuləu. Na gei gya, ⁵"Ya geilə lemong kə ləsē Sihiyona. Ya lang gub ya kə yə tā ya. Ləu dər nwu ba ləuna sua." ⁶Nung yē le bona dua ta tāna mua bako Yesu geina nwu. ⁷Ni yələ dər rī sē yuna wurə ni tua ye nung bgəb səni ləuni, Yesu wurə u ləu nung bgəbsəri. ⁸Yē legul yand ye nung bgəb səni nung drā, leko kəb nā yangkab yand nung dra. ⁹Yē legul nwu tākə Yesu sē leko nwu sīna nwu ni bogvei gya, " Hossana səkə yukə Dauda! Yukənak nwu kə yəlī dre dīn kə Muar! Hossana kə yələ." ¹⁰Vorə nwu Yesu ta Urushalima, ganglang zəri dəilə bogvei ni gei gya," Wotən nwu ya?" Yē leguli bina gei gya, " ¹¹Nā nwu lə Yesu lenuatum nwu yə Nazarat ləusua Galili." ¹²Nung Yesu dua ta tura wab Muar. Na nantā ke legul nwu kə dəbnung sē yē lekə yilə nung dəb dātura wab Muar, na tuak teble kele pina nung kurba sē nung ulə ke leko yilə ye gonglə le nung dəb nwu na kəuləta. ¹³Na geini gya," Ni vəla a," Dātura mə a dātura və penua, nyi ku yakəya ya bina lə tura lenung dī." ¹⁴Nung wurə ye lenung gbəm sē lē ko boni ye nwu yə tāna tura wab Muari wurə na ngəni jam. ¹⁵Langku yē lē era fānua suka sē lē vəla nung lang ye nung fəmləu nwu na na nwu, nung ni lārə ye lemong kə bogvei dātura wab Muar, ni gei a," Hossana səkə yukə Dauda," wurə ni na yuala. ¹⁶Ni geina də gya," A larə nung nwu ye legul nwu kə gei nwu kəbə ya?" Yesu geini gya," Bakure! langku ya dəba kəbəya,' nuakē lemong kə nyang se leko nu mimi kə wab na ya?" ¹⁷Nung Yesu wurə dua mangni dua ta ləusua Betanya tana ləuvei. ¹⁸Luko lə bini na ku na yə gang lang zəri, gom wurə nana. ¹⁹Wurə na lang gab gol nua drā, na dua nata bī tana yue nung səna kəbə se bula ye yangna. Na geina gya," Ni yue surə səmuə ko yē lekə dīng," Ləzəmi kab gol wurə kwai. ²⁰Ye lebona wurə lang nung nwu bon, ləuni wurə fəm ni gei gya," Mə ka kə kab golli kwai lə zəmi ya?" ²¹Yesu bina geini gya," Mə gei yadə lə kənak, nə ya ba kənak kunə nyigwa ya gab rab kəbə nyi, ya na nung nwu ni nalə kab gol nwu bula kəbə, langku boni ya geilə tal nwu ya a lub tā yau nung wuma," lang kə nali bon. ²²Ko bəya yavyam dre və penua, ya bakənak lang ya muari." ²³Nwu Yesu dūata tura wab Muari, yē le era fanua suka sē lē era kē legul dua yə tāna nwu, yəra na dre və kyanga nungbni gei gya," Lə murə kə la mua na ye nung nwu, wotən ngə mua murə ya?" ²⁴Yesu vəla geini gya," Məmā mə bəbya suka bon kwin, nəya gei mī lang mə geiya ko lə murə kəla mə na nung nwu. ²⁵Və wolmyi kə Yohanna yə latən na? Yə ləuyilə ko nakə yugul ya?" wurə ni bina ni geiləzua a,' nəbi geibi yə ləuyilə nyi, lang na gei bi a," Məka tən kəya bakənak səna kəbə ya?" ²⁶Langku nə bi geibi,' yə nā legul nyi, Bi sū legul, ləmi lang ni pip ni pəli a Yohanna lenuatum." ²⁷Nung ni bina ni geilə Yesu gya," Bi ira kəbə." Na wurə boni na gei ni də gya məma geiya də kō lə murə kəla mə naye nung nwu bo. ²⁸Langku bə ya ngəm mi ya? Yugul kodə sē lemong bon rab, nata tākə kwin na gei na gya," Yumə, a ta dāyu tā nanung nalə dəsi dāyu." ²⁹Yuri gab na nua na gei gya," Mə tali yē, langku tamal na pina nyigwana nung na ta. ³⁰Nung ləbəi dua ta tākə yuna kə rabbi, na geina fānung kure boni, na geina a mə tali, tamə, langku na ta kəbə. ³¹Wotən dre kē lemong nwu rab na nung nwu tanna kə yidī ni ya?" Ni gei gya yukə nuasi." Yesu geini gya," Mə gei ya gonga də, ye le mua nung ləusua sē lē kila ki kə ta ləuyilə lə ləuya. ³²Ləmi Yohanna yə səya ləu dərə kənak, langku ya bā kənak səna kəbə. Tən nyi yele mua nung ləusua sē lē kilaki ba kənak səna. Langku ya kəya ko yē nung nwu ya lang, ya yəba və bina nung dra ya kəya ba kənak səna. ³³Ya larə madā ko. Ləbei ko də, na sē yū Inabi na yābuavə kam Inabi, na myi gang na giləng nalə, na pə yele na nung na ba ləu Inabī. Na dua ləusua ko. ³⁴Vorə və kam myi surə Inabi yə, na tum ye le zəba na ko tā ke lē kam myi surə Inabī. ³⁵Yele nanung nalə dāyū mua yē zəba ni bgəb kə kwin, ni wob kə ko, ni wā kəko lə tal. ³⁶Lang boni, lē yū tum yē lē zəba ko, kpnga dā lekə nuasi, lang ku yē lē nanung nalə dā yū nani mua fānung lekə nuasi. ³⁷Tamal kure, le yū tum yuna tāni, na gei gya, 'Lēko kəni lang murə na.' ³⁸Lang ku yē le nung nalə dayū lang yuri, wurə ni gei ləuzua,' Nā nwu lə lē dəiləu nung. ³⁹Ya yəbi wobna kəbi dəiləu yū. Nung ni pəna, ni wāna ləta mal yū kəni wobna. ⁴⁰Langku leləu yū wurə yə, bətən na nalə lē nanung nalə dāyu nwu ya?" ⁴¹Ni geina gya," Na dūrə yē le ləbei nwu kə nanung nalə dāyu nwu kika ni mābō nwu, kəna pə yū na ngələ yele na nung nalə ko, yē ləbəi nwu kə ngəna nua kəna vorə və kəbnungi." ⁴²Yesu geini də gya," Ya dəba dre kē dřengwol kəbə ya?" Tal nwu yele nung myi yība nwu Yə bina lə tal nung myi kənak. Nung nwu dī səkə Muar, nung ngi ulə nung fəmləu nung bi ya? ⁴³Langku mə geiya də, ni pəzə na murə kə Muar nāvya ni ngələ ləusua nwu kə dīlə surə kənak ləu. ⁴⁴Nə woya yəu ləutal nwu lang dre na kə gbəm ləkə yura. Langku nə ləukə woya nə yəu ləuna nyi kə berkəna." ⁴⁵Langku yele era fā nua suka sē le Farisa larə madā nwu, ni ira nə na gei nung nwu ləuni. ⁴⁶Wurə ni dei və muana, nyi kuni su yē legul gəmzuə nwu, ləmi legul kə pəna lə le nuatum.

Chapter 22

¹Yesu wurə geini suka ko boni lə mađa gya,²" Zə na gub na langmua gub nwu mara zuarə lə yuna.³ Na tum ye zəba kəta luvə kē legul nwu ni tumləuni ani yə zuarī nwu, langku ni yəba və yəli.⁴Langku boni gub bi tum ye zəbana leko na gei gya,' gei ni nī nwu tum ləuni tum ləuni," Lang, māra nung tang mənə. Wob gong nyak, langku ko bəya pip də, yayə zəm zuari."⁵Langku ni kab buasueni səri kəbə ni due ni, yugul ko duena yūna, ko duena və na nung dəbna. ⁶Leko mua ye zəba kə gub bi, ngəni səkəulə, ni wobni. ⁷Nyi kə gub wurə banglə wurə na tum yē lē Suvumna, yəni wob yē lē wobvei nwu ni suen ləusua ni.⁸Nung na geilə ye zəba na gya,' zuari də, langku yē leko ni tum ləuni ni pəi nung kəbə.⁹ Langku bon ya ta ye gong ye nung dra tani gəmnung kē legul nwu ni yue, lekə bəka sə lə kənak.¹⁰Wurə dāzə zuari yizua lə yē lē warə.¹¹Langku gub bi wurə yə sukā kəna lang yē le warī, yəna yue legul ko nwu na yē sē nung tuasə zuari.¹²Gub bi wurə gei nā gya,' Dumə, məka a yə vei nwu kə nung tuasə zuari yē səmuā ya? Na dəi suka ye nuana.¹³Nung gub bi wurə geilə yē zəba na a, 'ya səb ləbei nwu nāna sē bona, ya pəna ya wāmal dre və bazəl, vei nwu və dəl lē vei se və tangna lə ləi.¹⁴ Ləmi ni lūvə legul lə kpngali, lang kuni pə buan tuab.¹⁵Nung yele Farisa wurə dua ta səb yəkə kəni laglə bibo kə Yesu səkə və gei suka na.¹⁶ Nung ni wurə ni tum yē leboni tāna se yē le Hirudiya. Ni geilə Yesu gya," Le nung kyanga, bi ira nə mua lē gonga, mua kyanga nung dra kə Muar lə kənak. Mua larə yugul koyē, mua ye sēvə yidi yugul ko kā mang ko.¹⁷A geifi də, bə mua ngəmi ya? māđing kəbə kwa nung ləusua lə Kaisar ko mađoya?¹⁸Langku Yesu ira nung kə bəka nwu ləunyigwa ni nwu nə wurə na geini gya," Məka ya lag bibo mə, yayē biyak nua rab?¹⁹Ya tāmə nasə nung kurfa." wurə ni yə nalə nung kurfa.²⁰Yesu geina də gya," killing kə wo sə dinkə wo nwu ya?"²¹Ni geina də gya," Kaisar" Yesu wurə geini də gya," Ye nungko nəkə Kaisar nyi ya ngələ Kaisar, ye nung ko kə Muar nyi ya ngələ Muar.²² Ni larə ye nung nwu ni gei nwu wurə fəmləu ni wurə ni dua ni mangna.²³Dāfar kure boni, yele Sadukiyawa, nwu ni gei gya və wurə ke leko bira nwu ye, wurə ni ta tani bibna.²⁴Ni gei gya," Le nung kyanga, Musa gei gya nə ləbei bira na yue yusuru kəbə nyi, nyinna kovrub kə zua səna kəna yue yusurə lə nyinna.²⁵Yele nyin də bon nāra, yugul kə nuasi zua ləse na bira. Yu yē, na mang ləsə lə nyinna.²⁶Nung nyin kə rab na banung kure boni, kə tat banung kure, bon na hā yə pəilə səkə nārā.²⁷ Tamal ni pip, ləsə boni bira.²⁸Luko bon vorə və wurə dābua ləu, na uli lə səkə wo dre kē lē nyin nwu bon nāra nwu ya? ləmi ni pip ni zuana nə."²⁹Langku Yesu wurə bina geini də gya," Ya lānə, ləmibya ira nung sukā dre drengwol sē murə kə Muar kəbə.³⁰Ləmi dre və wuri dābua zuarə yē lang və ngə zuarə yē, tən nyi ni uli banung kə lenuatum ləuyilə.³¹Langku lə suka və wurə kə leko nwu bira nwu, ya dəba nung nwu ni gei ya nua kə Muar nwu kə gei gya,³² Mə lə Muar kə Ibrahim, Muar kə Ishaku, se Muar kə Yakubu boni ya? Muar nung nālə Muar kē leko bira nwu kəbə, tən nyi ke lekonwu lə ngəma.³³ Yē legul larə nung nwu na gei nwu, ləuni wurə fəm səkə nung kyanga na.³⁴Langku yē lē Farisa larə gya Yesu gei suka lə lē Sadukiya suka yə fānuā ni, wurə ni gəmzua.³⁵Yugul ko kwin dre ni le ira drengwol kə Musa, bibni suka sukā kəni lag bibona, na gei gya,³⁶" Lenung kyanga, dre ke nung warə nwu ləu kə latən laka murə ya?"³⁷Yesu geina də gya," Na suka kə Muar mua lə nyigwa pip, sə ləunyigwa.³⁸Na nung lə nung warə kə murə.³⁹Langku kə rab banung kure boni, 'A na suka kə nyin mua banung ləu mua.'⁴⁰Ləuka nung warə nwu bon rab tā ye nung warə kure u ləuni se lenuatum.⁴¹Luko yira yē lē Farisa və gəmzua ni, Yesu wurə bib ni suka.⁴²Na gei gya,"Bə ya ngəm lə suka kə leyengləu a? Na yukə wuya?" Ni geina gya, yukə Dauda.⁴³Yesu geini də gya," Məka nyi Dauda dre killing kə luna lə lədazə, na gei gya,⁴⁴Ledazə geilə le dazəmə gya, "A u ləuna lən mə, sə bina yele vum mua lə nung tam dābo mua da ya""?⁴⁵Na Dauda lu le yongləu lə 'Ledazə na nyi,' Na ulə yukə Dauda bəkaya?"⁴⁶Yugul koye bo buan və vəla na suka ko, lang yugul ko yēbo buan bib na suka ko dafari.

Chapter 23

¹Yesu wurə gei suka lə yē legul sē yē lebona. ²Na gei gya," Yele vəla nung sē ye le Farisa u ləu nung ulə kə Musa.³ Langku fonyi nə ko bəya ni gei ya gya ya na nyi ya na ya bānung səri fonyi. nyi tən ya kyanga ye nung nalə ni gəng, ləmi ni gei ye nung nyini fonyan ni na bo.⁴Bakure, ni səp nung lə binā və pəli yimā langku ni pə ni ba ləudul legul. Langku ni kəni lə ləuni ni fonyan ni dōnasəri lə yuranā ni bo. ⁵Ni naye nung nalə pip sukā kə legul langni, ləmi ni wurə lə bāni, ni fuk səni.⁶Ni yidī nung ulə lebera dazə sumai se nung ulə le era dātura wap Muar. ⁷Sē və yidī gumvei dā lomu, kəni lūni lə le kyanga nung fonyi.⁸Langku sogi rub kəni luya lə lē kyanga nung gəng, ləmi ya səle kyanga nung bon kwin, langku ya pip ya le nyin. ⁹Sogi yalū yugul ko ləugwam lə tāyu gəng, ləmi ya də sē tāyu bon kwin na ləuyila.¹⁰ Sogi kəni lūya lə le nung kyanga gəng, lenung kyanga bon kwin, nälə leyongləu.¹¹Langku nə woya ulə le murə drevya nyi na uli lə zəba ya.¹² Nə woya pələuna langni tuana sua, lang nə woya tua ləuna sua langni ngəna murə.¹³Langku fonyi dəi ləuya, yē lē vəla nung sē lē Farisa, ye le na dāzang! ya num sua dra zə na gub na ləuyilə se legul, ya lə ləuya yata kəbə, langku ya mang leko kə yidī və talī nwu ta kəbə. ¹⁴Dei ləuya yele vəna nung sē lē Farisa le dazang, yata dāzə kə ləse zəwa ya tangni, yə pənuua lə gyuna tən nyi ya mua və banglə vei kə murə nə.¹⁵Dəi yā də, yele nung vəla sē le Farisa, le dāzang, ya giləng sua wuma se dumsua suka kəya yue le bina nung dra bon kwin, langku nəna u fonyung kure nyi, ya muana ya bina lə le tāluu bo rab ləuya.¹⁶Dəi ya də, yale yəusi le nung bgəm, ya geiya nə woya pānung lə tura wap Muar nyi, nung kəbə. Langku nə woya pānung Zinariya dā tura wap Muar nyi, nung pā kə muana.¹⁷Ya lenung bgəm kika ya yē, kə latən kə murə, Zinariya dā tura wap Muar, nyi nung pā kə wob na.¹⁸Sē nə woya pānung lə ləutal fānua suka nyi nung kəbə, kunə woya pānung lə nung ngələ ləutalī nyi, nungpā səbna nə.¹⁹Ya lēnung gbəm, kə latən kə murī nung ngələ ko ləutal fānua suka nwu bina lə nung ngələ lə kənak nwu ya?²⁰Bakure bon nyi, nə woya pānung lə ləutal fanua suka nyi na pānung səri se ye nung pip ləuwi.²¹Nə woya pānung lə tura wab Muar nyi, na pānung lə yugul nwu u dre na nwu nə.²²Langku nə woya pānung lə ləuyilə nyi, na pānung lə zə na gub kə Muar sē na nwu na u ləuwi nwu.²³Dəi ya də, le vəla nung sē lē Farisa ye lē dāzang! Ya dīlə ye nung kənak yē na'a na'a, sē Anise, sē Lasfur, nyi kutən ya wā ye sua suka kənak se nung kyanga kə Murə dre dřengwol kə Musa, nuavə yē gonga sevə yongvei, sevə bakənak. Ye nung nwu dugi ya nali sogi kə ya mangvvə nayē lekuru kəbə.²⁴Yaye lenung gbəm, ya nwu ya faing nangkara nwu ləkə nyang, nyi kuya pə nyam kərandul ləkə murə ya mī.²⁵Dei ya də, yele vəla nung sē yele Farisa, yē lē dāzang! Ya zuab mal yəkrag se kyang nyi kutən yē dre deilə dřeng se və yidī ləu.²⁶Ya yele nung gbəm le Farisa! tən a tabi və zuab dre yəkrag se kyang nyi langku mal fonyi kə zuab fi.²⁷Dei ya ləu, yē le nung vəla se le Farisa, le dāzang! Ya langmua ləuzo nwu ni tua səri lə nung kə vurum, nwu mallī mādə, Langku tən nyi dre dəilə kob legul nwu fonya sē ye nungkə bəka pip.²⁸Banung kure fonyi, yalə māli nung legul, nyi ku dre ya dəilə dāzang sē nung kə bəka.²⁹Dəi ya ləu, yēle vəla nung sē lē Farisa, lə dāzang! Ya məinung ləuzo kele nuatum sē langku ya map ləuzo kə le nanung kənak.³⁰ Ya gei ya," Nə fi də dāgwam kele tāzəfi nyi, langfi wōni nasə və kəuyue ke le nuatuam kəbə ya?.³¹Banung kure nyi tən ya geilə ləuya ya yālə lemong ko nwu kə wop ye lenuatum.³²Ya mā nung nalə ya u mua fonyung kele tazəya.³³Ya ye biak, ye vəbi kē biak kəbəka, ya na bəka kə ya cīnua kwan se luāya?³⁴Bakure nyi, ya lang, mə tumya yē lēsē yē lē ləbei le yikə sē le nung vəla, ya wop yēlē ko, ya pē leko ləu kab kə gang, yē leko ya gbəb ni tura wab Muar ya nantani ganglangzə sē ganglangzə.³⁵ Langku nyi, yue kele nanung kənak nwu ya kəusua nwu kə dəi ləuya, tabi se yue kə Habilə, se Zakariya yukə Berikiya, nwu ya wob ganglang tura se ləutal fanua suka.³⁶ Mə geiya də lə kənak yē nung nwu pip kə ulī ləu legul dāgwam nwu.³⁷Lə Urushalima, lə Urushalima, ya nwu ya wob yē lēnuatum langku ya wā ye leko ni tum ya nwu lətal! mə naħəka kə gəmnung ke lemong ya nwu səzua, mua fonyung ko nwu yəba kə gəmnung kē yuna bi bāna nyi tən ya yəba.³⁸Ya lang ni mangzə ya lau tuko.³⁹Ləmi mə geiya də, ya lang mə ko ye sē nə ya gei ya, mādīng səkə yugul nwu kə yəli dre dīn kə le dāze."

Chapter 24

¹Yesu wurə dī tura wab Muar d'fiena nung na, vyē lebona yə səna wurə ni tāna nasə nung myi tura wab Muar.

²Langku na bina na geini gya," Ya lang ye nung nwu pip nə ya? mə geiya də ləkənak, tal ko yē ni mang kə lau ləu kə ko nwu ni yarə ni ləzua ye nwu."³Langku na u ləutal zaitun, ye lebona dua yə tāna ləzā yəni gei gya," A gei bi də, ye nung tana səvə yə lə mua sevə kəuləu kə ləugwam ma?"⁴Yesu bina vəla ni gei gya," Ya na kika ya sogi kə yugul ko d'fanya gəng.⁵Yē leko də kə yəli dre dīn mə ni gei gya," Nanu mī lə yongləu, ni d'fam leko lə kpngali.⁶Ya larə nua vum sevə suvum. Ya lang sogi nyigwa ya suvələ gəng.⁷Ye nung nwu rub sə nə ni nadə, ləmi yəra və socknua yi kəbə.⁸Ləusua kə wurə lə ləusua, kapza kə wurə lə kabza. Gom wurə kə navei dumsua kə zəuri veile kpngali. Langku ye nung nwu pip və nayi kə nuasī bula.⁹Nung wurə ni ngə ya nāvə nayi ni wob ya ni yəba ya ləugwam pip suka dīn mə.¹⁰Legul lə kpngali kə yau, bina ni d'famza se və yiba zua.¹¹Yele geinung ləunung kəsī lə kpngali kə wuri yini ba leko lə kpngali kə lā.¹²Ləmi nung kə bəka lə kpangali kə wuri, və nasuka zua kə leko lə kpngali kə təmā.¹³Langku woya nyim nyi na peilə və sock nua lang na sobbi.¹⁴Səni gei nua suka dazə na gubna lə ləugwam pip, nwu ni kəvə socknua ləugwam yə.¹⁵Langku wurə ya lang ye nung kə bəka nwu Daniel lē gei nua suka kəsī geinung ləu dəi və kənak" (lē dəba nung ira)¹⁶" Ye leko dre Yahudiya ni sudum nita ləu gwang tal,¹⁷Langku yē leko ləu nung myi gang yilə sogi ni fansua suka və yē yēnun gəng.¹⁸Sogi yē leko dākā kuzə sukā kə yəni pə nung bgəb səni gəng.¹⁹Langku dəi ya də yē leko lə fū se leko yu bəla nāni vori.²⁰Ya penua sogi kə və sudum ya u lə dārə se far assabanci gəng.²¹Langku və nayi kə bəka kə wuri nwu ni na bo kwin kəbə sevə zābi ləugwam yilə dafar kə dasi, langku, ni nana koye.²²nə kuni ba ye bo u bon tuab kəbə ni legul ye ka sobbi, langku lə suka ke lekənak wuri ni ba yebo u bon tuab.²³Langku nə woya gei ya gya,' Ya lang, le yongləu nwu,' Le yongləu nā wuli! sogi a ba kənak də gəng.²⁴Ləmi le yongləu kə bəka sə yele gei nung ləu nung kə sī kə yəli yikə na nung fəmləu sukā kəni ba legul lā, sē yē lekə bakənak boni.²⁵Ya lang, tən nyi ya ye nung pip nə nwu ni kə dafar yə.²⁶Boni nəni gei ya gya," Ya lang, na dākā sogi yata dākā gəng, ko nəni gei ya gya," Ya lang na dā tura nyi, sogi kəya ba kənak də gəng.²⁷Ləmi lua gabvei də kə wuri bi yumvei hā yə peilə ladā, nung əanung kure sevə yilə kə yukə yugul.²⁸Vei nwu kuma nungba də nwu, na nung vei ye zā kə gəmza vei.²⁹Langku tamal vorə və nayi nyi far wura kə bazəl pē kə yumvei yē, langku ye ben fan ləuyilə kə yəu, lang murə kə ləuyilə wurə kə zəuri.³⁰Nung boni və yilə kə yukə yugul wurə abə ləuyilə, lang boni kabzə ləugwam pip nyi gwani əanglə. Wurə ni lang yukə yugul kə yəli ləuyilə dre tai se sā se murə.³¹Na tum yē lənuatum na kə ləuyilə lə bulog nung bi kə nyimmə, ni gəm nung kēlē nāna koni sarə nua ləugwam kəko talə səkə kwinni.³²Ya lang səkə kab gol nyi kəya ira nəna kəu yangna kə fu nyi ya ira zaləu bədi nə.³³Nə ya lang yē nung kə nali bon nyi, ya ira na bədi nə, na nua d'ra zəri gəbgəb.³⁴Mə gei ya də ləkənak, dāgwam nwu kə duari ye senə ye nung nalə nwu nasə d'fəkei.³⁵Ləuyilə sē dumsua kə duari nua sua mə kəna dua bo.³⁶Langku lə suka kə dafari vorə yugul ko ye bo ira yē lē nuatum kə ləuyilə mā boni ira kəbə, ko yuri ma sē bula tāyuri.³⁷Lang boni u mua əanung dafar kə Nuhu nyi lang əanung bon lə suka kə və yilə kə yukə yugul.³⁸Dafar nwu muni kə myi ləuyilə yə, ni tang nung, ni nulī, ni zua ləse langni ngə ləse və zuarə hā Nuhu dua ta dre kwad,³⁹Ni ira bi kə nung nwu kəbə myi yə yēni pip d'fuarə lang ku və yilə kə yukə yugul kə ulī əanung bon.⁴⁰Nung legul rab dāyu, ni pə kə kwin ni mang kə kwin.⁴¹Lese rab kə namnung ləu nyi, ni pə kə kwin ni mang kə kwinni.⁴²Boni nyi, ya uli bī ləmi ya ira ko dafar kə la le dāzə mua kə yəli kəbə.⁴³Ya ira nung nwu, nə le ləuzə ira ko dre vorə kə la nwu lē van kə yəli, lang na uli lə bi suka kəna mang le van əbem zəna kəbə.⁴⁴Boni yamā ya ulə bi ləmi yukə yugul kə yəli dafar nwu ya ira kəbə ləu.⁴⁵Boni nyi wotən lə le zəba kənak se yəkə nwu le dazəna bānā ləu kə nung zəna sukā kəna ngəni nung tang dafar kənak ya?⁴⁶Mam tākə zəba nwu le dazəna yə yue na na nayē nung nwu muni kəna yə.⁴⁷Mə geiya də ləkənak le dāzəri yikə bānā ləu ko bəya pip nwu kə kəna nwu.⁴⁸Boni kəna lē zəba kə bəka gei ləunyigwana gya," Lē dāzə mə u nung na ləkə dīng nə,⁴⁹Kəna tēnabnun gən və bgeb tā yē lē zəba kure, na tang na nuli nana nung min sē leko.⁵⁰Langku le dāzə kə zəba wurə yə dafar nwu zəba ira kəbə langku vorə nwu na ira ye.⁵¹Lē dazəna yə muana kəb drena ləkə yura pəna bā əanung ye le biak nua rab, vei ni delle sēvə tang na ləi.

Chapter 25

¹Boni dazə na gub na ləuyilə u mua ʃanung lemong kə ləse ʃon sob nwu ni lau sē ləbəi bokwin kəbə ni pə luani ni tavə wo nua kə ləbəi zuari. ²Bon nob dreni yəkə ni yē, lang nob dre ni lē yəkə. ³Lang yē lemongse kə nob nwu yəkəni ye nwu pə luani, nyi kuni pə nui nāni kəbə. ⁴Langku yē lemongse kə nob lē yəkə nwu pə ye nung kəu nui sele lua ni.⁵Luko kə ləbəi zuari yē zəm kəbə, ni pip nung lau wurə pəni. ⁶Langku dāgwam gabzua wurə ni larə buakvei gya," Yavlang ləbei zuri ya dī ya wōna.⁷Langku yē lemong kə ləse wurə nung lau ni map ye luani. ⁸Yē leko yəkə ni yē nwu geilə yele koə yəkī gya,' Ya kəubi ye nui ya də tuab yē lua kəbi kə muli.⁹ Langku ye lē yəkī wurə geini gya,' Tən nyi yata take le dəbbi ta ya dəb kə ləu ya;¹⁰Nung ni wurə ni dua və dəbbi, ləbəi zuari wurə yə, yē leko u kə sərəna nwu wurə ni dua nita tura zuarī bizua wurə ni num nua tura. ¹¹Tamal wurə yē lemongse ko nwu yəkə ni yē nwu wurə yē wurə ni gei gya, Ledazə, Ledazə, a əba bi nua turā;¹²Langku na bina na geini gya,' Mə geiya də ləkənak, ira ya kəbə.'¹³Ya ulə kika, ləmi ya ira dafari sē vori kəbə.¹⁴Ləmi mua ʃakə ləbei nwu kəta ləusua ko. Na lu yele zəbana na bāni ye nung zəna dāna ni. ¹⁵Na ngə Talents nob lə yugul ko, yugul ko na ngənā rab, langku yugul ko na ngəna ʃon kwin.¹⁶ Ko woya mua nung nwu zəka lə səna. Ləbei wurə duena wōna. Yugul nwu mua talents ʃon nob na bā nung dra Lomu wurə na yue talents kō ʃon nob.¹⁷Nang ʃoni yugul nwu mua talent buən rab namā na yue kō ʃon rab ʃoni.¹⁸Langku zəba nwu mua talents ʃon kwin tana yābua dumsua na muara talents ʃon kə lēdazə na də.¹⁹Nanung tamal lə turā lēdazə kele zəba wurə yē kə yəna gəm nung kə nung na nāni. ²⁰Le zəba nwu mua talents nob nwu yələ talents ko ʃon nob. Na geina gya,' Ledazə, a ngəmi talents ʃon nob. A lang, yue ko nob ʃoni;²¹Lēdazə na geina gya," Warə mua nə, mua zəba kənak! A na nung kənak ləu nung ʃon tuab, mə bāmuə ləu nung kə kpngalə. A ta dre və dəba sətəilə kə lēdazə mua;²²Zəba nwu mua talents ʃon rab nwu yə geina də gya,' Lēdazə, a ngəmi talents ʃon rab. A lang, yue talents ko ʃon rab nə;²³Lēdazəna geina gya, wārə nə, mua zəba kənak! A na nung kənak ləu nung ʃon tuab. Mə bāmuə ləu nung kə kpngalə, A ta dre və dəba sətəilə kə lēdazə mua.²⁴Zəba nwu mua talents ʃon kwin nwu yə gei gya,' Lēdazə, ira nə mua lē banung bi nung. Mua le kəbnung vei nwu a bə nung də kəbə, mua gəmnung nung vei nwu a wura nung də kəbə.²⁵Səmə sū vələ nung ta yābua dumsua muara talent muā də. A lang, a mua nung mua.²⁶Langku lēdazəna bina gei na gya,' Mua zəba nwu kika mua mābō mua le bəka lang mə lē həmnung vei nwu wura kəbə.²⁷Tən nyi d̄ugi a ngə nungkurba mə nā le bānung, nə yə lang yəmə mua nungkurba mə se myi ləu.²⁸Nung na mua talent nāna na ngələ yugul nwu ʃon sob nwu.²⁹Ləmi nə woya sē nung nyi, ni tuana ləu lə kpngali, langku nə woya yē sē nung ko kə ʃon tuab nā na ma ni muari.³⁰Ya mua zəba le bəka kika nwu ya wāna dre və bazəl, vei ni delle se və tangna lei vei nwu.³¹Vorə nwu yugul kə yəli dre murəna sē yē lenuatum na ləuyilə, wurə na u ləu nung ulə na kwan na kə murə.³²Lang ni gəm yē ləusua pip səna, wurə na gab nadre legul, mua banung ko le tang nyak kə gab dre kē bangam se yē ba.³³Na bā yē bangam ləuna lenne, yē ba ləuna mai na.³⁴Lang gub wurə geilə yē leko ləuna lenna,' Ya yə, ya nwu tamə pəya lə le kənak nwu y ta dazə na gub nwu ni mapya vorə və tabi kə ləugwam nwu.³⁵Gom kə namə ya ngəm nung tang, dērə kə namə ya ngəmi məki nu, mə le warə ya ngəmi və ləu.³⁶Səmə ləu tuko ya ngəmi nung tuasə, gyarə kə namə ya lang mə, mə dre pursəna ya yə tāmə.³⁷Nung yele kənak bina geina gya,' Ledazə, geu bi lang mua lə gom kəbi tang mua ləya?³⁸Geu bi lang mua lə le warə kə bi muara bi talə dazə ya?³⁹Geu bi lang mua lə gyarə ko dre pursəna kəbi ta tāmua ya? Nung gub wurə bina geina gya,⁴⁰Mə geiya də lə kənak, ko bəya ya nalə yugul kə nyang dre ke nyin mə nwu nyi, mə ya na mī də.⁴¹Nung wurə na geilə yē leko ləunā mai na gya,' Dua ya ta wuli sīmə, mam ku tāya, ya ta nung lua kə ding nwu ni map lə mungkullum sē lenuatum na.⁴²Ləmi gom kə namə, langku ya ngəmi nungbtang kəbə,dērə kə namə ya ngəm məki kəbə,⁴³Mə lē warə ya tamələ dāzə kəbə, nungsə yē səmə, ya ngəmi nung tuasə kəbə; gyarə səmə, mə pursəna, langku ya lang mə kəbə.⁴⁴Nung ni vəla ʃoni ni geina gya,' Ledazə, geu bi lang mua sē gom, ko lə dērə, ko lē warə, ko nungsə yē səmua, ko dre pursəna kəbi nalāvýē nung nwu kəbəya?⁴⁵ Nung wurə na bina na gei ni gya,' Mə geiya də ləkənak,kō bəya nə ya nalə ʃon dre lē kə nyang nwu kəbə nyi, Mə ya nami də kəbə.'⁴⁶Ni ni dua ni ta lua kə ding tən nyi yē le kənak kəta və ngəma kə ding."

Chapter 26

¹Langku Yesu kəuləu və geiye nung nwu pip, na geilə yele bona, " ²Ya ira nə mal bo rab min bang dəba ləuzə kə yəli, lang ni ngə yukə yugul sukā kəni pēna ləu kap kə gang." ³Nung era le fānua suka sē le era ləu legul gəmzuə tura na kwan kə le era fanua suka nwu ni lūna lə Kayafa. ⁴Ni wō nuani ləzua kəni mua Yesu ni wob. ⁵Wurə ni gei gya," Dugi nyi u dre min bang gəng, sukā segi yura suka tavə wuri dre legul." ⁶Luko Yesu yəra dre Baitanya dāzə kə Siman ləbələ. ⁷Na u na ləu səna sə nung bā nung, ləsē ko də dua yə səna sə təm nui nwu kubo na lə kpngali nwu, wurə na kəunā ləu. ⁸Langku yele bona lang ʃon nyi, wurə nyigwani ʃanglə wurə ni gei gya," Məka kə mua ʃanglə nui nwu ʃonna? ⁹Dugi du ni dəb nui nwu lə nung kurba lə kpngali ni ngəli le ləbəka." ¹⁰Yesu ira nung nwu, na geini gya," Məka ya ʃuara nung kə ləsē nwu ya? Ləmi nana mə nung kə mālə. ¹¹Ya sēle ləbəka nwu vorə pip, ya sēmə vorə nwu pip kəbə. ¹²Ləmi nui na kəumi sə nwu, na na ʃuan suka və tūmə. ¹³Mə gei ya də lə kənak, ko laya dre ləugwam nwu ni gei nuatum kə Muar nwu də nyi, nung nwu ləsē nwu na nwu nyi ni gei kəni ni ngəm nalə. ¹⁴Nung kwin dre ke le bona nwu sob dili rab nwu ni lūna lə Yahuda Iskariyoti, dua ta tākə le gon era lē fā nua suka. ¹⁵'Na gei gya,' Bə ya yidi və ngəmī sukā kə muana ngə ya?" Wurə ni ngəna nung kurba fākwin dili sob. ¹⁶Ləukə vori na dəi nung dra ko nwu kəna muana na ngə dāna ni. ¹⁷Luko ləu bo kə kwin kə zukə frog ko yisti yē səri nwu yē le bona dua yəta kə Yesu ni geina gya," Vəkə laten mua yidi kə tabi map mua və tang nung kə dəba ləuzəya?" ¹⁸Na gei gya," Yata dre gwan zə tākə yugul ko ta ya gei nā də, le kyanga nung gei a, vorə ni ʃadi nə. Dāzə mua mə na Paska sē ye le bo mə. ¹⁹Ye lebona na ʃanung ko Yesu gei ni nwu, lang ku tani mapna nung tang dəba ləu zəri. ²⁰Nang lə lui, na tang nung sē ye lebona sob dili rab. ²¹Ni dre və tang nung, na gei gya," Mə geiya də ləkənak yugul ko kwin dre ya kə ngə mə." ²²Nyigwa ni wurə ʃanglə, ko woya dre ni ləkə ʃib na gya, ko mə ya le dāza?" ²³Na vəla ni də gya," Yugul nwu kə nā na dre dei sē mə na nung nā na ngə mə. ²⁴Yukə yugul kə d̄uari, mua ʃanung ko ni vəla nung ləuna nwu. Langku dei ləu kə yugul ngəna nwu! Lang d̄ugi mā ni su yugul nwu kəbə." ²⁵Yahuda nwu ngəna bina geivgya," Mə ya Rabbi?" Na gei na gya, "A geilə nāmuə nə." ²⁶Langku ni dre nung tang, Yesu pə zuku frog, na penua ləu, wurə na ob dre na ngələ ye lebona na gei gya, Ya mua, ya tang. Nang lə səmə. ²⁷Na pə yəkrag na warə vei, na ngəni na gei gya," Ya nu ya pip. ²⁸Ləmi nung lə yue və ngə nua nwu ni kəu suka və kəu nung kə bəka kē legul lə kpngali. ²⁹Mə geiya də, mə nu myi kab anab nwu ko ye, sēnə vorə nwu mə nuli ko ləkə fū sēvya dazə na gub kə tamə. ³⁰Ni tuazi wurə ni tual tal zaitun. ³¹Nung Yesu wurə geini gya, " Lə vorə nwu pip yā ya yəu lə suka mə, ləmi ni vəla nung gya, 'Mə ʃbəb le tang ʃangam lang yē ʃangam kə yarə zua.' ³²Langku tamal nə wurə nyi, mə dua sīya məta Galili. ³³Langku Bitrus wurə geina gya," Konə tā lekure kə yəu lə suka mua nyi, məkəm mə yəu ye. ³⁴Yesu wurə gwini gya, Mə geiya də ləkənak, lə vorə nwu gog kə dəl, lang mua pānua mə bo ʃon tat." ³⁵Bitrus wurə geina gya, konə mə ʃira sēmua mā mə pānua mua ye, lang taye lebona lekure gei ʃanung kure ʃoni. ³⁶Nung Yesu dua sē yē lebona ta vei nwu ni lūlə Jatsaimani, na geilə ye lebona gya," Ya u vei nwu, nyi mə takəm wuli tamə pēnuə." ³⁷Na pə Bitrus sē yē yukə Zabadi nwu rab nata sēni, nyigwana ʃanglə na tavə gei nuayi. ³⁸Nung na geini gya," Nyigwamə ʃanglə dīng hā lang mua mə ʃirā. Ya dəi vei nwu kələ ya lang mə vei." ³⁹Na ʃduana tasi tuab, na yəula dānunq na penua gya," Tamə, nekə uli də nyi, a pəmə yəkrag və nayi nwu. Tən nyi nung nwu mə yidi nwu kəbə, langku ʃako mua yidi nwu." ⁴⁰Na kuna yə tā kē lebona yəna yueni nung lau. Nung na geilə Bitrus gya," Tən nyi, ya ʃon ya u ya langvei se mə vorə kwin bo ya? Na ʃib Bitrus. ⁴¹Ya lang vei kəya pēnuə sukā sēgi ya tavə yəu dre nung kə bəkanə. Killing kə yədi, tən nyi tualsə nyimbo." ⁴²Na dua na tavə pēnuə kə rab. Na gei gya," Tamə nəvə nayi a ʃuan a pəmə bo sēnə nəda nyi, nung nwu mua yidi nwu u ʃakure." ⁴³Na kuna yə ko yəna yue ni nung lau, ləmi nung lau yī nung ni nə. ⁴⁴Na dua na mang ni ko tana pēnuə bokə tat na gei nung kə nuasi. ⁴⁵Nung Yesu ku yə ta kē lebona na geini gya," Yəra ya nung lau ya ngəma ya? Ya lang, vori yə nə, nwu nə mua yukə yugul ni ngəli nā kele nungkə bəka. ⁴⁶Ya wurə! ʃi ta. Ya lang, yugul nwu kə ngəmə nwu ʃadi vei nə." ⁴⁷Lang yəra na dre və gei suka, Yahuda, kwin dre ke lekə sob dili rab ʃi, dua yə. Yē legul lə kpngali se yē kafaing se ʃua, nwu gub le fānua suka sē lē era legul tumni ləu. ⁴⁸Luko yugul nwu kə ngə Yesu nwu mārə bani də nə gya," Yugul nwu nə yumma na nyi, nā ya muana." ⁴⁹Na dua na basi na ta səkə Yesu, Yahuda gei gya," Gum mua nə Rabbi! nung na yumma na. ⁵⁰Yesu wurə geina gya," Dumə, ana nung nwu yə mua lə ləu." Nung ni dua ni yəsi yəni mua Yesu ni səbna. ⁵¹Langku yugul ko dre le tākə Yesu wurə lub kāfaing na gablə sue kə zaʃa le gong fānua suka na kəbə. ⁵²Nung Yesu geina gya," Kurə kāfaing mua a ba dre ləkā, ləmi nə woya pə kāfaing lang kāfaing kə wobna. ⁵³Ko ya lang ya ʃuan luvei ləukə tamə, lə zəmi kəna tummə lenuatum ləuyilə lə kpngali bo ya? ⁵⁴Langku na bəka kə nung nwu ni gei dre drengwol kə kəuləu nwu ni gei a nung nwu kə nali bəka kə bon na?" ⁵⁵Vorə nwu Yesu wurə gei lə yē legul gya, "Ya di sē kāfaing se ʃua ya yə və mua mə, lang mua mə le nung dī ya? vorə pip u dā tura wap Muar mə kyanga nung, ya mua mə kəbə. ⁵⁶Langku nung nwu na ʃon sukā kə nung vəla kə lenuatum yə kəuləu." Nung yele bona pip wurə dua mang na. ⁵⁷Yē legul nwu mua Yesu wurə ni pəna ni talə tākə Kayafa gong le fānua suka, vei nwu yē lē nung kyanga sē lē era gəmzuə də nwu. ⁵⁸Langku Bitrus dua ta tāni nyi tən nəna wo

ləturā hā tani pəilə tura kwan kə era lē fānua sukā. Na ləu tura tana u se yē le Dogari kəna lang ko bəya pip.⁵⁹ Era le fānua suka se tā ye le tura kwan kə dəivə bəka suka ləukə Yesu sukā kəni wobna.⁶⁰ Tən nyi ni yue bəka suka ləuna kəbə, yē leko yəli yē bəka suka lə kpngali. Tamalī legul rab dua yə dəisi.⁶¹ Ni gei gya, "Yugul nwu na gei gya," Mə buan və dūrə tura wab Muar kə myi nāsəri ləu bo tat."⁶² Gon era fānua suka wurə dəilə bo na geilə Yesu gya, "Mua buan mua vəla suka yē ya? Bətən yē legul nwu kə gei ləumua nwu ya?"⁶³ Yesu busəng. Gong era fānua suka wurə geina də gya, "Mə yammā lə dīn kə Muar nwu lə ngəma, a geibi də mua lə lē yongləu, yukə Muar."⁶⁴ Yesu vəla na də gya, "A geilə nāmua nə. Mə geiya də ya pip, vorə də kə yəli ya lang yukə yugul u ləunā len kə yugul kə murə lang ku na yilə dre tei ləuyila."⁶⁵ Nung wurə gong era fānua suka təra nung tua səna na gei gya, "Na ənglə dinkə Muar nə! Bi dəivə le gei nung ko də ya?"⁶⁶ Bəya ngəmmi ya? "Ni vəla ni gei gya," peinə kəni wobna."⁶⁷ Wurə ni təba susue dānung kə Yesu kəni gəbəb nalə nāni.⁶⁸ Ni gei gya, "A geibi də, le yongləu. Wotən gəbəb mua ya?"⁶⁹ Bitrus kəna u gwam nua tura kwanni, yukə ləse ko dua yə tāna yə gei gya, "Mua ma sē Yesu lekə Galili nwu."⁷⁰ Langku na nyimzang sīni pip, na gei gya, "Ira nung nwu ya gei nwu kəbə."⁷¹ Na dua na yə nua tura yukə ləse ko boni yə yuena, wurə na geilə ye legul vei gya, "Yugul nwu mā boni na bizua se Yesu lekə Galili nwu."⁷² Na nyimzang ko boni, sēvə pānung gya, "Ira ləbəi nwu kəbə!"⁷³ Tamal bon tuab, ye leko də dəivəi nwu dua yə tākə Bitrus yəni gei gya, "Ləkənak mua ma boni mua dre ni, ləmi nua mua tua mua nə."⁷⁴ Nung na tavə dalvei se nung pā, na gei gya, ira nə yugul nwu kəbə, "Lə zəmi gog wurə dəl."⁷⁵ Bitrus wurə ngəm suka nwu Yesu gei gya, "Nə gog kə dəl lang mua nyimzang lə suka mə bō tat." Wurə na dī gwam na dəlle lə nung myi.

Chapter 27

¹Nanung vei səka, yele era fānua suka sele era legul pip ni māra zua ləukə Yesu kəni wobna. ²Ni səb na, ni pəna ni duarə, tani ngəna nākə Bilatus gwamna. ³Nung Yahuza nwu ngə Yesu nwu, na lang ni na kwan bira bua lə Yesu na wurə na kurə nung kurba fākwin dili sop tana ngələ yē lē fanua suka sē yele era. ⁴Na gei gya, na nung kə bəka nə nwu ngə yue nwu nung kə bəka na yē nwu. Nung ni gei gya, "Bə kəbi lādə ya? A lang tālə ləumua."⁵ Nung na wura nung kurba fākwin dilli sop dumsua tura wab Muar, Nung na dua na di gwam tana yāləuna kab na bira. ⁶Era le fānua suka pəvnung kurba gei gya," Nung warə kəbə kəni ba nung nwu və banung ləm nung kurba yue." ⁷Ni gei nung ləu ləzua nung ni pə nung kurba ni dəb li dəmvei nwu ni tūlə le warə nwu.⁸ Ləm lə suka kə nung nyi ni lū dəmvei lə," Nung dəmvei yue" hə pəilə dafar kə dasi.⁹ Nyikə nung nwu le gei nuatum kə Muar Irimiya gei nwu kəuləu nwu gya," Ni pə nung kurba nwu fakwin dilli, nung kurba nwu le Israila māra ba ləuna ləu.¹⁰ Nung ni ngələ nung dəmvei le myi təm baka ko nwu Muar geini də nwu."¹¹Luko Yesu dəi sikə le na gub ni, gub bib na gya," Mua lə gub kele Yahudawa?" Yesu vəla na gya," A geinə bakure."¹² Langku yele era fānua suka sēlē era le kure ni gei ye nung kə tuko ləuna, na vəla ni nung kəbə. ¹³Nung Bilatus geina gya," A larə ye nung nwu pip ni gei ləumua nwu kəbə ya?"¹⁴Langku na vəla suka kō kwin kəbə, nung gwamna banglə nyi.¹⁵Luko lə dā min nug wārə ni kə gub mang na lə le pursən kwin, nwu ye legul kə yidī nwu.¹⁶ Lang vori ni də se le pursəna nwu na larə veibo dinnna Barnabas.¹⁷Nung ye legul gəmzuwa nwu, Bilatus geini gya," Wotən ya yidī kə mang ya nāsəna ya? Barnabas ko Yesu nwu ni lūna lə leyongləu nwu ya?"¹⁸Na ira nə ni ngə Yesu dānā na lə suka yiħavei.¹⁹Na u ləu nung ulə na kwan na, nung sēna tum nā gya sogi a dōsəkə ləbəi nwu kə bəka na yē nwu gəng, ləmi ni nayī nung muara dīng lə suka na.²⁰Nung ye era fānua suka se yele era le kure dam legul gya ni gei gya Barnabas kəni wob Yesu kəna.²¹ Gwamna bib ni gya," Wotən dre kē legul nwu rab ya yidī ya mang na na?" Ni gei gya," Barnabas."²²Bilatus geini gya," Bətən mə nalə Yesu kəna nwu ni lūna lə leyongləu nwu ya?" Ni pip ni vəla gya," A pē na."²³Nung na gei gya," Suka bətən na? nung kə bəka bə tən na na ya?" Langku ni ba buəkvei də lə bulok gya," Ni pē na."²⁴ Nung Bilatus lang na buan və na nung koyē, langku nyi yura suka kə deivə wuri, na pə myiki na zuab lə nāna nung legul nwu gəmzuwa pip, na gei gya," Nākəm ye dre və kəuyue kə ləbəi nwu na nung kə bəka kəbə nwu. Ya lang ləu lə nāya."²⁵Ye legul pip gei gya," Yue na u ləuni se le mongni."²⁶Nung na mang ni nā lə Barnabas, nung na gbəb Yesu na ngəna nāni kə tani pēna.²⁷Nung ye le suvum kə gwamna pə Yesu ni talə dre tura kwanni ni gəm nung taye lē vum lekure.²⁸Ni dīlə nung səna ni tua bəldulna.²⁹Ni map nung baləu lə koəp ni bana ləuna, ni ngəna kap ləunā len na, ni ba nuazi long ni sua sīna, nōvə sēvei gya, gub le Yahuda!"³⁰Ni təba na susue, ni mua kabbi nāna ni bgəbna lə ləuna ni zak ləuwi.³¹Ni kəuləu və sena pip, ni pə bəl səna ni tua na nungtuasə na, ni gub na ni dīlə kə tani pēna.³²Ni ləukə dilli, yəni wo ləbəi le bakurane dīn na Saminu, ni bana na pə kab kə gang lə Yesu kəni tabizua.³³ Ni yə veiko ni lū gya, Golgotha, nunglə vei gongləu."³⁴Ni ngəna min, nuka lə nungkō ləkə yualə gya na nu, lang na dəba, nung na yəba və nuli.³⁵Ni pēna nwu, ni gab nungtuasə na ni gbəb nung kurba ləuwi.³⁶ Ni u vei ni lang na.³⁷Ni vəla nungkə bəkana ni bā ləuna nwu ni dəbə gya," Nālə gub le Yahuda."³⁸Ni pē lenung dī bon rab səna, ko ləuna len na ko ləunā maina.³⁹Yele kə duari səna, ləni wabləuni.⁴⁰Ni gei gya," Mua nwu mua durə tura wab Muar mua myi səri ləubo tat, a yong ləumua nə mua yukə Muar nyi, a fan sua ləu kap kə gang ngi!"⁴¹Bakure bəni era le fānua suka se tale era lekure kə səna gya,⁴²" Na yong leko, langku na buan və yong ləu na bo. Nālə gub kele Israila, na fan ləukap kə gang nyi kəbi ba kənak sə mua.⁴³Na ba kənak səkə Muar, Sua Muar yong na luko bon. Nə Muar kəna suka na, ləm na gei gya ni yukə Muar."⁴⁴Bakure bəni yele nung dī ni pēna səna bəni.⁴⁵Luko lə dafar vei wurə bazel ləusua pip hā yə peilə na far.⁴⁶Lə lui Yesu buək vei lə bulok gya, Eli, Eli, Lamasabatani?" Nung nyi gya," Muar mə, Muar mə, məka kā mang mə ya?"⁴⁷Nung yele ko dai vei nwu larə nyi gya," Na lū vəi ləukə Iliya."⁴⁸Ləvei lə zəmi yugul ko sudum ta pə soso na, ba min kə yualə səri, na ba nua kap nung na ngəna gya na nu.⁴⁹ Ta yele kure gei gya," Ya mang na, kəbi lang leko Iliya kə yəli kəyə yongna."⁵⁰Nung Yesu buək vei ko lə bulog nung na mangnā lə killing na.⁵¹Labule tura wab Muar nwu dre gab rab ləuyilə fan lə sua. Ləugwam zəurə, ye tal yarə zua.⁵²Yē ləuzo wurə əba ye kuma legul kənak lə kpngali nwu ləu nungləu nwu ni wurə.⁵³Ni wurə dabua tamal və wurə na, ni ta dre ganglang zə kənak, ni fuk lə legul lə kpngali.⁵⁴Langku era ko sē yē leko kə lang Yesu nwu ni lang dumsua zəurə se ye nung nwu nassə vei nwu, səni suvələ ni gei gya, "Lə kənak na yukə Muar."⁵⁵ Ye lesē lə kpngali nwu ni mua takə Yesu ni ta Galili ni na na Hidima ni dəilə letura ni langngi.⁵⁶Dre kə ləse yē Maryamu Magadaliya, Maryamu nakə Yakub se Yusufu, se nakə lemong kə zabadi.⁵⁷Nung lə lui, ləbəi le nungzə na yə nalə Arimatiya, din na Yusuf nwu nama na lebo kə Yesu.⁵⁸Na ta səkə Bilatus na bib bi kuma ka Yesu nung Bilatus geini gya ni ngəna.⁵⁹Yusufu pə kuma, na kulam dre nungsə kə nak.⁶⁰Nung na tū dābua na nwu na yā sətal nang na tuək tal kə murə na ba nua bua nung na duena.⁶¹Maryamu Magadaliya se Maryamu kə kwin ni də vei ni u gyəm kə kwin gyəm zori.⁶²Vei səka, nung lə dafar və map paska, gong era le fānua suka se yele Farisiya ni gəmzuwa se Bilatus.⁶³ Ni gei gya," Era bi ngəm nə lə damvei vei nwu vətəu na də se ngəma, na gei gya,' Tamal bo tat nyi mə

wuri.⁶⁴ Boni nyi, ni ngə nua gya, tani sərə zori ni gla sē bo tat na də, kəbə nyi yele bona gyi yə dfinə nyi kəni geilə legul gyana wurənə: kəbə nyi və dəmvei kə soak ta kə dua kə nuasi."⁶⁵ Bilatus geini gya," Ya pə le langvei na ta tana sərə vei bako na buan nwu.⁶⁶ Nung nita tani sərə zori, ni tam zori lə nung tamnung, kəni bā lē suvum nəkə səri.

Chapter 28

¹Nung lə sī bini dafar sāti, nwu ni talə bi dafar kə nuasi kə mako, Maryamu Magadaliya se Maryamu kə kwinni, ni yə və lang zori. ²Langku vei wurə zəurə ləkə murə, ləmi lenuatum kə Muar kə ləuyilə fan nua ləuyilə, yə na gandəla tal nua ʃua na u ləu. ³Səna ləkə yumvei se nung tuasəna vurum langmua snow. ⁴Yele kə sū vələ ni dei lang mua ni ʃira ʃira. ⁵Le nuatum kə ləuyilə gei suka ləye lese gya," Sogi ya sū vələ gəng, ira nə ya dei vəkə Yesu nwu ni pē na nwu. ⁶Na ye vei nwu, langku na wurə nə, ʃakə konwu na geiyā nwu, yayə yəya lang veinwu ni ba le dazə də nwu. ⁷Ya ta ləzəmi təya geilə yele bona ya," Na wurə dre leko ʃira nwu nə, ya lang, nata Galili lə ləuya, taya lang na vei. Ya lang, fā və geiya də nə. ⁸Yē lesē dua lə dum ni mang ləu zori lə səvələ se səteilə lə kpngali, ni sudum tani geilə yele bona. ⁹Langku Yesu wōni nung na geini gya," Mə gumyal!" Yē lesē yə, yəni ləu sīna ni wabna.¹⁰ Nung Yesu geini gya," Sogi ya sū vələ gəng. Yata taya geilə yele nyinmə yani ta Galili tani yue mə vei."¹¹ Nung yəra ye lesē dra və tali, leko dre kele sərə vei nita dre ganglang zə tani geilə era le fānua suka ye nung nwu na nwu pip.

¹²Nung le fānua suka wōzua sele era ni gei nung nwu na nung nwu ləzua, ni ngə nung kurba lə kpngali lə yele suvum mi. ¹³Nung ni geini gya," Ya geilə lekure ya, ' Yele bokə Yesu yə lə vorə yəni dī kuma na nyi yəra ya ləununglau. ¹⁴Nə nua suka nwu nə yue era ləusua nyi bi geina nua teilə, kəbi yong ləuya dre yī. ¹⁵Nung yele suvum mua nung kurba nung ni na ʃako ni geini nwu, nua suka nwu fā vei pip dre lē Yahuda nung dəiləu hā peilə vəkə dəsi. ¹⁶Langku yē le bona sop dīli kwin nita Galili, ləutal veinwu Yesu geini nwu. ¹⁷Dafar nwu ni lang na nwu, ni wabna, langku leko nyigwani ləkə sarə sua. ¹⁸Yesu yə tāni nung na geini suka gya," Ni ngə murə ləuyilə se dumsua pip nāmə. ¹⁹Yata təya gei nua suka nwu lə ləugwam pip, ya wol ni myi dre din kə Tari, Yuri, sē killing kənak.²⁰ Ya kyanga ni, ni kang ye nung nwu pip gei ya də nwu. Mə sēya vorə nwu pip, hā peilə və suak nua ləugwam."

Mark

Chapter 1

¹Və zabi suka kənak kə Yesu leyongləu, yu kə Muar.²Bako nwu Ishaya lenuatum kə Muar vəla a, "Lang mə tum lenuatum mə kə yəuwa sī lugul ko yikə mab ya dra ya. ³Bulək lugul ko kə luvəi dākānānyam, ya mab nungdra kə Muar; yabmab nungdra na dei sriat."⁴Yona yə, ləkə wolmyi lə legul dākānānyam lang nə na gəi ni nua və wolmyi mangnunkəbaka se kə kəu nungkəbaka ləta,⁵ Legul ləusua kə leyahudiya pip se ke leurshalima ni ta tāna. Na wol ni myi sue urdu, lang nə ni gəi ye nungkəbaka ni. ⁶Yona twa nungtwəsə laka nyamkərankdul səna, kəna səb līna lə bəllī, nungtangna nan lə ye gwarə se təng.⁷Na gei a, "lugul ko də kə yili tā mə nwu dāsā mə friat ləu, nwu pei və tem sua kə bira bəl wongmu na kəbə. ⁸Mə wol ya kəm lə myiki, Na kəna yina wol ya la killing kənak"⁹Banung ʃon dāgwammi wurə Yesu yə Nazarat ləusua Galili. Yona le kə wol na sue Urdun. ¹⁰Na tuol myi, wurə na lang ləuyilə lə aba. Killing kənak fan ləuna langmua gonglə. ¹¹Bulək ko də fan ləuyilə a, "Mua yumə ko mə nasukā. Ləunyigwa mə tei səmuā dīng."¹²Killing kənak pəna talə dākānānyam. Na u dākā hā bona farab, Munkullum kə kira na. ¹³Na u dākā se ye nyam dākā, ye lenuatum kə Muar ləuyilə u ləkə langna.¹⁴Mal və mua Yona Yesu leyongləu yə ləusua Galili ləkə gei nua suka kənak kə Muar,¹⁵ lang nə na gəi a, "vei na nə, vənagub kə Muar ʃagvəi nə, ya ya mang nungkəbaka ya ya bākənak sə suka kənak."¹⁶Na wo nuasue Galili, wurə na lang Siman se Andrawus nyin kə siman ni pip ni le mua sei ni twa kemuasei gong myi wuma. ¹⁷Yesu geini a, "ya yə ya mua tāmə, lang mə bā ya lə le mua legul." ¹⁸Nung puka ni mang kenuasəi ni ni mua tāna.¹⁹Yesu wurə wo tasi twab, na lang Yakub yukə Zabadi se nyinna Yona: ni dre kwatləumi ni mab nasə kəye kemuasei ni. ²⁰Na luni wurə nī mang tanni Zabadi dre kwatləumi se ye lekə na nungnalə kə nuakambo, ni mua tā na.²¹Ni Kafarnahum, dāfar Asabar, Yesu ta tura wab Muar leyahuda na kyanga ni.²²Ləu ni fəm sə nungkyanga nā ləmmi na kyanga ni mua lugul ko də se murə dā kə ye lekyanganungwārə.²³puka Lugul ko də tura wab Muari, na se killing kəbaka səna, na bā bəmvei də²⁴na gei a, "Bə bi lā səmuaya Yesu leNazarat? A yə və wob bia? Ira wotən lə muaya nə. Mua kənak kə Muar."²⁵Yesu zan killing kə baka a, "a usəng a dī dāsəna!"²⁶killing kə baka twa luguli sua wurə na dī səna se bəmvei nuana.²⁷Ləu legul pip wurə fəm, ni takə ʃibzua ʃuani a, "bətən nwuya? Se nungkyanga kəfu nyimdə səvələ səri yeyə? Na zan ye killing kəbaka lang ni larə na."²⁸Nuasuka Na pə ləya pip dre ləusua Galili.²⁹Mal və dī tura wab Muari, ni ta dāzə ke Siman se Andarawus bizua se Yakub se Yona.³⁰Gwan kə Siman kə ləse də lau gyarə, wurə ni gei nua lə Yesu.³¹Wurə na yi yina mua nāna na dei ləbo. Gyari dī səna, na ta nua kə yəu ni nung.³²Lə loi nungi, mal və yəu kə far, yilə na lə ye legyari Ko leko se killing kə baka səni.³³Ye lekə ganglang ziri dī yini gəm nuadfraziri.³⁴Na dīlə ye gyarə səke legyarə lə kpngali se ye killing kə baka ləu, langku na gab kə killing kə bala geisuka kəbə suka ni ira na nə.³⁵Na wurə lə bini vei dip-dip na dua na ta vuko legul ye vei na pe nua.³⁶Siman se ye leko bizua se ni nwu dei vəna.³⁷Ta ni yue na nang ni gei na də a, "Legul pip kə dəi vəmua.³⁸Na gei a, Bi ta ya vəko, ganglang zə ke le kə

nwagyami, suka kə ta ni gei ni nuasuka kə Muar vei boni. Suka kure nanung dīgwam vei nwu.³⁹ Na gilling dre Galili pip na gei ni suka dātura wab Muar se və dīlə ye killing kə baka sə legul.⁴⁰ Leble yə səna, yina bā nwalong na sua; na yam na a, "Na gab nə nyi lang mua buan və mab mə ləmali."⁴¹ Dre və lang nungyi na Yesu talə nāna ta do lə səna, gei na də a, "Gab nə a mā."⁴² Puka ble dī səna, səna wurə madə.⁴³ Yesu gub sue na nyimdə muni kə geina na dua.⁴⁴ Na gei na a, "sogi a geinua lə lugul ko gəng, a bā si a ta ta o ləumua lə ye le fanuasuka, nyi ka ə nung Musa gei ya də nwu, Suka kə ni dīra nung ləumua."⁴⁵ Na dīgwam na zabi və gəi nua lə legul duasa nua pəvei pip hā Yesu wo ganglang ziri səna birasə sua fo, na ta tā ta na u vuko legul ye vəi ləu, yiħa lədra legul ta ta yue na vei.

Chapter 2

¹Vorəngi na kuo Kafarnahum bo rab, ni larə a na də zə. ²Legul lə kpngali gəmzua vei dūasa və tam bo ye, ba nuadra ziri bla kəbə. Yesu gei ni suka kənak³Wurə ye leləbei ko də yilə le kukla; nwu legul net kə pəna. ⁴Ni buan və pei səna kəbə nā kə kpngalə legul, ni sang ləu tam yilə ləu kə Yesu, kə ni yue d'rā muni ni fan lə kab nwu ni ta lə le kukla lau sua nwu.⁵Yesu lang və bākənak ni wurə na gei lə le kukla a, "Yumə, ni kəu ye nung kəbaka mua ləta nə." ⁶Ye lekyanga nung də bu vei , nə ni ngəm suka nyigwa ni,⁷ " maka tən kə ləbei nwu buan kəgei sukang bonna? Na bəngə nung nə! Wotən buan və kəu nungkəbaka ləta nwu nə Muar kwin kəbəya?⁸Yesu puka dre killing kənak ira nə legul nwu kə ngəm suka. Na gei ni də a, "Maka kə ya ngəm suka nyigwa ya? ⁹Kə latən tsı ləvə gei lə ləbei lekukla nwu a, 'Ni kəu mua nung kə baka ləta' se a 'wurə a dei ləbo, a pə nunglau mua a d'ua'?"¹⁰Nung nwu bon suka kə ya ira Yukə lugul də se sa kə nanung ləugwam ləkə kəu nungkə baka ləta." Na gei lə lekukla a ¹¹"mə gei mua də, wurə a dei ləbo, a pə nunglau mua a ta zəmuua." ¹²Na wurə puka na pə nunglauna, na dī gwam dāziri nung ke legul pip, suka kə ni ngəmsuka ni ə murə lə Muar. "Bi lang nung bako bon bokwin kəbə."¹³Na dī gwam ko na ta nua myi, legul kpngadə yí ta na, na kyanga ni nung.¹⁴Na wurə na d'uarı, wurə na lang Levi yukə Alphaeus u bitam mua nungəm wurə na gei na a, "muata mə." Na wurə na deilə bo na mua tāna.¹⁵Yesu kə tangnung dāzə kə Levi se ye le mua nungəm se le kə na nungkəbaka se lekəbona, legul lə kpngali mua tana. ¹⁶Bali nwu ye lefarisa, nwu ni luni lə le mua nungwarə nyimdə ləu, ni lang Yesu kə tangnung se lekə na nungkəbaka se le mua nungəm, wurə ni bib lekəbona "maka kəna tangnung se le kə mua nungəm se lekə na nungkəbaka?"¹⁷Yesu larə nung nwu wurə na gei ni də a, "Ye leko gyam ni tuko nwu ni dəivə kə lewū bo, bula ye leko səni teibo kə dei və lewū. Yə suka lekə na nungkənak kəbə, bula suka le nungkəbaka."¹⁸Luko ye lekəbo kə Yona se ye lefarisa warənuani kə ləkə penua. Ye leko yə yi geina a "Maka kə ye lekəbo kə Yona se ye lefarisa warənuani kə pelənu, nyikə ye lekəbo mua kwa na kəni boa?"¹⁹Yesu geini də a, "Kə mama ye le nākə ləbeizuarə kəfū warənuana kə ləkə penua lang yira ni se ləbəizuarə kəfūwa? Nə ni se ləbəizuarə kəfū yira nyi lang warənuani kə ləni penua nyi kə nali ye.²⁰Dāfari də kə yili lang ni pə ləbəizuarə kə fū tā ni ni duari lə, nwuni vəinungi, ni warənuani kə ləni penua.²¹Lugul ko ye kə pə trakorəlanda kə si ləzuə se nung kə fū, nə kəbə nyi lang korətralandā kə trā ləsi kə mang kenak, veinung lang nungsī kə tra baka fəmləu.²²Ləbei ko ye kə kəu myi surukab inabi kə fū dre nungkəu myi inabi kə korə, lang myi surukabi kə gbem nungkəu myi inabi. Bon nyi se a kəu myi surukab kə fu dre nung kə fū."²³Vorə Asabar Yesu ta dāyu, ye lekəbona pə ye ləunungyu yu. ²⁴Ye lefarisa gei na a, "A lang, maka ni nanung mābo dāfar Asabara?"²⁵Na gei ni də a, "Ya dəbanung nwu Dauda na bali nwu gom larə səna - na se ye leləbei ko -²⁶ nwu na ta dāzə kə Muar nyi lang Abiatha era ke lefānuasuka, na tank ye nungtang ko ni yilə lə Muar nwu mābo kə lugul ko tang se bula ye lefānuasuka, ha na ngə gwa lə ye leko ni sena boni ni tank."²⁷Yesu gei a, " ni mab dafar Asabar suka nungkənak, ba ni mab nungkənak suka dāfar Asabar kəbə. ²⁸Suka nung nwu Yu kə Lugul na lə Ledāzə, pip se kə Asabari."

Chapter 3

¹Yesu ta turawabmuar kō. Ləbei ko də nā na koi-koi. ²Ye legul də dei þag gyamna suka kə ni lang nə na ilə na lə gyari dāfar Asabar nyi kəni yue na lə nungkəbaka;³Yesu gei lə lugul nwu nā na koi-koi nwu a, "Wurə a deiləbo nādre legul nwu pip." ⁴Na ku na gei lə legul a "Mading kə ni na nungkənak dāfar Asabarra ko və na nungkəbaka; ni yong ngəmaya ko ni wob veiya?" Yugul yebo vəla suka.⁵ a lang ni lə yualə, nyigwa na þanglə suka nyimmə kə ləunyigwa ni, wurə na gei lə lekukla a, "Nyuen nāmua, na nyuen nāna, nāna ku mādə. ⁶Ye lekyanganungwari puka digwam tani zābī və pə lok kika kə Hirudiya ləu nungdra ko nyi kəni wobna.⁷ Veinung ngi Yesu se lekəbona dua ta tua gongwuma, legul ləkpngali yə dre Galili se Yahudiya,⁸ Se dre Urshalima se Idumiya se ye leko dre Jordan kəbə ləu se gyam Tyre se Sidon. Vorə nwu ni larə tua və kəye nung na nali nwu, legul yə gəmzua tā na lə kpngali⁹Suka kpngalə kə legul, na gei lə ye lekəbona a ni dei ni kwatləumyi də gi ni tək ni nə. ¹⁰Na dīlə gyarə sə legul kpngadə lang leko də dəba səteilə ni kəbə boni, yə ləkə donāsəna suka kə ni yue səteilə¹¹Ko geuwa ye killingkəbaka yi lang yini yəu sua sīna se bəkvei nə ni gei a mua yu kə Muar. ¹²Na wurə səni a sogi ni dīlə bīni gəng.¹³Na dua na tuol tal, na lū leko na yidi nwu ni yə tāna. ¹⁴Na gei nuatum lə ye lekəbona. (Nwu ni lū ni lə lenuatum na) a sogi ni dua gəng kə ni tum ni tani gei nuasukakəteilə lə legul,¹⁵ se nyi kəni ngə ni dra vədfilə ye killingkəbaka.¹⁶Na tum lekəbona sob-ili-rab: ye Siman, nwu na bā dīn na lə Bitrus ləu;¹⁷Yakub yukə Zabadi, se Yona nyin kə Yakub, na ngəni dīn a Boarnerges nuavə lemon kə gamvər,¹⁸ se Andrawus, Filibus, Bartalamus, Matta, Thomas, Yakub yukə Alfawus, Taddawus, Siman lenyimzang.¹⁹Se Yahuda Iskaryoti nwu dēb na ləu.²⁰Na wurə na dua zə, legul ləkpngali yə gəmzua ko, lang yira ni tangnung kəbə.²¹Vori ye lekə dāzəri larə nung nwu, ni digwam takə muana, ləmmi legul kə gei a "Na dī dre kika na nə. ²²"Ye lekyanganungwarə nwu fan Urshalima yəni gei agya, "Killing kə Baalzibul ləu nanə," se , "Na dīlə ye killingkəbaka lə gub ke killingkəbaka."²³Yesu lūni i yə wurə na gei ni suka dre mada a, "Munkullum na baka kə kə dīlə munkullumma"²⁴ Nə dāzəgub nə gabsəna lə ləuna nyi, lang dāzəgub nungngi buan kə dei ye.²⁵Lang nə dāzə nə gabsəna lə ləuna, dāzə nungngi kə dei ye boni.²⁶ munkullum se ye lenāna wurələzua dre ni gabzua, lang na buan na dei bo, nyi lang munkullum ko ye.²⁷Yugul ko ye kə buan və ta dāzə kə yugul ko nwu sā na fəmləu kə tana dinung ziri nwu nə na səbnasəb na twa sua dā nwuni kəna nanung ko na yidi və nali zəri kəbə ləu²⁸Mə gei ya gwanga, ye nungkəbaka ke legul pip ni kəu nī ləta kəu, ko ye suka kəbaka nwu ya gei ləumə pip.²⁹ Nə mua woya a gei kəbaka ləu killing kənak nyi lang ni kəu ləta bo hā ko ləuyılə na yue zəkə Muar bo.³⁰ Yesu gei nung nwu suka ləm ni gei a na də se killing kə baka.³¹Ye nanna se ye nyinna dī yi dəi gwam tumvei tāna, a na yə.³² Ye legul nwu gəmzua gyamna gei na də a, "Namua se ye nyinmua digwam ni deivə mua."³³Na vəla nī də a, "Ye wotən lə namə se ye nyinməya?³⁴Na lang ye legul nwu gəmzua gyamna ni gilling na ni wo wurə na gei a, "Ya lang, ye legul nwu nī lə ye nammə se ye nyinmə!³⁵Lugul kə laya kə nanung nwu Muar kə yidi nyi nanu nā lə nyinmə kə ləbei, se kəbləse se namə.

Chapter 4

¹Na zābi vəkyanga ni nung sua gongwuma, ye legul gəmzua vei kpngadə. Na wurə na ta nungna dre kwatləumyi tana u dre kwatləuməi. Ta ye legul pip gəmzua sua məi. ²Na kyanga ni nung dre mada ləkpngali, dre vəkyanga nungngi, na gei nung nwu.³ Ya larə, lenunglebə ko də na tavə bənung, ⁴Na bənungngi, ye leko də yəu ləudra, wurə ye yulung yə gabni. ⁵Ye nungngi leko yəu ləu nungkurkaye ni yue sua kə kpngalə kəbə, na mu ləzəmmi, sukā sua ye vei dok-dok. ⁶Far aba nuana Puka ni yulək ləm yəng ni ye sua, wurə ni koi. ⁷Ye loknung leko də yəu dre ke kop. Ye koppi mu num ləuni, wurə ni nakənak kəbə.⁸e nung leko də yəu ləusua kənak ni mu lang nə ni su lədرا hā yini mudə. Ye leko də dīlə kənak dua nung nwu na wob nwu bo fākwin-ili-sob, leko fātat ha leko fānob.⁹ Wurə na gei a, "Yugul ko də se sue kə larə suka nyi, na larə."¹⁰ nwu Yesu ləkwinna, ye leko gbag gyamna se ye lekəbona sob-ili-rab bibna nung ləu vətwasuka na. ¹¹Na gei ni də a, "Ni ngəya kiya və iranung ləu Dāzəkə Muar. Ni ye leko ye dre nwu ko bə kəniya pip se tā və twasuka, ¹²bon nwu nə ni langvei, o ni langngi, nyiku ni lang bo, lang bonni ni larəvei, o ni larī nyiku ni ira bo, Nə kəbə nyi ni kuri, lang Muar kə kəu ni ləta."¹³Na gei ni a, "Ya ira vətwasuka nwu kəbəya? Nyi kə ya nali ɓakatən kə ya ira tā ye vətuasuka pippa?" ¹⁴Le nungləbə nwu kə bə ye nunglok nwu nanung lə yugul kə bə ye nungsuka. ¹⁵Ye nunglok ko yəu gyam dra nwu, nanung lə vei nwu ni bə nungsuka də, ni larə suka, munkullum yə ləzəmmi ye mua suka nwu ni bə dāfuni.¹⁶Ye leko ni bə ləu nungkurkaye, nanung lə ye leko ni larə sukā, ni mua ləteilī, ¹⁷yeng ni ye sua, nyimmə ni tura bo, və nayi se vəwob ye letākə Muar suka kənak nwu ni mua nwu puka vəyəu pəni ni namvei tani yəu.¹⁸Ye leko ni bə ni dre kop nwu, nanu nī lə ye leko larə sukā, ¹⁹tā kə vənasuka nungləugwam, se damvei pə nungni nanung hak suka kənakki nakənak kəbə. ²⁰Ye leko ni bə ləusua kənak nwu nanu nī lə ye leko larə suka ni mua nādə, ni dīlə nungkənak bo fakwin-ili-sop, kə ko bo fātat, leko bo fānop dā nung ni bə nwu.²¹su gei ni a, "Nə a aba lua sukagabvei dazə nə nyi a pə kadok a brə ləuwi, ko nyi a bā bī nunglauwa? Nə a talə dre nyi a ba ləunung yilə."²² Nung ko yəbo ni muara nwu, kəni buan vəlangngi bo, lang nung ko yəbo nwu ni gei na lə yaya kə sua dīgwam bo.²³ Yugul ko də se sue lari nyi, mangna na larə!²⁴Na gei ni a, "ya bā kika ya sə nung ya larə nwu, nungkira nwu nə a kira ɓakaya, lang ni kira mua ɓakure, se vətua ləuwi.²⁵Sukā nə yugul ko də se nung, nanu nā ni twa na ləuwi, langku yugul ko nung ye nāna nwu, nā ni pəli nāna ko du na se bəya."²⁶Na gei ko bonni agya, "Dāzənagub kə Muar u ba kə yugul ko də bə ye nunglokna sua.²⁷Nə na lau ləvorə vorə pip nyi lang se lə dāfar da kəna wurə vəlau, ye nungbəri deri yə mu, na ira nung ləuwi kəbə. ²⁸Ye nungyu yə bānung lə ləuna: lənuasī yə dī yang, kə yina vum, kəna bānung. ²⁹Bali nwu ye nungyu yə dui pip puka na tumvei ɓua zuam suka bā vəkəpnungngi nə. ³⁰Na gei ko agya, "Bətən bi zəka lə Dazənagub kə Muar, lang bonni mada kə latən latən kə ulə vəgeinung ləuwiya?³¹ Na ba nung alkama, nwu nə ni bə ləu, ye nungngi ləkə nyang ləugwam.³²Yibalədəra, nə ni bə nə nyi, lang na mu grəng na dā ta ye kabko ni kwarnua mal kurə, na bā ye nāna mu nə, suka nyikə ye yulung yə ləkə map zəni kappi.³³Ye madā ləkpngali ɓako na gei ni lə ye nuasuka kə Muar, nwu ni ɓuan və ira kəbə ləu,³⁴ta ye suka pip na gei ni dre mada. Nə na ləkwinna nyi lang na gbem dre ko bəya pip lə ye lekəbona.³⁵Dāfarri, ləlo, na gei ni a, "Bi ta ya gyam vəkə kwinni.³⁶ Ni mang ye legulli ni dua dre kwatləuməi ni se Yesu, lang ye leko də dua tāni dre kwatləuməi ke leko. ³⁷Ni ləuməi yua kə nyimmə yəni də ɓakanə ha məi ta dre kwatləuməi ɓadi kə yīdə.³⁸Yesu kəna dre nunglau ləu nung uli. Ni wurə nalə, ni gei na a, "Lekyangavei, bi ɓadi vəbəra nə nyi a fāli bi boyə?" ³⁹Na wurə na zan yua kə ɓaka, na gei lə gongwuma a, "a dei! a dei dig!" wurə sua yua kə ɓaka dei, vei wurə gan nungkwin.⁴⁰Na gei a, "Maka kə ya sūvələya? Yira ya ye se vəbākənakka?⁴¹ Səvələ muani pip nə ni ɓibzua ɓuani a, "Wotən nwu ɓon ha yua se hongwuma kə larə na nwai?"

Chapter 5

¹i yə nua gongwuma gyam kəkwinni, səkə dre ləusua Gerasin.² Yesu yikə fan dre kwatləuməi, puka ləbei ko nə dī ləuzo na se killingkəbaka səna.³ Ləbei yi vəlauna ləuzo. Lugul ko ye ʃuan bā na sua kə ləkə langna, ko kə dū⁴ ni səb na lə ʃəlbi pip. Ni səbna bo ləkpngali lə ye ʃəlbi boni. Na kəb ye ʃəlbiri pip lang saklazua. Yugul ko ye ʃuan və muana ləmmi na dāsā.⁵ Ləvorə se lədāfar na uli zo se dre tal, na bokvei lang na sang səna lə tal pip.⁶ Na lang Yesu lə tūra , n a sūdum ta na təm sīna.⁷ Na bokvei lə bulək a, "Bətən mə namua ləya Yesu, Yukə Muar kə murəya? Pə Muar lə nāna yam mua lə nə, a ngəmə səyilə gəng."⁸ Ləmmi Yesu kə gei na a, "A dī dā səkə ləbei nwu, mua killingkəbaka."⁹ Na ʃibna a, Din mua woya?" Na gab na nua a, "Din mə Paktuko, ləm bi ləkpngalī."¹⁰ Na yamna ləu-ləuwi a na nantā ni ləusua nwu gəng.¹¹ Ye zek ləkpngali vei ni tang ni ləutal vei,¹² wurə ni yam Yesu a, "A tok bi dre kəye zek; a mang bi bi ta dre ke zek."¹³ Bakure na gab ni də; ye killingkəbaka dī yə ta sə ke zekki, ye zekki fan lədum ta ni kəu məi. Yezekki fāsop bua sop dūa məi gongwuma.¹⁴ Ye legagtə zekki dūa dum ta gei nua dre ganglangzə se lə ye lekə nua gyammi. Ye legul ta ta lang nung nwu Yesu na nwu.¹⁵ Ni wurə ni yə tā kə Yesu yini lang ləbei nwu se ye killingkəbaka ləkpngali səna, u veinungngi, se nungtwasə ləu dulna kə nālen, wurə ni ta kə sūvələ.¹⁶ Ye leko lang nung nwu na nalə yugul nwu se ye killingkəbaka yini gei ni nua pip, se nunanung nwu ləu ke zekki bonni .¹⁷ Ye legulli tavə yam na a na mang ni ləusua ni.¹⁸ Bali nwu na ta dre kwatləuməi, ləbei nwu ni dīlə killingkəbaka səna nwu ta kə yamna a na u se ni.¹⁹ Nyiku Yesu gabna nua kəbə. na geina də agya, "A ta zəmua se tā kəye lezəmua kə ta gei ni nua nung nwu Muar nala də se və lang nungyī mua nwu na nala də nwu.²⁰ Na wurə na dūa ta na gei nua gong nung nwu Yesu na na də dre dekapolis nwu, ləu legul wurə fəm pip.²¹ Luko bon Yesu dəba gwam kə kwinni ko, lə kwatləuməi, gong və gəmzuə ke legul kwarna wo, dəbagwam kə wuma.²² Dre ke le era turawapmuar, dīnna Jairus, na yə, na langna., wurə tana yəu sīna.²³ Na yamna na tabī a, "yumə kə nyang də ləkə ləse na badi və bira nə. Mə Yam mua a yə ya bā nā ləuna kəna yue səteilə kəna sop."²⁴ Na wurə na dūa sē na, gong vəgəmzuə ke legul mua tā na ta ni gbagvei səna gəb-gəb.²⁵ se ko də vei bonni sal na sop-ili-rap yue kə kəu səna.²⁶ Na zua dīra nuatrayəng tā ke lekə na yeng gyarə vei ləkpngali ha na wopnungzəna pip, basua ku gyarī ləkə twaləuwı.²⁷ Na larə nung ləukə Yesu wura na ta kə tā na tana do sə mal nungtwasəna.²⁸ Na gei agya, "Nə do sə busə kə nungtwasəna, lang gyari kə dūari."²⁹ Bali nwu tana do nāsə nungtwasəna, nua vəkəuyuə dei, wurə na dəba səteilə kə səna³⁰ Yesu puka dəba səna nyimmə də dī səna. Na bina nungna tā na ʃib legul a, 'Wotən do sə nungtwasə məya?³¹ Ye lekəbona gei na də a, "A lang ye legul kə sngazua səmua nə nyi nə mua ʃibvei mua wotən do sə nungtwasə muaya?"³² Yesu lang gyamna gilling lə suka kə nī lang lugul nanung uwu.³³ Ləse nwu, dre və dəba nung nasə nwu, səvələ muana sə na ləkə gbebzua. Na yə yina yəu sua sīna na gei na kənak pip.³⁴ Na gei na a, "Yukələse, və bākənak mua nga səteilə nə. A ta kika mua ləusua a yue səteilə sə gyarī."³⁵ Yira na dre və geisuka, ye le era turawapmuar yə yi gei a, "Yumua kə ləsə bira nə ləu maka kə mua buara nung kə lekyangavei nwuya?"³⁶ Yesu lara nung nwu ni gei lə tūra, wurə na gei lə era turawabmuarri a, "So a sūvələ gəng, a bākənak də."³⁷ Na gab kə legul ko yə tāna kəbə bəla Bitrus, Yakub, se Yona nyinkə Yakub.³⁸ Ni ta zəkə era ke lewapmuar tana lang legul kə bokvei; ni kəu nungməi ni elle se və yalsəni.³⁹ Na ta dāzəri, tana gei ni də a, "maka kəya bangla nyiya ya kəu nungməi bonna? Yukənyang nwu na bira-bira kəbə na laununglau. Wurə ni mam na.⁴⁰ Na bā ni gwam pip bəla takkə yukənyang se nanna se yeleko ni yə bizua ni ta dātura nwu yukənyangngi lau də.⁴¹ pə nākə yukələse na gei a, "Talitha, koum!" nwu lənuazibə nyi a, "Yukənyang, mə gei mua də, a wurə."⁴² Puka yukənyang wurə. (sal surəna sob-ili-rab). Ləuni wurə fəm si dūasā.⁴³ Na gubsue ni a so gi ni gab legul ira vənunq nwu gəng. Nwuni na gei ni a ni ngəna nungko na tang.

Chapter 6

¹Na dī veivāte na yə ganglang zə nwu ni su na də, se ye lekəbona. ²Vorə Asabar, na kyanga ni nung turawabmuar. Legul ləkpngali larə na ləu ni wurə fəm pip. Ni gei a, "Na yue ye nu gkyanga nwu ləya? Lok nungira kə latən ni ngəna kəna bonna?" Ye nung fəmləu kə bətən na nali lə nāna bonna? ³Ko na nwu kafinta kəbəya, yukə Maryamu lang nyinkə Yakub, se Yesufu, se Yahuda, se Siman kəbəya? Ni pə lə bəkasuka səkə Yesu nə. ⁴Yesu wurə geini də a, "Legeinuatum kə Muar ləugwam nwu ye se murə ganglang zəna, se vəbina se zəna." ⁵Na buan na na nungnalə kə murə kəbə, bəla na dīlə gyarə səkə ye legul tā kə vəbā nā ləuni. ⁶Na yā səna na mua suka vəkunatā ni sə və bākənak. Na wurə na gā ta ganglagzə kə tuab-tuab nə na kyanga ni nung⁷Na lū vəke lekəbona sob-ili-rappi na zābī və tum ni rap-rap gwam, na ngə ni dra və dīlə ye killingkəbaka, ⁸kəna gub sue ni a sogi ni pə nungko nā gəng suka vətawo, bəla kap kī nā - nungtang ye, yanglang ye, nungkurba ye dre bəllī - ⁹nyi bəla wongmu və twa nungtwasə kə nyang rab ye,¹⁰Na gei ni də agya, "Bali nwu nə ya ta dāzə kə ləya nyi, ya u se ni da nwuni kə ya mang vei. ¹¹Nə kabzə kə ləya yiba ya ko ni larə kəbə nyi. ya pəm kundur sə bo ya ya mang vei.¹² dī ləusuagwam ta ni gei lə ye legulgya ni mang dra ke nungkəbaka ni. ¹³Ni dīlə ye killingkəbaka ləkpngali, ni kəu nyui kə nyimmə ləu ke legyarə ni dīlə ye gyarə ləkpngali.¹⁴Gub Hiridus larə, vənuu dīn kə Yesu ni ira pəvei pip nwu. Ye lemo ləkə gei agya, "Yona le wolməi pinadra nwu ni wurəna lə dre kə ye lekə bira, suka nung nwu, ye dra nanung kə nyimmə kə dīlə səna." ¹⁵Ye leko gei a, "Iliya." Yira ye leko gei agya, "Ye legeinuatum, bə ye legeinuatum kə Muar dāgwam kə gani."¹⁶Hiridus larə nung nwu wurə na gei a. "Yona nwu kəbləu nwu, nā ni wurə na ləya?" ¹⁷Ləmmi Hirudus tum vei ni mua Yona yina səbna kəni num na suka kə Hirudiya (sə kə nyinna Filibus), nwu Hirudus zua ləu.¹⁸Yona gei lə Hiridus a, nungwarə ka pə sə kə nyinmua." ¹⁹Ləu kə nungngi Hirudiya gbeb yualə pə kə yidī və wob na, wurə na buan kəbə.²⁰ Ləm Hiridus kə sū Yona sū; suka na larə a na lugul kənak nwu drəng ye səna ləu, nanung na mangna dre teilə. Və larə na kə bina kika na, yibalədra na larə na ləteili.²¹Hiridus yue dəmvei ko nə bali nwu na na zawari kə dāfar surəna, na yəu nungtang suka ke le era nua nungnalə na, se ye era ke lesuvum na se ye le era dre Galili.²²Yu kə Hiridus kə ləse də yə yi zi ni dang, dang na tei səna se ye legul nwu ni u ni tangnung se na. Gubyi gei lə yukə ləse a, "A gei mə ko bəya mua yidī pip lang mə nga." ²³Na pā na nung agya, "ko bəya a gei mi lang mə nga, ko nuakillang və na gub mə." ²⁴Na digwam ta na gei lə nanna a, "Bətən mə gei na dəya?" Nanna gei a, "Ləu kə Yona lewoməi.²⁵Yuri ku puka lədummi yə ta kə guppi, yina gei na a, "Mə yidī a ngəmə ləu kə Yona lewolməi gigeu nwu dre nungtwanung kə laitai."²⁶Nung nwu kəna banglə ləunyigwa kə guppi dīng, nyi langku na yiba və kwari ye suka ləm na pānung nə, lang suka ke lewari honni.²⁷Bako nwu guppi tum ye lekəsuvum na tani yilə ləukə Yona. Tani pə ləuna tura nwu ni numna dre ləu.²⁸Na yilə ləuna ləuna dre nungkə laitai yini ngələ yukələse, yukələse ta ngələ nanna.²⁹Ye lekəbona larə nung nwu wurə ni yə yini pə ta bəsəna ta ni bā bəa.³⁰Ye le nuatum kə Muar ləugwam ku səkə Yesu yini geina ye nung nwu ni na pip se ni kyanga nwu.³¹Na gei ni də a, "Ya yə lənāya və ko legul ye vei kə ya ngəma tuab." Suka legul ləkpngali kə yili lang ni duari honni, ko dra vətangnung ma ni yue bo.³²Bonni wurə ni dua vəko dre kwatləumoi vəko legul ye vei ləu.³³Yibalədra ye leko də lang ni wurə ni dua dum lə bo ganglangzəri tani ta vei ləsī nwuni kəni pei vei.³⁴Yəni pei nuasue, na lang vəgəmzuə ke legul wurə na tavə lang nungyī ni suka ni bə ye nungbā ko lekə lang ni ye ləu suka nungngi na ta kə kyanga ni ye nung kpnganə.³⁵Vei wurə kə duari ye lekəbona geina agya, "Vei nwu dākā langku vei kə duari.³⁶Bi gei ni ni dua ganglangzə ko gəb kə tani dei nungtang ni bā nuani lənāni.³⁷Na gei ni nə a, "Ya ngəni nung ni tang." Bina ni gei na a, "Taþi deb nungtang nau dinari fəsob kəbi ngəni ni tangnga?" ³⁸Na bəb ni a, "Nungtangngi mau nāya?" Ta ta ya lang." Ta ni lang, nanung ni gei na də a, "Nā bon nob se sei bon rab."³⁹Na gei lə ye legul pip a ninu ləgok-ləgokki ləu kā kə bərə.⁴⁰Ni ulə gokki ha ye gokki fəsop se farap ili sob.⁴¹Na yē nā nungtangngi bon nob se sei bon rab ləu, na lang ləuyılə na kəu təma ləuwi, wurə na gap ni nungtangngi na gei lə ye lekəbona ni ue nungtangngi ni bāsi ke legul. Sei nwu bon rab nwu na gap lə legul bəoni pip.⁴²Ni pip ni tang ni yīrə.⁴³Ni yē tā ye nuayui nungtangngi, yī dok sob ili rab, se tā ye nuayui sei.⁴⁴Le ləbei fāso bua fākwin ili nob (5000) nwu tangnungngi.⁴⁵Na bā ye lekəbona ləzəmi ta dre kwatləumyi nyi kə tani sirna dəbagwam, Bethsaida, nwuni kəna panua lə ye legul pip.⁴⁶ Ni dua pip, na wurə na tol kəna ləugumtal yilə na takə penua.⁴⁷Far yəu yira kwatləumyi nādre gongwuma, na kəna ləkwinnna gwam.⁴⁸Na lang landa kōk kwat ləu yilə dwend nyimdə, yua ka gubni duasa. Və langləu ni bo kə neit lə vorə na wurə na dua tāni, na wo lə bo ləuməi gongwuma, na yidī və dua kə səni.⁴⁹Ni lang na na wo ləuməi gongwuma, wurə ni bəkvei ni lang bəng a bəngməi,⁵⁰sukā ni lang na wurə ni yavei. Ləzəmi na geini suka a, "ya nyimnyi ya! mə! sogi ya suvələ gəng!"⁵¹Na ta dre kwatti tā ni, wurə yua mang və gəbbi. Ni yāsəni ni mua nungkwin.⁵²Suka ləm ni ira bətən lə zukufrogh kəbə. Tən ləunyigwa ni wurə nyim.⁵³Yini dəba gwam, ləusua ke leGenesaret ni səb kwatti.⁵⁴Ni dīli dre kwatti, legul puwa irana ləzəmi,⁵⁵wurə ni yarə zua ganglangzə və ta kə yilə ye legyarə ngi lau sua ze yə ni talə vei nwu ni larə a na də ləu.⁵⁶Ko kabzə kə ləya na ta, ko

Chapter 6

ganglangzə kə murə, ko ləusua ko, ni yilə ye legyarə lə nungdəmvəi. Ni yam na a kəna mangni ni dō sə nungsəna, ye legul ləkpngali do səna ni yue siteilə ni.

Chapter 7Ye lefarisa se dre ke lekyanganungwarə lko yə Urshalima nwu yini gəmzua gyamna.

²Ni lang dre ke lekəbona kə tangnung lə nādrəng, ni zuab nāni kəbə. ³(Ləm nungwarə ke lefarisa se ke leyahuda gei gya se nə ni zuab nāni da nwuni kəni tangnung, suka ni mua nungkyanga ke le era. ⁴Nə ye lefarisa ku lomu nə nyi, ni tangnung bo se nə ni wolməi da, se ye nungwarə le ko də ləkpngali nwu ni mua nāsəri nyim də, mua və zuab ye nungkəu myiki kə nyang, təm, nungkəunung kə bi, se nung nwu ni bā nungtang ləuwi kəni tang nwu pip.) Ye lefarisa se lekyanga nungwarə bib Yesu a, "Maka kə ye lekəbomua mua nāsə nungwarəbke le era ḥo, kəni tang zukufrokki lə nādrəngnə?"⁶a gei ni də agya, "Ləkənak yiram Ishaya langnung ləu ya lekə pə dīn kə Muar lə kiňa. Na vəlanungngi agya, 'Yelegul nwu kə ngəm murə nuani bla, Nyi ləunyigwa ni ye səmə 'Vəwap mə nwu ni wappi nwu nung ye vei ni kyang nungwarə ke legul."⁸Ya mang nungwarə kə Muarri ku ya mua nāsə nungkyanga ke legul nyimdə." ⁹Na gei ko bonni a, "Ya yiba nungwarə kə Muar suka kəya mua nasə ye nungwarəya! ¹⁰Musa gei a, 'A ngə murə lə tammua se nammua,' nə yugul ko gei sukakəbaka səkə tanna se nanna nyi lang na bira."¹¹Ya kiya ya gei ya, 'Nə yugul ko geilə tanna ko nanna a, "Yongvei ko d̄fugi ya yue nā mə nwu nyi kure Korban,"' (nuavə, ni ngələ Muar)- ¹²nyi kəya gab na nanungko lə tanna ko nanna bo. ¹³Ya mang d̄ra nungwarə kə Muar tā kə vəbā nungwarə kə tuko nwu ya mua nādə, se ye log ke nung nwu ləkpngali ya nali ze. ¹⁴lū vəgəmzua ke legulli kō na gei ni a, " Ya larə mə pip, kə ya ira. ¹⁵Nung ko ye gwam nwu yugul kə bāri nuana kə bānglə na. Teimua nungko kə dilli dāfukə yugul nanung kə bānglə na. ¹⁶Yugul ko də se sue nyi nyi na larə."¹⁷Yesu mang ye legul ngə gəmzua nwu ta dāzə, ye lekəbona wurə bib na nung ləu və tuasuka, ¹⁸Yesu gei ni a, "Ya ma boni ya dīra kəbə? Ya lang kəbə nung ko gwam kə ta dāfu kə lugul kə buan və bānglə na ye, ¹⁹ləm kə ta nyigwana ye, kə ta dāfu na ta na wā lə boi kəbəya?" Ləu kə suka nwu Yesu pə ye nungtank pip mading. ²⁰Na gei a, "Nung kə digwam sə kə lugul nang kə bānglə na. ²¹Dāfu kə lugul, ye nung nwu kə dili nyigwana, və ngəm ye suka kə baka, və na ləubī, və dīnun, və wobvei, ²²və dei se lugul se və dei bei ke leko, və na dīlak yenung, və na kika kə baka, və tanknā, və dei sətəilə, və yibavei, və bāngləvei, və muləu,və na gyagya. ²³Ye nung kə bākangə pip yī dāfu, nwu kə bānglə lugul ləu. ²⁴Na wurə vəinungə na ta ləusua Tyre se Sidon. Ta na ta dāzə nyi ku na yidī kə lugul ko dīra bina vəi kəbə, yibaləd̄ra ni dīra bi.²⁵ Puka ləse ko, nwu yuna kə ləse ko də se killing kə baka, lara vəna, na yə, yina yieu sua sīna. ²⁶Ləse lekə Girka, nwu na yugulzua se lesak ləu. Na yam na a na dīlə yuakəbaka səkə yuna kə ləse.²⁷Na gei na də a, "Sua ye lemongə yīrə ləsi da. Mabo kə ni pə nungtank kə yukəyang ni kəu lə dūa."²⁸Wurə na vəla na gei a, "o, Muar, ye dūa ma kə tank yə nuaywi kəusua bi nung bā nungtank boni."²⁹Na gei lə ləse a, "suka a gei bon nwu. nyi a ta teidə. Yua kə baka dī səkə yumua kə ləse nə."³⁰Na ku zəna ta na yue yuna lau ləu nunglau, yuakəbaka dī səna nə.³¹Nang na dī ləusua ke leTyre, na mua kə Sidon na ta nua teigu kə Galili na tol kə ləusua ke leDicapolis. ³²Ni yilə na lə yugul ko na kurma na buan və gei suka bo, ni yamna a na bā nā ləuna.³³Na kurə na lə gyamkwin dre ke legul ləzā, na bā yə yurana na suena, na təba susue nāna, na do lə lenna. ³⁴Na lang ləuyile, wurə na twanyi na gei na a, "Ephphatha," nuavə ana "aba!"³⁵ Ləzəmi buasue na aba, se nung nā lenna boni na dīlə nə na takə geisuka nungi kayi də.³⁶Na gei ni də a sogi ni gei lə legul gəng. Nə na gubsue ni a ni gei gəng langmua tən na fok ni fok sə və gei.³⁷ Legul ta və ngəmsuka, ni gei a, "Na na ye nung pip mading. Na bā leko larə vei bo kə lari, lang leko geisuka bo kə gei."

Chapter 8

¹Vətəu, gəmzuə ke legul ləkpngali, ni yue nung kə ba nua kəbə. Yesu lū vəke lekəbona na gei ni a, ²"Mə lang nungyī ke legul gəmzuə vei nwu, suka ni u se mə hā bo tat ni yue nungtang kəbə.³ Nə pa ni nua mə ni ta zə ləgom lang tani yəukoi dra. Ma əonni ye leko də yə lətura. ⁴"Ye lekəbona vəla na a, "Bi yue nungtang kpngadə latən dākā nwu kə yiri legul nwuya?⁵a bibni a, "Nā zukufrokki mau nāya?" Ni gei agya, "Bon nara. ⁶"Na gei lə ye legul nwu gəmzuə pip a ni u sua. Na pə nā zukufrokki na ngələ ye lekəbona kəni bā ni sī, əon nwu nanung ni bā sī ke legul pip.⁷i də se sei əonni tuab nā ni, mal vəwarə Muar suma sei, Na gei lə lekəbonā, gap nī də əoni. ⁸Ni tang ni yirə, ni yē ta ye nuayui, yī gong dək nāra. ⁹Ye legul nwu tangnungngi ləu ni fasop-fua-fākwin. Nwuni kəna pa ni nua.

¹⁰Ləzəmmi na ta dre kwat ləumyəi se ye lekəbona ni dua ləusua Dalmonuta.¹¹Ye lefarisa dī nungdəmvei takə mua nuazua se na. Ni dei vəna ləkə na ye nungkə ləyilə, ni kirankira.¹² Na twa nyi nyimdə dre killing na nwuni kəna gei a, "Maka dāgwam nwu kə yidi se ni lang da? Mə gei kənak, nung ko ye bo ni nali dāgwam nwu kə ni lang."

¹³Na mangni na ta dre kwatləuməi kō, na dua nung na gyamvəbkəkwinni.¹⁴Ye lekəbonā wurə zra və pə zukufrok nā ni. Bla əon kwin dre kwatləuməi.¹⁵Na gub sue ni agya, "Ya zra səya gəng ya kang ləuya so gi ya gab və fəm ke lefarisa se Hiridus gəng."¹⁶Ye lekəbonā wurə ngəmsuka əuani a, "Ləm bi ye se zukufrok."¹⁷Yesu puka ira nung nwu, wurə na gei a, "Maka kəya ngəmsuka ləuwi ya ləm zukufrok ye na ya? Ya larə kəbə yira? Lang ya ira kəbə yiraya? Sukā səbləu ya nəya?"¹⁸Ya də se ye nung ləu, ya lang kəbəya? Ya də se ye sue ləu, ya larə kəbəya? Ya ngəm vəri kəbəya?¹⁹Bali nwu sei əon nob gab lə legul ləkpngali, ya gəm ta nuayui zukufrok yī kadok mau ya pəya?" Ni gei a, "sob-ili-rap."²⁰Vorə nwu op dre zukufrok nara gab lə legul fasob əua fākwin, tā yī kadok mau ya pəya? Ni gei na a, "Nara."²¹Na gei ni a, "Nyi lang yira ya ira boyə?"²²Ni yə Bethsaida. Ye legul vəi yilə na lə le nungbəm yini yam Yesu kə do səna.²³Yesu pə ləbei lenungbəm nāna nungkwin, na dī na lə ganglang ziri. Na təba susuə ləunung na, na əib na a, "Mua langnung dəya?"²⁴Na lang yilə, wurə na gei a, "Lang ye le ləbei də nwu langmua ye kab wowo."

²⁵Nanung na bā nā na ləunung na, nung wurə na ta və langvei, na lang ye nung pip kaidə.²⁶Yesu pa na nua geina də a na ta zə, "Sogi a ta ganglang zə gəng."²⁷Yesu digwam ta Kaisariya kə philipi se ye lekəbona. Ni tali ləudra wurə na əib ye lekəbona a, "Wotən ye legul kə lumə ləya?"²⁸Ni vəla na də a, "Yona lewolməi. Ye leko kə gei a, 'Iliya,' lang leko a, 'kwin dre ke legei nuatum ke Muar.'"²⁹Na əib ni a, "Ya kiya ləu əa ya lu mə ləya?" Bitrus gei na a, "Mua leyongləu."³⁰Yesu gub sue ni a sogi ya gei lə ko lugul kwin gəng.³¹Na ta və kyanga ni nung agya rub kə Yu kə Lugul nayı ləunung ləkpngali, ye le era se ye le era ke lefanusuka se ye lekyanganungwarə kə yiba na, ha lang yini wobna, nyi na wuri mal bo tat.³²Na gei nung polyang tuko. Bitrus wurə kurə na lə gyamkwın ta kə zanna.

³³Yesu bina nüngna lang ye lekəbona wurə na zan Bitrus a, "A ku tāmə Munkullum! A bā nyigwa mua ləu nung kə Muar bo, bəla ləu nung ke legul."³⁴Na lu ye lekəbona yini gəm, nanung na gei ni də a, "Nə woya kə yidi və muata mə nyi, na yiba ləuna, na pə kab kə gangi, kə yina muata mə."³⁵Lugul ko kə yidi ləuna nyi lang na sopi ye, lang nə yugul ko ngəma na dua suka mə nyi lang na yue ngəma na.³⁶Bə lugul kə yue dreya, nwu nə na yue nung ləugwam pip, kəna sop kəbəya?³⁷Bətən mua ngəli nua ngəma maya?³⁸Nə mua woya mua na səkəulə mə səkə ye suka mə dagwam dei lese tura se ye lebei zuare se və na ye nung kə baka, Lang Yu kə Lugul kə na səkəulə na əoni vorə nwu na yili dre murə kə Tanna bizua se ye lenuatum kə Muar."

Chapter 9

¹Na gei ni də a, "Ləkənak mə gei ya də, dre ya nwu ya dei vəi nwu leko də kə bira ye se ni lang dāzə kə Muar yə lə nyimmi da." ²Bo nasin mal-li, Yesu pə Birus se Yakub se Yona tol lə tal yilə, ni bua ni. Wurə suab kə Yesu bina ləka yummə sīni. ³Ye nungsəna bina ləkə pənungvei, yumdə sī ngai vurum da ye nung kə vurum ləugwam pip. ⁴Iliya se Musa fütāni, yini gei suka se Yesu. ⁵Bitrus vəla sukā lə Yesu a, "Lekyangavei, yilə bi vəi nwu mading, a mang bi bi map tam vei nwu ḥon tat, kəkwa kwin, kə Musa kwin lang kə Iliya kwin bonni." ⁶(Na ira nungko kəna gei ni də kəbə ləm kika ni wurə pip nə.) ⁷Tei ləuyilə fan yə kā ləuni. Bulək də dī dre tei a, "Nā lə yumə ko mə nasuka na nwu, Ya larə na." ⁸Ləzəmmi, ni lang gyamni pip, ni lang yugul ko kəbə, bəla Yesu. ⁹Ni wurə ni fanni talli, na gub sue ni a ni gei lə legul nung nwu ni lang nwu gəng, se nə yukə yugul wurə dre kebleko bira ləsi nwu da. ¹⁰Bakure ni mua suka buani, bəla nyi nə ni fibzua buani ləzā ləukə bətən lə "Və wurə dre ke lekə bira ləsiya." ¹¹Ni fibna a, "Maka kə ye lekyanganungwarə gei a Iliya kə yili lə siya?" ¹²Na gei ni də a, "Iliya yə tən ləkənak nə. Nyi kə maka kə ni vəla a yukə lugul yikə nayī dre nung ləkpngali kə ni nanā lang mua na lekə bəkaya?" ¹³Mə gei ya də tən Iliya yənə wurə ni na nungko ni yidī və nāna nwu mua nung nwu ni vəla ləuna ləu¹⁴Vorə nwu ni yə səke lekəbona yini lang legul gəmzua ləkpngali gyamni se ye lekyanganungwarə ni nyimzuazang. ¹⁵Nüng ni yikə yəu səkə Yesu ḥon, ye legul pip wurə yāvei ni dua dum ni ta tākə Yesu tanı gum na. ¹⁶Na bib ye lekəbona a, "Ya nyim kiya zuazang ləu bəya?" ¹⁷yaugul ko dre ke leko gəmzua nwu vəla nādə agya, "Lekyangavei, yilə yumə lə səmu. Na də se killingkəbaka kə nāna na buan və geisuka bo. ¹⁸Nə wurə na lə lang twa na sua lang fufək ləkə dī nuana, səna nyimdə lang nə na tang leina səzu. Yə gei lə ye lekəbona mə ni dīlə na lə, wurə ni buan kəbə." ¹⁹Na geini də a, "Dagwam bākənak kəbə, bo mau mə uli se yā? Bo mau mə pə munyal ləuyā? Yilə mə nalə." ²⁰Ni yilə na lə yukə ləbei. Killingkəbaka lang Yesu, puka na twa yukənyangngi sua na takə koi. Yukələbei yəu sua se fufək nuana. ²¹Yesu bəp tanna a, "Nung nwu zābī və nāna geuwa?" Tanna gei a, "Dre yukənyangna." ²²Tua na nung lua se məkyi lang ləkə yidī vəwobna. Nə mua buan və na ko bəya pip nyi, a lang nungyī bi kə a yongbi. ²³Yesu gei na də a, "Nə mua buan' lang ye nung pip kə nassə na səkə lugul ko bākənak səkə Muar nə ləu." ²⁴Ləzəmmi takkə yuri bā bəkvei də a, "Bākənak də nə! A yong ləbəka vəbākənak mə!" ²⁵Yesu lang legul dua dum kə bā lə tāni, na zan killing kə bəka a, "Mua killing num nuavei se buasuevei, mə gei mua də a dī səna, sogi a ta səna ko gəng." ²⁶Yuakəbaka bəkvei na koi lə yukələbei nwuni kəna dī səna. Yukənyang lau sua langmua kuma yugul, bənunngi legul kə gei a, "Na bira nə." ²⁷Yesu mua nā na bā na na dei ləbo, wurə yukələbei dei ləbo. ²⁸Yesu ku yə dāzə, ye lekəbona wurə bəpna ləzā a, "Maka tən kəbə buan kəbə və dīlə killingkəbaka kəbəya?" ²⁹Na gei ni də a, lok kə nung nwu bon se tā kə vəpenua bəla. ³⁰Ni dī veinungngi vəte yini dua dre Galili. Na yidī kə yugul ko ira vei nung nwu ni də kəbə, ³¹ləm na kyanga ye lekəbona. Na gei ni də agya, "Ni ngə yukə yigul na kə ye leləbei, nyi kəni wopna. Nə ni wop na nə nyi lang na wuri mal kə bo tat." Ni ira nung ləu kə suka ³²nwu na gei nwu kəbə, langku ni sū və bəbna. ³³Veinungngi ni ya Kafarnahum. Ni ta dā zə pip wurə na bəp ni a, "Bətən ya geiyi ləudra tanna?" ³⁴Ni u səng, ləm ni mua nuazua buani ləudra ləukə wotən kə murə pippa? ³⁵Na u sua pip, wurə na lū ye lekəbona nungzua na gei də a, "Yugul ko kə yidī və yi kwin nənyi, rub kəna səkta lang na ulə zəba kə legul pip bonni." ³⁶Na pə yukənyan yəna bā na nādre ni. Na pəna ləunā na na gei ni də a, ³⁷"Yugul ko mua yukənyang nwu suka dīn mə nə nyi, lang na mua mə ni bonni nə, lang nə lugul ko mua mə nə nyi, nā mua mə ləkwimə kəbə, na mua mə se lugul nwu tum mə ləu." ³⁸Yona gei na də a, "Lekyangavei, bi lang ye leko wuli kə dīlə ye killingkəbaka dre dīnmuwurə bi nanta ni, suka ləm ni mua tā bə kəbə." ³⁹Yesu wurə gei ni də a, "Ya nantāni gəng, yugul ko yebo kə na gong nungnalə dre dīn mə kə tamalli ku ləkə geisuka kəbaka ləuma. ⁴⁰Nə yugul ko pə bi lə lekəbaka kəbə nyi na kə kəbə. ⁴¹Yugul ko nga məkyi dre dəikrak ka nu ləm a sukā mua kə leyongləu, ləkənak mə gei ya də, na yüe nua kəna də. ⁴²Nə mua woya na lakbibō kwin dre kə ye lemong nwu bākənak səmə na yəu, nyi mading kə ni səbna nyi dul kə ni twa məi gongwuma. ⁴³Nə nā mua kə u mua lə tallakbibō nə nyi a kəb na. Mading ka ta zəkə Muar lə nākəb ləuko ni twa mua lua se nā mua rap. Lua ko kə muli ye ləu. ⁴⁴Lua ko zuelə na fābo, lang ni wop na ye bonni. ⁴⁵Nə bomua kə u mua lə tallakbibō nyi, a kəb na. Mading ka ta zəkə Muar se bomua ləkəb ləuko ni twa mua lua se bomua ləkə rappi. ⁴⁶Lua ko zuələ na fābo, lang ni wōb na ye bonni. ⁴⁷Nə nüng mua kə u mua lə tallakbibō nə nyi a kunwə na a dīlə. Mading ka ta zəkə Muar lə nüngkwin ləuko ni twa mua lua se nung mua rab ləu. ⁴⁸Nwu zuelə na fābo, lang ni wop na ye bonni. ⁴⁹Ləmmi ni dīlə drəng sə legul pip lə lua. ⁵⁰Deiyi tei dīng, nə tei lə na dī səna, nyi ni map na kəna ku deiyi bəkaya? Ya u ulə deiyi buaya, lang ya u ulə dre təma ləzua.

Chapter 10

¹Yesu mang ləusua kure ta ləusua kə Yahudiya se dəbasue Jordan, ye legul yi wozua ko tāna. Na ta və kyanga ni ko, ba ko na nali ze ləu. ²Ye lefarisa yə kira na tākə vəbipna suka a, "Ləuzwi kə ləbei wobzuarə se senaya? ³Na vəla ni də a, "Bətən Musa gei ya dəya?" ⁴Ni gei agya, "Musa gei a ləbei kə buan və vəla dərəngwol wop zuarə kə ngəna kə geina na dəua." ⁵"Suka vənyim kə ləunyigwa ya nanung na bā ya dre nungwarə," Yesu gei də bon. ⁶"Dəngngi vəmap ləugwam, 'Muar map ləbei se ləse.' ⁷Ləu kə nung nwu yugul kə mang ye tanna se nanna yini u se sena, ⁸ni ləkə rappi nyi ni uli twalsə kwin.' Bakure nyi ni rap ko kəbə, ni kwin dre tualsə. ⁹Luko bon nyi nung ko nə Muar wo ni ləzua nyi, sogi yugul ko gap dre gəng." ¹⁰Vori ni dāzə, ye lekəbona bib na ləu suka nungngi. Na gei ni də a, ¹¹"Yugul ko mangnā lə sena tana zua ləse ko nyi na na nungkəbaka nə." ¹²Ne ləse ko mang beina ta na zua ləbei ko nyi na na nungkəbaka nə." ¹³Ni yələ lə ye lemong lə səna suka kəna bā nā ləuni, nyi ku ye lekəbona ləkə nantā ni. ¹⁴Yesu lang bon, nyigua na bənglə wurə na gei ni agya, "Ya mang ye lemong kə nyang yə tā mə, so gi ya nantā ni gəng, ni map dāzə kə Muar suka kə ye leko ba ni ləu." ¹⁵Ləkənak mə gei ya də lugul ko mua dāzənagub kə Muar bənunq ke lemong kə nyang kəbə nyi na ta zə kə Muar ye." ¹⁶Na yē lemong nāna kə na bāni mambī ta kə vəbānā ləuni" ¹⁷Na wurə na dəuari wurə yugul ko dəua dum tāna tana bənuazilong na sua sina, na bəpnə a, "Lekyangavei kənak, bə mə nali kə yue ngəma kə dingnga?" ¹⁸Yesu gei na də a, "Maka kə a lu mə lə lekənakka? Yugul kənak yəbo bəla Muar ləkwinnə." ¹⁹A ira ye nungwarı: 'mua wopvei ye, a dei se ke legul bo, a dəinung bo, a kəp kiba ləu kə nyinmua bo, a tang gəgam gəng, a ngə murə lə nammua se tammua'." ²⁰bei gei agya, "Lekyangavei, ye nung nwu pip warə ni dəng lang yira mə dre bəsə." ²¹Yesu lang na wurə nasuka na. Na gei lə ləbeiyi a, "Nung bon kwin a na kəbə. Rub ka yē ye nungzəmua a dəp pip ka gab lə ye leyī, nyi lang mua də se nungkəbā ləuyilə. Nunkuni ka yə ya muata mə." ²²Ləu kə suka nwu səna wurə bəra pip na duazə dre səteilə kəbə, ləm na də se nungzə ləkpngali. ²³Yesu lang gyamna gilinglə wurə na gei lə ye lekəbona a, "Yi ding kə ye le nungzə ta dāzənagub kə Muar." ²⁴Ləu ke lekəbona wurə fəm ləu suka na. Yesu wurə gei ni də ko agya, "Lemong, və ta zəkə Muar yi mua bə!" ²⁵Ləuk le nungzə kə ta zəkə Muar nə nyi, lang nyamkrangdul kə dəile bəa yir səna kə yi ye." ²⁶Ləuni fəm dəuasā wurə nə ni gei ləzua bəani a, "Ləko nyi wotən kə buan və sopya?" ²⁷Yesu lang ni wura gei ni agya, "sə ke legul kəna kə nali ye, səkə Muar bəkure kəbə. Ləm ko bəya pip səkə Muar kə nasəna." ²⁸Bitrus ta kə geisuka səna agya, "A lang, bə mang ye nung pip bəi mua tāmuə nə." ²⁹Yesu gei ni də a, "Ləkənak mə gei ya də, yugul kwin ye dre ya nwu mang zəna ko ye nyinna lələbei ko lese, ko nanna, ko tanna, ko ye lemongna, ko ye dəmveiyū na suka mə se suka nuasukakəteilə, ³⁰nwu bina kəna yue nung na bo fasop kəbə dāgwmam nwu: ye zə, ye nyinkələbei, ye nyinkələse, se lenayu, se ye lemong, se ye dəmveiyū, səvəyue səyilə, se dagwam ko vəyili, ngəma kə ding." ³¹Tən ye leko yə ləsi ləkpngali nwu nī ni səktə lang ye leko yilə səktə nwu nī ni dəuasi. ³²Ni ləudra, ni tol Urshalima, Yesu yəu ni sī. Ləu ke lekəbona ləkə fəm, se ye leko ni bizua nwu səvələ ləkə na ni. Yesu wurə ku gyamkwin se ye lekəbona sop-ili-rappi na zābī və gei ni ye nung ko vei ni nanala ləu. ³³"Ya lang, bəi tol ya dre Urshalima, tani ngə yu kə yugul na kə ye era lefanuasuka se ye lekyanganungwarə. Ta ni wob na kəni ngəna nā ke lesak." ³⁴Ni sē na, kə ni təba na səsue sə, ni għebna ləzap kəni wopna. Nə mal bo tat nyi lang na wuri." ³⁵Yakub se Yona lemong kə Zabadi yə tāna yəni gei na a, "Lekyangavei, bə yidi a nabi nung nwu bəi yammi namua ləu." ³⁶Na gei ni də a, "Bə ya yidi na ya dəya?" ³⁷Ni gei na də a, "A mangbi bəi u se mua dre murə mua, kwin ləu nālen, kə kwin ko ləu nāmai mua." ³⁸Yesu vəla ni də a, "Ya ira nung nwu ya yammi kəbə. Ya buan və nu nung yikrak nwu vei mənuli nwuya?" ³⁹Ni gei na də a, "Bi buan-buan." Yesu gei ni də a, "Yikrak nwu vei mə nulli, ya nu-nu, se və wolməi nwu ni wolmə lə nwu ni wol ya də wol bəni." ⁴⁰Lə suka və uli ləu nālen mə ko nāmai mə nyi kə kəm kəbə kə ngələvei, ke leko ni map a suka ni ləu. ⁴¹Tə ye lekəbona soppi larə nung ləuwı bon, wurə nyigwa ni taka bəngli səke Yakub se Yona. ⁴²Yesu lū ni sina yəna gei a, "Ya ira nə ye leko ni pə ni lə lekə nagup ləu ke lesak kə naguppi ləuni pip, se ye gong le era kə na murə ləuni pip." ⁴³Ya nali kiya bəko bəuya ye. Nə woya kə yidi era dre ya nwu nyi na u lə zəba ya, ⁴⁴lang nə woya dre ya kə yidi və deisīaya nyi rub kəna u lə zəba ya pip. ⁴⁵Ləmmi yuke yugul yə suka vəna legul lə zəba kəbə, tənni yəna ulə zəba, nyi kəna ngə ngəmana suka nungkəbaka ke legul." ⁴⁶Ni yə Jeriko. Yina mang Jeriko se ye lekəbona se ye legul ləkpngali, yuke Timawus, Bartimawus, lenungbem lang leyamnungh bənni, u nua drā. ⁴⁷Na larə a Yesu leNazarat, kə dəuari, wurə na takə bəkvei a, "Yesu, yuke Dauda, a lang nungyī mə!" ⁴⁸Ye legul ləkpngali zar ləbeiyi lenungbem nwu, ləkə geinā a na usəng. Tən wurə nə na twaləu bəkveiyi a, "Yuke Dauda, a lang nungyī mə!" ⁴⁹Yesu deisua wurə gei ni ni lūna. Ni lū ləbeiyi lenungbemmi, agya, "Nyim səmuə! A deilə bo! Nā lū mua." ⁵⁰Na twa nungtwasəna gyamkwin, na deiləbo, na ta tākə Yesu. ⁵¹Yesu bibna a, "Bə mua yidi nala dəya?" Ləbeiyi lenungbemmi gei na a, Rabbi, mə yidi vəlangvei." ⁵²Yesu geina də agya, "A ta. Vəbākənak mua map mua nungngi nə." Ləzəmmi na takə langvei, wurə na dua tāni ləudra.

Chapter 11

¹Bon nwu ni wurə ni ta Urshalima, tani badi Bethphage se Bethanya, sə tal Olives, Yesu tum dre kəye lekəbona ²na gəini də a, "Ya ta dre ganglang zə kə gyambi nwu. Nə ya ta dre ganglang ziri nyi, lang ya yue yudir nwu ni tol ləuwi bo kwin kəbə. Ya bira na ya yəmə nalə. ³Nə woya bib a, 'Maka kə ya nanung nwuya?' nyi ya gei ya, 'Muar kə yidi na kəni kurə na lə gigeu vəi nwu.' ⁴Ni dua tani yue yudir də ni səb gwam nuadra ta dre ganglang ziri nung dəmvei. wurə ni bira na. ⁵Ye legul nə dəi vei fibni a gya, "Ya bira yudiri, bə ya nali ləya,"? ⁶Ni gei ni də mua nung Yesu geini də nwu, ye leguli wurə mangni ni dua. ⁷Ye lekəbona rab nwu yilə yudir lə Yesu yini kəuna ye landa ləu yudir suka kəna u ləu kəna kɔk na. ⁸Ye legul ləkpngali tua ye nungsəni ləufra, Ye le ko kəu ye nākab dabino nwu ni kəb yu ləu. ⁹Ye le ko kəbsī se ta nwu ləkə bɔkvei a, "Hosanna! Yugul ko yə dre din kə Ledāzə na lekənak. ¹⁰Dāzə ko kə yili səkə tabi Dauda nyi kənak! Hossana na kə murə pip. Yesu ta dre Urshalima na bāsi ta na ta turawapmuar na lang ye nung pip na gilling lə. Vei takə duari, na wurə a dī na ta Bethanya se ye lekəbona.

¹¹Gabveisəka, ni ta dre Bethanya, gom wurə muana. ¹²lang kapgol ko də lə türā se yangngi səri, na ta tana lang fibang a kəni yue surəna, na pei vei, ta na yue suri ye bəla ye yangngi ləm bā və su kə gol kəbə. ¹⁴Na gei a "yugul ko ye vei kə tang suru mua ko." Ye lekəbona larə na nə. ¹⁵Ni yə Urshalima, yəna ta turawapmuarri na zābī və dīlə ye lekə na nungdep tura. Na bina ləu lekə pīna nungkurba se nung ulə ke lekə dep ye gongləzə. ¹⁶Na gap kəna mang legul talə nungdep lə turawapmuar ko kəbə. ¹⁷Na kyanga ni də a, "ko ni vəla dre drəngwol kəbə a, 'Dāzəmə kə uli lə dāzə pēnua kə ləugwam pip kəbəya? Nyi ya kiya yiya bā na lə bua gbemveiya?" ¹⁸Era ke lefānuasuka se ke lekyangavei larə nung na gei nwu nə, wurə ni tavə dei nungsfra ko kəni wop na. Nyiku wurə ni sū na suka ke legul nwu kə mua nungkyanga na nwu. ¹⁹Far yəu pip, wurə ni mang ganglangzərri. ²⁰Ni duari ləbini, wurə ni lang kap golli koi ha se yəngna. ²¹Yəu nyikə Bitrus wurə na gei a, "Rabbi, a lang! Kabgol nwu a kurə mam ta nwu na koi nə." ²²Yesu vəla ni agya, "A bākənak səkə Muar. ²³Ləkənak mə gei ya də ko woya nəgei lə tal nwu a, 'Wurə yilə ta yəu nung gongwuma,' nə na gei tā kə vəbānyi səri kwin mua nung a gei nwu lang kə nasəna, lang nangngi Muar kə nali. ²⁴Ləko mə gei ya də, ko bəya mua yammi dre vəpēnua nyi, a bā nyigwa mua səri mua mua nə, lang kə uli ləkwa. ²⁵Nə mua tā və pēnua nyi, a kəu nungkəbaka kə nyinmua ləta, nə Tammua kə ləuyilə nə lang nyi lang kə kəu mua nungkəbaka kwa ləta bonni." ²⁶Ne mua kəu ləta bo, lang Tammua ləuyilə kə kəuwa nungkəbaka mua ləta ye boni. ²⁷Ni yə Urshalima ko. Bali nwu Yesu kə gilling dā turawapmuar, era ke lefānuasuka se ke lekyangavei se tā ye le era yə səna. ²⁸Yəni bip na agya, "Nungsfra kə latən mua nalə ye nung nwu, lang wotən nga dra və na niya?" ²⁹Yesu gei ni də agya, "Mə bib ya suka də bon kwin, ya gei mi də nyi lang mə gei ya nungdra nwu mə nalə ye nung nwu. ³⁰Və wolməi kə Yona nwu, yə ləuyilə na ko yə səke legulla? ya vəla mī nə." ³¹Ni gei nung ləuwi ləzua bənəni lang dre vəmuuanuazua wurə nə ni gei a, "Nə bi gei bi, 'yə ləuyilə,' lang na bib bi a nyi kə maka kəbi bākənak səni kəbəya? ³²Lang nə bi gei bi 'yə səke legul,'...." Ni sū legul suka legul pip gap nə a Yona lenuatum kə Muar. ³³Bon nwu tani geilə Yesu a, "Bi ira kəbə." Yesu gei ni də a, "lang mə ma gei ya dra nwu mə nalə ye nung nwu bo."

Chapter 12

¹Yesu zābī və kyanga ni nung dre mafā na gei ni agya, "Ləbei ko də kə bok ye lok kap kə surə, na kwarnua pip na gillinglə, nanung na gap ye bua nung na məisurukappi. Na məi vədeiyi ta yilə suka kəni dei ləuwi nə ni lang ləyū wurə na mang yū nā ke le kə kangyū. Na dūa nungna wo. ²Bā və dui kə ye kappi wurə na tum lenungnaləna yū tā ke lekangna yū kəna mua ye surukap nani na yilələ. ³Tani mua na, ni gbebna, ni nantāna nā na lautuko. ⁴Wurə na tum lenungnaləna kō, nā bonni ma tani gbebna ni ngəna lua ləuna kəni nan na lənyigwa na dua. ⁵Yibalədra na tum kō tā ni, Yugul ko tani wop kə kure. Ni nalə legul ləkpngali bako nwu, ni gbeb ye le ko, lang ni wob ye le ko. ⁶Na də se yugul ko kwin nwu na tummi yira ləu, yuna ko na nasuka nwu. Tā na bon kwin bəla na tum lə səkta. Na gei a, "Gi ni ngə murə lə yuni." ⁷Ye lekangyū na gei ləzua buani a, "Yunā nwu, ya yə yəbi wop na kəbi deiləu yū lə kə kəbi." ⁸eni muana ni wopna, ni wa na ləta malkrangngi. ⁹Ləko bətən leləu yū kə naliya? Na yili nyi yəna wop ye lekangyū nā kəna ngələ ye leko. ¹⁰Ya dəba nungvəla dre suka kə Muar kəbəya? 'Tal nwu ye leməinung yiba nwu, nā yina ulə nyimmə kə nungməi. ¹¹Nung nwu səkə Ledāzə, u bi də lə nunfəmləu ləunungbi.' ¹²Ni dei dra kəni mua Yesu, wurə ni sū gəmzua ke legul, ləm ni ira suka nwu na gei dre mafā nwu ləuni. Bon nwu wurə mi dua ni mangna. ¹³Na nung ni tum dre ke lefarisa se ye logkika kə Hurudiya kə tani zəbna dre suka. ¹⁴Ni yə yini geina a, "Lekyangavei, bi ira nə a fali suka kə yugul fo, lang boni a sang dre legul fo. Mua kyanga dra kənak kə Muar. Nungwarə kəni ngə nungəm ləusua lə Kaisarra ko o - o wa? Bi kwaya ko bi kwa gəngnga? ¹⁵Yesu ira və kəu far ni nə wurə na gei ni də a, "Maka kə ya kira məya? Ya yilə mə dinarī yi lang." ¹⁶Ni yilə bon kwin lə Yesu. Nanung na bib ni a, "Killing kə wotən se nungvəla bətən səriya?" Ni vəla na a, "Kə Kaisar." ¹⁷Yesu gei ni a, "ya ngə nung kə Kaisar lə Kaisar, lang ya ngə nung kə Muar lə Muar." Ləu ni wurə fəm səna. ¹⁸Lesadukiya, nwu ni gei a və wuri bua ye vei ləu ni yə səna. Yəni bəbna a, ¹⁹Lekyangavei, Musa vəla bi nung a, "Nə yugul ko nyinna bira mang ləse tāna, yū ye nādre ni, nyinna kə buan kə pə ləse, kəna su lemong lə nyinna. ²⁰Ye lenyin bon nāra; kə kwin pə ləse yina bira, mang na lemong ye. ²¹Kə rabbi pə ləse yina bira, lemong ye, lang kə tat bonni. ²²Kə nara bonni bira mang ləse lemong ye. Malli pip ləse yi bira. ²³Nə bā və wuri bua nə yəni wurə ləu, ləse kə ulə se kə wo dre niya? Ləuni nwu ləkə nara ni pəna lə ləsezuarə nə." ²⁴Yesu gei gya, "Ko ləu kə nung nwu ze ya galli kəbəya, ləm ya ira ye nungvəla se nyimmə kə Muar kəbəya? ²⁵Ləko nə ni wurə bua dre ke lekə bira nə, ni na zuarə ko ye bonni. Nyi ni bina mua ye lenuatum kə Muar ləuyilə. ²⁶Suka ke leko bira dəng kə ni wurə ni lə nwu, ya dəba dre drəngwol kə Musa, ləu nung nwu yue na dākā, nwu Muar gei na a, 'Mə Muar kə Ibrahim, se Muar kə Ishaku, se Muar kə Yakub kəbəya?' ²⁷Na Muar kə ye leko dābuā kəbə, Na kə ye lekə lə ngəma. Ya gal nungkwin nə. ²⁸Kwin dre ke lekyangavei yə larə ye və zənnua nwu; na larə Yesu gei ni də ləuzwi wurə na bipni a, "Dre ke nungwarə pip kə latən kə murəya?" ²⁹Yesu vəla ni də a, "Ko dā ni pip nwu nang nwu 'Ya larə, ya ye leisaila, Ledāzə bi Muar, Ledāzəri na kwin. ³⁰A nasuka kə Muar Ledāzəmuā ləunyigwa mua pip, se lə ngəma mua pip se dāfū mua pip. ³¹Kə rap səna nanungngi nwu, a nasuka kə ye lenuagal mua ba ləumua.' Nungwarə ko yebo dā ye leko." ³²Ye lekyanga nungwarə gei a, "Ləuzwi, lekyangavei! A gei mua Muar kwində nwu gwanga, lugul ko ye peina. ³³Və nasuka na nyigwa se və iranung se sā pip, se və nasuka kə ye lenuagal ba ləu kə lugulli, dā se və ngə nung se və fanuasuka nə." ³⁴Yesu lang və vəla sukana lok ke lekə iranung, wurə na gei agya, A tura lə dāzə kə Muar kəbə." Mal-li lugul ko ye bib Yesu kō. ³⁵Yesu wurə vəla, lang na dre və kyanganung turawabMuar a, Kə nabaka nyi kə ye lekyanganungwarə gei a leyongləu nyi mə yukə Dauda? ³⁶Dauda lənāna, gei dre killing kənak a, 'Muar gei lə Muar mə, a u ləu nālen mə, se nə bā ye levum mua bibo mua da. ³⁷Dauda lənāna kə lüna lə 'Muar.' Luko nyi leyongləu kə ulə yukə Dauda bəkaya?" Gong gəmzua ke legulli kə larə na lə təili. ³⁸Dre və kyanga nungi Yesu gəi a, "Ya nakika ya sə ye lekyanganungwarə, ni yidi və wo dre nungtwasə kə gyuna lang ni yidi və mua gumvəi dre lomu ³⁹ se və yidi nungbūlə kənak turawabMuar se və na zawari. ⁴⁰Ni tanknung kpngadə nā ke lesezuwa, ni penua lə gyuna suka kə ye legul lang. Ye legul nwu kə yue kamboni baka də. ⁴¹Yesu u gyam deimuanungkurba turawabMuar; na lang legul yikə kəu nungkurba dre deikəbə. Ye le nungzə ləkpngali yi kəu nungkurba kə bina. ⁴²ləsezuwa ko də na ye se nungzə yina twa anini bon rab, nuavə penny kwin. ⁴³Na lu vəke lekəbona na geini a, "Gwanga mə geiya, ləse zuwa nwu nungnā na ye nwu na kəu dā kəye legul kəunung dei nwu nə. ⁴⁴Ye legul pip kəu kəni dre nung nani lə kpngalingə. Ləsezuwa kəu kəna dre kə yī nwu səna, na kəu nungkurba bizəna pip."

Chapter 13

¹Yesu ta kə dili dātura wabMuarri, kwin dre ke lekəbona gei na a, "Lekyangavei, a lang ye tal kə malə se ye nungməi kə malə nwu!" ²Na gei na a, "A lang ye gwang nungməi nwu na? Tal ko yebo kwin nwu ni mang ləuzua kəna durə kəbəngə." ³Na və ulə ləutal Olives gyam tura wabMuari. Bitrus, Yakub, Yona se Andrawus bəib na ləzā a,

⁴ "A geiбi, geu nyi lang ye nung nwu yikə nassəya? Lang ye bə bi langngi nwu nə ye nungngi bədi və nassəya?" ⁵Yesu zābi və gəini a "Ya na kika ya suka gi legul takə damya. ⁶ Legul ləkpngali kə yili dre dinmə yini gəi a, 'Mə na,' lang ni na legul ləkpngali kə mang drā. ⁷Nə ya larə ye nua vəsuvum se nua zangzangvum nyi, sogi kika ya wurə gəng; ye nung nwu kə nassəna, yira vei bā kəbə. ⁸Ləusua ko kə wurələ ləusua ko, ye dāzənagub kə wurələ ye dāzənagub ko. Se və sangkəsua vəleko ləkpngali, se vəna gomkəbaka. Ye nung nwu pip nuasi siyilə yira. ⁹ u dre kika ya. Vei ni ngəya nā ke le era, kəni gbəb ya dā Turawapmuar. Vei ta ya dei sī ke legwamna se ye legul suka mə, nyi kəya gei ni nung nwu ya ira ləu mə ləu. ¹⁰ Nung nwu se nə ni gei nua sukakəteilə lə kəugwam pip ləsī da.

¹¹Nə ni mua ya ni ngə nyi, kika ya wurə ləu nung ko təya gei nwu gəng, ləmmi vorī nung nwu ya gei lang ni ngəya; Ya ya geisuka kəbə, killingkənak kə geiyi. ¹² Lenyin kə ngə nyinna ko a kə ni wopna, Tāyu kə ngə yuna, ye lemong kə wurə lə ye tanni yikə u lə lum kə bira ni. ¹³Ye legul pip lang kə yiba ya suka dīnmə. Nə yugul kə ləya nyim ha yi falədə nyi yugulli kə sop-sop. ¹⁴ ya lang ye nungkəbaka kə bangləvei dei vəko dugi kəna dei kəbə ləu (ledəbanungngi a ira), ye le ko dre kə Yahuda nyi ni su ni tol tal, ¹⁵ yugul ko ləutura yilə nyi sogi na fan sua dāzəri kə yəni pə nung kəni dīlə gəng, ¹⁶ se yugul ko nungdəmvei nyi so gi na ku zə və takə pə nungsəna gəng. ¹⁷ Denidə, ye le ko se lemong nani se lemong kə nuami vorəkure! ¹⁸ Ya pənuua suka kə nassə lədārə gəng. ¹⁹ Ləmmi gong və tangyī də, kəko lok na ye ləugwam dəng, nwu Muar map lələugwam, hā dəsi, ye, se ta və fā kə ləugwam ye.

²⁰ Teimua Muar kurə gwa ye dāfarri, nə kəbə nyi tualsə ko ye kə soppi. Ləm suka kə ye le ko nwu na sarə ləu nungngi na kəpgwa ye dāfarri yə u tuab. ²¹ Ləko nə ko woya gei mua a, 'lang, Leyongləu vei nwu!' ko a, 'Lang, nā wuli!' so gi a bākənak də gəng. ²² Suka ye leyongləu kə kiba se ye lenuatum kəkiba kə yili yəni nayya ye nung se yenung kə fəmləu, suka kə ni dəmya, nə dra də ma, lang pip se ye leko ni sarə ni bənni. ²³ Ya nakika ya! Gei ya yenung nwu ləso yira dāfarri yə kəbə. ²⁴ Mal və dəba ye səyili bali kure, lang nung kə far kə bazil, pī ka yummi ye, ye ben bənni lang kə yəu ləuyilə, ²⁵ ye nyimmə nwu ləuyilə lang kə zeri. ²⁶ Nwuni nyi ya lang Yukə lugul kə yili dre tei se nyimməna duasə se murəna. ²⁷ Nyi na tum ye lenuatumna se və gəm ye lekə kəna nungzua sə ye sikələugwam (Dam, lalī, ladā se yop), sə və fa kə ləugwam ta muarə ləuyilə. ²⁸ ya bā yikkə ya sə ke kab gol. ləzəmi nə ya lang ye nā nyuen ta kə dillə ye yangkab nyi, darə gbagvei nə. ²⁹ Lang bakure, nə ya lang ye nung nwu kə nasə nyi, ya ira nə na bədi vei nə, na ləudra. ³⁰ Ləkənak mə gei ya də, dagwam nwu kə duari ye se ye nung nwu nassə da. ³¹ Ləuyilə se ləugwam kə fāfā, ye suka mə kəna kə fā ye. ³² Nung ləu dāfarri ngə ko vəiya, lugul ko ye ira, ko ye lenuatum ləuyilə, ko Yuri, bəla Muar. ³³ Ya zra səya gəng, ya na zuiya, suka ləm ya ira dāfarri kəbə. ³⁴ Na u muu lugul ko kə dua warə - na mang zəna nā kəye lezəba na nyi kə ləkə lang na zəri, kowoya se nungnala kəna, wurə na gəi lə lelangziri sogi na laununglau gəng. ³⁵ Ləko nyi ya nazuiya sukā ya ira vorə nwu ledāziri kə yili kəbə; le ko ləlo, ko lədākəsua, nwu gok kə elli, ko ləbini. ³⁶ Nə na yə zəmdə nənyi, sogi a gab yina yue muu nunglau gəng.

³⁷ Nung gəi ya də nwu nungngi gei lə kowoya pip; Ya nazuiya.

Chapter 14

¹Leko tā bo rab kē ni na vədəbaləuzə se zawari kē zukufrok ko yeast ye ləuwi. Gong lefanusuka se ye lekyanganungwarə kē lang nungdra ko kēni mua Yesu ləza kēni wobna. ²Ləmmi nē ni gəi agya, "Dāfar zawari kēbə, suka gi legul tavə wurə lə gbəmvei nə." ³Vorə nwu Yesu dre Bethanya dāzəkə Siman leble, na dre və tangnung, ləse ko də yə se pampam nyui alabasta ko də deb na ləkə yilə nwu ni lu a nard ləu. Na bəm kuluki na zūba nyui ləu kē Yesu.⁴ Nyigwa ke leko wurə banglə. Ni gəi suka buani a, "Lum və banglə nyui nwu bətənna?" ⁵Nyui nwu dugi ni deb sua dinari fanob bua tat, kē ni ngələ ye lekə nayi." Wurə ni pananua. ⁶Bon nwu Yesu wurə gei a, "Yā mangna lə kwinnna. Maka kəya wurələ kika naya? Na namə nung kē malə nə. ⁷Ya nwu ya u se ye lekə nayi ze, vorə ko ya yidi lang ya buan və nani nung kənak də, mī kəm nwu ya ye se mə vorəpip. ⁸Na nakəna nung ko na buan; na zung mə nyui sə kēni bā mələ bua. ⁹Ləkənak mə gei ya, ko ye vəkə ləya ni gei sua sukakateilə ləugwam pip, nung ləse nwu na nwu lang ni gei bonni ni zra vəna ye.¹⁰ Yahuda Iskaryoti, nwu dre ke lekə sob-ili-rappi, dua tā kē era ke lefanusuka suka kēna ngəni na, ¹¹Dera ke lefanusuka larə nung nwu, səni wurə tei ha ni ngəna nua a nyi kēni ngəna nungkurba. Na ta kē lang nungdra və ngəni na.¹² Dāfar kē kwin və na zawari zukufrok kēko yeast ye ləuwi, ni wapnuva vədəbaləuzə lə bangam kē ləbei, ye lekəbona gəina də a, "Mua yidi ta bi u la kəbi nazuibi, suka ka tang nungtang dəbaləuzirya?" ¹³Na tum dre ke lekəbona rab agya, "Ya ta ganglangziri, lang lugul ko də se gib məkyi kē wo ya. Ya mua tana. ¹⁴Nē na ta dāzə kē ləya nyi, ya ta tāna dāziri ta ya gei lə leləuziri ya, 'Lekyananung gei a, "Tura mua lewarə mə latən kē tanknung dəbaləuzə vei se ye lekəbonə?"¹⁵ Lang na tā ya nasa tura kē malə nungmai ko ləzakləuzua ni mab vei nə." ¹⁶Ye lekəbona dua ta ganglangziri. Ta ni yue ye nung nwu na gei ni pip, nanung ni nazwi nungtank dəbaləuziri vei.¹⁷ Far yəu pip, wurə na yə se ye lekə sop-ili-rappi. ¹⁸Ni u sua ni tangnung ləu kapbānungtang sīni, Yesu gei agya, "Ləkənak mə ge ya də, kwin dre ya nwu ya tangnung se mə nwu kē dīlə mə lə." ¹⁹Ni pip nyigwa ni wurə banglə, ni takə gei na kwin-kwin a, "Nwusi mə kəbəya?"²⁰ Yesu vəla ni də gei agya, kwin dre ke lekə sop-ili-rappi, yugul nwu kē bā nāna dei nungtang sē nāmə ləu. ²¹Leko yukə yugul kē duari mua nung nwu ni vəla dre drəngwol ləuna. Mam ku ta kē yugul nwu yukə yugul ngəsə nāna ləu! Mading dugi ma ni suna ləugwam kəbə²² Ni tangnungngi Yesu pə zukufrokkı, bāmam də, kēna op dre, na ngəni na gei a,²³ "Ya tangnung nwu, Nung nwu səmə." Na pə yikrakki, na warə, kēna ngəni, ni pip ni nu.²⁴ Na gei ni agya, nung nwu yue mə kē vəngənua, yue ko ni kəu suka legul ləkpngali.²⁵ Ləkənak mə gei ya də, mə nu məi surukap ko ye ha se dāfar ko mə nuli dāzənagup kē Muar.²⁶ Mal və twazi. wurə ni dīgwam ta ni tol tal Olives.²⁷ Yesu gei ni də a, "Ya pip vei vəyəu kē pəya, mua nung nwu ni vəla agya, 'Mə gbeb le gagtənyakki, lang ye nyakki kē yarəzuwa.'²⁸ Nē malli ni wurə mə lə nyi, mə yəu ya sī və ta dre Galili." ²⁹ Bitrus gei na də a, "Ko nə ye lekure kē yəuwi, mə kəm yəu bo."³⁰ Yesu gei ni də agya, "Ləkənak mə gei mua də, mua nyimzang və ira mə bo tat də, Nwuni kē gək el kē rap ləbini."³¹ Bitrus gei gya, "Nē mə bira se mua, lang mə yiba mua ye." Ni pip ni ngənuva kē kwin.³² Ni yə voi nwu ni lu lə Gethsamani, wurə Yesu gei lə ye lekəbona gya, "Ya u vei nwu ta mə pēnua."³³ Na pə Bitrus se Yakub se Yona sena, kika na ta wurə si bakadə lang kikana jimba pip boni.³⁴ Na gei ni də agya, " ngəma mə dre yī baka də, mua mə nua bua. Ya u vei nwu kē niya langvei."³⁵ Yesu ta sī tuab tana yəu dəmsua, na penua a nə kē māmā nyi, Bali nwu dua ləuni.³⁶ Na gei agya, "Abba, Tari, ko bəya pip māmā nungkwa. A dīlə yikrak nwu ləumə. Nyi nungko mə yidi nwu kēbə, bəla kəlwa.³⁷ Na ku yina yue ni nūnglau, wurə na gei lə Bitrus a, "Siman, mua nūnglauwa? Ya buan kē langvei kē tuab boyā?"³⁸ Ya langvei kē niya penua suka gi ya ta dre bəl nə. Killingngi kē yidi və nali nyiku twalsəyi nyimbo."³⁹ Na dua ko tana penua, bəko na nā dū nwu.⁴⁰ ku ko yina yue ni nūnglau, nung ni tir kē tir ni ira nung ko kēni gei na bo.⁴¹ Ləu və yilə na kē bo tat, yina bīp ni a, "Yira ya nungləu ya ngəmaya? Zəkadə nə vei bā nə. Ya lang! Ni ngə yukə yugul nā ke lenungkəbaka nə.⁴² Ya wurə; bī taya. Ya lang yugul nwu ngəni mə nwu na gəp."⁴³ Yira na ləu və geisuka bōn, Yahuda, Yugul ko dre ke lekə sop-ili-rappi, yə, se ye legul tāna ləkpngali se kafngai se kabbuā nāni, nwu gong lefanusuka, se ke lekyanganungwarə se ye le era ngəni ləu.⁴⁴ Ləko lugul ko ngəna nā ni nwu fāvə gei ni dra və tā nā səna gya, "Lugul ko nə ta ta ngəma na nyi, lang nā, ya mua na ya bā na nā ke lesuvum dua lə."⁴⁵ Yahuda yə, puka yə bāsī ta tākə Yesu ta na gei agya, " Rabbi," wurə na ngəmana,⁴⁶ Nanung ni bā nā səna ni muana lə.⁴⁷ Kwin dre ni vei wurə lup kafngai gap lə sue kē zəbə kē lefānuasuka kēp.⁴⁸ Yesu gei ni agya, "Ya yə ləumə lə kafngai se kabbuā langmua lekəgbemvei ləudra kē yiya mua mə ləya?"⁴⁹ Vorə nwu bī se ya dā turawapmuar voripip mə kyanga ya nung, ya mua mə kēbə. Ləm nung nwu nassə bōn nyi kē suka kē Muar u də.⁵⁰ Ye leko se Yesu nwu ni mangna ni dua ni pip.⁵¹ Yu bassə də, gbeb landa səna dei gyamna, na tali tā kē Yesu. Ye legulli wurə muana.⁵² Na fngai na mang ni landā na dua dum səna lautuko.⁵³ talə Yesu lə tā kē era lefanusuka, se ye le era, se ye lekyanganungwarə gəmzuva vei.⁵⁴ Bitrus wurə lə tūra ha ta tā ni dəmvei turakwan kē gong era ke lefānuasuka tana u dre ke lesuvum, nwu kē bwei lua ləu.⁵⁵ Gong lefanusuka se ye lekə langdresuka ke le Heleni kē murə, u kē dei vəkə nungkəbaka nwu Yesu na suka kē ni wopna.⁵⁶ Ye legul ləkpngali gam nuana tuko, langku ye nung ni geiyi ma yiba kē ta drā.⁵⁷ leko

deiləbo ni gei nungləuna ləkiba; ni gei agya,⁵⁸"Bi larə na gei agya 'Mə durə turawapmuar nwu ni məi lə nā nwu. kə ni məi drekə botat kəko ni məi na lənā kəbə ləu.'"⁵⁹Yira ye nung ni geiyi pip nwu yiba kə ta dra.⁶⁰su gei gya,Gong dera lefānuasuka wurə dei ləbo dre ni bip Yesu gya, "Mua vəla suka ləuwi yeya? Ye bətən ye legul nwu kə gei ləu muaya?"⁶¹Yesu usəng gei nungkəbə. Gong dera bəipna ko agya, "Mua leyongləu, yukə lengətəmaya."⁶² Yesu gei agya, "mə; lang vei ya lang yukə yugul vorə nwu na u ləu nalen kə Lenyimmə se və yili dre tei kə ləuyilə."⁶³ng era lefānuasuka tra nungtwasəna gei agya, "Ko yira bi dei yelekə iranung ləuwiya?"⁶⁴Ya larə lok və banglə din. Bə ya lang ləu nung nwuya? Ni pip wurə ni gei a pei nə kəni wopna.⁶⁵Ye le ko ta ta təba na susue sə lang ye leko brə nungna kəni gbəbna nyi ni bəipna agya, "A gei bi nung nwu a lang nwu!" Ye le era muana gbebna.⁶⁶Vori Bitrus kəna dākori turakwanni, yukə ləse ko də lenungnalə kə gong era lefānuasuka yə səna.⁶⁷Na lang Bitrus dei kə bwei lua, na lang na siksik si wurə na geina a, mua ma mua se Yesu kə nazarat."⁶⁸Wurə na nyimzang a, "mə kəbə lang ira nung mua gei nwu kəbə," Na dī dākorə turakwanni.⁶⁹Yukə ləse kə du langna nwu takə gei lə ye leko dei vei gya, "Ləbei nwu dre ni!"⁷⁰Na pānua kō, tuab malli ye leko dei vei ləkə gei lə Bitrus a, "Ləkənak mua də dre ni, ləm mua lekə Galili."⁷¹Na takə kurə mam tāna ha na pānung a, "ira yugul nwu ya gei nwu kəbə."⁷²Puka gək del kə rap. Suka nwu Yesu gei lə Bitrus vərəu nwu wurə yəu nyi na, nwu agya, "Mua yiba mə bo tat də nwuni kə gək del kə rap." Wurə na ta və dellē.

Chapter 15

¹Ləbinī kyup, era ke le fānuasuka wozua se ye lekə era se ye lekyanganungwarə se ye le langdresuka ke leheleni pip. Ni səp Yesu ni dua nalə. Ta ni ngəna nā kə Bilatus.² Bilatus ֆipna agya, "Mua gup ke leYahudaya?" Na vəla ni də a, "Mua nung nwu a gei nwu. ³Era ke lefānuasuka gei ye nung ləu kə Yesu ləkpngali.⁴Bilatus ֆipna ko agya, "A vəla sukā boyə? a larə ye nung nwu ni gei ləumua ləkpngali nwu!" ⁵Yesu gei na suka ko kəbə, nungngi ləuna wurə fəm.⁶e nə vorə zawarri na nyi , lang ni dīlə lenungkəbaka vənum kwin, nwu ni yidi ləu.⁷ Ye lekə wurələ kikavei vənum, dre ke lekə wopvei, dre ke lekə wurələ kikavei. Yugul ko də dinnna Barnabas. ⁸Vəgəmzua ke legul yə səkə Bilatus yini zābi və hibna kəna na ni nung ko ni yidi nwu ba kə zē.⁹Bilatus vəla ni də agya, "Ya yidi ya dīlə ya lə gup ke leyahudaya?" ¹⁰ləm na ira nə suka singvei na nung era ke lefānuasuka ngə Yesu nā na. ¹¹Era ke lefānuasuka fək ye legul a ni tā nā səkə Barnabas kəna dīləna na ngəni.¹²Bilatus vəla ni ko gei agya, "Ləko nyi bə mə nalə gup ke leyahudā?" ¹³Ni wurə ni bəkvei ko a, "Ni pe na!"¹⁴latus bib ni gya, "Bə na na tənna? Wurə ni twaləu gbəmvei ko a, "Ni pē na!" ¹⁵Bilatus kə yidi və təma ləunyigwa ke legul, wurə na dlnilə Barnabas. Na gbeb Yesu kəna ngəni nā suka kəni pena.¹⁶ lesuvum ta nalə dəmvei kwanni (nwu lə və ulə kə era ləusua) Ni lū ye lesuvum pip yə gəmzua. ¹⁷Kəni twana nungtwasə səna nanua kənali ləkə nyini, wurə ni ֆləmna kop ləuna. ¹⁸Kəni ta kə gumna gumvei ke lesuvum nə ni gei agya, "Yugul nwu gup ke leyahuda!"¹⁹Ni gbep ləuna ləkap kəni təba na susue sə. Dre kə sē vei ni bă nuazilong ni sua nua vəwap na.²⁰ Mal və sē na, wurə ni pə nungtwasəri səna, nanung ni twa na nungtwasə kə kəna səna, ni dua nalə və pē. ²¹Ləbəi ko də dīn na Siman lesiriya takkə Alexandra se Rufus na yə kəna wō yina duari wurə ni bā na lə səkəsə na pə kap pē Yesu.²²Ye lesuvum yilə Yesu ləvei ko də ni lūna lə Golgotha (Nuavə "Vədeiləu"). ²³Ni ngəna məi surukap nuka ləzua se myrrh, na nu kəbə. ²⁴Ni pē na ləukappi wurə ni gap dre nutwasəna ləzua tā kə vəsarə lesuvum ko pei dā kəna yue nuatrā.²⁵Lə nāfar (awa kə tat) mal və pēna. ²⁶Ni vəlanung ni pe ləu kappi ləuna yilə agya, "Gup ke leyahuda." ²⁷Ni pe na se ye legbemvei ləudra, kə kwin ləu nāna kə len, lang kwin ləu nāna kə mai. ²⁸Ni pē na kwin se ye lenungkəbaka.²⁹Ye leko yikə duari ləudra nwu dal na, ni wap ləuni ne ni gei agya, "Aha! mua nwu mua mua durə turawapmuar ka məi ləu kə bo tat,³⁰a yong ləumua ka fan ləu kappi!"³¹Nungdra kəkwin bonni ye lefānuasuka takə səna buani se ye lekyanganungwarə, ni gei a, "Na yong le ko, nyiku na buan və yong ləukəna kəbə. ³²Sua leyongləu, gup ke leisrila, fansua ləu kappi, Nyi ֆi lang kəbə bākənak," se ye leko ni pē na seni nwu bonni bā na suka kəbaka sə.³³Ləu awa kə nāsin wurə vei bāzil ha nwuni mal awa kə lasong. ³⁴Ləu awa kə lasongngi Yesu wurə elle lə ֆəlok a, "Eloi, Eloi, Lama sabachtani?" nuavə a, "Muar mə, Muar mə, maka ka namə bonna?" ³⁵Dre ke leko nwu vei larə suka na wurə gei a, "Ya lang, na lū vei ləukə Iliya."³⁶Yugul ko sūdum ta bă soso nung məkyi kə nyuilə nuakap bă na nua a kəna nu. Lugulli gei agya, "Sua ֆi lang nə Iliya yikə fan nalə ləukappi sua."³⁷ Nanungngi Yesu wurə bəkvei ləbulək kəna bira. ³⁸Landa kānung dāturawapmuar wurə dre gabzua rap yilə fan ləsua.³⁹Era kap ke lesuvum lang na bira nə, wurə nagei a, "Ləkənak yugul nwu na yukə Muar." ⁴⁰Ye lese bonni də lang lə tūra. Dre ni nang lə ye Maryamu Magaliya, Maryamu (Nakkə Yakub kə nyang se Joses se Salomi). ⁴¹Vori na dre Galili ni mua tā na ni nā na nungnalə. Ye lese ko bonni ləkpngali yə Urshalima se na.⁴²Ləloī, suka və na zui, dāfar Asabar vei, ⁴³Yusufu kə Arimathea yə vei. Na dre ke lelangdresuka nwu ni ngəna murə ləu, nwu na sir və yilə kə dāzənagub kə Muar ləu. Ləsənyimmə na ta dāzəkə Bilatus tana yam ֆusəkə Yesu. ⁴⁴Ləu kə Bilatus wurə fəm nwu na larə a Yesu fāvə bira nə. Na lu və era kap ke lesuvum na ko ləkənak Yesu bira nəya.⁴⁵Bilatus larə nua kə era kap ke lesuvum a Yesu bira na.⁴⁶Yusuf dəp landa kənak. Na fannalə ləukappi, Na kā səri lə landa kənakki, ta na bā na buatal tūvei nwu na korə dəngngi. Na gandala tal kə murə na brə nuazori.⁴⁷ Maryamu magdaliya se Maryamu nakkə Joses lang vei nwu ni tū Yesu də.

Chapter 16

¹āfar Asabar yə dua, Maryamu Magdaliya nakkə Yakub se Salomi dəp nungpəkum suka kə tani zung səkə Yesu. ²Ləbinī kyup dāfar kəkwin dre kə bo nara, far tol wurə ni dua ləuzori. ³Nə ni gei ʃua ni agya, "Wotən kə gandla bi tal nua ʃuazoriya?" ⁴Ni lang veiyi nang ni lang yiram ni fā və gandlā nə, Ləmmi talli mu fəmləu. ⁵Ni fan ʃua zori wurə ni lang yuka ləbei də twa nung kəvrum səna, u ləu nā kə nālen, wurə ləu ni takə fəm. ⁶Na gei ni agya. So ya sūvələ gəng. Ya dei vəkə Yesu lenazarat, nwu ni pēna ləukap. Na wurə nə! Na ye vei nwu, ya lang vei nwu ni bā na də nwu. ⁷Ləko ya ta taya gei lə ye lekə bona se Bitrus ya na dua nuaya na ta dre Galili nə. Taya lang na vei mua nung nwu na gei ya nwu. ⁸Ni dī dābua ni mang ləuzori lədum; ləu ni ləkə fəm se səni ləkə gbebzua. Ni geisuka lə yugul ko kəbə ləm ni sūvələ. ⁹Ləbinī kyup dāfar kəkwin dre lomu, mal və wurəna, na fū ləsi səkə Maryamu Magadaliya, nwu na dīlə kilingkəbaka ʃon nara səna ləu. ¹⁰Na ta tana gei lə ye le ko nwu ni sena vətəu, lang yira ni se nungməi nuanung ni ni elle. ¹¹Ni larə a na wurə nə nwu ni ma ni langna nə ləu, yira ni bākənak kəbə. ¹²Mal ke nung nwu na fū səke legul rap ləkwin-kwin, bali nwu ni mang ləusua kure ləu. ¹³Ni ta tani gei lə ta yelekəbona. nyiku ni bākənak səni kəbə. ¹⁴Yesu fū səke lekə sob-ili-kwini ni u ni lau səni sə nung uli, wurə na zanni suka ni bākənak kəbə se və nyim ləunyigwani, ləm ni bākənak sə suka ke leko nwu lang na mal vəwuri dre kəye lekə fira dəng kəbə. ¹⁵Na geini a, "Ya ta ləugwam pip, ya gəi nuasuka kənak lə ye lekə ləugwam pip. ¹⁶Woya nə bākənak nyi ya wolna məi suka kəna sop, lang nə woya yiba və bākənak nə nyi na soppi ye. ¹⁷Ye leko nə bākəna nyi ni na ye nung ʃon: dre dīn mə lang vei ni dilə ye killing kəbaka. Ni gəisuka dre nuazə kəfū. ¹⁸Ni pə ye biak lənā, nə ni nū bakanung, lang kə nani lənung ye. Ni bā nā ləu ke legyarə, lang ni yue səteilə ni. ¹⁹Mali Yesu gei ni sukā pip, wurə ni pəna ni talə ləuyilə tana u ləunalen kə Muar. ²⁰Ye lekəbona dua ta geinuasuka pəvei pip, Muari ləkə wo seni suka kəna bā ye nung na gei ni nwu nyi ləkə nassə.

Luke

Chapter 1

¹Legul ləkpngali nasuka və vəlanung ləu ke nung nwu nasə dre bi. ²Mua nung nwu ni vəla ni ngəbi nāke lēko nwu nung ni lang, lang ʃuasue ni larə ye nungngi pip ləu. ³Ye suka nwu pip nəng bi ni pip, ira nə, nung lang məkə dəba mua bi ke nungngi pip dūab-dūab kəya Thiyofalas. ⁴Banung ʃon nyikə a ira kənak ləu ke nung nwu ni kyanga mua ləu. ⁵Dāgwam gup ke Hiridus, gub ləusua Yahudiya, lefānuasuka də, dīnna Zakariya, zəna dre kə yuləusuā ko, dīnvei Abija. Din kə səna Alisabatu, dre vəbi kə Haruna. ⁶Ni lekə rabni pip lekənak sīkə Muar, ni na ye nung warə kə Muar pip ləuzui. ⁷Langku nyi ni suyu kəbə, ləmmi Alisabatu dei dəkəm, se bonni pip ni korə ding, ⁸Və fānuasuka kə Zakariya na, dre kə ləusua kə kəni, nungna ta sī kə Muar. ⁹Mua nung nwu ye le fānuasuka kə nali ze, nə və nali nə yəu ləukə woya nə nyi, nung na ta tura wap Muar na fānuasuka vei sīkə Muar. ¹⁰Na ta dātura na sang nungbā na fālə nuasuka, lang tā legul pip dei səkə gwam ləkə yam Muar. ¹¹Nə və suen nyui fānuasuka nwu na suenni ʃon nyi wurə le nuatum kə Muar kə ləuyilə fu na də, dei ləu nalen kə vei nwu na fānuasuka də nwu. ¹²Zakariya lang na wurə yavei, səna wurə ta vəsuvələ. ¹³Wurə lenuatummi geina agya, "so a sū vələ gəng Zakariya, ni larə vəyamvei mua nə, semua Alisabatu kə suyu kə ləbei, mua bā dīnna lə Yohanna" ¹⁴Mua dəba səteilə, se legul ləkpngali kə dəba səteilə suka vəsurəna. ¹⁵Ləmi na ulilə gong yugul sīkə Muar. Na nu nung kə nyimmə nwu kə wobvei nwu ye, lang killing kənak kə tassəna nwu na dāfu kəna na yira ləu. ¹⁶Ye le Israila ləkpngali kə bina kə mua Muar ni. ¹⁷Na wowo sīkə Muar dre kə killing se sā kə Iliya. Na kurə ləkika ke letāyu səke lemongni, suka kə lebuasue wowo dre kə yikkə ləkənak - kəna map legul na bā nungdrafə kə Muar. ¹⁸Zakariya gei lə lenuatum agya, "Mə ira nung nwu ʃakaya? Mə nwu ləmi kora nə, lang semə ʃoni korə ding." ¹⁹Lenuatum kə Muar ləuyilə vəla agya, "Mə Jibrailu nwu dei sīkə Muar ləu. Ni tummə agya yə geiya suka, yə gei ya suka kəteilə nwu. ²⁰A lang nua mua kə nummi a ʃon a geisuka ʃo, se ye nungnwu nasə da. Suka ləmi a bākənak. səkə suka mə kəbə, nwu yikə nassə ləunāna ləu." ²¹Ye legul dei gwam kə srə Zakariya, ləuni ləkə fəm, nwu vei ta dəwana dre turawapmuar ləu. ²²Langku nungvəko nwu na dīgwam nyi ku na ʃuan na gei ni suka kəbə. Wurə ni ira a Muar o na nung nwu kə nassə səkə sī na lang nə. Na ta tāvə geini suka lənā, na ʃuan vəgei ni suka lənua ʃo. ²³Və nanungnalə kəna yə fā nung na dī, na tena dāzəna. ²⁴mal kə vorə kure, sena Alisabatu yə pəfu, pī na ʃon nob nə na muara ləuna, nung na gei agya, ²⁵"Nung nwu Muar nami də na lang dansi-vurum mə, suka kəna ilə səkəulə ləumə sī legul." ²⁶Dre pī kə nāsin Jibrailu lenuatum kə Muar ləuyilə, yilə nuatum kə Muar lə gong zri kā dre ləusua Galili, ni lū agya Nazarat, ²⁷tākə yikələse ko də wā ləbəi nwu ni lū na a Yusufu ləu, na vəbi kə Dauda, Dinkə yukələse Maryamu. ²⁸Na yə səkə yukələse agya, "Gummai nə, mua nwu se dansi vurum ləu! Muar se mua." ²⁹Nyi langku kika na yə lāsəna, nə na sāvei agya vəgumvei kəbə kə ʃonna. ³⁰Lenuatum gei agya, "So a su vələ gəng,

Maryamu, a yue dansi vurum sī kə Muar nə. A³¹ lang, muapəfu, kəya su yukə ləbei. Yi mua bā di na lə 'Yesu.'³² Na uli ləkə murə, lang ni lu dīna lə Yukə Yugul nwu dāvei pip ləu. Muar kə ngəna nung ulə legub kə tazəna Dauda.³³ Na namurə dāzəkə Yakub ləkə ding, lang bonni və səknua dāzəgub ye.³⁴ Maryamu gei lə lenuatumi agya, Nung nwu kə nali baka, kə lau se ləbəi kəbə lā?³⁵ Lenuatum vəla na, gei agya, "killing kənak kə yə ləumua lang murə kə yugul nwu dāvei pip kə yə ləumua. Bonni nyi, yugul kənak nwu ni suna nwu nyi ni luna agya Yukə Muar."³⁶ A lang, Vəbi mua Alisabatu boni pəfu dre kə vəkorə na. Na dre pī na kə nāsin se fu səna, nā nwu ni lū lə ledəkəm nwu.³⁷ Ləmi nung ye kə nasə əa səkə Muar ləu.³⁸ Maryamu gei agya, A lang, mə zəba kə Muar kə ləse. Nungngi u əa nuatum nwu a gei nwu," Nung lenuatum kə Muar dua mangna.³⁹ Nung Maryamu wurə ləzəmmi ta zri ko dre tal, ni lu dīnni agya, ləusua kə Yahuda.⁴⁰ Na ta dāzəkə Zakariya, nung tana gum Alisabatu.⁴¹ Veinung nwu Alisabatu larə gumvei kə Maryamu nyi, wurə yu dāfuna zərə səna, lang killingkənak yə ta səkə Alksabatu.⁴² Na wurə ləbuləkna yilə na gei nyimdə agya, "A ulə kənak dre ke lese nə, lang yu dāfu mua ulə kənak."⁴³ Maka tən nungkənak nwu yə mi də bon, kə nakkə Ledāzə mə kə yə tā mə tən?"⁴⁴ Boi a lang, bulək gumvei mua nwu kə yə əuasue mə nyi wurə yubela dāfu mə wurə zerə səna, nākə səteila.⁴⁵ Yugul nwu bākənak sə kə nung nwu wurə səkə Muar ni gei na, a kə nasəna, nyi na lekənak.⁴⁶ Maryamu gei agya, "Ləunyigwa mə ngə murə lə Ledāzə nə,⁴⁷ lang killilg mə dəba teiləna dre kə Muar leyongləu.⁴⁸ Ləmmi na lang vakunata kə zəbana. Suka ya lang Legul dāgwam kə gigeu tasəkəsī yəkə lūmə lə lekənak.⁴⁹ Ləmi na nwu nase murə, na namə ye nung kə murə, dīnna lekənak.⁵⁰ Və lang nungyīveina kə ta tāləko kə sūna, ko dāgwam kə laya pipnwu kə yili səkə si ləu.⁵¹ Ye nungnalə kə murə nwu nana nwu; ye le pələu se yikkə ni pip əuan na bo.⁵² Na ilə murə ləu lemong legul, nung na ngə murə lə leko gbebləuni sua ləu.⁵³ Na ngə fuyirə lə lekə na gwom, langku ye lenungzə, na mangni ni dua nāni lautuko.⁵⁴ Na yong zəbana Israila nə, suka kəna ngəm vəlang nungyīveina.⁵⁵ (Mua nung nwu na gei lə ye letabbi ləu) lə Ibrahim se ye tazəna ləkə ding.⁵⁶ Maryamu u bizua se Alisabatu na pī tat nwuni kəna duena zəna.⁵⁷ Vəsu yuke Alisabatu peivei, nung na suyuri lə ləbei.⁵⁸ Ye lenuagalna se ye le vəbīna larənu a agya, Ledāzə lang nungyī ding, nung wurə ni dəba səteilə əakəkəna boni.⁵⁹ Yə na banung bon, ləu bo kə gongna, nung ni pə yuri ni yilə və kəp nuazuena. Dugi ni bā dīnna lə "Zakariya" ba dīn kə tanna.⁶⁰ Lang ku nanna wurə vəla agya, "O' o. Ya bā dīnna lə Yohanna.⁶¹" Wurə ni gei na agya, "Din kə yugul ko ye dre le vəbīna banung dīn nwu."⁶² Wurə ni wap tanna lənā suka kəna luyi dīnko na yidī kəni bā na ləu.⁶³ Tanna wurə dēivə kongkap nungvəlanung, nung na vla agya, "Dinna Yohanna," wurə ləuni fəm lə suka nung nwu.⁶⁴ Puka ləzəmmi wurə nuana aba. Na geisuka nung na warə Muar.⁶⁵ Səvələ wurə mua ye legul gyamni pip. Ni gei nua ke nung nwu ləkvei dre ke zə nwu dre tal ləusua Yahudiya pip.⁶⁶ Ye leko larə nung nwu bā kəni dānyi ni, ləkə gei agya, "Nyi yu nwu kə ulə bəya?" Ləmi nā kə Muar ləuna.⁶⁷ Iling kənak wurə susəkə tanna Zakariya, wurə na gei nung ko kə nasə səkə sī, agya,⁶⁸ Murə ulə kə Ledāzə, Muar ke le Israila, Ləmi na yə vəyongvei lang kəna kəuləu və kwo ləu legulna nə.⁶⁹ Na gab bi nung yongbi na bā yilə, dre vəbi kə zəba na Dauda,⁷⁰ muanung nwu na gei nuakə lenuatumna dəng gani wuli ləu.⁷¹ Na yilə və yongləu təke le vumbi lang nā ke leko kə yiba bi ləu.⁷² Na na nung nwu na, kəna lang nungyi ke tabbi ləu, kəna ngəni nung nwu na mara və nani ləu,⁷³ nungpā nwu na pālə tabi Ibrahim ləu.⁷⁴ Na pānung agya, nə ni yongbi nāle vumbi nyi lang bi wapni se səvələ ye səbi,⁷⁵ dre kə nādrəng kəbə, nyi nungdra kənak sīna ləkə ding.⁷⁶ O, mua yukenyang, mi lu mua lə lenuatum kə lemura pip, ləmi mua duaana si kə a mapna nungdrana, kə a map legul ləsuka vəyilə na,⁷⁷ kə a ngə və ira nungdra və yongləu lə legul, ta kə vəkəuni nungkəbaka ni ləta.⁷⁸ Nung nwu kə nasə, suka və lang nungyīvei kə Muar ləbanyī, səkə ləuyilə lua gabvei kə far kə gabbivei,⁷⁹ yina gabvei ləuke leko u dre zil ləu lang se ye leko nuabua ləu. Na nanung nwu bon kə suka kəna tā bi nasə nungdra kə yue təma." Nung yuri mu yə nyim dre killingkənak, na u dākā nanyam hā, se nungvəko yina wozua se ye lemong le Israila ləu.

Chapter 2

¹Dāgwam kure, nung Kaisar Augustos bā nuatum agya ni dəba legul ləusua ni pip. ²Ko nwu vədəba ləuzə kələnuasi, dāgwam gub kə Kriniyas, era ləusua Suriya. ³Kowoya pip tazəna, ta ngə ləuna suka kə ni dəba na ʃoni. ⁴Yusufu ʃoni wurə Nazarat, ləusua Galili, na ta ləusua Yahudiya, na ta gōngzə kə Dauda, ni lū agya Baitalami ləu (ləmi na dre ke levəbi kə Dauda). ⁵Na tavei se ləsewāna Maryamu, nwu se fū sri kəu suka kəni dəbani pip.

⁶Nungvəko nwu ni pei vei nyi, və elsurə yə wurə lə lemongsənā. ⁷Nung lemongsənā su yunuasina, na ʃləmsəna lətralandə kəna bā na dre kongkap tangnung ke nungbā, ləmi ni yue vəlau turamualewarə kəbə, ⁸Ye le gagtə ʃangam də ʃen ləusua kure, nwu ni lau nungdəmvei tuko, ni lang kap nungbā nī ləvorə. ⁹Nung le nuatum kə Muar ləuyilə yə fuk nī, murə kə Ledāzə gablua bāsəni, nung səvelə wurə muani. ¹⁰Nung nwu lenuatum gei ni agya, "So ya suvələ gəng, yilə yalə nuasukakəteilə, nwu kə yilələ siteilə lə legul pip. ¹¹Dasi nwu ni su leyongləu gōngzə kə Dauda! Nā lə leyongləu. ¹²Nung nwu ya lang kəya iralə: ta ya yue yubela ni ʃləmsəna lə tralanda ni bā dre kongkap tangnung ke nungbā. ¹³Puka nənyi, ye lenuatum kə Muar ləuyilə ləkngali yə wofu kə kwinni, nə ni warə Muar agya, ¹⁴"Murə ulə kə Muar yilə wuli. təma u ləugwam dre ke legulna nwu na dəba teiləni ləu." ¹⁵Ye lenuatum kə Muar ləuyilə due ni ləuyilə, nung ye le tang ʃangami wurə gei ləzua agya, "Bi wurə bi taya Baitalami gigeu, ta bi langya nung nwu nassə, nwu Muar geifbi nua ləu." ¹⁶Ni zəm ni ta vei, təni yue Maryamu se Yusufu, lang ni lang yubela lau dre kongkap tangnung kə nungbā. ¹⁷Mal və lang nwu ni lang na pip, nung ni gei nung nwu lenuatum kə Muar ləuyilə gei ləukə yuri nwu. ¹⁸Ye leko larə nung nwu ye legagtə ʃangam gei nwu wurə ləuni ta və fəmi. ¹⁹Langku Maryamu ləkə bakəna ye nung nwu pip ləunyigwana, nə na ngəmnung ləuwı. ²⁰Ye letang ʃangami kueni, ləkə ngə murə lang ləkə wap Muar ʃonni suka ke nung nwu ni larə lang se ko ni lang ʃonni, ləuzwi mua nung nwu ni gei ni ləu. ²¹Ləukə bo gongna, nung ni kəp nuazuena, ni bā dīnna agya Yesu, dīn nwu lenuatum kə Muar ləuyilə bā na nwuni kəni pəfūna ləu. ²²Ye dāfar nungwarəni pei vei, ʃanung nungwarə nwu Musa lenuatum kə Muar kyanga ni nwu, nung ni pəna ni talə dre tura wap Muar Urshalima kəni ōna lə Muar. ²³Muanung nwu ni vəla dre nungwarə kə Muar, Yukə ləbej kə ləya lə yunuasi nyi ni bā na ləkwinni lə nungkə Muar. ²⁴Boni nung ni fānuasuka ʃanung ko ni gei dre nungwarə kə Muar, "Ye yugənglə bon rab kəbə nenyi ye yubanzəm bon rab." ²⁵Yuguli ko də Urshalima, dīnna Siman, yugul nwu na lekənak sī lang na mua suka kə Muar ləuzwi ʃonni. Na ba nungna kəna lang lə dāfar nwu le Israel kə yue nung təma ləunyigwa ni ləu, killing kənak də ləuna. ²⁶Killing kənak ōna də agya na lang ʃua bo, se na lang leyongləu kə Muar da. ²⁷Killing kənak kəp na si, Simeon ta dātura wap Muari. Ye takkə yubela Yesu se nanna yilə nalə kəni na nungwarī, ²⁸ nung Siman wurə pə yuri nāna na warə Muar na gei agya, ²⁹ "Ləko a mang zəbamua ʃuena dre kə təma, Muar, mua nung nwu suka mua gei ləu." ³⁰Ləmi nungmə langvəyongləuveimua nə, ³¹nwu a map a bā nungke legul pip: ³²Vəgabvei kə lua lə suka ke lesak, la g se murə ke legul mua Israila. ³³Ye nung nwu ləni gei suka kə yu nwu nənyi ləuke tanna se nanna ləkə fəm. ³⁴Siman bā mamkonak tāni nungna gei lə Maryamu nakkə yuri agya, "A lang yu nwu ni bā na, na ulə lum və vəyəu leko lang lum və wurə leko lekpngali dre Israila langna ulə nungko nwu ni yibā ləu - ³⁵lang kafngai kə tra ləunyigwamua, suka kə nung nwu ləunyigwa lekpngali kə fuk gwam." ³⁶Lenuatum kə Muar kə ləse ko də vei, dīnna Hannatu, na yukə Fanuel dre kapzə kə Ashər. Na korəsi fəmləu. Na aisal nara vəzuarə dre yuləse na, nung ʃeina yibira, ³⁷ na ulə ləsezəwa salna fāned ili ned. Na mang və ta turawap Muar kəbə na wap Muar dāfar nwu pip se vorə nwu pip, na və Yam Muar se və bakrang nuana, na tangnung bo, na nu məkyi bo. ³⁸Nung vorə kəkure nwu na yə yina ʃbagni, nung na zābi vəwarə Muar nung na gei nung ləukə yuri lə ye woya pip nwu kə sər vəyongləu kə Urshalima ləu. ³⁹Mal və kəuləu ʃəya pip, mua nung nwu nungwarə kə Muar gei nwu, nung wurə ni ku ləusua Galili ni ta zəni Nazarat. ⁴⁰Yuri kəna yimu səna yinyim, yikə----- lang vəbangnābivei kə Muar sena ʃonni. ⁴¹Ye tanna se nanna sal nwu pip kə ta Urshalima suka vəna minbang Dəbələuvei. ⁴²Salna sob-ili-rap ʃakə zē, nung nita suka minbang nunghi. ⁴³Ni kəuləu ke dāfar minbangni pip, nung ni bā dra zə, lang ku yukənyang nwu lə Yesu ku ye bī tā Urshalima, ku ye bitā legulna ira bī kəbə. ⁴⁴Ni bālənyi agya na dre ke legul nwu kə wō bizua seni ləu, nung ni wowo ha bo kwin. Ni ta və ʃipbina nuake levəbini seye leduni. ⁴⁵Ni deivəna ni yuena kəbə, nung ni kutāni Urshalima lə ni deivəna vei. ⁴⁶Tāmali bo tat, nung ni yue na dātarawapmuar na dre ke le kyanganungwarə, na larəni lang nəna ʃipni ye suka. ⁴⁷Ye leko nwu pip larə na lang ləuni ləkə fəm səvə iranungna se ye vəlasukana. ⁴⁸Ni langna wurə ləuni fəm. Wurə nanna geina agya, "Yumə, maka ka nabi bon? A lang bi se tammua bi dei vəmua ha nyibi ʃangə pip." ⁴⁹Wurə na gei ni da agya, "Maka kəya deivə mə? Ya ira kəbə dūgi kə u dāzə kə tamməya?" ⁵⁰Langku nyi ni ira ye nungsuka na nwu kəbə. ⁵¹Nung na kuzə Nazarat seni, nəna na ko ʃəya nwu ni geina ləu. Nanna bā kəna ye nung pip ləunyigwana. ⁵²Yesu langku twaləu vəmurī dre yikə se suabsə lang se dansivurum sīkə Muar se legul.

Chapter 3

¹Dre sal kə sop-ili-nob kə gub Karsar Tibariyas, Buntus Bilatus kə nagub Galili, lang nyinna Filibus kəna gub Ituriya se Tarakunitas, Lisaniyas kəna gub Abiliya,² dāgwam ko Hanana se Kayafa lə lefanuasuka ləu, suka kə Muar yə tākə Yohanna yukə Zakariya dākā nanyam.³Nung na wurə na giling ye bən ləusua nuasuae Urdun na geisuka lə legul a ni pina ləunyigwani kəni wolni məi kəni kəuni nungkəbaka ni ləta.⁴Mua nung nwu ni vəla dre drəngwol kə Ishaya lenuatum kə Mjar agya, "Bulək kə leluvei dre kā agya, ya map nungdra də lə Ledāzə ya map drana dei sriat.Nungsuae kə laya pip ni tūnatu, talkyuam se gum kə laya pip ni durə ni durə, ye dra kə kwal, ni map ni nidei sriat. ni mua dra vei nwu vətəu gutɔk-gutɔk ni mua dra vei yəusua lui tuko se legul pip kə lang vəyong ləuvei kə Muar."⁵Bonni nung Yohanna wurə gei lə ye legul nwu kə ta tāna suka kəna wolni məi agya, "ya ye yubyak, wotən gei ya aya songlə yualə nwu kə yili tən?"⁶Bonni nyi ya na nungnalə ko nwu ni langhi aya pina ləunyigwaya ya mang vəna nungkəbaka nə ləu, so ya gei dānyiya ya, 'Bi də se Ibrahim lə taħbi,' Mə gei ya də Muar kə buan və wurələ lemong lə Ibrahim də dre kə tal nwu.Ləko nwu bon, ni ba dom bīnākap ni ta vəkəppi suka nyi kap ko nə subo nyi ni kəp drena pop ni kəuwi nungluwa."¹⁰Nung ye legul ləkə bīpna, agya, "bi na bako ləkoya?"¹¹Na vəla agya, Nə yugul ko se nungtwasə bon rab nənyi, na gap ləzua se yugul ye se kə bon kwin nāna ləu, lang yugul ko se nungtang nāna nyi na bakure."¹²Ye le mua nungəm yə sukā kəni wolni məi bonni, nung ni bīpna agya, " Lekyangavei, bətən se bi na da ya?"¹³ Na gei ni agya, So ya muanung dūasā nung ko nwu ni gei ya nwu gəng."Ye lekə suvum yə bībna boni agya, "Kə bīkəbiya? Bətən se bi na daya?" Nung na gei ni agya, "So ya mua nungkurba nakə yugul ko ləsā gəng, lang se ya op suka ləukə yugul ko gəng, ya mua nungsə beizue ya narab."¹⁵Mua nung nwu kegul ye legul kə bānyi sə vəyilə kə Leyongləu, nyi kowoya ləkə sāvei ləunyina suka kə¹⁶ Yohanna, bāng agya ko nālə leyongləu sai. Yohanna wurə vəla ni da agya, "Ləkə kəm, mə wolya lə məkyi, langku yugul ko də kə yili nwu na dā mə lə murə nə, nwu ko bəl wongmuna ma, pei vəbira kəbə. Nā na wolya lə killing kənak se lua.Dei yarənung na dānana, na yarənung nwu na suī nwu ləkənāk, na gəm nung alkama na kəu būrungna, langku weī kəna, na suen nə, lə lua ko nwu muləsəbō ləu.."¹⁸se ye suka leko ləkə map legul bonni nung Yohanna geisuka kə Muar lə legul.¹⁹Tən nyi gub Hiridus nwu Yohanna pānanua vəzua Hirudiya sekə nyinna, se ye tā kikana kəbaka nwu na nali ləu,²⁰na gəm ye nung nwu pip, nung na səp Yohanna.²¹Ye legul pip yə nung ni wolni myi, Yesu yə bonni nung ni wolna kəna, nung vəko nwu na yam Muar nyi, wurə ləuyilə abə,²²nung killingkənak fan ləuna dre kə tualsə, mua gōnglə, nung būlək fan nualəyilə agya, "Mua yumə, nwu məna sukā ləu, mə dəbə səteilə mua ding."²³Yesu zābi nungnalena salna fākwin ili sob. Na yukə (muānun gəm nung nwu ni balənyi ləu) Yusufu, Yusufu yukə Heli,²⁴Heli yukə Matat, Matat yukə Azaliya, Azaliya yukə Najaya, Najaya yukə Ma'ata, Ma'ata yukə Matatiya, Matatiya yukə Shimeya, Shimeya yukə Yusufu, Yusufu yukə Yahuza,²⁵Yusufu yukə Matatiya, Matatiya yukə Amos, Amos yukə Nahum, Nahum yukə Azaliya, Azaliya yukə²⁶ Najaya, Najaya yukə Ma'ata, Ma'ata yukə Matatiya, Matatiya yukə Shimeya, Shimeya yukə Yusufu, Yusufu yukə Yahuza,²⁷Yahuza yukə Yowana, Yowana yukə Refaya, Refaya yukə Zerubabel, Zerubabel yukə Sheyaltiyel, Sheyaltiyel yukə Niri,²⁸ Niri yukə Malki, Malki yukə Addi, Addi yukə Kosama, Kosama yukə Almadama, Almadama yukə Er,²⁹Er yukə Yosi, Yosi, Yosi yukə Eliyezer yikə Yorima , Yorima yukə Matat, Matat yukə lawi,³⁰Lawi yukə Saminu, Saminu yukə Yahuza, yahuza yukə yusufu, Yusufu yukə Yohanna, Yohanna yunə Eliyakim,³¹Eliyakim yukə Malaya, Malaya yukə Natan, Natan yukə Dawuda,³²Dawuda yukə Yesse, Yesse yikə Obida, Obida yukə Bo'aza, Boa'za yuke Salmon. Salmon yuke Nashpn,³³shon yukə Aminadab, Aminadab yukə Aram, Aram yukə yuke Hesruna, Hesruna yuke Feresa, Feresa yuke Yahuza,³⁴ Yahuza yuke yikə Yakub, Yakub yuke Ishaku, Ishaku yuke Ibrahim, Ibrahim yuke Tera, Tera yuke Nahor,³⁵Nahor yuke Serug, Serug yuke Reyu, Reyu yuke Feleg, Feleg yuke Eber, Eber yuke Shela,³⁶Shela yuke Kenan, Kenan yuke Arfakshad, Arfakshad yuke Shem, Shem yike Nuhu, Nuhu yuke Lamek,³⁷Lamek yuke Metusela, Metusela yuke Anuhu, Anuhu yuke Yared, Yared yuke Mahalalel, Mahalalel yike Kenan,³⁸Kenan yuke Enosh, Enosh yuke Shitu, Shitu yuke Adamu, Adamu yuke Muar.

Chapter 4

¹ung kiling kənak tasəkə Yesu ləkpngalī si, Na mangsuae Urdun, nung killinghi bakure pəna talə dākānanyam, ²vei nung vəte, na u bona farab, Na munkulum ləkə kira na. Dre kē bali kure ma na tangnung kəbə, tanko ye dāfari kē fāny, wurə gwom na-na.³Wurə Namungkullum geina agya. "Nə mua yukə Muar nyi, boi a geilə tal nwu bina lə zukufrog." ⁴Nung Yesu vəlanā agya, "Ni vəla dre drəngwol agya, 'Zukurog bula lənung sob yugul kəbə'."⁵Ning puka Namungkullum pəna, talə ləualkyuam lə lura, nung tana tā nasəkə vənagub ləugwam pip ləzəmi.⁶ Namungkullum gei na agya, "Mə nga vənagub ləu kē nung nwu se vədəba teiləni pip, ləmml ni ngəmini pip ləkə, nyi lang mə ngənala woya nwu yidi ləu." ⁷Bonni nyi, nə mua təmmi kə a wap mə nyi ni ulə kə kwa."⁸Langku Yesu vəlana də gei agya, "Ni vəlanung dre drəngwol nigei agya, 'A wap Muar Ledāzə mua, nā bula mua wappi'."⁹Namungkullum wurə pə Yesu talə Urshalima, na bāna ləu kyulum-kyulum ləuturawap Muar. nung na geina agya, "Nə mua yukə Muar nyi, a fan a yəu lənāmu veinwu.¹⁰ Ləmmi ni vəla dre drəngwol nigei agya, 'Ni zanveivləuke lenuatumna ləuyilə lə suka mua, kəni kang mua,'¹¹ lang se, 'kəni kapta mua dānā ni, suka gyə a tavə gbeb bōmua sə tal nə'."¹²su vəla nādə gei agya, "Ni gei agya, 'so a kira Muar Ledāzə mua gəng'."¹³Namungkullum kəuləu və kira Yesu pip, nung na duena, na mang Yesu.¹⁴ng Yesu wurə ku Galili dre sənyimmə kə killingkənak, nung nuasuka ləuna wurə yārə pəvei gilinglə pip.¹⁵Na zābi vəkyanganung tura wap Muar ni, lang woya pip, ləkə warələuna.¹⁶Na wutə na yə Nazarat, veinwu ni merana də nwu, mua nung nwu na nali zənwu, na ta Turawapmuar far Asabar nung na deiləbō na ta və dəbanung ləbulək.¹⁷ Wurə ni ngəna drəngwol kə ishaya, lenuatum kə Muar. Na aba drəngwolli, nung na yue lenuatum kə Muar. Na aba drəngwolli, nung na yue vei nwu ni gei agya,¹⁸"Killing kə Ledāzə ləumə, Ləmmi nabā mə a geinuasuka ni kə teilə lə leləbaka, Na tummə kə geinu vəmangnā ləlēko ni səpni nuabəl, se və əbanung lenungbəm, kə mangnā lə leko ni tamni,¹⁹kə geinua sal nwu Ledāzə kə mua nā lə legulna.²⁰Nung na num nungdrəngwoli na ngələ leləuwi.²¹Wurə na zābi və gei nī agya, "Dasi suka nungvəla nwu udə buasueya nə." ²²Kowoya pip veiyi ləkə warə ləuna, ləuni ləkə fəm suka bangnabivei kə Muar nwu na geiyi nwu, hā nungni bəp agya, "Kwar ku yukə Yusufu nwu kəbəya?"²³Wurə na gei ni agya, "Gbnga sī, ya gei mə suka lə madfa nwu, 'Lewū, a ngə yeng gyarəmuia lə nāmuia. kə a sob. A na ye nung nwu bi larə a na Kafarnahum nwu zəmuia bonni.²⁴Tən nyi wurə na gei agya, "Gwanga si mə gei ya də, ye lezə kə nuatum kə Muar ye vəgabna."²⁵Tən nyi mə gei ya gwanga, dāgwam ke Iliya, lenuatum kə Muar, nwu ni na sal bən tat se pī nāsin, nwu myi nā kəbə, gwom wurə ki ləu legul ləusua pip lə vənali, lang ye lese zəwa də ləusua le Israila ləkpngali.²⁶Yibalədra, ni tum Iliya lenuatum kə Muar tā ni kwin kəbə, bula takə ləsezəwa ko də Zarifat, ləusua Sidon.

²⁷Dāgwam ke Elisha lenuatum kə Muar, ye leble ləkpngali dre leIsraia, ko bon kwin dreni ni ngə yeng sri ni soblə kəbə bula Na'amən lekə Suriya bən kwin.²⁸Ye legul dā turawabmuar larə bon wurə ni ta vəna yualə ləkpngali.

²⁹Nung wurə ni təkna ləsəkəsə ni ilə malzə lə nuatal nwu zəni dyakdə nwu suka kəni wā na nuatal veiyi.³⁰Nung na wurə na muara səna dre legul, na duena veiko,³¹ta Kafarnahum ləusua Galii, wurə na zābī vəkyangani far Asabar.³²Ləuni ləkə fəm sə nungkyanga na, ləmmi na geisuka se zyilna.³³nungləuwi ko də dāturawamuari, wurə bābəkve də lənyimmi agya,³⁴"Woi! Bə bi lā səmuaya, Yesu lekə Nazarat? A yə vəfāvəbiya? Ira mua nə mua kənak kə Muar!"³⁵Yesu wurə zan killingkəbaka agya, "A u nuatuko kə a dī a mangna! Kollingkəbaka wurə pəna wana sua nādrəni, na bāna lua səna kəbə.³⁶Ləu legul pip ləkə fəm, ni tatā vəgeinung ləuwi ləzua. Nə ni gei agya, "Ko lok suka kəbə bo mua nung nwuya? Na zanvei ləu ke killingkəbaka lənyimmi lang ni digwam."³⁷Nua ke nung nwu na nali nwu wurə yarə pə ye ləusua nwu pip gilinglə.³⁸Nung Yesu wurə mang dāturawapmuar ta dāzə kə Siman. Səzuelə kəbaka səkə gwankə Siman kə ləse, nung ni yam Yesu suka na.³⁹Nung na wurə na deiləbo ləuna, na zanvei ləukə səzueli nung mangna. Puka ləzəmmi na wurə na gabni nungtang.⁴⁰Far wurə kəbāləu bəua, nung ye legul wurə yilə ye legyarə lok kə laya pip lə Yesu, na bā nāna ləu ke woya pip lang ye gyarə fā.⁴¹Ye killingkəbaka bəni ma ləkə dī ləkə mangnā lə legul, se gbənua nuani agya, "Mua yukə Muar!" Yesu wurə zanvei ləuni agya ni usəng, ləmmi ni ira nə na leyonglə.⁴²Gabveisəka, nung na ta veiko lə kwinna. Legul ləkpngalī dəivəna dua ta tāna. Nə ni kpngani a so na mangyi gəng.⁴³Langku na gei ni də agya, rub sī se gei nuasuka kəteilə ləu dāzənagub kə Muar lə legul dre kə gongzə lə leko bəni dəkei, ləmmi lum kə nung nwu yilə mələ vei nwu.⁴⁴Nung na twaləu sə vəgei nuatum kə Muar dre ke turawabmuar ləusua Yahudiya.

Chapter 5

¹Ya na banung bon. vei nung nwu legul ləkpngalī ləkə gəmzuə gyam kə Yesu, ləkə larə suka kə Muar, lang na dei kəna nua wuma Janisarata.² Nung na lang ye yurakwat bon rab ni bā nua wumā, ye leləu le kwati dī dreni dei gyam kwin kə zuab ye kēmuasei ni.³ Nung Yesu ta dre kwat kəkwinni, nwu ləkə Siman ləu, lang na geina agya na gub kwatnā na taləsi nungmyi tuab nung na u dre kwati na kyanga legul,⁴Na kəuləu vəgeisuka pip nung na geilə Siman agya, "A talə kwati lə nungnāmyi tuap, kə a wa kē a muarə seiyi."⁵ Siman wurə vəla nādə agya, "Ledāzəmə, bi nayi ləvorə bi səkaləvei nwu bi muanung kəbə, langku mə na banung nwu a gei ləu." ⁶Ni tua kēnī myi wurə gəm ye sei lepngalī nwu mā nəni gub lang kēni ləkə tra.⁷Bonni nung wurə ni wap ye ledei sei dre kwat kəko lenā kə yə yongni. Ni yə yini kəu sei yī dre kwat kənī bonni, wurə ye kwati ləkə raḥi tavə ləumyi pip.⁸Siman Bitrus lang bon wurə yəusua sī kə Yesu nung na gei agya, "Ledāzəmə, a kuvei gyammə, ləmmi mə lenungkəbaka."⁹ Ləuna wurə tavə fəmmi se ye leko nwu səna pi, ləsuka sei nwu ni mua ləu.¹⁰Ye Yakub se Yona, ye lemong kə Zabadi dre bonni, nwu lə ye ledu deisei kə Siman ləu. Wurə Yesu geilə Siman agya, " So a suvələ gəng, vei səkə sī mua tatā vəmua legul."¹¹ Ni ilə ye kwat ni lə nuagwam pip nung wurə ni mang ye kobəya pi ni dua, ni muatan.¹²Fari ko də nung na ta ganglang zri ko nwu ləbei ko se gyarə blae səna u vei ləu. Na lang Yesu, nungna yəusua lənyifu na yamna agya, "Ledazəmə, nə a gabnə nyi a zwab mə səmə kə gyarə mī fa."¹³ Nung Yesu ilə nāna dolə səna, wurə gei agya, "Gabnə, gyarī mangmuanā," Puka ləzəmmi wurə gyarə blae mangnanā.¹⁴Na suen lua na ngənə agya so na gei lə yugul ko gəng, nung agya, "A dəuemua nungmua ta ngə ləumzuə lə lefanuasuka, lang kə a fanuasuka vəfā kə gyarə mua, mua nung nwu Musa gei ləu, kə ulə nung gei ni suka."¹⁵Yibalədra suka na yarə pəvei pip, lang legul ləkpngalī yə gəmzuə suka vəlarə nungkyangana se bonni kəna ilə ye gyarə ni səni.¹⁶Na kəna nyi lang nəna tēna dākā bo ləkpngalī kə nəna yam Muar.Dāfarri ko də na kyanganung, nung ye leFarisa se ye lekə ira kwan gəngzə kə ləya pip ləusua Galili se Yahudiya se Urshalima bonni, Ni gəmzuə ni u, ni larəna. Zil kə Muar də səna lə suka ilə gyarə səvei.¹⁸Ye legul ko də pə legyarə kwoi sapsəvei ləugīna ni dei nungdra ko kəni yilə nalə mi bā sī kə Yesu.¹⁹ Ni yue dra bo nākə kpngalə legul, nung ni dei dra ni tuol tā kə ləuzri yilə, ni na zuina ni bā bəl səgina ni fannalə dre legul, ni bā sī kə Yesu. Vəlang vəbəkənak ni nwu bon, nung Yesu gei agya, "Ləbei, ni kəumua nungkəbaka mua ləta nə."²⁰Ye le kyanganung se ye leFarisa wirə tavə gurcəng yualə agya,²¹ "Wotən nwu kə gei nungkəbaka sə killing kənak tənna? Wotən də se vəkəu nungkəbaka ləta, nwu nə bula Muar kəbə?"²²Langku Yesu ləkə ira nung nwu ləunyigwa ni, nung na vəla ni agya, "Maka kəya biş nung ləunuigwa ya ḥonna?"²³Vəgei kə latən yībo, 'Ni kəuwa nungkəbakamua ləta nə' nə kəbə nyi 'A wurə a deiləboa?'²⁴Tən nyi suka kə ya ira yukə yugul də se dra vəkəu nungkəbakavei də ləta ləugwam, nung na gei lə legyarī agya, Mə gei mua də, a wurə a pə gīmuə a tēmuə zə.Puka ləzəmmi, na wurə na deiləbo nungni, nung na pə ginwu na lau ləuwi ləu. na duena dāzəna nəna warə Muar. Ləuke woya pip wurə fəm, lang ni warə Muar. vəla bonni wurə muani, nung nəni gei agya, "Bilang ye nung famləu dasi nə."²⁷Mal və na yenung nwu, Yesu wurə dī mangvei, nung na lang lemua nungəmmi ko dīnna Levi, na u dre tura mua nungəmma. Na gei agya, "A mua tāmə."²⁸Nung wurə Levi mang ko ye bəya pip mua tāna.²⁹Nung wurə Levi yəu nungtang dāzəna tumvei ləukə Yesu, se ye lemuanungəm ləko, se ye ta lekə tuko pip, ni ta zəna ni u pip nə ni tangnung ləuzua.³⁰Wurə ye lefarisa se ye lekyanga nungwarə ləkə gurcəng yualə lə ye lekəbona agya, "Maka kə ya tangnung lang ya nunung ləuzua se ye lemuanungəm se ye ta lekə na nungkəbaka?"³¹Yesu vəlanı agya, "Leko gyamni tuko, kə na suka vəta tā lewu ye se bula leko se gyarə səni da.³²Yə suka vəlū lenungkənak kə mang və na nungkənak ni kəbə, tən nyi suka kə lū lenungkəbaka ni pina drani."³³Ni geina agya, "Ye lekəbo kə Yona bō ləkpngalī ləkə yam Muar se vəwara nuani, lang ye lekəbo ke lefarisa kə nali ḫakure, Langku ye lekəbo kwa ləkə tang ləkə nu."³⁴Yesu vəla ni agya, "Yugul ko kə ḫuan və bā ye ledu kə yugul nwu zua ləse ləfū warə nuani, nwu yira na seni lā?"³⁵Ye dāfarri kə yili də nəni dūarə yugul nwu zua ləse lə fū dəkei, nwuni kə ye leduna warə nuani.³⁶Nung Yesu wurə geini suka lə mađa agya. "Yugul ko ye kə tra nualanda kə fū, kə banlə nualanda kə korə. Nə na na bako nyi, na tra landa kəfū na banglə nə, lang nuatralanda kəfū kə u ləzua se landa kə korī ye.³⁷Yugul ko ye kə kəu myi inabi kəfū dre ke sukalaka kə korə nung kəu myi inabi. Nə ni na bako nyi lang ye myi inabi kə tra ye sukalakā, nyi myi inabi kə kəuwiləta lang ye sukalakā bonni tra kə banglī.³⁸Tən myi inabi kəfū nyi ni kəuna dre sukalaka kəfū, nungkəu myi inabi.³⁹Yugul ko ye nwu nu myi inabi kə korə, nə yina dəba kəfū nyi wurə na gei agya kə kori da kəfū nə"

Chapter 6

¹āfar Asabar ko də nung Yesu mua dra veinwu ye yu alkama vei ləu, nung ye lekəbona kəp ye ləu alkama, puka nāni ləkə tang. ²Ye Lefarisa leko wurə gei agya, "Maka kə ya nanung nwu ni warə vənali far Asabarra?"³esu vəla ni də agya, "Ya dəba nung nwu Dauda na nwu gwom nana, na se leləbei ko də ni bizua sena lā?" ⁴Na ta dā turawabmuar, na pa zukufrog ko ni bā ləkwinni, na tang gwa nung na ngələ ye legul nwu bizua sena bonni, ni tang, nwu ma nung vəte agya nungtang ke lefanuasuka bula."⁵ Nung wurə na gei agya, "Yukə yugul nung lə leləu dāfar Adabar,"⁶afar Asabar ko də na ta turawabmuar, nung na kyanga legul vei. Ləbei ko də vei nwu nāna kə len bira-bira ləu. ⁷Ye le kyanganungwarə se ye lefarisa bā nung səna ləkə lang, lekō na dīlə gyarə səkə yugulli far Asabar dīləya, nyi kəyi yue lum və muana lə nungkəbaka. ⁸Na ira nung nwu ni ngəmmi nə, nung na gei lə ləbei nwu nāna bira nwu agya, "Wurə a deiləbō nādre nwu," Bonni nung ləbei nwu wurə deiləbo vei.⁹su gei ni agya. "Mə bipy, ləu drā kəni na nungkənak dāfar Asabarra ko nyi ni banglə nung, ni sob ngəma kəbə nyi ni wob ngəmaya?"¹⁰Nung na lang ni lədei pip, nung na gei lə ləbei, "A nyuen nāmua." Na na bakure, nung gyarə nanā yə fa. ¹¹Langku wurə yualə dua fūni, wurə ni geisuka ləzuwa suka nungko nwu kəni nalə Yesu ləu.¹²e kə bali kure nung na twol tal suka vəyam Muar. Na bāləu sə vəyam Muar dre murə kə vorənwu pip.¹³Vei wurə səka, nung na lū ye lenāna na sarə sob-ili-rab dre ni, nwu na bā dīnni lə lenuatum ləu.¹⁴Ye dīn ke lekəbona boni Siman (nwu ni lū agya Bitrus) se nyinna Andrawus, se Yakub, se Yohanna, se Filibus, se Bartalamawas,¹⁵se Matiyu, se Toma, se Yakub yukə Alfa, se Siman, nwu ni lū agya Zalati, nuavə lenanung lə sənimmi ləbānyi,¹⁶ Yahuda yukə Yakubu, se Yahuda Iskaryoti, yugul nwu yibana nung ngəna ni wop ləu.¹⁷Se Nung wurə Yesu fan talli sē ni, na dei nungdəmvei se ye lenāna ləkpngalī se ye lēkō ləkpngalī ləusua Yahudiya se Urshalima, se bən ləusua Taya se Sidon, nwu nua wuma ləu,¹⁸Ni yə suka vəlarə na, se kəna ilə ye gyarə səni. Ye lēko se ye killingkəbaka səni, na ilə nī bonni.¹⁹Ko woya pip ləkə fngaiwei suka və donā səna ləmmi nyimmə və ilə gyarə kə wuri səna, bonni nungna ilə nilə ye gyarə ni səni pip.²⁰Wurə na lang ye lekəbona, nung na gei agya, "Dimpakəya, ya ye leko lə leləbaka ləu, ləmmi və nagub kə Muar kəkiya."²¹Dimpakəya, ya ye leko ya na gwom gyigyeu nwu, lemmy ya yue fuyīrə yue. Dimpakəya, ya ye leko ya dəllə gyigyeu nwu, ləmmi vei ya yue və mammam də.²²Dimpakəya, yaye leko legul kə yiba ya, ni wozua ləu se ya bo lang ni dalya bonni lum kə Yukə Yugul.²³Ya dəba teilə ya kəya lup ya zue nākə səteilə dāfar kure, ləmmi ya yue nuakambo ya yue ləuyilə, ye tāzəni na bənunq bən lə lenuatum kə Muar.²⁴Kə kəya fānə, ya ye le nungzə, ya fa vəmua səteilə kəya nə.²⁵Kəkəya fānə, ya ye leko se fuyīrə gyigyeu nwu, gwom kənaya na malli. Kəkəya fānə ya ye leko ya mammam uigyeu nwu, ya elle el malli.²⁶Kəkəya fānə, nwu legul pip gei nungkənak ləuya, ləmmi ye tazəni nalə ye lenuatum kə Muar kəko lə ye lekə baka ləu.²⁷Langku mə gei ya də, yayeleko ya larī nwu, ya nasuka ke levum ya, lang ya na nungkənak lə yeleko kə yibaya ləu.²⁸Ya bātəma tāke leko kə kurə təma tāya, lang ya Yam Muar ləsuka ke leko kə naya mābo ləu.²⁹Nə woya nə gbebā bozangmuaya nyi, abāna kəkwinni. Nə woya fngai nungtwasəmua kə murəya nyi a mangna kəko mua twa ləkə nyang dre nwu bonni.³⁰Nə woya yamnung namuaya nyi, a bī nalə gəng. Nə wo fngai nungmua namuaya nyi, so a dei vri mua na ngəa gəng.³¹Nung ya yidi ya legul naya də, nyi ya nani də bakure.³²Nə ya nasuka kə leko kə nasukaya bula, nyi nugsri bə səya ləkoya? Ye lenungkəbaka bonni kə nasuka ke leko kə nasuka ni.³³Nə ya na nungkənak lə ye leko kə naya nungkənak bula, nyi nugsri bə səya ləkoya? Ye le nungkəbaka ma kə nali bakure.³⁴Nə ya ngə zan lə ye leko ya lang kə kwaya də, nyi nungsri bə səya ləkə? Ye lenungkəbaka kə ngə zan lə ye lenungkəbaka kəni kwani bənunq zan nwu ni ngə nwu.³⁵Tən nyi ya nasuka ke levumya, ya nani nungkənak, ya ngə zan ləvei, so yabānyi sri kəni kwaya gəng, nyi ya yue nungsri ləkpngalī, lang ya ulə lemong kə yugul nwu u yilə wuli, ləmmi na lənāna na nanungkənak lə ye lenungkəbaka.³⁶Ya ulə le lang nungyīvei, mua nungnwu Tayya le lang nungyīvei ləu.³⁷So a na kwan lə nyinmua gəng, suka kəni nala kwan gəng bonni. So a pə nyinmua lə lenungkəbaka gəng, suka nyi kəni pəla lə lenungbaka gəng bonni. Ya kəu nungkəbaka lēkō ləta lang ni kəunungkəbaka kəya ləta bonni.³⁸Ya ngə ləvei lang ni ngəya bonni. Ni ngəya ləkpngalī nwu yī dādei sup-sup, tā ləkə kəu ləusək ya. Ləmmi dei nwu ya kira lənunq ya ngə, nung dei kure ni kirālə ni ngəya."³⁹Nung na gei ni suka ləmada. "Lenungbəm kə bən vəmua kap lə lenungbəm bwanna? Nə ni na bəko nyi, lang ni pip ni yəuwi dābua, ni yəu bəya?"⁴⁰Yugul nwu kə kyanganung nākə lekyangavei nwu, na bəwan na dā era nwu kyanganana nwu bo, tən nyi kowoya nəni kyanganana nyimda nyi, na u bənunq kə lekyanganung u.⁴¹Maka mua bānunq sə yukturang nwu nungkə nyinmua, nyi langku a bā kika sə kongkap kəmūrə nwu nungmua bəya?⁴²Mua geiyi lə nyinmua mua, 'Nyinni a deisua pə krang nwu nungmua,' nyi mua kwa a lang kongkap nwu nungkwa kəbəya? Mua lemulup! Lənuasi a pə kongkap nungmua də, nwuni kə a langvei kaidə kə a pə kongkap nungkə nyinmua.⁴³Kap kənak surə zurābo, lang zurakap sulə kənak bo.⁴⁴Ləmmi ni ira kap kə ləya pip tākə lok surəna. Legul kə har surəgwol sə kapkop ye, lang ni har surə inabi sə kapkō ləkwinni ye.⁴⁵Yugul kə malə se ləunyigwana bādə pip kə nanung kənak, lang yugul kəbaka se ləunyigwana pip kə nanung kənak ye. Ləmmi ye nungnwu ləunyigwana nung kə ili nuana.⁴⁶ka kə ya lūmə ya, 'Ledāzə, Ledāzə,' nyiku ya

nanung lə yenung nwu geiyi boyā?⁴⁷ Kowoya yə səmə, yə larə ye suka mə, nung na nalə nungnalə, mə gei ya nung nwu izua sēna ləu.⁴⁸ Na mua yugul ko myi zəna, na bă yengtura tăsua lura də, nung na myi turana deisua nyimdə. Nə myi gbəm kyal yə sə tura vəte, lang buan fəl səna, na nalə nungko bo. Ləmmi ni myi na nyimdə sī.⁴⁹ Langku yugul ko larə ye suka mə, nalə nungnalə kəbə, na mua yugul ko nwu myi tura na, ləusua gwam tuko, na bă yengtura kəbə, Nə myi gbəm nyi kyal yə sri nyi puka yə durəna, və durəna ləkə baka.

Chapter 7

¹Mal və gei ye nung nwu pip lə legul, nung Yesu wurə ta Kafarnahum.²Era lesuvum ko də se zəba, na nasuka kə zəba fəmləu; basua ku gyarə yə mua zəba bāna nuabua dək-dək.³Era le suvummi larə vəsəkə Yesu wurə na tum ye le era Leyahuda tākə Yesu, kə yə ilə gyari səkə zəba nā.⁴Ni yə tākə Yesu nung ni yamna sī kpədə agya, "Na pei nə kəni na na nung bon.⁵Ləmmi na nasuka ləusua bi, lang se na myi bi turawabmuar."⁶Yesu wurə kəp dra səni. Ni ta, ta ni gbag zri nyi, era ke lesuvummi tum ye leduna ta geina agya, "Ledāzəmə, a yī səmua gəng, ləmmi pei nungko kə a yə dāzəmə kəbə.⁷Lum nung nwu bon nung pə ləumə mə peinə kə yi tāmuə kəbə, tən a gei kwa suka nuakwin, lang gyarī kə mangna ləzəmmi.⁸Ləmmi ənni mə dānā kə era ko, se ye lesuvum dānāmə. Nə geilə yugul ko mə, 'A ta.' lang na ta, lang nə geilə yugul ko mə, 'A ya,' lang na yə, lang nə geilə zəbamə, 'A na nung nwu,' lang na nanung ngi."⁹Yesu larə nung nwu, wurə ləuna ta vəfəmmi, nung na bina nungna səkə legul nwu muatāna kə yili na geini agya, "Mə geiya də, dre le Israile pip yue le bākənak əako kəbə."¹⁰Ye le nuatummi ku zri nung yini yue zəbā gyamma tuko.¹¹Mal ke nung Yesu ta zri ko, dinvei Nayin, nung ye lekəbōna se legul ləkpngali ta sena ənni.¹²Na gbag veinwu ni sək dərə kə ləu ganglang zri, nung na wo legul, ni pə kuma kə yukə ləsezəwa ko də, nā lə yukə nanna bula, legul ləkpngali ganglang zri kə tali buza se nanna.¹³Lang nwu Yesu kə lang na ləsə bon, wurə na ta və lang nungyīna, nung na gei na agya, "So a elle gəng."¹⁴Nung na dua tana donasə kap nwu ni pə kuma yuguli ləuwi, lang ye leko nwu kə pəli nwu deikədei. Nung na gei agya, "Basə, a wurə."¹⁵Yugul nwu bira nwu wurə uləbī, na zābi vəgeisuka, nung Yesu ngəna lə nanna.¹⁶Vələ wurə muani pip, ni tatā və warə Muar, nəni gei agya, "Ni wurlə gəng lənuatum kə Muar dresbi nə" lang "Muar lang nungyī legulna nə."¹⁷Nuasuka, ləu kə Yesu yarəvi ləusua Yahudiya pip se ye ləusua leko gilinglə pip.¹⁸Ye le bō kə Yona geins nua ke nung nwu pip.¹⁹Yona lū ye lekəbona bon rab nungna tumni tākə Ledāzə kəni əipna a, "Muā lə yugul nwu kə oli nwuya, ko bi lang dərə kə hugul ko?"²⁰Veinung ni pei səkə Yesu, nung ni geina agya, "Yohanna lewolmyi tumbi tamua, kə bi əip 'Mua lə yugul nwu kə yili nwuya, ko bi lang dərə kə yugul ko'"²¹Dre kə veikure nung na ili ye gyarə se ye nyamsə ləko se killing kəbaka səkə legul ləkpngali; se ənni na aña nung ke lenungbəm ləkpngali,²²Yesu vəla geini agya, "Nəya tanyi, ya geilə Yona nung nwu nungya lang, lang əuasuebya larə. Ye lenungbəm kə langvei, ləkukla kə wowo, blaе kə mangnā lə legul, leko əuasuebnı ye kə larəvi, leko nwu bira, ni wurlənə, lang lələbaka kəyue nuasuka kə teilə."²³Səteilə ulə kə yugul ko nwu mang vəbākənak səmə kəbə ləu."²⁴Mal vədūarə ke lənuatum kə Yona, nung Yesu wurə ta vəgeinung ləuna (Yona) lə ye legul nwu gəmzuə nwu agya, "Ya ta dākānanyam nwu vəlang bəya? Yua gəbəb kə zerə kap gərəkka?"²⁵Nyiku əe ya dī ya tavə langngi ya? Ləbe i ko naye tranung sənaya? Ya lang ye leko twanung kənak səni, lang nwu ni u dre səteilə, nyi ni uli zə legup.²⁶Nyi ya dī vəlang bəya? Lənuatum kə Muar?
O, mə geiya də na dā lənuatum kə Muar nə.²⁷Nā nwu ni vəlanung ləuna agya, 'A lang mə tum zəbamə yəkə kəp səmua, nwu yikə map dərə mua ləu.'²⁸Mə gei ya də, ləko pip ləsə suni, lekə dā Yona dreni ləmurə ye. Yibalədra, yugul ko nwu kunata vənagub kə Muar dāna ləmurə nə."²⁹Ye legulli pip se ye lemuanungəm larə nung nwu, wurə ni gei a Muar nayi nungkənak nə, kəni wolyi myi, lok wolmyi kə Yona.³⁰Langku ye Lefarisa se ye Lekyanganungwarə Leyahuda yiba nungkənak nwu Muar māra ləsuka ni, əmmi Yona wolni myi kəbə³¹Mə zaka ye legul dāgwam nwu ləuzua se bətən? Ni əbanung bətənna?³²Ni əbanung lemong kə nyimnung dālomu, nwu u kə lüvei ləuzua a 'Bi bī ya nungbi, ya zī kəbə. Bi tua zibua, ya elle kəbə.'³³Ləmmi Yona lewolmyi ləvai yə tang zukufrog kəbə, na nu myi inabi kəbə, nyi ya gei ya 'Na se yuakəbaka.'³⁴Yukə yugul yə ləkə tangnung, ləkə nunung, nyi gei ya, 'ya lang, lenayua nungtang se le vunung, du ke lemuanungəm se ye lenungkəbaka!'³⁵Tənniyi yikkə kə na nungnaləna, kə ilə ləuna ləgwam lə nungkənak.³⁶Kwin dre ke Lefarisa lu Yesu suka vətangnung zəna. Mal vətalə kə Yesu dāzəkə Lefarisa, na u nuadəi nungtang na ta və tangngi.³⁷Ləse ko də ganglang zri, na lenungkəbaka. Na lang Yesu kətangnung zəkə lefarisa, nung na wure na yılə təmnyui kə tweilə.³⁸Dei nwu na dei na gbag tābōna, nəna elle nungmyi na ləkə kyal səbōna, bōna ləkə bina ləbrə, nungna fira nungmyi ləbāləuna, nəna ngəma nā səna, nəna dərkə nā səkəbōna, nung na zungna nyui kəteili se ke bōna.³⁹Lefarisa nwu tumvei ləukə Yesu suka tangnung nwu lang nung nwu, nung na gei lədānyi, "Du nə ləbe i nwu lənuatum kə Muar nyi lang na ira lok ləse ko kə dōnāsəna nwu ira, lə lenungkəbaka."⁴⁰Yesu vəla nā də agya, "Siman mə də se nungdə kə gei mua." Na gei agya, "A gei, lekyanganung."⁴¹Yesu gei agya, "Le ngə zan də se ye lemuazan nana ni bon rab, zanna ləukə yugul kə kwin dinari fasob əwarab se fānob (500) ləuuəta yugul kure dinari farab ili sob. (50)⁴²Ni ləkə rabbi ni əuan ni kwana kəbə, nung na kəu ni ləta pip. Ləko ləu wo nasukana dā nyinna kō?⁴³Siman vəla na gei agya, "Mə langngi yugul ko nwu na kəuna vəkwa zanni ləta ləkpngali ləu. Yesu vəla agya, A gei ləuzui."⁴⁴Yesu bina nungna səkə ləsə na gei lə Siman agya, "A lang ləse nwu. Ta dazəmua. A ngəma myiki zuablə bōmə kəbə, langku nakə na kəu nungmyina səbōmə, lang na fira ləbāləuna,"⁴⁵A ngəma mə kəbə, langku və yılə nwu yılə dāzəmua nwu, na mangvə firanā sə bōmə kəbə.⁴⁶A zung nyui ləumə kəbə, tən yina zung mə nyu kə teilə sə bōmə nə.⁴⁷Nə nyi, mə gei mua də, ye nungkəbakana nwuləkpngali nwu, ni kəunā ləta pip nə, na nasukavei ləkpngali ding. Langku yugul ko

kə nasukavei þon tuab lang ni kəuna nungkəbaka na ləta þon tuab.⁴⁸ng na gei na agya, "Ni kəumua nungkəbaka mua ləta nə." ⁴⁹Ye leko u kə tang nung sē ni ləkə gei ləzua agya, "Wo nwu ha kə kəu kəna nungkəbakavei lətaya?"⁵⁰Nung Yesu gei lə ləse , "vəbākənak mua yong mua nə, a ta gyam.

Chapter 8

¹Tamalli tura kəbə nung Yesu zābī və wo ganglangzə kə murə se ye zəkənyang ləkə geisuka kə teilə ləu dāzənagub kə Muar. Ye lekə sob-ili-rabbi bizua sēna, ²se ye lese leko, nwu na ilələ ye killingkəbaka se ye gyara səni ləu: Maryamu nwu ni lūna agya Magdaliya, nwu ni ilələ ye killingkəbaka bon nāra səna; se³ Yuwana se kə Kuza, nwu ləle pinanua kə Hiridus ləu, se Susannatu, se ue leko ləkpngali. nwu mi ilə njngnāni ni yongnilə ləu⁴Legul ləkpngalı ləkə gəmzua, lang legul leko ləkə yə, zəko se zəko, nung na geini suka lə mada agya.⁵ Lenungləbə ko ta vəbə nunglok. Na bəri, nung ye nunglok ləkō dī kəu nungdra nanung legul tamni ləbō, lang ye yulung yə tangyi pip. ⁶Ye nunglok leko kəu ləutal, nwu sakasua ye vei ləkənak bo, ni ēra, ni mu ləzəmmi, tətūra kəbə ouka ni kwoi, lemmi təma yevei ləkənak.⁷Ye nunglok leko kəu ganglang ke kop, lang ye koppi mu sē ni, nə ni sakla nə. ⁸Langku leko kəu ləusua kənak, yə mu ha bānung ləukə nunglokki fānob-fānob." Mal vəgei ye nung nwu, nung na gei lənyimmi agya, "Nə woya də se əwasue kə larəveiya, nyina larə."⁹Ye lekəbōna bipna nungsuka nwu na geini lə mada nwu. ¹⁰Na gei agya, "Və iranung dre zyil dāzənagup ke Muar ni ngəya kəya nə, langku nə ye lēkō nyi mə gei nī lə mada, suka ləmmi kə nəni langnunygi kika ni yə səri gəng, nə vəlarəvei nyi ni lari, nyi ni ira gəng."¹¹Ləku nungsuka nwu lə mada: nungloki nunglə nungsuka kə Muar. ¹²Ye leko kəu ləudra nung nilə yeko larə suka kə Muar, langku lekəbaka ye pə suka ləunyigwani ləzəmmi, suka ləmmi gi nibākənak ni yue vəsoppi nə. ¹³Ye leko kəu ləutal nung nī lə ye leko larə suka kə Muar, nu mua lələnyigwa kəvurum. Langku yengni tassua ləkənak kəbə. Ni bākənak tāni tura bo, nə bā və kiravei nyi ni yəu puka. ¹⁴Ye nunglok ko kəu ganglang ke kop nung ni lə ye leko larə suka kə Muar, ni tali bako nung vəngəm suka kə nungzə se vədəba teil ləugwam, bako nung yini dəbnung kəbə. ¹⁵Ye nunglok ko kəu ləusua kənak nunglə ye lēko nwu kə larə suks kə Mua lə ləunyigwa kənak, ni muanadə kpaşang, ninyimnyi se munyal hā yini dəbnung.¹⁶Ləko yugul ko ye bālua nyi na brə ləuwi lə dəikəbə nyi na bā buabī nunglau. Dugi nyi na bā ləunungba lua yilə, suka kə kowoya pip nyi, ləkə lang vəgabvei kə lua. ¹⁷Ləmmi nung ko ye nwu ni muara, kəni fūlə gwambo ləu, lang bonni sukakoye nwu ni damləuwi kəni ira bo kə vei yə gab bā səri kəbə. ¹⁸Bonni nyi ya larə ləkənak, yugul ko ye se nung, lang ni tuana ləuwi, langku yugul ko nwu ye se nung, kə bon tuab nwu na bālənyi agya ni də sena nyi lang i fngai nāna. ¹⁹Wurə ye nanna seye nyinna yə səna, langku nibwan ni gbag gyamna ba nāka kpngalə legul. ²⁰Nung ni geinā agya, "Ye namua se ye nyinmua dei gwam kə yidi vəlangmua." ²¹Langku Yesu vəla ni agya, "Ye namə se ye nyinmə nunglə ye leko larə suka kə Muar lang nalə nungnalə ləu." ²²Dāfarri ko də na ta dre kwatłəumyi se ye lekəbōna, nung na geinī agya, "Bi taya gyam tələlak dra kə wili." Nung ni dua. ²³Ni dre vəwō, nung nunglau yə pəna, Yuamyi kə baka yə ləumyi, nung nung kwatnī ləkə yəngələ ləu myi, məkyə tadre ləkə yī də, ni dei ta və kəu myi bon dək-dək bon. ²⁴Ye lekəbōna ta wurənalə nunglauwi agya, "Ledāzə! Ledāzə! bi gbak və birā nə." Nung na wurə na zanvei ləukə yua se myi nwu ləkə kəkta ləkə vūp-vūp ləu. Nung kobəya ləusua. veiyigan yuit. ²⁵Na gei ni də agya, "Və bākənak yā laya? Nung və muani. Ni dre kə vəsu vəli, lang ləuni ləkə fəm bonni, nung wura ni bibzua agya, "Wotən nwu kəna zanvei ləukə yua se myi, lang ni nana nung nwu na yidi ya?" ²⁶Wurə ni dəna ləusua le Garasina dəbagwam tələlak Galili. Fan nwu²⁷ Yesu kə fanni kə tambosua nuagwam bon nyi, ləbej ko dī ganglangzri se ye killing kəbaka səna yi wōna. Tā na tūra nə, na na nungsə səna bo, se bonni na lau zə bo, bula na lauwi dre ke əuazo. ²⁸Na lang Yesu wurə na bāgbənbua də yina yəu sīna, na gei ləbulək wong agya, "Bə mua la səməya Yesu yuka Muar yilə wuli? Mə yamma, so a na mə ləyī gəng."²⁹ Ləmmi Yesu geilə kiingkəbaka ana mangnā lə ləbej. Bo ləkpngalı ni muana ni səpna lə ye bəlbi, kə ləni langna kə lang, yibalədra nə killingkəbaka nə wurənalə nyi lang na kəp ye bəlbiri, lang killingkəbaka pəna ləkə tala dākānanyam.³⁰Nung Yesu bibna agya, "Dinmua woya?" Wurə na gei agya, "Paktuko." Ləmmi ye killingkəbaka ləkpngsli tasəna. ³¹Nung ye killingkəbaka ləkə yamna a sogi na təkyi nakəu dābua kə lūra (nwu vəsəknua ue) gəng.³²Kap zəg də ni merā nua fūtal vei, nung niyamna kəna mangnibni tasəni, nung nagabni nuā.³³ Bonni nung ye killingkəbaka dī səkə ləbej ta səke zəgi, nungni dəuadum nifan gutuk-gutuk-gutuk təni yəu nung tələlak ni bira pip.³⁴Ye lekə mera ye zəg nwu lang nung nwu nanung bon, nung təni geinua lə legul ganglangzə kəmurə se ye leko ganglangzə kənyang tuab-tuab.³⁵Bonni nung ye legul dī ta lang nung nwu nanung nwu, ni yə təkə Yesu lang yoni yue ləbej nwu Yesu ilə ye killingkəbaka səna nwu, na u sīkə Yesu, natua ye nungsə səna, se kika na səna. Nung vələ wurə muani.³⁶Nung ye leko lang nung nwu nanung nwu pip geini nungdra nwu ni ilə killingkəbaka səkə ləbeiyi.³⁷Nung ye legul ləusua Girasina gilinglə pip yam. Yesu agya na dəna, ləmmi vələ muani, ləkpngalı. Nung na ta dre kwatłəumyi kəna ku.³⁸Ləbej nwu ni ilə ye killingkəbaka səna nwu yam Yesu a kəni dəna sē na, langku ni pananua, agya,³⁹"A kuemua zə ta gei nua ke nung kə murə nwu Muar nalā də nwu." Nung ləbej dəuena ləkə gei ye nung nwu Yesu nanā də nwu, nəna gilinglə ganglang zri.⁴⁰Yesu wurə kuo, nung ye legul wurə warəna vəkurə lənuabinī ni yidi vəlangna.⁴¹Ləbej ko də dəfina Yayirus, na dre ke le era dātarawabmuar, na yə yina yəu sīkə Yesu na yam na a na ta zəni,⁴² ləmmi yuna kəlse dəbon kwin kpələng, salna kəna sob-ili-rab, na dei vəbira bon dək-dək. Yesu yəu drana kə tali nyi ye legul ləkpngali gbagsəna ləkə sngā na.

⁴³Ləse ko dəpəsal sop-ili-rab yuekə kəuwi səna ha na wop ye nungkurbana pip, yiħalədرا lekə wop na gyarī ye.

⁴⁴Nabina kə tā kə Yesu yina donāsə nua nungtwasəna, puka nua vəkəu yue na dei ləzəmmi. ⁴⁵"Yesu wurə bibni agya, "Wo donasəməya? Legul pip pānua, wurə Bitrus se ye leko sena gei agya, Ledāzə, ye legul ləkpngalī gilinglə pip, ləkə təkkā." ⁴⁶Langku Yesu gei agya, "Yugul kō təkmə nə, ləmmi ira nə, zyil kənak dī səmə nə?"⁴⁷Ləsē lang na bua na muara səna bo, nung nayə səna ləkə gbəbzua, yina yəu sīna. Na gei nung legul pip lum vədonasəna, se nungdرا nwu nua vəkəu kə yue na yə dei, dāsəna kai tuko ləu. ⁴⁸"Nung na geina agya, "Yumə, vəbākənak mua nga gyam nə. A ta gyam."⁴⁹Na dre vəgeisuka yira, nung yugul ko yə zəkə era Turawabmuar yə gei agya, "Yumua bira nə, so a yarə nungkə lekyangavei nwu ko gəng." ⁵⁰Yesu larə nung nwu, nung na vla lə Yayirus agya, "So a sū vlə gəng; a bākənak tuko lang na yue gyam.⁵¹Na pei zri, nung na mang yugul ko ləu dāzri se na kəbə, bula Bitrus, se Yona, se yakub, se takə Yuri, se nanna. ⁵²Legul pip ləkə elle buana, langku Yesu gei agya, "Ya ellē gəng; na bira kəbə, na laununglau."⁵³Wurə ni mammamam səmvei ni ira nə ləm na bira nə.⁵⁴ pəna lə na nungna lüvei lənyimmi agya, "Yukənyang, a wurə!⁵⁵Killingkəbaka wurə yisəna, nung na wurə gbagzag. Nungna zanvei ləuni a ni ngəna nungtang.⁵⁶Ləukē tanna se nanna wurə ta və fəmmi, nung na zanni agya so ni gei nung nwu nanung nwu lə yugul ko gəng.

Chapter 9

¹a lu ye lekə sob-ili-rabi yina gəmnungni nung na ngəni dra sə vənamurə ləuke killing kə baka se boni kəni ilə gyarə sə legul. ²Na bāni kə tani geinuasuka dazənagub kə Muar, se boni kəni ilə gyarə sə lenyamsə.³Na gei ni agya, "Ya pə nungko nāya kəya nalə wō gəng, ya pə kab gəng, ya pə suka kəu nunkurba gəng, ya pə zukufrog gəng, ya pə nungkurba gəng, ya ye nungsə dua kwin gəng. ⁴Nə ya fan dāzə kə laya nyi, ya u vei ha yiya dūarədə.⁵Veilo nə ni muaya kəbə, nə ya mangvei nyi ya pəm kundur səboya, ulə nung gei nuaya səni." ⁶Nung wurə ni dwa ni ləu ganglangzə kə twab, nə ni gei nuasuka kə teilə, lang nə ni ilə ye gyarə sə legul ko laya pip.⁷Gub Hirudus wurə larə nua kə nung nwu kə nassə nwu, wurə na ta və dūmvei sī, ləmmi leko gei agya, Yona lewolmyi nya wurə bua nə, leko gey agya Iliya fuk gwam nə, ⁸leko boni agya dre ke le nuatum kə Muar gani nung wurə. ⁹Hiruus gei agya, "Kəb ləukə Yona nə, langku wotən nwu mə larə yenung nwu ləunaya?" Nung na dei dra və langna,¹⁰Ye lekəbona ku, nung yini gei na ye nung nwu ni na nwu. Nung na lüni ni dua ləzā, nita zri ko¹¹, din vei a Betsaida. Ye legul ləkpngalı nwu larə nua nung nwu, nung wurə ni dwa tāni. ¹²Nung na warə ni se vətaləni, wurə na gei ni nua dazənagub kə Muar, nung na ilə gyarə səke lenyamsə.¹³Far gbag vəyəuwi, nung ye lekə sop-ili-rabi yə gbag gyamma, ni geinā agya ."A mangnā lə ye legul nwu dua, tāye ganglangzə kə twa-twab nwu, ta dei vəlau se nungtang, ləmmi legul ye vei nwu.¹⁴Langku na geini agya, "Ya ngəni nungko ni tang." Wurə ni gei agya, "Bi se nā zukufrog bōn nōb se sei bōn rab bula, se nə bi ta, tabi dəb nungtang ləye legul nwu dā." ¹⁵Le ləbeī pei fasob bua fakwin ili nōb nə. Nung na gei lə ye lekəbona agya, "Ya geinā, ni u ni muazwa ləuni naye farab-ili-sop sop."¹⁶Nung ni na bəkure, ni gei nī ni u kə u sua. ¹⁷Na ye ye nā zukufrog bōn nobbi se sei bōn rabbi, na wa nungna nua ləuyilə, na yam Muar, nung na yui dreni, nung na ngəly ye lekəbona bā sī legulli. ¹⁸Ni tang pip, funi yirə, tāko nwu ni mang nwu yī dōk sob-ili-rab.¹⁹Dāfar ko də na yam Muar ləkwinna, nung ye lekəbona dua ta tāna. Na bīpni agya, "Legul kə gei a mə woya?" ²⁰Wurə ni vəla agya, "Yona le wolmyi, langku lēkō gei a iliya, lang lēkō gei a kwin dre ke lenuatum kə Muar gani wuli, wurə bua." ²¹Nung na gei agya, "Langku ya kəya ya mə woya?" Bitrus wurə vla agya, "Leyongləu yukə Muar." ²²Nung na gub sue ni nyimdə agya, so ni gei nung nwu lə yugul ko gəng,²³agya, "Rub sī kə yukə yugul, takə nayī səke nung ləkpngalı, lēkə era se ye le era lefanuasuka, se lemua nungwarə kə yibana, lang ni wobna, nyi ni wurənalə ləu bōkətət.²⁴Nung na gei nī pip agya, "Nə wokə yidi vəmuatāməya nyi, rub se na yiba ləuna, kə na pə kapgangna far nwu pip kəna mua tāmə.²⁵Wo nəkə uong ngəma na nyi, na yue ye, tən nə wo nəkə yiba ngəmana suka məya nyi na sob nə.²⁶Bə kə malə yugul, nəna yue ləugwam pip yibalədra yina yue ngəmana kəbəya?²⁷Wo nəkə na səkəulə mə se ye suka məya nyi yuka yugul vei kə na səkəuləna bonni, nwu nə na ku dre maləna se malə kə Tayuri se kə lenuatum kə Muar ləkənak.²⁸Langku mə gei ya də ləkənak, ye lēkō dre ya dei nwu kə dəba bua ye se nə ni lang Dāzənagub kə Muar dəkei.²⁹Mal ke nung nwu Yesu gei nwu, kə na bo gongna, nung na ye ye Bitrus se Yohanna. se Yakub, ni tuol ləutal suka vəyam Muar.³⁰Na dre vəyam Muar, wurə dānungna wurə pina, se ye nungsəna Bina ləkə vurum buall.³¹Puka ye leləbəi bōn rab ləkə geisuka se na, Musa se Iliya, nwu ni fū se nungsə kəmālə sī. Ni gei suka və dūarəna, nwu na kəuləuwi Urshalima ləu³²Nunglau ləkə na ye Bitrus seye leko sena ləu, tən nungni yikai nyi, wurə ni lang maləna se ye leləbəi nwu dei sena nwu. Ni dua ni mang Yesu³³nyi, Bitrus wurə geina agya, "Ledāzəmə, mādīng kə bī dei vei nwu. Deisua bī map ye tam bōn tat, kwin ləkə kwa, kwin ləkə Musa, lang kwin ləkə Iliya." (Na ira nung nwu na gei kəbə.)³⁴Na dre vəgei nung nwu nyi, tei wurə num ləuni pip, vələ wurə muani, lə vənum nwu tei numləuni ləu.³⁵Bulək wurə dī dre tei gei agya, "Yumə nwu, na nwu ni sarə na ni pə nwu; ya kapsue səna." ³⁶Buləkki geisuka bōn nyi, wurə ni lang tā Yesu ləkwinna. Ni usəng ni gei nung nwu Ni lang nwu lə yugul ko dre kə bali kure kəbə.³⁷Gabveisəka, ni fan ləutalli, nung legul ləkpngalı wōna.³⁸Ya lang, yugul ko də dre ke legulli wurə lūvei ləbulək agya, "Lekyangavei, mə yamma, a lang nungyi kə yumə nwu, nā lə yumə bula.³⁹A lang, killingkəbəkā nə tasəna bonnyi lang nəna dwen lənyimi, nə nana lang səna ləkə tumzua ha lang fōk ləkə dī nuana. Na bōn lang mangna nā dəng bō lang na dra ye səna ləbakā.⁴⁰Yam ye lekəbomua mə kəni ilələ, langku ni bwan kəbə.⁴¹Wurə Yesu vla agya, ya legul kə dāgwam ko nwu ya bākənak bō, mə uli tā seya tāmə kə tūrā bəkə la ləmə mua və ulə se ya lə nyiya? A yilə yumua wong.⁴²Yukə nyangngi dre və yili nung killingkəbəkā pə na tuasua, səna ləkə tum. Nung wurə Yesu zanvei ləukə killingkəbəka nung na ilənalə səkə yuri, nung na ngənalə tanna.⁴³Ni pip wurə ləuni ta və fəmmi səmūrə kə Muar. Yira ləuni dre vəfəmmi səkə bəya na nali pip, nung wurə na geilə ye lekəbona agya,⁴⁴"Ya mang ye suka nwu ta buasueya sī: Ni ngə yuka yugul dānā legul." Tənnysi ku ni ira nungsəna nwu kəbə.⁴⁵Ni muara ni nungngi muara, nung ni ira kəbə, langku nikəni ni sū vəbibna suka nwu.⁴⁶Nyimzang yə wura nādreni ləsuka wotən dāni pip lə murəya.⁴⁷Langku Yesu iranung nwu ni ngəmmi ləunyigwa ni wurə mua sīnā kə yuka yengyang ko yilə dəna⁴⁸nung na gei ni agya, "wo nə mua yuka yengyang nwu dre kə dīnməya, nyi na mua mə nə, nyi lang bōnna na mua yugul nwu tummə nwu. Wo nə ləkənyang dre ya pippa nyi nā ləkə murə.⁴⁹Nung Yohanna wurə vla agya, "Ledāzəmə, bī lang yugul ko kə ilə ye killingkəbəka dre dīnmua nung bi nanna, ləmmi na ye vəmuatābī."⁵⁰Wurə Yesu gei agya, "So ya nanna gəng,

ləmmi nə woya ye vəyi'baya nyi na kə kəya.⁵¹Vətolya ləuyilə gbagvei, nung na bāta nungna sī lə suka və ta Urshalima.⁵²Na bā ye lenuatum kəb sīna, nung ni d̄ua ni ta ganglangzə ke Lesamariya kənyang, kəni mapnazui ke bəya pip.⁵³Langku ye legul vei muana kəbə, lemmi na bānungna sī ləsuka vəta Urshaluma.⁵⁴Ye lekəbona yakub se Yohanna lang nung nwu, nung ni gei agya, "Ledāzə, mua yidi bi lū lua fan nualəuyilə yə rubani pippa?⁵⁵Langku na bina nungna na zanni,⁵⁶ nung ni nā sī ni ta ganglangzri ko ləkənyang.⁵⁷Ni kəp dra ni ləu vətali, nung yugul ko geina agya, "Mə muatā mua ko laya pip mua tali."⁵⁸Yesu geina agya, ye perim də se ye buani, lang ye yullung nualəuyilə də se ye zəni, langku yukə yugul kəna ye se vei nwu na bāləuna də.⁵⁹Nung na gei lə yugul ko kəna agya, "A muatāmə." Wurə na gei agya, "Ledazə, a mang mə ta tū kuma kə tamə də."⁶⁰Nanung na geina agya, "A mang ye leko ɓira nwu tuzua bulani. Langku nə muakua nyi ata ta gei nuasuka ləu Dāzənagub kə Muar, vəkə gəb-gəb se kə tūra.⁶¹Nung wurə yugul ko gei agya, "Mə mua tāmua Ledāzə, langku a mangmə ta pāzuanua se ye legul dāzəmə də."⁶²Yesu wurə vlanā agya, "Yugul ko ye nwu mua ləudup ləbanung kə wurə bina ləkə langtāna, nyi na pei və ta dāzənagub kə Muar kəbə."

Chapter 10

¹Mal kenung nwu yukə Muar sarə ye lekəbona lēkō fatat ili sob, nung na gabni, ni muazua rab-rab, agya ni duani si ni ta ganglangzə kə ləya pip, ye veining nwu na boni na tali ləu. ²Na geini də agya, " Nungnalə kə ilə nuadubi kpnga dīng, tən lēnali bon tuab. Boni nyi ya Yam ledāzə kəna yilə le nungnał lədāyuna. Ya kəp draya.³Ya lang, mə tumya mua ye yubangam dre ke tangkwaikwai. ⁴So ya pə suka kəu nungkurba gəng, so ya gum yugul ko ləu dra gəng, so ya ye wongmu gəng, so ya gum yugul ko ləudra.⁵ə zəkə la yataya nyi ya zābi vägei ya, "Təma u ləuya dāzə nwu." ⁶Nə ləkə uli dre təma dəvei, nyi təma ya kə uli ləuna, langku nə kəbə nyi, təmaya kə ku taya. ⁷Ya u dāzə kəkwin, nəya tang lang nəya nu nungnwu ni ngəya, ləmi lenungnalə pei vətang nuakambōna nə. So ya pina vəulə gəng⁸Nə zə kə la yata kə leguli muaya nyi, ya tangnung nwu ni ngəya nwu, ⁹nyi lang ya ilə gyara sə lenyamsə nwu vei ləu. ya geidə ya, "Dazənagub kə Muar gbag səya nə"¹⁰Nə zəkə la ya ta kə ni muaya kəbə, nyi ya gilling ye ləudra ganglang zəni ya gei ya,¹¹Ko kundur zəya nwu mua səbobi bon, bi pəmya də! Langku ya ira nung nwu: Dazənagub kə Muar gbagvei nə.¹²Mə gei ya dədāfar vənakwan, nyi kwan kəbinə ləuke zə vəte dā Sodom nə.

¹³Kəkwa bakanə, Korasinu! Kəkwa baka nə, Betsaida! Du nə goong nungnalə nwu ni na dreya nə ni na dre Taya se Sidon nyi, dugi ni mang nungkəbaka dəng nitua tranung səni ni ulə dre təng nə.¹⁴Langku kwan kəbina ləuya kədā Taya se Sidon nə.¹⁵Muakwa, Kafarnahum, mua ngəmmi mua ni pəla hā ni taləvəuyilə ya? O-o, ni kurə mua ləsua ni talə vəkə nayi Yugul nwu larə ya nyi na larə mənə, lang yugul ko yiħaya nyi na yiħa mə nə, lang bonni yugul nwu yiħamə nyi na yiħa yugul nwu tummə ləu.¹⁶Ye lekə fātat oli sofi ku se səteilə, ləkə gei agya, "lexāzəbi, lo ye killingkəbaka bonni ləkə nanung nwubigeini dre kə dīnmua."¹⁸Yesu wurə geini agya, "Mə vəlang Namumkullum fan ləuyilə yə yəu mua lua.¹⁹Ya lang, ngəya murə vətam ye byak se ye nyang se ləu vənyimmə kə levummi, nyi lang nung ko bəkə ləya kə dōsəya ye.²⁰Yibalədra, so ya dəba səteilə sukā ye killingkəbaka kəna nung nwu ya gei ni nwuya gəng, tən nyi ya dəba səteilə nwu nə mi vəla dīnya ləuyilə ləu.²¹Vei bonni nadəba səteilə sī dre killingkənək nung na gei agya, "Warə mua nə, dā leləu zəkə ləuyilə se dumsua, ləmmi a muara ye nung nwu lə leyikkə se lekə iranung, nung nangələ ye leko kyanga ni kəbə, mua lemo g kənyang. Bakure sī Dā, ləmmi māding nungmua." Tammə ngəmə ye nung pip, yugul ko ira Yuri kəbə bila Tayuri, lang yugul ko ira Tayuri kəbə bula Yuri se ye leko yuri lang nungna kəna tāni nasəna.²³Nungwarə na bina nungna sə ke lekəbona na gei nī ləzə agya, "səteilə ulə ke leko nwu lang nungnwu ya lang nwu.²⁴Mə gei ya də, ye lenuatum kəMuar se ye legub ləkpngali na dəlak və lang ye nung nwu ya lang nwu, langku ni lang kəbə, ni na dəlak vəlarə yenung nwu ya larə nwu, langku ni larə kəbə.²⁵Lekyanungwari ko dəi kə yidi və lirana, nung na bibna agya, "Lekyangavei, bətən rub mə nana kə yue ngəma kəding?"²⁶Yesu geina agya, "Bə ni vka dre nungwarəya? Ya dəba bakaya?"²⁷Na vla na də na gei agya, "Mua nasuka kə Muar mua se ləunigwa mua pip, se dāfumua pip, se sāmuia pip, se mua nasuka kə lenuagal mua bako mua nasuka ləumua."²⁸Yesu gei nadə agya, "A vla ləuzui. Lə mua na bako lang mua sofi."²⁹Langku nyi ləbei kə yidi və yue sənyimma nyina gei lə Yesu agya, "Wotan lə nyiməya?"³⁰Yesu wurə vlanā agya, "Ləbei ko də wurə wō Urshalima kəta Jaricho. Nata bonni tana fəl ləuke lenungdi, ye leko kə fngai nung nāvei ləsā ləu Ni ilə ye nungsəna pip, ni fngai ye nung nāna pip, ni dabluana ləgbəbə, nung ni mang na tā buana lā tuab³¹. Ləbei le fanuasuka ko irabī kəbə yə dī dra kəvei, yina langna bonni wurə na bākā na ngəna, na mua dra ko ləkwinni.³²Bakure bonni, levəbī ke lefānuasuka yə vei yilangna, nā bonni na bākā na nhəna.³³Tənnyi lekə Samariya ko də mua dra kə vei yina yue veinwu na də nwu. Na lang nungyī na.³⁴Na gbag səna nung na səb ye luasəna, nə na kəu nyui se myi inabi ləuni. Na bā na na u ləu nungbāna, na tanalə tura mua lewarə, nung nəna langna vei.³⁵Gabveisəka, nung na ilə nungkurba bon rab, na ngələ le mua lewari, nung na gei agya, 'Nəmuia lang na luasəna də, nə bə a wop mal nungko nwu nga nwuya, nyi ku lang mə kwara.³⁶Wotən dre ni nwu bon tat mua lang nungmua le nyi kə yugul nwu yəu nāke lenungdi leko kə fngai nung nāvei ləsā?³⁷Lekyangavei gei agya, "Yugul ko nwu lang nungyī na ləu." Yesu wurə geina agya, "A ta tā na bakure?"³⁸Ni ləu vəna wō ləudra, nung na ta ganglangzə kə nyangngi ko, nung ləse ko də dīnna Martha muana talə dāzəna.³⁹Nyinna də, dīnna Maryamu, nwu u dāsī kə Yesu ləkə larə sukana.⁴⁰Langku Martha għem kəna ləuna səvə na zi nungtang kə gabni. Na ta tākə Yesu nung na gei agya, "Ledāzə, məka kə a fāli bo , nyinmī mang mə ləkwinmə nua vənazui nungtangngiya? Bonni nyi a gei na na yong mə." ⁴¹Nung wurə Ledāzə vla geina agya, "Marta, Marta, mua dūm kwa suka ke nung ləkpngali ding,⁴²tənnyi nung bon kwin bula ləkənak. Maryamu pə kəna nungkənak nə, nwu mi pəli nānaye ləu.

Chapter 11Far ko də Yesu kə Yam Muar vei kodə, nung dre ke lekəbonagei na agya, "Ledāzə, a kyanga bi vəyam Muar, mua nung nwu Yohanna kyanga lə lekəbona ləu." Yesu geini agya, "Nə ya Yam Muar nyi, ya gei ya, 'Dā, dinmua pə sə ləkənak, Dāzənagub mua yə.

Chapter 11Far ko də Yesu kə Yam Muar vei kodə, nung dre ke lekəbonagei na agya, "Ledāzə, a kyanga bi vəyam Muar, mua nung nwu Yohanna kyanga lə lekəbona ləu." Yesu geini agya, "Nə ya Yam Muar nyi, ya gei ya, 'Dā, dinmua pə sə ləkənak, Dāzənagub mua yə.

³A ngə bi nungtang kə laya pip. ⁴A kəu nungkəbaka bə ləta, mua nung nwu bi kəu nungkəbaka ke leko də ləta ləu. So a taləbi lə dre nungkə lagbibə bi gəng.⁵ Yesu gei ni agya. "Wo dre ya nwu də sedū, kə ta tāna lədākəsua, kə geina də agya, 'Dumə a ngəmə na zukufrog bən nob ləzan, ⁶ləmmi dumə də ləuwo yə yue mə gigyeu mə ye se nungko kə ngəna.' ⁷Nyi lang nakəna səkə dre nwu wure na vla agya, 'So a yarə nungmə gəng. Nuatura mə fā və numsa na, lang bənni bi fā və tavələu se ye lemongma nə. Bwan və wuri kənga zukufrog bo.' ⁸Mə geiya də, ko du kəna uidi və wuri kəna nga zukufrog kəbə ləmmi mua duna, uibalədra tākə və takyalna nwu a takyalna a dī nwu, lang na nga kpngalə kə zukufrog bəko mua yidi nwu.⁹ Mə geiya də bənni, ya Yam, lang ni ngəya; ya deivei, lang ya yue; ya kyue nuatura, lang ni abə ya də. ¹⁰Ləmmi yugul ko kə yammi lang na muari; yugul ko kə deivei lang kə yue; lang yugul le kyue nuatura ni abanā də.¹¹ Yu kə la dreya, nə yuna Yam zukufrog nāna nyi na ngəna tal nuazan zukufrog ya? kəbə nə na Yam sei lang na ngəna byak nuzan sei ya?¹² Bonni kəbə nyi nəna Yam bangnung nyi mua ngəna nyangnga?¹³ Bonni nyi, kəna ya nwu lə lekəbaka ya ira vəngə nungkənak lə ya lemong ya, kə gbangtā lə Tayya ləuyilə nwu kə ngə lilling kəna lə ye leko yamna nwuya?¹⁴ Fari də Yesu kə dīlə killingkəbaka ko num nua ke legul, nwu na bwan vəgeisuka bo nwu, killingkəbaka dīgwam wurə yugul nwu nuana lənummə nwu wurə geisuka, lang ləu legul wurə fəm.¹⁵ Langku leko dre legul gei agya, "Na dīlə ya killigkəbaka tākə Ba'alzabuba, gub ke killingkəbaka."¹⁶ Ye leko də kira na, na ni yidi və lang nung kə ləuyilə səna,¹⁷ Langku Yesu ira nung nwu ləunyigwa ni nə, wurə na gei ni agya, Nə vəgabzuabləu də dāzənagub nyi vənagubi kə yarəzua, lang legul dazə kəkwın nə gabzua nyi lang zri kə yəuwi.¹⁸ Nə Namungkullum gab dre kikana nyi dāzənagubna kə dei bəka? Ləmmi ya gei ya mə dīlələ ye killingkəbaka tākə Ba'alzabuba.¹⁹ Nə dīlələ ye killingkəbaka tākə Ba'alzabuba nyi tākə wo ye lemuatya kə dīlənilə? Suka nung nwu lang ni ulə le naya kwan.²⁰ Langku nə mə dīlə ye killingkəbaka lə yuranā kə Muar nyi lang dāzənagub kə Muar yə yā dənə.²¹ Nə lesā se nungləbei na, dei kə langlə zəna, nyi lang ye nungnāna deilənā nə,²² langku nə yugul ko dāsā na yə nyi, yəkə mua nungləbeinā, lang kə yē yenung dāzəna.²³ Yugul nə ye səmə nyi na yibəmə nə, lang yugul ko nwu nə ye vəgəm nung ke nung se mə nyi na yarī-yarə.²⁴ Nə killingkəbaka nə mang yugul nyi lang na wo na dīua ye veiko nwu myi ye vei, nəna dei vəko kəna ngəma də nwu. Nəna dei kəbə, nyi langna gei agya, "Mə kue mə zəmə nwu yədə nwu.²⁵ Nəna ku nyi, na yue zri ni yira drena, ni map nasəna ləmāli.²⁶ Nyi lang nadswa tana yilə ye killing ko bon nāra nwu dāna lə bəkakika nwu ni yiləbpip kəni u vei. Nyi və ulə kə yuguli kə bəka kə dīua kə nuasī.²⁷ Dre və gei ye nung nwu, nung ləse ko gei ləbəlk wong agua, "Dimpakə dāfū nwu surā nwu lang se ye mī nwu a aung nwu."²⁸ Nanung wurə na gei agya, "Tən dimpa ke leko kə larə suka kə Muar lang kə mua nāsəri ləu."²⁹ Kpnga nwu legul kə kpnga bon nwu nyi, Yesu wurə zabī vəgei agya, "Dāgwam nwu dāgwam kə bəka. Na dei kona və lang killing kə nung, killing nung koye ni ngəya, bula killing kə Yunana.³⁰ Mua nung nwu Yinana ulə killing sə lekə Ninevi, lang Yukə yugul kə ulə killing kə lang sə legul dāgwam nwu.³¹ Gub kə ləse ləusua lēkə Sua kə ta kwan se lekə dāgwam nwu lang na tua ni ləkwan tua, ləmmi na yə vəsəknua kə ləugwam suka və larə ye yikə kə Solomon, bəi ya lang yugul ko nwu dā Solomon vei nwu.³² Ye legul ləusua Ninevi ya kwan se ye legul dāgwam nwu lang kə tua ni ləkwan tua, ləmmi ni kəu nungkəbaka ni ləta mal vəgei nuatum kə Muar nwu Yunana geini ləu, bəi ya lang yugul ko dā Yunana vei nwu.³³ Yugul ko ye kə bāluu nyi kə kā ləuwi lə gəng dei, tən nyi na bā ləunung yilə, nə ko woya ta veiya nyi kə lang vəgabvei kə ləu.³⁴ Nungmua nung lə mua kə gabvei səmuua. Nə nung mua nə mānyi, lang səmuua pip kə gabvei mādə. Nə nungmua mābō nyi lang səmuua bənni kə bāzil.³⁵ Bonni nyi, a na kikamua, so ləu nwu səmuua nwu u mua lə zul gəng.³⁶ Nə səmuua pip u lə ləu kə gabvei, nuaguana ko ye dre zil, nyi lang səmuua pip kə uli mua lə kə gabvei səmuua.³⁷ Na kəuləu və gei sukā pip nung Lefarisā ko luvəna suka vətangnung dāzəna, nung Yesu ta.³⁸ Ləukə Lefarisa wurə ta və fəmmi lemmi Yesu ta və tangnung zuab nāna kəbə.³⁹ Nung wurə Yesu geina agya, "Ya ye Lefarisa ya zuab mai deikrak se dei nungtang ya nyi langkudāfūya ulə singvei se nungkəbaka.⁴⁰ Ya ye legyagya! Yugul nwu map malnung nāna Map dre bənni kəbəya?⁴¹ Nung nwu dre ya ngələ ye leləbaka dəakei lang ko bəya kə mā pip.⁴² Deiyadə ya ya Lefarisa, ya ilə nung bon kwin dre kə bon sob səke nungnuadub nwu ya yue pip, nyi langku ya mang vəna nungkənak se və na suka kə Muar bīzua se ye nungkure nyi mādīng bənni.⁴³ Deiyadə ya ye Lefarisa, ya yidi və ilə səkə sī dātura wap Muar lang se ya yidī ni gumya nəni ngəya murə dālōmu,⁴⁴ Deiyadə, ya u mua ye zo ko nwu ni lubə ləuwi legul ira kəbə ləkə wo ləuni.⁴⁵ Kwin dre ke lekyanganunwari geina agya, "Lekyangvei, nung nwu a gei nwu nyi a dalbi nə bənni."⁴⁶ Yesu wurə gei agya, "Deiyadə ue Lekyangunwari, ya bā nungpələ kə bīna ləu legul nwu ni bwan ni pə bo, langku lo yuranāya bon kwin kəya ba səri ya yong nilə bo.⁴⁷ Deiyadə, ləmmi ya myi ye buazo lə ye lenuatum kə Muar, nībye tazəya wobni.⁴⁸ Ya ulə ye le lərī se le lang nung nwu nina nwu, lang ya gab nungnalə nī nə, ləm ləkənaki ni wopni nə lang ya myi ye buazoni nə.⁴⁹ Lummi baka bənni nyi, yikkə kə Muar gei

Chapter 11 Far ko də Yesu kə Yam Muar vei kodə, nung dre ke lekəbonagei na agya, "Ledāzə, a kyanga bi vəyam Muar, mua nung nwu Yohanna kyanga lə lekəbona ləu." Yesu geini agya, "Nə ya Yam Muar nyi, ya gei ya, 'Dā, dīnmua pə sə ləkənak, Dāzənagub mua yə.

agya, 'Mə tumni ye lelangsī se lenuatum lang ni na leko ləyī lang ni wop leko dre ni.'⁵⁰ Yue ke lenuatum kə Muar nwu ni ləu dəng lə və zabī kə ləugwam dei ləu legul dāgwam ko,⁵¹ zabī sə yue kə Habila talə sə yuekə Zakariya nwu ni wopna ganglang ləutal fənuasuka suka na se və bākənak. O mə geiya də, suka dei ləu legul dāgwam nwu.⁵² Deiyadə ye le kyanganungwarə Leyahuda, ləmmi ya pə nungnua nung-ira, ya ta dre lə nāya kəbə langku ya kṣ dra leko kə yidi və dre bonni."⁵³ Mal və mangvei nyi, ye Lekyanganungware se Lefarisa ləkə dei nuana, nə ni ba dakna kə nə na gei ye nung ləkpngali kə nə ni nyimzang ləzua ləuwi,⁵⁴ suka kə ni lakbibōna kə nuana yəgal dre və geisukana

Chapter 12

¹Dre kə veinung nwu, legul ləkpngalī, ni d̄ua fāsob buanōb ləkpngali yini ḡemzua nə ni tamzua, nung na gei lə ye lekəbona ahua, "Ya na kikaya sə yeast Lefārisa, nuavə vəna mulup.^b" Nung ko ye mi muara nwu ni ilə bī ləgwam bo, lang nung ye nwu nu muara nwu kəni irabi bo. ³Bonni nyi bə na gei dre zilla nyi lari nungwamvei, lang bə na gei dābuasue, dātura ya nyi nivgeina ləutura. ⁴Mə gei ya də ye dumə, so ya sū ye leko kəwop gulumsəya gəng, tamal kure nyi ni buan və na nungko ye. ⁵Langku mə gub doksuuya suka kə yugul ko kəya sū, ya su yugul ko nwu mal vəwopvei nyi na pə natuā nungblua. O, mə geiya də ya su na. ⁶Ye yulung bon nob ni dəbi anini bon rab kəbəya? Yibalədra Muar zra dreni kwin bo. ⁷Ko ye bāləu nwu ləuya nwu ni dəbani dəba. Ya sū vlə gəng. Ya da ye yulung ləmālə nə. ⁸Mə gei ya də, woya nəkə gei nung ləumə si legul nyi yukə yugul kə geinung ləuna sīkə lenuatum kə Muar ləuyilə, ⁹langku nəwoya gei agya ni iramə kəbə sī legul nyi lang ni ira na yesū kelenuatum kə Muar ləuyilə. ¹⁰Wo nəgei nungkəbaka səkə yukə yugulla nyi ni kəuna ləta kəu, langku nə wo gei nungkəbaka səkə killing kənaka nyi ni kəunaləta bo. ¹¹Nə ni yilə mua lə sī legul dre ke Turawapmuar, se ye lekə nagub, se ye lekə na murə mi d̄ummi ye komua vlā bəkaya lang bə mua gei kə a ilə ləumua, ¹²ləmmi killing kənak takə kyanga mua dre kə vei kure nung nwu mua geiyi nwu. ¹³Wurə yugul ko dre ke legul geina agya, "Lekyangavei, a geilə nyinmua na gab dre nungzəwa na ngəmī." ¹⁴Yesu geina agya, "Ləbeī, wo bā mə la lenakwan, nə kəbə nyi leta dre sukaya?" ¹⁵Na gei ni də agya, "Ya na kikaya, so ya na miləu suka ke nung ləkpngali gəng, ləmmi yugul kə yue ngəmā ləsuka kpngalē kə nungzəna kəbə." ¹⁶Nung Yesu gei n̄ suka lə mada agya, "Lenungzri ko yue nungnuadubvyūna ləkpngalī, ¹⁷nung na gei lədānyi agya, "Bə mə nali ləko, mə ye se vei nwu kə kəu ye nungnuadubma?" ¹⁸Na gei agya, "Nung nwu məbnali nwu nyi, mə durə ye burung mə pip, kə myi ye lekə murə, ye veinungvəte nung mə kəu ye nungnuadub mə se ye tanungzəmə. ¹⁹Mə gei lə ləunyigwa mə, "Ləunyigwamə, mua də se ye nungzə ləkpngali vəbā, nwu kə pəla sal ləkpngalī. A ngəmā nungmua, a tang, a nu, adəba səteilə." ²⁰Langku Muar geina agya, "Lenungləu kə tuko, dre kə vorə nwu ni yidi ngəmā mua namua, nyi ye nung nwu ngəm a bā nwu kə ulil kə woya?" ²¹Bako bon kə ulilə yugul ko nwu na bā nunzə ləsuka ləuna, nyi na ye se nungzə səkə Muar. ²²Nung Yesu geilə ye lekəbona agya, "Bonni nyi mə geiya də, so ya d̄umvei ləsuka ngəmaya gəng - nung nwu ya tang, nə kəbə nyi, gulumsəya - nung nwu ya tua ləu. ²³Ləmmi ngəmā dā nungtang nə, lang gulumsə dā yenungsə nə. ²⁴Ya lang ye nazrag hoi, ni bə nungnuadub ye, mi kəp nungnuadub ye. Ni ye se turabānung, ni ye se burung, langku Muar və tangnilə; kə ta lə ya nwu, ya dā ye yulung nwu! ²⁵Wo dre ya nwu vədsum suka ngəmmana kə tuanaləu ngəmmana də? ²⁶Kə yirambo a bian və nanung kənyang bo ləu, kə maka mua d̄um suka tā lekureya? ²⁷Ya lang nungdra nwu ye vinanung kə muri. Ni na nungnalə ye, lang ni zeri ye. Yibalədra mə geiya də, ko Solomon dre kə maləna ma napei dreni kwin kəbə. ²⁸Nə Muar kə tuanungsə lə ye yangnung dākā, ye yangnung nwubkə muř dasi, lang vei nwu bon ni kəuni lua, gbangtā ləya nwu, ya ye lekə bākənak bon tuab. ²⁹So ya dei nungkətang se nungkə nula gəng, lang so ya d̄umvei gəng. ³⁰Ləmmi ye legul ləugwam pip kə deivəni, lang Tayya irana, ya yidini. ³¹Tən ya dei və dazənagubna lang ni tuaya ləu ke nung nwu. ³²So ya sūvlə gəng, ya kap nimbā kənyang, ləmmi tayya kə dəba teile və ngəya dāzənagub. ³³Ya deb ye nungzəya kə ya ngələ ye lə ləbaka. Ya map ye suka kəu nungkurba ko nwu korə bo ləu - nungzə ləuyilə nwu fābo ləu, nwu lenungdī gnagsri bī, lang gətak bānglə bo. ³⁴Ləmmi vei nwu vəbānungmua vei, lang veinung nyigwamua kə dei vei bonni. Ya səpsəya lə bəl lī, lang ya bā luaya ləkə tang, ³⁵nyi kə ya u mua legul nwu kə srə ləuka ledāzəni nwu kə kuri zawarə zuarə, nəna ku yi a kyue nuaturā, lang puka ni abana də. ³⁶Dimpa ke zəba leko nwu nə ledāzəni yə yueni ni lang drana ləu. Gwanga mə gei ya də, na səp səna lə bəl lī, na bāni ni u tua dei nungtang nyi lang na yə yina gabni nungtang. ³⁷Nə ledāzri yə yue ni ləu və lang drana kə rab kəbə nyi kə tat yina yue ni bako, nyi dimpa le zəba nwu. ³⁸Lang bonni ya ira nung nwu, d̄unə leləzə nə ira dāfar vəyilə ke lenungdī nə nyi, na mang kəni d̄inung dāzəna ye. ³⁹Ya na zuiya bonni, lemmi yaira dāfsr nwu yuğul kə yili kəbə. ⁴⁰Bitrus geina agya, "Ledāzə, mua gei suka lə mada nwu lə bī bulaya, ko se woya pip?" ⁴¹Ledāzə wurə gei agya, "Wotən lə era zəba kənak nwu ledāzəni bāna ləu tā lezəba ləkure akə nə na ngəni nungtang ləunā? ⁴²Dimpa kə zəba vəte, nwu ledāzəna ku, yə yueni na vənanungnələ nwu ni bā na sri nwu. ⁴³Gwanga mə geiya də, na bā na ləu ke bəya pip. ⁴⁴Du nə zəba vəte gei ləunyigwana agya, ledāzə kə yili zəm ye, kəna zābī və gbəb ye lezəba kə ləbəi se kə ləse, na tang lang nanu, lang nə na nuanungləu, ⁴⁵nyi ledāzə kə zəba nwu wurə ku dāfar ko na bānyi səri kəbə, lang na zarə nadrena ləkəyura kəna bā na və ulə se ye lekə baka nwu bākənak bo ləu. ⁴⁶Zəba vəte nwu, na ira nung ləunyigwa kə ledāzəna lang na na bākure kəbə nyi na tang gbebə ləkpngali. ⁴⁷Langku yugul ko ira kəbə nung wurə nanung ko kəni gbebna, nyi lang ni gbebna kpnga zəkada. Langku yugul ko nwu ni ngəna nung ləkpngali lang ni deivei nāna ləkpngali bonni, lang yugul ko nwu ni ngənā ləkpngali lang ni dei vei nāna ləkpngali sī. ⁴⁸Yə və bālua ləugwam, d̄ugi bon lua basəna. ⁴⁹Langku mə də se və wolmyi mə yidi vəwuli, mə dei suka sri mə kəni wolmī. ⁵⁰Ya pəli bāng ya yivə yilə təma lələugwamma? O, o, me geiya də, tən yilə vəgbzua ləu. ⁵¹Ləkə gigyeu talə səkə sī, mua yue legul bon nob dāzə kwin kə səngzua, leko bon tat kə səng leko

bon ra, lang leko bon rab kə səng lekə bon tat.⁵³ Ləuni kə gabzua, tayu kə səng yukə ləbei lang yukə ləbei kə səng tayu; nayu kə səng yukə ləse, lang yukə ləse kə səng nayu; gwan kələse kə era kə səng gwan kə ləse kənyang, lang gwan kə ləse kə nyang kə səng gwan kə ləse kə era.⁵⁴ Yesu gei lə ye leguli bonni agya, "Nə ya lang tei kə yili laddā nyi ya gei ya myi kə yili, lang ləkənaki yə u bakure.⁵⁵ Nə yua kə tuabi lə yuob nyi ya gei ya vei kə ta vəzue, lang yə u bakure.⁵⁶ Ya ye le mulup, ya ira və gei ye nu g səkə ləugwam se ləuyilə, kə maka ya ira və gei nung ləu vei kə gigyeu bo?⁵⁷ Maka kə ya gei nung ləu nungkənak lə nāya bo?⁵⁸ Nə ya tasī le nakwan se du kwan mua nyi a yamna ləudra ya kəu suka ləta, nə kəbə gina tavə gubmua so talə sī kə lenakwan, lang le nakwan ngəmua lə dunungnaləna, kə dunungnaləna wamua bā turanumvei,⁵⁹ Mə gei mua də, ata vei ləkə dīng nə, se a kwa nungkurba nung gbəmləu pip da."

Chapter 13

¹Vorəkure, ye legul ko geina suka ke lekə Galili nwu Bilatus lunga yueni ləzua se nungfānuasukana.² Yesu vlani də agya, "Ya lang ləko nyi ya nungkəbaka ke le Galili ko kpnga dā ta ye le Galili kure ləsuka və nayī ni ʃonna?³ O, o, geiya də nə. Langku nə ya kəu nungkəbakaya ləta kəbə nyi ya pip ya fā tuko ʃakure.⁴Kəbə nyi ye legul sob ili gōngna dre Siluwam nwu nungmyi kəzak ləuzua səkə yilə ob dirə ləuni wopni, ya lang nungya ni dā legul Urshalima lə vəna nungkəbakaya?⁵O-o, geiya nə. Langku nə ya kəu nungkəbakaya ləta kəbə nyi ya pip ʃonni ya fā tuko nə."⁶Yesu geimi suka nwu lə mādə agya, "Yugul ko ʃok kap gwol dāyuna nung malli, na yə və dei surī nung yina yue kəbə.⁷ Ləbei geilə lenungnalə dāyu agya, 'A lang sal bon tat mə yili mə kəyə yue sur gwol kapi lang yə yue bo. A kepna. Maka na bangləmə dumsua tukoa?⁸Lenungnalə dāyu vla agya, " A mangna salko da, mə yābōna gilinglə pip, kə kəu ye zuranung vei.⁹Nə ma su salkō, nyi mānə, langku nə na su kəbə nyi, a kəpna awaləta!"¹⁰Bonni Yesu kə kyanganung dāturawabmuar ko də far Asabar.¹¹Nung ləsē ko də salna sob ili gōngna na nayī nākə killingkəbaka kə ob sāvei, nung yə muana kwa, na ʃwan na deiləbō sriet bo.¹²Veinung nwu Yesu wurə langna, nung lūna agya, "ləsē, ni mangmuānā sə gyarə nwu kə munasəmua nwu nə."¹³Na bānā ləuna puka wurəna yue na deilə bo, nung na tavəngəmurə lə Muar.¹⁴Tən wurə era le Turawabmuar tavə na yualə ləmmi Yesu ilələ gyarə səkə ləse nwu far Asabar. Bonni nung era Turawabmuari geilə legul agya, "Dafar bon nasin ləkəna nungnalə. Ya yə ləuke dāfar kure yoni ilələ gyarə səya, nyi far Asabar kəbə."¹⁵rə Yesu vla na də agya, "Ye lemulup! Yugul ko ye dreya ye vəbira drna ko nyakna far Asabar kə gagtəna talə nuamyi, tə ngəna məkyə ya?¹⁶Yukə Ibrahim kə ləse nwu ma ʃakure bonni, nwu Namunkullum səbna sal sob ili gōngna, ləko nyi so ni birana nā far Asabar gəng tənna?"¹⁷Na gei ye nung nwu pip wurə səkələ tavə na ye leko kə yība suka na nwu, langku ta legul pipləkə dəbə səteilə sə ke nungkənak nwu na na nwu¹⁸Nung Yesu gei agya, "Dāzənagub kə Muar ʃaka, lang mə zakana lə ʃəya?¹⁹Na banung nungkap nwu yugul bə dayuna, wurə mu lə gōng kap, nung ye yulung yəmap zəni səke ləunāna.²⁰Nagei ni ko agya, "Mə zəka dāzənagub kə Muar ləzua se ʃətən?²¹Na banung 'yisti' nwu ləse ko pə nəngləzua se mol feikrak tat, nung bina hā yi pə ta dre molli pip."²²Yesu ta ye ganglangzə kə nyang se kə murə pip nə na kyang ləudrana nwu na talə²³Yugul ko wurə geina agya, "Ledāzəmə bon twap kə sopi ya? Wurə na gei agya,²⁴ "Ya dui nungya ya dī nungdra kə tab - kə tap, ləmmi mə gei ya da, legul ləkpngalı kə yidi və ili dra kure, nyi langku ni ʃwan və ili bo."²⁵Nə leləu zəri wurə num nuatura nyimdə, nyi a dei gwam ləmuua kyue nuaturā nə mua gei mua, "Ledāzə, Ledāzə, a talə bi la dre.' Lang na vla mua na gei agya, 'Ira mua kəbə lang ira vei nwu a yi də nwu kəbə.²⁶ Lang mua gei mua, 'Bi tang lang bi nu sī mua nə, lang a kyanga nung ləu kedra bi nə,'²⁷Lang na vla agya, "Mə gei mua də, ira vei nwu a dī də nwu kəbə. Ya dúa ya ta wuli, ya ye lenungkəbaka!"²⁸Və elle də se və tanglei səzua vei nwu nə ya lang Ibrahim se Ishaku se Yakub se ye lenuatum kə Muar dāzənagubna, langku ni waya kəya ləta.²⁹Ni yili dra kə lalli se laddā se dam se yuop, lang ni uli nuadei nungtang dāzənagub kə Muar.³⁰ Ya ira nung nwu, leko zuini ye nyi nī ni ulə lekə nuasi, lang leko zuini də nyi nī ni ulə lekə səkta.³¹Tamalli tuab nung ye Lefarisa yi geina agya, "A dúa a mang vei nwu, ləmmi Hiridus kə yidi vəwopa."³²Wurə Yesu gei agya, "A ta geilə duakā wuli mua, 'A lang mə ilə ye killingkəbaka se gyarə dasi, se vei, lang ləu dāfar kə tat nyi nanung kə nungmī neə.³³Ko nungdra kə ləya pip, umī də kak, kə tualəusə wō mə, dəsī, vei se kuklə, ləmmi mābō nwu kəni wop lenuatum kə Muar dre Urshalima kəbə.³⁴Urshalima, Urshalima, nwu wop ye lenuatum kə Muar lang wa leko ni tum mua ləral. Bō mə mau mə gəmnung ke lemong mua, ʃako nāyība kə gəmnung kə yuna daikyana na, tən nyi a yidi nung nwu kəbə.³⁵A lang, zəmuua lautuko nə. Mə geimua də, mua lang mə ko ye hā peilə veiko nwu mua gei mua, 'Dimpa kə Yugul ko nwu kə yili dre kədīn kə ledāzə.'

Chapter 14

¹Far Asabar ko də na ta dāzəkə era lefānuaduka və tang zukufrog, nung legul bānung səna ləkə langna. ²Nung lə̄bei ko də dei sīna se gyarə mībyak səna. ³Yesu wurə bib ye lekə iranungwarə Leyahuda se Lefarisa agya, " Və ilə gyara səveifar Asabar nyi ləudrā ya ko ləudrā kəbəya?" Langku ni usəng. Nung Yesu mua nā lə yuguli, na ilə gyarə səna nung na gei nā nadfuena. ⁵Na gei ni də agya, "Wotən dreya də se dūbə nyak nwu fanyəu dābuamyi far Asabar nyi na ta ləzəmmi na gubna na dīlə gwam boyə?" ⁶Ni buan və vla suka ləu ke nung nwu kəbə. ⁷Yesu lang nj gdra nwunə ni tumvei ləu leko bon nyi nə ni dəibī nungnalə kənak nə ni udə, nung na geini suna lə madə agya, ⁸"Nə ni tumvei ləumua suka minbatai, na ta nyi, so a u və ulə kənak gəng, ləmmi nitum ləukə yugul ko də lēkō dā mua lə murə nə. ⁹Lang yugul nwu tum ləuyanwu yə peivei, nang na gei mua agya, 'A ngə nungnalə mua nwu lə yugul nwu, lang mua ku tā ləsəkəuli təmuə uli ləu nung ulə ko nwu mābo ləu.¹⁰Tən nə ni tumvei ləumua nyi, ta u ləu nungnalə ko nwu kunātā pip, sukā kə yugul nwu tumvei ləumua nwu yə nyi, lang na gei mua agya, 'Nyau, a ta ləu nungulə kənakki.' Nyi lang mua yue murə sī kə woya pip nwu u nuadei nungtang se mua ləu. ¹¹Woya nəkə pə ləuna nyi langni ngəna murə nə woya nəkə gəbələunasua nyi ni ngəna mura.¹²Yesu gei lə yugul nwu tumvei ləuna nwu bonni agya, "Nə a yəunung sukā kə legul yə tang nyi, so a tum ləuke dumua, ko ye nyinmua, ko ye levəbimia, ko ye levəbimua, ko ye lenuagalmua lenungzə gəng, ləmmi ni ma kəni bina kəni tum ləumua yīni kwara zanmua.¹³Langku a yəu nungtang ləsuka legul nyi, a tumvei ləu leləbaka, se lebo'ob, se ye lenungbəm,¹⁴nyi lang mua yue səgeilə, ləmmi mibuan vəkwara ye. Ni kwara far vəwurə ke lekənak dābua.¹⁵Lugul ko bon kwin dre ni nuanungtang səna ye nung nwu wurə geina agya, "Dimpa kə yugul ko nwu kə tavə tang nungtang dāzənagub kə Mar." ¹⁶Yesu wurə vla agya, "Lə̄bei ko yəu nungtang ləkpngalī nung tumvei ləu legul ləkpngalī.¹⁷Və tangnungngi yəna, nung natum zəbana tāke leko nwu na tumvei ləuni ləu, agya, 'Ya yə, ni nazui kəbəya pip nə.'¹⁸Wurə ni pip nitavəkuri ləbī. Kə nuasī gei na agya, 'Eb yū vəkō, nung gei mə, rub ta lang da. A na munyal.'¹⁹Yugul ko gei agya, 'Eb ye nyak nungləba bon sōb, mə tavə kyanga ni. A na munyal.'²⁰Nung lə̄bei ko gei agya, 'Zua ləse gigyəu, bonni nyi mə yue dərə vətali ye.'²¹Zəba nwu ku yi gei ye nung nwu lə ledāzəna. Nung nyigwa kə ledāzri hənglə, nung na gei ləzəbanā agya, 'A dī ləzəmmi a ta ye ləudra ganglangzə kə a lū ye leləbaka, se ye ləbo'ob, se ye lenungbəm a yilə veinwu.²²Zəba wurə geinā agya, Nung nwu a gei nwu nasənə kəya Ledāzəmə, tən yira tā nungdəmvei də.²³Wurə lə̄bei geilə zəbs agya, 'A ta ye ləudra kə murə se ləudra kə nyang, kə a kpngāni kə kpnga kəyini yī dāzəmə.²⁴Mə gei ya də, ko kə kwin dre keleko lū lənuasi kə dəba nungtang mə ye."²⁵Legul ləkpngalī ləkə mua bī na, nung na bina na gei ni agya,²⁶"Ko woya nə kəyə sə mə nyi langku yība tanna, se nanna, se səna, se lemongna, se ye nyinna kə lə̄bei se kə ləse, həsəri se ngəmana hənni kəbə nyi lang na ulə lebōmə bo.²⁷Woya nə pə kab-kə-gang kəna kə muatə tā mə kəbə nyi, na pei və ulə lebōmə kəbə²⁸Wotən dre ya kə yidi və myi zə kəzak ləuzua nyi na u sua na dəba kpngalə kə mung kurfa nwu kə peina lə vəkəu nungnalı boyə?²⁹Nə kəbə nyi nə na bābi yəng tura kə nəna həuan vəkəuləwi kəbə, nyi legul pip lang nyi kə zabī ə səna,³⁰agya, 'Lə̄bei nwu bābi nungmyi na həuan na kəuləwi kəbə.³¹Kəbə nyi gub kə latən nə kəwozua se gubkō nuavum nyina usua lənuasi, na larə suks nua legul, ko fəsob-bua-fārab ili sob (10,000) kpngalə ke lesuvum na kə həuan və si vum se ye lesuvum kə gub kure fəsob-bua-fānōb (20,000) həwanna.³²Nə kəbə nyi, nə ye lesuvum kurə yira lə türə nyi lang na tumveiləsuka kəni gei ləuzua, ni kəuləta.³³Bonni nyi nə wo dreya nə mang ye nungzəna bo nyi na ulə lebōmə bo.³⁴Dei, tei dīng, langku nə dəpna nə fa nyi, dəpna kə nabaka kə yə vei koa?³⁵Na mā lə dumsua ko ye nungnuadub bo. Tā və kəunaləta. Yugul ko də se həwasue nyi na larə."

Chapter 15

¹Ye le mua nungləusua se ye tā lenungkəbaka ləkə yə səkə Yesu kə larəna.² Ye lefarisa se lekyanganungwarə pip ta və dəba yualə, ləkə gei ləzua agya, "Ləbei nwu ləkə mua ye lenungkəbaka, hā nəna tangnung səni."³ Yesu wurə gei ni suka nwi lə mafda agya, ⁴"Wotən dreya nwu, nə na də se ye bəngam bon fānōb (100) nə bon kwin yə lā dreni nyi na bwan na mang tā lekə fāned pəmnā ili lasong dākānanyam bo, nwu kə na ta və dəivə kə kwinni na yue aya?"⁵ Nə na yue nə nyi lang na pəna, na gbəb ləudulna, nə na dəba səteilə.⁶ Nə na ku zə nyi lang ma gəmnung kə lēduna, se ye lenuagalna, na geini agya, 'Ya dəba səteilə se mə ləsuka kə bəngam mə nwu bon kwin la, langku yə yue ləko nwu.'⁷ Mə geiyā də bonni, vədəba səteilə də ləuyilə la suka kə lenungkəbaka bon wkin nwu mang dra nungkəbakana, dāsā vədəba səteilə ləsuka ke lekənak fāned pəmna ili lāsong, nwu nungkəbaka kəni ye ləu.⁸ Kəbə nə nyi mua nung kə ləse nwu nə nungkurba na la, nyi na bā lua, na yira dāzri, na dəivri lə nung nyini hā kə yina yuə kəbəya?⁹ Nə na yue nə nyi, na lū ye duna, se ye legulna, na gei ni agys, 'Ya dəba səteilə səmə ləsuka nungkurba mə nwu la, langku yəyue ləko nwu.'¹⁰ Bonni mə geiya də, ye le nuatum kəMuar ləuyilə kə dəba səteilə sī, suka kə lenungkəbaka bon kwin nwu mangdra nungkəbakana ləu.¹¹ Nung Yesu wurə gei agya, 'Ləbei ko də se ye yuna bon rab,¹² wurə yugul kə nyang gei lə tanni agya, 'Dā, a ngəmi nuakəm dre kē nungzəbi.' Bonni nung na gabni dre nungzəna.¹³ Ni lau bō kprna kəbə tāmali, nung yugul kənyangi dwab ye nungzə kəna pip, talə ləusua kətūra, veinung vəte, təna wop nungnana pip nungdra kə bəka.¹⁴ Na kəuləu vəwop ye nungnāna pip, wurə gwom kəbaka yəu ləusua pip, gwom wurə kī ləuna lə vənali.¹⁵ dua tā tana tana dei nungnalə nākə lekə ləusua, nung yuguli talənalə ta bā vəmiera ye zəgna.¹⁶ Pukā na ta lə səteilī suka kəna yue nungtang ke zəgi nəna tang, ləmmi yugul ko fāli və ngəna nungtang kəbə.¹⁷ Wurə yukənyang nwu yə dre kikana, nagei agys, "Yezəba kə tammə mautən kə tangnung fūni yirə drang, kə u nwu gwom kə wopmə tən!"¹⁸ Mə mang vei nwu kə d'ua tākə tammə, kə geina mə, "Dā, na nungkəbaka lə lekə ləuyilə nə, lang sē mua bonni.¹⁹ Pei nung ko kəbə kəni lumə lə yumua, a pə mə mua mə kwin dre ke zəbamua."²⁰ Yukə nyangi wurə ta tākə tanna. Yira nalə türā, nung tanna langna, wurə puka ta və lang nungyīna, wurə sūdum ta wona, ngəmmana ləkə firanā səna.²¹ Wurə yuri geina agya, 'Dā, na nungkəbaka lə leka ləuyilə nə, lang se mua bonni. Pei nungko kə kəni lūmə lə yumua.'²² Tayuri wurə geilə ye zəbana agya, 'Ya yila yenungsə kəmālə ya nanā səna, kə ya bana nungkū yuranāna. se wangmu bōna.²³ Kə ya yilə lubənyak kə ləbəi yiya wop. Bi dəbaya səteilə ləvə tangnung bizua ləkpngalī.²⁴ Ləmmi yumə nwu na bira nə, lang ləku nwu na nya nə. Na lā nə, lang ləko nwu ni huena nə.' Nung ni taā və dəba səteiləni.²⁵ Yukə yugul kə era lā kəna yu nung nayə, yəna gbazri, nung na larə ye bəlk dang se və zī.²⁶ Na lū kwin dre ke zəba nung na bip a bə kə nanung tənna.²⁷ Zəba geina agya, 'Nyinmua kuzə nə nung tamua wopna lubənyak kə ləbəi, ləmmi na ku gyam tuko.²⁸ Nyikə yukə era bənglə, nung na yiba vəta dāzri, nung tana dīgwam ye yamna.²⁹ Langku yukə era vla lətanna agya, 'A lang dre ke salnwu ləkpngalī, mə nalā nungnalə, yiba nuatum mua bokwin kəbə, yibalədra, ko yuba a ngəmi kə wop bi tangbi dəbalə səteila se ye ledumə kəbə,³⁰ tən puka yumua yə, na nwu na wop ye nungzəmua pip səke lekə naləubikəbaka ləsuka nugkurba, yə a wopna lubənyak kə ləbəi'.³¹ Tayuri geina agya, yumə, vorə nwu pipmua bizua sē mə, lang ye bəya ləkə kəm nung ləkə kwa bonni.³² Ləuzui kə bi dəba səteilə, ləmmi nyinmua nwu bira nə, lang ləko na nyā nə; na lā nə, lang ləko ni yue na nə'''

Chapter 16

¹Yesu gei lə lekəbōna bonni agya, "Lenungzə kə kpngalī kodə, nase lelangləu ke nungzəna pip; na yue nuasuka agya lelangləu nungzənā kə ɓangləna ye nungzənā ding.²Nung lenungzə nwu lū lelangləu nungzənā, na geina agya, 'Bə mə larī ləumua nwuya? A gei mə nung ləu nungnalə mua, ləmmi mua ulə lēnungnalə mə koye.³Lelangləunungzri gei lədānyi agya, 'Bə mə nalə, ledāzəmə ləko kə iləmələ ləunungnaləməya?
Sānunglebamə ye, lang və yamnung kə ngəmi səkəulə.⁴Ira nung nwu mə nali nə, suka nə ni iləmələ nua nungnalə nə nyi, legul kə muamə kə taləbye dāzəni.⁵Nung na lu ye legul nwu mua zan nākə ledāzəna ləkwinkwin. Na bib yugul kə nuasī agya, 'Zan kə ledāzəma mau ləumua?⁶Na gei agya, 'Garwa nyui fānob.' Na geina agya, A pə drəngwol mua ləzəmmi, a vla farab ili sop.⁷Nung lelangnzungzri geilə yugulko agya, 'Zan mau ləukwa?
Na gei agya, 'Bū nung alkama fānob.' Na geina agya, 'A pə drəngwolmua, a vla fāned.⁸Nang wurə ledāzri warələu kə zəba nwu gwangana ye nwu, suna ləmmi nanung lə yikkəna. Ləmmi ye legul dāgwam nwu kə nanungnalə lə yikkə ni səkə leko dāgwamni kwin dā yeleko u dre vəgabkəvei ləu.⁹Mə geiya də, ya na du se və dəivə nungkurba nungdra kəbaka, ləmmi nə fā nyi, ni muara ni talə dāzə və ulə kə ding.¹⁰Woyanə kə na gwanga dre nung kənyang nyi kə na gwanga dre nungkə murə bonni, lang woya nəkəna nungkəbaka dre nungkənyang nyi lang kə na nungkəbaka dre nung kə murə bonni.¹¹Nə ya na nungkənak lə nungkurba kə ləugwam nwu ya yue nungdra kəbaka kəbə nyi lang wo kə gab yā də agya ya na nungkənak lə nungkurba ko ya yue nungdra kənak?¹²Nə ya na nungnalə lə nungkurba legul ləkənak əbə nyi wo kə ngəya kə kəya?¹³Zəba bon kwin ɓwan nanungnalə lə ledāzə bon rab bo, se nyi na yiba kəkwinni, kə na nasuka kə kō, bonni kəbə nyi na ngə ləuna səkə kwinni, kə na səm tā kə kwinni. Mua ɓuan və ngə ləumua lə Muar kə a bina a ngə lənungzə ye.¹⁴Nung ye Lefarisa nwu lə ye lenasuka nungkəbaka larə ye nung nwu pip, nung ni tā nalə fip.¹⁵Na gei ni də agya, "Ya pə ləuya lə lekənak sī legul, langku Muar ira ləunyiwaya nə. Nung nwu ni pəli lə nungkə murə nu g legul nyi ulə nungkə səm nungkə Muar.¹⁶Ye nungwarə se ye drəngwol ke lenuatum kə Muar yi ləugwam nə hā yilə və yilə kə Yohanns. Dāgwam kure nwu ni gei nuasukakəteilə suka dāzənagub kə Muar, lang kowoya pip ləkə dəivei kəni ta dre.¹⁷Və fā kə ləugwam se nua ləuyilə yibo, langku nungkə nungwarə bon kwin kə lā ye¹⁸Wo nə mangnā lə səna kə bina zwa kōa nyi na na nualəbaka nə, lang nə yugul nwu zwa ləse ko ni mangna nā nwu nyi na na nualəbaka nə bonni.¹⁹Ləbei lenungzri ko də nwu kə tua ye nungsəna ləmālī ləkə dəba teilə ke nungzəna far nwu pip.²⁰Ni bā lenungyammi lō dīnna Lazaru. nuadra zəna, sena nwu pip tang lə nunglua pətak-pətak,²¹na bā nungna səke ɓubuk nungtang nwu dī na kə lenungzə nwu ləkə kəu dumsua ləu, nwu nə lenungzri tanua deinuntang ləu. Nabon lang ye dua yə ləkə ləng nungluana.²²Leləbaka nwu yə bira nung ye lenustum kə Muar ləuyilə pəna talə tākə Ibrahim. Lenungzri bonni bira nung ni tūna,²³na kəna dre Hades vəkə nayyi, nungna bānungna yilə na lang Ibrahim lə tūra se Lazaru gyamma.Na lūvei lə ɓulək agya, 'Tari, Ibrahim, a lang nungyimə, a tum lazaru sukā kəna ba yuranāna nung myiki kə yina təmalə ləulenmə, ləmmi mə nayī nunglua nwu dūaben.²⁴Langku Ibrahim gei agya, Yuri, a ngəm vətəu mua ləugwam, a yue ye nungkənak, lang Lazaru yue kəna ye nungkəbaka. Langku ləko na dəba kəna səteilə vei nwu, mua lua dre və nayī.²⁵Nə kure kəbə bonni, bua də ləkə lūra nadrebi, legul gyambi ɓuan dāba ta taya bo, lang yugul ko wuli ɓuan dāba yə səbi bo²⁶Ləbei lenungzri gei agya, 'Mə yamma, Tari, Ibrahim, dūgi a Tumna dāzə kə tammə -²⁷ləmmi mə də se ye nyin kələbei bon nōb, suka kəna gub sueni, kəbə nyi, gini ta və ye vənayī nwu.²⁸Wurə Ibrahim gei agya, 'Ni də se ye Musa se ye lenuatum kə Muar; ni larə ni də,'²⁹Ləbei lenungzri gei agya, 'O' o, ɓakure kəbə Tari, Ibrahim, nə yugul ko wurə, ɓua lang ni kəu nungkəbaka ni ləta.³⁰Langku Ibrahim geina də agya, 'Nə ni larə Musa se ye lenuatum kə Muar ye nyi ni larə yugul ko ye, ko du na wurə ɓua.

Chapter 17

¹Yesu geilə yekəbōna gya, "Ləkənak ye nung də vei kə bā bi və na nungkəbaka, langku deinā də yugul nwu ulə lelagbibo ləu! ²Dugi mading kə ni səpna nyinamnung dul kəni twana gōngmyiwuma, ləuko ni lagbibo ke lemong kə nyang nwu yəu.³Ya kang ləuya sī. Nə nyinmua na nungkəbaka nyi a zan na, nə na yēnuasuka nungkəbakā nyi, a kəunā də ləta. ⁴Nə na duavei səmua na bo nara lang nə na yə vəyēnuasukā gya, 'baka ni nə,' nyi rub kə a kəuna ləta."⁵Ye lenuatum geilə Ledāzeni gya, "A twabiləu və bākənak bi." ⁶Ledāzri geini də gya, "Nə ya də se vəbākənak twab baka nung alkama lang ya buan kə geilə kap nwu ya. 'A lub, ta dei nung gōngwuma,' lang na naya də bakure.⁷Langku wo dreya, nwu na se zəba kə tūnanung yū ko və langna ye bangam, nə na kuo yu nyi lang na geina də gya, 'A yə zəmdə ya u sua ka tangnuningga?' ⁸Nyi lang na gei gya, 'A yəu mə nungko kə tang, nyi ka səb səmua lə bəlli ka namə nungnalə se nə kəuləu və tangnung se və nunung də, Nwuni malli nyi kə ya tang ka nuya?⁹Na warə lə zəbana suka na nana ye nung nwu na geina a na na nwuya? ¹⁰Ko bakure ya ma bonni, nwu nə ya na ko bəya ni gei ya və nali, lang ya gei ya, "Bi ye zəba kənak. Bi na ye nung tuko ləm sukā nungnalə bi"¹¹Dāfar ko də na ta Urshalima, na dī dra ləubən ke le Samariya se Galili,¹²na ta dre ganglangzə kə twab, wurə ye leləbei leblei bon sop yə wo na. Ni dei lə tūra səna¹³ wurə ni wurələ bulok ni ni gei gya, "Yesu, Ledāzəbi. a lang nungyibī."¹⁴Na lang ni nung na gei ni agya, "Ya ta teya o ləuya lə ye lefānuasuka." Ni dre və tali wurə gyarə ni fā.¹⁵Dreni kwindəng lang səna wurə mādə, wurə na kuo tāna, nə na ngə murə lə Muar ləbulək Kə nyimmə.¹⁶Ta na yəu sīkə Yesu, nə na warəna. Na Lesamariya.¹⁷Yesu wurə gei agya, ko ləuya so ni zwabya kəbəya?¹⁸Ye lekə lasongngi latən? Maka kə ye lekure kuo yi ngə murə lə Muar bo se ba le warə nwuya?" ¹⁹Na geina də agya, "Wurə, a ta. Vəbākənak mua nga gyam nə."²⁰Ye Lefarisa bibna agya geu dāzənagub kə Muar kə yiliya, Yesu vla ni də gei agya, "Dāzənagub kə Muar kə yili tākə və langngi kəbə.²¹ Lang bonni sə vəgei gya, 'Ya lang, nungngi nwu!' ko, 'Nungngi wuli kəbə!' Ya lang, dāzənagub kə Muari nādreya."²²Na geilə ye lekəbōna gya, "Ye dāfarri də kə yili nwu lang ya yidi və langngi kwin dre ke dāfari nwu ləkə Yukə Yugul, nyi lang ya lang²³bo. Lang ni gei ya gya, 'Ya lang wuli! Ya lang veinwu!' Sogi ya gab ya dī ya muatāni gəng,²⁴ muanung nwu gabvei nyang yimdə nua ləuyilə talə səkə ko yilə ləu, bakure Yu kə Yugul kə uli dāfar və yilə na.²⁵Lənuasī rub kəna nayī ləu ke nung ləkpngalī lang lekə dāgwam nwu kə yiba na bonni.²⁶Mua nung nwu nassə dāgwam kə Nuhu ləu, bakure vei kə nassə dāgwam kə Yukə Yugul bonni.²⁷Ni tangngi, ni nulī, ni zua lese lang ni ngə lese və zuarə, nungkuni dāfar nwu Nuhu ləu dre kwat - gōng myi kə baka yə wobni pip.²⁸Lang bonni musnung nwu nassə dāgwam kə Lot - ni tangngi se vənulī, ni və na ye nungdeb, ni və bənung se və myinung.²⁹Dāfar nwu Lot dī dre Sodom, ni kəu ni luatal zuedə ləuyilə yə wobni pip.³⁰Nungdra kə kwinni vei kə nassə dāfar ko Yu kə Yugul fukki.³¹Dafar kure nyi, yugul ko ləutura yilə so gi na fan sua kə yini ye nungnā ni kəni dīlə gwam gəng; lang yugul ko nungdəmvei nyi so gi na kuo gəng.³²Ya ngəm və sekə Lot.³³Lugul ko kə yidi və yong ləuna lang na birā, nə lugul kə ləya bira nyi lang na soppi.³⁴Mə gei ya də, vorə kə kure legul bon rab lau ləu nunglau kə kwin. Lang ni pə kə kwinni ni mang kə kwin.³⁵Ye lese rab kə namnung bizua. Yini pə kə kwinni ni mang kə kwin.³⁶Ni lang ye legul rab yu, yini pə kə kwinni ni mang kə kwinni.³⁷Nung wurə ni bibna agya, "ləya Ledāzə?" Wurə na gei ni də gya, Veinwu kuma nung də nwu lang ye zā bonni kə gəmzuə vei.

Chapter 18

¹Wurə na geini suka lə mafə ləu vəyam Muar vorə pip, so ni munasəni gəng, ² na gei agya, "Dre kə gwangzə ko lenakwan ko də na ye se vəsū Muar langku na ngə murə lə legul bo³Ləsezəwa kodə ganglang zri, na yə tana vorə pip nə na gei gya, 'A yongmə ləvə ta nādremə se le dū kwanmə. ⁴Lənuasi na yiba vəyongna, langku malli wurəna gei lə ləuna gya, 'Ləko mə sū Muar ye langku mə ngə murələ legul ye, ⁵ ləmmi suka vəbuara nungvei kə ləsezəwa nwu, mə yongna kə ngəna gwangana, suka kəna əhuara nungmə ko gəng.'"⁶Wurə Ledāzə gei agya, "Ya larə nung nwu lenakwan kə baka nwu gei ləu. ⁷Ləko yiram Muar və na nungkənak lə ye leko na sārə nwu kə yamna vorə pip yeyə? Lang na mangni tā tura səvə yongniy? ⁸Mə geiya də ləzəmmi lang na nani nungkənak. Lang bəkure bonni, nə yukə yugul yə nyi, ləkəkənak yina yue lebākənak ləugwamnwu dəya?"⁹Bonni na geisuka lə mafə lə ye leko və müləuni gya ni lekə nanungkənak se lekə səm taye legul gya, ¹⁰ "Ye leləbei bon rab ləu tura vəwab Muar - kə keinni lefarisa lang kə kwinni le mua nungləusua¹¹Lefarisa deiləbo kə yam Muar suka ke nungwnu lələuna gya, 'Muar, wārə mua nə mə ba tā ye legul kəbə - ye vann, legul lekə nanungkəbaka, ye lenaləubikəbaka - mua ba lə muanungləusua nwu kəbə. ¹²Mə warənua bo tat dre lomu kwin. Lang mə ngə kwindresop kə kobəya yue pip.

¹³Nung lemuunungləusua nwu dei lə tūra, na əhuan və lang ləuyilə kəbə, wurə gbəbnā ləunyigwana, gei agya, 'Muar, a lang nungyī mə, mə lenungkəbaka.' ¹⁴Mə geiya də, ləbeī nwu kuzə se ləunyigwa kə teiə, ləukə yugul kə kwinni. Sukā nə yugul ko kə pələuna lang na yue murə ye, langku nə woya gbəbləuna sua nyi lang nā na yue murə."¹⁵Ye legul ləkə yilənalə ye lemīng kə nyang suka kəna do səni, Ye lekəbona lang əhanung bon, wurə zanvei ləuni. Langku¹⁶ Yesu ləni na yilə tāna, nung na gei gya, "Ya mang ye lemong kənyang ni yə tāmə, so ya nantāni gəng. Ləm Dāzənagub kə Muar kə kəni. ¹⁷Gwanga, mə geiya də, nə woya pip mua dāzənagub kə Muar ba ke ləmongkənyang bo nyi lang na yue vəta zri ye."¹⁸Wurə era ko dəbəlna gei agya, "Lekyangvei kənak, bətən mə nali nyikə yue ngəms kə dīngnə? ¹⁹Yesu wurə geina agya, "Suka bə kə a lümələ lekənakka? Lekənak ye bo bla se Muar ləkwinnna. ²⁰A ira ue nungwari nə - sogi ya na ləubikəbaka gəng, so ya wobvei gəng, so ya dinung gəng. so ya ləudre suka ləkiba gəng, a ngə murələ tamua se namua." ²¹Era wurə gei agya, 'Na ye nung nwu yira lang mə dre basə mə²²Yesu larə suka nwu na gei nwu, wurə na gei nadə agya, ta nung bon kwin yira a yue kəbə. Rub kə a dəp ye nungzəmua pip a gab lə ye leləbaka, nyi lang mua yue nungzə kə kpngalə ləuyilə - kə nwuni ya mua tāmə.

²³Lenagub nwu larə yenug nwu wurə sena muna, ləm na lenungzə kə murə.²⁴Nung Yesu, ləvə langna, wurə ləunyigwana banglə na gei gya, "Kə yī mua bə kə ye lenungzə yue və ta dāzənagub kə Muar! ²⁵Lang nyamkrangdul kə ili əhua yir, nwu nə lenungzə kə yue vəta dāzənagub kə Muar."²⁶Ye leko larə suka nwu wurə gei agya, "ləko wotən vei kə yue və sobbiya?²⁷Yesu gabni nua gya, Ye nungko lugul lang nungna a kə nasə ye nungkə Muar kəna kə nasəna."²⁸Bitrus gei agya, 'Ləuzwi, ləko bi mang ye nungbi pip bi mua ta mua nə."²⁹Yesu wurə vla nīdə gya, "Ləkənak mə gei ya də yugul ko ye mang zəna, ko səna, ko ye lenyin, ko ye leko sūna, ko ye lemong lə suka Dāzənagub kə Muar,³⁰ nwu kəna yue nungfua kure kəbə dāgwam nwu, se dāgwam ko kə yili vei, ngəma kə dīng."³¹Malli na gəmung lekə sob-ili-rab səna, na geini gya, "Ya lang, bi ta ya Urshalima, Ye nung nwu ye lenuatum kə Muar vla ləukə yukə yugul kə nasəna.³²Ləm vei yini ngəna nākə lesak, kəni səna se və nana ye nungkə kəusə, bonni lang ni təbana susue sə.³³Mal vəgbəbna ləzab, lang ni wobna nyi lang na wuri ləu bō kə tat ko."³⁴Ni iranung kwin dre ke nungnwu kəbə, ni muara ni lə suka nwu muara, nungngi ni ira ye nung nwu ni gei kəbə.³⁵Lə suka nungngi, Yesu pei Jeriko, wurə ləbeī lenunggbəm ko də u nuadra kə yamnung,³⁶na larə zing legul kə dəuari, wurə na bib agya bə kə nasəya?³⁷Ni geina agya Yesu lekə Nazarat və duari,³⁸Ləbeī lenunggbəm wurə gbəmvei ləkə gei agya, "Yesu, yukə Dauda, a lang nungyī mə."³⁹Ye leko dūasī nwu zan ləbeī lenunggbəm, ni gei na gya na usəng. Tən wurə na twaləu və lüvei lenyimmi, "Yukə Dauda, a lang nungyī mə."⁴⁰Yesu wurə deiləvei geinī gya ni yilə ləbeī lə səni. Ləbeī lenungbəm yə gbagna, wurə Yesu bibna agya,⁴¹"Bə mua yidi naladə tənna? Na geina agya, "Ledāzə, mə yidi nungmə yue vəlangvei."⁴²Yesu geina agya, "A yue və langvei nə, və bākənakmua ilə mualə gyarī nə.⁴³Ləzəmmi nungna aba na muata na, nə na ngə murə lə Muar. Ye legul pip, lang nung nwu, wurə ni ngə murə lə Muar.

Chapter 19

¹esu ta dre Jeriko və d̄uari ganglangzri. ²Ya lang l̄ebi ko d̄e d̄inna Zakka. Na era k̄e ye lemuanungl̄eusua lang leningz̄ bonni. ³Na bal v̄elang wotən l̄ Yesu nwuya, nyiku na b̄uan v̄ langna k̄eb̄ suka ḡemzua ke legul, l̄em na kp̄em-kp̄em. ⁴Wurə na d̄uasi ke legul l̄edum tana tol kab k̄eni langna, suka l̄em Yesu k̄e d̄uari l̄eudra nungngi. ⁵Yesu yipei veinung, na lang yil̄ nung na geina gya, "Zakka, a fan z̄emd̄, l̄em dasi rub k̄e fan d̄az̄emua." ⁶Wurə fansua l̄ez̄emmi yina muana l̄es̄eteil̄. ⁷Kowoya lang nungnwu, wurə ni tavə na nyig-nying ni pip agya, "Na fan d̄az̄ k̄e l̄ebi lenungk̄ebaka nwuya." ⁸Zakka wurə dei geil̄ Ledāz̄e gya, "A lang, Ledāz̄e, kilang k̄e nungz̄ema m̄ nḡel̄ ye lel̄ebaka, lang n̄ fam kowoya n̄enyi lang m̄ kwana b̄ua net." ⁹Yesu geina d̄e gya, "Dasi yongl̄euvei ȳe d̄az̄ nwu n̄, suka na ma na yuk̄ Ibrahim. ¹⁰L̄em yuk̄ yugul ȳev̄ d̄eiv̄ ye legul nwu l̄a nwu nyi k̄ena yongni." ¹¹Ni larə ye nung nwu, nung na tavə geini suka se l̄ madfa, suka l̄em na ḡbag Urshalima n̄, ni nḡem b̄ang gya d̄az̄enagub k̄e Muar k̄e fū l̄ez̄emmi. ¹²Nanung na gei gya, "Yugul k̄e murə kodə ta l̄eusua ko l̄ t̄urā suka v̄ takə mua d̄az̄enagub k̄e k̄ena nwuni na kuo." ¹³Na lu ye z̄eb̄ana b̄on sob na nḡeni pam kwin-kwin, k̄ena geini gya, n̄ ya binal̄ naya nwuni k̄e kuo. ¹⁴Tənnyi ye lek̄ l̄eusua nasukana bo wurə ni tum legul tāna, l̄ek̄ gei agya, 'Bi yidi k̄e l̄ebi ȳe nagub l̄eubi.' ¹⁵Banungngi yina ku z̄, se d̄az̄enagub nwu tana mua l̄eu, Na geil̄ ye z̄eb̄a nwu na nḡeni nungkurba k̄eni ȳe s̄īna, suka k̄ena ira ni yue myil̄eū dre v̄e bina n̄a lomu n̄ea¹⁶ ko yil̄ nuasi s̄īna, yi gei gya, 'Ledāz̄e, nungkurba mua yil̄ m̄ myil̄eū nungkurba s̄ob.' ¹⁷Lenungz̄eri geina gya, 'A na m̄d̄ing, z̄eb̄a k̄enak, sukā a nanungk̄enak l̄eu nung k̄e tuab nwu nyi, mua yue v̄enagub l̄eu ḡongz̄e b̄on sobbi.' ¹⁸Yugul k̄e rabbi ȳe, yi gei agya, "Nungkurba mua ledāz̄e, yue myil̄eū nob." ¹⁹Ledāz̄ri geina gya 'Mua bonni nga murə l̄eu ḡongz̄e b̄on nob n̄. ²⁰Yugul k̄o ȳe, yi geona gya, 'ledāz̄e, a mua nungkurba mua nwu, v̄em s̄eri mora suka gi l̄a n̄, ²¹l̄em m̄ s̄ū mua, suka mua ȳi d̄ing. Mua p̄e nung v̄eko nwu mua lek̄ bā k̄eb̄, lang mua k̄epnung v̄eko mua leb̄eri k̄eb̄' ²²Wurə ledāz̄ri geina agya, 'S̄ev̄a geisuka mua nung m̄ nala kwan, mua z̄eb̄a k̄ebaka. A ira yiram ȳid̄ing, m̄ p̄e nung v̄eko nwu m̄ lek̄ bā k̄eb̄, lang m̄ k̄epnung v̄eko m̄ leb̄eri k̄eb̄' ²³Nȳi k̄e maka k̄e a bā nungkurba m̄ banki k̄eb̄ suka n̄ tamə kuri lang yim̄ muari se myil̄euiya?' ²⁴Lenungz̄a nwu geil̄ ye leko dei vei mwu gya, 'Ya mua nungkurba nāna k̄e ya nḡel̄ uugul nwu se nungkurba b̄on sob l̄eu. ²⁵Ni geina gya, 'Ledāz̄e, na d̄e se nungkurba sob.' ²⁶M̄ gei ya d̄e, yugul ko d̄e se nung nāna n̄ mi twa na l̄euwi, 'ang yugul ko nung ye nāna ko k̄e tuab nāna lang mi muari nāna.' ²⁷Ye lev̄em m̄ nwu, nwu ni yidi k̄e nagub l̄euni k̄eb̄, ya yil̄ ni l̄ veinwu yiya wob ni s̄im̄e' ²⁸Na gei ye nung nwu, wurə na tualəu d̄e na d̄ua Urshalima. ²⁹Na ḡbag Betfaji se Betanya s̄e tal nwu ni l̄u l̄e tal Zaitun, na tum ye lek̄ebona rab, na geini gya, ³⁰ya ta ganglangz̄e k̄e nyang s̄īya nwu. L̄ev̄ l̄euya ganglangz̄ri lang ya lang yud̄ir ko d̄e ni d̄eba v̄e twol l̄euna bo kwin k̄eb̄. Ya birana ya yimi l̄e. ³¹N̄e yugul ko bibya gua, 'Maka k̄e ya bira naya? Ya geini ya, 'Ledāz̄e k̄e yidi.' ³²Ye leko na tumni nwu ni ta tani yue yud̄iri bako Yesu geini d̄e nwu. ³³Ni l̄eu v̄ebira yud̄iri, wurə lel̄euwi b̄ibni agya, 'Maka k̄e ya bira yud̄iriya?' ³⁴Nung wurə ni geina agya, 'Ledāz̄e k̄e yidi na.' ³⁵Ni yil̄e nalə yini nḡel̄ Yesu, wurə ni dil̄e ye nunggbebsəni ni no mab l̄eu d̄iri k̄eni bā Yesu u l̄euwi. ³⁶Na mua d̄ra na d̄uari, ni twa ye nunggbebsəni l̄eudrā. ³⁷na ḡbag gyam tal Zaitun, wurə ye lek̄ muatana nwu l̄ek̄pngali ta v̄e d̄eba s̄eteil̄ l̄ek̄ p̄e d̄in k̄e Muar l̄ebul̄k̄ suka ye ḡong nungnaləna pip nwu ni lang, ³⁸n̄e ni gei agya, 'Dimpak k̄e gub ko yi dre d̄ink̄ Ledāz̄e! T̄ema k̄e l̄euyil̄ se murə l̄e l̄euyil̄!p' ³⁹Ye Lefarisa leko dre ke legul ḡemzuavei nwu wurə geina agya, ⁴⁰'Lekyangavei, a zan ye lek̄ebomua.' Yesu vla ni gya, 'M̄ gei ya d̄e, n̄e ye legul nwu usəng, lang ye tal k̄e b̄okvei.' ⁴¹Yesu ḡbag v̄ata dre ganglangz̄ri, wurə na elle l̄euk̄ zri, ⁴²n̄e na gei agya, 'N̄e d̄ugi ya ira dre k̄e dāfar nwu, k̄e k̄aya, ye nungnwu k̄e yil̄eya l̄e t̄ema l̄eu! Basua l̄eko ya b̄uan v̄elang ni k̄eb̄. ⁴³L̄emmi ye dāfari d̄e k̄e yi l̄euya, nwu ye levum ya k̄e twaya nādre, ni gilingya ni wo, ni s̄ok̄ d̄ra ya ko nungd̄ra k̄e l̄eaya pip. ⁴⁴Ni gb̄ebya ni dang d̄emsua se ye lemongya. Ni mang tal koye l̄ezak l̄euzua bo, l̄emmi ya ira nungngi k̄eb̄, nwu Muar k̄e yidi v̄e yongya nwu. ⁴⁵Yesu ta d̄aturawabmuar wurə na tavə il̄e ye lek̄ nanungd̄ep turā, ⁴⁶n̄e na geini gya, 'Ni vla agya, 'Dāz̄emə k̄e uli l̄e d̄az̄ p̄enua,' Langku l̄eko ya bina l̄e v̄e ul̄a ye levani.' ⁴⁷su v̄e kyangavei vorə nwu pip dre turawabmuar. Ye ḡong era le era lefānuasuka se ye lekganga nungwarə l̄e Musa se ye le era ke legul k̄e yidi v̄ewobna, ⁴⁸nyiku ni yue nungdrā k̄eb̄, l̄em kika legul pip s̄ena k̄e larəna.

Chapter 20

¹Dāfar ko də, nwu Yesu və kyanga legul dāturawabmuar lang nəna gei ni nuasukateilə bonni, gōng era ke lefānuasuka se ye lekyangavei ləu nungwarə yə səna se se ye le-era. ²Ni geina suka, agya, "A gei bi də wotən nga dra və na ye nung nwuya? Ko būsə wo nga dra nwuya?"³Na gabni nua na gei agya, "Mə ma lang mə bībya suka bonni. Ya geimə nung ləu"⁴ vewolmyi kə Yona. Yə ləuyilə na ko yə sa kəye legul?⁵Ni mara ləzua buani nə no gei gya, "Nə bi gei bi 'yə ləuyilə,' lang na gei agya, 'Maka kəbi bākənak səni boyal'⁶ Langku nə bi gei bi, 'Sə ke legul,' lang ye legul nwu pip kəwā bi lətal, ləmmi ni ira nə Yona lenuatum kə Muar."⁷Wurə ni gabna nua ni gei agya yi ira veinwu yidə nwu kəbə.⁸Nung Yesu geini gya, "Lang mə ma bonni mə gei ya nungdra kə la mə nalə ye nung nwu bo."⁹Na gei nua mada nwu lə legul, "Ləbei ko də ləb yu inabi, na ngə və langyu lə legul, wurə na dua ləusua leko tana u vei tāna tura də.¹⁰Inabi wurə dui, na tum zəbana tākə ye lelangyū inabi suka kəni ngəna surə kab inabi na talə. Langku ye lekə langna yu inabi mua zəbana gbəbna, kə ni nantāna na dua nātuko.¹¹Yibalədra na tum zəbana ko bonni, yoni muana ni gbəb, ni nāna ləyī se nungkəusə, ni nanna na dua nātuko.¹²Yibalədra na tum kə tat kō yini muana ni ngə lua səna, ni nantana na dua.¹³Nanung leləu Inabi gei agya, 'Bə ləko mə naliya? mə tum yumə ko mə nasuka na nwu. Leko gi ni lang murəna.'¹⁴Ye lekə lang yu Inabi wurə lang na, ni māra ləzua buani, ni gei gya, 'Yu dāzəna nwu. Yibi wobna, nə nyi kə deiləi nungzəwa lə kəbi.'¹⁵Ni wanaləta mal krank yu inabi nung ni wobna. Bətən ləko leləu yu inabi kə naniləya?¹⁶Na yə yina wob ye lekə langna yu inabi nyi kəna ngə və lang yu Inabi nā ke leko ləkwinni." Ni larə nua, wurə ni gei gya, Muar kang!¹⁷Langku Yesu langni wurə gei gya, Bətən lə nungkə nungvla nwu: Tal ko ye lemyinung yiba nwu nung yi u lənyimmə kə nungmyi.¹⁸Kowoya nə yəuləu talnwu lang drena kə yārəzua. Langku nə woya talnwu yəuləuna lang kə berkəna.¹⁹Nung ye lekyanganungwarə se era ke lefānuasuka kə dei d'rə və muana, ləm ni iranə na twasuka nwu ləuni. Langku wurə ni su legul.²⁰Dre və bākikani səna, ni tum lebābivei ko kə pələuni mua ni lekənak, suka nə ni larə suka kəbaka nuana nyi kəni muana ni talə səke lenagub se le era ləusua.²¹Ni bībna, ni gei gya, "Lekyangavei, bi iranə mua geisuka se və kyanga nungkənak, nwu era ye dei simua ləu, bəla mua kyangavei lə gwanga ləu nungdra kə Muar.²²Ləuzwi kəbi kwa nungləusua lə Kaisarya, ko bakure kəbə? Yesu langku fāvə ira yikkə ni nə wurə na geini də agya, "Ya tā mə nāsə nungkurbā. killing kəwo se dīn kə wo ləuwiya? nung ni gei gya, "Kə Kaisar."²³Na gei ni gya, "Nyi ya ngə nungko nə kə Kaisar lə Kaisari, lang nungko nə kə Muar nyi ya ngələ Muari.²⁴Ni buan və yue nungkəbaka dre suka nwu na gei sī ke legul kəbə, ləuni wurə fəm sə və vla sukā nung ni usəng.²⁵Ye leko dre Saduki yə tāna, ye legul nwu kə gei agya və wurə ke leko bīra nwu ye ləu,²⁶ni bībna ni gei gya. "Lekyangavei Musa vəla bi gya nə nyinkə ləbeī bīra, na se ləse, yusurə ye nādreni, nyi nyinna kə ləbeī mua ləsē, kəni su yu lə nyinnā.²⁷Ye lenyin bon nara se kə nuasi zua ləse nwu, ni bīra ni su yu kəbə,²⁸se lə rabbi bonni.²⁹Kə tattī pəna, lang banungnhi yugul kə nāra yini bīra, yusurə ye.³⁰Tamallī ləsē yə bīra bonni.³¹Dāfar vəwuri bīua nyi, na uli lə sēkə woya? Ləm ni ləkə nara pip ni pəna lə ləse zuarə nə.³²Yesu geini də a, "Ye lekə dāgwam nwu və zualəse lang ni ngə ləse vəzuarə.³³Tənniyi ye leko ni langngi ni pei və ta dāgwam nwu kəni yue və wurī dre lekə bīra nwu ni zua ləse bo lang ni ngə ləse və zuarə ye bonni.³⁴Dreni kwin ye kə bīrā ko, ləm ni zəkazua se ye lenuatum kə ləuyilə se ye lemong kə Muar, lang ye lemong lekə wuri dre lekə bīrā.³⁵Ləusuka ke leko ni wurə nilə bīua nwu, Ni o lə Musa nə, dre kə vei nwu lə dākā, Nwu na lü Ledāzə lə Muar kə Ibrahim, Muar kə Ishaku, se Muar kə Yakub.³⁶Ləko na Muar ke lekə bīrā kəbə, bəla ke leko lə ngəma ləu, ləm ngəma ye ngəma pip kə kəna.³⁷Dre ke lekyanganungwārə vla agya, "Lekyangavei, a vla sukā ləuzui."³⁸Ləmmi ni bībna ye suka ko kəbə.³⁹Yesu geini də agya, "Na maka nyi kəni gei gya leyongləu yukə Dauda ya?⁴⁰Ləm Daudable ləuna gei dre drəngwol Zabura gya, Ledāzri gei lə Ledāzəmə gya, 'A u ləu nālenmə,⁴¹se nə ba a tam ye levəm mua lə bo da.⁴²Dauda langku kə lü Leyongləu lə 'Muar', bākə la nyi lə Dauda langku binalə yunaya?"⁴³Na geilə ye lekəbōna bīuasue ke legul pip gya,⁴⁴"Ya nakika ya səke lekyanganungwārə, nwu ni yidī və gā se gōng nungsə kəgyuna səni, lang se və nasuka gumvei nunyal dre lomu, se və ulə kənak turawabmuar, se log nung ulə ke legub və na ye zəwari.⁴⁵Lang bonni ni pə zəke lesēzəwa suka nungtang, ni yidī və penua ləgyuna suka murə. Log ke legul nwu vei ni yue kwan kə nyimmə

Chapter 21

¹Yesu aba ləuna yilə wurə na lang ye lenungzə ko və tua nungkurba dre dei turawabmuar. ²Nung na lang ləsezəwa leləbaka yikə twa anini rab. ³Wurə na gei agya, "Ləkənak mə gei ya də, ləsezəwa leləbaka twa nung dua kəye legul pip. ⁴Ye legul nwu pip ngə nung dre nungni kə kpngalə. Ləsezəwa nwu dre kə ləbaka na na ngə nungdāzəna pip. ⁵Ye leko tavə gei suka ləu turawabmuari, və mab nā ni mab na ləye tal kə malə se ye nungngələ, wurə na gei gya, ⁶"Lə suka ke nung nwuya langngi nwu, dāfar ko də kə yili nwu ni mang və uli ləuzuua kəni durə ni talə sua kəbə." ⁷Ni bənna bonni, agya, "Lekyangavei, geu ye nungnwu vei yikə nassə ya? Lang ye bə bi langngi nwu nə ye nungnwu bədi və nassəya? ⁸Yesu vla gya, Ya nakika ya sogi ni dəmya na. Ləm ye legul ləkpngali vei kə yili dre dīnmə, yikə gei gya, 'Mə na,' se, bonni lang vei bānə.' So gi ya muatā ni gəng. ⁹Nə ya larə tua vəsuvum se və wurələ kikavei nyi, so gi kikaya wurə gəng, ləm ye nung nwu rub kəni nassə ləzəmmi." ¹⁰Nung na gei ni də gya, "Ləusua ko kə wurələ ləusua ko, Dazənagub ko kə wurələ dāzənagub ko. ¹¹Lang ləugwam kə zeri pəvei ləkpngali, se və na gəng gom se ye nungyivei. Lang ye nung kə wurələ kikavei se ye gəng nungsābā səkə ləuyilə. ¹²Se nə ni bā nā səya ni naya lə yī, kəni ngəya turawabmuar se və numya tura numvei, ni yiləya lə səke legub se ye leləusua suka dīnmə dakei nwuni kə ye nung nwu nassə. ¹³Ye nung nwu lang kə yilə yalə dra və gei nung nwu ya ira ləumə ləu. ¹⁴Ləko so ya ngəm və gei tua kəya ləunyigwaya gəng ləzəmmi, ¹⁵ləm mə ngəya ye dra və gei sukā se yikkə, nwu ye lekə yibaya bəuan dei kə nasuka se ya bo ləu. ¹⁶Langku vei ye le tayya. se lenyin, levəbī se ye le dū ya kə ngəya nākə levumya kəni wob gwa dreya. ¹⁷Kowoya vei kə yibaya suka dīnmə. ¹⁸Langku nyi ko bāləuya bon kwin kə lā ye. ¹⁹Nə ya nyim nyiya nyi lang ya sop ngəma ya nə. ²⁰Nə ya lang ye lesuvum gəng Urshalima wō nyi, nyi lang ya ira nə və durəvei gbagbei nə. ²¹Bonnwu nyi ye leko dre Yahudiya sūdum twol tal, se ue leko nādre zəri dī dua, se ye leko ləudua geom nwu sogi ni yə ganglangzri gəng. ²²Ləm ye dāfarri dāfar vngozan, suka nyikə ye nung nwu ni vla nwu kə nassə bakure. ²³Vei bā ye lese leko ləfū se ye leko se lemong kə bela dāgwam kure nə! Ləm gəng və nayī kə fan ləu sua, se yualə kə Muar ləu ke legul nwu. ²⁴Yini wob nilə tua kafngai lang ni mua ye leko ləzəbā ni duarə ye ləusua ko, lang ye lesak bonni kə tam Urshalima sua, se nə dāfar ke lesak fāda. ²⁵Lang ya lang ye nungsābā nungkə far, se pī, se ye ben, se ləugwam bonni. Ye ləusua pip kika ni kə jimbā lang kə banglī suka və wurə kə gəngwuma se büləkki. ²⁶Ye legul ləkpngali kə sūvəli kə koi suka nung nwu ni ngəm kəyə ləukə ləugwam ləu. Ləm ye nyimmə kə ləuyilə lang kə zeri. ²⁷Nwuni lang ni lang Yukə Yugul kə yili dre tei se nyimmə se murəna. ²⁸Langku nə ye nung nwu zābi və nassə nyi, ya deilə bo ya aba ləuya yilə, suka ləm leyongya gbagvei nə. ²⁹su wa ni mafə ko gya, "Ya lang kab gol, se ta ye kab pip. ³⁰Nə ya lang yangni və nyui bək-bək nyi, lang ya lənāya ya ira nə dārə gbagvei nə. ³¹Bakure bonni, nə ya lang ye nung nwu kə nassə nyi, ya ira nə dāzənagub kə Muar gbagvei nə. ³²Ləkənak, mə gei ya də, dāgwam nwu kə duari ye se nə ye nung nwu pip nassə da. ³³Ləuyilə se dəmsua kə fāfā, suka mə kəna kə fā ye. ³⁴Ya nakika ya, so gi nyigwa ya dei sə suka və numin se nyi kə ləkə wobya gəng, se və dum ye nungkə tuko ləugwam, hā ya zra səya yə yue ya dre nyizra mua və zəbvei. ³⁵Ləmmi nung kə yi ləukə kowoya pip nwu u dəmsua ləugwam nwu. ³⁶Ya zra səya gəng vorə pip, səvə pēnua sukā kə ya yue sənyimmə kpngadə ya dīləu dre ke nung nwu vei kə nassə, se və dei sīkə Yukə Yugul. ³⁷Ye vorə nwu na kyangavei dā turawabmuar, lang nə ləvorə nyi lang na dīgwam tana u ləutal Zaitun. ³⁸Lə binī nyi lang legul pip yə suka və larəna dā turawabmuar.

Chapter 22

¹Luko minbang tang zukufrog ko yisti ye sri və gbagvei, ko ni lū lə və dəbaləuzə. ²Ye era lefānuasuka se lekyanganungwarə mara nungdra ko kə ni yue vəwob Yesu, ləmni sū legul.³Wurə Mungkulum ta ləunyigwa kə Yahuda Iskaryoti, nwu na dre lekə sob-ili-rab ləu. ⁴Yahuda wurə ta tāke era lefānuasuka se ye era turawabmuar tana gei seni nungdra və ngəni Yesu.⁵Wurə səni tei, ni gabnua və ngəna nungkurba. ⁶Na gabnua, nung na lang nungdra və ngəni Yesu nyi nung legul kəbə.⁷Dāfar tang zukufrog ko yisti ye sri yə, nwu rub kəni wob nungbā nungfānuasuka. ⁸Yesu tum Bitrus se Yona, agya, "Ya ta taya nabi zwi nungtang dəbaləuzri, suka kəbi tang." ⁹Ni bībna agya, "Vəkə latən mua yidi tabi nazwi?"¹⁰Na vla ni də agya, "Ya larə, nə ya ta ganglangzri nyi, lang ləbei ko də pə gip myiki ləuna kə wo ya. Ya muatāna nə tana ta dāzə kə laya nyi ya ta tana. ¹¹Nyi ya geilə ledāzri ya, 'Lekyangavei tum ya gya, "Tura mua le warə latən, nwu ni uli vei kəni tangnung dəbaləuzə se lekəbōna?"¹²Lang na ta ya nāsə gōng turakəzakləuzua dre brəmdə nyi kəya nazwi vei."¹³Banungngi ni ta, tani yue kobəya pip bako na gei ni nwu. Nung ni nazwi nungtang dəbaləuzri vei.¹⁴kəuləuwi pip, nung yini u sua se lekəbōna. Nung na geini agya,¹⁵"Nasuka və tangnung dəbaləuzə nwu se dīng nwuni kə ta dre və nayi.¹⁶Mə gei yadə ləm, mə tangnung ko se ya ye, se nə na ye nung pip dāzənagub kə Muar da."¹⁷Nung wurə Yesu pə deikraki, mal na warə Muar, nung na gei agya, "Ya nunung nwu, ya ngələzua buaya.¹⁸Mə gei ya də ləm, mə nu myisurukab ko ye, se nə dāzənagub kə Muar yi da.¹⁹Nung na pə zukufrog, mal na warə Muar, nung na op dre, na ngəni, nə na geini də agya, Nung nwu səmə nwu ə sukaya ləu. Ya na nungnwu kə niya ngəm lə vəmə."²⁰Na pə yikrak bonni malvə tangnung, na geini gya, Yikrak nwu nunglə vəngənuua kə fū dre yue mə, nwu kəu suka ya ləu.²¹Ya larə. Yugul nwu ngə mə nā legul nwu bi se na nuadei nwu.²²Ləm Yukə Yugul kə duari ləkənak mua nung nwu ni gei ləu. Langku deiləuna yugul nwu səna ni ngəmə ləu.²³Ni ta kə geiləzua buani gya wotən dreni nwu kə nanung nwu.²⁴Wurə ni ta və kwazua blani gya wotən kə ulə kə murə dre niya?²⁵Na geini də agya, "Ye gub ke lesak ulə lə ledāzəni, lang ye leko kə yue murə ləuni nwu nī lə ye leko kə na nungkənak lə ye legul ni.²⁶Rub kə nungnwu na səya banung bon kəbə. Tən nə yugul ko nə lemura dre ya nyi na uli ba lekə nyangngi pip, Yugul ko lekənak pip nyi na u mua le nanungnalə.²⁷Wotən yugul kə muriya, yugul ko u ka tangnung nwuya ko yugul ko yəunungngi nwu? Ko na yugul ko u kə tangnung kəbəya? Yira mə ma mə dreya lekə nanungnali bonni²⁸Langku ya kəya leko ya semə dre və dəbasəmə nwu.²⁹Mə ngəya dāzənagub mua nung nwu Tammə ngəmə dāzənagubbi nāmə,³⁰nyi kəya tang kəya nu se mə dāzənagub, lang ya uli ləu nungulə gub kə ya nakwan lə ye kabzə ke Leisraila sob-ili-rab.³¹Siman, Siman, a mua kika mua, Munkulum kə dei dra və yārəya langmua nungyita.³²Fāvəyam Muar sukamua nə, nyikə vəbākənag ya kunata gəng. Mal nə a kuo tāmua nyi a nyimsə ke nyimma.³³Bitrus geina də agya, Ledāzə, Mə mang mua ye ko turanumvei ko səvə bīrabúa."³⁴Yesu vla na də gya, "Mə gei mua nə, Bitrus, mua yibamə bo tat da nwuni kə gök el."³⁵Nung Yesu geini agya, "vətəu tumya yanglang ye nāya, lang sukabānungsə ye, se wongmu ləu, ya nayi kə bə nəya?" Ni gabnua agya, "Nung ye."³⁶Nang na geini də gya, "Luko bon, nə lugul ko də se yanglang nyi, na pə, se sukakəunungsə bonni. Yugul ko ye se kafngai kwin nənyi na pə nungsəna na dep kəna deplə kwin.³⁷Mə gei ya də ləm, nung nwu ni vla ləumə nwu rub kə nassə, 'Ni pəna mua lekə na nungkəbaka.' Ye nung nwu ni gei dəng ləumə nwu kə nassə."³⁸Nung ni gei agya, "Ledāzə, a lang! kāfngai rab nwu." na gei də agya, "Zəka də nə."³⁹Mal və tangnungnhi, Yesu wurə dua mua nungkə zē, na tol ləutal Zaitun, nung ye lekəbōna tol tāna vei.⁴⁰Ta ni peivei, nung na gei ni agya, "Ya penua nyim gi vəyəu ta kə pəya nə."⁴¹Na dua na mangni tana dei turā zəka lə və wā tal, nung na bā nuazilongna sua na yam Muar,⁴²na gei gya, "Dā, nə a gab nənyi, a pə yikrak nwu ləumə. Yibalədra kəko mə yidi kəbə, bla kəkwa nassa."Nungngi lenuatum ləuyilə yə fuk səna, ləkə nyimna səna. Dre və nayi nwu, na yam Muar si nyimdə, hā beizuə səna binata langmua yue kə fan səna ləkə yəu dumsua.⁴³Na wurə vəyam Muar, nung na yə tāke lekəbona, yina yue ni ni nunglau ləm vələ muani nə,⁴⁴nung na bībni a, "Maka kə ya laununglauwa? Ya wurə ya penua, suka gi vəyəu pəya nə."⁴⁵Na dre və geisuka yira, wurə ni lang, ye legul ləkpngali yə fuk, se Yahuda, kwin dre lekəsob-ili-rabbi, kəbni sī. Yina gbag səkə Yesu nung na gum na,⁴⁶langku Yesu geina agya, "Yahuda, mua ngə Yukə Yugul lə gumveiya?"⁴⁷Wurə ye lekong gyam kə Yesu lang nung nwu, wurə ni gei gya, "Ledāzə, bi gabni lə kafngaiya?"⁴⁸Wurə yugul kwin dreni gab sue kə zəba kə gong ke lefanuasuka kə Turawabmuar kəp suena kə ləu nālen.⁴⁹Yesu gei agya, "Zəka bonnə! Wurə na do sə suena, wurə dui."⁵⁰Yesu geilə gong lefanuasuka kə Tuawabmuar, se ye le era nwu gab na bonwu,"Ya yə se kāfngai se ye kabbua ya langmua ya yə ta kə levanniya?"⁵¹Far-far mə se ya dre turawabmuar, nāya do səmə kəbə. Nungkuni dəmvei dəmveiya nwu se sāya kə dre zil.⁵²Ni muana, kəni duarə na ləzəkkə gong lefanuasuka turawabmuar. Wurə Bitrus mua ta ni lətūrā.⁵³Malli ni map lua njng dəmvei dāzri kə ni u nungzua, Bitrus u nadre ni.⁵⁴Wurə zəba kə ləse ko langna dre kə gabvei kə lua na u, na bā nung səna wurə na gei gya, "Yugul nwu na se na bonni."⁵⁵Langku Bitrus nyimzang, ləkə gei gya, "Ləse, ira na kəbə."⁵⁶Malli tuab wurə yugul ko ləkwinni langna, wurə gei gya, "Mua ma mua bizua se ni." Wurə Bitrus gei gya, "Ləbei, mə kəbə."⁵⁷Mal awa kwin wurə yugul ko də dei səvə gei gya,

"Ləkənak sī na lə̄bei nwu na se na vətəu, ləm na lekə Galili,"⁶⁰ Langku Bitrus wurə gei agya, "Lə̄bei, ira kəm nung nwu mua gei nwu kəbə." Nyi tūra kəbə na nādre kə geisuka nwu wurə gək del.⁶¹ rə Ledāzə bina lang Bitrus, wurə Bitrus nhəmsuka nwu Ledāzə geina nwu gya, "Mua nyimzang vəkra mə bo tat da nungkuni kə gək del.⁶² Bitrus digwam wurə elle nyimdə⁶³ Wurə ye legul nwu kə lang Yesu wurə ni sē na kəni bina ni gbəbna bonni.⁶⁴ Ni kānungna kə ni bibna agya, "A geībi wotən lekə gbəb'a?⁶⁵ Ni gei ye nungko ləkpngalī kə Yesu, kə ni dalna.⁶⁶ Veikə ska bon, ye le era dre ke legul nwu gəmzua vəkə kwin, gong lefānuasuka turawabmuar se ye levlanung. Ni talə nalə sī ke lekəpdresuka⁶⁷ nung ni gei gya, "Nəmuia leyongləu nyi, a geībi də." Wurə na gei agya, "Ko nə geiya, lang ya gab ye.⁶⁸ Langku nə bibya nyi lang ya geinung ko ye.⁶⁹ Nyi ləko bon, yukə yugul vei kə u ləu nālen kə nyimmə kə Muar."⁷⁰ Wurə ni pip ni gei gya, "Mua yukə Muarra?" Yesu geini gya, "Ya geinə ya mə."⁷¹ Wurə ni gei agya, "Wo bi deivri kə bi larə naya? Bi lə ləubi bi larə nua na nə."

Chapter 23

¹Ni pip və gəmzua ni ni wurə, ni yilə Yesu lə sīkə Bilatus. ²Wurə ni təm səvə geina kə baka ləuna agya, " Bi yue ləbei nwu kə banglə ləusua bi, na yiba və ngə nungləusua lə Kaisar, nyi agya ni leyongləu, ni gub."³Bilatus ʃibna gya, "Mua gub ke le Yahudaya?" Yesu vla na suka nwu agya, "A gei ʃon." ⁴ Bilatus wurə geilə gong era ke lefainuasuka se legul nwu gəmzua gya, "Yue nungkəbaka səkə ləbei nwu kəbə." ⁵ Yira ni deiləu və gei gya, "Na gub kika legul, na kyanga nung dre kə Yahudiya, na zābī dre Galili kəna yilə vei nwu."⁶Bilatus larə suna nwu, wurə ʃib ko ləbei nwulekə Galiliya. ⁷Yina ira ləbei nwu ləusua kə Hiridus, wurə na tə Yesu lə Hiridus, nwu na ma na Urshalima dāgwam kure.⁸Hiridus lang Yesu, wurə səna tei pip, ləmmi na yidi və langna dəng. Na favə larə nung ləuna nə lang na yidi kə lang dre ke nungfəmləu nwu na nali ze nwu.⁹ Hiridus ʃib Yesu suka ləkpngali Yesu geina nungko kəbə. ¹⁰Gong era lefainuasuka se levlanung wurə deilə bo, səvə dalna nyimdə.¹¹Hiridus se le suvəmna, ni dal Yesu ni mamma səmvei. Wurə ni twana nungsə kə malə səna kəni kurə nalə ta kə Bilatus. ¹²Ləm Hiridus se Bilatus ni binalə ledū dāfar kure ne (nani dəng ni levumzua).¹³Bilatus wurə gəmnung ke era lefainuasuka se ye lenagub se gəmzua ke legul pip, ¹⁴na geini gya, "Ya yilə yugul nwu lə sīmə langmua ləbei ko kəbsi legul kə ləkə nanung baka, kə nə ni lang, Mə, yə ʃibna siya vei nwu, ye nung nwu ya gei ləukə ləbei nwu yə yue na se nungkəbaka kəbə." ¹⁵Nung yēbo səna, lang Hiridus bonni lang nung ye, ləm na ku na tumna tābi, na na nungko pei vəwobna kəbə. ¹⁶Bonni nyi mə gbebna lə zab, kə mangna nā. ¹⁷Ləko Bilatus kə ilə lenanungkəbaka vənum kwin lə ye Leyahuda dāfar zewari.¹⁸Wurə ni geilə ʃulək, agya, "Duarə ləbei nwu, kə ngəbi Barnabas!" ¹⁹Ləbei nwu lə Barnabas nwu nanu nā ni numna turanumvei suka və wurələ kikavei se wobvei ganglangzə. ²⁰Bilatus bina geini suka ko, kə yidi və mangnā lə Yesu. ²¹Wurə ni bəkvei nyimdə gya, "Pē na ləukab, pē na ləukab. ²² Na geini ko kə bō tat gya, Makā, nungkəbaka bətən ləbei nwu naya? Lang kəm nung nwu na na pei və bira ʃua səna kəbə. Bon nwu nə gbebna nyi lang mə mangna nā."²³Langku ni dei ləu və bok lə ʃulək kə nyimmə, ni yidi gya ni pēna, wurə ni mua kika kə Bilatus lə bəkvei ni. ²⁴ Bakure nung Bilatus wurə gabni nua. ²⁵Na ilə nilə yugul ko ni yidi nwu vənum tura numvei nwu na lewurələ kikavei se və wobvei. Nyiku na ngəni Yesu kəna suka ni yidina.²⁶Ni dre və duanalə, wurə ni mua Siman kə Sirin, nwu dre wo kə yə ləusuā, ni bā na kabkəgəng ləu na pə, na muarə tā kə Yesu.²⁷Ye legul ləkpngali bālə ye lese mua tāni dre banglənyi se vəkau nungmyi. ²⁸Yesu bina nungna səni, geini gya, "Ye lemong kə ləse Urshalima, ya elle suka mə gəng, ya elle suka ləuya se lemongya."²⁹Ya lang, ləm dāfarri kə yili də nwu lang ni gei gya, "Dimpak ye le dəkəm nwu su yu kəbə se mi ko ni aung kəbə."³⁰Nyi ni zābi və geilə galkyuam gya, 'A yəu ləubi.' Lang ni gei lə ye gumtal kə lura gya, 'Ya kāləubi.'³¹Nə ni naye nung nwu yira kab lə bərə se yangna ləkə billing, gbangta nə na kwoi nyi ta kə nali bəkaya?"³²Ni duanalə və wob se le ləbei ko də rab, le nanungkə baka.³³Ni peivei nwu ni lū lə "Gəngləu," nung ni pēna vei se ye lebaka kika - kwin ləu nəlenna lang kwin ləu nāmaina.³⁴ Yesu gei a, "Dā, a kəuni də ləta, ləm ni ira nung nwu ni nali nwu kəbə." Nung ni sārəzia, ye leko kə yue dre ke nungsəna ləu. Ye legul dei ləkə langni lang ye lenagub kəni ləkə səna, agya, "Na yongləu leko. Boi na yongləuna bonni, nwunə na Leyong səkə Muar, nwu dīlənalə ləu."³⁶Ye le suvum gei wei səna bonni, ni wō ni gbag səna wurə ni ngəna myinung kə nyuila,³⁷ nə ni gei gya, "Nə mua gub ke Leyahuda nyi, a yong ləumua."³⁸ Nungvla də dāləuna yilə gya, "Gub ke Leyahuda nwu."³⁹Kwin dre ke lebaka kika nwu rab ləu kab yilə nwu dal gya, "Mua leyongləu kəbəya? A yong ləumua se bi."⁴⁰ Langku kə kwinni zanna gya, "A sū Muar boyə? mā kwan ya kwin sena bia.⁴¹Və ulə kəbə veinwu ləuzwi, bi mua kəbə nungsə nungkəbaka bi. Na ləbei nwu tən banglə kəna nungkəbə."⁴²Nung na gei gya, "Yesu, a ngəm vəmə nwu na ta dāzənagubmu ləu." Yesu geina gya,⁴³ "Mə geimua gwanga dasi nwu mua uli semə zəkəteilə."⁴⁴Gin ʃon nāsin mal və pēna, wurə vei bāzil ləusua pip gin ʃon lasong mal və pēna⁴⁵ langmua tən far yəu-yəu. Nung gang turawabmuar gabzua rab səkə yilə fanlə sua.⁴⁶Yesu elle lə ʃulək nyimdə kə gei agya, "Dā, a ngəma mə dānamua nə." na gei ʃon nung ngəmama di səna.⁴⁷Era ke lesuvum nwu lang ʃon wurə na ngə murə lə Muar, na gei gya, 'Ləkənak ləbei nwu le nanungkənək.'⁴⁸Ye legul nwu yə gəmzua suka kəni lang ye nung nwu nasə nwu lə nungni, ni ku nə ni gbebna ləunyigwani.⁴⁹Ye leko irana pip, se ye lese nwu muatāni lang yira ni Galili nwu, dei lə tūra, ləkə lang ye nungngi.⁵⁰Ya lang yugul ko də dinna Yusuf, nwu nw dre ke le era lelangdresuka. Na də se kika kənək se kə mali pip.⁵¹Ləbei nwu gab nungnwu se d'rə ko ye lelangdresuka pə nwu kəbə. Na wurə Judiya kə dre Arimathiya; na dei kəna və dazənagub kə Muar.⁵²Ləbei nwu yə tākə Bilatus yəbuam busə kə Yesu.⁵³Na fannalə sua, kəna kulam səna lə landa kə mälə, ta na bā na dābua kə fū ko ni kōrə dre tal, nwu ni dəbə və bā yugul vei kəbə ləu.⁵⁴Dāfar ko legul kə na zuini, lang gabveisəka Far Asabar.⁵⁵Ye lese nwu yə se Yesu dre kə Galili, ni dua ni ta tani lang zori vei nwu ni bā ʃusəna də.⁵⁶Ni ku tāni, ta ni nazui nungpəkumsə se ye nyui. Nung ni ngəma dāfar Asabar mua nung nwu nungwarə ni gei ləu.

Chapter 24

¹Lə sīvei dāfar kə nuasi dre lomu, wurə ni yə ləuzori, ni yilə ye nyui pə kumvei ko ni map nwu. ²Ta ni yue ni tuak tal nua ɓuazori ni bā gyamkwin nə. ³Ni ta ɓua, bäsua ku tani yue glumsə kə Ledazə Yesu kəbə. ⁴Nanungngi ɓon, ni dre və sāvei ləu nung nwu, puka wurə ye legul də ɓon rab, dei gyam ni dre nungsə kə yummə. ⁵Səvələ mua ye lese wurə ni təm ni tuka ləuni sua, ni geilə ye lese a, "Məka kə ya dei va lengəma dre ke lekə firā?" ⁶Na ye vei nwu, na wurə nə! Ya ngəm nung nwu na geiya də bali nwu ya dre Galili ləu, ⁷nwu agya ni ngə Yukə yugul nāke leləbei le na nungkəbaka kə pēna gwa kab, nə ləukə bō tat nyi na wuri ko. ⁸Ye lese wurə ngəm ye suka nā, ⁹ni mang ləuzori ni ku ni gei lə lekə sob-ili-kwinni se tā ye lekure pip. ¹⁰Nungngi Maryamu Magadaliya, se Yuwanna se Maryamu nakə Yakubu, se ta ye lese kure se ni nwu yini geinua ke nungnwu lə ye lenuatumna. ¹¹Ye lekəbona pə nuatum nwu pip langmua suka kə tuko, ni bākənak sə suka ke lese nwu kəbə. ¹²Yibalədra Bitrus deiləbo, su dum ta ləuzori, ta na təm na zuara ɓua, na lang ye landā kəu tuko. Nwuni Bitrus ku zəna, ləuna ləkə fəm səkə nungnwu. ¹³Ya lang, ye leko rab dreni kə ta zəkənyang nwu ni lu gya Immawus bizua dāfar nungngi. nādre na se Urshaluma mel ɓon nāra. ¹⁴Ni gei ye nungnwu pip ɓuani ləu ke nung nasə nwu. ¹⁵Ɓon nwu, ni gei lang nəni ɓibləvei ɓuanī, nung Yesu lə nāna yə muatāni na wō bizua se ni. ¹⁶Nyiku ni ira na kəbə. ¹⁷su wurə geini gya, "Bətən ya gei suka ləuwi ləkə rabyā ləudra?" Ni dei nyigwani wurə bangla. ¹⁸Kə kwin dreni dīnna Kilobas. vlana də gya, "Mua bula ɓon kwin dre kə Urshalima nwu nwu ira ye nung nasə nwu kəbəya?" ¹⁹Yesu geini də, "Ye bəya?" Ni vla na gya, "Ye nung ləukə Yesu lekə nazarat, na lelangvei, na na ye gōng nungnalə se ye suka sī kə Muar se ye legul pip, ²⁰se nungdra nwu gōng era ke lefānuasuka se ye lenagub ləusua ngəna tani bangləna kəni pēna ləukab. ²¹Langku bi bānyi səna vei kəna soblə Leisraila. O, ɓakure kəbə ɓonni, bokə nungnwu tat kə nasə ləko. ²²Langku ɓonni ye lese ko dre bi sāka ləbinī ta ləuzori, nuasuka ni fəmləu bi mə. ²³Bali ta ni yie ɓusəna kəbə, ni yə, yini gei gya ani lang dre killing bonni ye lenuatum kə ləuyilə gei gya na wurə nə. ²⁴Dre ke leləbei nwu se bi ta ləuzori, ta mi yue ba nung nwu ye lese gei ləu. Nyiku tən ni langna kəbə. ²⁵Jesu geini gya, "Ya leləbei lesula se nyigwa kə ɓina ko gab və bākənak sə nung nwu ye lenuatum kə ləugwam gei nwu!" ²⁶Nani ləuzwi kə leyongləu nayi ləuke nung nwu kə malli yina yue murə kəbəya? ²⁷Zābi səkə Musa talə səkə lenuatum kə ləugwam, Yesu geini nung ləuna lənāna dre ke nungylā pip. ²⁸Ni gbag zənwu ni tali nə, Yesu nanungna mua tən ni tali kəni sī. ²⁹Wurə ni yamna, ni gei agya, "A u se bi, ləm badi və yəu kə far nə." nung Yesu ta u se ni. ³⁰Nungngi, bali nwu na u na tangnung seni, na pə zukufrokki, na yam Muar, nung na op dre, na ngəni. ³¹Nanung nūng ni wurə aba, ni irana, wurə na lātuko səni. ³²Ni geiləzua ɓuani a, "Gyeu ləunyigwabi bangla kəbə, nwu na geisuka se bi ləudra, balinwu na ababi ye drəngwoliya? ³³Ni wurə dre kə bali kurə, ni ku Urshalima. Ta ni yue ye lekə sob-ili-rab gəmzua, se ye leko seni nwu, nə ni gei gya, ³⁴"Ləkənak Ledazə wurə nə, na fu səkə Siman." ³⁵Nung ni geini nungnwu nasə ləudra, se nungdra nwu Yesu yə ő ni ləuna səvə op zukufrok bonni. ³⁶Ni gei ye nung nwu, wurə Yesu yə dei nādreni, na geini də gya, "Təma u seja." ³⁷Langku ni yāvei vələ wurə muani ɓonni, ni lang bang a yuakə baka. ³⁸Yesu geini a, "Maka kə kika ya wurəya? Maka kə ya ɓibsuka ləunyigwa ya?" ³⁹Ya lang ye nāmə se bo mə, mə lənāmə. Ya do səmə kəya lang. Ləm yuakəbaka ye se nyamsə se kob, bako nwu ya lang mə se nanung." ⁴⁰Na geini suka nwu, nung na ő ni ye nāna se bona. ⁴¹Yira ni ɓuan ni bākənak də kəbə nākə səteilə, se vəfəmkə ləuni. Yesu geini a, "Ya də se nungkə tangnga?" ⁴²Wurə ni ngəna dei kə bap, ⁴³nung na pə na tang sini. ⁴⁴Na geini agya, "Balinwu mə seja nwu, gei ya mə ye nung dre drəngwol nungwarə kə Musa se ye lenuatum kə ləugwam se Zikənak (Zabura) rub kə nasəna. ⁴⁵Nung na abə ləunyigwani, suka nyikə ni ira ye suka kə Muari. ⁴⁶Na gei a, "Bako ni vla, agya Leyongləu yikə nayi, kəna wurə dre lekə firā ləukə bo tat. ⁴⁷Ya gei və pinadra se və kəu nungkəbaka ləta lə ye ləusua pip dre kə dīnna, zābī səkə Urahalima. Ya lang ya laraye nung nwu pip nə. Ya lang, mə ngəya nungnwu Tammə ngənua səri ləu. Nyi ya u sir dre ganglangzri se nə ni ngəya sənuimmə ləuyilə da." ⁴⁸Nung Yesu kəpni sī ha tani ɓadilə Bethanya. Na pə nāna yilə na kəunilə təma ləu. ⁴⁹Bali nwu na kəuni təma nwu, na mangni ni pəna ni talə ləuyilə. ⁵⁰Bonni nung ni wap na, wurə ni ku Urshalima se səteilə kpngadə. ⁵¹Ni u far-far turawabmuar kə nə ni wap Muar.

John

Chapter 1

¹Lə nuasī nungsuka də, nungsukā se Muar, lang nungsukā nanunglə Muar. ²Nā nwu lə nuasī na se Muar. ³Bəya pip ni mab sē na, nə səna kəbə nyi nung ko kwin ye nwu ni map kə mabsə. ⁴Nā ləbīnā ngəma, ngəma nwu nung lənung langvei ke legul pip. ⁵Lua kə gapvei dre zil, lang zilli dua ləuna kəbə. ⁶Ləbei ko də nwu Muar tum na, dyinna Yona. ⁷Na yə vəgei nung ləukə gapvei kə lua, kə legul pip bā kənak tākə sukana. ⁸Yona nung lə vəgapvei kə lua kəbə, na yə sukā kəna gei nung ləukə lua. ⁹Lua kənak, nwu kə gapvei lə legul pip, kə yə ləugwam. ¹⁰Na

ləugwam, lang ni map ləugwam səna, yiбалədrā ləugwam ira na kəbə.¹¹ Na yə take lekə kəna, langku lekə kənā muana kəbə.¹² Langku ye leko ləkpngalī muana, nwu ni bākənak sə dyinna ləu, na ngəni nungfra kəni ulə lemōng kə Muar.¹³ Leko ni súni dre kə yue kəbə, lang dre kə sə kəbə, lang dre vəyidī kə yugul kəbə, Tənnyi dre vəyidī kə Muar.¹⁴ Nungsukā yə bina lə nyamsə u nādre bi, bi lang mālə na nə, malə ko langmua kə yugul ko nwu bon kwin yə səkə Tayuri, vətəmanyi se gwanga ləkpngalī səna.¹⁵ Yona gei nungləuna lə əulək, agya, "Nā nwu mə gei nung ləuna mə, 'Yugul nwu kə yili tāmə nwu na dua mə nə, ləm na dua mə sī nə."¹⁶ Ləmmi dre kə və bangnābīveina ləkpngalī bi yue və bangnabīvei ləu-ləu¹⁷ Ləmmi ni ngə nungwarə tākə Musa. Və bangnābīvei se gwanga yə səkə Yesu le yəngləu.¹⁸ Yugul koye lang Muar ko gyeuwa pip. Na bon kwin se Muar bla, nwu na gyam kə Tayuri, Tayuri bā na ni ira na.¹⁹ Nung nwu Yona gei nwu far nwu ye Leyahuda Urshalima tum ye lefānuasuka se le vəbī kə Levi tāna tanı əip na gya, "Mua woya?"²⁰ Na vla nī ləunyigwa kwin na nyim zang kəbə, langku na vla gya, "Mə Leyəngləu kəbə."²¹ Boni nung ni əip na gya, "kə mua wotən na?" Mua Iliyaya?²² Na gei gya, "Mə na kəbə," ni gei gya "Mua le gei nuatum kə Muar ra?" na vla gya "O' o".²³ Nung ni əip na gya, "Mua woya, sukā kəbi vla lə leko nwu tumbi nwuya? Bətən mua gei ləumuaya?"²⁴ Na gei gya, "Mə əulək nwu kə ellē dākānanyam"²⁵ Ya map nung dra kə Muar dei sriet,bakonwu Ishaya le nuatum kə Muar gei nwu.²⁶ Ləko ni tum ye ləko dre ke Lefarisa,²⁷ nung ni əip na ni gei gya, "Suka bə kə mua wolmyi na mua le yəngləu kəbə, mua Iliya kəbə, mua lenuatum kə Muar kəbə ləu?"²⁸ Yona vla nī gya, "Mə wolmyi lə məkyi. Langku yugul ko dei dre ya nwu ya ira na kəbə."²⁹ Nā nwu na yili tāmə nwu, pei və bira bəl wangmu na kəbə.³⁰ Ni na ye nung nwu Betani dəbə sue Urdun vei nwu Yona kə wolmyi dənwu.³¹ Gapveisəka Yona lang Yesu kə yili səna nung na gei gya, "Ya lang Yu Banggam kə Muar nwu pa nungkəbəka kə ləugwam!"³² Nā nwu lə yugul nwu gei mə na yili tāmə nwu na dā mə nə, ləmmi na dua mə sī nə.³³ Ira na kəbə, langku əakure bonnwu kəni ilə bī nalə Leisraila gya yə yimə wolmyi lə məkyi.³⁴ Yona gei nung ləuwi, agya, "Lang killing kə fanni ba gənglə ləuyilə, nung yi u ləuna."³⁵ Ira na kəbə, langku yugul nwu tum mə gya yə wolmyi lə məkyi nwu geimī gya, 'Nə ya lang killing kənak yə u ləukə yugul kə laya nyi, nälə le wolmyi lə killing kənak.'³⁶ Lang pip lə nungmə nə, lang gei mə yugul nwu yukə Muar.³⁷ Boni, gapveisəka, Yona dəi se lebōna bon rab.³⁸ Ni lang Yesu kə wowo gyam ni nang Yona gei gya, "Ya lang, Yu Banggam kə Muar."³⁹ Ye lebōnā bon rap larə na gei nung nwu, wurə ni mua tā kə Yesu.⁴⁰ Nung Yesu bina lang ni ni yili tāna nung na geina gya, "Bəya yidiya?" Ni vla gya "Rabbi (nuavə lekyangavei). Və ulə mua la ya?"⁴¹ Na gei gya yəya lang, nung yəni lang və uləna, ni u sena dafar kure, far yə yəu nilə.⁴² Kwin dre ni nwu rab lārə suka ka Yona mua tākə Yesu nanglə Andrawus nyin kə Siman Bitrus.⁴³ Lə nuāsi na yue nyin na Siman nung na geina gya, "Bi yue Messiah nə (nuavə Leyəngləu)."⁴⁴ Na yə nalə tākə Yesu nung Yesu lang na wurə gei gya, "Mua Siman yukə Yona, ni lūmua ta lə Kefas (nunglə Bitrus)".⁴⁵ Diveisəka, Yesu kə yidi və dua Galili, yəna yue Filibus nung na geina gya "A mua tāmə."⁴⁶ Filibus lekə Bethsaida, gəngzə ke Andrawus se Bitrus.⁴⁷ Filibus yue Natanailu nung geina gya, "Nā nwu Musa vəla nung ləuna dre nungwārə nwu, se ye le nuatum kə Muar ləugwam nwu, bi yue na nə; Yesu yukə Yusufu, lekə Nazareth."⁴⁸ Natanailu geina gya, "Wurə nung kənak di dre Nazaratta? Filibus geina gya, "A ya lang."⁴⁹ Yesu lang Natanailu kə yəli səna wurə na gei nung ləuna gya, "Ya lang, le Israila kənak nwu drəng ye səna."⁵⁰ Natanailu geina gya, "Ana bəka kā ira məya?" Yesu vla na agya, yira Filibus lūmua kəbə nwu langmua bikab gol nə."⁵¹ Natanailu wurə vla agya, "Rabbi, mua Yukə Muar! Mua gub Leisraila."⁵² Yesu vla geina gya, "Ləmmi gei mua mə, 'lang mua bī kabgol,' nung a bākənak nwuniya? Vei lang mua lang ye nungko nwu mu dā ko."⁵³ Nung na gei gya, "Gwanga, gwanga, mə geiyā də, ya lang ləuyilə lə aba, ye lenuatum kə Muar ləuyilə ləkə tuol lang ləkə fan ləu kə Yukə Yugul."

Chapter 2

¹Tamal bō tat, zuarə də kāna kə Galili, lang nakkə Yesu də vei boni. ²Nung ni tumvei ləukə Yesu se lebōna. ³Nung myisurukabbi fā, wurə nakkə Yesu geina gya, "myisurukabbi fānə." ⁴Yesu geina gya, "Ləse, suka bə ka yə tāməya? Dāfar mə yira yi kəbə." ⁵Nanna geilə ye zəbā gya, "Nəna geiya bəya nyi ya na." ⁶Ləko zā məkyi bon nāsin vei nwu ye Leyahuda kə nala zəwarə zē ləu, zā kə laya kə pə gip. ⁷Yesu geini gya, ya kəu məkyi yī dre zā nwu pip, nung ni kəu yī ye zā pip. ⁸Nung na geilə ye zəbā a, "Ya na tuap ya talə tākə era legapnuntang zuari." Nung ni na bakure. ⁹Era ke legapnuntang dəbā məkyiri bina ləmyisurukap nə, na ira vei nwu myi yidə nwu kəbə, (langku ye zəbā nwu na məkyiri nwu ni ira kəni nə). Nung na lū lefbeizuari ¹⁰na geina gya, dugi ni ngə myisurukap kə teili lə yugul kə laya pip ləsī nu dakei nwuni kəni nukə baka. Langku ya bā myisurukap kə teili sua nungkuni ya dyililə gigeu nwu. ¹¹Nung fəmləu kə nuasi nwu Yesu na Kana ləusua Galili, na dīlə bī māləna, ye lebōna bā kənak səna. ¹²Tamal nungnwu wurə Yesu, se Nanna, se ye nyinna, se ye lebōna ni fan Kafarnahum ni u vei tuap. ¹³Ləko nwu dāmin dəbaləuzə ke Leyahuda gbagveinə, nung Yesu tol Urushalima. ¹⁴Na yue ye ledyep nyak, se banggam, se ye banzəm (bamłə) se lepina nungkurba ni u vei. ¹⁵Boni na yui twal ləbəl na nanlə tāni pip dā Turawapmuar, ye ledyəp ba se nyak. Na yārə nungkurba ke lepina nungkurba na yarə ye tebur ni ləzua pip. ¹⁶Na geilə ye ledəp bangzim (bamłə) gya, "Ya ye ye nungnwu ya duarələ vei. Ya bina zəkə Tammə lə lomu gəng." ¹⁷Ye lebona wurə ngəm nungvla nwu gya, "Və nasuka zəmua yī ləunyigwa mə." ¹⁸Nung ye le era ke Leyahuda vla na gya, "Nungsāba kə la mua tā bī nadə, nwu zē mua nalə ye nung nwuya?" ¹⁹Yesu vla gya, "Ya dūrə turawabmuar nwu, lang dre kə bo tat mə myi nādə. ²⁰Nung ye le era Leyahuda gei gya, turawabmuar nwu ni pə sal fārab ili nāsin kə ni myina, nung mua-mua myi sri ləukə bō tat wa? ²¹Langku na kəna nyi, na gei nung ləu bəmsəna nung lə turawabmuarri. ²²Mal və wurəna bua nung yəunyi ke lebōna gya na gei nungnwu vətəu nə, nung ni ba kənak sə ye nungvla kə Muar se suka nwu na gei nwu. ²³Ləko vorənwu na dre Urushalima vəna dāmin dəbaləuzə nwu, ye legul ləkpngāli bakənak sə dyinna nwu ni lang nungsāba nwu na na nwu. ²⁴Langku Yesu ba gwanga səni kəbə sukā na ira ni pip nə. ²⁵Ləmmi na yidī kə yugul ko geina nung ləukə ləukə yugul kəbə, ləmmi na fāvə ira nung ləunyigwa kə yugul nə.

Chapter 3

¹Ləko Lefarisa ko də ḥyin na Nikodimu, era ke Leyahuda. ²ləbei nwu yə tākə Yesu lə vorə yəna geina agya, "Rabbi, (nuavə lekyangavei) bi ira nə mua lekyangavei nwu yə səkə Muar ləu, ləm Yugul kō yē kə na nungsāba nwu mua nali nwu sē ne Muar se Yugulli da." ³Yesu vla na a, "Gwanga-gwanga, nə ni map ni su nāsə kə yugul kəbə nyi na lang dāzənagup kə Muar ." ⁴Nikodimu geina agya, Ni map ni su nāsə kə yugul baka nwu nəna kōra nə ləu? Na buan na ku dafu kə nanna kəni suna kowa?" ⁵Yesu vla agya, "Gwanga gwanga, nə ni su yugul səkə məkyi se killing kəbə nyi, nata dāzənagub kə Muar ye. ⁶Nungko ni suna dre kə sə nyi nungkə sə, lang nungko ni suna dre kə killing nyi kə killing. ⁷Sogi ləuya fəm gəng nwu geiya mə, 'Rub ni map ni su nāsəya ko da.' ⁸Yua kə gbəbbi veiko nwu na yidi nwu, ya larə bülək na, langku ya ira vei nwu na dīdə nwu kəbə ko veinwu na tali nwu kəbə, Banungko ye leko nwu ni suni dre killing. ⁹Nikodimu vla geina gya, "Ye nungnwu kə nassə bəkə laya?" ¹⁰Yesu vla geina gya, "Ma mua lekyanga Leisraila, yibalədra a ira nungnwu kəbəya?" ¹¹Gwanga - gwanga, mə geiyā də, bi gei nung nwu bi ira nwu, bi gei nung ləukə nungko bi lang nwu, yibalədra ya mua nungnwu bi geinwu kəbə. ¹²Nə geiya suka ləuke nungkə ləugwam nə ya bākənak sri kəbə nyi, ya nali baka kəya bākənak nwu nə geiya suka ləuke nungkə ləuyiləya? ¹³Yugul koye tuol ləuyilə sə bla Yugul konwu fan ləuyilə nwu, nuavə Yukə Yugul. ¹⁴Mua nungnwu Musa gap byak yılə dākānānyam nwu, bakure boni rub lang ni gap Yukə Yugul yils. ¹⁵Sukā kə leko nwu bākənak səna nwu yue ngəma kəding. ¹⁶Ləmmi Muar nasuka kə ləugwam dīng, nung na ngə yuna bon kwin kpləng, sukā kənə woya bākənak səna nyi, na bira ye, langku na yue ngəma kəding. ¹⁷Muar tum yuna ləugwam sukā kə yina twa ləugwam ləkwan kəbə, tənnyi kə ləugwam yue sop səna. ¹⁸Yugulko bākənak səna nyi ni twa na ləkwan ye, langku nə yugulko bākənak səna kəbə nyi ni fāvə twana ləkwan nə sukā na bākənak səkə dyinkə Yugul nwu bon kwin nanglə Yukə Muar nwu kəbə. ¹⁹Nung nwu nang lə lum və nakwan: və gapvei kə lua yə ləugwam, basuaku legul nasuka zil dā gapvei kəlua sukā ye nungnaləni lə bakā. ²⁰Ləmmi yugulko kə na nungkəbaka nyi na yiba gapvei kəlua nə, na yə sə gapvei kəlua ye sukā gi nungkəbaka na ta və lau nunwgamvei nə. ²¹Tənnyi, yugulko kə na kəna nungkənak nwu nyi, na yə sə vəgapvei kəlua sukā kəni lang ye nungnaləna lau nunggwamvei sī ka Muar. ²²Tamal nungnwu, Yesu se ye lebona ta ləusua Yahuza. Tana u vei seni bō nanungnə na wolmyi lə legul. ²³Ləko Yona boni kə wolmyi lə legul dre Aenon gbag salim sukā ləm məkyi vei ləkpngali. Ye legul kə yə səna lang nəna wol ni myi, ²⁴ləmmi lang yira ni tua Yona tura numvei kəbə. ²⁵Nung yurasuka wurə wurə nādre ke lebō kə Yona se Leyahuda ləu dāfar zuab nungkəbaka. ²⁶Ni dua tākə Yona tani geina gya, "Rabbi, yugul nwu sē mua nuasue Urdun dəbagwam wuli, nwu a gei nung ləuna nwu, a lang, na wolvei, legul pip kə bā lətāna." ²⁷Yona vla ni gya, yugul kō ye bwan kə mua nungkō se nə ni ngəna ləuyilə da. ²⁸Ya lə nāya, ya bwan və gei nung ləu nung nwu gei mə, 'Mə Leyɔngləu kəbə,' langku tən nyi, Ni tum mə tum yəunasi nwuni kə na. ²⁹Ləsefū ulə kə beina, ləko ye ledu kə ləbei, nwu ni dei ni larə na nwu, ni dəbə sətəilə lə kpngali ləm suka bülək kə ləbei. Nungnwu, nung, sətəilə mə u də pip. ³⁰Nakəna rub na tualəu, langku məkəm rub mə kunāta. ³¹Yugul nwu yə ləuyilə nwu nalə ləu pip. Yugul konwu ləugwam nwu na na yə səkə ləugwam lang na gei nung ləukə ləugwam. Yugul nwu yə ləuyilə nwu nalə ləu pip. ³²Na gei nung ləu ke nungnwu na lang lang na larə nwu, langku yugul koye mua sukana. ³³Woya nə mua sukana nyi na gab nə Muar nung lə gwanga. ³⁴Ləmmi nə woya Muar tumna nyi lang na gei suka kə Muar. Sukā na kira killing kira kə ngə bo. ³⁵Tari kəna suka kə yuri nung na ngə ye nung pip nāna. ³⁶Yugul konwu bā kənak səkə yuri nyi, na də se ngəma kə dīng, Yugul konwu mua suka kə yuri kəbə nyi, na lang na yue ngəma ye, langku yualə kə Muar kə dei ləuna.

Chapter 4

¹Ləko Yesu yi Ira bī gya ye Lefarisa larənua vəwolmyi na lə legul kpnga dā kə Yona nə. ²(Yesu lənāna kə wolmyi kəbə, tən nyi, ye lebona), ³Na mang Yahudiya na ku tāna kō na ta Galili.⁴Muana kak kə tana muakə Samariya. ⁵Nung nayə ləusua lekə Samariya, nwu ni lū gya, Saikar, gyam dəmvei nwu Yakub ngələ yuna Yusuf ləu.⁶Buamyi kə Yakub vei. Fā Yesu səvə wō nanung na u nua buamyi. Far loi gbag və yəuwi nə. ⁷Ləse Lesamariya yə və bāmyi, Yesu geina gya, "A ngəm məkyi də nū." ⁸Ləm ye lebona dua ganglangzə və dyəp nungtang nə.⁹Nung ləse Lesamariya geina gya, "Kə nali baka tən mua nwu, lə Leyahuda, kəmua bib mə, ləse le Samariya, məkyi kə nuləya? Ləmmi nung yebo wō ye Leyahuda ləzua se Lesamariya.¹⁰Yesu vla na gya, "Du nə a ira nung-ŋələ kə Muar nə, se Yugul nwu kə geimua suka gya, "A ngəm məkyi kə nulə nwu nə nyi, 'dūgi du lang mua yam məkyi kə ngə ngəma nāna.¹¹Ləsē wurə geina də gya, "Lekyangavei nung bā myi ye nāmuia, se lang dā buamyi lə lūra. Mua yue məkyi kə ngə ngəma latən?¹²A mu a dā Tabbi Yakub nəya nwu ngəbī bua myi nā boni na nuvei se ye leməngna se ye nungba na nwuya?¹³Yesu vlanā də a, "Woya nəkə nu məki buamyi nwu nyi ērə kəna na kō na.¹⁴Langku nə Yugulko nwu kə nū məki ko mə ngəli nwu nyi ērə nāna kō bo. Tənniyi məkyi ko ngəna nwu kə uli lə nuabəngmyi səna, və būnā yikə yilə və yue ngəma kə ding.¹⁵Ləsē geina a, "Lekyangavei, a ngəm məkyi nwu nu sukā kə erə nāmə kō gəng kə yə ləmə bā myiki vei nwu gəng."¹⁶Yesu geina də gya, "Ata, tā lū beimua, kəya yi vei nwu sena.¹⁷Ləse vlna a, "Beimə ye." Yesu vla na gya, "Ləuzui nwu a gei mua, "Beimə ye nwu,"¹⁸Ləmmi ye beimua bon nob, kəko nwu mua sē na nwu beimua kəbə, suka nwu a geinwu gwanga.¹⁹Ləse geina gya, "Lekyangavei, mə langngi mua le nuatum kə Muar.²⁰Ye letabbi wabnung ləutal nwu, langku a gei mua Urushalima nunglə veinwu legul dūgi kə wap Muar vei.²¹Yesu geina gya, "A bā gwanga səmə, ləse, dāfarri də kə yili nwu lang mua wab Tarri ləutal nwu Urushalima ko ye.²²Ya wab kəya nungnwu ya ira kəbə nwu, bi wab kəbi nung nwu bi ira nə ləu, ləmmi və yongləu ya səke Leyahuda.²³Kō bakə laya, dāfar də kə yəli, dāfari yənə, nwu ye Lewabmuar kənak kə wab Tari dre killing se gwanga, Muar kə dəivə lok legul nwu kəni ulə ye lewabna.²⁴Muar killing, ye le konwu kə wabna nyi, rub kəni wabna dre killing se gwanga.²⁵Ləse geina gya, "Ira nə leyɔngləu kə yili (nwu ni lū nalə Leyɔngləu) nə na yə nyi, yina kai ləubi ləukə bəya pip."²⁶Yesu geina gya, "Nanu mī mə gei suka se mua nwu."²⁷Vei nungngi nung ye lebona ku. Wura ləuni ləkə fəm gya bə nanung kəna gei suka se ləse nwuya, langku yugul kō ye abə nua na gei a, "Bə Mua yidiya?" lang kō a "Maka kə mua gei suka se naya?"²⁸Ləsē mang yukyang nung bā myi na, na dua na ta ganglangzə, tana geilə legul a,²⁹"Ya yə, yiya lang ləbei nwu geimə ye nungnwu vətəu na pip nwu. Nwu Leyɔngləu kəbəya?³⁰Ni mang ganglangzri nung ni yə tāna.³¹Ləvei boni, ye lebona kə yam na a, "Rabbi, (Lekyangavei) a tang nungngi.³²Langku na geini gya, "Mə də se nungtang nwu mətangngi nwu ya ira bī kəbə ləu."³³Nung ye lebōna gei ləzua gya, "Yugul koye yi nalə nungtang, ni yilə nəya?"³⁴Yesu gei ni a, "Nungtang mə nung ləvə na nung nwu ləunyigwa kə yugul nwu tummə kə yidī nwu, se və kəuləu nungnalə na.³⁵Ya geiya tā pī bon ned kə vəkəp nung yə kəbəya? Mə geiya də, ya abə ləuya yilə ya lang yū, ni favə dui zəka və kəppi nə!³⁶Yugul kə laya nəkə kəpnung lang na mua nuakambōna na gəm nungtang suka və yue ngəma kəding, sukā kə lebənung se lekəpnung dəba sətəilə pip.³⁷Və tua suka nwu gei gya, "Yugul kō kə bəri, lang yugul kō kə kəppi nwu, gwanga.³⁸Tumya kə taya kəp nungko nwu ya ləba kəbə nwu. Ye leko na nungnali, nung yiya tol ləu nungnaləni.³⁹Ye Lesamariya lə kpngali dre ganglangzri bā kənak səna ləm suka nwu ləse nwu gei ləuna gya, "Na geimə ye nung nwu na nwu pip."⁴⁰Nung ye Lesamariya yə tāna, yini yam na gya na u se ni, nung na u səni bō rap.⁴¹Ye legul lə kpngali bākənak səna takə və geisukana.⁴²Ni geilə ləsē a, "Bi bākənak səna ləko lə suka nwu a gei nwu kəbə, ləmmi bi boni lə nābi bi larə nə, lang bi ira nə ləkənak yugul nwu Leyɔng ləugwam."⁴³Tamallii bo rab, nung na mang vei nata Galili.⁴⁴Ləmmi Yesu lə nāna gei a, lenuatum kə Muar yē se murə ləusua na.⁴⁵Dafar nwu na yə Galili, nung ye Legalili muana nā rab. Ni lang ye nungnwu pip na na Urushalima lə dāmin nwu nə, ləmmi ni ta dāminni nə boni.⁴⁶Ləko na ku kō na yə Kana kə Galili, vei nwu na bina məkyi lə myisurukab nwu. Yukə lebōkəgub ko də nwu yuna gyam kəbə dre Kafarnahum.⁴⁷Nung na larə gya Yesu wura Yahudiya kəta Galili, na ta tākə Yesu tana yam na gya na fan nata tana dīlə gyarə səkə yuni, nwu na nua bəa nwu.⁴⁸Nung Yesu geina gya, "Dūnə a lang nung fəmləu kəbə nyi, mua bākənak səri ye."⁴⁹Lebōkə gubyi geina gya, "Lekyangavei, a yə zəm gi yumə bira nə.⁵⁰Yesu geina gya, "A ta. Yumua də se ngəma. "Ləbei ba kənak sə suka nwu Yesu gei na nwu, nung na duena.⁵¹Yira na nungfra və fanni, ye zəba na wō na, yə geina agya yuna yue səteilənə.⁵²Nung na bib ni dafar nwu na zəbi və yue səyeilə nwu, ni vəla na gya, "Lē lə dafar nung gyari mang na nā."⁵³Nung tarri ngəm zaka lə ləunā nwu Yesu geina suka gya, "Yumua də se ngəma. "Nung na lə ləuna se ye legul dāzəna pip bākənak.⁵⁴Nung lə nung fəmləu kə rab nwu Yesu na nwu na dyi dre Yahudiya nata Galili ləu.

Chapter 5

¹Tamal ko, dāmin Leyahuda də, nung Yesu tol ta Urushalima. ²Ləko dre Urushalima gbak nuadra və səb ye bənggam, tələlak də vei, nwu lə nua Leibraniya gya Betasda ləu, ni kwar nua lə kap əon nob. ³Ye lenyamsə ləkpngāli, le nungbəm, leko bōni ye, se ye leko nāni se bōni bira-bira əoni nwu, ni u vei ni sir və nama məkyi nung tələlak. ⁴Ləmmi lenuatum kə Muar ləuyilə fan lang ləkə nama məkyiri dāfar kō, nə legyarə kə ləya yəusī fan nungmyi nyi, gyarəna fā nə. ⁵ləbei kō də vei nwu gyam na kəbə sal fəkwın pəmnā ili gəngna. ⁶Yesu langna na lau vei, nung na ira bī gya na u vei tāna tūra nə, na geina gya, "Mua yidi və yue sənyimməya?" Ləbei legyarī vla na gya, "Lekyangavei, mə yē se yugul konwu kə tomma kə talə nungmyi nwu nəni nama myi ləu. nəmə fan nyi lang ləko yəumə sinə. ⁸Yesu geina gya, "A wurə, a pə nunglau mua, a wowo." Ləvei sī ləbei yue sənyimmə, nung na pə nunglaunā, na duena nungna. Nung nwu nasə dafar Asabar. ¹⁰Nung ye Leyahuda geina yugul nwu ni ngəna sənyimmə nwu gya, "Dafar Asabar nyi na yese nungdرا və pə gīna. ¹¹Na vla ni də gya, "Yugul nwu ngəmə sənyimmə nwu na geimī gya, "Pə gī mua kā dua." ¹²Ni bib na gya, wotən lə ləbei nwu gei mua gya, "Pə gi mua kā wō a duaaya?" ¹³Tən nyi, na nwu ni ngəna sənyimmə nwu na ira yugulli kəbə ləm Yesu zā mangvei nə, ləmmi ye legul lə kpngali vei. ¹⁴Tamali nung Yesu yuena turawapmuar nung geina gya, "A lang, a yue sənyimmə nə! Sogi kā na nungkəbaka kō gəng, sukā gi nungkəbaka ko dā ko yue mua nə. ¹⁵Ləbei duena tana geilə ye Leyahuda gya, Yesu le ngəmmə sənyimmə. ¹⁶Ləko ləm ləukə nungnwu ye Leyahuda na Yesu lə yī, ləmmi na naye nung nwu dafar Asabar. ¹⁷Yesu vla ni gya, "Tammə kə na nungnalə ləko əon nwu, lang mə əoni, mə na nungnalə. ¹⁸Suka nungnwu, ye Leyahuda dei dra və wopna suka və duaivei sə dafar Asabar bla kəbə, suka ləm na lu Muar lə Tanna, na zəka ləuna ləzua se Muar. ¹⁹Yesu vla geini də gya, Gwanga gwanga, Yuri kə na nungkō ye lə ləuna, se nungko na lang Tari kə nali da, ləm ko bəya Tari kə nali, lang yuri kə nali əoni. ²⁰Ləmmi Tari kəna suka kə yuri, na tāna nasə bəya pip nwu na nali lə nāna, lang vei na tāna nasə ke gəngnung ko mu dua ko nwu sukā kə ləuya fəm. ²¹Banung nwu Muar wurələ ye leko bira nwu kəna ngəma, bakure əoni Yuri kə ngə ngəma lə kowoya na yidi nwu. ²²Ləmmi Tari nakwan lə yugul kō əo, na ngə və nakwan pip lə Yurinə. ²³Sukā kə ko woya ngə murələ Yuri əako nwu ni ngə murələ Tayuri nwu. Yugul konwu ngə murələ Yuri kəbə nyi na ngə murələ Tayuri nwu tummə nwu kəbə. ²⁴Gwanga, gwanga, yugul ko nə lara suka mə kəna bākənak səkə yugul nwu tummə nwu nyi nadə se ngəma kə dīng, na bira ye, na dua nua kə əua nə na se ngəma. ²⁵Gwanga, gwanga, mə geiya də dafar də kə yəli, dafari yinə, nwu ye lekonwu bira nwu kə lara əulək kə Yukə Muar, ye lekonwu larə nyi lang kə birā ye. ²⁶Yuri kə ngə ngəma, muanung nwu Tari kə ngəma əoni ləu. ²⁷Nung Tari ngə dra ləyuri kəna na kwan (gei kwan) suka ləm na Yukə Yugul. ²⁸Sogi suka yīya sə nungnwu gəng, ləm dafar də kə yəli nwu kowoya dā əua kə lərə əulək na. ²⁹Lang ni digwam: ye lekonwu na nungkənak nyi ni wurənilə ngəma, yele konwu na nungkəbaka nwu nyi, ni wurənilə suka kwan. ³⁰Mə na nung kō lə ləumə ye, muanung larə nwu, mə na kwan, kwan mī kənak ləmmi mə na nungkə ləumə kəbə, bla kə ləunyigwa kə yugul nwu tummə nwu. ³¹Nə mə gei nung ləumə nyi, mə gei ləuzui ye. ³²Yugul kō də nwu kə gei nuamə, ira nə suka nwu na gei ləumə nwu ləuzui. ³³Ya tum lə Yona nə, lang na gei ya gwanga nə. ³⁴Langku və gei nung ləuvei nwu yue nua kə yugul kəbə, mə geiya ye nung nwu sukā kəya sop. ³⁵Yona nung lə luu nwu kə tangngi lang kə gabvei, lang ya yidi və dəba teilə dre və gapveina tuap. ³⁶Yibalədra və gei nung ləuvei nwu yue nwu mu duakə Yona nə, ye nungnalə nwu Tamə ngəmi gya na nwu, nungngi mə nali lekonwu, kə geisuka ləumə gya Tari le tummə. ³⁷Tari nwu tummə nwu kə gei nung ləu mə lə nāna. ya dəba və larə əulək na bō kwin kəbə lang ya langna kəbə kō geuwa pip. ³⁸Ya yē sē sukana dāfuya, ləmmi ya bākənak yē səkə yugul nwu na tum nwu. ³⁹Ya dei dre dregwol na ləmmi ya ngəm ya ya yue ngəma tākə və dəba ni, nanu ye dregwol nungngi kə gei nung ləumə, ⁴⁰lang ya yidi və ya səmə əo suka kəya yue ngəma. ⁴¹Mə mua və wārələuvei nua ke yugul ye. ⁴²Langku ira nə ya ye se və na suka kə Muar ləunyigwa ya. ⁴³Yə dre dinkə Tamə, lang yīya mua mə kəbə. Nə yugul ko kə yili dre dinna, nyi ya muana. ⁴⁴Na maka kəya bākənak, ya nwu ya wārələuzua əuaya, nyiku ya yīya və dəivə wārələuvei ko nwu yə səkə Muar nwu kwin bla nwu. ⁴⁵Sogi kəya lang yamə lang kə əakaya sīkə Tari gəng. Yugul ko nwu kə lang kə əakaya nwu nanglə Musa, nwu ya bānyi səna nwu. ⁴⁶Nə ya bākənak səkə Musa nyi ya bākənak səmə nə, ləmmi na vla nung ləumə nə. ⁴⁷Nə ya bākənak səkə nungvla na kəbə nyi, ya nali əaka kəya bākənak sə suka mə?"

Chapter 6

¹Tamal ke nung nwu, Yesu dua ta nuagwaing gōngwuma gwam kē kwinni dre Galili, nwu ni lū bōni lē gōngwuma Tiberiyas lēu. ²Ye legul lēkpngali lēkē mua tāna suka lēm ni lang ye nungsāba nwu na nali lēu ke le gyarə. ³Nung wurə Yesu tol tal ta u vei se ye lebōna. ⁴(Lēko dāmin dēbaləuzə, ke Leyahuda, gbagvei nə.) ⁵Yesu abā lēuna yilē wurə na lang legul lēkpngāli kē yē tāna, wurə na geilə Filibus gya, "Bi taya latən kē tabi dēpya nungtang sukā kē ye legul nwu tangnga?" ⁶(Langku Yesu gei bon nwu kēna larə lē dāfū kē Filibus lēm nalo nāna na ira nungnwu na nali nə.) ⁷Filibus vla na gya, kō dū nungtang kē nua nungkurba fāsōp lang kō kē twap kē pei lēuni ye. ⁸Dre ke lebōna bon kwin, Andrawus nyin kē Siman Bitrus, geilə Yesu gya, ⁹"Yukənyang kō dē vei nwu se nāmum bon nōp se sei bon rap, langku ye nungnwu bon twap lēu kē oei lēu legul nwuya?" ¹⁰Yesu gei gya, "Ya bā legul u kē u." (nyi lang ye kā lēkpngali vei.) Nung ye legul lēuni fāsop bua fākwin-ili-nob, u dəmsua. ¹¹Nung Yesu pē dei mummi na wārə Muar, nwuni kēna gaplē ye legul nwu sua nwu. Na nā bānung kure sē sei boni, bako nwu ni yidī nwu. ¹²Ye legul pip yīrə, wurə na geilə ye lebōna gya, "Ya gəmnung ta ye nuayui nwu dī nwu, sukā kē nung kō lā gəng.

¹³Nung ni gəmnung tā nua yui mum nwu legul tang tā dī yī dōk sop-ili rab. ¹⁴Nung ye legul lang nung fəmləu nwu na na nwu, wurə ni gei gya, "Lēkənak nā lē lenuatum kē Muar nwu kē yē ləugwam nwu." ¹⁵Nung Yesu ira bī gya yəni pəni lē sākē sē kēni bā na lē gub, na ku na tol talli kō lēkwina. ¹⁶Nung far yəu, wurə ye lebōna fan ta nua myi. ¹⁷Ni tol dre kwtləumi, ni dēbā myi ni ta Kafarnahum. Vei bīl, Yesu yīra yē tāni kēbə. ¹⁸Yua kē nyimmə wurə tavə għebbi, nung dukamyi wurə. ¹⁹Ni bā kwatti ni ta tūra nē (mel tat se ned), nung ni lang Yesu wowo lēu myi vē yēli gyam kwatti, wurə vīlē muani. ²⁰Lang ku na geini gya, "Mə! ya sū vīlē gəng." ²¹Nung nəni binasəni kēni ngəna dra na ta dre kwatti, nung puka kwatti pei nuagwam ləzəmmi vei nwu ni yidī vē tali nwu. ²²Gapveisəka, ye legul nwu dei nuagwaing gōngwuma kē kwinni nwu ni lang kwtləumi kō yē se bla kē kwinni, nwu Yesu ta dre kwatti se ye lebona kēbə bla ye lebōna ta dre kwatti dua lēkwinni mangna ləvei. ²³Yibalədra, ye kwt lēkō dē yē Tiberiyas għagħ vei nwu ni tang mum vei tamal vəwārə Muar kē Ledāzri lēu. ²⁴Ye legul yē ira bī gya Yesu se lebōna yē vei, ni lē nāni ni ta dre kwatti ni ta Kafarnahum nəni dei vēkə Yesu. ²⁵Tamal ni yue na nuagwaing gōngwuma kē kwinni, nung ni bib na gya, "Rabbi, geu tən a yē vei nwuya?" ²⁶Yesu vla ni gei gya, "Gwanga, gwanga ya dei vəmə suka nung sāba nwu ya lang nwu kēbə, ləmmi sukā ya tang mum fū ya yīrə. ²⁷So ya na nungnalə suka nungtangko kē fā tuko nwu gəng, tēn nyi, ya na nungnalə suka nungtangko kē ngə ngəma lēkē dīng nwu Yukə Yugul kē ngəya lēu, lēmmi Tanna Muar ngəna dra vē na kure. ²⁸Nung ni geina gya, "Bə bi nali, sukā kēbi na ye nungnalə kē Muara? ²⁹Yesu vla gei ni gya, "Nungnalə kē Muar: nunglē vē bākənak səkə yugulnwu na tum nwu." ³⁰Nung ni geina gya, "Nung sāba kē la mua nali kēbi lang kēbi bākənak səmua? bə mua nali?" ³¹Ye Tāzəbī tang manna dākānanyam, bako nwu ni vīlē gya, 'Na fannilə nungtang nua ləuyilə ni tang.' ³²Nung Yesu vla ni gya, Gwanga, gwanga, Musa le ngəya nungtang nua ləuyilə kēbə, tēn nyi, Tammə nung nā na fanyalə nungtang kēnak nua ləuyilə. ³³Lēm nungtang kē Muar nunglə konwu fan nua ləuyilə bōni nung kē ngə ngəma lē ləugwam. ³⁴Nung ni geina gya, "Lekyangavei, nē mua ngəbi nungtang nwu vorə nwu pip." ³⁵Yesu geini gya, "mī lē nungtang kē ngə ngəma; yugul ko nē yē tāmə nyi gom kē nana ye, se yugul konwu bākənak səmə nyi erə kē nana ye. ³⁶Langku fāvə geiya nē mē ya lang mē nē, tēn nyi ku ya bākənak səmə kēbə. ³⁷Yugul kē laya nē Tari ngəmi nyi nayə səmə, lang nē yugul konwu yē səmə nyi mē wāna lēta ye. ³⁸Lēmmi fan ləuyilə, kēyə na nung kē ləumə kēbə, langku nungnalə kē Yugul nwu tummə nwu. ³⁹Nung nwu nunglē nungnalə kē yugul nwu tummə nwu, soġi nungkē yugul kwin lā dre ke leko na ngəmi nwu gəng, nyikə wurə nilə dafar vē wurə kē ləugwam. ⁴⁰Nungnwu tamə kē yidī nwu, nē kō woya lang yuri nē bākənak səna nyi na yue ngəma kē dīng, se nyi mē wurə nala dafar vē wurə kē ləgħwam. ⁴¹Nung ye Leyahuda kēna gurōng yualə lausuka nwu na gei gya, "Mī lē nungtang nwu fan nua ləuyilə nwu." ⁴²Ni gei gya, "Nā lē Yesu yūkə Yusufu nwu kēbəya, nwu bī ira ye tanna se nanna nwu kēbəya? Maka kē lēko na gei gya, 'Ni fan nua ləuyilə tənnna?'" ⁴³Yesu vla ni gei gya, "Ya mang vē mua nungsōng səzua. ⁴⁴Yugul kō yē kē yē səmə sē nē Tammə nwu tummə nwu lū na da, nyi mē wurə nalə dafar vē wurə kē ləugwam. ⁴⁵Ni vla dre dfrəngwol ke Lenuatum kē Muar ləugwam gya, 'Kō woya Muar kē kyanga na.' Nē woya larə lang kyanga nākə Tari nyi kēyə səmə. ⁴⁶Yugul kō yē lang Tayurikēbə, se bla yugul ko yē tākə Muar - nā na lang tayuri. ⁴⁷Gwanga gwanga, Yugulko bākənak nyi na se ngəma kē dīng. ⁴⁸Mī lē nungtang kē ngə ngəma. ⁴⁹Ye tāzəya tang manna dākānanyam, nung ni bira. ⁵⁰Nungnwu nunglē nungtang nwu fan nua ləuyilə, sukā kē yugul tang nyi kēna bira gəng. ⁵¹Nanu mī lē nungtang kē ngə ngəma nwu fan ləuyilə nwu. Nē woya tang nungtang nwu nyi na yue ngəma kē dīng. Nungtang nwu mē ngəli nwu nyam səmə suka ngəma kē ləugwam. ⁵²Suka yīlē ye Leyahuda bla ni, nita vē nyimzang lē zua gya, "Na maka kē lēbei nwu kē ngəbi nyamsəna bī tangnga?" ⁵³Nung Yesu geini gya, "Gwango, gwanga, se nē ya tang nyamsə kē yūkə yugul kēya nu yuena dākai, kēbə nyi ya yue ngəma yē. ⁵⁴Nē woya tang nyam səmə kē nu yue mē nyi na dē se ngəma kē dīng, nyi mē wurə nalə dafar vē wurə kē ləugwam. ⁵⁵Lēmmi nyamsəmə nunglē nungtang kēnak, lang yue mē nung nulə kēnak. ⁵⁶Yugul ko tang nyamsəmə kēna nu yue mē nyi bi u drezua sē na. ⁵⁷Muanung nwu

Tayuri le ngəma tummə, lang muanung nwu mə se ngəma suka kə Tayuri, nə yugul ko tang nyamsəmə, nyi na yue ngəma ləsuka mə boni.⁵⁸ Nungnwu nunglə nungtang nwu fan nua ləuyilə nwu, bako ye Tazəya tang kəni bira nwu kəbə. Nə woya tang nungtang nwu nyi na yue ngəma kə ding.⁵⁹ Langku Yesu gei ye nung nwu dâtura wapmuar dre və kyanga ni nung Kafarnahum.⁶⁰ Nung ye lebōna ləkpngāli nwu larə nungnwu ni gei gya, "Nung kyanga nwu yī ding; wotən kə ʃuan və muariya?"⁶¹ Ləmmi Yesu ira nə ye lebona kə na nying nying ləu suka nwu, nung na geini gya, "suka nwu duavei səya nəya?"⁶² Gbangtā ləko nə ya lang Yukə Yugul kə dua vei nwu na yə də lə nuasi nwu nyi ya nata səya ʃakatən?⁶³ Killing nung kə ngə ngəma; nyamsə kə yue nung kō ye. Ye nungsuka nwu mə gei ya nwu ni killing, lang ni ngəma boni.⁶⁴ Yira ye lēkō də dreya nwu bākənak sri kəbə." Yesu ira ye leko nwu bākənak bo lə nuasī nə lang se ye leko kə yibana nwu.⁶⁵ Na gei gya, "Lum kə suka nwu nungngi gei ya mə yugul kō yē kə yə səmə senə Tammə ngəna dra dákəi."⁶⁶ Ləukə suka nwu ye lebōna ləkpngali due ni, ni wō sena kō kəbə.⁶⁷ Nung Yesu geilə ye lekə sop ili rap gya, "Yā boni ya yidi və duariya?"⁶⁸ Siman Bitrus vla na gya, Ledāzə bi ta tākə wotənna? Mua də se ye nungsuka kə ngəma kə ding,⁶⁹ Bi bākənak nə lang yəbi ira nə mua Yukə Muar kənak bon kwin.⁷⁰ Yesu geini gya, "Mə le sārə ya ləkə sop ili rap kəbə, kə kwin dreya Mungkullumma?"⁷¹ Na geisuka laukə Yahuda yukə Siman Iskariyoti, na nu nā, kwin dre lekə sop ili rappi yəkə yiña Yesu.

Chapter 7

¹Tamal ke nungnwu, Yesu wō gālə ganglang zə dre Galili, ləm na yidi və ta Yahudiya kəbə sukā ləm ye Leyahuda kə deivə wopna. ²Ləko dāmin map ye zəwapmuar ke Leyahuda gbagnə. ³Ye nyinna boni geina gya, "A mang vei nwu a ta Yahudiya, sukā kə ye lebōmua boni lang ye nungnalə nwu mua nali nwu. ⁴Yugul kō yē kə na nung ləzā nwu nə na lə ləuna na yidi gya ni irani nunggwamvei. Nə mua naye nung nwu nyi, ka o ləumua lə ləugwam." ⁵Ləm kō ye nyin na boni bakənak səna kəbə. ⁶Yesu geini gya, "dafar mə yira yə kəbə, langku ya kəya dāfarya dəilənā vorəng pip. ⁷Ləugwam kə yiña ya ye, langku na yiña mə kəm sukā ləm mə geinung ləuna mə ye nungnalə na mābo. ⁸Ya tol ya ta dāminni; mə kəm ma ta dāmin nwu ye sukā ləmmi dāfar mə na kəbə." ⁹Tamal na geini ye nung nwu, nung na u nungna ləvei dre Galili. ¹⁰Langku ye nyinna tol dua dāmin gbal, na boni na tol boni, nung gwamvei kəbə langku ləzā. ¹¹Ye Leyahuda kə deivəna dāmin gya, "Na laya?" ¹²Ye legul lə kpngali kə geisuka ləuna. Leko gei gya, "Na Yugul kənak, lang leko gei gya, "Na kəpsī lə legul tana tanilə dra kə baka. ¹³Yiblədرا yugul kō ye geisuka ləuna nunggwamvei ləm ni sū ye Leyahuda. ¹⁴Ni gbag və kəuləu dāminni, Yesu ta nua və kyangani nung dāturawapmuar. ¹⁵Nung ləuke Leyahuda tavə fəmmi, ni gei gya, "Na maka kə ləbei nwu iranung bonna? Ni kyangana nung kəbə." ¹⁶Yesu vla ni gei gya, "Vəkyanga nung mə kə kəm kəbə, kə Yugul nwu tum mə nwu. ¹⁷Nə woya kə yidi və na nungnwu na yidi nwu nyi, lang na ira nung ləu nungkyanga na nwu, kō yə səkə Muar, kō leko geilə ləumə. ¹⁸Nə woya kə geisuka ləuna lənāna nyi na ngə murə lə ləuna, langku nə woya dei və murə lə yugul nwu tumna nwu nyi, na yugul kənak, lang nungkəbaka yē səna. ¹⁹Musa ngəya nungwārə kəbəya? Yiblədرا yugul kō ye dreya muanāsə nungwāri. Maka kəya dei dra və wop məya?" ²⁰Leguli vla ni gei gya, "Mua də se yuakəbəka. Wo kə dei və wop Muaya?" ²¹Yesu vla geini gya, "Na nungnalə bon kwin, lang ləuya pip ləkə fəm sri. ²²Musa ngəya və kəp nuazue (bon nwu gya yə səkə Musa kəbə langku səke letāzəya), nə dafar Asabar nyi ya kəp nuazue kə ləbei. ²³Nə ni kəp nuazue kə yugul far Asabar sukā kə sogi kəni op nungwārə kə Musa gəng, maka kə nyigwaya kə banglə səmə ləmmi dīlə gyarə sə yugul far Asabar? ²⁴Sogi ya na kwan ləsuka lang nungvei gəng, amma ya na kwan ləu gwanga. ²⁵Ye lēkō dre ni Urshalima gei gya, "Nanu nā nwu ni dei və wopna nwu kəbəya? ²⁶Ya lang, na geisuka nung gwamvei, nyiku ni geina nung kō kəbə. Ye legup nwu ira bī kəbə gya yugul nwu Leyəngləu, nwusi ni ira nəya? ²⁷Yiblədرا bi fā və ira veinwu na yə də nwu nə. Langku nə yukə Muar yə nyi, yugul kō yē kə ira veinwu na yədə nwu. ²⁸Nung Yesu geisuka lənyimmi dāturawapmuar, na kyanga nung na gei gya, "Ya pip ya ira mə nə, lang ya ira vei nwu yədə nwu nə. Yələ ləumə kəbə, langku nanwu na tummə nwu na lekənak, boni nyiku ya ira na kəbə. ²⁹Ira na nə ləmmi yə tāna nung na tum mə. ³⁰Ni dei nung dra və muana, langku yugul kōye dō nāsəna ləmmi dāfar na yira yə kəbə. ³¹Langku ye lēkō ləkpngali dre legul bākənak səna, nung ni gei gya, "Nə Leyəngləu yə nyi, yəna na nungfəmləu ko dua konwu nwu yugul nwu na nwuya? ³²Ye Lefarisa larə legul kə gei yaya ke nungnwu ləukə Yesu, nung era Lefānuasuka se ye Lefarisa tum ye letanua vum a tani muana. ³³Nung Yesu gya, "Yira u bizua səya tuap da, nwuni kə dua tākə yugul nwu tummə nwu. ³⁴Ya dei vəmə langku ya yue mə ye; vei nwu mə tali nwu, ya buan və tali ye." ³⁵Ye Leyahuda gei ləzua blani gya, "Latən ləbei nwu kə tali kə gya bi bənə və tali bo? Na ta tāke Leheleni ko yārəzua nwu kə tana kyanga niya? ³⁶Bətən lə nungsuka nwu na gei gya, "Ya deivə mə langku ya yue mə ye, veinwu mə tali nwu, ya bənə və tali ye ya?" ³⁷Leko gbag və fā kə dāmin, kə murə, Yesu deiləbo geisuka lənyimmi gya, "Nə woya nə erə nyi, na yə tāmə yəna nū məkyi. ³⁸Yugul ko bākənak səmə bəkə konwu suka kə Muar gei gya, sue kə ngə ngəma kə kyallı dāfū na. ³⁹Langku na gei nungnwu ləukə killing, nwu leko bākənak səna kə yue; Ni ngə killing kəbə yira ləm yira ni ngə murə lə Yesu kəbə. ⁴⁰Leko dre ke legulli, ni larə ye suka nwu, nung ni gei gya, "Ləkənak Yugul nwu lenuatum kə Muar ləugwam." ⁴¹Ye lēkō gei gya, "Yugul nwu Leyəngləu." langku lēkō gei gya, "Leyəngləu kə yə Galili sīya? ⁴²Kō suka kə Muar gei gya Leyəngləu kə illi dre ke levəbī kə Dauda se dre Baitalami zə kənyang nwu Duada dīdə nwu kəbəya?" ⁴³Nung wurə Ləu legul gapzua ləsuka na. ⁴⁴Ye leko dreni dugi kə muana langku yugul kō dō na səna kəbə. ⁴⁵Nung ye le era ke lesuvum yə səkə era ke lefānuasuka se Lefarisa, nwu gei ni gya, "suka bə kəya yə nala kəbə? ⁴⁶Ye le era ke lesuvum vla gya, "Yugul kō geisuka banung bon bokwin kəbə." ⁴⁷Nung ye Lefarisa vla ni gya, "Yama ni dām ya nə boni ya? ⁴⁸Ye legup lekō də bākənak səna nəya? ko dre ye Lefarisa? ⁴⁹Langku vəgəmzuə ke legul nə ira nungwārə kəbə nyi, ni kurə mam tāni nə." ⁵⁰Nicodimus (kwin dre Lefarisa, nwu yə səna dəngngi) eəi ni gya, ⁵¹"Nungwarə twa yugul ləkwan da nwuni kə larə nua kəna ləu nungnwu na nakəna nwuya? ⁵²Ni vla na ni gei gya, "Mua lekə Galili boniya? Ya nəng bī kəya lang lenuatum kə Muar dī Galili nə." ⁵³Nung kō woya dūena dāzəna.

Chapter 8

¹Yesu tol tal Zaitu. ²Lə sībinī na yə turawapmuar kō, Ye legul pip yə; nung na u kə u na kyanga ni. ³Ye lefarisa se Lekyanga nungwārə yənālə ləse kō nwu ni muana və na nualəbaka se ləhei kō. Ni bāna nādreni. ⁴Nung ni geina gya, Lekyangavei, ləse nwu bi muana səvə na nualəbaka se ləhei kō. ⁵Ləko dre nungwārə Musa vla gya, bi wa lok legul nwu lətal; bətən mua gei ləuna?" ⁶Ni gei bon sukā kəni zəp nalə, nyi kəni yue ni langlə nungkəbakanā, nung Yesu bāləuna na sua vla nung dumsua lə yuranāna. ⁷Ni dei ləu və bip na suka, nung na deilə bo na geini gya, "Nə wo dreya nə nungkəbakanā na ye nyi, na zabi və wana lətal." ⁸Nung na baləuna sua kō na vla nung dumsua lə yuranāna. ⁹Nwu ni larə bon, ni dua lə kwin kwin, zabī ləu le era. Malli pip taYesu bla ni mang na lə kwin na, se ləse nwu ni twana nādre nwu. ¹⁰Yesu wurə aba ləuna yilə geina gya, "Ləse, ye lekə dal mua nwu ni latən? Yugul kō yē twa mualə kwanna?" ¹¹Na gei gya, "Yugul kō yē, Ledāzə." Yesu gei gya, "Lang mī boni twa mualə kwan kəbə. A duemua sogi ana nungkəbakanā kō gəng." ¹²Yesu geini kō gya, "Mə lə lua nung gapvei ləugwam; yugul konwu nə muatāmə nyi na wowo dre zil ye langku na yue lua nung vapvei kə ngə ngəmə." ¹³Ye Lefarisa geina gya, "Mua gei ləumua lə nāmua; suka mua ləuzui kəbə." ¹⁴Yesu vla geini gya, "Ko nə gei ləumə lə nāmə, suka mə gwanga. Ira vei nwu yə də nwu se vei nwu mə tali nwu nə, langku ya kəya ya ira veinwu yədə kəbə, ya ira veinwu mə tali nwu kəbə. ¹⁵Ya na kwan dre kə sə, mə nakwan lə yugul kō ye. ¹⁶Yibalədra kō du nə nakwan, kwan kəmī kənak ləm mə ləkwin mə kəbə, langku mə se Tari nwu tummə nwu. ¹⁷Bakure, se dre nungwārə ya ni vla gya nə suka nuake legul rap nyi gwanga. ¹⁸Mə yugulko gei nuamə lə nāmə, lang Tamə nwu tummə nwu kə gei ləumə boni." ¹⁹Ni bipna gya, "Tammua laya?" Yesu vla gya, "Ya ira mə kəbə, lang boni ya ira Tammə kəbə; du nəya ira mənə nyi, lang ya ira Tammə boni nə." ²⁰Na gei ye suka nwu dātura bānung mua bānung nwu na kyangavei dātūrapmuar, yugul kō ye muana ləmmi dafarna yira yə kəbə. ²¹Nung na geini kō gya, "Mə duemə; ya dəi vəmə lang ya bira dre nungkəbakanā ya. Vei nwu mə tali nwu, ya buan kə yəli ye." ²²Ye Leyahuda gei gya, "Na wop ləuna ya? Lə lum nung nang na gei agya, veinwu mə tali nwu ya buan və tali yəya?" ²³Yesu geini gya, "Ya kəya kə sua; mə kəm mə yilə. Ya kə ləugwam nwu; mə kə ləugwam nwu kəbə. ²⁴Nanungngi nung mə geiya mə ya bira dre nungkəbakanā ya. Nə ya bākənak ya NANU Mī kəbə nyi, lang ya bira dre nungkəbakanā ya." ²⁵Ni geina nungkuni gya, "Mua watən?" Yesu geini gya, "Ye nungnwu geiya lə nuasī nwu. ²⁶Mə də se nungkə gei ləkpngali se kə naya kwan ləuwi. Kō dra kə laya pip, yugul nwu tummə nwu na lekənak; se ye nung nwu larə nuana nwu, nung mə geilə ləugwam." ²⁷Ni ira gya na geini suka ləukə Tari kəbə. ²⁸Yesu gei gya, "Nəya pə Yukə Yugul yilə nyi, nwuni ya irā ya Mə, mə na nungkō ye lə ləumə. Ba kəko Tari kyanga mi nwu, mə gei ye nung nwu. ²⁹Yugul nwu tummə nwu na se mə, na mang mə ləkwin mə kəbə, ləmmi far nwu pip mə nanungko ləunyigwa na kə yidī nwu. ³⁰Yesu kə gei ye nungnwu, nung legul ləkpngali bākənak səna. ³¹Yesu geilə ye Leyahuda ko nwu bākənak səna nwu gya, "Nə ya u dre suka mə nyi, lang ya ye lebomə lekə nak; ³²Nyi lang ya ira gwanga, lang gwanga kə yəng ləuya. ³³Ni vla na gya, "Bi ye tāzəkə Ibrahim bi ulə ye zəba kə yugul kō bokwin kəbə, maka kəmua gei mua nyi, 'ni mang yanā'?" ³⁴Yesu vla ni gya, "Gwanga gwanga mə geiya, nə woya na nungkəbakanā nyi na zəba kə nungkəbakanā. ³⁵Ye Zəba u dāzə ləkə dīng bo; yuri kə uli ləkə dīng. ³⁶Boni nyi, nə yuri yə mangya nā nyi, ni mangya nā ləkənak nə. ³⁷Ira nə ya ye tāzəkə Ibrahim: ya dəivə wop mə ləmmi suka mə yē ləunyigwa ya. ³⁸Mə gei nungko nwu lang səkə Tammə, lang yā boni ya na nungko ya larə nuakə Takkəya. ³⁹Ni vla ni geina gya, "Tabbi nunglə Ibrahim." Yesu geini gya, "Du nəya lemōng kə Ibrahim nyi lang ya na nungnalə kə Ibrahim. ⁴⁰Yibalədra, ləko ya dəivə wopmə, yugul nwu geiya gwanga nwu larə nuakə Muar. Ibrahim na nung nwu kəbə. ⁴¹Ya na ye nungnalə kə Tayya." Ni geina gya, "Ni subi nungdra və na nualəbakanā kəbə; bi se Tāyu kwin: nung lə Muar." ⁴²Yesu geini gya, "Du nə Muar Tayya nyi, lang ya nasuka mə, ləm yə səkə Muar nung mə vei nwu; ləm yələ ləumə kəbə, tən nyi nana tummə. ⁴³Maka kəya ira ye suka mə bo tən? Ləmmi ya buan və larə ye suka mə bo. ⁴⁴Ya kə Tayya, mungkullum, ya yidī vəna ye nungko tayya kə yidī nwu. Na lewopvei lənuasī na dei dre gwanga kəbə ləmmi gwanga yē dāfū na. Nəna kəp kiba nyi nungsəna ləm na lekəp kiba, lang na gup kiba. ⁴⁵Yibalədra, ləmmi mə gei gwanga, ya bā gwanga səmə kəbə. ⁴⁶Wotən dreya kə buan və twamələ kwan suka nungkəbakanā ya? Nəmə gei gwanga nyi maka kəya bāgwanga səmə kəbə? ⁴⁷Yugul konwu nəkə Muar nyi kə larə suka kə Muar; ya larə ye sukā kəbə ləm ya kə Muar kəbə. ⁴⁸Ye Leyahuda vla geina gya, "Yiram nungnwu bi gei bi mua Lesamariya yuakəbakanā da səmuā nwu gwangaya?" ⁴⁹Yesu vla gya, yua kəbakanā ye səmə, mə ngə murə lə Tammə, langku ya ngəmi murə yē. ⁵⁰Mə dei murə lə ləumə ye; lekə dei mī də na lə lekə na kwan. ⁵¹Gwanga, gwanga, mə geiya də, nə yugul ko mua suka mə nyi, na lang və bira bua ye. ⁵²Ye Leyahuda geina gya, "Ləko bi ira nə mua də se yua kə bəka. Ibrahim se ye legei nuatum kə Muar ləugwam bira nə; langku a geimua, 'Nə woya mua suka mua nyi na dəba və bira bua ye.' ⁵³A dā Tabbi Ibrahim nwu bira nwu kəbə, a dā nəya? Ye legei nuatum kə Muar ləugwam boni bira nə. Mua kwa mua pə ləumua lə wotən?" ⁵⁴Yesu vla ni gya, "Nə mə ngə murə lə ləumə nyi, murə mi nungkō kəbə; Tammə nungkə ngəmi murə - ləukə yugul nwu ya geiya na Muar ya ləu. ⁵⁵Ya ira na kəbə, langlu məkəm ira na nə. Nə gei mə, ira na kəbə nyi, mə bina bayā lekəp kiba. Tən nyi, ira na

nə mə mua suka na.⁵⁶ Tayya Ibrahim dəba sətəilə səvə lang dāfar mə; na lang dāfarri na dəba sətəilə nə.⁵⁷ Ye Leyahuda geina gya, "yira sal mua pei farap ili sop kəbə ləu, a lang Ibrahim nəya?"⁵⁸ Yesu geini gya, "Gwanga, gwanga, mə gei ya də, YE LƏUGWAM NƏ, nunkuni kə Ibrahim."⁵⁹ Nung ni yē tal ni ta və wānalə, wurə Yesu bol dreni dī mangni dāturawapmuar.

Chapter 9

¹Yesu kə duari, nung na lang lebei kō ni suna se nungbəm. ² Ye lebona b̄ip na gya, "Rabbi, nungkəbaka wo, ləbei nwuya kō ke legulna, nunglə lum və suna lə nungbəmma?" ³Yesu vla gya, "Ləbei nwu na nungkəbaka kəbə, lang legulna boni, tən nyi kə nungnalə kə Muar yə nassə səna. ⁴Rub kəb̄i na ye nungnalə kə yugul nwu tum mə nwu yira vei ləgapb̄i. Vorə kə yeli nwu yugul kō ye kə buan və na nungnalə. ⁵Ləko bon mə ləugwam nwu, mələ luagapvei kə ləugwam." ⁶Tamal Yesu gei ye nung nwu, na təba susue dumsua, na nɔnglə sua, nung na fira ləunung na. ⁷Na geina gya, a ta, tā zuap nung mua nung myi tələlak Silwam (nuavə: ni tum-tum)." nang ləbei dua, ta zuap nungna, na ku nungna tavə lang vei. ⁸Nung ye le nuagal kə ləbei se leko zē ira nalə le nung-yam nə nwu wurə b̄ipna gya "Nā nwu lə ləbei nwu zē u kə yam nung nwu kəbəya? Ye leko gei gya, "Nanu nā." Leko gei gya, o o, ni di zua. "langku na gei gya, "Mi." ¹⁰Ni geina gya, "A na baka kə nung mua aba?" ¹¹Na vla gya, "ləbei nwu ni lūna lə Yesu nwu na nɔng sua na zung mī ləunung na gei mī gya, "Ta Silwam ta zuap nungmə," nung ta ta zuap wurə tavə langvei." ¹² Ni b̄ipna gya, "Na latən?" Na vla gya, ira kəb̄a." ¹³Ni yələ ləbei kō nwu zē na lenunggbəm lə ta ke Lefarisa. ¹⁴ Ləko dafar Asabar nung Yesu nɔng sua abalə ye nungna. ¹⁵Nung boni ye Lefarisa b̄ip na gya na na baka kə nung na tavə langvei. Na gei ni gya, Na fira sua kə frə ləu nungmə, nung ta zuap, nang ləko tavə langvei." ¹⁶Gwa leko dre Lefarisa gei gya, "Ləbei nwu yə səkə Muar kəbə ləm na wārə dafar Asabar kəb̄a." Leko gei gya, "Na maka kə le nungkəbaka kəna buan və na nung fəmləu nwu ya?" Boni wurə ləuni gapzua. ¹⁷Nung ni b̄ip ləbei le nunggbemmi kō gya, "Muakwa Bətən mua gei ləunayya? sukā na aba nung mua ləu?" Ləbei le nunggbəm gei gya, "Na lenuatum kə Muar ləugwam." ¹⁸ Ləko yəra ye Leyahuda ba gwanga səna gya na le nunggbəm lə nuasī kə nungna yə aba kəbə nungkuni ni lū ye legul kə ləbeinwu ni aba nungna nwu. ¹⁹Ni b̄ip ye legul na gya, "Nwu yuya nwu ya geiya ni suna senung ḡbəm nwuya? Na maka kəna lang vei ləko?" ²⁰Nung Ye legulna vla ni gya, "Bi ira nə nā yufi vətəu ni suna se nunggbəm. ²¹ Na maka kəna lang vei ləko nwuya nyi bi ira kəb̄a, se wo aba nungnayya bi ira kəb̄a. Ya b̄ipna, na mu nə na buan və gei nuana de." ²²Ye legulna gei ye nungnwu, ləmmi ni sū ye Leyahuda. ləm ye Leyahuda fā və gapnua nə gya nə yugul kə laya kə gei nung ləuna gya na Leyəngləu nyi, ni dinalə dre tura wab Muar. ²³ Suka nung nwu, nung ye legulna gya, "Na mu nə, ya b̄ip na." ²⁴kə rap səna ni lū ləbei nwu vətəu le nunggbəm nwu ni geina gya." A ngə murə lə Muar. Bi ira nə ləbei nwu le nungkəbaka." ²⁵Nung ləbei nwu vla gya, "Ira kəb̄a kō na le nungkəbaka. Nung kwin nwu ira kəm nwu nyi, vətəu mə le nunggbəm ləko nwu mə lang vei." ²⁶Nung ni geina də gya, "Bətən na na mua dəya? Na na baka kəna aba nung mua ya?" ²⁷Na vla gya, "Fāvə geiya də nə, ya larə mə kəb̄e! Maka kəya yidi və larə nāsri kō a? Ya yidi və bina lə lebōna boniya?" ²⁸Ni dal na nung ni gei gya, "Mua lə lebona, bi kəb̄i lebōkə Musa." ²⁹Bi ira Muar gei suka se Musa nə, langku ləsuka kə ləbei nwu bi ira vei nwu na yə də kəb̄e." ³⁰Ləbei vla geini gya, "Nungkə fəmləuwi nwu, nwu ya ira vei nwu na yədə kəb̄e, yibaləfra na aba nungmə. ³¹Bi ira nə Muar larə ye lenungkəbaka bo, langku nə yugulko ngə ləuna kə na nungko Muar Kə yidi nyi, na larə na. ³²Dəngngi ləvə tabī kə ləugwam nwu ni dəb̄a və lari gya yugul kō aba nung kə yugul nwu ni suna lə le nung ḡbəm kəb̄e. ³³Nə ləbei nwu yə səkə Muar kəb̄a nyi, na buan na na nung ye. ³⁴Ni vla na a gya, "Ni sū mua dre ke nungkəbaka kram-kram nyi langku yimua kyanga biya?" Nung ni tək na ni ilə gwam. ³⁵Yesu larə gya ni təkna ni dīlə turawapmuar nə. yina yue na nung na geina gya, "A bākənak səkə Yukə Yugul nəyə?" ³⁶Wurə na vla gya na wotənna, Ledāzə,?" Muar, kəmə bākənak səna? ³⁷Yesu geina gya, "A lang na nə, nanu nā na gei suka se mua nwu. ³⁸Ləbei gei gya, "Ledāzə bākənak nə" nung na əna murə. ³⁹Yesu gei gya, "Yə ləugwam nwu suka ve nakwan sukā kə leko langvei bo nwu yue langvei langku ye leko kə langvei nwu kəni langvei gəng." ⁴⁰Gwa Lefarisa leko nwu sē ni nwu larə nungnwu nung ni b̄ip na gya, "Bi lenunggbəm boniya?" ⁴¹Yesu geini gya, "Dunə ya lenunggbəm nyi, lang nungkəbaka ya ye, langku ləko ya geiya, "Bi də və langvei," nyi nungkəbaka ya dei ləvei.

Chapter 10

¹Gwanga, gwanga, mə geiyā də, woya nə yə ta dre kap banggam na mua səkə dra kəbə, langku na mua dra kō ləkwinni nyi, na levani. ²Yugul ko dī kə nuadfrā nyi na legagtə banggammi.³Le lang nuadra aba na nua. Ye banggammi larə bülək na, nung na lū ye banggam na lə dīn ni, na kəp ni sī na dīnlə gwam. ⁴Nəna ilə lekə kəna pip, na kəp sī ni, nang ye banggammi mua tana, ləm ni ira bülək na nə.⁵Ni muata lewarə bo tənnyi lang ni sū na, ləm ni ira bülək lewari kəbə." ⁶Yesu gei ni suka nwu na tua ni lə mada, langku ni ira ye nungnwu na geini də nwu kəbə.⁷Nung Yesu geini kō gya, "Gwanga, gwanga mə geiya də, mī lə nungdra ta dākap ke bangam. ⁸Kō woya nə yə duama sī nyi na lenung dī, langku ye banggam kə lara bülək na ye.⁹Mə lə nungdra, nə woya muakə səmə nyi, na yōng ləuna nə; na ləu dre na dili lang na yue və tangnung. ¹⁰Lenungdī kə yəli ye se suka və dīnung, se və wopvei se və banglə nung. Yə kəm sukā kəni yue ngəma ni yue ləkpngali.¹¹Mə le gagtə banggam kənak. Legaktə banggam kənak kə ngə ngəma na suka ke banggam na. ¹²Le GEINAKO na leləu banggammi kəbə, nəna lang tangkwaikwai kə yili lang na su na mang ye banggammi, lang ye tangkwaikwai kə yārə ni ləzua. ¹³Na duena dum sukā na LEGEINAKO na nōng vəke banggammi bo¹⁴Mə legagtə banggam kənak, ira ye lekə kəm nə, lang ye lekə kəm ira mənə. ¹⁵Tari ira mənə, lang ira Tari nə boni, ngə ngəma mə ləsuka ke banggam. ¹⁶Mə də se ye banggam kō nwu ni dre kap banggam ko nwu kəbə, Rub mə yinilə boni, lang ni larə bülək mə suka kə kapni u kwin lang le lang legagi kwin.¹⁷Lum nungnwu nung Tari kə nasuma mə: bā ngəma mə sua suka kə pə nāsri kō. ¹⁸Yugul kō ye pə nāmə, langku mə lebā sua lə ləumə. Mə də dra və bā sua, lang mə də se dra və pə nasri kō. Mua suka nwu nākə Tammə.¹⁹Ləuke ke Leyahuda wura gapzua ləuke suka nwu. ²⁰Leko dreni ləkpngali gei gya, "Na də se limi se nungləu ləuna nə. Maka kəya larə na?" ²¹Leko gei gya, "Ye nungnwu suka kə Yugul konwu də se limi nwu kəbə, limi buan kə aba nung ke lenunggbem ma?"²²Min bang kə nuadong dre Urshalima bā nə. ²³Lə ləudong, Yesu kə ili bī sibə ka Solomon nua turawapmuar. ²⁴Nung ye Leyahuda wōna tuana nādre kəni geina gya, "Mua mangbi bi dre və sāvei bō mauwa? Nə mua lə Leyɔngləu nyi a geibi nunggwamvei."²⁵Yesu vla ni gya, "Geiyā də nə, langku ya ba gwanga kəbə. Ye nungnalə nwu mə nali dre dīn kə Tammə nwu, ye nungngi kə gei nuamə.²⁶Yibalədra ya bā gwanga kəbə ləm ya ye banggam mə kəbə.²⁷Ye banggam mə kə larə bülək mə; ira ninə, lang ni ira mə nə boni.²⁸Mə ngəni ngəma kə dīng, ni bira ye, Yugul kō ye kə dau ni nāmə.²⁹Tammə, nwu ngəni nāmə nwu, na dua ye lekure lə murə nə, Yugul ko ye kə buan və dauni nākə Tari.³⁰Mə se Tari bi kwin.³¹Nung ye Leyahuda ye tal ni tavə wānalə kō.³²Yesu vla ni gya, "Tāya nasə nungnalə kənak lə kpngali səkə Tari. Ləu ke nungnalə kə la ləko ya wāməya?"³³Ye Leyahuda vla na gya, "Bi wāmua suka nungnalə kənak kəbə, langku suka və banglə dīnkə Muar, ləmmi mua, mua Yugul, mua pə ləu mua lə Muar."³⁴Yesu vla ni gya, "Ko ni vla dre drēngwol nungwarəya gya, 'Gei mə, ya ye kundfulla'?"³⁵Nəna lūni lə ye kundful nyi, səkə wo suka kə Muar yə, (ni op dre suka kə Muar ye),³⁶Ya geilə Yugul nwu Tari pəna bā gyam kwin kə tuč na ləugwam, 'Mua dīnkə Muar,' sukā geimə 'Mə Yukə Muarra?³⁷Nə mə na nungnalə kə Tammə kəbə nyi, so ya bākənak səmə gəng.³⁸Langku nə mə nani nyi, kō dū kəya bā gwanga səmə kəbə nyi, ya ba gwanga sə nung nalī sukā kəya ira ya Tari dre mə, lang mə dre kə Tari boni³⁹Ni deivə muana kō, langku na faing nāni.⁴⁰Na dəba na ta mal Urdun vei nwu Yona kə wolmyi də lə nuasī nwu, nung na u vei.⁴¹Ye legul ləkpngali yə tāna yə gei gya, Yona kəna lə nāna na nung fəmləu kəbə, langku ye nungnwu Yona gei ləukə ləbei nwu pip gwanga."⁴²Legul lə kpngali bā gwanga səna vei.

Chapter 11

¹Ləbei kō də dīnna Liyazarus gyamna kəbə. Na lekə Betanya, zəke Maryamu se nyinna Marta. ²Maryamu ko kəu nyui myrrh ləu bō kə Yesu kəna bina na fira ləu bōna lə bāləu na, nā nyinna Liyazarus na nyamsə nwu.³Nung ye nyinna kə ləsē tum lə Yesu gya, "Ledāzə, a lang, yugul nwu mua nasuka na nwu gyam na kəbə." ⁴Yesu larə nua wurə na gei gya, "Gyarə nwu kə tana la búa ye, langku tənnyi ləsuka murə kə Muar sukā kə Yukə Muar yue murə sri."⁵Yesu kə nasuka ke Marta se nyinna kə ləse se Liyazarus. ⁶Nang na lārə nua gyarə səkə Liyazarus, wurə Yesu u veinungngi kō bo rap. ⁷Nung tamal nungnwu na geilə ye lebona gya, "Bi taya Urdun ko."⁸Ye lebona geina gya, "Rabbi, ləko bon ye Leyahuda kə dei dra və wā mua lə tal, nyi mua muā ku mua ta vei kō wa?" ⁹Yesu vla ni gya, "Kō awa sop-ili-rap dre kə dafar kəbəya? Nə yugul ko nwu wowo lə dāfar nyi, vəyəu kə pəna ye, ləm na lang vəgapvei kə far ləugwam." ¹⁰Langku nyi, nəna wowo lə vorə nyi, lang vəyəu kə pəna ləmmi vei bazil səna dīng." ¹¹Na gei ye nungnwu, tāmal ke nungnwu, nung na geini gya, "Dubī Liyazarus laununglau nə, langku mə tali sukā kə wurənalə nunglauwi."¹²Nung ye lebona geina gya, "Ledāzə, nəna laununglau nyi lang na wuri?" ¹³Ləko Yesu kə geisuka ləu búa na, langku ni ngəm kəni gya na geisuka ləu kə nunoglau kə ngəma sə. ¹⁴Nung Yesu geini də nunggwamvei gya, "Liyazarus bira nə." ¹⁵Səmə tei din, ləsuka ya, nwu mə ye vei ləu sukā nyi kəya bāgwanga də. Bi taya tāna." ¹⁶Tomas nwu ni lūna lə yuzueni nwu, na geilə ta ye nyinna lebō ka Yesu gya, "Bi taya boni suka kə tabi bīraya se Yesu."¹⁷Langku Yesu yə, yina yue Lazarus fā və lau bo net dā búa nə. ¹⁸Betanya gbagzua dīng se Urushalima, tura na turana kə pei MEL rap pei. ¹⁹Ye Leyahuda ləkpngali yə tāke Marta se Maryamu kə yini təmanı ləunyigwani ləsuka və bīra kə nyinni. ²⁰Nung Marta, lara nua gya Yesu kə yili, na tavə wōləuna, nyi lang Maryamu kəna u dāzri. ²¹Marta geilə Yesu gya, "Ledāzə, dū nəmuā də nyi, lang dugi nyinmə bīra bo." ²²Kō dū bon nwu, ira nə kō bəya nā yam nākə Muar nyi lang na nga." ²³Yesu geina gya, "Nyin mua kə nya-nya."²⁴Marta geina gya, "Ira nə na wuri kō də dafar və wurə búa ləvə səknua kə ləugwam." ²⁵Yesu geina gya, "Mi lə və wurələvei búa se ngəma; yugul ko bākənak səmə nyi, kō dū na bīra pip lang na yue ngəma yue;" ²⁶lang nə woya də ləngəma kəna bākənak səmə nyi na bīrā ye. A bākənak sri nəya?"²⁷Na geina gya, "Bakure, Ledāzə, bākənak nə mua Leyəngləu, Yukə Muar nwu kə yə ləugwam nwu."²⁸Na gei ye nungnwu, nung na dua vei tana lū nyin na Maryamu na kurə gyamkwın. Na gei gya, "Lekyangavei veinwu kə lū mua." ²⁹Na larə bon nung na wurə ləzəmmi na ta tāna.³⁰Ləko Yesu yira yə ganglangzri kəbə tən nyi yira na veinwu Marta wōna də ləu. ³¹Nung ye Leyahuda nwu sena dāzri nwu leko yə və təma ləunyigwana nwu, ni lang Maryamu wurə lə zəmmi dī gwam nwu, ni mua tāna, ni lang bang gya na ta ləu zori tana elle vei. ³²Maryamu yə veinwu Yesu də nwu nung na langna, wurə na yəusua sīna na geina gya, "Ledāzə, dūnə mua də nyi, land dūgi nyinmə bīra bo."³³Yesu langna na elle, se Leyahuda nwu yə sena nwu ni elle boni, wurə kikana wurə pip sə və lang nungyivei; ³⁴Na gei gya, "Ya bāna la?" Ni geina gya, Ledazə, ayə yā lang." ³⁵Yesu wurə elle. ³⁶Nung ye Leyahuda gei gya, "Ya lang və nasukavei nwu na nali lə Liyazaru nwu!" ³⁷Langku ye lekō dreni gei gya, "Na buan və aba nungka ləbei nwu ni suna se nunggbəm səna nwu, lang dugi na dīlə gyaro nwu səkə ləbei nwu lang na bīrā ye."³⁸Nung killing lang nungyivei ta səkə Yesu kō nyimdə wurə, na ta ləuzori. Zori būatal ni num nua lə tal. ³⁹Yesu gei gya, "Ya pə talli vei." Marta, nyin kə Liazaru, nwu bīra nwu, geilə Yesu gya, "Ledazə ləko bon nwu kumā tabi və zurā nə, ləm na bīra pei bo ned nə." ⁴⁰Yesu geina gya, "Gei mua də kəbəya, na bākənak nyi, mua lang murə kə Muar kəbəya?"⁴¹Nung ni pə talli nuabua, Yesu wā nung na yilə gei gya, "Tarri, warə mua nə nwu a larə mə nwu." ⁴²Ira nə vorənwu pip mua larə mə, tənnyi ləsuka ke legul nwu gəm gyam mə nwu nung mə gei nung nwu, sukā kəni bākənak də gya mua le tum mə."⁴³Tamal na gei ye nung nwu, nung na bōkvei lə būlk gya, "Liyazaru a dī gwam!" ⁴⁴Kuma yugulli wurə dī gwam; ni səp bona, se nāna, se nung lə landa. Yesu geini gya, "Ya bīra na nā ya mang na na dua."⁴⁵Nung ye Leyahuda ləkpngali nwu ni yə tā kə Maryamu nwu ni lang nungnwu Yesu na nwu, nung ni bākənak səna. ⁴⁶Langku ye lekō dreni dua nungni ta ke Lefarisa tani gei ni ye nungnwu Yesu na nwu.⁴⁷Nung era ke Lefanuasuka se Lefarisa gəmnung ke lelangdresuka nungzua kəni gei gya, "Bətən bi naliya? ləbei nwu kə na nung fəmləu lə kpngali." ⁴⁸Nə bi mang na bako bon nwu nyi, legul pip yikə bākənak səna, Lang ye Leroma yikə pə zəbi se ləusua bī pip." ⁴⁹Langku nyi, ləbei kō də dreni, dīnna Kayafa, nā lə gōng era sal kure, na geini gya, "Ya ira nung kō kəbə." ⁵⁰Ya ngəm kəbə nwu mādīng kə yugul kwin bīra ləsuka kə ta lekure, ləuko ləusua pip kə fā tukoya."⁵¹Ləko nung nwu na geilə ləuna kəbə, tənnyi nā lə era kə murə sal kure, na gei nung kə nassə səkə sī gya Yesu kə bīra suka ləugwam pip. ⁵²Se ləsuka kə ləusua bla kəbə, langku sukā kə lemōng kə Muar nwu yārəzua nwu gəmnung ni ləzua vəkə kwin. ⁵³Nung zābī sə dafar kure talə sī, ni māra və wop Yesu.⁵⁴Yesu wowo kō nunggwamvei dre ke Leyahuda kəbə, langku na dua vei na ta ləusua kō gbag dākā nanyam ganglangzə ko ni lū gya Ifraimū ləu. Tana u vei se ye lebona.⁵⁵Ləko nwu dāmin dəbaləuzə ke Leyahuda gbagvei nə, Ye legul ləkpngali mang zəni wurə tol ta Urushalima nə nwuni kə dafar min dəbaləuzri yə sukā kə tani zuap nādrəng səni.⁵⁶Ni dei vəkə Yesu, ni dei dā turawamuar nəni gei suka ləzua gya, "Ya ngəmimi bākā? Ya lang ya na

yə dāmin nwu yeya?"⁵⁷ Ləko era lefānuasuka se Lefarisa ngə nua gya nə yugul kə laya nə ira vei nwu Yesu də nə nyi ni geiyī kəyī muana.

Chapter 12

¹Tā bō min dəbələuzə nasin, Wurə Yesu yə Betanya, veinwu Liyazaru də ləu, nwu Yesu wurənalə bua ləu. ²Nung ni yəu na nungtang kə ləvorə vei, nung Marta kə gap nungtangngi, langku Lazaru də dre leko nua dei nungtang vəkə kwin se Yesu. ³Nung Maryamu pə nyui surkap kənak sī, na wol nalə ləubona, nung na bina na fira ye ləubonā lə baləu na. Kum nyui pəvei pip dāzri. ⁴Kwin dre ke lebonā, Yahuda Iskariyoti, yugul ko kə dinalə nwu, gei gya, ⁵"Maka kəni dep nyui nwu nua nungkurba fāsop bua kwin se fānob (300) kəni gaplə le ləbaka boyā?" ⁶Ləko na gei nung nwu, sukā ləm na nasuka le ləbaka kəbə, ləm na lenungdī: na se suka bā nungkurba nāna nyikə nə dī dre ke nungnwu ni bā dre nwu. ⁷Yesu gei gya, ya mang na na bā nung nwu suka dāfar tū mə. ⁸Ya bizua se ye lələbaka vorə pip. Langku məkəm se ya vorə pip kəbə. ⁹Ləko ye Leyahuda ləkpngali gəmzuə larə nua gya Yesu də vei, nung ni yə, suka kə Yesu bla kəbə, sukā boni kəni lang Liyazaru, nwu Yesu wurənalə bua nwu. ¹⁰Nung ye le era fānuasuka māra ləzuə boni sukā kəni wop Liyazaru, ¹¹Ləmmi ləsuka na nung ye Leyahuda ləkpngali dua ta bākənak səkə Yesu. ¹²Gapveisəka ye legul ləkpngali yə dāminni. Nwu ni larə gya Yesu kə yə Urushalima. ¹³Ni gap ye yang Dibino ni talə və wō nuana ni gbəmvei gya, "Hasanna! Dimpa kə yugul konwu yə dre dīn kə Ledāzə, gup Leisraila." ¹⁴Yesu yue yu dər nung u ləuwi; bako ni vla nwu gya, ¹⁵"Ya sū vlə gəng, yukələse Lesihiyona; a lang, gup mua kə yili, na u ləu yu dər." ¹⁶Ye lebona ira ye nungnwu lənuasi kəbə, langku ni ngə murə lə Yesu pip, wurə yəunyi ni gya ye nungnwu ni vla ləuna nə boni nanung ni nana ye nungnwu nə. ¹⁷Ləko və gəmzuə legul nwu ləkpngali nwu ira nə gya ni bizua sena nwu na wurələ Liyazaru bua dre leko bira nwu. ¹⁸Ləu lum kure boni nung və gəmzuə ye legul dī gwam tavə wo nuana, ləm ni larə gya na na nung fəmləu nwu. ¹⁹Ye Lefarisa geilə zua gya, "Ya lang, ya buan və na nung koye, ya lang, ləugwam pip mua tāna nə. ²⁰Ləko ye le ləbei Leheleni də dre leko kə tol kə ta və wap Muar dāminni. ²¹Ni dua takə Filibus, lekə Bethsaida dre Galili, tani bīp na gya, "Lekyangavei, bī yidī və lang Yesu." ²²Filibus ta ta geilə Andrawus; nung Andrawus dua se Filibus, tani geilə Yesu. ²³Yesu vla ni gei gya, "Dāfarrī yinə kəni ngə murə lə Yuke Muar. ²⁴Gwanga, gwanga, mə geiya də, se nə nung ALKAMA yəu dumsua na zura dākei, kəbə nyi na dei lə nāsənā; langku nəna zura nyi, na dərī kəna ba lok. ²⁵Nə woya kə nasuka kə ngəma na nyi na yue ye; langku nə woya ylba ngəma na ləugwam nwu nyi na bā na lə ngəma kə ding. ²⁶Nə woya kə wap mə nyi na muata ma; vei nwu mə də nwu, lang vei ye zəba mə kə uli də. Nə woya kə wapmə nyi Tayuri kə ngəna murə. ²⁷Ləko ləunyigwa mə teiбо lang bə mə geiya? Gei mə 'Tarri, a yəng mə dre awa konwu? Langku ləsuka kə nungnwu nang ya dre kə awa nwu. ²⁸Tari, a ngə murə lə dīn mua." Nung bulək fan ləuyilə gei gya, "Ngəna murə nə langku mə ngəna muri kō." ²⁹Nung ye legul nwu gəmzuə dei nwu larə wurə gei gya gamvur gbəm. Ye leko gei gya, "Lenuatum kə Muar ləuyilə geina suka." ³⁰Yesu vla ni gya, "Bulək nwu yə ləsuka mə kəbə, langku lə suka ya. ³¹Ləko bā və nakwan kə ləugwam nwu nə: Ləko ni wā lenagup kə ləugwam nwu ləta. ³²Nəni pəmə sua ni gap yilə nyi, mə gup woya pip mə yilə səmə." ³³Na gei nung nwu kəna kira nilə nāsə lok bua nwu na bira nwu. ³⁴Ye legul gəmzuə nwu vla na gya, "Bi larə dre nungwarə gya Leyəngləu kə bīrā ye. Maka komua gei mua se ni pə Yukə Yugul yilə daya? Wotən lə yuksə yuguli tən?" ³⁵Yesu langku geini gya, Yira ya u dre gapkəvei tuap. Ya wowo yira ta gapkəvei də, sukā gi vei yigup ya nə. Yugul ko kə wowo dre zil nyi lang na ira vei nwu na tali nwu ye. ³⁶Yira ya dre və gap kə vei nwu nyi, ya bakənak sə gapkəvei sukā kəya ulə leməng kə gapkəvei." Yesu geiye nungnwu nang na dua tana pā ni. ³⁷Dre vəna ye nungfəmləu nwu Yesu na ləkpngali nungni nwu, yibalədra ni bākənak səna kəbə ³⁸bon nwu kəni nyimlə sə suka kə Ishaya lenuatum kə Muar, nwu na gei gya, "Ledāzə, wotən bākənak sə nuasuka bīya? Ni lang kəna nə nyimmə mua pei və yəngləu ni nə." ³⁹Lum kə nungnwu ni bākənak kəbə, ləm Ishaya boni gei gya, ⁴⁰"Na num nung ni, se na nyim ləunyigwa ni; nə kəbə nyi ni langngi lə nung ni se ni ira lə ləunyigwani, nyi kəni ko, nyi lang mə ngəni sənyimmə." ⁴¹Ishaya geiye nungnwu ləm na lang murə kə Yesu nung na gei suka ləuna. ⁴²Langku se ye nungnwu a, ye le nagup ləkpngali bakənak səkə Yesu; langku lə suka ke Lefarisa, wurə ni yiba və muari sukā kə ni nantāni turawapmuarri gəng. ⁴³Ni nasuka warələuvei ko kə yili səkə yugul dua ko kə yili səkə Muar nə. ⁴⁴Yesu wurə ləbuləknə yilə gei gya, "Yugul ko bakənak səmə nyi na bakənak səmə bla kəbə se səkə Yugul nwu tum mə nwu. ⁴⁵Nə yugul ko lang mə nyi na lang yugul nwu tum mə nwu nə. ⁴⁶Yə mua gapvei kə lua ləugwam, sukā kə nə woya bakənak səmə nyi so na u dre zill gəng. ⁴⁷Nə woya larə suka mə kəna yiba nyi, Mə nana kwan ye; ləm yə və nakwan lə ləugwam kəbə, langku lə suka yəng ləugwam. ⁴⁸Ye leko nwu yiba ma se ye leko mua suka mə kəbə nwu, yugul kō ye kə nani kwan, ye suka nwu mə gei nwu vei kə na na kwan dafar kə səkta. ⁴⁹Ləmmi mə geisuka lə ləumə kəbə, langku Tayuri nwu tummə nwu ngəm dra və gei ye nung nwu se suka nwu kə dili nuamə nwu. ⁵⁰Ira nə və ngə dra na nunglə ngəma kə ding, sukā kə nungnwu Tarri gei mī - nung gei bakure."

Chapter 13

¹Yira min dəba ləuzə yə kəbə. Yesu fāvə ira nə gya ləuna ni pei nə kəni mang ləugwam ni dua tākə Tarri, dre və nasuka lekə kəna nwu ləugwam nwu, na nasuka ni na kəuləu. ²Ləko bon Mungkulum fāvə bā ləunyigwa kə Yahuda Iskariyoti yukə Siman nə, kəna ngə Yesu.³Na ira nə Tayuri ngə bəya pip dānā na nə, na yə takə Muar lang nwu na kuo na ta tā kə Muarri. ⁴Na wurə sua və tang nungngi nung na dīlə nung tuasə na kə ləuwi, kəna pə landa wolmyi na səp lina. ⁵Nung na kəu məkyi dre tasau kə ailə na tavə zuaplə bo ke lebona kəna fira bō ni lə landa wolmyi nwu na səp lina nwu.⁶Na pei səkə Siman Bitrus, nung Siman Bitrus geina gya, "Ledāzə, mua ta və zuap bo məya?"⁷Yesu vla geina gya, "Nung nwu mə nali nwu ya ira gigeu nwu ye, langku ya ira tamalli."⁸Bitrus geina gya, "Mua zuap bo mə ye." Yesu vla na gya, "Nə zuap muā kəbə nyi langmua yē se nuakwa səmə.⁹Siman Bitrus wurə geina gya, "Ledāzə, bo mə bla mua zuappi kəbə, a zuap se nāmə se ləumə boni."¹⁰Yesu geina gya, Yugul ko nwu wolmyi nə nyi fānə, ni zuap bona bla, nyi lang səna kəuləu kə dili nə; dřeng ye səmuia langku legul pip kəbə."¹¹(Ləmmi Yesu ira Yugul nwu kə ngəna nwu nə; nanung na gei gya, ya pip dřeng ye səya kəbə.")¹²Yesu kəuləu və zuap ni boni pip wurə na pə nungtwasəna na kuo və ulə, na geini də gya, "Ya ira nungnwu na ya nwu nəya?"¹³Ya lumə lə 'Lekyangavei' se 'Ledāzə,' ya gei ləuzui, ləmmi mə bakure.¹⁴Langku nə mə Ledāzə se Lekyangavei, kə zuap ya bō ya, taya zuap bōzua boni.¹⁵Ləmmi kira ya nwu nāsənung suka kə ya na bako nwu naya də nwu boni.¹⁶Gwanga, gwanga, mə geiya də, zəba kə dua Ledāzəna ye, lang lenuatum kə dua Yugul nwu tumna nwu ye.¹⁷Nə ya ira ye nung nwu nə nyi, lang ya yue təma nwu nəya nani nwu.¹⁸Mə gei suka nwu ləuya pip kəbə, ira ye leko sārə ni nwu nə - langku nungnwu bon sukā kə ye suka Muar u də: Yugul nwu tang nungtang nwu yina binalə levum mə.¹⁹Geiya ye nungnwu dakei nə nwuni kəni nassə sukā nəni nassə nyi, kəya bakənak ya MƏ MƏ.²⁰Gwanga, gwanga, mə geiya də, nə woya mua Yugul nwu tum nwu nyi, mə na mua, lang nə woya mua mə nyi, na mua Yugul nwu tummə nwu nə."²¹Yesu gei nungnwu, wurə kikana wurə pip se killing na, na gei lenuana gya, "Gwanga, gwanga, mə gei ya də Yugul kwin dreya kə ngə mə.²²Ye lebona langzua əuani, ləuni səp gya na gei wotənna.²³Kwin dre ke lebonā, nwu Yesu kə nasuka na, na lau səna ləu nungbā nungtang ni bā nung səzua se Yesu.²⁴Siman Bitrus lū ye lebona gei gya, "Ya bip na ləu na gei suka ləukə woya."²⁵Nung na ku na lausəna sə nung-uli sī kə Yesu wurə na geina gya, "Ledāzə, "Na wotənna?"²⁶Nung Yesu vla na gya, "Yugul ko nwu yui nungtang mə ngəna ləko nwu. "Nung na bā nāna dre dei nungtang na ngələ Yahuda yukə Siman Iskariyoti.²⁷Nung tamal və tangnunngi, Mungkulum ta ləunyigwana, nung Yesu geina gya, "Nungnwu mua nali nwu nyi, a na zəm də."²⁸Ləko Yugul ko ye dre ke legul nwu u vei kə tangnung sena nwu ira lum nwu na geina lə suka nwu kəbə.²⁹Ye lēkō ngəm gya, Ləmmi suka bā nungkurba nākə Yahuda nwu nang Yesu geina gya, "A dəp ye nung ko bi yidi və yue lə suka dāmin nwu," kəbə nyi na ngə nung kō lə ye leləbaka.³⁰Tamal nwu Yahuda mua nungtangngi, nung na di gwam ləzəmmy. Lang vei gup nə.³¹Yahuda dua pip, wurə Yesu gei gya, "Ləko Yukə Yugul yue murə nə, lang Muar yue murə səna nə.³²Muar lə ləuna kə ngəna murə, na ngəna muri ləzəmmy.³³Ye lemōng kə nyang, mə də se ya yəra tuap. Vei ya dei və mə, bako geilə ye Leyahuda mə, 'Vei nwu mə tali nwu ya əuan və yili ye, ləko boni mə geiya nungnwu.'³⁴Mə ngəya nungwarə kə fū, mə ya nasuka zua; bakəko nasukaya nwu, bakure boni ya nasuka zua.³⁵Takə kure bon nyi kōwoya kə ira gya ya lebomə, nwu nəya na suka zua də ləu."³⁶Siman Bitrus gei na gya, "Ledazə, latən mua taliya? Yesu vla gya, "Vei nwu mə tali nwu, ya əuan və muata mə gigeu nwu ye, langku ya muata mə tamalli."³⁷Bitrus geina gya, "Ledāzə, maka kə mə əuan və mua tāmuia gigeu nwu ye ya? Mə ngə ngəma mə ləsuka mua."³⁸Yesu vla gya, "Mua əuan və ngə ngəma mua lə suka məya? Gwanga, gwanga, mə gei mua, nuasi yiba kə dəl ye lang mua yiba bo tat."

Chapter 14

¹"Sogi ləunyigwaya ḫanglə gəng. Ya bakənak səkə Muar, lang ya bakənak səmə boni. ²Dāzəkə tammə ye tura də ləkpngali. Du nə bon kəbə nyi, ḫugi geiya nə, ləm mə duari kəta map ya vei. ³Nə ta map ya vei nyi, mə yili kō kə yə taya ləzəmmi, sukā kə vei nwu mə də nwu ya boni ya u vei.⁴Ya ira nungdra vei nwu mə tali nwu nə." ⁵Toma geilə Yesu gya, "Ledāzə, bi ira vei nwu mua tali nwu kəbə, bi nali ḫaka kəbi ira nung drāya?" ⁶Yesu geina gya, "Mə lə nungdrā, se gwanga, se ngəma; yugul kō ye kə yə səkə Tayuri se nə səmə da. ⁷Du nəya ira mənə nyi, lang ya ira Tammə nə boni. Dasi nwu talə si ya ira na nə, lang ya lang na nə."⁸Filibus geilə Yesu gya, "Ledāzə, a ta bi nāsəkə Tarri nyi, kə kɔp bi yəu fū bi. ⁹Yesu geina gya, "U səya tā mə tura nə yibalədra yira ya ira mə kəbəya Filibus? Nə woya lang mə nə nyi na lang tammə nə. Maka kə mua gei mua, 'Ni tā mua nā səkə tarri?'¹⁰A ba gwanga mua Mə dre kə Tarri, lang Tarri boni dre mə kəbəya? Yē suka nwu Mə geiya nwu mə geilə ləumə kəbə, langku tarri nwu u səmə nwu kəna nungnalə na. ¹¹A bakənak səmə mua mə dre kə Tarri, lang Tarri boni se mə, nə kəbə nyi a bakənak ləsuka ye nungnalī.¹²Gwanga, gwanga, Mə gei ya də, yugul ko nwu bakənak səmə nyi na na nungnalə nwu mə nali nwu, nyi na na nungnalə ko mu dua ko nwu ləm mə dua tākə Tarri. ¹³Bəya pip nəya yam dre dinmə, lang mə naya də sukā kə Tarri yue murə dre din kə Yuri. ¹⁴Nəya yam ḫəya pip nā mə lədfin mə nyi, lang mə nali. ¹⁵Nə ya nāsuka mə nyi, ya mua ye nungwarə mə. ¹⁶lang mə yam Tarri, na ngəya le təma ləunyigwaya, sukā kəna u se ya ləkə dīng ¹⁷killing kənak. Ləugwam yibana ləm ni lang na kəbə lang ni ira na kəbə. Langku ya ira nanə, ləm na u se ya lang na uli ləunyigwaya boni.¹⁸Mə mangya ləkwinya ye; Mə yə taya kō də. ¹⁹Yira ta vei də tuap nyi ləugwam kə lang mə kō ye, langku ləko bon ya lang mə kəna. Ləmmi mə də se ngəma, lang ya də se ngəma boni. ²⁰Dāfar kure lang ya irā ya mə dre kə Tammə, ya kəya dre Mə, lang Mə dre ya boni. ²¹Nə woya də se nungwarə mə kəna mua nā səni nyi nā na nasuka mə, se nə woya kə nasuka mə nyi Tammə kəna suka na boni, nyi mə nasuka na mə o ləumə səna." ²²Yahuda (Iskariyoti kəbə) na geilə Yesu gya, "Ledāzə, maka kə mua o ləumua səbi kā o lə ləugwam kəna boyā?"²³Yesu vla geina gya, "Nə wo kə nasuka məya nyi, na mua suka mə. Tammə lang kə nasuka na, bi yə tāna yibi lau map zəbi se na. ²⁴Yugul ko nwu nasuka mə bo nyi na mua ye suka mə ye, suka nwu ya lari nwu i səmə kəbə, səkə Tarri nwu tummə nwu.²⁵Geiya ye nung nwu, lang yira mə dəseyə. ²⁶Yibalədra, le təma ləunyigwa - killing kənak nwu Tarri kə tum dre dinmə yina kyanga ya ḫəya pip, na yəu ya nyi sə ke nung nwu pip nwu geiyā nwu. ²⁷Mə mang ya dre teilə; mə ngəya təma mə, mə ngəya ḫako ləugwam kə ngəli nwu kəbə, sogi kikaya wurə gəng, sogi ya sū vlə gəng.²⁸Ya larə gya geiya mə, 'Mə duari, kə ku tāya kō.' Nə ya nasuka mə nyi, səya kə tei ləm mə dua tākə Tarri, ləm Tarri dua mə nə. ²⁹Ləko geiya nə ḫakəi kə ye nungnwu nassə, sukā kə nə ni nassə nyi, ya bakənak sri.³⁰ Mə geisuka lə kpngali kō seya ye, ləmmi le nagup ləugwam nwu kə yili, na ye sē və na murə ləumə,³¹ləmmi sukā kə ləugwam ira gya məna suka kə Tarri, mə nali ḫako nwu Tari gei mi də gya na. Bi wurə bi ḫuayā vei nwu."

Chapter 15

¹Mə ləkap Inabi, Tammə kəna leləba bī. ²Nā kəp nākap kə laya nwu səmə na su bo ləu, na map nākap ko kə suri nwu, sukā kəni tualau və suri.³Ni fāvə zuap ya nə, ləsuka nuatum nwu geiya də nwu. ⁴Ya u dre mə, lang mə u dre ya boni. Bako nwu nākap ʃuan su lələuna bo se nəna u sə bīnā na da. Ya boni, se nəya u dre mə dakei.⁵Mə lə binā kap Inabī, yā lə ye nā kappi. Nə woya u dre mə lang mə drena boni nyi na suri lə kpngali, ləm nə mə kəbə nyi ya na nung ko ye. ⁶Nə yugul ko u dre mə kəbə nyi, ni kəpna ni wā ləta bakə nākap ko ni kəp ni waləta kəna koi, ni gəmnung ye nyirang ni kəu nung lua, kə lua tang. ⁷Nəya u dre mə, lang nə suka mə u ləunyigwa ya nyi, ya yam nungko ya yidi nwu nyi, lang ni naya də.⁸Tammə kə yue murə sə nungnwu, nwu a ya suri ləkpngali ləu ʃon nwu nyi ni langngi gya ya lebōmə. ⁹Muanung nwu Tarri kə nasuka mə nwu, nangngi mə nasuka ya boni, ya u dre nasukavei mə.¹⁰Nəya mua ye nungwarə mə nyi, lang ya uli dre nasukavei mə, bako mua nāsə ye nungwarə kə Tammə u dre nasukavei na nwu. ¹¹Geiya ye nung nwu sukā kə səteilə mə u səya se sukā kə səteilə ya udə nungkwin.¹²Nungnwu, nunglə nungwarə mə, mə ya nasuka zua ʃako mə na suka ya nwu. ¹³Yugul ko ye se nasukavei dua nungnwu, nwu na ngə ngəma na suka ke leduna ləu.¹⁴Nə ya na ye nungnwu geiya də nwu nyi ya ye dumə. ¹⁵Lang mə lu yalə zəba ko ye, ləm zəba ira nungnwu ledāzəna kə nali nwu bo. Mə luya lə ye ledumə ləm bəya pip nwu larə nuakə Tammə nwu, geiya də nə.¹⁶Ya le sārə mə kəbə, tənyi mə le sārə ya, nung tum ya suka kə taya suyu, sukā kə ye yuya u ləkəding. Bakure ʃon nyi nə bəya ya yam nākə Tarri lə dīnmə nyi, na ngəya. ¹⁷Ye nungnwu geiya də nwu, sukā kəya na sukazua.¹⁸Nə ləugwam yiba ya nyi, ya ira na fāvə yiba mə nə nungkuni kəna yiba ya.¹⁹Nə ya kə ləugwam nyi, ləugwam kəna suka ya mua ya kə kəna. Ləm ya kə ləugwam kəbə, ləm sarə ya sarə ləugwam nə, nagngi, ləugwam yiba ya.²⁰Ya ngəm suka nwu geiya nwu mə 'Zəba ʃuan dua ledāzə na bo. Nə ni namə lə yī nyi, lang ni naya ləyī boni, nəni mua suka mə nə nyi, lang ni mua suka ya boni. ²¹Ni naya ye nungnwu pip ləsuka dīnmə, Ləmmi ni ira yugul nwu tum mə nwu kəbə.²²Nə dū yi gei ni suka kəbə nyi, lang ni na nungkəbaka bo, langku ləko ni ye se lum ləsuka nungkəbaka ni.²³Nə woya yiba mə nyi, na yiba Tammə nə boni.²⁴Du nə na ye nungnalə nwu kəbə nwu yugul ko ye dre ni na nyi, dugi nungkəbaka ni ye, langku ləko ni lang nə nyiku ni yiba mə se Tammə pip.²⁵Langku nungnwu ni na nwu ləuzwi sukā kə u nua suka nwu ni vla dre drengwol nungwarə ni gya, 'Ni yiba mə lummi ye.'²⁶Nə le təma ləunyigwa - nwu mə tum ya də səkə Tarri ləu, nunglə, killing kənak, nwu dī səkə Tarri - kə yili, yina gei nung ləu mə.²⁷Yā boni ya gei nua mə ləmmi ya u se mə lə nuasi nə.

Chapter 16

¹"Geiya ye nungnwu sukā kəya yəu gəng. ²Yini nan taya dā turawapmuar. Langku dāfarri kə yili də nwunə woya wopya nyi, kə pəli nya ni na nungnälə kə Muar. ³Yini na ye nung nwu ləm ni ira Tarri kəbə lang ni ira mə kəbə bōni. ⁴Geiya ye nung nwu suka nə dafarri yi nyi, ya ngəmmi ya fāvə geiya nung ləuni nə. Geiya ye nung nwu lə nuasi kəbə ləmmi mə də se ya. ⁵Langku ləko bon mə ta tāna nanwu na tum mə nwu, yibalədra yugul ko ye dreya bīp mə nya, 'Mua ta latənna?' ⁶Langku ləmmi gei ya ye nung nwu, wurə ləunyigwaya banglə pip. ⁷Langku ləkənak mə gei ya də, və d'uarə mə ləuzui səya, ləmmi nə d'ua kəbə nyi, letəma ləunyigwa kə yiya də ye, langku nə d'ua nyi, mə tum na tāya. ⁸Nəna yə nyi, letəma ləunyigwa yikə geisuka lə ləugwam ləu nungkəbaka na, se ləu nungkənak, se ləukə kwan - ⁹ləu nungkəbaka, ləm ni bākənak səmə kəbə; ¹⁰Ləu nungkənak, sukā ləm mə dua tākə Tarri, lang ya lang mə kō ye; ¹¹se ləukə kwan kəna nyi, ləm ni favə na kwan lə gup ləugwam nwu nə. ¹²Mə də se ye nungkə gei ya də ləkpngali, langku ya ira ni gigeu nwu ye. ¹³Langku nə na, killing kə gwanga, na yə nyi, lang yina bāya nungdra kənak pip, ləmmi na geisuka lə ləuna kəbə. Langku na gei bəya pip na larə nwu, se yina gei ya ye nungko kə yili səkə si. ¹⁴Yina ngəm murə, ləmmi yina pəli dre nungko ləkə kəm nyi yina geiya. ¹⁵Ye bəya pip nwu nākə Tarri nwu kəkəm, tən nyi, gei mə killing kənak yikə pəli dre nungko lə kəkəm kəna geiya. ¹⁶Tā kə tura ye nyi ya lang mə koye, lang malli tā kətura ye bōni nyi ya lang mə. ¹⁷Nung ye lekō dre ke lebona geisuka ləzua nya, "Bətən nwu na gei bəya nwuya? Nwu nya, "Tā kə tura ye nyi ya lang mə ko ye, lang malli tā kə tura ye bōni nyi ya lang mə, ləmmi mə ta tā kə Tarri ya?" ¹⁸Nung ni gei nya, "Bətən na gei nwuya? nya tā kə tūrā yeyə? Bi ira nung nwu na gei suka ləu nwu kəbə." ¹⁹Yesu lang ni ni dei dra və bīp na suka, nung na geini nya, "Nanu nung nwu ya bīp zua nwuya, nungnwu mə ngəmmi ləvə gei mə, 'Tā tuap nyi ya lang mə kō ye, lang tamalli tuap nyi ya lang mə kō?'" ²⁰Gwanga, gwanga mə geiya də, vei ya dyelle ya tuazibua, lang ləugwam ləkə dəba kəna səteilə. ləunyigwa ya yikə bangli pip, langku vəbanglə kə ləunyigwa ya yikə bina lə səteilə. ²¹Nə ləse dyelsuru nyi lang ləunyigwana kə bangli ləm dafar na yinə, langku nəna su yuri nyi, na ngəm səyilə na kō ye səteilə ləmmi ni su yugul ləugwam nə. ²²Ləko ləunyigwa ya banglə nə, langku yimə lang ya ko də, lang səya kə tei, yugul kō ye kə bəuan və pə səteilə ya nāya. ²³Dafar kure nyi ya bīp mə nung kō ye. Gwanga, ganga, mə gei ya də, nəya yam bəya pip nakə Tarri dre dyin mə nyi, lang na ngəya ngə. ²⁴Bon nwu yira ya yam nung kō dre dyinmə kəbə. Ya yam, lang ya yue suka kə səteilə ya u də. ²⁵Geiya ye nungnwu dre vətua suka, langku dafarri də kə yili nwu mə geiya suka mə tuakətua kō ye, langku tən nyi, mə geiya suka kə Tarri nunggwamvei. ²⁶Dafar kure ya yam dre dyinmə nyi geiya mə mə yam Tarri ləsuka ya kəbə, ²⁷ləmmi Tarri lə ləuna na nasuka ya, ləsuka vənasuka mə nwu ya na nwu ləu, se sukā ya bakənak ya yə səkə Tari. ²⁸Yə səkə Tarri, yi yə ləugwam. langku boni kō mə mang ləugwam mə ta tākə Tarri." ²⁹Ye lebona gei a, "A lang, ləko mua geisuka nunggwamvei gbrein mua tuakətua ko kəbə. ³⁰Ləko bi ira nə a ira ye nung nwu pip nə, yugul kō ye kə bīp mua suka. Ləmmi suka kə nungnwu bi bākənak nə a yə səkə Muar." ³¹Yesu vla ni də a, "Nwuni ya bakənak nəya?" ³²Ya lang, dafar kə yili, ö, tən fāvə yili nə, nwu ni yarə ya ləzua, woya kə ta zəna, lang ya mang mə ləkwin mə, yibalədra mə ləkwin mə kəbə ləmmi Tarri də sē mə. ³³Geiya ye nungnwu sukā kə ləunyigwaya lausua səmə. Dre ləugwam nwu ya nayī na, langku ya nyim nyiya: Fā və mua ləugwam nə."

Chapter 17

¹Mal və gei ye nung nwu, nung Yesu wa nungna ləuyilə na gei a, "Tarri, ləunā yi nə, a ngə murə lə Yumua sukā kə yuri nga murə. ²Bakə ko nwu a ngəna murə ləuke legul pip sukā kəna ngə ngəma kəding lə woya pip nwu a ngəna nwu.³Nang lə ngəma kəding: nyi kəni ira mua, lə Muar kə gwangā bon kwin, se na nwu a tum na nwu, Yesu Leyɔngləu. ⁴Nga murə ləugwam nə, lang kəuləu nungnalə nwu a ngəmi mua na nwu nə. ⁵Ləko bon, Tarri, a ngəmi murə lə nāmuā lə murə nwu mə se na dəng se mua nwuni kəni map ləugwam.⁶Dilə dinmua lə legul nwu a ngəmi ləugwam nwu nə. Ni kə kwa, nung a ngəmi ni, ni mua suka mua nə. ⁷Ləko ni ira nə gya bəya pip nwu a ngəmi nwu yə səmuā, ⁸ləm ye suka nwu a ngəmi nwu ngəni pip nə. ni mua ni nə lang ni ira nə gya ləkənak yə səmuā, ni bakənak nə gya mua letummə.⁹Mə penua lə suka ni. Mə penua lə suka ləugwam kəbə tən ləsuka leko a ngəmi nwu, ləmmi ni kə kwa. ¹⁰Bəya pip ləkə kəm nyi kə kwa, kə kwa nyi kə kəm lang mə yue murə səni. ¹¹Mə ləugwam kō kəbə, langku ye legul nwu kəni ləugwam, lang boni mə ta tamua. Tayu kənak, a bāni dre dīn mua nwu a ngəmi nwu suka kəni u kwin, bako bi kwin se mua nwu.¹²Vətəu yira mə se ni nwu, muanassə ni dre dyin mua, nwu a ngəmi nwu. Kānā ləuni, lang nungni kwin la kəbə, bla yu lewopvei nwu, sukā kə ye nungvla suka kə Muar u də. ¹³Ləko mə yə tāmuā, langku mə gei ye nung nwu ləugwam suka kəni yue səteilə mə səni. ¹⁴Ngəni suka mua nə, nung ləugwam yiba ni sukā ləm ni kə ləugwam kəbə, bako konwu mə kə ləugwam kəbə nwu.¹⁵Mə yamma mə suka pəni ləugwam kəbə, langku nyi a kānā ləuni nā lekə bəkā.¹⁶Ni kə ləugwam kəbə, bako konwu mə kə ləugwam kəbə nwu. ¹⁷Bāni gyamkwin ləukə gwanga. Ləmmi suka mua gwanga.¹⁸Bako nwu a tum mə ləugwam nwu, lang bəkure tum ni ləugwam boni. ¹⁹Lə suka ni nung bā ləumə gyamkwin sukā kəni ba ləuni gyamkwin boni dre gwanga.²⁰Mə penua lə suka ke leko bla kəbə, langku se suka ke leko yikə bakənak səmə tākə suka ni. ²¹Sukā kəni pip ni u kwin, bako ko mua, Tarri, dre mə, mə boni dre mua. Mə penua dugi ni u dre bi sukā kə ləugwam bakənak gya mua le tum mə.²²Murə nwu a ngəmi nwu, ngəni nə, suka kəni u kwin, bako bi kwin nwu:²³Mə dre ni, lang mua dre mə, sukā kə yini wo ləuni ləzua nungkwiň pip. Sukā kə ləugwam ira a mua le tummə, lang a nasuka ni nə bako nwu a nasuka mə nwu.²⁴Tarri, mə yidī leko nwu a ngəmi nwu ni u se mə veinwu mə də nwu, kəni lang murə mə, murə nwu a ngəmi nwu, ləm a nasuka mə nə nungkuni kəni map ləugwam.²⁵Tayu kənak, ləugwam ira mua kəbə, langku məkəm ira mua nə; lang ni ira nə gya mua le tummə. ²⁶Ba ni ni ira dīn mua nə, sukā kə lok nasuka vei nwu a nami də nwu nyi u səni, lang mə uli dre ni."

Chapter 18

¹Tamal və gei ye suka nwu, Yesu wurə i gwam se ye lebona na dəba nungvəbu Kidron, na ta vei nwu yū-nyiyak də se ye lebōna. ²Ləko Yahuda, nwu kə ta və ngəna nwu, ləmmi Yesu tura və ta vei se lebona fo. ³Nung Yahuda, kəpsi lə ye lesuvum se ye le era fanuasuka se Lefarisa, ni ta vei se luagapvei se ye nungvum nāni. ⁴Nung Yesu, nwu ira ye nung nwu ka nasə səna pip nə nwu, na tasi nang na bip ni gya, "Ya deivəka wotənna?" ⁵Ni vla na gya, "Yesu Lenazareth." Yesu geini gya, "mī nwu. "Yahuza nwu ngəna nwu na deivei boni se ye lesuvum. ⁶Nung na gei ni a, "Nanu mī nwu," bon wurə ni kurə bi tani yəu dumsua. ⁷Nung na bip ni kō gya, "Wotən ya dei vriya? "Nung ni gei kō gya, "Yesu Lenazareth." ⁸Yesu vla gya, "Gei ya nə mə mī nwu. Nə ya dei vəmə nyi, ya mang leko dua." ⁹Nungnwu bon sukā kə zaka lə nuasuka nwu na gei gya, "Dre ke leko a ngəmi nwu, nungkə yugul kwin lā kəbə. ¹⁰Nung Siman Bitrus, nwu se kāfaing nāna nwu, na zrəm na kəp ləsue kə zəba kə era lefānuasuka ləunālen. Din kə zəbā Malkus. ¹¹Yesu geilə Bitrus gya, "A bā kāfaing dre lāna. Nu məkyi dre deikrak nwu Tarri bami nwu boyā?" ¹²Nung kap letanua vum se lekəpsi vum, se le-era Leyahuda, ni mua Yesu ni səp na. ¹³Ni tanalə tākə Hananiya lə nuasi, ləm nalə gwan kə Kayafa, nalə era le fānua suka sal kure. ¹⁴Ləko Kayafa lekə geisuka lə ye Leyahuda gya kə brəm dīng kə yugul kwin bira ləsuka tā ye legul. ¹⁵Siman Bitrus muata kə Yesu, bālə lebona kō boni. Era ke lefānuasuka ira Lebona kure nə, nung nata turanakwan kə era ke lefānuasuka bizua se Yesu; ¹⁶Langku Bitrus kəna dei nuatura gwam. Nung lebona kə kwin, nwu era ke lefānuasuka era na nə nwu, na dyi gwam tana geisuka lə yukələse le lang nuaturā nwu nung na ləulə Bitrus dre. ¹⁷Nung zəba kə ləse, lelang nuaturā, bip Bitrus gya, "Mua ye dre ke lebō kə ləbei nwu boniya?" Wurə na gei a, "Mə ye dre." ¹⁸Ye zəba se ye le-era də dei vei, ni maplua la kīlua, ni oi, ləmmi təma də. Bitrus boni sē ni, dei vei kə oi lua. ¹⁹Nung era ke lefānuasukā bip Yesu ləuke lebona se nungkyanga na. ²⁰Yesu vla na də a, "Geisuka nwu nunggwamvei lə ləugwam. Mə kyangavei vorə pip turawapmuar kə murə se kə nyang veinwu ye Leyahuda pip kə wozua də nwu. Gei nung kō lədam kəbə. ²¹Maka ka bip məya? A bip ye leko larə mə ləu nungnwu gei nwu. A lang, ye legul nwu ira ye bə geiya nə. ²²Yesu vla suka nwu bon, wurə kwin dreke era gbəp Yesu na gei gya, "Mua vla suka lə era ke lefānuasuka bon na?" ²³Yesu vla na gya, "Nə gei nung ko ləkəbaka nyi, a gei nung ləuwi, langku nə leuzua ləu, maka kəmua gbəp mə?" ²⁴Nung Annas səpna tək na tākə Kayafa era ke lefānuasuka. ²⁵Siman Bitrus dei və oi lua. Nung ye legul bipna gya, "Mua ye dre ke lebona boniya?" Na nyimzang gya, "Mə ye dre ni." ²⁶Kwin dreke zəba kə era lefānuasuka, na levəbi kə ləbei nwu Bitrus kəp sua na nwu, gei gya, "Lang mua bizua sena yunyinyak kəbəya?" ²⁷Nung Bitrus nyimzang kō, puka wurə yiba dyel. ²⁸Nung ni wurə ləYesu tākə Kayafa ni talə tākə dre və wozua ke gwamna. Lə sī bini, nung nita dre və gəmzuə ke gwamna kəbə sukā gyi səni tavə na biyəu nə langku ni tang jibi dəba ləu zə. ²⁹Nung Bilatus dī gwam ta tāni ta gei gya, "Kwan bə ya yəlilə ləukə ləbei nwu ya?" ³⁰Ni vəla ni gei na gya, "Nə ləbei nwu lekə nanung kə bəka kəbə nyi, dū bi yənalə səmuə kəbə." ³¹Nung Bilatus geini gya, "Ya pəna lə nāya kə taya nana kwan ləu nungwarə ya." Ye Leyahuda gei na gya, Nungwarə bi gap kəbi na kwan wopvei lə yugul kō kəbə." ³²Ni gei nung nwu kə yi zakalə nuasuka ke Yesu u də nwu na gei ləu lok vəbira bua ko na bira nwu. ³³Nung Bilatus ləu dre və wozua ke lələusua kō na lū Yesu na geina gya, "Muā ləgup ke Leyahudaya?" ³⁴Yesu vla gya, "Mua geisuka nwu lə ləumua ya, kō leko gei mua nung ləumə?" ³⁵Bilatus vla gya, mə Leyahuda kəbə, bon na? Ye legul mua se era lefānuasuka ngə mua dānamə. Bətən ana tən?" ³⁶Yesu vla gya və nagup mə kə ləugwam nwu kəbə, dūnə vənagup mə kə ləugwam nwu nyi, lang ye zəba mə kə yuatanua mə ni ngəmə nāke Leyahuda ye. Langku ləko dazənagup mə kə veinwu kəbə." ³⁷Nung Bilatus geina gya, "Tən mua guppa? Yesu vla na gya, "A gei nə mua mə gup. lumkə suka nwu nung yi ləugwam, sukā kə gei nung ləu gwanga, yugul kə laya nə legwanga nyi na larə bələk mə." ³⁸Bilatus bipna gya, "Bətən lə gwanga ya?" Na gei nungnwu wurə, na dyigwam kō na ta take Leyahuda tana geini gya, "Yue ləbei nwu se nungkəbəka kəbə. ³⁹Langku ya ya də se nungwarə nwu mə mang ya nā ləyugul kwin lə dāmin dəbaləuzə. Ya yidi ya mang ya nālə gup Leyahudaya?" ⁴⁰Nung ni bəkvei ləbələk kō ni gei gya, "Ləbei nwu kəbə, tənnyi, Barabbas." Barabbas legbəmvei..

Chapter 19

¹Nung Bilatus mua Yesu gbəpna ləzap. ²Ye letanuavummi map nungbàləu lə kop. Ni brə ləukə Yesu kəni twana nungtuasə kə murə vla ɓa myikarma. ³Ni yə səna yini gei gya, "Gum mua nə, gup Leyahuda!" nung ni gbəp na. ⁴Nung Bilatus dýi gwam kō yi geini gya, "Ya lang, mə dýiya nalə gwam sukā kəya ira ya yue na se nungkəbaka kəbə." ⁵Nung Yesu dýi gwam se nungbàləu kop ləuna se nungtwasə kə murə vla ɓa myikarma səna. Bilatus geini gya, "Ya lang, ləbeī nwu!" ⁶Nung gōng era lefanuasuka se ye leera leko lang Yesu, wurə ni bɔkvəi ni gei gya, "Ni pēna, ni pēna!" Bilatus geini gya, "Ya pə na lə nāya kə taya pena, ləmmi yue na se nungkəbaka kəbə." ⁷Ye Leyahuda vla na gya, "Bi də se nungwarə, ləukə nungwarə nyi rub kəna fira ləm na pələuna gya ni yuke Muar." ⁸Bilatus larə suka nwu, wurə na tualəu və sū vle, ⁹Nung na ku na ta və wozua ke le-era ləusua tana geilə Yesu gya, "A yə latən na?" Langku Yesu vla na suka kəbə. ¹⁰Nung Bilatus geina gya, "Mua geimə suka yeya? A ira kəbə mə də se nungdرا və mang mua nā, se nungdرا və pemua kəbəyə?" ¹¹Yesu vla nā də gya, "Mua ye se murə se kə tuap ləumə, teima nəni nga ləuyilə da. Bon nwu nyi, nā nwu na ngəmə nāmuwa nwu nyi, nana na gōng nungkəbaka." ¹²Sə və vla suka nwu, Bilatus dəidra və mang na nā, langku ye Leyahuda bă gbəmvei də, ləkə gei gya, "Nā mangnā lə ləbeī nwu nyi, mua dukə Kaisar kəbə. Nə woya pə ləuna a niguppa nyi na duavei səkə Kaisar nə." ¹³Bilatus larə ye suka nwu, nung na dýila Yesu lagwam kəna ku yina u ləu nung-ulə nakwan vei nwu ni lū gya, "Və-ulə-legup" ləu langku lə nua ke Leibraniya kəna ni lūlə, "Gabbata." ¹⁴Ləko dafar və nazui minbang dəbaləuzə nanə, nyi lang dre awa kə nasin nuavə far nadreləu (12:00). Bilatus geilə ye Leyahuda gya, "Ya lang, gup yā nwu!" ¹⁵Ni gbəmvei gya, "Ni dñuanalə, ni dñuanalə; ya pēna!" Bilatus geini a, Pē gup yā?" Gōng era lefanuasuka vla gya, "Bi ye se gup, bla Kaisar." ¹⁶Nung Bilatus ngə Yesu nāni kə tanı pēna ləu kapkəgang. ¹⁷Nung ni muwa Yesu, ni dýilə gwam, na pə kapkəgangngi ləuna lə nāna, na talə veinwu ni lū gya, "Və gəm gōngləu," Nwu lə nua Leibraniya ni lù a, "Golgotha" ləu. ¹⁸Ni pe Yesu vei, se ye le ləbeī kō də bon rab, kəkō ləu nāmai kəkō ləu nālen, Yesu kəna nādre. ¹⁹Bilatus vlanung ɓon bă ləu kapkəgangngi. Na vla gya: YESU LENAZARET, GUP KE LEYAHUDA. ²⁰Ye Leyahuda ləkpngali dəba nungvla nwu ləmmi vei nwu ni pē Yesu də nwu gbak ganglangzə. Ni vlanungngi lə nua Leyahuda, se nua Leroma, se nua Leheleni. ²¹Nung era lefanuasuka ke Leyahuda geilə Bilatus gya, "So gi a vla mua, 'Na gup ke Leyahuda gəng,' tənniyi a vla mua, 'Yugul nwu gei gya, "Mə gup ke Leyahuda."'" ²²Bilatus gei ni gya, Nungnwu vla nwu nyi vla nə." ²³Ye letanuavum pē Yesu, nung ni pə nungtwasə na, ni gap dre ɓon ned, woya yue nuayui kwin-kwin; kəni pə nungtwasə kə nyang ləuwi ɓoni ni gapləzuə ləkə net ni. Nungtwasə kə nyangngi ni sī lə lok landa kwin bla. ²⁴Nung ni gei ləzuə gya, "Bi tra dre gəng, tən nyi sua ɓi gbəp nungkurba ləuwi kəbi lang yugulko kə tangngi ləu." Nung nwu nasə ɓako ɓon sukā kə suka-kə-Muar udə nwu gei gya, "Ni gap dre nungtwasə mə ləzuə nung ni gbəp nungkurba ləuwi." Nanu nungnwu ye letanuavum na nwu. ²⁵Lekə dei gyam kapkəgang kə Yesu nwu nanglə ye Nanna, se nyinkə Nanna, Maryamu sekə Klopas, se Maryamu Magadaliya. ²⁶Yesu lang ye Nanna se lebona ko nwu na nasukā nwu ni dei gyam na, na geilə Nanna gya, "Ləse, a lang, yumua!" ²⁷Nung na geilə lebona gya, "A lang nammua! Ləvei nung lebona pəna talə zəkə ləuna." ²⁸Tamal nungnwu, Yesu ira nə bəya ɠbal lako na kəuləu nə se ɓoni kə sukā kə nungvla kə Muar u də, wurə Yesu gei a, "Erə namə nə." ²⁹Myisurkap kə nyuili yī dei ni bā vei, nung ni bā susuk nuakap kə gyuna ni ɓuk nung myisurkap kə nyuili ni bā nā nuana yila. ³⁰Yesu dəba myisurkap kə nyuili, wurə na gei gya, "Fānə." Na bā ləuna sua nung na mangnā lə killing na. ³¹Nung ye Leyahuda, ləmmi dafar və nazuini suka dāfar Asabar, sukā kə kuma na dei ləu kapkəgang dafar Asabar gəng (ləmmi dafar Asabarri ulə dafar kənək səni), yini geilə Bilatus gya na op bōni kəni fan nilə sua. ³²Nung ye letanuavum yi op bōkə ləbeī kə nuasi se kə rabbi nwu ni pēni se Yesu nwu. ³³Yini yə səkə Yesu, wurə ni lang na na fāvə birā kəna nə, nung ni op ye bōna kəbə. ³⁴Yibaləfrah, dre ke letanuavum bă na nuagwana, puka ləvei yue se myisəna tavə dýili vei. ³⁵Ye leko nwu lang nungnwu gei nə, gya suka nā gwanga. Na ira nə nung nwu na gei nwu gwanga suka kəya bakənak ɓoni. ³⁶Ləmmi ye nung nwu nasə ɓon nwu nyikə suka kə Muar udə nwu gei a, "Dre ke kop na kwin yebo kə oppi." ³⁷Boni kō, suka kə Muar gei a, "Yini lang na nanwu ni bā na nwu." ³⁸Tamal ke nung nwu, Yusuf kə Arimatiya, nwu dəngngi na dre ke lebōkə Yesu (langku lə zā ləmmi na sū ye Leyahuda wurə na ta ləzā), tana yam Bilatus a kəni pə kuma kə Yesu. Nung Bilatus ngəna dra. Wurə Yusuf yi pə kumā ɗuarə. ³⁹Nicodimus ɓoni yə, nanwu lə nuasi na yə tākə Yesu lə vorə nwu. Na yila nyui mir nukaləzuə se alois, ɓina na pei məkyi dre deikrak fāsop bo sop nə (3100grams). ⁴⁰Nung ni pə kuma kə Yesu ni ɓləm sri lə landa núnghlíng se nung mapsə kuma yugul, ɓanung nwu ze ye Leyahuda kə tu ye kuma legul ləu. ⁴¹Vei nwu ni pena ləu kapkəgang də nwu yünyiyak də vei; dre yünyiyakki zokə fū də vei nwu ni tū yugul də bo kwin yira kəbə. ⁴²Lemmi dafar və nazui ke Leyahuda lang sukā zori gəp-gəp ləvei, nang ni tū Yesu vei.

Chapter 20

¹Lə binī kyup dafar kə kwin dre LOMU, nyi lang yira vei kai pip kəbə, Maryamu Magadaliya yə ləuzori nung yina lang ni gandəla tal tua zori nə. ²Boni nung na d̄uadum na ta tākə Siman Bitrus se tākə lebona konwu Yesu kə nasuka na nwu, yina gei ni nə gya, "Ni pə Ledāzə dābua zori nə, bi ira vei nwu ni bāna də kəbə." ³Nung Bitrus se lebona kure ni dyi gwam ni ta ləuzori. ⁴Ni d̄uadum bizua, nung lebona kure sūdum yi d̄ua nuakə Bitrus ta ləuzori lə sī. ⁵Nung na təmkətəm, na lang nungbilingngi bla vei, langku nyi na ləu dābua kəbə. ⁶Malli Siman Bitrus peivei nung wurə na fan dābua. Tana lang nungbilingngi bla lau vei ⁷se landa nwu ni bā lə leuna nwu. Lau gyamzua se ko ni bā lə leuna nwu kəbə, tənnyi kulam səna lə nāna gyam kwin. ⁸Nung lebona kə kwinni, kə konwu yi ləuzori ləsī nwu, ləu dābua boni, tana lang nung na bākənak də. ⁹Ləmmi dafar kure nyi yira ni ira suka kə Muar nwu gya na wuri lə ngəma dre ke leko bira nwu kəbə. ¹⁰Nungngi ye lebonā ku nungni zə. ¹¹Langku Maryamu dei tua buazori gwam ləkə kəu nungmyi. Na dre və c̄yelle nung na təmkətəm tua buazori. ¹²Na lang lenuatum kə Muar ləuyilə bon rab dre nungsə kə vurum ni u vei, kə kwinni u vei nwu ni bā leuna də nwu, lang kə kwinni u vei nwu ni bā ye bona də nwu. ¹³Ni geina a, "Ləse, maka kəmua dyelle?" Wurə na geini a, "Ləmmi ni pə Ledāzəmə ni d̄uarə, ira vei nwu ni bana də kəbə." ¹⁴Na gei nungnwu, wurə na bina nung na wurə na lang Yesu dei vei, nyiku na ira gya Yesuya kəbə. ¹⁵Yesu geina a, "Ləse, maka kəmua dyelle? Mua dei vəkə wo?" Na langngi bang a leyūnyinyakki, nung na geina a, "Lekyangavei, nə mua le pəna so d̄uarilə nyi, a gei mə veinwu a bā na də nwu, nyikə pəna d̄uarə lə." ¹⁶Yesu geina a, "Maryamu." Wurə na bina nungna, na geina lə tua Leibraniya a, "Rabboni" (nuava "Lekyangavei"). ¹⁷Yesu geina a, "A dō nāsəmə gəng, ləmmi yira tol tākə Tarri kəbə, tənnyi a ta tāke nyinmə ta gei ni mua mə tol tākə Tammə lang Tayya boni, Muar mə lang Muar ya boni." ¹⁸Maryamu Magadaliya yə yina gei lə ye lebona gya, "Lang Ledazə nə," nung na gei na ye nungnwu. ¹⁹Lə loi, dafar kure, dafar kə kwin dre lomu, ye nuatura nwu ye lebona u dre nwu, lə nummə ləmmi ni su ye Leyahuda, wurə Yesu yidei nādre ni nung na gei ni a, "Təma u se ya." ²⁰Tamal na gei nungnwu, nang na ō ni ye nāna se nuagwana. Ye lebona lang Ledazri wurə səni tei pip. ²¹Nung Yesu gei ni kō gya, "Təma u se ya. Mua nungnwu Tarri tummə nwu, bəkure mə tum ya boni" ²²Yesu gei nung nwu, wurə na biyua ləuni na geini gya, "Ya mua killing kənak. ²³Nə ya kəu nungkəbaka kə wo lətaya nyi ni kəu nā ləta nə; lang nə ya kəu nungkəbaka kə woya ləta kəbə nyi ni kəu nā ləta kəbə boni." ²⁴Toma, dre ke lekə sob-ili-rabbi, nwu ni lūna lə yuzuueni nwu, na ye dreni nwu Yesu yə nwu. ²⁵Ta ye lebona kure malli geina gya, "Bi lang Ledazə nə." Wurə na geini gya, "Teima nə lang bla bi nwu ni pe dānana nwu, kə bā yuranā mə b̄ua bi nwu ni pe dānā na nwu, lang boni kə bā namə dwam lə nuagwana kəbə nyi, ba kənak bo." ²⁶Tamal bo gəngna ye lebōna gəmzua dāturā kō, lang Toma boni seni, Yesu yə lang ye nuatura yira lə nummə, yina dei dreni, na gei gya, "Təma u se ya." ²⁷Nung na geilə Toma gya, "A yilə yuranāmua kəya lang nāmə. A yi namua ləsi yā dwam lə nuagwa mə. Sogi a ulə lesāvei gəng, tən nyi lebakənak." ²⁸Toma vla gei na gya, "Ledāzəmə se Muar mə." ²⁹Yesu wura geina a, "Ləmmi a lang mə nwuni kā bākənak səmə. Dimpə ke leko lang kəbə, ku ni bākənak." ³⁰Yesu na ye nungsābā leko ləkpngali nung ke lebona, ye nungsābā nwu ni vla dre drəngwol nwu kəbə ləu, ³¹tən nyi ni vla ye nung nwu sukā kəya bakənak ya Yesu Lèy়ongləu, se na yukə Muar, tākə və bakənak nyi, ya yue ngəma dre dyin na.

Chapter 21

¹Tamal ke nung nwu Yesu ō ləuna kō lə ye lebona nuasue Tiberiya. Na o ləuna banung bon: ²Siman Bitrus bizua se Toma nwu ni lu lə yuzuueni nwu, Nataniyel lekəKana dre Galili yukə Zabadi, se lebokə Yesu ko bon rab. ³Siman Bitrus geini gya, "Mə ta və mua sei." Nung ni geina gya, "Bi tali se mua boni," wurə ni ta tani ta dre kwatti, langku ləvoři vei yi sakalə də ni mua nung ko kwin kəbə. ⁴Ləbinī kyup səka lə sī bini, Yesu dei ləusuazue nua wuma, Langku ye lebona ira agya Yesuya kəbə. ⁵Nung Yesu geini a, "Ye lebasə, ya də se nung kə tangngiya?" Ni vla na gya, "Ye." ⁶Na geini a, "Ya twa kemuasei yā ləu nalen kə kwatti, lang ya yue lekō yue. nung wurə ni twa kemuasei ni, ni buan və guppi bo nākə kpngalə ke sei. ⁷Nung lebokə Yesu ko na nasukā nwu wurə geilə Bitrus a, "Na Ledazə." Bitrus larə gya yugulli Ledazə wurə, na səp nungtwasəna kə ləuwi (ləmmi na twa səna tuko), nung wurə na yəu nung myiwumā. ⁸Ta ye lebō lekure yi kəni dre kwat (ləmmi ni tura ləzua se nuagwam bo, [90 meters]) lang ləni gup kemuasei se ye sei yī dre. ⁹Ni tol nuagwam, yini lang kilua vei se ye sei nunglua, se mum gyammi. ¹⁰Yesu geini a, "Ya yilə gwa ke sei nwu ya mua gigeu nwu." ¹¹Nung Siman Bitrus tol gwam yi gup kemuasei tol lənuagwam, se ye gōngsei yī dre; kpngalə ni fanāra pəmnā ili tat (153). Ni ləkpngali, langku kemuasei tra kəbə.

¹²Yesu geini a, "Ya yə yiya sanuaya." Yugul ko ye dre ke lebona buan bip na gya, "Mua woya?" Ni ira nə na Ledazə. ¹³Yesu yə, yī pə mummi, ngəni se sei boni. ¹⁴Nung la bō kə tat nwu Yesu kə ō ləuna lə ye lebona tamal və wurəna bua. ¹⁵Tamal və sanua ni, wurə Yesu gei lə Siman Bitrus a, "Siman yukə Yona, mua nasuka mə da ye leko nəya?" Bitrus wurə gei na gya, "Ō Ledazə, a ira nə mə nasuka mua. "Yesu geina a, "A gagtə ye banggam mə." ¹⁶Na gei na kō kə rab sri a, "Siman yukə Yona, mua nasuka məya?" Bitrus gei na a, "Ō Ledazə, a ira nə mə nasuka mua. Wurə Yesu geina a, "A gagtə ye bagam mə mə." ¹⁷Na gei na kə tat sri gya, Siman yukə Yona, mua na suka mə dəya? Nung nyigwa kə Bitrus wurə banglə ləm Yesu gei na bo tat sri gya, "Mua nasuka məya?" Na gei na a, "Ledazə, a ira ye nung pip nə, a ira nə mə nasuka mua. "Yesu geina a, A gagtə ye banggam mə. ¹⁸Gwanga, gwanga, mə gei mua də, yira mua lə basə mua, mua twa nungsə mua lənāmu ka wō a ta veiko mua yidi nwu, langku nə ya korə nyi, mua ngə nāmu kə yugul ko twa mua nungsə kəna pəla na talə vəko a yidi və tali bo nwu. ¹⁹Yesu gei nungnwu nyikə na kiralə lok bira bua ko Bitrus kə biralə kəna ngə murə lə Muar. Tamal nwu na gei nungnwu, wurə na gei lə Bitrus a, "A mua tāmə." ²⁰Bitrus bina nungna wurə lang lebokə Yesu nwu na nasuka na nwu kə muatani, yugulko lausəna səkə Yesu boni nuadfei nungtang ləu lang nā nwu na gei gya, "Ledazə, Wotən lə yugul nwu kə ngə muaya?" ²¹Bitrus lang na nung gei lə Yesu gya, "Ledazə, bətən ləbei nwu kə nali?" ²²Yesu geina də a, "Nə mə yidi mə na bira gəng se nə yə da nyi, bə kəya lā dəya? A mua tāmə." ²³Nung nuasuka nwu pəvei pip nuake lenyinni a, lebō kure kə birā ye. Yira Yesu geilə Bitrus kəbə nwu gya, lebō kəkure kə birā ye ləu, langku, "Nə mə yidi mə na bira gəng se nə yə da nyi, bə kəya lā dəya?" ²⁴Nanu nā lə lebō ko gei nung ləu ke nung nwu, lang nwu na vla ye nung nwu, se boni bi ira nə suka nā gwanga. ²⁵Ye nung leko də boni ləkpngali nwu Yesu na nwu. Du nə ni vla kə laya pip vla nyi, mə langngi mə ləugwam pip buan pə ye drengwol nwu bo nwu du nə ni vla ni vla ləu.

Acts

Chapter 1

¹. Drenwol kə nuasi nwu vəla lə Theophilus gei ye nung nwu pip le yongləu babi və nali se və kyanga. ². Talə far ko ni pəna ni talə yilə, malvə gei ni dre killing kə nak talə böna kona sarə nwu. ³. Malvə nayi na, na oni ləu na se nəgma balə ye nung lə kpngah nwu ni ira na nwu. Bona na farab na fari ləsare na gei ni suka ləu və na gub lə Muar. ⁴. Nwu na u və ulə se ni nwu, na penua səni gya soni mang Urshalima gəng, ni sərə nung nwu tayuri muri nwu ya ba nua nə. ⁵Ləmi yuna wolya kəna lə myiki lang ko wuya lə killing kə nak və tura ye. ⁶Nwu ni gəmzuə vəkə kwin nung nibina gya Muar gigui nwu mua kovələ və na gub le Israila ya? . ⁷Na və gei ni gya və ira blbo se də fari kə ya kəbə nwu Tabi ba dre kə murə na. ⁸Lang ya yue sa, nə killing kə nak fan ləu ya nə, lang boni ya ulə le gei nua mə dre Urshalima pip se Yahudiya se Samaria ha talə vəsok ləu gwam⁹Nwu Muar le yongləu gei suka nwu pip, ni aña nung ni ləu yilə, ni pəna yilə , təl kāna ni lang na kobo. Ni dre və ba nung ni yilə ni lang vədfurə na, puka ni lang le ləbəi rab gyamm dre nung se kə vərəm. ¹⁰Ni gei ni gya, ya ye le ləbəi kə Galilee maka ya dei vei nwu ya lang vei ləu yilə. ¹¹Le yongləu nwu ni pəna yilə na ya ni talə ləu yilə nwu, na kori mua bako ya lang na na tol ləu yilə nwu. ¹². Nung wurə ni mang ləu tal Zatum nwu gbak nung ni ko Urshalima ganglang nivə wowo bo kwin. ¹³. Nwu ni ulə vei wurə ni tol və ulə tura və ulə ni və mura ko zəni uli vei nwu. Ye Biturus,Yona,Yakubu,Andarawus,Filibus,Toma,Bartamawus,Matiyu,Yakubu kə Halfa,Saminu,Zaloti,se Yahuza yurə Yakubu. ¹⁴. Ləu ni wozua pip kwin, ni dei nyim və yam Muar.Ye lese dre ni boni, Maryamu nākə Yesu se ye nyinna.. ¹⁵. Dre kə və däfar kure Biturit wurə dei ləbō nā dre ye le nyinmi legul pəi fā näsin nə, na gei ni gya . ¹⁶. Ye

nyinmə, Digi suka kə Muar dre d'rengwol na ulə kə nak, nwu killing kə nak gei suka və ləu nua lə Dauda ləu lə Yahuda nwu kəbsi lə legul ko mua Yesu ləu.¹⁷ Ləmi na dre bi na fā və mua nung si və nalə nanə.¹⁸ Lə kong ləbei fā və deb nung dəmvəi se nung sue lə nung kurba nwu na mua takə kika kə baka na, lang ko na tol kab na yəu na bare dul, funa gbəm ye nung däfuna yarə zua pip dī kəu gwam.¹⁹ Ye legul pip dre Urshalima brə nə, ni ludin dəm vei lənuua zəni gya Akedama, Na ulə nungdəmvei yue.²⁰ Ləmi na vəla nə dre Drengwol Zabura, gya zəna kə ulə tuko, yugul ko so lau zəna gəng, yugul ko dei ləu murə na.²¹ Bon nyi, bangko yugulli na dre le ləbəi ko mua ləbi vori pip nwu. Yesu le yongləu kə ta laya pip na dre bi.²² Və tabi səkə wolmyi lə yuna talə farko ni pəna ni talə yilə, yuguli lang və wurə na bua nə.²³ Legul rab ni sarə, Yusuf nwu ni lulə Barsabas nwu bonni ni luna lə Yustus se Matiyas.²⁴ Ni yam Muar ni gei gya Mua Muar a ira ləu nyigwa legul pip nə, dre kə legul nwu rab nwu a tabi násə yugul ko a pə nwu .25. Kəna pə bula kə yugul nwu dre na nung nalə mua se və talə nuatum mua ko Yahuda banglə dua mangna nwu. 26. Nisarəzua dre ni , ni pə Matiyas , ni tua na dre ye lebō lə Yesu kə sobdī kwinni.

Chapter 2

¹Farklng killing ke nak yi nwu,ni pip nung zua və kə kwin. ²Puka ni larə bulək kə fanni ləu yilə mua myi yi ləu ni dä zə nwu ni ude nwu. ³Wurə ye len kode mua kə lua fan gabzua ləu ni pip. ⁴Killing kə nak fan ləu ni pip ni ta və gei suka lə nua le ko lə kwinni, mua bako killing kə nak ngəni və gei nwu.⁵Ye le Yahuda də kə ləu Urshalima, se ye lekə wab Muar nwu ni yi ləu sua lekoləu gwam pip. ⁶Nwu legul larə bulək nwu. ye legul wurə kuba gəm zua ləu ni ta və fəm ləmi ni larə ni woya pip və gei suka lə nua zəna. ⁷Səni kə gbebzua se ləu ni nəkə fəm, Yiram ye legul nwu pip və gei suka nwu ye le Galilee kəbə⁸Maka kə ko woya dre bi kə larə ni ni gei suka lə nua zəbi. ⁹Bi le Fartiya se Madiyana se Elama se ye leko ləu dre Bagadaza se lekə Yahudiya se lekə Kafodiya se lekə Fantes se Asiya. ¹⁰Se lekə Firisiya se lekə Bamfiliya se Masar se lekə ləu sua Libiya talə Biriya se ye le warə nwu yi dre Roma. ¹¹Se ye le Yahuda ieko ləu və gei nua ni se ye le Koritiya se le Larabawa ,bi larə ni gei suka lə nua zəbi ləu gwam nung nalə lə Muar.¹²Ni pip ləu ni fəm kika ni lä səni,ni gei lə zua gya kong bətən. ¹³Lang ye leko nəkə gei ni nua woi gya Ni nu min və wobni.¹⁴Biturit wurə se ta le kə sob dikwinni,wurə lə bulək na gei ni gya, ye le ləbəi kə Yahuda se ta ya pip nwu ləu Urshalima ya ira nung nwu pip. ya lang kə yakabsue yalə kə nak. ¹⁵Ye legul nwu numin kəbə mua bako ya pə nwu, ləmi vei lə bini yira.¹⁶Ləmi nung nwu Joel le nuatum kə Muar gei nwu. Däfar kə suakta,Muar gei gya, Mə kəu killing mə ləu legul pip. ¹⁷Ye le basə ya se ye le mong lekə ləse ya və talənuatum, ye le basə və lau dəuni lang ye le era və mora mora.¹⁸Bonni ye zeba mə le lebəi se le kə ləse däfar kure mə kəuni killing mə, lang ni gei nuatum mə lə legul. ¹⁹Mə oni nung fəm ləu nua ləu yilə se ye nung ko kə dagwam yue lua se dū iua.²⁰. Däfar və bina lə vorə se pi və bina lə yue, dəkai kə gwang däfar kə Muar yi. ²¹. Lang na mo woya na lū dinkə Muar lang asob nə.²²Ye le ləbəi le Israila, ya larə suka nwu Yesu lə Nazareth, yugul nwu Muar ta yuna səna lə le kə nak ta kə ye nung nalə na kəmurə na, nung ləm ləu, se nung lə kpngali Muar na səna na dre y. nwu ya lə nă ya ya ira nwu.²³Yugul nwu Muar ngəna se və yidi na dre və ira nung na, se ya, nă leko ira nung warə kəbə, ni wob na lə və pena gwa kab kə gang. ²⁴Langko Muar wurə nalə nă nung yi kə bua, suka ləmi bua buan və muana ye.²⁵25. Ləmi Dauda gei suka na gya, mə lang Muar vori nwu pip nung mə, na ləu nă len mə suka kə nung zərə mə gəng. 26 . Bakure nyi ləu nyigwa mə lə təili se lən mə dəbə sitəilə bonni sə mə kə uli sə nyi mə.²⁷ Mə mang ngəma mə və ta lua ye, bonni mua mang le kə nak və zura ye. 28 . A tä mə nasi dra və yue ngəma nə. Mua ngəmə sətəilə kəding zəmua²⁹. Ye nyin mə, mə gei ya suka lə sə nyim suka Tazəbi Dauda . Na bira ni tūna nə, zonal de sebi dashi nwu.³⁰ Bako nyi nalə talə nuatum kə Muar na ira nə Muar pana nung gya ni yilə yugul ko dre və bina kə mua nung ulə gub na. ³¹Na fa və ira nə na gei suka və wurə kə le yongləu.Na ta lua ye bonni səna və zuna ye.³²Yesu nwu wurə nalə nwu bi pip nung bi lang nə. ³³Bakure nyi Muar wurə nalə ba na len na se na ta və mua killing kə nak nākə Tari na kəu ni nə. ya lang nə ya larə nə.³⁴Dauda wurə ta ləu yilə kəbə,bangko na gei gya , Muar gei lə dazə mə, A wu ləu na len mə. ³⁵Mə ba ye le vəm mua və bə bo mua. ³⁶Bakong nyi, ye le zə Israila pip nə Muar mab na lə Muar se le yongləu, Yesu nwu ya pena gwa kab kə gang nwu. ³⁷Ni larə suka nwu səni muna ni gei lə Biturus, se taye le bo lə Muar gya, ye nyim bi bə lə ko bi nalə. ³⁸Wurə Biturus gei ni gya, ya mang dra kə baka ya mua ta kə Muar se və wol ya myi, ko wuya dre ding kə Yesu le yongləu kə na pə nung kə baka ya, lang ya mua killing kə nak nwu na ngə ya nwu. ³⁹Və gab nua nung nwu kə kəya se ye yuya se lekə lä tə və yidi pip. legul lə kpngali nwu le dazə bi Muar və lūni.⁴⁰Se ye suka lə kə ogah kə ta nyim se və gab sue ni, na gei gya, və yongləu ya bi naya sə dägwam kə baka nwu. ⁴¹Ni mua suka na nung ni wol ni myi, ni tua ləu kpngalə ni far kure ləu legul fasob bua sob dili nob 3000.. ⁴²Ye le nuatum kə Muar tua ləu və kyanga vei se və na ulə nua nyim ta və lang nung iəu zua se yam Muar.⁴³Kə lə ləu nyigwa legul pip, ni na nung fəm ləu se nung ngə vələ lə kpngali ta kə ye le bō kə Yesu. ⁴⁴Ye leko mua suka lə Muar nwu pip gəm zua və kə kwinni gəm ye nung pip vəkə kwin. ⁴⁵Bonni ni deb ye nung ni se nung tangni ni gəblə zua pip, mua baka ko woya yidi nwu.⁴⁶Ko däfar kə laya pip ni ta da tura wab Muar, ni gab nung tang lə zua lə dre sətəilə se kika ni lau sua se nyigwa ni.⁴⁷Ni warə Muar ni yue ding nung kə nak lə legul pip. Vori pip Muar tua ləu legul ko ni yong ni nwu.

Chapter 3

¹Ye Biturit se Yona ta tura wab Muar suka yam Muar, Lə däfar. ²Ləbəi ko de ni suna na ulem ni pəna vori nwu pip ni talə və yam nung nuatura wab Muar nwu ni lūlə nua tura kə malə, suka kə na yam nung kurba na le kə ta tura wab Muar. ³Na lang Biturit se Yona ni ləu tura wab Muari, wurə na yam nung kurba nani. ⁴Biturit ba nung səna, se Yona ni gei na gya, a lang bi. ⁵Ləbəi le ulem lang ni, ngəmi leko gya ni yue nung ko nani. ⁶Wurə Biturit gei na gya, mə ye se nung kurba, langko nung nwu namə, mə nga. Dre din kə Yesu leyongləu kə Nazareth a wurə a wowo.

⁷Biturit mua na nā kə len wurə na lə na dei ləbo puka bōna se gul bona nyim. ⁸Və wurə lə ləbəi Yona le ulem na mua və wowo, na ləu tura wab Muari se Biturit se na wowo, na zue nə na warə Muar. ⁹Ye legul pip nwu langna na wowo na warə Mjar. ¹⁰Ni ira nə gya ləbəi nwu ze ukə yam nung kurba na legul nua tura wab Muar kə malə nwu, nung nwu ngəmi səvəiə se və fəmləu. ¹¹Na mua nā kə Biturit se Yona, ye legul pip wo ni lə dum nua tura ko ni lūlə nua tura kə Solomon, ni lang gwang nung fəmləu. ¹²Biturit lang bon nyi, na gei lə legul gya, Ya ye le ləbəi kə Israila maka kə ləu ya və fəmmi, maka kə ya lang bi muatən bi lekə wurə na na wowo lə säbi se və wab Muar bi ya.

¹³Muar kə Ibrahim se kə Ishaku, se kə Yakubu, Muar kə ye Taibi ngə murə lə zəbana Yesu. Nau na ya yiba na ya ngəna nalə Bilatus nwu na mara və mangna nā nwu. ¹⁴Ya yiba le kə nak se le nung nalə kə malə, ya yam ya ni mang ya nalə le wobvei. ¹⁵Ya wob le tua bi ngəma, ko Muar wurə nalə bina bi bonni bi langnə. Ləkong dre və ba iə nak dre dīnna ləibəi nwu ya lang se və ira na nau dīn kə kwin mabna nyim. ¹⁶Vəba kənak sə leyongləu ngə na sə nyimmə nwu pip ya lang nwu. ¹⁷Ləkong, ye nyinmə, ira nə nung nwu ya na dre və ira ya kəbə, bako ye le gub ya na nwu. ¹⁸Lang ko nung nwu Muar gei nua kə le nuatum na pip, gya le yongləu ni və na yi, leko ude nə. ¹⁹Ya mang nung kə baka ya, lang ko ya ko, kə na zuab nung kə baka ya, ləmi vorəde kə yili nwu bi uli lə le kə nak sikə Muar.

²⁰Lang na tum leyongləu ko na ngəbi nwu, na lə Yesu. ²¹Nau na ləu yilə mua kə sərə veə mab ta ye nung pip nwu Muar fa və gei dəng nua le nuatum na kə nak. ²²Musa bonni gei nə le daze mə Muar və wurə lə le nuatum na ba mə dre ye le nyin ya. Ya larə ye nung pip na gei ya. ²³Lang nə yugul yiba və larə le nuatum kə Muar nwu nə, lang ni wob na dre kə ye le kure. ²⁴Ba nung bonni, ye le nuatum nwu pip zəbi sə Samaila se ye leko yi täna, ni gei nuatum nə, bonni dagwam kə gigəu nwu ni gei nuatummi. ²⁵. Ya ye le mong le nuatum kə Muar se və gabnua nung nwu Muar gab lə ye tazəbi nwu na gei lə Ibrahim, ta kə yele və bi mua se ye kabzə ləu gwam pip kə yue təmma kə Muar. ²⁶. Malli Muar wurə lə zəba na, na tumna ta ya lə nuasi suka kə na ngə ya təmma suka kə ko woya mang nung kə baka na.

Chapter 4

¹Nwu Biturit se Yona dre və gei suka se legul, ye le era fa nua suka se ta le era tura wab Muar se le Sadukiya yi ləu ni. ²Ləu nyin gwa ni banglə suka Biturit se Yona və kyanda nung se və gei ni suka dre dīn le yongləu se ə wurə ye leko bira nwu. ³Yini muani tani numni tura numvei se vdi səka da ləmi ni muani lə loi. ⁴Ye legul lə kpngali larə suka lə Muar ni ba kə nak səri ləu ye legul ko ba kə nak ni pəi fəsob bun fākwin dili nob 5000⁵Vei səka ye le gub se ye le le era se yele ira nung wurə gəməka pip dre Urshalima. ⁶Hanana le era fānua suka vəi se Kayafa, se Yona se Iskandari se pip ye le və bi le ere fānua suka. ⁷Ni yilə ye Biturit se Yona ni bāni na dre ni, ni bib ni gya, lə sa kə la ko. dre dīn kə la, ya na nung nwu. ⁸Wurə Biturit se killing kə nak kə Muar nwu gei ni gya, Yaye le gub legul, se le era. ⁹Ni dashi nwu ya bib bi suka nung kə nak nwu bi nalə ləbəi le gyarənwu nyi lang dra kə labi na kə gyari di sina ya nyi. ¹⁰Dəgi ya ira ya pip se ta legul pip dre Israila, dre dīn kə Yesu ləyongləu kə Nazareth kong ya pena gwa kab kə gang, kong Muar wurə nalə bua suka na ləbəi nwu dei vei nwu səna lə nyim nwu. ¹¹Yesu leyongləu nau lə tarko ya lə myi nung ya yiba ya wolə ta langko nā na bina lə tal kə myi nung kə ak. ¹²Və yue dra və sob bi ye nalə yugul ko , langko dīn ko ye ləu yilə ko ni ngə suka kə legul sob. ¹³Nwu ni lang vələ ye sə Biturit se Yona, ni fā və ira nə ni legul kə tuko se ni kyanga nung kəbə, wurə ləu ni fəm, langko ni ira nə Biturit se Yona vətəu le Mua ta lə Yesu. ¹⁴Suka ni lang ləbəi nwu yue sə nyimna nə nwu dei seni ni yue nungko ni gei ləu ni kəbo. ¹⁵Mali nwu ni nanta ye le nuatum kə Muar mang tura və ulə le era nwu, wurə ni gei suka lə zua bulani. ¹⁶Ni gei gya, Bə bi nalə lə ye legul nwu lə suka kə nak gwang nung fəm ləu nwu ni na ye legul pip ko lau dre Urshalima ira nəi bi buan və nyimzang səri ye. ¹⁷Boni nyin suka kə nua pə vei lə kpngali gəng, bi gub ya sue ni soni gei suka nwu lə legul ko gəng se dīn nwu gəng. ¹⁸Ni lu Biturit se Yona ni talə dre tura ni gei ni gya so ni gei suka gəng langko so ni kyanga vei dre dīn lə Yesu gəng. ¹⁹Langko Biturus se Yona gabni nua gya ko nung nwu kə nak kə Muar, Kə bi larə ya dā və larə Muar, ya gei kwan. ²⁰Ləmi bi gei suka ko ye, bula ye nung nwu bi larə se nung nwu bi lang nwu. ²¹Wurə Biturit se Yona gei ni gya, Ya lang nung ya mading kəbəi larə suka ya ləu kə Muar ya, ya kəb dre. Bi buan və mang və gei suka ləu nung nwu bi lang se bi larə nwu ye. Mal və tua ləu gubsue ye Biturit se Yona, wurə ni mang ni nā ni dəua. Niyue ni se nung kə baka ko kə ni lakni kəbə. ²²Suka ye legul pip kə wab Muar suka nung nwu ni na nwu. Ləbəi nwu ni na nung fəmləu səna kəna yue sə nyim mə nwu sal na dəua fərab nə. ²³Mal və mang ni na, Biturit se Yona yi ta ye legul ni gei ni nua ye nung nwu pip ye gub le fā nua suka se le era tura nung wab gei ni nwu. ²⁴Nwu ni larə suka ni wurə lə bulək ni nung kwin pip lə Muar ni gei gya, Muar, mua mab ləu yilə se sua se wuma se ye nung dre ni pip. Mua gei suka ta kə killing kə nak nua kə zəba mua, Tabi Dauda. ²⁵Maka kə ye le sak ləu gwam na yualə, se ta legul ləu gwam ba nyi se və nung kə tuko. ²⁶A gei mua Ye le gub ləu gwam wo ləu ni lə zua. se ye le na gub ləu zua ni yiba Muar se yuna leyongləu. ²⁷Bakure, ye Hiridus se Buntus Bilatus ni woləu ni lə zua se le sak se ta ye legul kə Israila gəmzua pip dre gwang zə ni yiba zəba mua kə nak Yesu nwu a tua na lə gub nwu. ²⁸. Ni wo ləu ni lə zua suka kə ni sak dra ye nung nwunā mua se nung nwu a mara və nalə dəng nwu. ²⁹. Ləkong Muari a lang və gubsue vəi ni nwu ka ngə və gei suka lə zəba mua səvələ ye. ³⁰A bi nəmuə ləu və ngə sənyim lə legul, se və na nung fəm ləu dre dīn kə zəba mua kə nak Yesu. ³¹Nwu ni kəu ləu və yam Muar, vəi nwu ni gəmzua de nwu zərə, ni pip killing kə nak yi ləu ni ni ta və gei suka lə Muar vələ ye səni. ³². Ye legul lə kpngali nwu ba kənak sə suka lə Muar ni u ləu nyin gwa kwin se ngəm ni kwin. Yugul ko ye dre ni gei gya nungko kəni lə kwin ni. ləmi ni gab kəbə ya zəka zua. ³³. Lə sənyim kə murə ye lebo lə Yesu və gei nua suka və wurə lə Muar leyongləu pip ni ko woya yue təma kə murə kə Muar ləu na. ³⁴. Yugul ko ye dre ni na yi lə nungko, pip ni nwu nə woya se yübələ zə lang ni dəbbu ni yilə nung kurba səri nung nwu ni dəb nwu. ³⁵. Yini ba si ye lebo kə Yesu lang ni gab ni ngəli ko woya ya zəka lə səna. ³⁶. Yusufu le Lawiya ləbəi le Kuburus ko ni lu dīn na lə Barabas nalə yu le nyimsəvi. ³⁷. Deb yūna yilə nung kurba pip na basi ye lebo lə Yesu.

Chapter 5

¹²1 Langko ləbəi kode dīnna Hananiya se sena Safiratu deb nung näni. 2 Wurə ni muara gwa nung kurba ni yilə gwa tuab yini ngələ le balə Yesu.³Wurə Biturit gei gya, Hananiya maka kə nung kulum ləub nyigwa mua ka kəb kiba lə killing kə nak. kə ya muara gwa nung kurba kə yu nwu ya deb nwu.⁴ Nwu yira ya deb kəbə ma kə ya , mal və debi ma nä mua səi. maka ka ngəm suka nwu ləu nyigwa mua bako a kəb kiba lə yugul kəbə, langko lə Muar.⁵ Və larə suka nwu, Hananiya yeu sua bira. gwang vələ mua ye leko pip larə nua suka nwu.⁶ Ye le basə yi kulam na lə landa nung tū yugul ni dīlə na lə gwam tani tū.⁷Malli tā tura, wurə sena yi, na yira bī kəbə.⁸ Biturus wurə bīb na gya, a gei bi ya yue mau səvə deb yu ya, na gei gya, bi deb bako.⁹Wurə Bitrus gei na gya, maka ka gab nua yira killing kə Muar. Alang bula bo lekong nwu tū bəi mua de, ni bonni ni pəla ni dīlə gwam.¹⁰ Və larə suka nwu bon na yəu sina na bira. Ye le basə ləu dazəri, ni yue na na bira nə, ni pəna ni dīlə gwam tani tū gyəm kə bəina.¹¹ Gwang vələ mua lekə wab Muar, se ye legul ko pip larə ye nua suka nwu.¹²Legul lang nung fəmləu lə kpngali nä kə ye le bo lə Yesu.¹³ Ni gəmzua pip dre zəkə Solomon. Langko yugul ko ye nyim nyina ləu dre ni, ya ba dra legul nəkə ngəni murə.¹⁴Ye legul le kpngali tua ləu və bā kə nak sə Muar. Ye le ləbəi se lese. Bonni ni ye le nyamsə ni yilə nua¹⁵ dra ni bəni ləu ye nung ləu suka kənə Bitrus yi və duari kə killing səna yeu ləuni.¹⁶Ye legul lə kpngali ganglangzə kə Urshalima. yilə le nyamsə se leko yua kə baka ghebni, na nani gyari ni yue sə nyim pip¹⁷Langko ye le era fā nua suka wurə, se ye leko tāna nwu ləu nyigwa nilə bangli.¹⁸Ni mua ye le bolə Yesu ni talə tura numvəi tani numni¹⁹Yiba dra lə vori le nuatum kə Muar ləu yilə yi aba nua tura numvəi kəb ni si dīlə ni lə gwam, na gei gya.²⁰ Ya dua ta ya dei tura wab Muar kə ya gei lə ye legul pip suka ngəma nwu.²¹ Ni larə wurə ni ləu tura wab Muar lə sivəi ni kyanga nung.langko le era fā nua suka yi se ye le tana, ni lū zua ni gəm və ulə ye le era, pip se le era legul kə Israila, ni tuak ni tura numvəi kəni yilə ye le bōlə Yesu.²²Langko le era langtura numvəi ləu tura ta yue ni kəbə tura numvəi, ni ko yini get ni nua²³Bi yue nua tura numvəi lə numə langko le langni dei nua tura. na aba nua tura bi yue ni ye dre.²⁴Ye le era tura wab Muar se le era fā nua suka larə suka nwu, wurə kika ni bina,ləmi ni ira nung nwu suka kə fa baka ya ni ira kəbə.²⁵ Wurə yugulko yi gei ni gya, Ye le ləbəi nwu ya numni tura numvəi nwu dei dre tura wab Muar ni kyanga legul²⁶Ye le era lang tura njmvəi se ta le era kure ni tura numvəi ləu kika ləmi ni sā vələ gya ye legul gi wayi lə talna.²⁷Nwu ni yini lə, ni bani si ye era və uli, le era fā nua suka bibni.²⁸ Gei gya, bi nanta ya bi so ya kyanga vəi dre dīn nwu gəng, langko ya yiba dra ya yi dre Urshalima lə və kyanva nung ya, ya yidi və tua ləu yue lə ləbəi nwu ləu bi.²⁹Ye Bitrus se ta le bolə Yesu vəla gya, Bi muata suka kə Muar ləu kə yugul.³⁰ Muar kə ye Tabi wurə lə Yesu nwu. ya wab ta lə və pəna gwa kab.³¹ Muar ngəna murə ləu na len suka kə na ulə yukə gub se le yongləu, kə na aba dra və pə nung kə baka le Israila se və pə nung kə baka legul.³²Bi lekə lang nung nwu pip, lang se killing kə nak bonni nwu ngə lə ye leko kə larəsukana.³³Nwu ta ye era və ulə larə suka nwu ni gei nwu, wurə nyigwa ni banglə ni yidi və wob ye le bōlə Yesu.³⁴ Wurə le Farisiya ko dīnna Gamaliya, le kyanga nung wurə kə Musa nwu legul pip kə ngəna mura, wurə dei gei gya, ni dīlə ye le bolə Yesu lə gwam yina da.³⁵Wurə na gei ni gya, Ye le ləbəi le Israila, ya kab sue ya lə kə nak se nung nwu ya mara və nali lə legul nwu.³⁶Salko de dua wuli, Judas wurə və mū ləu na gya ni nungko, ye le ləbəi lə kpngali mua tana ni fəsob bəua rab ni mua tana, Ni wob na, ye leko mua ta na pip ni yarə zua tuk.³⁷ Malli ləbəi ko. Yahuza le Galilee wurə salvə deba ləu na yē legul lə kpngali mua tana . Na ma na fətuko, ye legul ko mua tana pip ni yarə zua.³⁸Ləkong mə gei ya, ya mang legul nwu ni dua, ləmi nung nalənwu ni nali nə kə legul lang və fa vəko.³⁹ Ləkong nə kə Muar, ya buan və nanni ye, bənninnyi langko ya bina ya gbed tula se Muar, wurə nimua ta nua na.⁴⁰Wurə ni lū le bōlə Yesu ni tani lə dre ni gbed ni kə ni gei ni gya so ni gei suka dre dīn lə Yesu ko gəng, kə nwuni ni mangni nä ni dua.⁴¹ Ni wurə si ye le era və uli ni dəba sitəiləni ni lang gya yi na nung kə nak nə, ni dəba ni dre le kə nayi suka dīn kə Yesu.⁴² Malli far far, dre tura wab Muar se dāzə dāzə, ni tua ləu kyanga vəi se gei suka lə Muar Yesu gya na lə le yongləu.

Chapter 6

¹Langko nwu ye leko muata lə Muar tualəu lə knpgali wurə ye le Yahuda ləkə larə nua Helenani yilə yura suka ləu le Ibraniya ,suka gya ni lang ye lese ziwa yi dre ye və gab nung tang vori nwu pip.²Ye lekə sob dīrab nwu lu ta ye le bōlə Yesu kə knpgali gei ningya, və möye kəbi mang və gei nuatum lə Muar suka gab nung tang .³ Bonni nyi ya sarə ye le nyim legul nära nä dre ya, legul kə nak se kika , ni se killing kə nak le ira nung, sukakə bi ngəni nung nalə nwu⁴ Bi kə bi vori nwu pip bi yam Muar se ta ye nung nalə kə gei suka lə Muar.⁵Suka ni yilə sitəilə lə legul pip,wurə ni lu cfinlə Istifanus ləbəi le bākə nak se killing kə nak se Filibus , se Barakoras, Nikkanar, se Timon, se Barminas, se Nikalas le Antakiya.⁶ Ye le na kə Muar dīlə ye le ləbəi nwu sikə ye le bolə Yesu. Nung ni yam kəni bā nani ləuni.⁷Suka lə Muar tua ləu və pəbvəi, wurə ləu le muata lə Muar dre Urshalima tua ləu lə knpgali, bonni ye le era fā nua suka lə knpgali muata suka ba kə nak sə suka nwu⁸Langko Istifanus nwu se bang na bi ləbMuar se säna kə na ye nung fəmləu dre legul.⁹ Bonni ye legul ko wurə dre tura wab Muar ko niluni lə le tura wab Muar koulə ləmi nua və le Kuraniya se Iskandariya se ye leko ləu sua Kilikiya se kə Asiya.¹⁰Langko ni buan və tuana lə suka bo ləmi killing kə nak kə Muar sena dre suka nwu na gei ni nwu.¹¹Wurə ni dəb legul ko lə zō kəb kibo ləu na gya, Bi larə Istifanus və dal Musa se Muar.¹²Ni wurə lə kika legul, se ye le era se ye lekə ira d'rengwol nung wurə lə Musa, ni muana ni yilə sile era.¹³Ni keb kiba ləuna, ni gei gya, ləbəi nwu yira mang və gei suka kə baka ləu zəkə nak nwu se nung warı kəbə.¹⁴ Ləmi bl̄ larə na gei gya Yesu kə Nazareth və durə vəi nwu kə na pina nung warə nwu Musa mang bi nwu.¹⁵Ye legulko u vəi pip bā nung dä nung na wurə ni lang dä nung na bina mua ba kə le nuatum kə Muar ləu yilə.

Chapter 7

¹Gwang le era fänua suka wurə bïbna gya, Ye nung nwu pip ni gei nwu ñakure ya. ²Istifanus wurə gei gya, Ye le nyin se le täyu, ya larə mə. Muar kə fu silə tabi Ibrahim lang yira na dre Bagadaza, lang yira na ləu Haran kəbə. ³Na gei na gya, A mang ləu sua ya se və bi mua ka ta ləu sua ko nwumə tā mua na səri⁴Wurə na mang ləu sua le Kaldiya ta na lau dre Haran, Malvə bïra lə tana.Muar yilə nalə ləu sua nwu, leko ya laude gigəu nwu. ⁵Langko na ngəna vəi lə kəna kəbə yira.ko na tam bō vəi gəng yira.Langko na mara nua yirayurə Ibrahim ye, a gya ni ngəna ləu sua lə ye tazəna malna.⁶Muar gei na suka ba nung gya, ye le vəbina və lau yira ləu sua le warə.ye le kə vəi muani lə zəba ni na yi nina sal fäsbob bua rab 400 years.⁷ Langko mə na kwan lə ləusua nwu nani lə zəba nwu malli lang ni dili yini wab mə vəi nwu.⁸ Muar ngə nua lə zua se Ibrahim suka və kəb nua zue. suka kure Ibrahim su Ishaku na kəb nua zuena ləu bō kə gwangna, Ishaku su Yakubu, Yakubu su ye tazəbi sob dī rab nwu.⁹Suka kurə ye tazəbi sing Yusufu, ni mua na ni deb dre Masar, langko Muar tāna. ¹⁰Yongna dīlə na dre ye nung kə baka pip.Muar ngə dansi kə nak səvə ira nung sikə Firauna gub le Masar nwu bāna lə gwamna kə Masar se ta ye legulna pip.¹¹Gom wurə yi ləusua Masar se Kanana pip, se gwang və nayı, ye tabi yue nung tang bo. ¹²Wurə Yakubu larə gya nung tang de Masar. na ngəm ye tabi suka dei nung tang kə nuasi. ¹³Sə wo kə rab Yusufu dīlə ləuna siye nyinna ni yira na bonni Firauna yira ye vəbi lə Yusufu.¹⁴Yusufu tum ye nyinna gya ni gei lə Yakubu tani yi Masar, se ye le vəbi na, legul pip fätat pəmna dī nob yi. ¹⁵Yakubu yi ləusua Masar,na bïra vəi na se ye tabi. ¹⁶Ni yeni ni talə Shekem., ni tūni zo nwu Ibrahim deb lə nung kurba na ye yurə Hamor dre Shekem.¹⁷Far və gab nua nung pəi vəi nə, və gab nua nung nwu Muar gab lə Ibrahim, ye leguli wurə paga pəvəi pip dre Masar. ¹⁸Ni yue gub kə fu dre Masar, gub kure ira Yusufu kəbə. ¹⁹Gub kə fu nwu tam ye legul fi na na ye tabi lə yi bəkə de, ni na ye tabi lə sū ni wäye lemong kə nyan lə ta, suka kə ni sob gəng.²⁰Dre sal kure ni su Musa, nalə mali nung kə Mua, ni muara na ni langna kə pi tat dazə kə tana. ²¹Ni pəna ni muara gwam wurə yuka Firauna kə ləse pəna mera lə yuna.²²Ni kyanga Musa na ira nung se yikə kə le Masar, na ulə kə murə ta və gei suka se nung nalə. ²³Nwu salna pəi färab , wurə yi nyingwa na ləkə lang ye nyinna, ye lemong le Israila. ²⁴Wurə na lang ni na yule Israila lə yi,Musa wurə yongna vozan gbed yu le Masar wob. ²⁵Na ngəmi gya leko ye nyinna və ira gya Muar və yongni səmə, langko ni ira kəbə.²⁶Vəi səka yina yue le Israila kazua, wurə na nasuka və gab nā dre ni, na gei gya, le labai ya nyinzua, maka kə ya ngəiuə ləsua ya. ²⁷Langko yugul ko yəusi və dei yura sə nyinna nwu tuak na ba wuli, wurə gei na gya, Wo bā mua lə le na gub se və gei kwan ləu biya. ²⁸Mua yidi və wob mə mua bako a wob le Masar lə nwu ya.²⁹Musa wurə su dua nwu na larə suka nwu, na bina lə le warə dre ləusua Madayana, vəi na su lemong kə ləbəi bon rab. ³⁰Wufə sal färab dīua, le nuatummə kə Muar ləu yilə wurə funa de nung lua däkä na nyam ləu sal Sinai.³¹Wurə Musa lang lua. wurə ləuna ta və fəmvəi, na gbak vəi suka və lang,wurə na larə bulək kə Muar gei na gya . ³²Mə Muar kə ye taya, Muar kə Ibrahim,se Ishaku, se kə Yakubu. Musa wurə su vələ səna ta və gbəbzua na buan və lang vəi ko bo.³³Muar gei na gya, A dīlə wongmu bō mua nwu, ləmī vəi nwu a dei de nwu dunsua kə nak. ³⁴Lang və nayı ye legul mə dre Masar nə, larə bulək yel ni nə, lang ko fansua suka və yongni, ləko nyi a yi kə tum mua tale Masar.³⁵Musa ko ni yiba nwu ni gei gya, wo ba mua və na gub se və gei kwan ləu bi ya. nau naMuar tum lə le lau gub se lekə yong vəi.Muar tumna takə le nuatum na ləu yilə ko fuse kə Musadä kā nwu. ³⁶Musa kəbni si dīlə ni dre Masar, malvə na nung fəmləu dre Masar se wuma kə nyim, se dre kā nā nyam sal färab. ³⁷Nau na Musa nwu gei lə ye le Israila gya, Muar və wurəya ləle nuatum na dre ye nyin ya, le nuatumimua ba mə.³⁸Nau na ləbəi ko gəmzuə dre kā na nyim se ye lenuatum kə Muar yilə nwu ni gei suka ləu tal Sinai nwu.³⁹ Na nwu ləbəi ko se ye tabi nwu, na nwu ləbəi ko mua suka ngəma kə dīng na ngəbi nwu. Nā nwu ləbəi ko ye le tabi yibə və larə na nwu, ni nantana na dua na mangni, ləu nyingwani ko fa ləusua Masar nə. ⁴⁰Däfar kure ni gei lə Haruna gya a mabbı muar ko kə kəbbi sinwu. le suka kə Musa kəna nwu kəb sib̄i dīlə ləusua Masa, bi ira nung nwu na na kəbə.⁴¹Wurə ni mab yunyak ni yilə ye nung kə mablə nāni nwu. Langko Muar bina ngəni mal ni ta və wab ye ben nua ləu yilə mua bako ni vəla dre drengwol kə le nuatum kə ye Muar. ⁴²Ye legul le Israila, Mə ya wob ye nungbā, kə ya fälə nua suka, Har sal färab dä kā nwu ya.⁴³Ya ga se tura nung wab molek, Balə killing nung wab ben Ramfan. Ni lə ye nung nwu ya tā suka kə ya wabni nwu. Mə wurə ya mə talə tamə d'uarə Babila.⁴⁴Ye tabi de və wab Muar däkä, mua bako Muar gei lə Musa, gya na mab mua bako na lang nwu. ⁴⁵Nau tana nwu ye tabi mua ni pə ni yilə ləusua nwu lang Joshua de nung kə ye tabi nung kə ye ləusua nwu Muar nan ye le ləusua ngəbi vəi lə kəbi. Tura nung wab dei ləusua talə dägwam kə Dauda. ⁴⁶Na yue və dansi nalə Muar na biib na gya ko ni yue və ulə lə Muar kə Yakubu ya.⁴⁷Langko Sulemanu myi tura kə Muar. ⁴⁸Yi balə dra lekə yilə wulli u dre za nwu ni myi lə nā nwu bo, mua bako le nuatum na gei gya. ⁴⁹Ləu yilə və və ulə gub mə lang ləugwam lə zukə nung bäägomə lok zəkə ta ya myi ya. Muar gei ko və kə larə ngəma mə ya.⁵⁰Ye nung nwu pip nā mə le mab ya nung nwu kəbə ya⁵¹Ya ye legul ko ya larə vəi ye nwu, kika ya ye, búa sue ya larə vəi ye, vori pip ya yiba killing kə nak, mua bako ye tazə ya na bonni nau ya ma ya nalə bakure. ⁵²Wotən dre ye le nuatum kə Muar ye taya nani lə yi kəbə ya. Ni wob le nuatum

ko yilə lə si dəfakə və yilə le kə nak nwu, bonni leko ya bina lə le kə yiħa na se lekə wobna bonni.⁵³ Ya legul nwu ya mua nung warə nä le nuatum kə Muar ləu yilə langko ya muana sərifō.⁵⁴ Ye le era və ulə larə ye suka nwu pip, wurə ləu nyi gya ni banglə, ni tang ləini səzua suka Istifanus.⁵⁵ Langko nasse killing kə nak, wurə na bāna nua ləu yilə na lang murə lə Muar, bonni na lang Yesudei ləu na len lə Muar.⁵⁶ Istifanus gei ni gya, ya lang, lang ləu yilə aba nə, se yurə yugul dei ləu nälen lə Muar.⁵⁷ Wurə ye le era və ulə nwu bua sue ni, ni gbəmvai lə bulok, pip ni yini gəmzua ləu na.⁵⁸ Ni gubna ni dīlə malzə vəi ni ta və wana lə tal. Ye leko vəi nwu dīlənung səni tua gyam mə basəri ko de dīnna Shewulu.²⁹ Wurə killing kə nak gei lə Filibus gya, a tasi gbak gyam dukka nung tol nwu.³⁰ Wurə Filibus sudum ta täna, na larə na na depa drengwol le nuatum lə Muar Ishaya. Wurə Filibus biħna gya, Mua ira nung suka nwu mua depa nwu ya.³¹ Wurə na gi na gya, Mə ira laya senə yugul ko bina mə njng da, wjrə na yam Filibus gya atol yi gəmzua.

Chapter 8

¹. Shawulu boni dre le gabnua və wabna. Far kure gwang yi surə ləu le mua ta lə Muar dre Urshalima. ye le muata lə Muar yarəzua pəvəi pip dre Yahudiya se Samariya, ni mang bulaye lebō lə Yesu.² Ye legul ko dei nyim dre və wab Muar tū Istifanus ni dei və dille ʃuana.³ Langko Shawulu wurə lə nyimml ləu və na ye le muata lə Muar lə yi, na ləu däzə däzə na gub ye le ləbəi se lese, na numni tura numvəi.⁴ Yiba dre ye le muata lə Muar ko ya rə zua nwu gei suka lə aMuar lə legul nəkə galə.⁵ Filibus ləu dre ganglang zəkə murə Samariya nəkə gei ni suka lə le yongləu.⁶ Nwu legul lə kpngali larə kə ni lang yenung lə kpngali se nung fəm ləu nwu Filibus na nwu, pip ni ni bă kika si suka nwu na gei nwu.⁷ Ye yuakə baka dī siye leko ni ləu səni nwu, nəni buak voi lə nyimi se ye legul lə kpngali nwu ukula nwu, balə le ko ulem ni yue se nyim.⁸ Ye legul ganglang zəri pip deba təiləni.⁹ Langko ləbəi kode dre zəri dinna Siman nale nung gbem, zə ni nā na nung fəmləu lə le Samariya, na mu ləu na gya ni ding.¹⁰ Ye le Samariya pip ngə kika ni səna, le era se lemong ni gei gya, yugul nwu nale sā lə Muar kə murə.¹¹ Ləmi ni larə na. ləml tana tura nə sə və na nunv fəmləu səvə gbeb njng.¹² Langko nwu ni muata suka lə Filibus nwu na geini nuatum kə fū suka zə na gub lə Muar se dinkə Yesu le yongləu, ni wol ni myi, ye le ləbəi se le se.¹³ Siman boni lə ləu na muata na nə ni wolna myi, malvə wol myina na uli se Filibus vori pip. Wurə na lang ye nung nwu ni nali se nung sābā nwu ni nali wurə ləuna ta və fəmmi.¹⁴ Nwu ye lebō lə Yesu dre Urshalima larə gya le Samariya mua suka kə Muar nə, wurə ni tuak ni ye Biturit se Yona tani.¹⁵ Wurə ni yi tani yini yam Muar suka ni, suka kə ni yue killing kə nak.¹⁶ Lang yira puka killing kə nak fan ləu lə yugul ko dre ni kəbə, ni wolni bula dre dīn lə Tabi Yesu.¹⁷ Wurə ye Biturit se Yona bänä ləuni, wurə ni yue killing kə nak.¹⁸ Siman lang və ngə killing kə nak nwu ni ngə tavə bänä ləu kə ye le bō lə Yesu na nwu, wurə na ngəni nung kurba.¹⁹ Na gei gya, Ya ngəmə sa nwu, bonni suka kə nə bänä ləu kə woya kə na yue killingkə nak.²⁰ Wurə Biturit gei na gya, Mua se nung kurba mua ya fā tuko, ləmi mua lang mua bang mua yue və ngə nung lə Muar lə nung kurba. Mua de ye se nā dre nuung nalə²¹ nwu, ləmi ləu nyingwa mua mabo si kə Muar.²² Bonni nyi amang nung kə baka mua, ka yam Muar suka kə leko na kəu nung kə baka mua lə ta ka mang suka nwu a bā nyi səvə nwu.²³ Ləmi lang mua dre nyigwa kə baka se və seb vei kə baka.²⁴ Siman wurə gei gya. A yam Muar suka mə, suka kə nung kə yue mə gəng ləu ye suka nwu a geinwu.²⁵ Ni gei suka kə Muar yue və ula nə, wurə Biturit se Yona ko ta Urshalima gei nuatum kə fū dre ye zəkə nyang Samariya.²⁶ Langko le nuatum lə Muar ləu yilə gei suka lə Filibus gya, a wurə a ta dīra kə ləu na yob ləkə yak dre Urshalima talə Gaza.²⁷ Na wurə na ta vəi, na yue ləbəi le Habasha kode nwu ni dobna nə na era na nung nalə da zərə Gubkana katu, Gub kə lə se Habasha, nalə le ba nung kurbani, na yi və wab Muar Urshalima.²⁸ Na ko zə na u ləu dukka bina na dəpa nung dre drenwol kə le nuatum lə Muar Ishaya.²⁹ Wurə killing kə nak gei lə Filibus gya, a tasi gbak gyam dukka nung tol nwu.³⁰ Wurə Filibus sudum ta tāna, na larə na na depa drengwol le nuatum lə Muar Ishaya. Wurə Filibus bibna gya, Mua ira nung suka nwu mua depa nwu ya.³¹ Wurə na gi na gya, Mə ira laya senə yugul ko bina mə njng dā, wjrə na yam Filibus gya atol yi gəmzuia.³² Suka nwu ləbəi le Habasha nwu debo gya, Na mua bo bangamkonk talə və wobbi, mua bako bangaam nalə təb bänä bakure ʃuan və aba nau na bo³³ Ta və gbeb ləu na sua na tam gwanga na dre və na na kwan wotən buan və gei suka ləu və bina ya, suka ləmi ni ta vəpə ngəma na ləu gwam nə.³⁴ Wurə le ləbəi nwu bib Filibus gya Mə Yam mua wotənle njagum kə Muar nwu kə gei suka ləu na ləna na ye, ko yugul ko.³⁵ Filibus wurə ta bi və gei suka, na ta bi lə drēngwol ko na depa nwu na cei na nuatum kə təilə suka lə Yesu.³⁶ Ni ləu və wowo dra, wurə nipəi nau myi, wurə ləbəi gei gya, A lang myi nwu, Bə nanta mua və wolmə.³⁷ Filibus gei na gya, na mua tana se ləu nyigwa kwin lang ni wol mua, ləbəi le Habasha gab gya gab na Yesu le yongləu yurə Muar. Ləbəi le Habasha gei nigya ni deiləduka bi³⁸. Ni fan myi ni ta nung myi ye Filibus sə ləbəi wurə Filibus wol na myi.³⁹ Nwu ni dī myi ni tol gwam, wurə killing lə Muar pə Filibus dūarə ləbəi le Habasha lang na ko kəbə, langko na mua dra səna lə sətəilə.⁴⁰ Langko Filibus fū Azotus na dīkə vəi na talə nuatum kə təilə dre zə kə murə pip har na talə Kaisariya.

Chapter 9

¹Langko Shewulu, yira dei nyim suka dəi dra və ta və wob ye le muata lə Muar, na ta talə era fänua suka. ²Na yamna gya, na ngəni d'rengwol ni ta tura wab Muar dre Dimaska, suka kə nə ni yue ye leko mua dra kp0-ləbəi se lese, kə na muani yili sebni Urshalima.³Na ləu dra wo na gbak Dimaska, puka na lang gyam na nung lua gabvəi gdingna pip nayəu sua .⁴ Ni gei na suka gya, Shewulu, Shewulu maka mua na mə lə yi ya.⁵Shewulu gei gya, mua woya, le däzəmə ya, Yesu gei na gya, mə Yesu ko mua nali lə yi nwu. ⁶ Nyi Yesu gei na gya, a wurə a ləu ganglang zə, lang ni gei mua nungko mua nali. ⁷Ye le du wowo na nwu dei buan və gei suka bo, langko ni larə bulok, ko nilang yugulbo.⁸Shewulu wurə dum sua, gya kə ni aba nung ni, na buan lang vəi bo, wurə ni muana na ni alə dre Dimaska. ⁹Na nä bo tat na lang vəi ye, langko na buan və tang nung bo na nu məkibo.¹⁰Le muata kə Muar de dre Dimaskus dfinna Hananiya. Muar gei na nuatum ləu dəu gya, Hananiya, Na gei gya, A lang, mə nwu Muar .¹¹ Muar gei na gya, A wurə, a ta dra ko de ni lū lə sərət, tafib vəi zərə Yahuza ko yugul ko de le Tarsus nwu dfinna Shesulu na yam Muar. ¹²Na lang dre ləu dəu lə Muar ləbəi konə dfinna Hananiya kə yili kə yikə bāna ləuna suka kə na yue və lang vəi ko.¹³Hananiya gab nua gya, Muar larə nua legul lə kpngali suka kə ləbəi nwu, na wob legul mua kə nak lə kpngali dre Urshalima.¹⁴ Ye le era le fänua suka ngə na dra nə gya na mua lekong pip və gei suka lə dinmua.¹⁵ Langko Muar gei na gya, a ta muana lə ld nuatum mənə suka kəna talə dfinmə la lesak se legub se lemong le Israile.¹⁶Mə tana nä se və nayi lə kpngali nwu na nali suka dfinmə.¹⁷Hananiya wurə dua, ləu däzəri. Na bānā ləuna, na gei gya. nyinmə Shewulu, Muar le yongləu ko fū səmuə ləu draa nwu mua yili nwu, na lu muanə suka kə yi aba mua nung mua ka lang vəi kə bonni a yue killing kə nak.¹⁸ Puka nungko dī yəu nunglə Shewulu mua kwang kab, wurə na lang vəi na wurə ni wolna myi.¹⁹Wurə na tang nung səna wurə nyim. Na u se ye le bōlə Yesu dre Dimaska bōlə kpngali.²⁰Lə vəi na mua və gei suka kə yongləu dre tura wab Muar na gei gya na yurə Muar²¹Ye leko larə na pip wurə ngəni sə vələ wurə ni gei gya, Nalə yugul nwu wob legul dre ləusua Urshalima suka və lū dīn nwu kəbə ya. Na yi vəi nwu kəna səbni na talə tale era fā nua suka.²² Langko Shewulu wurə dei nyimde, na wurə lə kika ye le Yahuda ko lau dre Dimaska na nyim səni na gei gya Yesu naułə le yongləu.²³Ta malli bōlə kpngali ye le Yahuda mara və wob na.²⁴ Langko Shewulu ira bi suka nwu ni mara nwu na.²⁵Ni dei və lang nua tura lə däfar se vorə suka kəni wobna. Wura ye le bōlə Yesu pəna lə vorə ba dre kaduak, tua mal zəri na duri.²⁶²⁷Na yi drd Urshalima, Shawulu na suka və ta dre ye le bōlə Yesu, Langko ni pip nita və sūna, ni lang gya na le bōlə Yesu kəbə. Wurə Barnabas pəna yilə ta ye le bōlə Yesu. na gei ni dra ko Shawulu yue lang lə Muar ləu dra se dra ko Muar gei na suka nwu, se bako na Dlmask Shswulj gei suka səvələ ye dre dīn lə le yongləu nwu.²⁸a wozua seni nwu lang ni yidi sevə dili drae Urshalima. Na gei suka səvələ ye dre dīn lə Yesu leyongləu Na gei suka lə Muar səvələ ye.²⁹ Bonni na gei suka se le Yahuda ko və larə Helinawa na palzua seni, wurə ni dei vəwobna.³⁰Ye nyinna ira bi nung nwu wurə ni yili nalə Kaisariya, ni tuak na Tarsus.³¹Nau wurə ye le wab Muar pip ləusua Yahudiya, se kə Galilee se kə Samariya yue və təma se sə nyim mə wurə ni talə suka kə Muar lə legul se səvəilə se killing kə nak.³² Ye le muata kə Muar wurə knpgali. Langko Bitrus ga giling ləusua pip, bonni na fan na ta tale mua ta lə Muar ko ləu dre Lidia.³³Vei na yue ləbəi ko de dfinna Iniyasu, na lau ləu dəu sal gwangna, ləmi na le kula.³⁴ Bitrus gei na gya, Iniyasu. Yesu le yongləu mə sənyim nə. A wurə a wab nung ləu mua, ləzənin na wurə na dei ləbō.³⁵Wurə ye woya pip nwu lau dre Lidda se lekə dre sarəna lang ləbəi wurə ni ko nimuata lə Muar.³⁶Bonni dre Yafa, le muata lə Muar ko de dfinna Tabita nalə Dokas. lese nwu le na nung kə nak se və yong leko le nayi nwu.³⁷ Far ko de na lau gyarə, na bira. Wurə ni wolna myi, ni banadā tura kə yilə.³⁸Ləmi lidda gbakzua se Afa, wurə ye lekə bō na larə gya Bitrus vəi, wurə ni tum legul rab tana, ni yamna gya na yi ta nyi lə zəmmi.³⁹ Wurə Biturit dua seni, ni peivəi wurə ni tana lə tura pip ye lese zəwa dei gyamna ni ellebua nəni tā nä sə ye nung tuasə se taye nung sə ko Dokas sini lang yira na seni nwu.⁴⁰Biturus wurə dīlə nilə gwam, ba nua zue longna na sua na yam Muar, nwuni na bina nung na sə kumä, na gei gya, Tabita, a wurə. Wurə na aba nung na, na lang Bitrus na wurə na ulə bi.⁴¹Bitrus wurə mua nä nä wurə nalə na dei ləbō. wurə na lū le bōlə Yesu se ye lese zəwa nwu na ngəni na se ngəma.⁴² Nua suka nwu ni larə pəvəi dre Yafa. Ye legul lə kpngali muata lə Muar.⁴³Na u bo na lə kpngali dre Yafa zərə lebual laka ko dfinna Simon.

Chapter 10

¹Ləbəi ko de dre Kaisariya, dīnna Karliniyus, le sā dre le kab ta nuavəm koni lūni lē le kab ta nuavəm Italiya.

²Nale wabMuar kē nak, na lē sū Muar se däzəna pip, na yong legul, na ngəni nung kurba ləu nyigwa kwin, na yam Muar vori pip.³Far ko de lē dra Far, na lang nuatum le nuatumlə Muar ləu yilə gwamvəi Muar və yi tana le nuatum gei na gya. Kaliniyas.⁴ Kaliniyas yum nungna basə le nuatum lē Muar ləvələ gei gya, ko bəya Muar, wurə le nuatum kē Muar gei gya, və yam Muar nwu se və ngə nung mua lē le yi ta sikə Muar nə, yenung kē ngəm lē mua silə Muar.⁵Leko a tum legul ta Yafa tani yilə ləbəi ko nwu dīnna Saminu koni lū dīnna lē Biturit.⁶ Na fan talə Saminu le bual laka ko zəna nua wuma nwu.⁷Le nuatum gei na nuatum wurə dua, Kaliniyas lū dre yē zəba na rab, se le ta nuavəm ko və wab Muar dre lekə nana nung nala.⁸ Kaliniyas gei ni ye nung nwu na na nwu pip nwuni kəni tumni Yafa¹²⁹Vəi səka lə bini ni mua dra ni ləu və wovo ni gbak zə kə muri, Biturit tol ləu zəri yilə və yam Muar lē däfar.¹⁰ Langko gom muana na yidi nungko kē na tang, ye legul ləu və yəu nung tang wurə na lang nuatum lē Muar.¹¹ Na lang ləu yilə aba na lang dei və fanni, nungko lə aili ba nung gbəbsə və fansua, pə gyam ləu gwam pip. Dre dei ye lok nung bā lə kkngali ləkə bō net se ye lekə sənga sua se ye yulungyilə.¹³ Langko na larə buluk yilə gei na gya, A wurə Biturit, A wobni a tang.¹⁴ Wurə Biturit gei gya, Bakure kəbə, Muar ləmi deba və tang nung ko ni wari se kē baka nwu kəbə.¹⁵ Wurə na larə buluk kē bō rab yina gya. Nungko Muar zuab, so a lū lə nung kē baka gəng.¹⁶ Nung nwu yina bō tat, wurə dei bā nung ko tol yilə.¹⁷ Langko kika lə Biturit wurə bina suka nuatum nwu na lang nwu se nung nwu nuatum və gei nwu, wurə ye le ləbəi ko Kaliniyas tum tana nwu dei nua drazərə, ni bib və zəkə Samlnu.¹⁸ Ni lū vəi ni bib və sərə Siman, ko bonni ni lūna la Biturit na də vəi nwu ya.¹⁹ Yira Biturit ləu ngəm suka dre nuatum kē dre killing nwu Muar tumna, wurə killing lē Muar gei na gya, A lang le ləbəi bi ton tat dei və dei və mua.²⁰ A wurə a fan sua kē ya dua seni, so gi a yiba və duari seni gəng, ləmi mə tumni.

²¹ Wurə Biturit fan sua yi a ye le lebəi gei ni gya, Mi lə yugul ko yadei vəri nwu. Maka kə ya yi.²² Ni vəla na gya, le era su vəm kode dīnna Kaliniyas, ləbəi kē nak kona sū Muar, ləbəi ko ye le Yahuda pip və wurə ləu na, nau le nuatum lē Muar ləu yilə kē nak gei gya, a ta zəna kē na larə nuatum nua mua.²³ Wurə Biturit lūni gya ni yi ni u seni. Vəi səka lə bini na wura na dua seni, bonni ye le nyin leko dre Yafa ba tana.²⁴ Vəi səka ni yk dre Kaisariya, Kaliniyas və sərə ləu ni, na lu ye le və bīna. na gəm se ye duna.²⁵ Nwu Biturit yi ləu tani, Kaliniyas wurə wona təm sua sina və ngə namurə.²⁶ Langko Biturit mua nāna wurə lə, gei na gya, A wurə :-:)e yugul bonni ba mua.²⁷ Langko nwu Biturit gei suka sena, na ləu dre na yue legul gəm zua lə kpngali.²⁸ Na gei ni gya, Ya lə näya ya ira nə nung warə bi gab kē ləbəi le Yahuda wozua ko ta və lang yugul ko dre kab zə ko kəbə. Langko Muar tāmə na de gya so lū legul ko lə lekə baka ko le dřeng gəng.²⁹ Nau bib ya maka kē ya tumvəi ləu mə ya njatum mə nwu ni tum nwu. ləko nyi yi və larə nuatum ya.³⁰ Kaliniyas wurə gei na gya, Bō net nwu dua nwu mua ba nungko. mə yam Muar lē dra far zəmə, wurə langəbəi ko de dei simə dre nung sə kē vərəm.³¹ Na gei gya. Kaliniyas, Muar larə və yam vəi mua nə, se və ngə nung mua lə ye yi nwu. Muar və ngəm mua ləu nyina.³² Nyi atum yugul ko Yafa, kə lū mua ləbəi ko de dīnna Siman ko ni lūna lē Bituri. Na uli däzə ko le bual taka kode dīnna Siman, na lau nua wuma.³³ Lə vəi tum mua lə zəmmi ka ye. A na nung kē nak nə nwu a yi nwu. Ləkong bi pip vəi nwj silə Muar, kəbə larə ye nung nwu Muar gei nwu gya ya gei nwu.³⁴ Biturit wurə aba nua gei gya, lekə nak, ira nə Muar le gəm ləu bi pip.

³⁵Tən nyi ko dre ye legul ləu sua kē laya ko ni wabna se və na nung kē naklang na muani.³⁶ A ira nuatum ko na tum lē le Israila nə, nwu na gei nuatum kē təilə se və ulə gyam dre dīn lē Yesu leyongləu, ko lē Muar ye nung pip.³⁷ Mua lə na mua a ira ye nung nwu nasə vəi nwu nə, ko ni na pip dre ləu sua Yahudiya, ni tabi lə ləu sua Galilee, Paul və wol myi ko Yona gei suka və gälə nwu.³⁸ Nua və suka nung nalə kē Yesu le Nazare ko Muar bā yuna lē killing kē nak se sa nwu. Na gei na na nung kē nak se və dīlə gyarə sə leko mumkulum və nani lə yi. ləmi Muar sena..³⁹ Bi lang ye nung nwu pip le yongləu na nə. pip dre ləu sua kē Yahudiya se dre Urshalima. Ni wob na ta və pəna gwa kab kē gang vəi. Langko Muar wurə nalə ləu bō kē⁴⁰ tat kē bāna kē ni lang na.⁴¹ Legul pip kəbə langko leko lang nung nalə na nwu leko Muar sarəni ni mua tana dəng nwu. Na nung bi leko bi tang bi nj sena nwu. mal və wurə na dre leko bira nwu.⁴² Na gei bi gya, bi talə nuatum lē Muar lē legul. bi gei ni sə və lə ye nau na yugul ko Muar sarə yina gei kwan lə leko se ngəma se leko bira nwu.⁴³ Səna pip ye le nuatum lē Muar lang nung nwu na nā, suka kē nə woya pipbā kē nak səna nyi ni kəu ye nung kē baka ni lə ta dre dīnna.⁴⁴ Biturit ira dre və gei ye nung nwu. wurə killing kē nak fan ləu leko pip və larə suka lē Muar nwu.⁴⁵ Ye legul leko nyimsə suka kēbə nuazue kab le mua ta lə Muar ko pip yi se Biturit wurə ləu ni fəm, ləmi və ngə killing kē nak bonni kəu ləu le sak.⁴⁶ Ləmi ni larə ye le sak gei suka lə nua ye nua zəko bonni ni wap Muar. Wurə Biturit vəla ni gya.⁴⁷ Yugul ko nə və pa nua və wol myi lə legul nwu ya, ye legul ko ue və mua killing kē nak mua bako bi ue nwu ya.⁴⁸ Nung na gei ni gya ni wolni dre dīn lē Yesu le yongləu bi. Nung ni gi na gya na u seni bō lə kpngali

Chapter 11

¹Ye le nuatum lə Muar se ta ye le nyin ko dre Yahudiya larə gya ye le sak bonni mua suka lə Muar nə. ²Wurə Biturit yi dre Urshalima, ye le kab leko nyimsə suka kəb nuazue lang kə baka na. ³Ni gei gya, A wozua ləu se ye legul ko nua zueni kəbə a tang nung seni.⁴Wurə Biturit ta bi və gei ni bi suka pip, na gei gya. ⁵Mə Yam Muar dre Yafa wurə lang nuatum kə dre killing dre dei bā nung və fan sua ba nung tuasə kə aə fan pə ləu gwam lə kə nət nwu pip Na fan simə.⁶ Lang na nung wurə ngəm suka ləuwi. Bonni lang ye nyam kə bōni net ləu gwam, se nyam däkä, se ye nyam kə wolə bifu, se ye yulung ləu yilə.⁷Langko wurə larə bulck gei mə gya, A wurə, Biturit, a wob ni a tang. ⁸Wurə gei mə, Bakure kəbə, le däzə ləmi deba və tang nung ko ni Nari sekə baka nwu kəbə.⁹ Langko bulck ləu yilə vəla mə ko gya. Nung ko Muar gei gya nung kə nak, so a lū lə nung kə baka gəng.¹⁰ Nung nwu yimi bō tat, nwuni kə ye nung ko tol yilə ko vəi.¹¹Lə vəi langko lang ye le ləbəi bon tat dei nua dra zə nwu boni tumni tamə Kaisariya. ¹²Wurə killing kə nak lə Muar gei mi gya ta tani, langko so gi səmni gəng. ye le nyin nwu näsin ta se mə, ta bi ləu däzərə ləbəi. ¹³Na gei bi gya mə lang le nuatum lə Muar ləu yilə de däzəni na gei ni gya, Tum le ləbəi ta Yafa tani korə Siman ko ni luna lə Biturit.¹⁴ Langko gei mua nuatum ko kə sob mua lə mua se däzə mua pip.¹⁵Ta bī və gei ni suka, wurə killing kə nak kə Muar fan ləu ni mua ba nungko fanlə ləu bi lə nuasi nwu. ¹⁶Wurə ngəm suka lə Muar, ko na gei gya, Yona wolmyi lə məki, langko ni wol ya dre killing kə nak.¹⁷Kə nə Muar ngəni nung nwu na ngəbi bonni nwu bi bā kə nak sə Yesu le yongləu nwu, mə lə wotən, kə mə yibə tā suka kə Muar. ¹⁸Langko ni larə ye nung nwu ni gei nwu, ko ni gei nung ko kəbə. langko ni ngə murə lə Muar ni gei gya. leko Muar və pəna dra suka və yue ngəma lə ye le sak.¹⁹Ye leko yarə zua suka və nani lə yi ko ta bī səvə bira lə Istifanus, ni yarə zua ha ni ta ləu sua Finikiya, se ləu sua Kubrus, se zəkə murə Antakiya, ni gei nuatuka lə ukaum ləu kə Yesu bula le Yahuda. ²⁰Langko ye leko dre ni lekə Kurane dre de yi dre Antakiya ni gei sukalə gwa ka ni gei ni nua suka təilə ləu le däzə Yesu le yongləu.²¹Na lə Muar seni, legul lə kpngali ba kənak səri bina mua ta kə Muar.²²Nua suka ni yəu sue le wab Muar dre Urshalima, wurə ni tum Barnabas ta Antakiya. ²³Yina pəi vəi na lang nung ngə lə kə nak kə Muar ngəni, wurə na deba sətəilə. bonni na nyimsəni pip gya ni dei nyim dra däzə se ləu nyigwa ni pip.²⁴Ləmi na yugul kə nak se killing kə nak, se və bā kə nak səna, langko legul tua ləu və mua ta lə Muar.²⁵Barnabas langko wurə ta Tarsus və dei və Shawulu.²⁶Tana yue na, wurə na yilə na lə Antakiya. Ni u vəi sal kwin ni gəm ye le muata lə Muar ni kyanga legul lzə kpngali. Ni zabi və lū ye le bō kə Yesu lə nuasi dre Antakiya a gya le muata kə Yesu.²⁷Dre sal kurə ye leko dre le nuatum lə Muar wurə fan dre Urshalima ta Antakiya. ²⁸Yugul kwin dre ni dfinna Agabus, wurə dei ta kə kling lə Muar gei ni gya, gomkə murə de və yi ləu gwam pip. Gommi və yili sal və na gub lə Kalandiyas.²⁹Bonni ye le kə bō na, ko woya dre ni tum nung yong vəi lə ye le nyin ləu sua Yahudiya bakong na buan nwu. ³⁰Ni na nung nwu ni tum nung kurba lə ye le era nä ye Barnabas se Shawulu.

Chapter 12

¹Dre baliko gub Hiridus tabi və na ye leko dre le muata kə Yesu lə yi.² Ha:-na wob Yakubu nyin lə Yona lə kafaing.
³Malli na lang gya nung nwu əi sələ Yahuda nə, langko bonni na mua Bitrus däfar və tang nung minbang vədəba ləu zə. ⁴ Malli na muana tana numna tura num vəi. na ngəna dänä le tanua vəm net net vəi bon net, gya ni langna suka kə ni yilə nalə si legul mal min bang.⁵ Wurə ni num Bitrus dre tura numvəi, ye le wab Muar dei nyim və yam Muar suka na. dre tura wab Muar. ⁶ Lə vorə ko nwu nə vəi səka lang Hiridus dīlə na ni na nā kwan. Bitrus lau nung lau nā dre ye le ta tua vəm rab ni seb na lə bəlbi rab, ye lekə langna dei tua tura ni lang tura num vəi.
⁷ Wurə le tua tum kə le däzəri ləu yilə puka fu səna, wurə yumə, kə vəi yum pə tura wurə le nuatum lə Muar ləu yilə gəbəb nuali lə Bitrus wurə nalə gei gya,A wurə lə zəmi, wurə bəv biri na nanwu bira kəu sua. ⁸ Le nuatum lə Muar ləu yilə gei na gya,Tua nung sə mua ka əa wangmu mua, wurə na na bəkure. langko le nuatum lə Mjar gei na gya,A tua nung sə mua ka muata mə.⁹ Wurə na dī na mua tana. na ira nung nwu le nuatum lə Muar na nwu gwanga ya kəbə, na lang gya ni lang vəi dre killing.¹⁰ Malli ni mua dra ni dua səkə le lang tua kə kwin se kə rab, ni yi sə tua dra zə kəbi ko ni ləu lə dre ganglang zəri, wurə tua dra zəri abə səna nā na.Ni dī gwam ni ta ləu dra nwu ni kə le nuatum lə Muar mangna na dua.¹¹ Vəi kika lə Bitrus wurə yi səna, wurə na gei gya, ləkong lə kə nak Muar tum le nuatum na kə ləu yilə yi dīlə mə nalə Hiridus, se dre ye nung nwu pip ye legul le Yahuda yidi kə ni na mi nwu, .¹² Na ira nung nwu bonni nyi, wurə na ta zərə Maryamu narə Yona, ko bonni ni luna lə Markus, vəi legul lə kpngali gəmzua və yam Muar.¹³ Wurə yi na gəbəb nua dra zəri,wurə zəba kə ləse dīnna Rudə gab nua.¹⁴ Wurə na ira bulck lə Bitrus, sə təilə pəna langko na abə na tua kəbə,tən nyi ko na sūdum na ko dä tura. yi na gei gya Biturit dei dra zə nwu.¹⁵ Langko ni gei na gya, kikaa na bina nə. langko na dei nyim de gya bəkure. wurə ni gei gya, lee nuatum na.¹⁶ Bitrus dei səvə gəbəb nua dra zəri, wurə yini abə na tua dra zəri ni lang lə na wurə ləu ni ta və fəmmi.¹⁷ Biturit wurə gei ni lə nā na gya ni usəng, langko na gei ni nung nwu Muar na kə dīlə na dre tura numvəi nwu. Nagei gya, ya gei və sə nung nwu lə Yakubu se ta ye le nyin. wurə na dua na ta vəko.¹⁸ Nwu vəi wurə səka, wurəm və mua nuazua kə tuab ye səkə nung nwu na Bitrus. ¹⁹ Malli Hiridus dei və na yue na kəbə, na bib ye lekə lang tua dra zəri se və gei gya ni wobni. Wurə na dua ləu sua Yahudiya na ta Kaisariya na uvəi.
²⁰Bonni Hiridus na yualə se legul dre Taya se Sidon. Ni yi tāna tāzua. Ni dam Balastasa gbag ta kə gub suka kə ni yong ni.Ni dei və ulə kə təma suka ləu sua ni kə yue nung tang, ləusua kə gubbi. ²¹ Far ko de nwu ni mara, Hiridus tua nung ənə lau gub, nau ləu nung ulə gub na gei ni suka.²² Legul wurə lə gəbəmvəi gya, Nwu bulck lə Muar, bulck lə yugul kəbə. ²³ Ləvəi puka le nuatum lə Muar yiləgbəb na tua, ləmi na ngə murə mə Muar kəbə, ye bəi nung tang na na bira.²⁴Tən nyi suka lə Muar tua ləu və tali si. ²⁵Bonni ye Barnabas se Shawulu kəu ləu nung nalə ni,ko nung ni yise Yona ko bonni ni lüna lə Markus nwu.

Chapter 13

¹Ta dre tura wab Muar kə Antakiya, dre ye le nuatum lə Muar se ye le kyanga vəi. Ye Barnabas, Saminu ko ni lūna lə Billing, se Lukiyas le Kunanə, se Manaan ko ni pə na se gub Hiridus, bonni se Shawulu. ²Farkon ni wab Muar, ni warə nung lang, wurə killing kə nak lə Muar geini gya, Ya mangmə Barnabas se Shawulu lə kwinni suka nung wab ko ni lūni nwu. ³ Mal və warə nung lang, kə ni yam Muar, wurə ni ba nā ləu ni, ni mangni na. ⁴Täni pip wurə killing kə nak le Muar tumni ni ta Sadukiya, ni mangvəi ni ləu kwat ləu myi ni ta ləusua Kubrus. ⁵ Langko ni pəi Salamis ni gei nuatum lə Muar tura wab Muar le Yahuda, langko Yona bonni yongni. ⁶Mal və giling ləusua pip ni talə Bafusa, wurə ni yue ləbəi ko le għeb nung, le nuatum kiba le Yahuda, cfinna Barashuwa. ⁷Kong na bżizua se Mukaddas Sarjiyas Bulus, yugul le nuatum lə Muar. Wurə le yongvəi lū Barnabas se Shawulu na yidi və larə suka lə Muar. ⁸Anana Alimas le nung għeb nwu, ləmi ko nung nwu dinni və gei nwu. na nyimzang na yidi və mua kika lə le yongna kə mang və ba kə nak sə suka lə Muar. ⁹Shawuku ko ni lūna lə Bulus se killing kə nak lə Muar, ba nung səna. ¹⁰ Gei na gya, Mua gwang lekə bangla vəi, le nung kə baka yurə mungkulum, yugul ko gab nung kə nak fo nwu. Mua bħuan və sək dra nung kə nak lə Muar ye mua bħuanni ya. ¹¹A lang na lə Muar ba ləu mua, nung mua və għemni mua lang far ye tura dai, ləvəi wurə zin dər se zil kə vəi numna, na dei və leko kə muana nā. ¹²Wurə le yongna lang nung nwu nannwu, wurə na ba kə nak sə suka lə Muar. ¹³Bulus se ye le du wowo na dua Bafusa dre kwat ləu myi ni pəi Bariyata dra ləu sua Bamfiliya. Yona kə na mang täni nə, ko dreUrshalima. ¹⁴Bulus se ye duna mang ləu sua Basidiya, ni ta Antakiya ləu sua Bisidiya. vəi ni ləu tura wab Muar däfar Asabar ni usua. ¹⁵ Mal və dəpa dřengwol nung warə kə Musa se ta dřengwol kə ye le nuatum lə Muar, ye le era tura wab Muar tumvəi ləuni, gei ni gya, Ye nyimbī, nə ya de se suka ko ya gei kə nyimsə legul vəi nwu, kə ya gei. ¹⁶Bulus wurə dei lə bō gei suka lə nā, gya, Ya ye le ləbəi le Israila se taye le kə sū Muar, ya larə. ¹⁷ Muar ye legul nwu le Israila na sarə ye täzəbi. na pə ye legul le kə murə lang nilə le warə ləusua Masar, nadilə ni lə sana kə murə. ¹⁸ Sal färab na nā munyal səni däkä. ¹⁹Na wob legul ləu sua nāna ləusua kawana. wurə na gab ni dre ləusua lə kə ni lə nung ziwani. Zəni u vəi ha sal fäsob bua färab dīlə färab dīlə sob. ²⁰ Mal ye nung nwu pip Muar ngəni və lau gub ha:- talə ləu lə tum Samaila. ²¹Langko wurə ni yam Muar gya. na tua ni gub kə ləu ni, Muar ngəni Saul yula Kish, yugul le və bi kə Bilyaminu, ha:- sal lau gub färab. ²² Mal ko na dīlə nalə və na gub, na ngə na gub lə Dauda, na gei suka ləu na gya, Yue Dauda yurə Yes, yugul ko mə na suka na dīng nw, ko na nā nung ko pip mə yidi nwu. ²³Dre və bi lə yugul nwu Muar yili le Israila le yongləu, Yesu mja bakona gabni nua nwu. ²⁴ Nung nwu tabi və nali nə kə və yilə le yongləu. Yona lə nuasi gei ni nuatum və wol myi kə mang nung kə baka ye le Israila pip. ²⁵ Lə və kəu nung nalə kə Yona nwu, na gei ni gya ya lang mə watən, mə na kəbə. langko ya larə, yugul ko və yili tā mə nwu, mə bħuan və bira bəl wangmu na ye. ²⁶Ye nyin mə, ye lemong kə və bi lə Ibrahim, se ye leko dre ya və wab Muar nwu, bi ni tumbi nua suka və yongləu nwu. ²⁷ Ləmi ye leko lau dre Urshalima, se ye le na gubni ni ira na kəbə, langko ni na nung nwu ye le nuatum lə Muar və gei nwu nə bonni ni depa ni vori pip far Asabar ni muana ni wob. ²⁸Langko ni yue na se nung kə baka ko pai və wob na nwu kəbə, ni yiba dra ni yam Bilatus gya seni wobna. ²⁹ Mal və vəla nung ləu na pip, wurə ni fan nalə ləu kabpi ni tūna. ³⁰Langko Muar wurə nalə dre ye leko bira nwu. ³¹ Ni langna bħolə kpngali ye leko na wurə seni Galili ni ta Urshalima nwu. Ni ye legul ko və gei suka na lə legul ləu nung nwu ni lang nwu. ³²Lə ko bi gei ya nua suka fū bi və gabnua ngə nung nwu Muar nalə ye tabi deng nwu. ³³ Nau na ngə bi nwu, ye lemong ni ta və wurə lə l yongləu mua banun ni vəla dre dřengwol Zabura nakə rab, Mua yumə dashi nwu bħin lə ta mua nə. ³⁴ Gwang lə suka na wurə nalə dre ye lekə bira bua suka kə səna zua na għeng, Muar gei suka nung dra ko, Mə gei ya nung kə nak se təma ko gab nua lə Dauda. ³⁵Langko bonni na gei dre Zabura ko, Mua mang yugul mua kə nak və zura ye. ³⁶ Ləmi Dauda na nung nalə kə nak ko Muar yidi dre və lau gubna. na bira ni tūna se ye tana langko na zura nə. ³⁷ Langko yugul ko Muar urə lə na zura kəbə. ³⁸Mə gei ya kə ya ira, ye nyinmə, tā kə ləbəi nwu nau ni gei ya suka və pəya nung keeə baka ya. ³⁹ Səna ko woya neə ba keə nak se Muar langna və għemləu na nə, sua ba nungko nung warə lə Musa bħuan və għeom ləuni nwu. ⁴⁰Bonni nyi, ya na kika ya sə ye nung ko ye le nuatum lə Muar gei ya nwu gi yəu ləu a. ⁴¹ Ya lang ya le səmvəi, ya dei lə sə kə lə ya fäta kə ləmi mə na nung nalə dä gwam ya nwu, nung nalə ko ya bħuan və ba kə nak səri ye nwu. ⁴²Ye Bulus se Barnabas və dħuari wurə ye legul yamni gya kəni gei suka nwu ko far Asabar ko yili nwu. ⁴³ Ni kəu ləu və uli tura Yam Muar ni yarə zua, wurə ye le Yahuda lə kpngali. bħolə ye leko leəu Yahuda lə kə wab Muar, muata y Bulus se Barnabas ni bonni ni gei ni suka. ni nyim səni gya ni u dre təma lə Muar. ⁴⁴Far Asabar yi, ye legul dre gwang zəri lə kpngali għemzuwa suka və larə suka lə Muar. ⁴⁵Ye le Yahuda lang və għemzuwa legul lə kpngali urə nyigwa ni bangle, ni ta və panua suka nwu Bulus gei nwu. ni ta və dalna. ⁴⁶Langko Bulus se Barnabas gei nisuka sə vələ ye gya, Ləuzui nwu bi tabi və gei ya suka lə Muar nwu. Ləmi bi lang ya tuak suka lə Muar ya walət, ya lang ləu ya pəi və yue ngəma lə Muar kə dīng kəbə, bonni nyi bi ko bi ta taye le sak. ⁴⁷Ləmi Muar gei bi bakurę ga, Mə bā mua lə le kailəu le sak, suka kā bina lə le yongləu, ha:- pə ləugwam pip. ⁴⁸Ye le sak larə suka nwu, səni wurə təi ni wurə suka lə Muar, pip ye leko ba kə

nak sə suka lə Muar yue ngəma kəding.⁴⁹ Langko suka lə Mar pəvəi ləu sua pip.⁵⁰ Langko ye le Yahuda dəam ye lese ko nyim dre və wabMuar le kə nak. se ye le era zəri ni ta və na ye Bulus se Barnabas lə yi, wurə ni nan tani ləusua.⁵¹ Bukus se Banabas wurə gbebni sua bōni kəu ləu ni dua nung ni, ni dua ni ta dre gwanzə Ikoniya.⁵² Langko ye le muata lə Muar deba sə təilə se və yue killing kə nak lə Muar.

Chapter 14

¹Dre Ikoniya Bulus se Barnabas ləu tura wab Muar kə le Yahuda, ni gei nuatum lə Muar, legul lə kpngali le Yahuda se le Girka ba kə nak səri.² Langko ye le Yahuda ko yiba və muata suka lə Muar, dəm ye le sak nyigwa wurə yua ni banglə na dre ni se ta ye le nyini.³ Ni u vəi tāni, ni gei suka səvələ ye se sā lə Muar, na gei ni ye nung nwu na lang balə suka nuatum və bang na bi. Na nā ye nung nwu səvə na ye nung təmləu se nung sābä lə kpngali na ye Bulus se Barnabas.⁴ Langko kpngalə legul gwanzəri nā dre ni gabzua. Ye legul leko muata le Yahuda, ye leko muata ye le bō lə Yesu.⁵ Wurə ye le Yahuda se le sak se le era wo nua ni lə zua ta və na ye Bulus se Barnabas lə yi se və wāni lə tal.⁶ Ni iravə səri wurə ni sū ni dua ni mang gwang zəri ni ta Ikoniya, Listira se Darba se ta ye zəkə nua gəm.⁷ Vəi ni talə nuatum lə Muar lə legul.⁸ Ta dre Listira ləbəi ko de u vəi, na le u lem, bona nyimbo, ni sūna fū bakure, na depa və wowo kəbə.⁹ Ləbəi larə Bulus və gei suka Bulus ba nung na səna lang na na se və ba kə nak ko kə na yue sə nyim.¹⁰ Wurə na gei na lə bulək kə nyim gya. A wurə a dei lə bō, wurə ləbəi wurə na dei lə bō na mua və wowo.¹¹ Kure ye legul nwu gəmzua nwu lanv nung nwu Bulus na nwu, ni wurə lə bulək ni ni gei lə nua le Likoniya gya. ya lang ye limi fan sua dre bi dre sua kə legul kə billing.¹² Ni lū Barnabas lə Zatsä. ni lū Bulus lə Harmisä ləmi na le ira və gei suka.¹³ Le era nung wab Zafsə. ko tura wab kundul mal zəri ni yilə ye Gutuk Nyak se zək vina yangkab nwu lə tavə fənua suka.¹⁴ Langko le bō lə Yesu, Barnabas se Bulus larə nua, wurə ni təra nung səni zəmde ni ləu dre legul ni gəməmvəi.¹⁵ Ni gei ni gya, le ləbəi maka ya na nung nwu ba ko. Bi ma bonni yugul kə billing mua baya. Bi yilə ya lə nua suka kə təilə suka kə ya mang nung kə baka ya muata lə Muar kə nak, ko mab ləu yilə, se dumsua, se ye wuma se ta ye nung ko dre ni pip.¹⁶ Ləu gwam kə vətəu dua nwu na mang ye legul ləu gwam pip wowo dra ko ni yidi nwu.¹⁷ Langko yira na mang və gei ləu na kəbə, dre və na nung nalə kə nak se və ngə ya myi ləu yilə se dərə kə nak, na ngə ya nung tang kə kpngali, se sətaile.¹⁸ Le ko tā kə ye suka nwu, Bulus se Barnabas na nungni ta pip nwu, nwuni kə ye legul mang və fā nua suka səni.¹⁹ Langko ye le Yahuda ko de ni yi Antakiya se Ikoniya nidam legul nwu gəmzua nwu, ni wa Bulus lə tal ni gubna ni dili na ni tua mal gwang zəri ni lang bang gya na bira nə.²⁰ Yiba dra ye le bō lə Yesu dei gəmzua ləu na. wurə na wurə na ko dre gwang zəri vəi sika na dua Darba bizua se Barnabas.²¹ Mal və gei nuatum suka lə Muar dre gwang zəri, ni yue le muata lə Muar lə kpngali, wurə ni ko Listira se Ikoniya. bələ Antakiya.²² Ni nyim ləu nyigwa ya ləkə muata lə Muar, ni gei ni gya ni dei nyim dre və bā kə nak ni sə Muar, ni gei ni gya, B i yue kə ta zərə Muar dra və na yi lə kpngali.²³ Wurə ni ngəni lə ye le era dre tura wabMuar, kə laya pip ni yam Muar sevə warə nung tang ni mangni nalə Muar, ko ni ba kə nak səna nwu.²⁴ Wurə ni dua ni dī kə ləu sua Bisidiya, ni pəi ləu sua Bamfiliya.²⁵ Ni gei suka nuatum lə Muar Bariyatu wurəni dua Antakiya.²⁶ Ni wurə vəi ni ləu kwat ləu myi ni ta Antakiya vəi ko lə nuasi ni ngə ləu ni lə kə nak sə və bang na bi kə Muar suka nung nalə nwu ni kəu ləu nwu.²⁷ Nwu ni pəi dre Antakiya wurə ni gəm e legul ko wab Muar nwu, ni gei ni nua suka ye nung ko pip Muar na ni nwu, se dra ko na aba dra və bā kə nak lə ye le sak.²⁸ Ni u tani tura de se ye le bō lə Yesu.

Chapter 15

¹Ye legul ko de yi dre Yahudiya ta Atakiya ni kyanga ye le nyin gya, Nə ni kəp nuazue ya mua bako nung warə lə Musa gei kəbə. lang ya yue və sob ye. ² Ləu suka nwu yilə və nyimzang nä dre ye leguli se Bulus se Barnabas. Wurə ni tuak Bulus se Barnabas se ye leko dre ni, ni ta Urshalima ta ye le bō lə Yesu, se ye le era tura wab Muar ləu suka nwu.³ Langko ye le muata lə Muar tumni suka kə ni ta ləu sua Finikiya se kə Samariya, suka kə ni gei nuatum suka və muata leə Muar lə ye le sak. nua suka nwu ngə gang sətəilə lə ye le nyin pip.⁴ Wurə ni yi Urshalima ye le muata lə Muar se ye le bō lə Yesu se ye le era muani nä rab kə nwuni ni gei ni nua suka nung nalə nwu pip Muar nani nwu.⁵ Langko ye legul leko fa kə nak, leko muata ye le Farisiya, wurə dei gei a gya, seni kəb ni nuazue ni da, lang bonni seni boni ni muata nung wurə kə Musa da. ⁶ Ye le bō lə Yesu se ye le era gəmzua suka kə ni dum dre suka nwu.⁷ Mal və nyimzang lə zua Bulus wurə di gei gya, Ye nyin mə, ya ira nə dəng Muar pə yugul dre a nə, na gei gya, nua mə ye le sak və larə suka lə Muar kə təilə kə ni bā kə nak seəni.⁸ Muar ko na ləu nyigwa gei täni, na ngəni killing kə nak, mua bako na näbi nwu.⁹ Langko na sang na dre bi səni kəbə na mab ləu nyigwani mänə ta və bā kə nak ni.¹⁰ Leko bōn maka ya kira Muar, ya bā kab nung pələ kə bina ləu kə ye le bō kə Yesu. Nung pələ nwu bi se ye azəbi bi buan və pəli ye.¹¹ Langko bi bā kə nak suka kə ni yongləubi tā və bang nabi lə Taibi Yesu, mua fa kə ni.¹² Wurə ye legul nwu gəmzua pip usəng. ni larə ye Barnabas se Bulus, gei ni suka ye nung fəmləu nwu Muar nalə ye le sak ta kə nung nalə ni.¹³ Mal və mang və gei suka ni, Yakubu wurə gei ni gya, Ye nyinmə, ya larə mə.¹⁴ Siman ta və gei nua suka ko Mjar yəusi və yong le sak, suka kə na lū leko dre ni na ba suka kə na nə.¹⁵ Suka kə ye le nuatum lə Muar gei bakure mua nung nwu vəla gya,¹⁶ Mal ye nung nwu lang mə boni mə nyim sə zərə Dauda ko durə nwu. mə wurə lə sə nung məina, mə dei na lə bō.¹⁷ Suka kə ta legul dei və Muar se ye le sak ko pip ni lūni dre dinmə nwu.¹⁸ Bakure Muar gei gya, nä na talə ye nung nwu ni ira dägwam kə vətəu nwu.¹⁹ Bonni nyi, mə lang kə mə, so gi bi buan na nung ye le sak ko muata lə Muar nwu gəng.²⁰ Tən nyi bi vəla ni bi gei ni mang nung kə baka kə kjndul. se və na ləu bi, se və tang nyam ko ni pərəm dulli seyue nyam.²¹ Ləmi dä gwam kə dəng ko zərə laya le kə gei ni suka kə Muar se drəngwol kə Musa ni depa bonni dre tura wab Muar far Asabar pip.²² Wurə ye le bō lə Ydsu se le era tura wab Muar, se ta ye le wab Muar pip, ni lang mading ni sarə leko dre n. ni tumni Antakiya se ya Bulus ba la Barnabas. Wurə ni um YahuzKo ni lū lə Barsaba, se Silas, ye le ira dre ye nyin.²³ Gumvəi kə kpngali, Nakə ye nyin ya, le bō lə Yesu se le era tura wab Muar. takə ye le nyinbi le sak Antakiya se ləu sua Suriya se kə Kilikiya.²⁴ Bi larə nua suka ko gya ye leko dre bi ni dīlə və ira bi kəbə tani buara nung kyanga ko wurə lə kika ya kəbə.²⁵ Nä bi lang mäding, langko nua bi yi kwin, bi tum ya lə ko nwu bi sarə ni se ye leko bi na suka ni Barnabas se Bulus.²⁶ Ye leko de lə ngəma ni nwu lə suka dīn kə le däzə bi Yesu le yonglə.²⁷ Bonni nyi, bi tum ya ye Yahuza se Silas ni ma tani gei ya ye nung nwu lə nua ni.²⁸ Ləmi killing kə nak kə Muar lang mäding bi ma bi lang nə, so gi ni ba ya nung kə bina kə dä ye nung kənak gəng.²⁹ Wato, ya mang ye nung nwu ni wob lə kundful se və tang nyam ko ni vüdul kəbə nwu, se nyam ko ni pərəm dulli nwu. se və na ləu bi. Nə ya mang ye nung nwu nə, lang ya ulə təilə ya u təi nə.³⁰ Ni nwu ni bā ni ta nwu. wurə ni ta Antakiya. tani gəm legul, ningəni drəngwol nuatum nwu ni vəla ni nwu.³¹ Ni depa drəngwolli, səni lə təili sə suka nung nyim səni nwu, ni gei ni nwu.³² Yahuza se Silas bonni le nuatum lə Muar, ni gei ni suka kə nyimsə ni ləkpngali. langko ni nyim ləu nyigwa ni.³³ Malli ni u tani tura vəi, wurə ye le nyin bā tani ni dua dre təmani ko ta ye le ko tumni nwu.³⁴ Langko Silas lang mading nung na wurə na u lə vəi.³⁵ Bulus se Barnabas dei Antakiya se ye leko lə kpngali ni kyanga legul se və gei nuatum kə Muar, se ye leko lə kpngali.³⁶ Malli bō tuabna mang mə Bulus se Barnabas, Bi ko ya lə ko tabi lang ye nyin bi kə dre gwangzə kə laya pip ko bi gei ni nuatum keə Muar nwu, kə bi lang və ulə ni.³⁷ Barnabas kə yidi bonni kə pə Yona nwu ni lūna lə Markus.³⁸ Langko Bulus kəna lang mä kəbə kə ni pə Markus, ko mangni dre Bamfiliya. langko bonni na ta tura seni dre nung nali kəbə.³⁹ Wurə ləu ni gabzua, ha:- ni gabzua, Barnabas pə kə na Markus dua sena ni tol kwat ni ta ləu sua Kubrus.⁴⁰ Langko Bulus pə kəna Silas ni dua, mal və yam Muar kə ye le nyin suka kə Muar kəb ni si ni tagyam kə ni dua nwuni.⁴¹ Bulus ga gilling ləu sua Suriya se kə Kilikiya nəkə nyimsə kə ye le muata lə Muar.

Chapter 16

¹Bulus bonni ta Darba se Listiras le muata kə Yesu ko Listira, dinnna Timoti, vəi yurə ləse le Yahudiya le muata kə Muar, tana le Helena. ² Nä ye le nyin kə dre Listira se Ikoniya və warə nua na. ³ Bulus yidi kə ni wo bizua, wurə na pəna tana kəb nua ziuna suka ye le Yahuda kəvəi, ləmi ni pip ni ira nə tana le Helena.⁴ Nwu ni d'fuaridre gwangzəri nwu, ni gei ye nung warə lə ye le muata lə Muar ko kəni mua nwu, nung warə ko ni vəla näkə ye le bōlə Yesu se ye le era kə Urshalima. ⁵ Dra kure ye le muata kə Muar yue sə nyimə dre və bā kənak ni, langko vori pip ləuni nəkə tua ləu.⁶ Bulus se tale wowona ta dre ganglangzə Firjiya sekə Galatiya ləmi killing kə nak kə Muar nan ni və gei suka lə Muar ləusua Asiya nə. ⁷ Langko ni ta ni gbak ləu bīn ləusua Misija, wurə ni dei dra və ta dre Bitiniya, langko killing lə Yesu gabni kəbə. ⁸ Wurə ni gyanga ni nua kə ləusua Misija, ni an ni ta dre gwangzə Tarawasa.⁹ Lə vori wurə Bulus lang nuatum kə dre killing, ləbəi le Makidoniya ko dai vəi və lūna, gei na gya" a d'faba Makidoniya, ka yongbi". ¹⁰ Nwu Bulus lang nuatum kə dre killing, lə zəmmi bī ye nung näbī bī d'fua Makidoniya, na fa və ira nə Muar lūna suka və talə ni lə nuatum kə tēilə.¹¹ Fānə fa, wurə bī ləu kwat ləu myi dre Taruwasa, bī mua dra nung kwin bī fan Samutaaki, vəi sekə bī d'fua Niyabolis. ¹² Vəi bī mua dra bī ta Filibi gwangzə kə ləusa Makioniya, gwangzə le Roma bonni, bī dre gwangzə lə kpngali. ¹³ Far Asabar bī dī gwam nua dra zəri kə nua sue, vəi nwu bī lang bī və yam Muar de vəi nwu. Bi u sua bī gei suka kə Muar lə ye lese ko gəmzuu vəi nwu.¹⁴ Ləse ko de dinnna Lidiya, le na filou d'eb nung kə nyim dre gwangzə Tayatira, na le wab Muar, na larə bī, Muar abā ləu nyigwana. hä na bā kika na sə suka nwu Bulus və gei nwu. ¹⁵ Wurə ni wolna məi se legul dā zəna. na yambi na gei gya" Ləkong ya gabnə məle bā kənak se Muar, ya yi ya u dā zəmə, wurə suka na mua kika bī".¹⁶ Far ko de bī ta və yam Muar, wurə bī wozua se yukə lese ko se yua kə baka le gbəbnung, na yilə nung lə kpngali lə le dāzə na ta və gbəbnung na.¹⁷ Ləse nwu muata bī se Bulus, na gbəm vəi, na gei gya."Ye legul nwu ni zəba kə Muar kə mura pip. Ni gei ya nuatum kə uedra və yongləu".¹⁸ Na dei və gei suka nwu bōlə kpngali. Langko, ləu nyingwa lə Bulus bənglə na yualə səna, bina gei lə yualə gya killing kə baka. "Mə d'fələ mua səna dre d'firlə Yesu le yongləu". Wurə yua dī səna.¹⁹ Wurə ye le dāzə na lang dra yue nung ni suak nə, wurə ni mua Blus se Silas ni gubni ni talə dra kə nua lomu ta le gei kwan.²⁰ Ni talə ni lə tura gei kwan, ni gei gya, "Ye legul nwu və urə lə kika vei dre gwang zəri. Ni le Yahuda.²¹ Ni kyanga bī ye nung warə ko kə bi muata kəbə". Ye ²²legul wurə bina ləu ye Bulus se Silas nung kwin, ye le era gei kwanni bonni tra nung səni pip, ni d'fələ nung tuasə səni, kəni gei gya ni gbəbni lə zab.²³ Ni gbəb ni, ni ngəni lua səni, kəni tuakni tura numvəi ni numni, kə nigei lə le langni ni num nua tura lə kə nak.²⁴ Le era numvəi wurə tuak ni tura numvəi ko dre mua bako ni gei na nwu, na seb bōni lə bel bi.²⁵ Lə vorə Bulus se Silas və yam Muar ni tua zi wab Muar, langko ta ye leko və seb bi larə ni.²⁶ Lə vəi pukā, wurə ni larə ssua zerə, le zəmi nua tura numvəi abā, bəl bi nung sebni wurə bira pip.²⁷ Le era lang tura numvəi wurə nunglau na lang nua tura numvəi lə abā, wurə na lub kafaing na yidi və wob ləuna, ləmi na lang gya ye legul ko ni numnwu dī duana.²⁸ Wurə Bulus gbəmvəi lə bələc, gei gya, "so gya wob ləu mua gəng ləmi bī de pip".²⁹ Le era tura numvəi wurə dei və luā ləu dre tura, vələ muana, səna nəkə gbəbzua, tana yəu si ye Bulus se Silas.³⁰ Nouh na d'fələ nilə gwam na gei gya, "Ye le era mə. bə mə nali kə yue və sob? ".³¹ Ni gei na gya, "A bā kə nak sə Muar le yongləu, lang mua yue və sob, mua se dāze mua."³² Ni gei na suka lə Muar, se ye leko dāzə na pip.³³ Langko le era tura numvəi ye ni lə vori tana zuabni lua nwu səni nwu, langko na se ye leko dāzena ni wolni myi lə zəmi.³⁴ Bonni nwu na yilə Bulus se Silas lə dāzəna na ngəni nung tang, na d'fəba sətəilə kpnga de se ye legul dāzəna, suka na bā kənak sə Muar nə.³⁵ Wurə vəi səka, le gei kwan tumvəi talə le lang ləu leko ni num nwu, gei gya, "A mang ye legul nwu d'fua".³⁶ Le era numvəi gei nua suka lə Bulus gya, "Ye le kwan tumvəi gya mang ya nā ya dua; Bon nwu nyi ya dī gwam, ya d'fua ya ta gyam"³⁷ Langko Bulus gei ni gya, "Ni gbəb bī nung legul, ni nabi kwan kəbə, bī mā bonni le kə ləusua Roma- ni tua bi tura numvəi. Ləko ni yidi və mang bī nā lə zäya? Bakure kəbə, ni yilə nāni kə yini d'fələ bī lə".³⁸ Le lang tura numvəi wurə ta gei lə ye le na kwan, nwu ni larə gya Bulus se Silas le Roma, wurə vələ muani³⁹. Ye le gei kwani wurə yi yamni ye baka suka səni kə d'fələ ni lə gwam, ni gei ni gya ni d'fua ni mang ganglangzəri.⁴⁰ Wurə Bulus se Silas dī mang tura numvəi yi zərə Lidiya. Wurə Bulus se Silas lang ye le nyin, ni gei ni suka kə Muar ni nyim lə səni kə nwuni ni mang ganglang zəri.

Chapter 17

¹To, wurə nidi kə Amfibolis se Aboloniyo, ni yi dre gwangzə Tasalonika, vəinwu tura wab muar leYahuda də.

²Wurə Bulus bu tani, mua bakə zə, hanwu. Asabar Sati lar na geini suka kə Muar dre drəngwor suka kə Muar.³Na aba drəngwol suka kə muar na geini gya udə bakure nə leyongbu nayi kə mab wurə ko dre ye lekong bira nwu. Na gei gya, "Yesu ko mə gei ya suka na nwu nalə leyongDuwi".⁴Ye leko dre ye laYahuda gab nua suka muara ye Bulus se Silas, langko bonni ye lettelana le wab muara. Se ye lese kə murə le Kpngali muala ni.⁵Amma ye leYahuda, suka yiba vəini, wurə ni ye le nawoi, le gbəb yua, ni gəm legul ni wurələ kika legul zəri ni nantani ni yarə zua, ni ta se Zərə Yason, ni yidi Kəni dılə ye Bulus se Silas ni ngələ leguli.⁶Langko wurə tani yue ni kəbə, wurə ni gub Yason se ye lengyinna leko ni talə si ye le era nakwan Zeri, ni gbəm vəi ni ga gya, "Ye legul nwu lekə wurələ kiko legul ləgwam. ya lang niyi vəinwu nə bonni,⁷ha-ma Yason Muani ba Zəba! Ouobu bu tan bybg warə busua, ni gei gya yugul kode ləgub, nunglə Yesu."⁸Wurə ye legul se yela nakwan Zəri larə suka nwa, Kikani Wurə deibbo.⁹Ni Mangnina kəbə, ni mua nung Kurba gbəmləuni nakə Yason se ta ye lekure da nwuni Kəni mangni na.¹⁰Levori ye lenyin luak Bulus se Silas ta Biriya. Nwu ni Pəivəi wurə ni ləu tura wab muar ye leYahuda.¹¹To, yele Yahuda kurə kə na, ni da lekə Tasalonika bua gei nua dannə, suka ni mua suka kə muar lərə yidini pip ləunyigwa kwin, ni depa drəngwol suka lə muar vori pip, suka Kəni bing ko suka bakure ya.¹²Bonni ye legul lə kpngali ba-kənak sə suka kə muar, ha-se ye le Helena leko lə kpngali, se ye lese leko se murə balə ye le ləbəi lə kpngali.

¹³Langko wurə ye leYahuda kə dre Tasalonika larə gya Bulus bonni və gei suka kə Muar dre Biriya, wurə tani tuak ye legul ləkpngali wuli bonni tani wurələ kika legul.¹⁴Bonni ləvəi, ye lenyin tuak Bulus ta nua wuma, langko Silas se Timoti u Kəni ləvəi.¹⁵Ye lekə kəbsi ləBulus Pəna ni talə dre Atina. Malli Bulus yamni gya ni geilə ye Silas se Timoti yi tani Zəmde.¹⁶Nwu Bulus və sərəni Atina, ləunyigwa na wurə banglə suka na lang Kundul pəvəi pip dre Zəri.¹⁷Dafar nwu pip na geini suka kə Muar tura wab muar se ye le Yahuda, se ye lewəb muar se ye leko na yue ni Lomu nwu.¹⁸Langko bonni ye leko leAbikuriya se le sitokiya ye leko iranung nwu wozua sena. Ye leko gei gya, "bətən le debəla suka nwu kə gei ya?" Ye leko gei agya, "Na dī dre ye leko lu legul gya ni muala kə Kundul ko ləkwinni," suka na gei suka kə Yesu se və wurə ye leko bira ləu.¹⁹Ni pə Bulus ni yib nalə Gum Arasa, ni gei agya, "Mua buan və geibikyangavəi kə fu nwu mua gei nwu ya?"²⁰Ləmi a yilə ye nungko lə fū bi lari. Bakure nyi, bi yidi və ira bə tənlə ye nung nwu ya?"²¹ye leAntina pip se ye le warə ko lau dre ni banglə və uləni tuko se və larəsuka nung kə fū.²²v 22 Langki Bulus wurə dei nādre Gum Arasa gei gya, "Ya ye le ləbəi le Atina, Kəuya lang, ya lekə wab Muar takə dra kə laya pip.²³Ləmi lang ye nunngnwu ya wab nimwu, ha-ma yue və nyəknung ya kode ni vəla nung yilə na ni gei gya, "Suka lə muar kon ni irana kəbə', To, na ko ya wab na nwu ya ira na kəbə nwu, nau nā mə geiya suka na.²⁴Muar ko mab ləugwamnwu se taye nung pip drena, nālə muar kə yilə se kə sua, na uli dre tura nung wab ko yugul mei nwu ye.²⁵Bakurə bonni na dei və yongvəi nakə yugul koysi nə mua lang muana yidi nungki, nāna na ngə ngəma sebya pip, se vəngdma-ngdma, se taye nung pip.²⁶Nāna mab ye legul pip takd̄ yugul kwin, suka kəni pip ni u ləugwam, na mab və uləni seben ləusuani,²⁷Wato na bā nyina suka kəni dəi vəna, gi leko ni duamvəi kəni yue na, langko na tura Ləzua se ko woya drebəi kəbə.²⁸Ləmi 'səna bi yue ngəma se vəwowo se və ulə,' mua bako ye le tuaziya bonni gei gya, 'Bakure, bi ma le vəbina'.²⁹To nə bi le vəbi kə muar, ai, dəgi lang bi ngəm bi muardizua se killingkə Zinariya ye ko kə Azurfa ko kə tal kəbə, nwu yugul maħlə yikə na.³⁰Dāgwam kə vəldu, Muar fa və dılə mua dre nungkə Zələnə, langko gigəu nwa na geilə ye legul pip gya ni mang və nanungkə baka ni.³¹Suka na fā wə bā dāfar vəna Kwan lə ləuguwam nə, kwan kənak, nākə yugul nwu na ba nawu, ko na fa və geilə legul pip nə, nā nwu na wurə nalə dre ye leko bira nwu.³²Wurə ye le ləbəi leko Atina larə suka və wuri bua kə ye leko bira nwu, ye leko gei nua woi ləBulus, langko leko gei gya, Ləukə suka nwu kəna, bi larə nwa ku ləukə suka nwu".³³Wurə Bulus di nādreni.³⁴Langko ye leko muatana ni bā kənak sə suka, dreni se Diyonisiyas, yule era tura wab muar Tudun Arasa, se ləse kode dinna Damaris, se ye legul ko tāni nwu.

Chapter 18

¹ko ye nwu Bulus wurə mang Atina na d'ua Korinti. ²Vəi na yue leYahuda kode d'innna Akila. Vəbi na lekə ləusua leFantas, tāna tura kəbə və yilə ləusua Italiya, na bizua se sena Bilkisu, suka agya Kalaufiyas tumvəi gya ye leYahuda pip mang Roma. Wurə Bulus ta tani, ³Suka ləmi lok nung nalə ni kwin, na u seni na nanunglə və dā tanti.⁴Bulus ta dre tura wab Muar və geini suka lə muar dāfar Asabar. Na mua kika ye leYahuda se leGirka.

⁵Langko ye Silas se Timoti ko yi dre Makidoniya, lang Bulus dei nyim və gei suka lə Muar, na geilə le Yahuda, gya leyongbu nälə Yesu. ⁶Wurə ni Panua ni nyimna Zang, ni dalna, wurə na gbəb kundfur nungsəna na Kəuni na geini gya, "nungkə bəkaya dei ləuya mə kəm dua nə. Ləko dasi mə ta taye lesak".⁷Wurə na mang vəi na ta Zərə yuguli ko denna Titus Yusfus le wab muar, Zəna gbak nua tura və wab muar. ⁸Wurə Kirisbus le era tura wab Muar bā kənak sə suka kə muar, na se ye lekə dāzəna pip. Ye le Korintiya bonni lə kpngali larə suka lə Bulus ni bā kənak səri, wurə ni wolni myi.⁹Dāfar kode muar geilə Bulus lə vorə drə nuatumna gya, kədrekadir, "so gya sū vələ gəng, langko a geini suka so a u səng gəng".¹⁰Ləmi mə se muar, yugul ko ye buan və nala lə nungkom ləmi mə seye legul ləkpngali ganglamf Zənum".¹¹Bulus u vai salkwin se pec nəsin, Kyanga suka lemuar nacheni.¹²Langko nwu Galiyo ulə Gwamna kə busua Akaya. Wurə leYahuda wurə ləulə Bulus nua ni kwin ni yilə nalə na kwan; ¹³ni gei gya, "Ləbəi nwu qam legul ni wab muar lə nəmərei".¹⁴Bulus və yidi və gei suka wurə Galiyo gei lə ye leYahuda gya, "Ya le Yahuda! nungkə bəka bə yugul nwu naya ko bə na na bangle ya, ya gei lang mə larə ya".¹⁵Langko suka ya ləu və bəb suka se ye d'in se ye nung warə yo, ya dum dre suka ya lənāya. Məkəm mə buan və gei kwam ləu ye suka nwu ye".¹⁶Galiyo nanta ni ni mang tura kwanni.¹⁷Wurə ni mua sastanisu, le era tura wab muar, ni gbəbna tura gei kwan. langko Galiyu vəla kəbə.¹⁸Bulus langko tua ləu və ulə vəi bólə kpngali, wurə na mang ta ye le nyini na tol kwal leumyi na d'ua ləusua suriya bizua se Bilkisu se Akila. Mang və kəukwar, Kankiriya, Bulus təb bələuna mua bako na gabnua ləuniyina nwu.¹⁹Wurə nipei Afisa, Langko Bulus mang yi Bilkisu se Akila vəi, langko na lə nənə naləu dre tura wab muar na nyini zang ləzua ləu kemuar se ye leYahuda.²⁰Wurə ni yam Bulus gya na u səni tə tuna də, wurə na yiba.²¹Wurə na pa ni nua, na geini gya, "mə ko taya de nwu nə muar gab nə". Na tol kwal ləu məi na mang Afisa.²²Bulus fan ləusua kaisariya, na ta Urshalima tana gum lekə tura wabmuar vəi kəna dua na ta Anfakiya.²³Malli na uvəi na turanə, Bulus Mang vəi di kə ləusua Galatiya se firigi ya ta na nyimsə ye le nuafa kə leyong ləu pip.²⁴LeYahuda kode d'innna Afolos, ləkə ləusua is kandariya, na ta Afisa. Na le ira və gei suka, na ira drəngwol kə suka le muar ding.²⁵Afolos ira nung nwu ni kyanga dra suka kə muar nwu nə, və deina nyim dre killing, na gei suka se və kyanga vəi ləuzui kə ye nung nala kə Yesu, langko na ira bula suka wolməi kə Yohana.²⁶Afolos wurə tabi və gei suka vəleye dre tuna wab muar. Langko ye Bilkisu se Akila larə suka nwu na gei, wurə ni lüna gyam kwin ni tua na ləu və gei suka kə muar ləkənak.²⁷Farko na yidi və dəbə ləusua Akaya, ye lenyim yongna, ni vəla drəngwol ta kə ye le muafa kə muar kə ni muana nərab. Nwu na pəi vəi, na yong vəi na yong ye leko bā kənak sə muar Huab Kəbə.²⁸Afolos tua ye le Yahuda lə suka nung legul kə kpngali, na tāni nāde dre drəngwol kə muar gya Yesu nälə leyong ləu.

Chapter 19

¹Lang yera Afolos lə usua le Korinti nwu, Bulus ga ləusau pəkə ləugum fan ta gwamng zə Afisa, na yue ye le bōlə Yesu vei. ²Bulus gei ni gya, "Ya mua killing kənak nə nwu ya bākeenak nwu ya?" Ni gei na gya, "o-o, bi debo və larə suka killing kənak kəbə".³Bulus wurə gei ni gya, "Dre bə langko ni wol ya tən?" Ni gei na gya, "Dre vəwolmyi kə yona". ⁴Wurə Bulus vəlani gya. "Yona wolya myi kə mang nungkə baka. Na gei lə legul gya ya ba kənak sə yugul ko və yili lāmə nwu, nälə, Yesu".⁵Yesu legul larə suka nwu, wurə ni wol ni myi dre dinkə le Dāzəni Yesu. ⁶Nwuni Bulus bānāna ləuni wurə killing kənak fan ləuni wurə ni tavə gei suka lə sua ye leko se və gei suka bu nungkə si. ⁷Pipni lelə bəi bon sobdi rab.⁸Bulus ta drə tura wab Muar gei suka səvələ ye kə pi tat, na nyim zang seni na nwa kikani ləu suka zənagub kə muar. ⁹Langko ye leko dre yele Yahuda ni nyimsue ni yidi və larə nung nwu Bulus gei nwu kəbə, ni tavə gei nungkə baka səkəye nung nwu si legul. Wurə Bulus mangni ye ye lebō lə muar bani vəko kə nəkə geini suka kə muar vori pip tura və Kyanga vei Tiranas. ¹⁰Ni na banung nwu kə sal rab, suka kə legul ko pip lau dre Asiya larə suka kəe muar, ye le Yahuda se le Girka.¹¹kə na ye nung fəmləu kə Muarə Koni dəba vəlang Kəbə nälə Bulus. ¹²To, ni yilə na le nyamsə na yam muar ni yue sənyum, ko ye nung tua səna bonni və na nung nala və ngə sənyim lo legyarə se və dīlə killing kə baka səni.¹³Langko ye le Yahuda leko devə ga pə dre Zəri, ye le nung gbəb, ni lü dīblə le Dāzəbi Yesu suka kəni yue sa ləu ye yua kə baka, nwu nə ni gei gya, "Tako Yesu ko Bulus və gei suka na nwu," bi dilə yalə. ¹⁴Le era kə murə le fa sua suka kə ye le Yahuda, ko qinna siba, na se ye lemongna bon nāra pip ni na nung nwu.¹⁵Lang yua kə baka vəla ni gya, "ira Yesu nə. ira Bulus nə, Langko ya kə ya ye woya"¹⁶Wurə yua kə baka nwu se ləbəi qī lub yəu səni yua dā səni pipni, wurə ni qua sə luko se lua səni. ¹⁷Nung nwu legul pip ira bi nə, ye le Yahuda se le Girka, ko lau dre Afisa. Vələ wurə muani, langko dīnləle Dāzəbi Yesu yue murə.¹⁸Bonni ye le bā kənak lə kpngnli yi və gei nungkə bakani nwu ni na nwu. ¹⁹Ye le gbəb nung le kpngali dīlə ye nung nāni se ye drəngwol ni pip yini suen nung legul. Nə ni depa ni lang kpngali nung kurba ni, lang və mun nung kurba fa sob bəu fə sob se farab dili so (50,000). ²⁰Wurə suka kə muar yarə pə vəipip dra kə nyimə.²¹Langko mal və kəuləu nung nalə kə Bulus Afisa, wurə na mara bu nyina dre killing na dikə ləusua makido niya se Akaya, gya ni ta Urshalima, bonni na gei gya, "mal və ta vəi, langko mə ta ganglang Zəkə murə Roma". ²²Bulus tum ye le yong na bon rab ta Makidoniya, Timoti se Arastas, ye lekong yongna nwu. Langko na lə nāna na u dre Asiya tana tura tuab.²³Və ulə ni Afisa yilə yura suka ləu lə suka dra nwu. ²⁴Ləbəi le nung kode dinna Dimitiriyas le tă killingsə tuna wab kundul le Aritmas lə bi Azurfa, na yua ye nung lə kpngli si nung nalə nā nā nwu tuab kəbə.²⁵Wurə na gəm nung ni pip se ye lekə na nung nā nanwu, na gei ni gya, "Ye le kyangavəi, ya ira nə səvə nanung nalə nā nwu bi yue nungzə səri.²⁶Ya lari, langko ya langnə, bula dre Afisa kəbə, Bulus nwu dam legul mua kikani ləkə naknə, na bina kika ni sa gei ni gya, ye kundul nwu yugul tani kə mabni lə nā.²⁷Nung nwu umua və ba lua ləu zəbi, bula kurə kəbə lang lekə deb nung nung läbi ko ye, ha-se tura wab kundu kə murə kə Aritimas bonni və uli lə nungko kəbə, ha-ma ni pəna lə nungko kəbə, na se ləusua Asiya se ta ləugwam pip və wabna nwu.²⁸Nwu ni larə nung nwu, ləunyigwa ni wurə bənglə, langko ni wurə lə gbə mvəi nuazua ni gei gya, "Murə ulə kə diyana lə kə ding Afisa".²⁹Wurə kika legul pip tol kab, ni wurə lə dum ni la və wozuani, ni mua Gayus se Aristarkus, ye le Makidoniya, ye le dū wowo kə Bulus.³⁰Bulus və yidi və ləu ye legul nwu gəmzuua nwu, langko ye lekə bolə Yesu nan tana.³¹Bonni ye le era kode ləusus Asiya ye le duna tumna nwutumə so gi na ta və wozuani nwu gəng.³²Ye legul leko wurələ gbəmvəi ləeu nungko, lang leko gei kəni nungko ləkwrinm, ləni kika ye legul wurə nə. Legul lə kpngali ira nung nwu woni ləzua kəbə.³³Ye leko dre le Yahuda wurə geila Iskan darai ko yi hiak nəkə basi nwu, ni lang gya bəng na lekə na nung nwu. Iskandari abə nāna gya ni useng. Suka kəna geibi suka lə ye legul nwu gəmzuua nwu.³⁴Langko wurə ni ira nə nale Yahuda, wurə ni pip ni elle kə awa rab lə bubk kwin, ni gei gya, yugul kə murə nälə Artimas kə Afisa.³⁵Wurə le vəla nung kə ləusun tam ləunyigwa legul, na gei ni gya, ya ye leləbəi Afisa, Yagul kəla dre ya nwu ira və kəbə siya gwang zə kə Afisa və muazə tuna wab kundin kə murə kə Aritmas kəbəya, se bonni killing ko fan ləuyilə kəbəya?³⁶Kə nə ya lang ye nung nwu və nyim zang ye kə ya u seng. So gi ya dak və na nungko gəng.³⁷Ya lang legul nwu yilə ni nwu yilə ni nwu ni di nung tura lə le dāzəya kəbə, langko ni gei nung kə baka sə Kunful ya kəbə.³⁸To, nə Dimitiriya se ye le du nung nalə nā na se suka kode ləuk.ee yugus ko, lang tura kwan lə abə, se le gei kwan, lang ni talə gbəb nua ni.³⁹Lang nə nungko lə kwinni ya dei vəi, lang ya talə və ulə ye le era kəni dan dre.⁴⁰Ləmi bi sū və mua suka gidəu nwu suka kə ye yura suka nwu wurə Nung gbəm vəi ye sə suka nwu, lang ko bi buan və gei nungko bu suka nwu ye."⁴¹Na kəuləu və gei suka nwu, wurə na panua lə ye legulnwu gəmzuua nwu.

Chapter 20

¹Malvə bəma lə suka , Bulus luvə ye le bōlə Yesu na nyim ləunyigwani, wurə na pani nua, na dua busun Makidoniya. ²Na ga na giling busua vəi pip, na nyim bunyigwani bonni, kə na dua ləusua Girka. ³na na pi tat vəi. Wurə ye le yahuda kəb kiba ləuni, nwu lang na na suka və wuri le kwat ləungi na ta busua suriya, na mara və kori kə dra ləusua Makidoniya.⁴Subataras leBiriye, yurə Burus, lekə ba na ta, bizua se Aistarlis se Sakundas, ye ba kənak Tasalonika, se Gayus le Darbe, se Timoti, ha-bonni se Tikikus se Tarafimas, nwu yi Asiya. ⁵Ye legul nwu yəusi dua nwu ni sərəbi Taruwasa. ⁶Bi kəbi bi wurə ləusua Filibi lə kwat ləumyi, malvə lang nung min bang dəba ləuzə ko yisti ye sərinwu, bi yue ni ləsua Taruwasa malkə bō nab. Bi u vəi bōbi nara.⁷Da farkə kwin kə bō nāra, wurə bi wozua suka və yui dre Zukə frog, Bulus gei suka lə lebakə nak sə muar Na māra və wuri nə vəi səka nə, na geini suka ta tura da awam gab zuanə. ⁸Yehua nung langvəi ləkpngali da tura və gəm zuani.⁹Nua taga yu basə kode u nua, cfinna Afitikus, wurə nung lau dasanna nwu Bulus gub və fei suka tana turade. Yu basəri yira dre nunglau na fandre tura kə Zak kə tat, na yəu wurə ni pəna lə kuma. ¹⁰Wurə Bulus fan sua, brə ləuna muana ba nyigwana, gei ni gya. "So gi nyigwa ya lub gəng, ləmi nase ngəma."¹¹Langko Bulus ko tol dre tura kə yilə, na yui Zukə Frog na tang, na gei suka seni tana turade, vəi wurə na mangni. ¹²Ni kora yule bāsa nwu se ngəma ni dəba sətəilə tuab kəbə. ¹³Bi lə ləubi bi dua bi yəusi le Bulus bi ləu kwat ləumyi. Bi mun dra Asus, bi mara və tarə pə Bulus lə kwat ləumyi langko na yidi kəna və muakə ləumyi kəbə. ¹⁴Nwu na yuebi Asus, bi pəna dre kwati, bi ta lə Militini. ¹⁵Vəi bi mua dra wo dre kwat ləumyi, vəi səka bi pəi ləugumnadre myi. Vəi səka ko bi pəi ləugum na dre myi samas vəi səka kobi pəi gwang Zə Militas. ¹⁶Ləmi Bulus ba nyin səvə dua Afisa dre kwat, suka gina wurə Zəmbo dre Asiya, suka na dak-dak, nə suka kə na ta Urshalima vor.ee v.eeyilə kə killing kənak nwu nə na buan və nali nə.¹⁷Dre Militas na tum nita Afisa ni luna ye le era tura wab muar. ¹⁸Ni yi tana wurə na gei ni gya, "Ya lə ləuya ya ira və ule mə dre yanə, vori ko tam bō mə ləusua Asiya lə nwa si nwu, nwu vori pip me yi dī və uli seya nwu. ¹⁹Məweb muar sevə gəbəb ləumə sua pip, ha-se nungmyi, se və nayi suka ye kiba nwu ye leYahuda kəb ləu mə ləu. ²⁰Ya ira nə yidi və Muara və gei ya ye nung kong lə kə nak nwu kəbə, se və Kyanga ya nung le ye nung gwamvəi se dazə-dazə. ²¹Mə geilə le Yahuda sele Girka ka pip suka və mang nungkə baka ni kəni muata ləmuar se və bakənak dre dīnlə le Dazəbi Yesu.²²Ya lang, ləko mə dua Urshalima, killing kənak bamə, ira nung təkə namə vəi Kəbə, ²³bula killing kənak gub sue mə gya ləu kə ye ganglang zə pip gya və səbveei sevə nayi sərə mə. ²⁴Langko pə ngəma mə lə nungko kəbə, nə mə buan və kəuləu nung nalə nwu mua nalə le Dazəbi Yesu kə gei nuatum və bang nəbi kə Muar.²⁵Ləko ya lang, ya pip ya ira nə, mə nwu ga dre ya gei nuatum zə na gub kə muar nwu, ya lang nung məko ye. ²⁶Ləko mə gei ya de dəsi nwu, namə ye dre və kəu yue kə yugul ko. ²⁷Ləmi mang və gei ya ya nung nwu muar kə yido nwu kəbə.²⁸Bonni nyi ya mun kika ya le naya, se kab nyak nwu pip killing kənak baya lə le lang ləuni, ya na kika ya se və lang le muata kə muar, ko na dəb lə yue na ləu. ²⁹Ya ira nə malvə dūarə mə, lang ye lang kwai-kwai ləu dre ni langna mangni bo. ³⁰Bonni dre ya ye legul ko və wuri, ni suka kəni banglə gwanga kəni gub ye lebo le Yesu ni yilə səni.³¹Bakurə nyi ya ulə kəng ya ngəm sal bon tat mang və gei suka lə yugul ko kəbə dre ya lənungh məi lə vorə se dafar pip. ³²Ləko mangya nalə muar se suka na sevə bang na bil ko buan və mab ya kə ngəya dra və ta Zərə muar se ta ye le kənakna.³³Fam yugul ko suka nung kurba kəbə, ko ta kə ye nung nana, se nungsəna. ³⁴Ya ləna ya ira nə lə na mə nwu nung yue nung kə yonglə ləumə, se ye leko tamə nwu. ³⁵Dre ye nung pip na suka kə ya lang ta mə kə ya yong ye leko sani ye lə və na nung nalə, bonni nyi kə nəya ngəm suka nwu lə le Dazəbi Yesus. Suka nwu gei nal ləuna na. "Və ngə nung və yilə təma da və muari nə."³⁶Malvə gei suka nwu bon, nung na ki nua zue long na sua na yam muar seni pip. ³⁷Legul lə kpngali banglə və el ni mua gwalə Bulus nəni ngəmn na. ³⁸Səni wurə bira pip takə suka nwu na gei ni gya, lə ko ni lang nungni ko ye ləu. Wurə tani bā tana nua kwat.

Chapter 21

¹Bi wurə bi dua bi mangni , bi ləu kwat ləu myi bi mua dra gangzə ləusua Kos, dī vəi səka bi dua bi ta gwanzə Rodusa vəi bi ta gwanzə Batara. ²Wurə bi yue kwat ləu myi ko və deba və ta ləusua Finkiya, bi ləu dre bi dua.

³Malvə mang ləusua Kubrus bi mang na lau nā mai kə kwati bi dua bi ta Suriya ta bi fan Taya,ləmi vəi kwati və fan lə ye nung nāna. ⁴ Wurə bi yue vəi nwule bōlə Yesu de nwu, bi u vəi bō bi nāra, killing kə naknyim səni bāni ni gei lə Bulus gya so na ta Urshalima gəng.⁵Langko və wurə bi na nə, bi wurə bi mua dra wo bi, ni pip se ye lese ni se ye lemongni, ni bā bi ta mal gwangzə, nwuni bi ba nua zue long bi sua ləu sua zue bi yam Muar. ⁶ Bi pa nua ləzua bi ləu kwat ləu myi, langko ni ko nungni za.⁷Nwu bi kəu ləu wo bi kə ta Taya, bi poi Talamayas bi gum zua se ye le nyin, bi ləu tani bo kwin. ⁸ Vəi səka wurə bi mua dra bi yi Kaisariya. Bi ləu dāzərə Filkbus le gei nuatum kə Muar, na kwin dre ye leko nāra nwu bi u sena. ⁹ Na se ye lemong kə ləse bon net, nwu ni ira ləbəi kəbəbləu leko və gei nung ləu nung kə si.¹⁰Langko, bi u bōbi na nung nə, wurəble nuatum kə Muar ko de, dīnna Agabus, na yi ləusua Yahudiya. ¹¹ Na yi ta bi yina pə bəl sebli kə Bulus. Na seb lə bōna se nāna, na gei gya "Nung nwu killing kənak gei gya, Le kə nak ye le Yahuda kə Urshalima və seb le ləu bəli nwu kə ni ngə nāle sak".¹²Lə və larə nung nwu, bi se ye leko lau vəi nwu bi yam Bulus sona ta Urshalima gəng. ¹³Bulus wurə gei gya, "bə leko ya nā nwu, ya delle ya banglə mə ləu nyigwa mə ya? mə kəm fā və ira nə, bula suka və seb mə tuko kəbə, bonni se və wob mə Urshalima suka lə dīn kə le Dāzə bi Yesu". ¹⁴ Bi zan Bulus bi na ta Urshalima gəng , nung na yiba, wurə bi gei bi , "Muar na nung nālə na".¹⁵Mali na bo nung tub nə bi mara bi ye suka nābi ta Urshalima. ¹⁶ Vəi, ye le bōlə Yesu leko dre Kaisariya bābi ta, ni yilə bi lə ta la ləbəi ko dīnna Manason, ləbəi le Kubrus, na muata kə Muar dəng nā bi uli sena.¹⁷Nwu bi yi dre Urshalima, ye le nyin mua bi lə sətəilə. ¹⁸ Vəi səka Bulus dua se bi bi ta talə Yakubu, lang ye le era tura wab Muar de pip.¹⁹ Mal və gumni, na gei ni ye nung nwu Muar na nā dre ye le sak ta və gei nung kə malə na.²¹Langko ni larə banung kure, wurə ni ngə murə lə Muar. Ni gei na gya, " A lang nyin ni legul fāmau ba kənak dre ye le Yahuda, ni pip ni deinyim sə və mua nung warə. ²⁰ Langko ni fā və lari və sə mua nə,gya mua mua kyanga ye le Yahuda pip, leko dre ye lesak mua ni yiba suka kə Musa, langko bonni a gei mua so gi ni kəu nua zue ye le mongni gəng, bonni so ni muata ye nung warə kə tazəni gəng.²²Langko bə bi nali ya? Langko ni larə və sə və yilə mua lari si. ²³ Bon nyi a na nung nwu bi gei mua ləu.Bi se legul bon net ko ni fā və pa nung ni nə. ²⁴ A wurə a ta se ye le ləbəi nwu ta zuab ləu mua seni, ka kwa nung kurba kə təb ləu ni, kə ni təb bā ləu ni. Bakure, kə ko woya ira gya ye nung nwu pip ni gei ni ləu mua nwu, gwanga ye dre, langko ni ra gya mua le mua nung warə.

²⁵Langko lə suka ye le sak ko ba kə nak, bi vəla bi gei ni nyim de ni kang ləuni sə ye nungko ni fā lə nua suka lə ye kundful nwu, se və tang yue nyam, se ye nungko ni pərəm dulli, se və na ləu bi. ²⁶ Wurə Bulus ye legulli, dī vəi səka, zuab ləu na seni, dua dre tura wab Muar, gei ləu nā və zuab ləuwi, kə nwuni ni ngə nung fā nua suka kə ko woya, kə ni fā lə nua suka.²⁷Nwu bō nāra ta və fā, ye le Yahuda ko yi ləusua Asiya, ni lang Bulus tura wab Muar, wurə ni tək ye legul nwu gəmzua nwu, ni mua na.²⁸ Ni gbəmvəi gya, " Ya ye le Israila ya yong bi , Ya lang yugul nwu le kə kyanga legul ko laya pip ye nungko və səm legul, se nung warə, se vəi nwu. Langko bonni, na yilə ye le sak lə dre tura wab Muar na banglə və kə nak nwu".²⁹ Ləmi ni fa və langTarfimas le Afisa sena ganglang zə nə, ni bālə nyi gya Bulus yilə na lə dre tura wab Muari.³⁰Wurə kika legul zəri pip wurə, ye legul wurə bang lə dum yini mua Bulus, ni gubna dre tura wab Muar ni dīlə gwam, ni num ye nua tura lə zəmmi. ³¹Ni na suka və wob na, wurə nua suka ta talə le era ta nua vəm, gya kika legul dre Urshalima wurə nə.³²Lə vəi na ye le ta nua vəm lə dum na ta ta legul nwu gəmzua nwu. Ye legul lang le era ta nua vəmni nwuni ni mang vəgbəb Bulus.³³ Wurə le era ta nuavəm yi si mua Bulus, na gei ni gya ni seb na lə bəl bi rab, nwuni kə na bīb na gya na wətən, se leng bə na naya.³⁴Ye legul nwu gəmzua nwu wurə lə gbəmvəi, ye leko gei gya bəkong lang leko gei kə ni lə kwinni suka yualə nwu təmni nwu na ira bi suka bō. na gei gya ni talə na lə və ulə le ta nua vəm.³⁵ Nwu na gbak və tolə, wurə ye le ta nua vəm pəna kə pə suka və gbəmvəi legul.³⁶ Ləmi ye legul nwu gəmzua nwu muata ni nə kə gbəmvəi ya, " Ni duari nalə."³⁷Ni gbak Bulus lə və ulə le ta nua vəmni, wurə na gei lə le era gya, "Mua gab bi kə gei suka se mua ya?", wurə le era gei gya, "Yira nə a ira nua Helenanci nə ya?".³⁸ Mua lə, le Masare nwu sal ko de dua a yilə yura nwu kəbə ya, nu yilə və bəira legul fəsob bua fəkwin dānā nwu kəbə ya".³⁹Bulus gei na gya, mə le Yahuda dre gwangzə kə Tarsus kə dre Kilikiya mə lekə gwangzə ko de legul ira na nwu, mə yam mua a mang mə kə gei suka lə legul nwu".⁴⁰Wurə le era ta nua vəm ngə dra lə Bulus, wurə na wurə na dei lə bō na dang legul lə nā və wurə an wurə ni useng, na gei ni suka lə nua Yahudiya na gei gya.

Chapter 22

¹"Ye le nyin se le tayu. ya larə suka kə dīlə ləu mə nwu ləko mə gei ya nwu". ²Wurə ye legul nwu gəmzaa nwu larə Bulus gei suka lə sua Helenanci, wurə ni usəng, Na gei gya. ³"Mə le Yahud, ni su mə dre Tarsus kə ləusua Kilikiya, langko mua nung kyanga dre gwangzə kə murə si lə Gamaliyal. Yue və kyanga vəi dra kə nyimə suka nung wurə kə ye taþi. Mə lekə dei nyim de suka Muar, mua bako ya nali ðasi nwu. ⁴ Na ye legul lə yi suka dra nwu ha-wob ni, mə səb ye le ləbəi se ye lese mə tua ni tura numvəi. ⁵ Ye le era fənua suka kə murə se ye le era legul və gei ləu mə gei mə nwu mua drəngwol nāni suka ye le nyim dre Dimascus, suka kə ye legul vəi bonni, kə yilə Urshalima lə səb, kə ni nani lə yi". ⁶Langko nwu mua dra, mə dre wo gbak Dimaskus, lang far dei nă dre ləu, lə zəmmi gwang lua gab vəi fan ləu yilə gab vəigiling mə lə pip. ⁷ Wurə fan yeu dumsua, langko larə bulok ko de və gei mi gya, "Shawulu, Shawulu, maka kə mua na mə lə yi ya?". ⁸ Wurə gab nuamə mua wotən, Muar? Na gei mi gya mə Yesu le Nazaret, ko mua na na lə yi nwu". ⁹Ye leko se mə vəi nwu lang gab kə binə, langko ni ira bulcək kə yugul ko gei suka kəbə. ¹⁰ Wurə gei mə, "Bə mə nali ya, Muar? Muar gei mi gya, "A wurə a ta dre Dimaskus vəi lang ni gei mua ye nung nwu pip mua nali nwu". ¹¹ Buan və lang vəi bo suka və gab lə vəi, nwuni kəni mua mə kab ni kəb mə si ni talə dre Dimaskus. ¹²Langko yugul ko de dīnna Hananiya, le wab Muar lekə muata lə nung warə, nă ye le Yahuda pip ko u vəi və warə ləu na. ¹³ Yina dei gbak gyam mə, na gei mi gya, "Mua nyin mə Shawulu, a mua və lang vəi mua, lə vəi və langvəi mə wurə ko, wurə lang na. ¹⁴Langko na gei mi gya, Muar kə ye təzə bi sarə mua suka ka ira suka na, a lang leko na nung kə nak nwu, ka larə suka mua na. ¹⁵ Ləmi ka ulə lekə gei ləu na lə ye legul pip suka ye nung nwu a lang nwu, bonni a lare nwu. ¹⁶ Leko ba mua səri? A wurə, ni wolmuu myi kə ni zuab nung kə baka mua ta və lū dīnna". ¹⁷Mal və korə mə Urshalima. mə Yam Muar dre tura wab Muar, wurə lang nuaatum kə dre killing kə Muar yimi. ¹⁸ Langko,, na gei mi gya, zəm de a mang dre Urshalima gigəu nwu, ləmi ni buan ni mua ye nung nwu gei ləu mə nwu bo. ¹⁹Wurə gei mə mua Muar, ni lə ləumi ni ira nə dre ye tura wab Muar səb ye leko kə gbəb ye lekong ba kə nak sə mua dă tura wab Muar nwu. ²⁰ Langko bonni nwu ni kəu yue lə Istifanus, lekə gei suka mua lə legul nwu, lang mə vəi bonni mə dreye lekə nyim səni suka nung nwu nina nwu, ha-ma mə dei gyam ye nung sə le kə wob na nwu. ²¹ Wurə na gei mi gya, "A wurə a dua, mə tum mua wuli lə tura ta ye le sak". ²² Ni larə na ha- na gei suka nwu, nwuni ni gbəmvəi ni gei gya," Ya wobna, ya geb lok legul nwu lə zua se ləugwam, ləmi və mang na se ngəma măbo. ²³ Ni ləu və gbəmvəi, ni wa nung gbəmvəi yilə, se və ba kundur. ²⁴ Wurə le era ta sua vəmmi gei gya ni ta lə Bulus lə və uiə le sūvəm. Na gei gya ni num sua na kə ni gbəb na lə zab, kə na lə ləu na na ira suka bə ni gbəmvəi ləuna bako ya. ²⁵Wurə ni seb na lə bəl. Buius gei lə le era le ta sua vəm nwu dei gyamna nwu gya, ".Yiram nung warə gei mua gya gbəb yugul ko lə le Roma lə zab nwu yira ni na na kwan kəbə nwu ya?". ²⁶ Nwu ləbəi le era le ta sua vəm larə suka bon, wurə na ta talə le era ta sua vəmmi na gei na, gya, "Bə mua ta və nali nwu ya? ləbəi nwu le Roma". ²⁷Le era ta sua vəm yi ta na gei gya, "A gei mi mua mua le Roman ya? "Bulus gei gya, "bakure". ²⁸ Le era a sua vəm ab sua gya, "Lə nung kurba kə kpngalə yue və ulə le ləusua. Bulus gei gya, "Mə kəm ni su mə dre". Suka kure, ye le ləbəi ko ta və na suka biibna suka nwu mang na lə zəmi. ²⁹ Le era ta sua vəmmi bonni wurə səna su vələ, nwu na ira gya Bulus le Roman, suka na fa və seb na nə³⁰Vəi səka, wurə le era ta sua vəm yidi və ira gwanga ləu suka nwu ye le Yahuda gei ləu lə Bulus nwu, wurə na mangna na, na gei lə gwang le era fə sua suka se ta ye le era və ulə pip ni wozua nwuni na yilə Bulus na bana nă dre ni.

Chapter 23

¹Bulus bă nung na sə ye le era və uli wurə na gei ni gya, "Ye nyinmə, mə nwu u silə Muar lə ləu nyingwa kənak ha-pəilə və yilə kə dəsi". ² Le era fă sua suka kə murə Hananiya gei lə ye leko dei gbak gyamna nwu għebni mua na. ³ Wurə Bulus gei gya, "Muar və għeb mua bonni, le na kika kə baka. Yira ma u nwu suka və na mə kwan ta kə nung warə ya, langko a băni ni għeb mə, ləu dra kə bə ya?". ⁴Wura ye legul ko dei gyam na nwu gei gya, "Gwang era le fānua suka kə Muar mua dalli ya?". ⁵ Bulus wurə gei ni gya, "Ira kəbə ye nyinmə nalə le era fānua suka kə murə, ləmi ni vəla gya, so gi a gei suka kə baka lə le na gub legul għeng.". ⁶Langko Bulus lang gwa ye leko le Sadukiya, lang kə kwin ko le Farisiya. wurə na gei suka lə nyinmə və uli si ye le era gya, " Ye nyinmə, mə le Farisiya, yu le Farisiya. Ləmi suka ba nyimə sə suka və wurə ye leko bira nwu ya na mə kwan." ⁷ Lə və gei suka nwu, wurə nyimzang wurə nă dre ye le Farisiya se Sadukiya, nă dre ye legul nwu għemzua nă dre ni gabzua . ⁸ Ye le Sadukiya gei gya və wurə ye le bira bua ye, langko le Farisiya kə ni gabnua pip nə. ⁹Suka nwu yilə yura suka nă dre ni se ye vəla nung ko dre ye Farisiya wurə ni nyimzang ni gei gya, "Bi yue kə bi nung kə baka kə ləbəi nwu kəbə. Kə nə leko killing le nuatum kə Muar ləu yilə gei nă ya?". ¹⁰ Nyimzang kə murə wurə nă dre ni. le era ta sua vəm kə lang vələ wurə muana na sū gi ni ta və wob Bulus nə, wurə na gei lə le ta sua vəm gya ni fan tani muana nāni lə săni yilə və ulə le ta sua vəm.". ¹¹Lə vorə Muar dei gbak gyamna wurə gei na gya, "So gi a sū vəla għeng, mua bako a gei suka mə dre Urshalimanwu, langko bonni mua gei suka mə dre Roma. ¹³Vəi səka, wurə ye le Yahuda fokzua wo sua ni ləzua pa nung, gya yi tang nung ye, ni nū məki ye,sə ni wob Bulus da. ¹² Ye legul nwu wo sua lə zua nwu dua fārab nə. ¹⁴Ni ta ta ye le gub fānua suka se le era ni gei ni gya, "Bi pă gwang nung pă, nə bi uli va tang nung ye və nū məki ye se bi wob Bulus da. ¹⁵ Leko bə nung nwu, gigəu nwu ya se le era ta sua vəm ya yilə nalə ta ya, mua ya ta və na nakwan kənak, lang bi dei bi sərə və yilə na kə bi wob na. ¹⁶Langko yiram yurə nyinkə Bulus larə suka nwu nə, wurə na ta tana ləu dre və ulə le ta sua vəmmi na gei sua lə Bulus. ¹⁷Bulus lu yugul ko dre le era ta sua vəmmi gei na gya, " A talə yu basə nwu lə talə guble era ta sua vəm, ləmi na se nungko de na gei na." ¹⁸Le era ta sua vəmmi pə le basəri talə ta le gub le era ta sua vəm gei gya, "Bulus lū mə gei mi gya mua." ¹⁹Gub le era ta sua vəmmi mua basəri, ko de gyam kwin, bħiha lə zä gya, "Suka bə mua yidi və gei mi ya?". ²⁰Basərə gei na gya, "Ye le Yahuda mara və Yam mua kă yilə Bulus lə və ulə si le era vəi, mua suka ni yidi və nuang nuana ləu ye suka nwu. ²¹Ko so gi a gab ni għeng, suka ye legul d'ua fā rab ni launa ni sərə na. Ni pa nung gya ni tang nung ye, ni nū məki ye,se yi wob na da. ləkong ni dei ni sərə kă gab ni sua. ²²"Le gub era ta sua vəmmi mangna lə basəri d'ua, mal və pənua səna, " Gya so gi a gei lə yugul ko mua mə gei ya ye nung nwj għeng." ²³ Wurə na lū ye le era ta sua vəm rab na gei ni gya, "Ya ye le ta sua vəm, fāsob suka və ta Kaisariya se ye le tol Duka fătat dī sob ya d'ua lə vorə se ye le tħatau fāsob." ²⁴ Na gei ni bonni gya ni dei nung bă ko Bulus və tolli, kə ni talə nalə gyam tuko talə Filikus Gwamna. ²⁵Langko na vəla drəngwol ba nung nwu. ²⁶Nakə Kalauḍiyas Lisiyar talə gwang le murə Gwamna Filikus gumvəi kə kpngalə. ²⁷ Ləbəi nwu ye le Yahuda mua na, ni na suka və wob na, wurə ye le sū vəm dīlə nalə na ni, ləmi ni larə gya na le Roma. ²⁸Mə yidi kə ira nung nwu na nami nwu wurə na pəna na talə və ulə le erani. ²⁹ Larə gya ni băna ləu nyi suka nung warə ni, langko lang suka nwu ni gei ləu na nwu pəi suka və wob na ko və seb na kəbə. ³⁰ Və ira bi suka nwu ni mura ləu kə ləbəi , ni tuak na zəmde tāmua , langko gei lə ye lekə g ei sukaleu na bonni mə ni yilə ye nung nwu ni għeb nua na ləuwi nwu yini gei si mua se si." ³¹Bakure, ye le ta sua vəmmi pə Bulus mua bako ni gei ni nwu lə vorə ni talə Antibatiris. ³²Vəi səka wurə ye le tanua vəmmi ko mangnase ye leko kwak Duka kə ni ta sena, ni kəni ni ko və ulə ni. ³³ Ye le kwak Duka pəi Kaisariya, wurə ni ngə drəngwol wu ni vəla nwu lə le gub ləusua, ni talə Bulus lə sina. ³⁴Və dəba drəngwol nwu ni tumma nwu, wurə na bħiż Bulus gya na le ləusua kə laya? və lari gya na yi ləusua Kilikiya. ³⁵Wurə na gei gya, " Mə larə ye bi suka pip nə ye lekə għeb nua yi nə". langko na gei gya ni ni num na zərə Hiridus.

Chapter 24

¹Malli bō nob, gub le era fānua suka Hananiya, se le gei suka legul dīnna Tartulus ta vəi. Ye legul nwu talə Bulus wurə dei si lə Gwamna, għeb nua lə Bulus sərə Gwamna.² Wurə ni bi Tartulus na ləu lə għeb nua lə Bulus gya, "Lekə murə pip Filikus., sə mua bi yue və uli ləu nyigwa bi ləusua, se və lang nung kə si mua və yilə və ulə kə nak ləusua bi." ³Lekong bi warə mua bi pip, bi muata kə ye bə ya nwu mua nali nwu gwang gub kə nak Filikus.⁴Suka gi ta və muana ta və bānə, mə yam mua a kab sue mua ka larə mə lə kə nak. ⁵ Ləmi bi yue ləbəi nwu lə le dei yura se na ba ye le Yahuda pip ləu gwam bina lə le wurə kika legul. Na le era le Yahuda.⁶ Ha-ma na dre və bāngħa tura wab Muar, nau bi mua na .Langko le era, Lisiyas yi pəna lə sā dluarə nābi.⁸Langko nwu nə mua bib Bulus ləu ye suka nwu pip nyi lang mua ira ye suka nwu bi yilə għeb nja ləu nwu. ⁹Ye le Yahuda bonni pə tanī gei gya ye nung nwu ni għeb nua na ləuwi nwu īakure.¹⁰Gwamna wurə ngə dra le Bulus gya na zən nua, Bulus wurə gab nua gya, " Ira nə sal lə kpngali a ulə le kwan ləusua, mə gei mua suka nwu lə sətəilə. ¹¹ Mua lə nā mua a ira nə, fua bō sob di rab kəbə lə və ta Urshalima və wab Muar. ¹²Nə ni yue mə dre tura wab Muar. mə nyimzang se yugul ko ya.. lang bonni, yara legul għemzua tura wab Muar kəbə, və wab Muar ko dre zən nwu. ¹³Ni bħuan və yilə mua suka kə gwanga ləu kə ye suka nwu ni għebblə nua mə nwu yę.¹⁴Langko gab nua nung ta kə dra ko ni lū lə le kab wab Muar kə ye tāzəbi nwu, se və bā kə nak sə ye nung ko ni vəla dre drængwol nung warə kə Muar. ¹⁵Mə bā nyi għwa mə sə Muar, mua bako ta ye legul bā nwu, gya və wurə bua lekə na nung kə nak se leko na nung kə baka de.¹⁶ Ləko, vori pip mə banyim mə se ləu nyigwa kə nak sikə Muar se ye legul.¹⁷Langko malli sal lə kpngali wurə yi suka və yong ləusua mə, ngəni nung kurfa.¹⁸ Lə və na nung nwu.. ləbəi kode le Yahuda na yi Asiya yini yue mə və zuab tura wab Muar, ni yue mə se legul għemzua kəbə, ko və wurə lə kika legul kəbə. ¹⁹Ye le ləbəi nwu dīgi ni yi vəi nwu si mua kə ni għeb nua mə, nə ni de se suka ko de ləu mə.²⁰Nə bħinni kəbə, lang ni legul kə kwinnini gei nung kə baka mə nwu ni yue və dei mə si le era və ulə le Yahuda.²¹Bula suka nwu bon kwin, nwu wurə lə buck mə gei . lang dei lə bō nā dre ni, gei mələu suka və wurə kə leko biranwu.. ləuwi ni na mə kwan si ya dashi nwu.²²Langko Filikus nwu gei na nung ləu suka nwu nə, tuak və gei kwansi. Na gei gya, "Nə Lisiyas le era ta nua vəmgyi dre Urshalima nəlang mə kəb dre kwa ni."²³Langko na gei lə yə le era ta nua vəm gya ni num Bulus, na gei ni gya nima gna n Kə ye le duna nə kə yilə nalə ye nung nwu na yidi nwu.²⁴Malli tuab,Filikusko se sena, Durusila, le Yahuda, wurə na tumvəi ni yə Bulus yina larə suka bā kə nak səkə le yonqləu Yesu.²⁵ Langko nwu Bulus gei na suka və na nung kə nak.se və mua ləu mānə,se suka kwan nwu və yili nwu, wurə vələ mua Filikus, na bā nua na gyam kwin na gei gya, "Lekong nwu nyi a ko . Nə yue dra lanv mə luvəi ləu mua.."²⁶Dra kə kwin ', na lang gya bang Bulus və ngəni nung kurfa, suka kure nə na tumvəi ləu na dəng dəngnyi nə na gei suka sena.²⁷ Langko nwu sal rab dua, wurə Borkiyas Festas lau gubpi. Filikus suka və dei və yidi vəi nalə Yahuda, na mangBulusvə sebpə.

Chapter 25

¹Langko nwu, Festus pøi lèusuana. Malli bõ tat na wurø Kaisariya na ta Urshalima. ²Wurø ye le era fänua suka se ye le era le Yahuda talø gbëbnua lè Bulus lè tåna, ni yamna . ³Suka kë na gab ni nua, na tumvøi ni yilø nalø Urshalima, yiram ni tå vø mara suka vø wob na nø.⁴Langko Festas gab nua gya Bulus ni sebna seb dre Kaisariya, më bonni mara vø ta vøi lè zëmi nø. ⁵Langko na gei ni gya, "Bonni nyi ye le era ko dre ya ta vø seb fi. Nø nung ko de lëbøi nwu na mabõ, kë ya num nua na."⁶Festas dñua bõ gwangna ko sob këbø wurø na ta Kaisariya. Vøi sëka na ta løu nung ulø gei kwan na gei ni dñlø Bulus ni yilø sina. ⁷Nwu na yi ye le Yahuda lekø Urshalima dei gþebvøi ni tuana na dre, kë na ni yilø ye suka gþeb nua ni lè kpngali ko nifuan vø gei gwanga lè suka ye nwu. ⁸Bulus pänua ye nung nwu ni gei løu na nwu, na gei gya, "Na nung ko lèkø baka løu nung warø kë le Yahuda këbø, se tura wab Muar se Kaisar këbø."¹⁰Langko Festaz yidi kë ye le Yahuda na suka na,wurø na gei lè Bulus gya, "A gab nø mua ta Urshalima kë ni nala kwan vøi løu ye nung nwu ni gei løu mua nwu ya?".⁹ Wurø Bulus gei gya, "Ai nø dei vø gei kwan lè Kaisar lèko vøi ko ni na më kwan de løu. Na nung kë baka lè le Yahuda këbø, mua lè løu mua a ira pip nø.

¹¹Ko nø më le na nung kë baka, ko pøi vø wobvøi nø, lang më sù vø bira ye. Langko nø ye suka nwu ni gþeb nua më løu nwu gwanga këbø, lang yugul ko yefø ngëmë nanni suka vø tai løu nyi ni. Më yidi ni talø kwanni lè si lè Kaisar.

¹²Malvø gei suka lè Festas se ye le era vø uli, na gei gya, "A dei vø ta lè kwan lè si lè Kaisar nø.Ta mua ta talø lè Kaisar lèko?".¹³Malli na bònung nø, wurø gub Agaribas se Barniki yi Kaisariya vø gumvøi ngë murø lè Festas.

¹⁴Malli nwu na u vøi bâlø kpngali, Festas wurø yilø suka lè Bulus lè si lè gub, na gei gya, "Lëbøi ko de Filikus magna lè seb. ¹⁵Nwu më dre Urshalima, wurø gub le fänua suka se ye le era le Yahuda yilø mëlø gþeb nua na,bni yam më gya gei nã dre kwanni kë ni wob na. ¹⁶Më këm wurø gei ni më, le Roma vø buan vø gab dre kwan lè kiba suka kë na tøilø løu nyi lè yugul ko, nwu ye lekø gþeb nua ye se yugul ko ni gþeb nua na nwu bonni,kë na gei nua kë na løu kë ye nung nwu gei løu na këbø. ¹⁷Bakure, nwu ni di vai nwu bizua, langko sërø këbø vøi sëka wurø gei ye suka kwan, gei ni nidilø lëbøi ni yilø dre tura kwanni. ¹⁸Ye lekø talø gþeb nua wurø gei ye suka ni, lang ye suka nwu ni løu lè gþeb nua nwu mua dra këbø. ¹⁹Bula ye suka leko denwuni gei løu na suka vø wab nung ni, tøn nyi suka kë yugul ko de gya na Yesu, ko na bira, langko Bulus dei løu nyim de a gya na de se ngëma. ²⁰Më këm yue løu suka ni nwu ni yilø nwu këbø, wurø bib Bulus më na gab na ta Urshalima kë ni na na kwanni vøi løu ye nung nwu ni gei nwu ya.²¹Langko Bulus gei gya ni mang ni lè sebbi kë nisërø nung nwu le na kwan kë gei gya ni num na kë nwuni tuak na talø Kaisar, ²²Wurø Agaribas gei lè Festas gya, " Më ma bonni më yidi vø larø yugul nwu lè nã më, Festas gei gya, ." Mua larø na larø vøi."²³Vøi sëka , wurø Agaribas se Barmiki ni løu nua vø løu le gub, ni løu tura vø ulø se ye le era le ta nua vøm se ye le era ganglang zëri wurø ni løu lè Bulus lè vø gab nua kë Festas.

²⁴Festas wurø gei gya, "Gub Agaribas se ye legul nwu pip ta fi nwu, ya lang yugul nwu pip ye legul le Yahuda yilø gþeb nua na së më Urshalima, se vø gbëm vøi gya so ni mang na se ngëma gëng.²⁵Më këm ira nung nwu na nalø kë wob na këbø, lang na lè nëna gei gya ni talø gþeb nua na lè si lè Agustas, langko tuak na tana na.²⁶ Langko yue nung ko lè kë nak kë vøla lè Agustas këbø, leøu suka nwu na yilø nalø si mua, simua si gub Agaribas, lëmi malvø dum dre suka kë yue ye nung ko më vøla løu kë kwanni. ²⁷Lëmi lang ma këbø kë tuak yugul ko ni num na se vø gei nung nwu na banglø nwu këbø.

Chapter 26

¹urə Agrippa geilə Bulus agya, "Nga dra və nuakwanə." Nwuni Bulus wurə gabnā na yilə, tavə geisuka.² "Mə se sateilə gub Agrippa, kə geisuka simua dasi ləu gbebnua nwu pip ye Leyahuda yilə ləumə nwu;³ ləmmi a favə iranung ləu və ulə Leyahuda nə se ye suka ni. Ləko mə yammua a larə mə lə munyal.⁴ Gwanga, ye Leyahuda pip ira və ulə mə nə dre bassə mə ləusua nwu lang dre Urshalima nwu.⁵ Ni ira mə lənuasi dəng nə ni gei gwanga ni ira nə mə Lefarisa, tākə kab leko nyim dā tā lekure dre nungwabbi nwu.⁶ Ləko yə dei vei nwu suka kəni namə kwan ləm mə bānyi səvə ngənua nwu Muar geilə ye tabi ləu.⁷ Ləmmi və ngənua nwu ye le vəbī nwu sob-ili-rab bānyi səvə muari nanungngi nyim səni səvə wab Muar lədāfar se ləvorə pip. Suka və bānyi nwu, Gub Agrippa, ye Leyahuda yilə gbebnua mə.⁸ Maka nə nyi kowoya dre ya kə lang gya kə nali ye kə Muar wurə lə ye leko bira nwuya?⁹ Dāfar ko də wurə ngəm lənāmə mə se na ye nung kpngadə ləvə yiiba yue kə Yesu Lenazarat.¹⁰ Na ye nung nwu dre Urshalima nə, num ye leko bākənak səna nwu ləkpngali tura numvei tākə vəyue dra nākə gong era lefanuasuka, se və wobni bonni pip nāmə dre.¹¹ Nani ləyī turawabmuar bo ləkpngali lang mə bā ni ləsā suka kəni bānglə dinkə Muar. Dre kə yualə wurələ kika ni duavei ko səke gongzə ləusua ko ləkwin bonni ta nə.¹² Vorə nwu mə na ye nung nwu, ta Dimaska nə lə vəgab ke era lefanuasuka;¹³ ləudra və ta wuli, lədāfar, kəya gub, wurə lang gabvei kə lua də fan yilə yum dā yummə kə far nə, yummə pa gyammə pip se ye leko bi bizua nwu.¹⁴ Bi pip wurə bi yəu dəmsua, wurə larə būlək ləkə gei mə suka lənuua Leyahuda gya, 'Bulus, Bulus, maka kə mua namə ləyiya? kə sangmua dīng ka yəu tua bi kə yualə.'¹⁵ Nanung wurə gei mə, 'Mua woya, Ledāzə?' Ledāzəri vəla gya, 'Mə Yesu nwu mua namələ yi nwu.¹⁶ Ləko a wurə a deiləbo; suka nung nwu nanung fuk səmua, mə bā mua lə zəba mə se legeiləu mə ləu kə nung nwu a ira ləu mə ləko se ye nung nwu mə o mua segi ləu;¹⁷ lang mə yong mua nā ke legul se ya lesak nwu mə tum mua səni ləu,¹⁸ kə ta aba ni nungni ni mang və ulə dre zil ni ku dre yumməkəvei se lang bonni ni dī nākə mungkullum ni ku nākə Muar, suka nyi kəni yue vəkəu nungkəbaka ni ləta səkə Muar se və ulə nwu ngələ ni ye leko bākənak səmə.¹⁹ Bakure gub Agrippa, mə yiiba nuatum nwu yi ləuyillə nwu ye;²⁰ tənniyi mə talə tā leko dre Dimaska lə sī da, se dre ləusua Yahudiya pip, se ye lesak bonni. Mə ngəni nuatum ko kə ni mang nungkəbaka ni yini mua tākə Muar, kə ni nanung kənak tākə vəpina drani.²¹ Ləu suka nwu ye Leyahuda mua mə turawabmuar kə yidi və wop mə.²² ar yong mə pei lə vəkə dasi nwu ləko dei nwu, mə geila ye lemong se le era nungko ləkwinni kəbə tənniyi suka ko ye lenuatum gei se Musa gya nwu vei kə nassə ləu,²³ gya Rub kə leyongləu nayi, lang bonni na ulə yugul kə wuri ləsī dre ke leko bira ləu nyi kəna geinua yumvei lə ye Leyahuda se lesak.²⁴ Bulus kəuləu vəgei nuakəna wurə Festus gei nā lə būlək gya, "Bulus, ləumua bina nə; vəkyanga nungmua kə murə nwu bina ləumua nə."²⁵ Bulus gei na gya, "Ləumə bina kəbə, gwanga gub festus; ləsənyimmə sī mə gei ya gwanga nwu dre kika mə.²⁶ Gubbi ira ye nung nwu nə; nanungngi mə geina suka səmə birasəsua, sə mə ngəmi nə ye nung pip ni muara nā də kəbə; ləm ni nanung nwu buanung kəbə.²⁷ A bākənak sə lenuatum kə Muar nəya, gub Agrippa? "Ira nə a bākənak də nə."²⁸ Agrippa geilə Bulus agya, Gigeu nwu mua yidi və bina mə kə ulə lemuatā kə Leyongləuwa?"²⁹ Bulus vəla nā gya, "Mə Yam Muar dūgi ko gigeu nwu ko vei, mua ləkwinmua kəbə, bonni se ye leko kə larə mə dasi nwu, ni bina ba mə, nyi se bəlbi səbvei turanumvei kəbə.³⁰ Gubyi wurə deiləbō se gwamna, se Barniki bonni, se ye leko u dre ni nwu;³¹ ni mang tura kwanni, ni geisuka bəuani gya, "Ləbei nwu na nungko nwu pei vəwobna ko vəngənua kəbə."³² Agrippa geilə Festus a, "Ləbei nwu dūgi ni mangna nā nwu dū nə na pəkwanni na talə səkə Kaisar kəbə ləu."

Chapter 27

¹Ni mara və wurə lə kwat ləumyi ləkə ta ləusua Italiya, wurə ni ngə Bulus se tā leko ni vənummə nā ke le era tanuavum ko dinna Yuliyus, le kabvum kə Agusta. ²Bi wurə dre kwatləumyi Adaramitiya, nwu ni mualə dra kə ta nuasuea kə Asiya. Bakure bi yəu ləu gəngwumā. Aristaskus le Tasalonika kə ləusua Makidoniya ta bizua se bi. ³Vei səka bi fan dre gəngzə Sidon, vei nwu Yuliyas na nung kənak lə Bulus, na ngəna dra tana lang ye duna suka kəni yongna bonni. ⁴Bi wurə vei dre kwatləumyi bi mua kə ləusua Kubrus gbag ləu gum nādre myi sukā yua kə nabi ding. ⁵Mal və dəba gəngwuma nwu gbag ləusua Kilikiya səkə Bamfiliya, bi pei Mira kə ləusua Likiya. ⁶Veinunggi, era letanuavum yue kwatləumyi səkə Iskandariya kə ta ləusua Italiya, nanung na bā bi dre. ⁷Bi pə bō ləkpngalı bi wō təma-təma, ha yibī peilə Kinidas. Langku yua nan bi vətali sī, bi bina bi mua kə malgum kə Karita nwu gyam Salmoni. ⁸Nung bi ta pəp ləubī və kək kwatti bi yēta səbī lənuagummi, ha yibī peivei ko də dinni Vəmora kənak, ko gbagzua se gəngzə ke le Lasiya. ⁹Luko tā bi tūra vəwowo nə, langku vorə warənua ke Leyahuda duanə. se vəwowo ləkwat yī nə. Wurə Bulus gubsue ni, ¹⁰na gei agya, "Leləbei, mə lang wo nwu bi takə wuri nwu kə bā bi luāsə bā se vəbanglə ke nung, bula ləu ke nungpələ se kwatləumyi kəbə, se ngəma bi pip bonni." ¹¹Langku era letanuavummi bā kikana sə suka kə lekok kwatti se leləu kwatti, ləukə suka nwu Bulus gei nwu. ¹²Vei nwu ni udə nwu mā və ulə ye kwat ləudong bo, wurə kpngalə ye lekwatti mārazua mangvei, ko bəkələya kəni pei Finikiya, suka kə ləudong duani vei. Ko kə lang dambälələlī se yobbälələlī suka kəni na dāri vei. ¹³Nə yua-yob tavə gbeb təma-təma nyi, lang ye lekwatti agya yi yue nung nwu ni yidi nə. Ni bira kwatti ni mua dra kə nuagum ha talə gbaglə nuagum Karita. ¹⁴Langku malli tuab gəng yua ko da ni lū lə yurokilidon wurə və gbebyi nuagummi. ¹⁵Wurə yua mua kwatti bəuan və mua dra dre yua bo, langku bi ngə dra ləyua na gubbī na duarə. ¹⁶Wurə bi mua kə yunuagum ko agya, Kauda, bi na yī ding nwuni kəbī dīlə kwatbi. ¹⁷Mal və gub kwat kə nyang dre kə muri nanung ni pə bəlbi kure ni səblə kwatti vei. Ni sū suka gi ni tavə fan ləu suazue nwu ni lu a sirtis ləu, ni fanlə duakwat sua tuab nwuni ni bā kwatti tuko. ¹⁸Yua ləumyi wurələ kikabi si kwatti ləkə kəlkəkəl ləumyi ha vei səka wurə ni kəu gwa ye nungnāni dre kwati ləta. ¹⁹Dāfar kətat ye le kwak kwat kəu gwa ye nung bākwat ni bonni ləta. ²⁰Langku bi na bo ləkpngalı bi lang yummə kə far se ben kəbə bula yualəumyi kəbaka bi nyali se nangyi, bi bənyi səvə soppi ko kəbə. ²¹Tā bi tura ni bi tangnung ye, Bulus wurə deiləbo nadreni gei agya, "Legul, dūna ya larə suka mə də nyi, lang ya wurə ya mang gum Karita kə yibī yəu dre yī se və kəu ye nung ləta bo. ²²Luko mə nyimsəya ya nyim nyiya, ləm yugul ko yəbo bira dre ya, bula kwatti. ²³Ləvorə du lenuatum kə Muar nwu mə kə kəna, lang nwu bonni mə wabna nwu ləu - lenuatum na dei tāmə ²⁴na gei agya, 'So gi a suvələ gəng, Bulus. Rub kə ta dei sī kə Kaisar, ye leko ya dre kwat se ni pip nwu Muar dre təmənyi na nga ni.' ²⁵Luko bon nyi a dəba səteilə, legul! Ləm nyi mə səkə Muar mə yikə nasə mua nung nwu ni gei mi ləu. ²⁶Tən rub kəbī fan sua leugum nadre myi. ²⁷Vorə kə sob-ili-net yə, mua nung bi tali dra nwu ləu gəngwuma kə Andriyatik ləu, lə dākəsua nung ye lebākwatti lang bəng a ni bədi nua gwam. ²⁸Wurə ni dəba lura kə myi ni yue lūra pei kab sob-dī-nob nə; tāmal ko tuab ni dəba nāsri ko ni yue lūra kab sob-dī-nob yira. ²⁹Ni su vələ a gini ni ta və twol ləutal nə, wurə ni bira nyirangkwatti bon net sə bikə nyimmi nə ni yam lə Muar a dūgi vei səka zəm³⁰Le bā kwatləumyi dei dra və mang kwatti wurə na bākwat kə nyangi nungmyi kəna nanungna gya kəni wa nyirangi səkə bi bimyi. ³¹Wurə Bulus geilə ye le era tanuavum se ta ye letanuavum agya, "Nə ye legul nwu dei dre kwat kəbə nyi, lang ya bəuan vesop ye." ³²Wurə ye letanuavum kəbə ye bəl sə kwat kə nyang, ni mang na myi duanalə. ³³Vei ska ni ni ira ləusua nwu ni də kəbə, Bulus wurə yamni agya ni tangnung da. Na gei agya, "Dasi nwu bo ya sob-ili nət ya sir vei nwu; ya tangnungko kəbə. ³⁴Ləko bon mə yam ya ya gab nungtang nwu ləzua, mādīng suka suka kəya sop. Ləmmi yugul ko ye dre ya nwu bā ləouna bon kwin kə lā. ³⁵Na gei suka nwu, wurə na pə zukufrog kəna yam Muar nung kə kowoya pip. Nwuni kəna yui dre na tavə tangngi. ³⁶Nunkuni səni wurə nyim ni tang nungtangngi. ³⁷Ləubi ye legul fāsob se fātat-pəmnā-ili nāra (276) dre kwatləumyi. ³⁸Ni tangnung zkani, kwat wurə yablə suka ni yē gwa ye nungtang ni kəu myi. ³⁹Vei ska, ni ira ləusua nwu ni də kəbə, tənnysi ni lang bəng-bəng gum ko se suazue, wurə ni marazua ni gei gya nə nanyi leko kəni kwak kwatti ni talə vei. ⁴⁰Bakure ni kəbə ye bəl nyirangkwat ni mang myi. Vəkə kwin ni bira ye bəl nung səb kwat, ni wurələ nungbākwat ni bā nungna ləunāyu; ni bālə nuagum. ⁴¹Yini pei vəwōzua kə myi, wurə talə kwatti ta bā ləusuzue. Dansi kə kwat tasua na bəuan və bina bo, langku bīkwatti takə gəməmī suka nyimmi kə yua se dukamyi. ⁴²Ye letanuavum māra və wop ye leko ni səbni nwu suka gi ni aī myi ni dua nə. ⁴³Langku era ke letanjavum kə yidi və yong Bulus, nung wurə na mang nung nwu ni mara ləu; na gei lə ye leko ira və aī myi nə kəni yəusi vədəba ləu kwatti ni dī nuagwam. ⁴⁴Nwuni kə ta ye legul na bakure, ye leko twol nuakwatti, lang ye leko ləu kenung dre kwatti bonni. Nassə bako nwu bi pip bi twol ləugwam nung ye nabi.

Chapter 28

¹Mal ni yilə bilə ləusua nādre myi nwu ni lū agya, Malta gyam tuko. ²Ye legul ləusua nabi nungkənak bəla kəbə, se bonni ni mū lua ni wō lələubi pip, suka vənākəmyi vorə pip se təmma.³Bulus wurə dei kap səp yi kəu lua, byak ngamu dī suka vədfei zuelə lua bonni, wurə yina muasə nāna. ⁴Ye lekə ləusua vei lsng byakki yāsə nāna, wurə nəni gei buani agya, "Yugul nwu lewobvei nwu sop sə gōng wuma ləu, yibalədra nungkəbakana gab kəna sop kəbə."⁵angku Bulus zerə nāna wurə byakki fan yəu nunglua byak nanalə nungko kəbə.⁶ Ni dei ni lang bang agya gi kə vei sū ko na yəusua na bira nungkwin. Bäsua ku tāni tūra ni langna nungko ye do səna, wurə ni bina ni gei agya na nwu na lekənak.⁷Vei ko də gəb-gəb ləvei nungdəmvei kə kə era ləusua, nwu dīnna Babiliyas. Na muabi mādə kə bo tat zəna. ⁸Bon nwu nung səkə takkə Babiliyas tei bo səzuelə səna se zrem. Bulus wurə ta tāna, ta bāna ləuna yamlə Muar dilə gyari səna. ⁹Mal və nanung nwu, ta ye legul ləugwum nwu səni teibo bonni ni yə yini yue səteilə ni pip. ¹⁰Ye legul vei bonni ngəbi murə tākə vəngəbi ye nung ləkpngali. Bi nazui və wurə wōbī ləkwat ləumyi, ni ngəbi ye nung ləkpngali nwu bi yidi ləu.¹¹l və tang gārə pī tat ləugummi, bi wurə wō bi dre kwatləumyi ke Lealekzandri, Ni vəla səna lə "Killing leyuzueni dansi."¹² Tamal bi pei Sirakusa bi lau bo tat vei.¹³Veinungngi vəte bi yə yibī pei Rigiyum. Mal bokwin wurə yua sīvəkə yop takə gbeb, talə ləu bōkə rab bi pei lə ganglangzə kə Butiyoli.¹⁴Yi bi yue ye le nyin ko vei ni yambī bi u seni bō nāra. Bakure ha bi pei Roma.¹⁵Vei nung vəte ye lenyin, ni larə nung ləu bi, yini wonuabi lətūrā Lomu Apiyus se vei nwu ni lu lə ye Vətangnung bon tat ləu. Bulus lang ye lenyinni, na warə Muar səna bonni səna wurə nyim.¹⁶Yibī ta dre Roma, ni mang Bulus ta fan nungna lənāna se ye letanuavum se leka langna.¹⁷Nungngi yə pei ləu kə bō kətat na lüvə ke era Leyahuda kə ziri. Ni yə yini gəmzuwa wurə na gei agya, ye nyimə, nanungko kə baka lə legul kəbə ko nungwarə kə ye tabi, ni mua mə ni səb bə ye lekə vənummə dre Urshalima nā ke Leroma.¹⁸Mal ni namə kwan pip, ni yidi və mangmə nā, suka ləm ni yue mə se nungkəbaka ko pei lum vəwob mə kəbə.¹⁹Ye Leyahuda gei nungko ni yidi ləuwi, wurə ni bā mə ləsā a se pə sukā talə sī kə Kaisar, u mua mə yilə gbebnua kə ləusuamə kəbə.²⁰Suka və talə suka sī nungngi gəā, agya kə langya kə geiya suka. Ləu kə vəbānyi ke Leisraila ləko mələ səbnwu.²¹Nung wurə ni geina də agya, "Bi kəbi bi yue nuatum nāke Leyahuda ləumua kəbə, lang bonni Yugul ko ye dre ke lenyin yə gei bi nung ləumua.²²Langku bi yidi və lari nuamua bə a lang ləu kab lenungwap nwuya, suka ləm bi ira nə ko laya pip ni gei suka ləuni.²³Wurə ni bā nā dāfar ko, ye legul ləkpngali yə tāna və uləna. na dəbani ye bīsukā, lang nə na gei ni nung ləu dāzənagub kə Muar. Na bal ma gei suka ləukə Yesu, zābi sə ləunungwarə kə Musa se lenuatum kə Muar ləugwam pip lə bini ha far yəunalə.²⁴Suka na gei nwu tāsəke leko gab nə, ye leko kəni gab bākənak də kəbə.²⁵nungngi yili və gabzua kə ləuni, Bulus wurə geini suka nwu nə nwuni kəni yārəzua agya, "Killingkənak gei suka nuakə Ishaya lenuatum kə Muar tāke tayya.²⁶Na gei agya, 'A ta tāke legul nwu ta gei ni mua. "Sə vəlarəvei, ya lari, lang ya buan və ira bo; Sə və langvei, ya langngi; nyi ku ya buan və ira ye.²⁷Ləmmi ləunyigwa ke legul nwu fāvə billi nə, ni də se sue nyi ku larəvei ləkənak bo. ni brə nungni kə brə. Ni kəbə dūgi nyi lang ni langvei lə nungni kəni lara ləbuasue ni, ni ira lə ləunyigwani nyi kə ni ku tāmə ko, lang mə ngəni səteilə."²⁸"Bonni nyi, ya ira və yongvei kə Muar nwu ni fāvə ngələ ye lesak nə, ni kəni ni larə-lara."²⁹Bulus lau sal rab vei nwu na pə na kwari ləu, kə nəna mua ye leko və yə tāna pip.³⁰Na gei nua Dāzənagub kə Muar se və kyanga ye nung ləu suka kə Ledāzəbi Yesu Leyongləu ləsənyimmə, Yugul ko ye nantāna.

Romans

Chapter 1

¹Mə Paul zəba kə Yesu, Na lū mə lə le wab na. Na tum mə suka nuatum kə Muar. ²Nung nwu nuatum na gei gya ni tum na kə le nung tum na. ³Suka kə yuna ngə ni su ta kə Dauda ta kə toalsi.⁴Sə və wurəna dre ke lekə birā, ni lū nalə lə yuri Muar kə nyimmə ta kə killing kənak - Ledāzəbi Yesu Leyongləu. ⁵Tana bi mua nyimsi se və mua ta kə nung warə na dre nua ləu gwam ta kə dīn na. ⁶Dre ye nua nwu, ya ma ni lū ya, ya mua ta kə Yesu le yongləu. ⁷Nung vəla nwu ta le ko pip dre kə Roma, le kə mua Muar. Le ko ni lū ni lə legul kə nak. Mə və nyimsi wo si ya, se təma kə Tabi Muar se yuna le yongləu.⁸Nung kə kwin, mə warə Muar ta kə yuna Yesu suka ya pip. Ləmi suka ni gei və mua Muar ya ləu gwam pip.⁹Muar na lə le gei nua mə nwu, mə wab na dre kə killing kə yuna nwu vori pip mə lūna.¹⁰Vorin pip mə yam na dre və yam və mə, mə nung mə nalə ulə nung kə nalə dre dīn kə Muar ta və yi tana.¹¹Mə yidi və lang mua, suka kə ngə ya killing kə nak. suka kə ni nyimsi ya.¹²Ta tura nə, mə yidi kə yue nyimsi na ya. Ta kə ko woya yidi kə ya se mə.¹³Bakong mə yidi ya ulə dre zil ngə, ye nyin mə, mə yidi və ta taya ni num nung dīra. suka kə yue və kab nung dre ya. Bakong yue dre ta le kə wab nung kə baka.¹⁴Mə le zang si le Greeks se le wari, Balə si le kə yick se le kə sula.¹⁵Bakure ngə mə yidi və gei suka kə Muar lə ya ngə ya Roma.¹⁶Mə na si

kəulə lə suka kə Muar ye. Ləmi nə na lə nyimsi kə Muar ta lə və yongləj ye le ko muana lə le kə Jew se le kə Greeks.¹⁷ Dre nung nə nung kə nak lə Muar yi ḫakong ni vəla, le kə mua Muar sub ta kə nung nə.¹⁸ Bakong, yua lə kə Muar fan ləu le nung kə baka. le ko a kə nung kə baka yiba və gei gonga.¹⁹ Ləmi suka nung ni ira suka kə Muar ni lang nung ni, ləm Muar aba nung ni.²⁰ Ləm nung na ko ni lang ye, nung kə muarä ni lang nung gwam fari ko na mab ləu gwam dre ye nung ko na mab, Bakure ni ye se suka.²¹ Bakong nyi, ni ira Muar nə, Ni ngə na muri bo. ni bina le kə sula dre və suka ni, Bakong nyiingwani ulə zil.²² Ni pəi ləu ni le kə yick, nyin ni le kə sula.²³ Ni bina nung kə nak lə nung kə Muar lə nung mə baka, nwu yugul ko yulung ko ye nung ko və wo dumsua.²⁴ Suka ngə Muar tum ni nale kə nyin ko muabo, suka kə ni banglə sə ni nä dre ni.²⁵ Ni lə na ni, ni bina suka kə Muar lə kiba. Ni ko ni wab nung ko Muar mab nua kə le mabni, Ngə ni wab lə kə din.²⁶ Ta kə nung nə, Muar ngə ni na kə na yi, ye le se ni bina nung ko lə nungkə baka.²⁷ Bakure, ye le ləbəi mang və na nung kə nak. ni bina sə nung kə baka ni ye le ləbəi kong na nung kə baka bonni le kə ləbəi ni mua nunv si və na nung kə baka ni.²⁸ Ləm ni yiba və mua vəi kə Muar ni ira nə, na ngə ni na kə le kika kə baka, suka kə ni na nung ko mabo.²⁹ Ni yi səni se nung kə baka, ye və dalvəi, səng zua, kəb kiba, və wobvəi, se və ngə suka kə baka.³⁰ Ni le kə gei si vəi, le kə yiba Muar, Ni pai ləu ni, ni ngə muri lə ye tani fo.³¹ Ni ira nung fo, ni gei gonga ye, ni ye se kə na nung kə nak nə Muar mab ni lang nung yi vəi fo.³² Ni ira nung warə lə Muar, gya ya le ko na ye nung kong, ni yidi və bira, langko bula ye nung nwu ni nalə kəpəi, ni gab nua lə le ko və na ye nung nwu.

Chapter 2

¹Bakong nyi, ya ye se suka,ye le ko ya gei kwan lə legul. Ləm nung nwu ya gei kwan ləu le ye leko ya ma ya na iri nung . ²Bi ira nə kwan kə Muar kə gonga və mua le kə na nung ko mabo.³Bon nyi a ngə ko nua yugul, ya nwuya gei kwan lə le kə na nung kə baka nwu ya nalə, ya ʃuan ya di na lə kwan kə Muar. ⁴Ko ya ngə suks keə nak na kə kpngalə, və na mayarl lə na, ya ira nung kə nak na mang ha suka kə ya yue ngəma⁵Ta kə və nyim ləu nyingwa ya, ya ba nung kə baka Fari və tana si nung kə Muar kə nak. ⁶Na kwa ko woya nung nə na nä. ⁷Ye le kong na nung kə nak vorin pip. ni se və tuazi, muri ʃalə və dəba si təilə lə kə din⁸Bakon, ye leko yidi ləu ni. ye le ko yiba suka kə gonga, ni mua ta lə nung kə baka, lua kə Muar və yili. ⁹Muar və yili yi ləu legul ko na nung kə baka, lə ye le kə Jew lə nuasi kə le kə Greeks.¹⁰Langko, lə se murise və ngəma si və yi ta le ko na nung kə nak, ta le kə Jew lə nuasi kə le kə Greeks. ¹¹Lem Muar və səng və ye.¹² Ko ye legul ko na nung kə baka lə kpngali ni ye se warə nung ni bira se nung warə yə. ye le ko na nung kə baka dre nung warə.¹³Bula le kə larə suka kə Muar le kə nakkəbə. Ye le kə ko ni na nung warə nwu ni mua ni.¹⁴Nə ya le ko mua kəpəi, ni na nung ko kə nak ni nung wara.¹⁵yBakure, ni gei gya nung nwu dre nung warə nwu dre nyingwa ni, lang nyingwa ni gei ni kwan ləu ni. ¹⁶Lang ʃakure nyi Muar və na ʃaklo Fari və gei kwan ye nung ko ni muara lə legul dre suka kə Yesu yu le yongləu.¹⁷ Langku nə ya lū ləu ya lə Leyahuda kə na nyimsi mua dre nung warə kə Muar .¹⁸ lang kə a ira nung na yidi ləu ni fa və gei mua nə dre nung warə. ¹⁹Nə lang a gab nua nə lə na mua, mua ta Yuebsə le nung kə baka nə, lua lə le ko dre zil. ²⁰Mua le kə mab le ko ira nung bo le kə kyanga nung lə lemong. lang mua se nung ira dre nung kə nak se gonga, lang na ngəma və ʃalə nung nalə mua.²¹Ya nwu ya kyanga legul. ya kyanga ləu ya ye ya? Ya nwu ya geibsuka so gi di nung ngə, ya di nung?. ²²Ya nwu ya gei ya soni na ləubi gəng, ya na ləubi?. ya nwu ya yiba makundul ya zuab və wab nung.²³Ya nwu ya pəi ləu ya se və dəba sə təilə ya dre nung warə. Ya na nung kə baka lə Muar ta və yiba nung warə. ²⁴Ləm din kə Muar banglə dre le nung wab kəbbaka suka ya. Bakong nwu ni vəla.²⁵Və kəb nua zue və ma ya nə və ngə ya nung kə nak. Nə ya na nung warə ,lang nə ya bo nung warə və kəb nua zue ya bina lə və kəb nua zue kəpə. ²⁶Nə yugui ko kəb nua zue na kəpə mua nung warə, lang nə mua na ye suka kə kəb nua zue?. ²⁷Lang yugul ko mua nung warə lə Muar, kə na kəb nua zue na kəpəi ni yiba na, nə na mua nung warə lə Muar. Ləm suka ya se nung warə kə vəla na ya. Ba ko ma ya bo nung warə.²⁸Lem na le Jew dre si kəpəi, Bakure ma suka kə kəb nua zue se tuko. ²⁹Ləm na le Jew nə bon kwin nung gwam və kəb nua zue nung kə da nyin dre kə killing, ko dre nung vəla . və ngə muri lə yugul kure yi ta kə Muar.

Chapter 3

¹Bakong, mali lə bei ye le Jews yue?. Langko mali və kəb nua zue la?. ²Nung kə muri ko dra kə laya. Nung kə kwin, ye le Jews ni ngə ni dra və lang nung ta kə nä lə Muar.³Lang nə ka nə ye le Jews leko ni ye se və bā nyi, wurə və yiba və bā nyi ni bina və bā nyi kə Muar lə kiba?. ⁴So nung nwu na bakure ngə, mang Muar u le gonga ko ye legul pip lèle kə kəb kiba. Bakong ni vəla ngə ya ta na de ya, ya le nung kə nalə dre suka ya, lang ya ulə far və gei kwan na.⁵Lang nə nung kə baka bi ta nasi nung kə nak lə Muar. Batən bi gei ?. ⁶Mə nyim zang kə yugul. So gi u bakure gəng. Bakong Muar və gei kwan ləu gwam ba kə la?.⁷Nə gonga kə Muar ta kə kiba mə yilə və wab nung kə pəi lə na, məka kə yira ni lang mə lə le nung kə baka?.⁸Məka bi gei bakong ni gei kiba lang ye leko gab nya bigei bi bi na nung kə baka, lang nung kə nak və yili?. və gei kwan ləu ni kwan kə nak.⁹Batən? bi dī lə ləu bi?. Bakure kəpəi. Lang bi fa və dal le Jews se le Greeks, ni pip ni le nungkə baka.¹⁰Bakong ngə ni və lau yugul ko ye lə le kə nak bon kwin.¹¹Yugul ye kwin nwu na ira, yugul ye kwin nwu na de və kə Muar.¹²Ni banglə ni bina nung dra ni woli ni ye, yugul ye kwin dre ni na njng kə nak, ye ko bon kwin.¹³Bon ni ləu zo kə aba, leng ni nung dəməvəi, yəng kə baka dre leng ni.¹⁴Nua ni yili və dəlvəi se kə na yua lə¹⁵Boni və zəm si se və kəu yue.¹⁶Və banglə nung se və na yi nə na lə nung dra ni.¹⁷Ye legul nwu ni ira dra kə nak bo.¹⁸Və suMuar ye nung ni.¹⁹Lə kong bi ira nung nwu nung warə gei. Na gei suka lə le ko nwu dre kə nung warə, suka kong yī nua lə woya pip num suka kə ləu gwam pip gei gonga lə Muar.²⁰Ləm suka tualsi ye le na nung kə nak sina, ta kə nung warə və ira nung kə baka.²¹Bakong mal kə nung warə nung kə nak lə Muardī, Nung ngə bi lang dre nung warə se dre kə le nuatum kə Muar.²²Bakong nung kə nak lə Muar ta və ba nyim dre dīn kə yu le yongləu. Ye leko gab suka na və sarə və ye.²³Bi pip bi na nung kə baka nə, bi yiu si kə Muar nə.²⁴Bi pip ni Zub bi ta kə yidi və kə yuri Muar. Yesu le yongləu bi.²⁵Ləm Muar fa və mah yuna Yesule yongləu ta və nyim drd yue na. Na ngə yuna lə le yongləu, suka kə yiba nung kə baka na lə nuasi.²⁶Dre munyang na. ye nung kə nak na dasi nwu. Nung bakure ləm kə na gei bi nya ni le nung kə nak, lang na nyimsi kə ko woya ko nyimsi na ta kə bā nyim ta kə Yesu.²⁷Və mua ləu bi la?, Na dīlə ni dre ta kə suka kə nung nalə, Bakure kəpə ta nung dra kə bā nyi.²⁸Bi kəu ləu bi yugul yue nəgma ta kə bā nyim suka kə nung warə kəpəi.²⁹Ko Mjar, Muar le Jews bula?. Na Muar le kə wab nung kə baka?. Bakure le kə wab nung kə baka bonni.³⁰Nə lə kə nak Muar bon kwin, Na yong le kəb nua zue ta kə bā nyini, ye leko kəb nua zue ni kəpəi ta və ba nyi ni.³¹Nyin bi yiba nung warə suka kə ba nyimsi bi?. So gi bi na bakure gəng, Bakure bi musi nung warə.

Chapter 4

¹Batən fi gei, ləm Abraham ta fi ta kə tualsi yue?. ²Nə Abraham yue ngəma ta lə nung nalə kə nak, Na də se nung ko na muri ləu na. nyi kə Muar kəpəi. ³Batən suka kə Muar gei?. Abraham mua suka lə Muar, Bakong ni dəba na dre nung kə nak. ⁴Bakong Yugul ko na nung nalə, nung nwu ni kwana lə ni dəba na gya ni ngə na nung ye. nyin nung nwu na. ⁵Bakong nwu na nwu na nä nung nalə kə baka, lang ko na mua ta lə le yongləu le ko ira Muar kəpəi və ba nyi na ni dəba dre nung kə nak. ⁶Dauda bakure gei nung kə malə ləu kə ləbəi nwu Muar dəba na dre nung kə malə, nung nalə ye. ⁷Na gei le kə nak le ko nung kə baka ni ni zuab, le ko nung kə baka ni, ni num ləu. ⁸Yugul kə nak Yugul ko Muar dəba nung kə baka na kəpəi". ⁹Bakong ni gei nung kə nak ləu le kə kəbnua zue bula. ko se le ko kəb nua zue kəpəi?. ləm fi gei fi ni dəba Abraham dre le kə ba nyi nung kə nak. ¹⁰Nyim ni dəba ba kə latəng?. Ngə Abraham dre və kəb nua zue ko və kəb nua zue kəpəi?. Dre və kəb nua zue, ko və kəb nua zue kəpəi. ¹¹Abraham mua və kəb nua zue, kong nung tā na se nung kə nak se və bā nyi ngə na fa və yue lang ni kəb nua zue na kəpəi. Suka bula lə nung nwu na ulə ta ye le ko pip ba nyi sina ko ni dre le ko kəb nua zue ni kəpəi. Bakure nyi ni dəba ni dre le nung kə nak. ¹²Bakong nyi Abraham ulə ta ye le kə kəbnu a zue, se leko muata kə dra kə Abraham le bo nyim sə kə Tabi Abraham nwu ni kə ni kəb nua zue na. ¹³Və u nung nwu lə Abraham se legul na pip, gya na ulə le muri le kə ləu gwam yi ta kə nung warə kə nalk se və ba nyi. ¹⁴Nə yə le ko u suka kə nung warə, ni ulə le kə muri, və ba nyi ulə lə nung kə tuko. lang və ba nyim fi nung kə tuko. ¹⁵Ləm nung warə və yilə nung kə baka, lang və ko nwu nung warə ye, nung kə baka ye. ¹⁶Bakong nyi və ba nyi u ləu le zə kə Abraham, bula ta le ko dre nung warə kəpə, se ye leko gab və ba nyi kə Abraham. Na la Tabi pip. ¹⁷Bako ni vəla, Mə mab mua lə Ta kə le kab zə lə kpngali. Abraham dre na nwu na gab gonga, Na ngə Muar nwu na ngəma lə le ko bira. lang na lū ye nung ko de ye ni yi. ¹⁸Dre ye nung nwu pip, Abraham ba nyimsi na sə kə Muar, suka kə si bakong na ulə ta ye le kabzə kə kpngali. Bakong ni gei, ye legul və ulə le zə mua. ¹⁹Na ta na sina dre və nyimsi na kəpə, Abraham ira nə, gya sina bon və su lemong ye, ləm suka sal na nä fa nub nə. Na ira nə gya se na Saratu bon və su lemong ye. ²⁰Ta və nung kə Muar, Abraham yiba və ba nyi kəpəi. Na nyim sina dre və nyimsi na wab Muar. ²¹Na nyimsi na gya nung nwu Muar gei, Na buan və nalə na. ²²Bakure ni dəba na dre nung kə nak. ²³Bula kong kəpəi, Bi dəba si təilə bon dre və na yi fi. ²⁴Bi ira nə və na yi və yilə və nyimsi. ²⁵Və nyimsi yilə və ngə dra, və ngə dra yilə və nyimsi kə si.

Chapter 5

¹Ləm ni mab bi ma suka və ba nyimsi bi. Bi yue və ngəma kə Muar ta kə yuna Yesu le yongləu. ²Tana boni bi yue dra ta və ba nyi se nung nwu bi de. Bi warə Muar dre və nyim nyi nwu Muar ngə bi suka kə si, Nyimsi nwu bi gab dre muri kə Muar.³Bula kong kəpəi, Bi deba si təilə bon dre və na yi bi. Bi ira nə və na yi və yilə və nyimsi. ⁴Və nyimsi yilə və ngə dra, və ngə dra yilə və nyimsi kə si. ⁵Və nyimsi nwu və ngə si kəu lə ye, ləm suka və yidi vəi kə Muar fa və lau ləu nyigwa bi ta lə killing kə nak nwu ni ngə bi.⁶Dre kə təma si bi, Farkong na yidi yuri Muar bira suka nung kə baka bi.⁷Yidi kə yugul kwin bira suka lə yugul kə nak. Bakong yugul ko ngə ləu na suka yugul kə nak.⁸Bakong Muar bə bi və yidi vsi na se bi, Dre və nung kə baka bi yuri Muar bira suka bi. ⁹Tua ləu nwu ni sub bi suka kə yuna. Ni yongbi na lə yua lə kə Muar.¹⁰Nə bakong vətəu bi gab zua bo, Bi yidi zua lə ko suka və bira bua lə Yesu yuri Muar, mali bi gab zua bi yue və ngəma ta və ngəma na. ¹¹Bula kə kong kəpəi. bi deba si təilə dre Muar ta kə Yesu yuna le yongləu, nwu ta na bi yue və yidi zua¹²Bakong ta kə yugul kwin nung kə baka lau ləugwam. Bakure bua lau ləugwam ta kə nung kə baka. Na bua lau dre legulpip. Ləm legul pip na nung kə baka. ¹³Mal nwu nung warə ye, nung kə baka de ləugwam. Bakong nyi və deba nung kə baka ye, suka nung sarə ye.¹⁴Bakong nwu bua de ləu legul ləugwam kə Adamu se Musa. ləu ye leko na nung kə baka. ba kə ye Adamu le nung kə baka. leko nwuni yidi na nwu na yili.¹⁵Bakure ma, və ngə nung baka kə nung kə baka kəpəi. Nwu nya suka nung kə baka kə yugul kwin legul lə kpngali bira. Bakongvə yong yugul bon kwin, yuna Yesu le yongləu suka legul pip.¹⁶Və ngə nung baka ko yugul na nung kə baka kəpəi.Nung dre ko və gei kwanyi suka kə nung yue nung kə nak mal nung kə baka lə kpngali.¹⁷Nə suka kə nung kə baka kə yugul kwin bua yi suka kə yugul kwin. Bakure ta ye leko mua Muar ni yue nung kə nak ta və na nung kə nak ta kə yuri Muar le yongləu.¹⁸Bakong ta kə nung kə baka kə yugul kwin legul pip na nung kə baka, bakong ta kə nung kə nak lə yjgul bonkwin nwu na nung kə nak, ye legul pip yue və ulə kənak.¹⁹Bakure ta kə yugul kwin, nung kə baka na bina legul lə le nung kə baka, Bakong ta kə yugul kwin ye legul lə kpngali yue nung kə nak.²⁰Nung warə yi suka kə nung kə banglə və ko nung kə baka kə kpngali, və yong vəi lə Muar kpngal bonni. ²¹Nung na bako, ləm kə bua na muata dre bua, bakure nung kə nak na ta tä kənun kə nak dre dīn lə Yesu yuri Muar le yongləu.

Chapter 6

¹Bai lə kong bi gei?, Bi de dre və na nung kə baka suka kə nung nak na kə kpngalə. ² So de bakure gəng, Bi nwu bi bira dre nung kə baka, Bi na maka kə bi ləu dre?. ³ Ya ira kəpəi ye legul kə kpngali ko ni wol myi dre dīn kə Yesu, ni wol myi kə bira bua. ⁴Ni tu bi lang se na ta və wol myi kə bira bua. Nung na bako suka və wuri kə yuri Muar və bira bua bon kwin ta kə muri lə Tabi, Bakure bi ma bi wo dre nung kə fu. ⁵Nə bi gəm ləu bi dre və yidi kə bira bua na, lang bi gəmləu bi boni dre və wuri na. ⁶Bi ira nə, nung kə kori bi ni pəi se na, suka kə si kə na nung kə baka niwob na. Nung na bakure suka kə bk u dre nung kə baka gəng. ⁷ Na nwu na bira, ni lū na lə le kə nak ləu lə nung kə baka. ⁸Lang nə bi bira dre le yongləu, Bi gab nua nə bi wuri se na. ⁹Bi ira nə, yuri Muar wuri ləu zo bō kwin, bakuer na bira ko ye, bua ye se nung ko ləu na. ¹⁰Suka kə bira bua ngə na bira ta kə njgnkə baka, na bira bō kwin suka bi pip, Bakong suk Və ulə nwu na ulə na u suka kə Muar. ¹¹Bakong, ya ma ya lang ləu ya leko bira suka kə nung kə baka. Nyi ya se ngəma dre le ongleəu. ¹²Bakong nyim si ya ngə nung kə baka u de si ya gəng. suka kə ya muata nung kə baka na. ¹³So gi ya nyim si ya leə nung kə baka gəng, lə nung ko ni na lə nung kə baka. ya ngə ləu ya lə Muar ba leko bira nyim ni se ngəma. ya ngeə si ya lə Muar lə nung na nung kə nak. ¹⁴So ya mang nung kə baka mua ləu ya gəng, ləm ya dre nung warə kəpəi, ya nungku kə Muar. ¹⁵Baitən, bi na nung kə baka ləm bi dre nung warə kəpəi. bi dre və yongləu?. bakure kəpəi. ¹⁶Ya ira bi kəpəi yugul ko a ba si mua sina lə ziba nə na mua wab na, yugul ko mua larə suka na. Nung nwu gonga ko mua ziba lə le kə na nung kə baka nwu təilə mua lə və bira, ko mua ziba kə nung kə nak ngə ta lə mua və kə ngəma. ¹⁷Bakongbi wari Muar suka ya vətəu ziba lə le nung kə baka, la kong ya mua ta kə suka kə nak ngə ni kyanga ya. ¹⁸Ni zuab ya dre nung kə baka nə. Ni mab ya lə ziba kə nak. ¹⁹Mə gei suka fa kə yugul ləm suka mə dre kə tualsi, bakong a ngə gwa sk lə ziba si nung kə bama. ²⁰Bakure nyi a ngə si mua lə nung kə nalə si mə Muar. Vətəu ngə mua ziba lə le nung kə baka, mua ye se nung kə nak. ²¹Sal kure, iri yu kə la mua seneə na. ngə mua na si kəu ləu, ləm suka və kəu ləu ye nung dre bua. ²²Ləkong ni zuab mua dre nung kə baka mua ziba kə Muar, mua se yu mua kə malə, vei mua yue və woləko və fa ye. ²³Və ka nung kə baka və bira bua və ngə nung lə Muar ngəma ko və fa ye dre dīn kə Yesu yu le yongləu.

Chapter 7

¹Ko ya ira kəpəi, ya ye nyin mə. Mə gei suka se ye leko ira nung warə. Nung warə və mab Yugul nə ngəma de sina.
²Lə se ko zuazə nung warə ləu na, suka bəi na nə ləbəi de se ngəma. Nə ləbəi bira nə, lang na ye drenung warə kə zuari. ³Lang nə bəi na de se ngəma, nə na ləu se ləbəi ko, nyi ni lū na lə le na ləu bəi, lang nə ləbəi bira, na ye dre nung warə. Bakong nyi na le na ləubi kəpəi, nə na u se ləbəi ko. ⁴Bakure ye nyin mə. ya ma ya bira ta kə nung warə si kə le yongləu. Bakong suka kə ya gəm ləu ya si zua ta kə Yugul nwj ni warə na lə dre le bira bua kwin. suka kə bəi mab luck kə nak lə Muar. ⁵Vətəu bəi dre ualsi, və na nung kə baka, wuri suka nung warə dre nung na lə bəi suka kə na sj bua. ⁶Lə ko ni cīlə bəi dre kə nung warə, bəi bira si nung nwu mua bəi ba sua. Bakong kə bəi yue dra və wab na dfe killing kə fu, dre nung kə kori kəpəi. ⁷Batən bəi gei lə ko?. Nung warə nung kə baka ya?. so gi u bakure gəng. Bakong nyi mə ira nung kə baka ye. Nə suka kə nung warə kəpəi, Mə ye si və ira və na nung, nung nə nung warə gei kəpəi so gi a yidi nung gəng. ⁸Nung kə baka yue dra ta kə nung warə ta və yidi njng si mə. Nə nung warə ye, nung kə baka bira ngə. ¹⁰Far ko de mə se ngəma. mə ye se nung warə, Far kong nung warə ye nung kə baka yue ngema, bakure bira. ¹⁰Nung warə ko və yilə ngəma, bina lə və bira bua si mə. ¹¹Ləm nung kə baka pəi nua kə nung warə dam nua mə, ta kə nung warə na wob mə. ¹²Bakure nung warə kə nak, bakong və na nung kə nak madin. ¹³Bako və na nungg kə nak bina lə bua si mə. so gina bakure gəng, lang nung kə baka ni tana səri suka kə ni lang nung kə baka dre nung kə nak. yilə və bira bua si mə ləm suka ta lə nung warə, nung kə baka bina lə nung kə baka ko mabo. ¹⁴Bi ira nə nung warənun kə killing, lang mə dre tualsi. Ni lū mə lə ziba dre nung kə baka. ¹⁵Ye nung ko mə nali, ira ni lə kə nak kəpəi, ye nung nwu mə yidi və nali ni mə nali kəpəi, ye nung ko yidi bo mə nali. ¹⁶Nə mə na nung ko mə yidi ye, gabnua se nung warə nwu gya nung warə ma. ¹⁷Ləko mə le kə na ye nung nwu kəpəi, Nung kə baka nwu u dre mə. ¹⁸Ləm ira nə dre mə, dre tualsi mə, nung kə nak ye, və yidi suka kə nug kə nalə si mə, nyi mə bon kə nali ye. ¹⁹Ye nung kə nak nə mə yidi və nali, ye nung kə baka nwu yidi bo, ni mə nali. ²⁰Nə mə na nung ko yidi, bakure nyi mə le kə na nung nwu kəpəi, nyi nung kə baka nwu dre mə. ²¹Bakong ira ləu nyi mə, mə yidi və na nung kə nak, lang ko nung kə baka nwu dre mə. ²²Ləmmi dəba səteilə kə nungwārə kə Muar se Yugul nwu dāfūmə nwu. ²³Langku lang nungdra ko ləkwinni sapsəmə nə. Kə yiba nungdra kə fū ləunyigwamə. Na pə na bälə zəba nungdra kə nungkəbaka nwu dre kəsapsəmə nwu. Mə ²⁴dəba se taila dre nung warə kə Mua dre nyim kə Yugul. Langko mə nung ko lə kwin ni dre si mə. Na gbəb tula se nung kə fu dre nyim mə. Na ba mə dre yi ta kə nung kə baka nwu dei si mə. ²⁵Bakong wari Muar ta kə yuna le yongləu, Bakure mə ma wab nung warə kə Muar dre nyim mə. Langko dre nyim mə, mə wab nung kə baka.

Chapter 8

¹Bakong nyi və bira bua ko y ləu le kə dre kə yu le yongləu. ²Ləm suka killing ngəma kə yu le yongləu dīlə mə dre və na nu g kə nak se bua.³Nung ko nung warə buanbvə nali bi, ləm suka na nyim bi ta lə tualsi. Muar nä na tumyuna dr nung kə baka kə tualsi na warə və ngə nung suka nung kə baka. Bakong na wob nung kə baka ta lə tualsi. ⁴Na nä nung suka nung warə u ləu bi ba ko ni kyanga. Bi nwu bi wo ba kə tualsi ye, se ba kə killing. ⁵Ye le ko u dre kə tualsi ni ngə kika ni si nung kə tualsi, lang ye l ko u ta kə killing kə malə ni ngeə kika ni sə nung kə killing.⁶Ləm nyi ko ni bā ləu tualsi bira nə, lang nyi ko ni bā ləu lə killing nyi ngəma se və təilə. ⁷Nyi ko ni bā si tualsi nung kə baka nung kə Muar. Ləm na nä nung warə kə Muar ye, na buan və nali ye. ⁸Ye le ko dre tualsi və na nung kə nak lə Muar ye.⁹Bakong, ya dre tualsi kəpə, ya re kə killing. Nə gonga killing leə Muar dre ya, lang nə yugul kong ye se killing kə le yongləu. Na kə kəna kəpəi. ¹⁰Nə le yongləu dre mua, tulsi bira si və na nung kə baka, lang killing se ngəma nung kə nak.¹¹Killing nwu wuri lə yuri Muar dre kə bua na u dre mua. Na nwu na uri yuri Muar dre kə bua bon kwin na ngə ngəma lə si ya ta kə killing na nwu u dre ya.¹²Bakong, ye nyim mə, bi le zan , nyi si kə tualsi kə bi u dre tualsi kəpəi. ¹³Na u dre kə tualsi, A badi keə bira nə, langnta kə killing a bira, ta kə nung nali kə nyim mua ngəma.¹⁴Leko lə kpngali nwu wo re killing kə Muar, Ni ye se yue kə Muar. ¹⁵Ləm ya mua killing kə na yi kəpə nwu ya su vələ, Bako nyi ya mua killing kə nak nwu bi lū vei Abba,Father.¹⁶Killing lə na nä gei ləu bi re killing na gya bi yu kə Muar. Nə bi lemong lang bəni ye le zə kə Muar, nyi ni gəm ləu bi si kə yu na. ¹⁷Nə lə kə nak bi na yi səna, lang bakure vəi bi yue muri səna.¹⁸Langko ira nə, mə və na yi kə dasi və zəka zua se və deba si təilə ko ni gei gya və yili si ye. ¹⁹Ləm suka və bā nyi və mab nung kə nak və sirə yu kə Muar.²⁰Ləm suka kə mab nung kə tuko, na nä nung kə ləu na ye, bula nung leko mab lə kə nyim . ²¹Bakong nung mab lə na nä və dī dre Ziba kə ni yilə na lə dre kə nung kə nak kə ye yuri Muar. ²²Ləm bi ira nə ye nung kə mab pip və yilə sini se vəna nunv kə yi bakong da si ma.²³Bula bakure kəpəi, bi ma lə ləu bi, lekong lə le kə nuasi kə killing bi yilli si bi si siri və mua bi və yongləu bi.²⁴Suka və nyimsi ko ni yongbi, ye nung ko bi nyimsi bi siri və nali yira bi lang kəpə ye wo nyimsi ni və siri ye nung nwu ni fa və lang.²⁵Lang nə bi nyimsi bi si nung nwu bi lang kəpəi nyim bi siri nung.²⁶Bakurə, killing na və yongbi dre si mua na bi. ləm bi ira dra ka yam na kəpəi. lang nyi killing lə na nä yam na suka bi. ²⁷Na nwu na ira dä nyi bi na ira nung nyigwa kə killing, ləm na de dre və gei nua bi le kə muata na ta kəMuar. ²⁸Bi ira nə, ye leko yidi Muar, na nä nung kə nak pip suka ni. ²⁹Ləm suka le ko na ira ni, na mab ni lə le na kə yuna, suka kə na u lə yu kə nuasi dre ye nyimna. ³⁰Ye le kong na mab, na lū ni boni le ko na gabni, na gab nua ni boni ni, ni boni na bəni muri.³¹Baən bi gei suka ye nung nwu?. Nə Muar ta bi, wo və yiba bi?. ³²Na nwu na mang yuna kəpəi, na ngə na suka bi pip, na məka kə na ngə bi e nung pip bi?.³³Wo və yilə nung kə baka ləu kəyuri Muar bon kwin?. Muar bon kwin gei gonga.³⁴Wotən bon kwin və pa nua?. le yongləu bon kwin nwu bira suka bi, Dä ku kong boni, Ni wuri na, Na gab se Muar və kə muri, lang na kə mwin na yam nung suka bi.³⁵Wo və gab na dre bi se və yidi vei le yongləu?. və na yi?. ko gomb, ko suka kə baka?.³⁶Mua bakong ni vəla, suka si təilə ya ni wob bi pip, ni lang bi ba nungbala ko ni wob bi.³⁷Dre ye nung nwu pip, Bi nyimsi bi da le kə wob vei ta kə yugul nwu yidi bi.³⁸Ləm suka gab nua nə, ko bua, ko ngəma, ko ye le wab Muar, ko Gomnati, ko ye nung kə dasi, ko kə yili, ko muri. ³⁹Ko lura kə nung, ko nung kə mab və buan və gab na dre bi se və yidi və kə Muar ye, nwu dre kə yuna le yongləu bi.

Chapter 9

¹Mə gei ya gonga dre dīn le yongləu. Mə kəb kiba ye. Bakong ləu nyi mə gab nua mə dre killing kə nak.² Mə ləm və su vei kə muri se nung yi vei dre nyi mə.³ Mə yidi de gi ni dal mə nyi ni mang le yongləu suka kə ye nyin mə, ye le ko ye nyin mə kə si.⁴ Ni ye le Isaila, Ni mua və wab nung muri ye və nung dre kə nung kə warə və wab muri se və gab nua nung.⁵ Ni le gub nwu le yongləu yi dre kab zəni se muri ta kə tualsi. Na nwu lə Muar ləu legul pip, nyi ni wab na lə kə dīn de bakure.⁶ Bakure nyi suka kə Muar yue kəpəi, ləmi gonga kəpə gya ye legul dre Isaila ye le Isaila.⁷ Lang ye le dā zəri Abraham ye yuna pip, ləm suka ta kə Ishaku ni ləw ye kabzə nua.⁸ Bakong, ye lemong kə tualsi ni ye yu kə Muar kəpəi, Bula ye lmong kə gab nua, vori nwu mə yili.lang mə ngə yu lə Saratu.⁹ Bula kə kong kəpəi, Bakong Rebecca boni pəi fu se ləbəi ko, Tabi Ishaku.¹¹ Ləmi ye lemong ira ni su ni kəpə. lang ni na nung kə nak kl kə baka kəpə suka kə nung kə nak kə Muar de suka kə nung nalə kəpə, ləm suka na nwu na lū vei.¹² Ni gei na kə muri və wab kə yyang.¹³ Bakong ni fa vəvəla nə. Jacob mə yidi Esau mə yiba¹⁴ Batən bi gei?. Muar de se nung kə baka?. So gi na bakure gəng.¹⁵ Ləm na gei lə Musa, Mə lang yi lə yugul ko Mə lang nung yi. ləm mə yidi yugul ko mə yidi.¹⁶ Bakong nyi, ləm suka yugul ko və yidi kə pəi, lang kə suka yugul ko sudum kəpəi. ləm suka Muar nwu lang nung yi.¹⁷ Bakong, suka kə Muar gei lə Firauna ləm suka ngə wuri mua lə suka kə ta nasi muri mə dre mua suka kə dīn mə ta ko lə ya ləu gwam pip.¹⁸ Bakong Muar lang yi lə yugul ko na yidi və lang, Nə na yidi mab yugul kə na əuasue lang na mab.¹⁹ Mua gei mi məka kə na lang nung kə baka legul?. wotən taba və na nung nwu na yidi?.²⁰ Bakong yugul mua wo nwu mua gab nua kə muri?. Nungnwj ni mab bon və gei lə yugul ko mab na məka a mab mə bako?.²¹ Le mab nung ye se muri ləu lə sub nwu na mab na bako na yidi və nalə nung.²² Lang nə Muar və yidi kə ta na si nung kə baka na se muri kə yabira, na nyim nyi na se nung suka kə baka əuan wobvei.²³ Lang kə na nā nung suka kə na tana si nung kə nak na lə kpngali nwu na mab suka muri kə si.²⁴ Lang nə na nung suka bi nwu na lū bula na dre le Jews kəpəi, Bakure boni na dre le ko ira Muar kəpəi.²⁵ Bakong, na gei dre kə Hosea "Mə lū legul ko ni legul Mə kəpə. lang le yidi vei kong le yidi Mə kəpə."²⁶ Lang bəkong le kong ni gei ni "gya ya legul mə kəpəi" e. vei ni lū ya yeyuri Muar.²⁷ Ishaya yillə zuka ye le Isaraila, ləm ye le Isaraila bako mua sua zə və ,tani və u bon tob.²⁸ Ləm Muar və yidi və luck vei na ləu gwam pipta və tura ye. Bakong Ishaya gei lə nuasi.²⁹ Nə Muar mang bi ye le kabzə kəpəi lang bi bina bələ le Sodom, lang bi bina mua le kə Gomorah.³⁰ Batən bi gei lə ko?. ye le ko ira nung kə nak kəpəi. və de nung kə nak. ni yue nung kə nak ta kə ba nyi ni.³¹ Lang ye le Isaraila ko və de və nung kə nak ni yue kəpəi.³² Məka bako?. ləm suka ni de lə və ba nyi kəpə, ni de ta kə nung nalə . ni yeu ləu tal gal bō.³³ Bakong ni vəla, lang mə bā tal galbō se tal kə bənglə nyi. mua woya na bā nyi mua səri lang mua lang sə kəu lə ye.

Chapter 10

¹Ye nyin mə, ləu nyi mə si və yam Muar suka ya, suka ngəma ya. ²Mə gei nua ni ni yidi suka kə Muar nyim dre kə ira nung kəpə. ³Ləm ni ira nung kə nak lə Muar kəpə, Bakong ni yidivə dei və nung kə nak ni, Ni bā ləu ni si nung kə nak kə Muar kəpəi. ⁴Ləmi le yongləu le kə gəmləu ye nung warə kə nak lə ye leko bā nyi. ⁵Bakong Musa vəla suka nung kə nak ko yi ta kə nung warə. Ləbəi nwu nanä nung kə nak kə nung warə lang na lau se nung kə nak⁶Lang nung kə nak ko yi ta və bā nyim gei bon. so gi a gei dre nyi mua wo və tuai ləu yille?. Nwu ta yilə le yongləu sua.. ⁷Lang ko so gi a gei ". wo və fan sua nwu tana yillə le yongləu dre le kə bira búa bon kwin.⁸Batən nagei?" suka na gəm ya dre nua ya se dre nyigwa yue nwu lə suka kə bā nyi .nwu bi gei". ⁹Lang lə nua mua a gei mua le yongləu le lau mua, nyi a ba ləu nyigwa mua mua Muar wuri na drele kə ko bira bon kwin. ləm mua ue ngəma. ¹⁰Ləm suka ta kə ləu nyigwa yugul kə nyimsi dre nung kə nak, Bako nwu ta kə nua bi gab nua kə yongləuvei. ¹¹Bakong suka lə Muar gei, yugul ko bā nyi sina lang na nä si kəulə ye. ¹²Ləm və gab na dre le Jews se le Greeks ye. ləm suka Muar ni kwin pip, Bakong na kə ko woya lū vei ləu na. ¹³Ko woya lū və dre dīn lə Muar lang na yue ngəma. ¹⁴Ba kə la nilū və na nwu ni bā nyi sina kəpəi?. Ba kə la ni bā nyi sina nwu ni lari na kəpə?. Ba kə la ni lari nə le kə gei ni suka ye. ¹⁵Lang ba kə la ni gei suka se ni tum ni. Bakong ni vəla, nung kə malə bō ya le ko gei suka kə nak nung kə nak. ¹⁶Ləm ni pip ni lari suka kə yongləu kəpəi. ləm le Isaraila gei". Muar nwu nyimsi na si suka bi. ¹⁷Bakure və nyimsi yi ta və lari vei, lang və lari və yi ta lə suka lə Muar. ¹⁸Langko gei ni lari kəpə ya? . Bakong gonga " bula ta ləu gwam. lang suka ni ta ləugwam pip. ¹⁹Bakure, mə gei, ye le Isaraila ira kəpəi?. Nuasi Musa gei, mə bangla nyi ya ta lə nung nwu kabzə kəpəi. mə bā ye le kabzə ko ya ira kəpə ni bangla nyi ya". ²⁰Bakong Ishaya nyim nyi na gei," ye le ko de və mə kəpə yue mə, dī si le ko de və mə kəpəi." ²¹Lang lə le kə Isaraila na gei, vori pip mə ngə na mə lə lemong leko lari vei bo, ye legul le bosiwi.

Chapter 11

¹Gei mə Muar yiba ye legul na ni ya? so gi u bakure gəng. Mə ma mə le Issraila. le kabzə lə Abraham le bi kə Benjamin. ² Muar yiba legul na ye. Nwu na ira. A ira kəpəi nungbnwu suka kə Muar gei ləu kə Elisha. Nwu na yam Muar sukaye le Isaraila?. ³Muar ni wob ye le na mua, Ni bənglə və wap mua. Ta mə lə kwin mə Ni və dəi dra və wob mə.⁴Batən Muar gei na?. mə ma lə ləu mə ya le muata mə bon 7000 ye le ko wap nung wap legul kəpə.⁵ Bakure, lə ko dre gwam ko ye leko dei suka kə nung na kə nak.⁶Lang nə suka yong vei, nyi suka və na nung nali kə nak nung kəpə.⁷ Batən? Nung nwu ye le Isaraila və dei vei. ni yue kəpə. ye leko na lū ni.ni yue tani yiiba.⁸ Bakong ni vəla, Muar ngə ni killing kə baka suka kə ni lang vei gəng, se bəusue.⁹Bakong, Dauda gei mang və bə nung ni bina lə nung mua ni, nung ko və yilə və yue ni.¹⁰ Mang num ni zil suka kə ni lang vei gəng, lang mal ni kwal lə kə dīn.¹¹Gei bakong. ni bina suka kə ni yue suka kure kəpə, ta və yue lə ni ngəmasi yi, suka kə malə nyim ni, ni na yoalə.¹²Nə və yoalə ni və yillə nung kə nak lə ləu gwam, lang nə və yoa ni və yillə və Muar leko ira Muar kəpə, Ba kə la və kəu ləu ni və ulə.¹³Lang nyi mə gei suka se ya leko ira Muar kəpə, Nə mə dei lə le kə kyanga suka kə Muar lə leko ira na kəpə mə pə ləu mə dre və na nung nwu.¹⁴ Ləko mə bənglə nyi lekoye nyim mə dre kə tuasi, leko gi bi yong leko dre ni.¹⁵Nə və yiiba ni və yillə nung kə nak ləu gwam lə leko bira bon kwin.¹⁶ Nə suri kə nuasi de, bakure ta siri, nə ye leko dei bakure yue na.¹⁷Lang nə, gua ye leko buab bakong ni buan və mab ye, ya bəon və gab nung dre ye se ni le nung kə nak.¹⁸ So gi a nyimsi mua si ya na kə kab gəng. Nə mua mu si mua, mua le kə mua bi lə kab kəpə, ye yəng kab bua suka kə yəng dre.¹⁹Lang nagei mua, ye yəng kab buan suka york dre.²⁰ Bakong gonga, ləm suka ni ba nyi sina bō, ni buan ya laya ya dei ləm suka və ba nyi ya, so gi ya ngə mə suka lə kpngali kə ləu ya gəng ya su.²¹ Nə Muar mua nung na nwu na mab kəpə, bakure lang na mab ya ye.²²Lang ni ye nung nwu ni na se suka kə Muar. nung dra ko ye nung yi ta ye le Jews. langko və ko suka və yidi vei kə Muar yi ləu ya. nə ya dei dre nung kə nak na,bakure kəpə ya ma ni kəb ya ni tua woli.²³Bakong ni ma, nə ni dei dre nung kə yiiba və bə nyini kəpə.lang ni buan və mang ni dra ləm Muar və buan və mang ni dra ko.²⁴ Lang nə ni kəb mua bəkon ni kəb ya le Jews nwu lə le kə na lə Muar kə nuasi, Muar ngə ni dra ko ni ulə ye le kə səna.²⁵Ləm mə yidi kə ni gei ya ye, ye nyin mə ko dre nung nwu.ləm suka kə ya ulə le kə yick gəng dre və ngə suka ya.Nung nwu gyā nung ko dei lə nung kə nyim nwu wuri dre le Isaraila, Se nə ye le sak yi pip.²⁶Ye le Isaraila pip və yue və ngəma, Bakog ni vəladre kə Zion le sub vei yilli, yina dīlə nung ko mafo si kə Jacob.²⁷Lang nung nwu və ulə nwu na dre mə se ni far kong mə pə nung kə baka ni.²⁸Ləu na kə kwin suka kə Muar, ni ye le van ya bakong Muar sari ya, ya leko na yidi ya suka ye tazi ya.²⁹ Ləm və ngə nung se və lū vei kə Muar le kə ira ye.³⁰Vətəu ya lari suka kə Muar ye, le koya mua və ngəma kə yiiba suka ye.³¹Bakure. ye le Jews lari suka bō. Nung səri ngəma nwu ni ngə ya ni ma ni yue ngəma.³²Ləm Muar gəm ni pip dre və lari vei bō, suka kə na ta nasi ngəma na.³³Ve yue nung kə kpngalə kə yick se və ira nung kə Muar, mua na məka ka ira və gei kwan na.lang nung dra na le kə ira ye.³⁴ Wotən ira nyi kə Muar. ko wo le kə kyanga na suka.³⁵Wotən lə nuasi və ngə nung lə Muar.nwu Muar və kwa na.³⁶ Ləmi ta na.dre na, ye nung'pip. Kə na ye muri lə kə dīn.

Chapter 12

¹Mə yam ya, ye nyin mə, ta və yidi vei kə Muar, ya nyim si yalə və na nung kə nak ko Muar və muri. Nung nwu nung nali ya kə nak. ² So gi ya na nung baka le kə ləu gwam gəng. Nung ya na nung kə nak dre nyim ya, lang suka kə ya ira nung ko lə nung kə nak si lə Muar. na bon kə a ira nung ko ma nwu nung muri kə Muar.³Ləmi gei suka və nyimsi nwu ni ngəmi nyi ko woya dre ya nəgm bula suka ləu na gəng, bakong ni nəgm, bakong nyim ni ngəm nung dra kə yick, langko Muar ngə le ko woya mua və bā nyi sina.⁴Ləm bi su si lə kpngali, nyim ye siri pip və na nung zəka zua kəpə.⁵Bakure, bi nwu bi lə kpngali bi dre si bon kwin kə le yongləu, lang bi Yugul kwin bi si zua.⁶Və ira nung bi lə kwin kwin, bakong ni nəgma. na nung nalə Yugul ko və lang vei, mang na nā na bakong və ba nyi na ngə na.⁷Nə və ngə nung lə Yugul ko və wab nung mang na na wap, Nə Yugul ko se nung və kyanga nung , mang na na kyanga.⁸Nə və na nung lə Yugul ko və bang na bi, mang na na bang. Nə və na nung lə Yugul ko və ngə nung kə nak. mang na na lə kə nak. Nə kə Yugul kovə yue si , mang na na na lə kika, Nə nung nali Yugul ko və lang nung yi, mang na na na lə ləu kika.⁹So gi və yidi vei u lə və lang nung gəng yiba nung ko mabō, mua nung kə malə suka kə yidi vei ye le nyin ya yidi zua kwin pip.¹⁰suka və nəg muri ya ngə muri lə zua kwin pip.¹¹Suka və nung, so gi ya muna si ya gəng, suka kə killing ya buab siya suka kə Muar ya wab na.¹²Ya deba si təilə ya suka və yue ngəma kə si, ya na muyəng dre və na yi ya nə ya yam na.¹³Ya gab lə zua nung nwu ya le kə ba nyi və yidi, yadei dra və na nung kə nak.¹⁴Ya ba malə ta le ko yiba ya nwu, ba malə tanı so gi a pə nung sini gəng.¹⁵A deba si təilə se le kə deba si təilə. A yell si mua se le kə yell sini.¹⁶Ya ulə nyigwa kwin si zua, so gi a ngəm suka kə pə ləu gəng, nyi a mua le ko ye se muri so gi a lang ləu mua le yick gəng.¹⁷So gi a kwa Yugul lə nung kə baka na gəng, Na nung kə nak nung legul pip.¹⁸Na mua buan buan a u se legul pip nung dra kə malə.¹⁹So a su vəm ləu mua gəng, nyin mə, A mang nung dra lə Muar.. ləm ni vəla vəm kə kəm, mə və kwa na, Muar gei.²⁰Nə Yugul ko yidi mua bō, na gəm ngəna nung tan. Nə na yidi myiki a nəgna. Nə a na ye nunv nwu, lang mua bā lua ləu na.²¹So gi nung kə baka wob ləu mua gəng. Bakong nyi a wob ləu lə nung kə baka lə nung kə nak.

Chapter 13

¹Mang ko woya pip nəg muri lə le kə muri. ləm suks muri ye bula yi na kə Muar ye muri ko ya lang Muar le kə bā ni. ²Bakog woya na iba muri nwu, na yiba nung warə kə Muar. lang ye le ko iba ni yue kwan ləu ni. ³Ye le kə muri le nung kə baka kəpə kə nung kə nakkəpə, bula lə le nung kə baka, mua yidi suka mua ka su le nung kə muri bō?. A na nung kə nak, lang mua yue nung kə nak na. ⁴Ləm suka na ziba kə Muar ta ya suka nung kə nak. lang nə a na nung kə kəpə ka su vələ , ləm na ziba kə Muar nyi na lack ye leko na nung kə baka. ⁵Bakong nyi, a lari na suka kə lack mua bula kəpə, Boni suka kə ləu nyiingwa mua.⁶Suka kong boni ya lari nung ləu sua, ləm ye le kə muri ni ziba lə Muar nwu ni na yi nung nwu vori pip. ⁷A kwa ko woya nung ko kə kəni, nung ləu sua lə yugul ko njng ləu sua kə kəna və su vei lə yugul ko ni su, vənəg muri.⁸So gi a mang zan lə yugul kwin ləu mua gəng. Bula və yidi zua, ləm na woya yidi nyin na, lang na mua nung warə nə. ⁹Nung wari, so gi a na ləu bi gəng, so a wob vei gəng, so a dī ning gəng, so a yidi nung lə yugul ko gəng, lang nə ta ye nung warə ko dei, ni gəm ni dre suka nwu pip." A yidi nyin mua ba ləu mua. ¹⁰Və yidi vei bənglə nyi na ye. Bakong və yidi vei nə nalə və mua nung war¹¹Suka nung nwu, A ira Far nə, Far və wuri mua nung lau na nə, ləm suka və yidi kə Muar bədi vei dd far ko vei bi muna lə nuasi. ¹²Vori fa və yilli nə, və səka vei fa və yilli nə, Bakong bi ba nung kə zil sua, nyi bi ba nung kə gabvei si bi. ¹³Bina nung nali kə nak, bəkə de Far dre və yidi bi ko və nu myi kəpə, so gi bi wo dte və na ləu bi gəng, ko və wolə ko bi mua ləu bi ye so bi dei yu ko səng sua gəng. ¹⁴Bakong, ya tua Muar se yuna le yongləu, so gi ya mang vei lə tualsi gəng, suka kə na deba si əilə na.

Chapter 14

¹Mua yugul ko si nanyim bō dre və bā nyi, So gi ya gei kwan ko nyim zang gəng.² Nə yugul dei si və ḥa nyim kə tang ko biya yugul ko se muna si tan bula york.³ So gi yugul ko tang nung pip səm yugul kong və tang ye. Bakong yugul ko və tang nung-pip ye so səm yugul ko və tang pip gəng. ləm Muar muna nə.⁴ Mua wo, mua gei kwan lə ziba lə yugul ko, bula si kə gub na na dei ko na yue, nyi ni mang na kə na dei.⁵Yugul ko yidi Far ko dei far ko. yugulbko yidi ye far pip kwin, mang ko woya yidi dre nyi na.⁶ Nə woya yidi fark na yidi suka kə Muar, Lang na nwu na tang nung na tang suka kə Muar,ləm na warə Muar, yugul ko yiba və tang nung na yiba və tang suka kə Muar, na ma na warə Muar.⁷Yugul ye dre bi u suka lə ləu na , Bako yugul ye bira suka ləu na.⁸ Nə bi sub, bi sub suka kə Muar. lang nə bi bira bi bira suka kə Muar, lang nə bi sub ko bi bira, bi kə Muar.⁹ Suka nwu le yongləu bira kə na wuri Mali suka kə na u lə Muar ye leko bira se ye ieko sub.¹⁰Langko mua məka mua gei kwan lə nyin mua?. Boni mua məka mua səm nyin mja..Bi pip vei bi dei və gei kwan lə Muar.¹¹ Lem ni vəla ,Bakong sub Muar gei si mə kə nua leng kə le və bā nua long na sua, Bako ko long kə liya və wab Muar.¹²Bakure, ko woya və gei nung nwu na nā lə Muar.¹³Boni nyi so gi bi gei kwan ləu zua gəng. Bakong, so gi bi yillə suka ko və gal bō zua gəng.¹⁴Ira nə, mə gei nung nwu dre dīn le yongləu yuri Muar, Nung ko ye bo njng kə baka ləu na lə na nā, bula yugul ko gei gyā nung mafō, njng kə na nung mafō.¹⁵Nə suka kə nung tang nyi mua banglə nyi, ya wuri dre və yidi zua yī so a wob vei suka nung tang mua gəng. yugul nwj le yongləu bira suka na¹⁶Bakong so a mang nung nwu a lang mua nung kə nak ni gei lə nung kə baka.¹⁷ Ləm və ləu zəri Muar suka nung tang ko və nu nung kəpə, nyi suka kə nung kə malə se və deba si təilə dre killing kə nak.¹⁸Nə woya wab yuri Muar nung dra nung nwu. nung kə malə si kə Muar se legul.¹⁹Bakong nyi bi dei və nung kə gəmləu ye nung ko və gəm bi si zua.²⁰So gi a duri nung nalə lə Muar suka nung tang vəng, ye nung pip nung kə mali nyi nung kə baka kə yugul ko tang, lang ba na və na nung kə baka.²¹Nung kə nak na tang york ba ko və nu myi.. ye nung ko ye nyim mua lang lə nung kə baka.²²Və bā nyi nwu mua se nə na, a bana dre mua se Muar, yugul kə nak yugul ko yiba ləu na sukanung nwu gab nua.²³Nə woya na gab ləu na kəpə, na wob ləu na. Nə nabtang, tang lang ta və ba nyimsi kəpə nung kə baka.

Chapter 15

¹Bakong bi le kong bi se saä bi ba na bi le ko sini nyim bō. so gi bi yidi lēu bō geng. ²Mang ko woyabyidi nyin na suka kē malə, suka kē na mēg na.³Lēm le yonglēu yidi lēu na kēpə, Bula makong ni vēla, nung si lebko nwudal ya yuelə lēu mə. ⁴Ko biya nēg ni vēla suka vē lag bi bakure ta vē nyim nyi se vē ba na bi kē suka kē Muar bi yue si kē nyim.⁵Bakong nyin Muar kē nyimI se kē bang na bi nēg bi lēu nyigwa kwin si zua ba kē yuna le yonglēu. ⁶Nē na nung nwu suka kē lē nyigwa kwin se nua kwin ya wapMuar se tabi yuri Muar le yongleōu. ⁷Langko yabmuza zua bākong nwu le yonglēu mua bi, ta vē wab Muar.⁸Lem gei mē le yonglēu, ba na lē ziba kē kēb nua zue nwu kē gonga kē Muar suka kē kēu lēu suka nwu ni gab nua lē ye tabi.⁹Suka kē ye leko ira na kēpə mua siri Muar suka lang nung yi na. Bakong, mua bako ni vēla, bakong mē nēg muri dre leko ira Muar kēpə kē wab dīn mua.¹⁰Bakong ni gei, ya deba si tēilē ya lko ya ira Muar kēpə se lgul na.¹¹Bakong ya wab Muar, ya leko ya ira na kēpə, mang ye legul pip wab na.¹²Bakong Ishaya gei, yugul ko dei dazə kē Jesse yugul nwu vē ulē le gab ye leko ira Muar kēpə, ye le ko ira Muar kēpə ba nyi ni sini.¹³Bakong nyi Muar kē nēg ya vē deba si tēilē se vē ngēma dre vē bā nyi, suka kē ya u dre nyimsi, ta kē killing kē nak.¹⁴Mē lē lēu mē bōni mē gal bō suka mua nyin mē, mē gab nua nē mua bōni a gab nua nung kē nak, yidi vē se vē ira nung pip. ira nē mē ya gei suka lē zua.¹⁵Mē vēla nung nwu, lē muri ta ya suka ye nung ko kē ya ngēma suka vē ngē nung nwu Muar ngēmi.¹⁶Vē ngē nung nwu a gya ulē ziba kē le yonglēu nwu na tum ta le ko ira Muar kēpə, kē ni ngē bā gubvē gei suka kē Muar. mē na kong suka kē vē ngē nung leko ira Muar kēpə, yē vē muri na kē Muar, nyim killing kē nak sini.¹⁷Bakong nyi vē se tēilē mē dre kē yue le yonglēu se ye nung kē Muar.¹⁸Mē mang vē gei suka nung ko ye, bula yue nung nwu Muar na ta mē suka kē leko ira Muar kēpə ira na. ye nung nwu ye nung ko na suka kē suka na se vē nung.¹⁹Ta vē na nung fēm lēu, se saä kē killing kē nak. bakure suka kē wuri Jerusalem. se liya pip tura ta Illyricum mē pē suka kē le yonglēu.²⁰Nung dīra nwu, mē yidi vē gei suka kē Muar, nyim vē ko ni ira le yonglēu se dīn na kēpə, lēm suka kē gi mang nung lēu nung mēyi lē yugul ko geng.²¹Bakong ni vēla nwu, lē ye ko ngē na nung kēpə yi ni lang ma ye leko lari kēpə ni ira.²²Bakure, mē ma ni yiba vē bolə kpngali vē yi ta mua,²³Langko lē ko mē ye se vei vei nwu, lang ta mē tura nē dre sal ko mē yidi vē yi ta mua.²⁴So far ko kē liya ta Spain, mā bā nyi se vē lang ya nung dīra kē ya bā mē ta nung lē na ya. malli mē deba si tailē vē ulē se ya.²⁵Lēkong mē ta Jerusalem ta vē wab ye le kē bā nyi.²⁶Lēmi nung nali kē nak kē le kē Masedonia se Achia suka kē ni gabnung suka le kē na yi dre le kē bā nyi nwu dre Jerusalem.²⁷Bakure, vē deba si tēilē ni, bakong ni le zan ni nē ye leko ira Muar kēpə gab ni nung kē dre killing ni, Ni ma nung ko ni gab ni nung ko kē sini.²⁸Bakong, Nē kēu lēu nung nwu mē nali kong ira ni mua nung pip fa nē, lang mē ta Spain ta lang ya nung dīra.²⁹Ira nē, nē ya nē lang mē yi ta mua dre nung kē nak lē le yonglēu.³⁰Mē yam ya, ye nyin mē, ta kē Muar yuna le yonglēu. ta vē yidi vei kē killing kē nak, yana nung bi zua se mē dre vē yam Mua suka mē.³¹Ya yam Muar ya dī na leko lari vei bō dre Judia, suka kē ni mua nung nalə mē Jerusalem. suka le kē bā nyi.³²Ya yam ya, yi ta ya dre si tailē ta vē yidi kē Muar, bakong mē se ya bi yue ngēma.³³Muar kē nak wo se ya pip dei bakure.

Chapter 16

¹Mə mang nua nung kə Phoebe nyi bi kə ləse nwu lə le zība tura kə wab Muar dre Cenchrea. ²Suka ko a mua na dre kə Muar, A na nung nwu nung d̄ra kə nak ye le kə bā nyi a dei sina dre nung biya pip na yidi na mua, ləmi na lə ləu na, na yong ye legul lə kongali, se mə boni.³A gom Priscilla se Aquila ye du nung tum mə dre le yongləu. Nwu suka ngəma mə ni ngə ləu ni.⁴ Mə wuri ni. lancko mə bula kəpə, nyim pip ye le tura və wab Muar ye le kong ira Muar kəpə.⁵ A gum ye le kə wab Muar nwu dazə ni, Gum Epaenetusyugul yidi mə, nwu lə yugul kə nuasi dre Asia nwu mua le yongləu,⁶Gum Maryamu,nwu na nā nung nalə kə nyim suka ya. ⁷Gum Andronicus se Junias, ye nyin mə, se du mə dre və səb vei, Ni ira ni dre ye le nua tum, nwu ni yong mə si dre və mua le yongləu.⁸Gum Ampilatus, le yidi mə dre kə Muar.⁹Gum Urbanus le na nung nalə sevbi dre kə le yongləu,se Stachys le yidi mə.¹⁰Gum Apelles, yugul ko ni gab na dre le yongləu, gum ye le ko ngə se dazə ləAristobulus. ¹¹Gum Herodion, le zə mə,Gum ye le dazə lə Narussus, ye le ko dre və wab Muar.¹²Gum Tryphaena, se Tryphosa nwu na nung nalə kə nyim dre nə Muar. Gum Persis le yidi vei,yugul na nung nalə kə kpgali si kə Muar.¹³Gum Rufus, sari və kə Muar sə nā nasi kə kəm. ¹⁴Gum Asyncritus , Philigon, Herms, Patrobos, Hemas se ye nyin ni nwu se ni.¹⁵Gum Philologus se Judia, Nereus se nyin na kə ləse se Olympas, se ye le kə bā nyi pip ngə seni.¹⁶ Gum zua ya dre killing kə nak.ye le kə wab Muar pip gum ya dre d̄in kə le yongləu.¹⁷Mə Yam ya ye nyin mə, ya ngəm suka le ko və yidi və gab dre zua se və bā və gal bō. Ni d̄i dre nung kyanga nwu ya kyanga nə, ya ko tani. ¹⁸Ye legul ,bako ni wab le yongləu ye. Ni wab da fu ni, suka nua ni kə təil . ni dam legul ko ira nung kəpə.¹⁹Suka və na nung kə nak ya ta ko liya pip,Mə deba si taila suka ya, langko mə yidi ya yik ləu nung kə malə, nyi ya ira nung bō ləu nung lə baka. ²⁰Muar le nung kə nak və tam mumkulum da bō mua ta tura ye.²¹Timotawa du nung nalə mə, gum mua se Lucius, Jason, se Sosipater le zə mə. ²²Tertius, nwu vəla nung nwu, gum mua dre kə Muar.²³Gayus nwu mua mə lə lewarəna, se le kə wab Muar pip. gum mua . Erastus le kə bā nung kurba ləu sua, gum mua se Quarantus nyin na. ²⁴Və muna se vei lə yuri Muar le yongləu bi mua na si ya pip dei bəkure.²⁵Bakong mui kə kəna nwu na bā vei mab ya, ya dei ta d̄ra kə suka mə se və gei suka kə le yongləu, bəkə ye nung kə mura ko ni murisal lə tura. ²⁶Leko ni d̄illə nə ta və vəla nung lekə lang vei ni ira lau gwam pip, ta və warı nung kə Muar suka ni gei nuasuka kə bā nyi.²⁷Sə kə yikkə kə Muar, tākə Yesu Leyongləu, malī ulə kəna ləkəding.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Mə Bulus, Yesu leyongləu lūmə kə ulə lenuatum na tā kə vəgab kə Muar se nyinbi Sostins. ²Vəla nuatum ngələ le muatā kə Muar ləusua Korinti nə, le ko Yesu leyongləu zuab ni nwu ni lu ni kəni ulə lenənak. Bi vəla bonni bi ngələ ye leko nwu kə lū d̄in kə yesu laya pip, Muar ni se kəbə. ³Vəbangnābī se təma kə Tābi Muar se Yesu leyongləu u se ya.⁴Mə warə Muar mə far nwu pip suka ya, lə suka təma kə Muar nwu Yesu leyongləu ngə ya. ⁵Na ngə ye nung ləkpngali nungdra kə ləya pip, dre və geisuka se və iranung pip. ⁶Mua yenug nwu mi gei ləukə Yesu ya muanadə ləkənak.⁷Bonni nyi, ya nayi kə nung kə ngələ vei dre killing ye, mua nung ya sər və yilə kə Yesu leyongləu.⁸ Na nyimsə ya bonni hā ta kə vəsuak nua kə ləugwam, suka kəni lang nugkəbaka ya gəng dāfar kə yilə kə Ledāzə bi Yesu leyongləu. ⁹Muar le kənak, nwu na lūya na talə və gəmzuə kə ye le nākə yuna, Yesu leyongləu Ledāzəbi.¹⁰Ləko mə gei ya də ye nyinmə tākə d̄in kə Ledāzəbi Yesu leyongləubl, Nə ya pip ya gab nyi, ya gab nung nādre ya gəng, mə ba ya mə ya wozua ləunyigwa kwin, se nughnalə ya kwin. ¹¹Ni gei mə də gberen kəya, ye nyinmə, tākə lenākə Kuluwi agya ləuya gabzua nə.¹²Mə gei mə: nung nwu ko woya dre ya ləkə gei agya, "Mə le nakə Bulus," ko "mə lenākə Apollos,"Ko mə lenākə leyongləu." ¹³Ni gabdre kə leyongləu nəuya? Lang ni pē Bulus gwa kab suka ya nəuya?¹⁴Warə Muar nə nwu wolmyi lə yugul ko dre kəbə, bəla Kirisbus bā lə Gayus. ¹⁵Nung nwu bən, so gi yugul ko gei agya ni wolya myi dre kə d̄in mə gəng. ¹⁶(Wolmyi lə legul dāzəkə Stephanas. Mal kure nyi ira mə wol yugul ko nəuya kəbə.)¹⁷Ləmmi yukə Muar tum mə agya yi wolmei ləvei kəbə tən nyi gya yə gei nuatumə ni. Na tum mə agya yə gei suka ni lə və iranung kə yugul kə billing kəbə, suka gi kap pe leyongləubhue sābō nə¹⁸Ləmmi nuatum suka kab pe Yesu ulə nua nungləu sə ye leko kə bəra ləu. Tən nyi dre kə ye leko Muar kə yong ni,, nyi murə kə Muar. ¹⁹Ləmmi ni vəla agya, "Mə durə nungira kə ye le yikə. Mə lubə və iranung kə ye le iranung."²⁰Le yikkə ləya? Le iranung ləya? Le nyimnua kə dāgwam nwu ləya? Muar bina nung ira kə ləugwam nwu lə nungləu kəbəya?²¹Ləugwam nwu dre kə yikkə na ira Muar kəbə, kə təma ləunyi kə Muar nyi tākə vəgei suka kə Muar dre nua gya-gya na kəna soplə ye leko bākənak səna.²²Ye Leyahuda kə dei bi və nanung kə fəmləu, ye Leheleni kə dei kəni və yikkə.²³Langku bi gei kəbə nuatum ləu vəwob yukə Muar, tal nung lakbibə Leyahuda se Leheleni və gei nua gya-gya.²⁴Langku ye leko Muar lū ni nwu, ye Leyahuda se Legirkə, bi gei suka kə Leyongləu

mua nyimmə se yikkə kə Muar.²⁵ Ləmmi və na sula kə Muar dā yikkə ke legul nə, lang səmuna kə Muar nyim dā sənyimmə legul nə.²⁶ Ya lang və lū ya, ya ye lenyin. Legul ləkkpngali ye le laugub kəbə. Legul dre ya ləkpngali ye se nyilkə. Ye legul lə kpngali ye se vəsurə kənak.²⁷ Langku Muar sarə ye nungkəbaka ləugwam kə ngə səkəulə lə le yikkə. Muar sarə nungko nyimbo ləugwam kə ngə səkəulə lə nungkənyimmə.²⁸ Muar sarə nungko ni səmmi ləugwam. Ha ma na sarə ye nung ko ni pəi və nungko kəbə kəna səm lə ye nungko ni pə lə nungkənak.²⁹ Na na nung nwu suka kə yugul ko yue lum və pə ləuna sī na gəng.³⁰ Suka nung nwu Muar na nwu, ləko ya dre kə Yesu leyonglə, nwu u bi də lə yikkə ta kə Muar. Na ulə nungkənak bi, malə bi, se və yongləubi.³¹ Muanung bon suka kə Muar gei gyā, "Yugul ko və pə ləu nyi na pələu na dre cīn kə Ledāzə."

Chapter 2

¹ətəu yi tā ya ye nyinmə, yə se və ira vəgei suka ko nungira dre kə və gei suka kənak nwu vəmuara ləukə Muar kəbə. ² Ləmmi mə yidī kə ira nung kəbə vorə nwu mə se ya ləu, bəla Yesu Leypngləu lang nā ni pena gwa kap.³ Mə dre ya se səmuna, se səvələ lang se səmə ləkə gbebzuə. ⁴Nuatum mə se nungsuka nwu mə gei ya nwu suka dəmvei lə yikkə kəbə. Tən nyi, ni nanung dre killing kənak se nyimmə na,⁵ suka kə və bā kənak ya u dre nung yikkə kə ye legul gəng, langku nyi dre nyimmə kə Muar⁶əko bi gei və iranung dre le kə era. və iranung kə ləugwam nwu kəbə, ko le kə nagub kə dāgwam nwu kəbə, nwu kə bira ləu. ⁷Tən nyi bi geisuka nungira kə Muar dre kə gwanga kə vəmuara, se nungira kə vəmuara nwu Muar yə ilə dāgwam nwu suka murə bi.⁸ Legub ko ye se kəkwin dagwam nwu, ira yikkə nwu, ləmmi ko ni ira vətəu nə nyi lang ni pe Ledāzə kə murə kəbə. ⁹Lang mua nung nwu ni vəla agya, "Ye nung ko nwu nung lang kəbə, Buasue larə kəbə. Ye nung nwu Muar mara lə ye le ko kə nasukana."¹⁰ Ye nung nwu Muar dələ bi lə tā kə killing na. Lemmi killing na kə dei və nung pip, ko du ye suka kə Muar nwu muara səni ləu. ¹¹Wotən ira nung nwu nyinna kə ngəmmi ləunyigwa na dəya se killing kə yugul lə nāna kəbəya? Bakure nyi yugul ko ye ira suka kə Muar nwu muara səna bəla killing kənak.¹² Bi kəbi bi mua killing kə ləugwam nwu kəbə, bəla killing kənak kə Muar, suka kəbi ira ye nung nwu ni ngəbi tuko. ¹³Bi geisuka ləu kəye nung nwu lə sua nwu yikkə kə yugul bəan kə kyanga bo, nwu killing kənak kə kyanga bi. Killing kə Muar kə dələ nungsuka kə dre killing kənak bələ yikkə kə dre killing.¹⁴ Yugul ko ye se killing kənak sena na bəan na mua ye nung ko lə nung kə killing kə Muar bo, ləmmi ni nungkətuko səna, Na bəan və ira ni bo ləmmi ni muara ni dre kə killing kenak. ¹⁵Yugul ko se killingkənak kə na kwan lə ye nung pip, nyi ni kəni ni bəan və nāna kwan ye. ¹⁶"Wo kə bəan kə ira ləunyigwa kə Ledāzə, nyi kəna geina nungkənaliya?" Langku bi də se ləunyigwa kə Leyongləu.

Chapter 3

¹Məkəm, ye nyinmə, ɓuan və gei ya suka mua ye leko dre killingkənak nwu kəbə, tənnyi mə gei ya suka ba leko dre kə tualsə, mua ye lemong kə nyang dre kə Leyengləu. ²Mə mera ya lə mimi yira, nungtang kə nyimmə kəbə, ləm ya ɓuan və tangna kəbə; ko gigeu nwu yira ya pei kəbə.³uka yira ya dre kika ya kə vətəu. Nə ya yibazua se nyimzang də nādre ya, yiram nyi lang ya u ulə dre tualsə se dre kika kə Yugul kə ɓilling kəbəya? ⁴Yugul ko gei agya, "Mə kə Bulus." Yugul ko gei agya, "Mə kə Apolos." Nyi yiram ya pə kika kə lugul kəbəya? ⁵Wotən lə Apolos, langku wotən lə Bulus? Bang ni zəba tuko nwu səni ya yue vəbākənak, kowoya Muar ngəna nungnalə zəka lə səna.⁶Mə lekə bəri. Apolos lekəu myiki. Muar kəna lemurə nalə. ⁷Bonni nyi lebəri se lekəu məki səri ni nungko kəbə, bəla Muar nwu kə murə nalə nwu.⁸Ləko lebəri se lekəu məkie səri ni kwin pip, kowoya kə mua nuakambona zəka lə sə nungnalə na. ⁹Ləmmi bi dū nungnalə kə Muar. Yā lə yū kə Muar, lang nungməi na boni. ¹⁰Ta kə vəbangnābī nwu Muar ngəmi yə ulə lenungməi kənak. bā yengtura nyi lang Yugul ko ləkə məinung ləuwi. Tən nyi kowoya mua kikana sə lok nungməi nwu na məi ləuwi. ¹¹Ləmmi lebā yengtura ko ye ləkwinni se kə ko ni tua dəng nwu, nang lə, Yesu leyengləu.¹²Ləko nə Yugul ko wurə lə nungməi ləu yengtura nwu lə zinariya, azurfa, talkənak, ko kab, ko kā kə koilə, ko krang,¹³ lang nungnalə na kə digwam, ləm yummə kə dāfar kə dīlənalə. Bī kə dīlə nunglua. Lua kə dəba lok nungnalə kə kowoya pip.¹⁴Nə nungnalə kə woya u də nə nyi, lang na mua nuakambona;¹⁵langku nə nungnalə kə woya suen nə myi, lang na yue nuakambo na ye, nə na lələuna na soppi nyi, langmua lugul ko lua vab na ləu.¹⁶Ya ira kəbə ya turawabmuar nwu killing kə Muar kə uli dre ya kəbəya?¹⁷Nə Yugul ko banglə turawabmuar lang Muar kə banglə na bonni. Ləmmi turawabmuarri və kənak, yā lə tura kə Muarri.¹⁸So gi Yugul ko dəm ləuna gəng, nə Yugul ko dre ya agya ni leyikkə dāgwam nwu nə nyi, na pə ləuna lə "lesula" da nwuni kəna ulə leyikkə.¹⁹Ləmmi yikkə kə ləugwam nwu ulə sula səkə Muar. Ləmmi ni vəla agya, "Na mua ye leyikkə dre yikkə ni."²⁰Langku bonni ko a,"Muar ira və ngəmsuka kəye leyikkə nungkə tuko."²¹Ləu kə lum nwu, so Yugul pə ləuna səkə Yugul kə ɓilling gəng ləm ye nung pip kə kəya,²²ko kə Bulus, ko kə Apollos, ko kə Kefas, ko ləugwam, ko ngəma, ko ɓua, ko ye nung kə gigeu, ko ye nungkə yili. Ye nung pip kə kəya,²³lang ya Kə leyengləu, Leyengləu kəna kə Muar.

Chapter 4

¹Dugi ƀon ni pə bi, ba ye lenungnalə kə Leyongləu se ye lekə muana sə suka kə Muar kənak nwu vəmuara nwu səna ləu. ²Ləko nung nwu ni yidi sə le muanāsə nungnalə kə Muar nyi ni ulə lekənak. ³Lə suka kə kəm nyi nung kə nyang nungmə kə ya twa mə lə kwan, ko turakwan kə lugul. Ləmmi mə ma twa ləumə lə kwan kəbə. ⁴Ko nungkəbaka mə dəya ira kəbə, langku ƀon nwu nyi agya mə lekənakka kəbə. Ledāzə lekə na mə kwan⁵Bonni nyi so ya dak və gei kwan ləukə yugul ləzəmmi gəng, se lə vəyəli kə Yesu. Na dīlə ye nung kə vəmuara dre zil kəna aña ye nung ləunyigwa, kəni lang. Kowoya kə mua nuakambo na nā kə Muar. ⁶Ləko ƀon, ye nyinmə, pə ye nungfra nwu lə ləumə se Apollos suka ya, suka nyi kəya kyanga səbi nungsuka nwu ni geiyi a, "So a duavei sə nung nwu ni vəla nwu gəng," Nung ƀon nwu suka kə yugul ko pə ləuna lə suka kə yugul kəna mang yugul ko gəng. ⁷Ləmmi wo kə lang ya ləkwinni se ye lekoya? Be mua se nanang nwu ni nga na tuko kəbəya? Nə ni nga tuko, maka kə mua pə ləumua mua ni nga ngə kəbəya?⁸Ya fāvə mua ye nung nwu ya yidi nə! ya fāvə yue nungzə nə! ya zābi və nagub - nwu ləkwin sə bi ləu! mə yidi dugi ya nagub, nyi kəbi na murə se ya. ⁹Ləmmi lēkō Muar bā bi lə ye lenuatumna lekə suaktā tāzua mua legul twa gyuara se langmua leləbei ko ni kəp ni kwan-ħua ləu. Bi ulə nungkəlang sə ləugwam - sə lenuatum kə Muar ləuyilə, lang sə legul kə billing. ¹⁰pə bi lə lesula suka kə leyongləu, ya kiya leyikkə dre kə leyongləu. Bi kəbi bi muna, langku ya kliya ya nyim. Ni ngəya kəya murə, bi kəbi ni ngəbi murə bo. ¹¹Ko luko ƀon nwu gom se dəri kə səbi, bi tua tranung səbi, ni gbeb bi lənyigwa, se ƀonni zəbi ye. ¹²Bi nanungnalə nyimdə, bi nali lənābi. Nə ni dal bi, lang bi bānimam tāni. Nə ni nabi lə yī, lang zəbi nyim nyī bi. ¹³Nə ni geisə bi lang bi vəla nī lə ħulək kənak. Bi bina tālə ləuvərə kə ləugwam nwu legul səm dā nung pip. ¹⁴Vəla ye nung nwu suna ngə ya səkəulə kəbə, sukā kə map ya mua ye lemong mə kobmə nasuka ni nwu. ¹⁵Ko du kə ya də se leko nwu u mua nua ye tayya ləu ni fāsob-ħua-fārab-ili-sop dre kə leyongləu ma, ni kpnga bo. Ləmmi ulə tayya dre kə Yesu leyongləu tā kə¹⁶ nuasukakəteilə. Ləku mə Yam ya ya u lə lekə kyanga səmə. ¹⁷Ləu kə lum nwu nanung tum ya Timoti yunung mə le bākənak dre Ledāzə. Yina yəu ya nyi sə kə ye dra mə dre kə leyongləu, muanung nwu mə kyanga ni ko ləya pip, se turawabmuar ləya pip. ¹⁸Ləko leko dre ya bina lə ye lepələu, ni nanung mua tən mə ta taya ye ləu. ¹⁹Mə yə tāya ləzəmmi nwu na Ledāzərri gab ləu. Nyi lang yə mə ira bəla suka və pələuni kəbə, se nyimmə ni ƀonni. ²⁰Ləmmi Dāzənagub kə Muar u lə nung ka gei lənuua tuko kəbə bula dre kə nyimmə na. ²¹Bə ya yidiya? Yə tā ya lə kappa ko ləvə nasukavei dre killing kə nanung ləu likaya?

Chapter 5

¹Bi larə nua və na ləubi dreya lok və na ləubi ko ma ye dre lesak ləu, ha ma Yugul ko kə lau se sekə tanna. ²Lang nə ya pə ləu ya! Tən nyi ya delle boyā? Yugul nwu na nung nwu rub kə ya dfinalə dreya. ³Ləmmi, ko mə ye se ya dre kə sə nyi mə se ya dre kə killing, fa və tua Yugulli ləkwan nə, mua nung nwu langmua mə vei ləu. ⁴Nə ya gəmzua dre din kə Ledazəbi Yesu, lang killing mə də vei bonni dre zil kə Ledazəbi Yesu, nyi fa və ta Yuguli ləkwan nə. ⁵Na nung nwu bon nyikə ngəna nākə munkullum durə suabsəna kə sə suka kə kiling na sop dafar kə Ledazə. ⁶Və pə ləu mābo, yiram ya ira kəbə, yisti ləkənyan lang pə sə zukufrog pipya? ⁷Ya ilə yisti kə korə səya sukā kə ya ulə zukufrog kəfū ko yisti ye səri ləu. Ləm Leyongləu, yubangambī, ni fa və fānalə nuasuka nə. ⁸Boni nyi ya yə yibī na zəwari dəbaləuzə, lə yisti kə korə kəbə, nuavə ye yisti kə log kika kəbaka se vənanyigwa kəbaka. Tənnyi bi na ya minbang dəħaləuzəri lə zukufrog ko yisti ye səri, kə ko ləkənak se gwanga. ⁹Vəla ya dre drəngwol mə so ya wo ləuya ləzua se ye lekə na ləubī gəng. ¹⁰Mə gei ye legul lekə na nungkəbaka ləugwam nwu kəbə, ko ye lemilo, lekə na nyunga, ko ye lewab kundful, vəmang dra ke nungkəbaka nwu nanung ləvə mang dra kə ləugwam. ¹¹Ləko mə vəla ya də, suka kəya woləuya ləzua se Yugul ko ni lüna lə lenyin nyiku nəna na ləubī, ko milo, ko vəwab kundful, ko vədalvei, ko vənumin, ko vəna nyunga gəng. Sogi ya tangnung se lok legul nwu gəng. ¹²Mə na baka kə nakwan lə ye leko lekə bākənak kəbəya? Tən nyi ya ya nakwan lə leko lekə bākənak kəbəya? ¹³Ye leko ye drebi nwu nyi Muar kə nani kwan. "Ya ilə Yugul kə baka nwu dre ya."

Chapter 6

¹Nə lugul ko dreya nādrena se nyimua teiбо, nyi na ta gbebnuana lə səkə lenakwan kə ləugwam, nyi səkə ye lekəbākənak kəbəya? ²Yiram ya ira kəbə vei ye lekəbakənak kə na kwan lə ləugwamma? Kənə ʃakure, ya ya nakwan lə legul ləugwam, nyi lang ya ʃuan vəta nādre suka kətuab yeya? ³Ya ira kəbə vei bi na kwan lə ye lenuaum kə Muar ləuyiləya? Tā lo lə ye suka dāgwam nwuya? ⁴Nə ya ʃuan vənakwan ləu və ulə kəzə də nyikə, maka kə ya talə kwan lə səkə lok ye leko ye bizua se ya turawabmuarra?. ⁵Gei bon kə səkəoulə naya. Yiram leyikkə ye dreya nwu kə ʃuan və sam suka nādre ke lenyinna? ⁶Mua ʃakə zə lang lebākənak ko ta gbebnuia ləukə nyinna, səkə lenakwan ko ira Muar kəbə! Nə suka kənak kəna nyi vəgbenua ləuzua ya le muatā kə Muar mābo. Maka nyi kə ya kəu suka ləta boyā? Maka nyi kə ya mang ni fam ya boyā? ⁸Ya ma ya na nungkəbaka səke leko lang ya fam ye leko də nwu ni ye nyinya! ⁹Ya ira kəbə ye lenungkəbaka kə yue və ta zəkə Muar yeya? Sogi ni dəm ya gəng. Və na ləubī, və wabkundul, ledei ye sē ke legul, leləbei lekə ləuləzua, se ye lese lekə ləu ləzua. Levani, ¹⁰ledfinung-nung, ye lenumin, ye legamnuavei, ye le na nyunga, - dre ni ye kə yue və ulə dāzəkə Muar. ¹¹Nanungngi na ye leko dreya ʃako, Ya kiya ni zuab ya nə, ya ulə lekənak ta kə Muar dre dinkə Ledāzəbi Yesu Leyongləu səkə killing kə Muar. ¹²"Bəya pip nungwarə mə kəbə," langku nung pip nungkənak kəbə. "Bə ya pip nungwarə mə kəbə," langku mə ulə lezəba sə lugul ko dre ni kəbə. ¹³"Nungtang suka dāfu, lang dāfu suka nungtang," Muar pəni pip lə nungko kəbə. Ni map səbī suka na ləubī kəbə. Tənnyi səbī suka kə Ledāzə, lang Ledāzə suka kə sə ʃonni. ¹⁴Muar nwu wurə lə Ledāzə nwu lang vei na wurə ləbī ʃonni takə nyimmə na. ¹⁵Yiram ya ira səya nwu dre kə suabsə kə leyongləu kəbəya? Nyi pə səkə leyongləu mə woləzua se səkə lekilakiya? Ko kə tuab kə nali ye! ¹⁶Yiram ya ira kəbəya nə woya wosəna ləzua se lekilaki lang səni u kwin kəbəya? Bako drəngwol kə Muar gei, "ya ləkə rab ya ulə səkə kwinni." ¹⁷Nə woya u dre kə Ledāzə lang na u killing kwin sena nə. ¹⁸Ya mang və na ləubī! Ta ye nungkəbaka nwu yugul kə nali pip lə səna kəbə, lena ləubī kəna kə na nungkəbaka la səna ¹⁹Ya ira kəbə səya nang lə və ulə kə killing kənak, nwu u səya nwu, ya yue nākə Muar ya? ya ira kəbə gullum səmuia kəkwa kəbəya? ²⁰Ləm ni deb ya, deb lə yilī. Bon nwu nyi ya ngə murə lə Muar ləsəya.

Chapter 7

¹Luko ləu kə ye suka nwu ya vəla mi ləsuka: "Mading kə ləbei u tuko zua ləse gəng."² Langku suka və songlə nungkəbaka mua və lau se ləse tuko nyi, ko ləbei kə ləya zua ləse kə ləuna, lang ləse bonni zua ləbei kə ləuna.
³Ləbei ngə vəlau lə sena, lang ləse bonni ngə vəlau lə beina.⁴ Ləse leləu kə səna kəbə bəla ləbeiyi, lang ləbəi leləu kə səna kəbə bəla ləsē.⁵ So ya bī ləzua gəng. Se nə ya gei ləuzua dāfar ko nə ya yidi və uli tuko da. Ya na bako suka kə ya ngə ləuya səvə yam Muar. Nyi kə ya yə yiya wozua ko, suka gi munkullum kira ya tākə və mualəuya bo nə.⁶ Geisuka nwu kə gublə sueya nyi mə rub kə ya na kəbə.⁷ Mə yidi dəgi kowoya ba mə. Basua ku kowoya pip se lok nunggələ nwu Muar ngəna ləu, nwu kə yugul ko kə konwu, lang kə yugul ko kə wuli.⁸ Səke leko zua ləse kəbə se ye lesezəwa mə gei mə mading dəgi ni u tuko sogi ni na zuarə gəng bəkə kəm nwu ulə ləu.⁹ Langku nə ni əuan ni mualəuni ye nyi, ni na zuarə. Ləmmi vənazuari mading ləu kə vəna ləubī ləgya-gya¹⁰ Ləko mə zanvei ləu lekə na zuarə - mə kəbə, nyi Ledāzə - so ləse gab zuarə se beina gəng,¹¹ (langku nə na gab zuarə se beina nə nyi, na u tuko na zuazə ko gəng nə kəbə nyi na mua bikə beina) - se ləbei bonni so gi mangnā lə sena gəng.¹² Ta ye legul pip mə gei mə - Mə, Ledāzə kəbə - nə lenyin ko yue ləse ko lekə bākənak kəbə, nə na gab və uli sena nyi, na mangna nā gəng.¹³ Lang nə ləse ko zua ləbei ko lekə bākənak kəbə, nə na gab və uli sena nyi, so gi na gab zuarə sena gəng.¹⁴ Ləmmi kə ləbei ko bākənak kəbə yə ulə kənak tākə sena, lang nə ləse ko bākənak kəbə bonni yə ulə kənak tākə beina. Nə kəbə lang ye lemong ya kə ulə lekə bəka, nyiku tən ni lekənak.¹⁵ Lang nə lezuarə ko lekə bākənak kəbə gabzuarə nə nyi, ya mangna nata. Dre ke suka bako nwu ləbei se ləse lekə bākənak kwan zuarə kə muani ye.
¹⁶Ləm Muar lübi kəbi ulə teilī bizua. a ira ləbə, ləse, leko kə yong beinaya? Ko a ira ləbə, ləbeiyi, kə yong senaya?¹⁷ Teimua kowoya pip u-ulə ko Ledāzə geina də mua bako Muar lūna ləu. Nung lə zanvei mə mə geiyi dre ye turawabmuar pip.¹⁸ Ni kəbə nuazue kə wonə nwuni kəni lūna yəna bākənakka? Nə bonnyi so na dei və uli ba kə leko kəbnuazue kəbə gəng. Yugul ko də muata kə Muar na kəbə nuazue na kəbəya? So na dei və kəbnuazue na gəng.¹⁹ Ləmmi vəkəbnuazue se və mang tuko nungko kəbə. Nung nwu ni yidi nyi a mua ye nungwarə kə Muar.
²⁰Ko mua woya a u ləu vəlūvei nwu Muar lū mua lələu.²¹ Muar lūvəmuu lang mua lezəbaya? So a dəum kure gəng. Nə mua əuan və ulə kə ləumua, nyi lang a deivei ka yue.²² Yugul ko Ledāzə lūna mua zəba na zəba kəbə səkə Ledāzə. Bonni yugul ko ni lūna na zəba kəbə, nyi na zəba kə Leyongləu.²³ Ni debyadəb lə yili, so ya ulə zəba legul gəng.²⁴ Ye nyinmə ko nə vəuləkə ləya bi dre nwuni kə lū bi yibi bākənak nyi, lang bi u ya ba ko nwu.²⁵ ko suka ye leko dəba vəzuazə kəbə nwu, mua nungwarə səkə Muar kəbə. Langku mə gei ya suka ko lə ləukəm tā kə yugul ko Ledāzə lang nungyīna nyi na yugul kənak.²⁶ Bon nyi, mə langngi mading kə lugul u nungna tuko, suka nunkəbaka nwu və yili ləu.²⁷ Nə bəlzuarə dulmua nyi so a dei vəkəbbi gəng. Mua ye se ləseyə? So a deivə zua ləse gəng.²⁸ Langku na zua ləse nyi a na nungkəbaka kəbə, langku nə yukələse nə zuazə nə nyi na nungkəbaka kəbə. Yibalədra ye leko nazuarə nwu ta dre lok vənayī dagwam nwu ləkpngalī, mə yidi vəyong ya dreni.²⁹ Langku mə ge ya nung nwu ye nyinmə: vei bāgabnə. Gigeu nwu se kə sī, ye leko se ləse lang ni u langmua ni ye se ləse.³⁰ Ye leko kə elle nwu ni u langmua ni ellē ye, se leko kə dəba teilə nwu ni u langmua ni dəba teilə ye, lang ye leko kə debnung nwu ni u lang mua nung ye nāni ləu;³¹ ye leko kə dəba teilə ləugwam nwu ni u langmua yira ni yue ləugwammi pip kəbə. Ləmmi ləugwammi dre kə gigeu nwu kə fā-fā.³² Mə yidi ya dī dre vədfumsuka. Ləbei ko zua ləse kəbə kə nasuka ye nung kə Ledāzə, kəna ngəna səteilə.³³ Ləbei zuarə kəna kə nakəna suka ke nung ləugwam, kəna ngə səteilə lə sena -³⁴ kika na vəgabzua. Ye lese ko zuazə kəbə se le mongsē kə bā kika na səvə na nungnalə kə Ledāzə, kəni ulə kənak səna se kilingni. Ləsezuarə kə bā kika na sə nungləugwam, kika ni və na nungkənak suka kəna teilə səkə beina.³⁵ Mə gei ya suka nwu kə yong ya, suka kə banglə ya kəbə. Mə gei ya sukakənak suka kə ya ba kika ya vəwab Muar nung ko banglə ya gəng.³⁶ Nə woya kə ngəm a ni lang yukələse dāzəna mabo - nə sal kə yukələse dəua sal və zuazə nyi rub kə na na bəkure - na na nung ko na yidi. Na na nungkəbaka kəbə. Nyi ni zuazə.³⁷ Langku nə na nyim ləunyigwana, nwu nə ni bāna ləsā mua nung nwu dāfuna pə kəbə, nə na gei ləunyigwana na ani ngə yukələse ni vəzuarə bo, nyi na na mādīng.³⁸ Lang nə yugul ko ngə yukələsē vəzuarə nyi na na mading bonni, se lugul ko ani ngəna vəzuarə bo na na mā dākure.³⁹ Bəl zuarə dul kə ləse ko beina se ngəma yira ləu, langku nə beina nə bəra nyi lang na də se dəra vəzua ləbeiyi ko na yidi və zuarī, kə ko dre kə Ledāzə bonni.⁴⁰ Yibalədra nungkəm dəgi na u tuko na zuazə gəng lang na dəba teiləna. Mə ngəm bonni mə ma mə də se Killing kə Muar.

Chapter 8

¹Luko suka nungtang ko ni ngələ kundful - bi pip bi ira nə vəiranung kə yilə və pələu, və nasukavei kəna kə mapvei. ²Nə woya lang agya ni iranung nə nyi, yugul vəte yira na iranung ləkənak kəbə. ³Nə woya a ni nasuka kə Muar nyi, nā na ira kure.⁴Lə suka vətang yenung ko ni ngələ kundful nwu - bi ira nə kundful ləugwam nwu nungko kəbə. Muar ko ye bula na kwin. ⁵Ye nung nwu ni lū lə kundful nwu ni də, ko ləuyilə, ko ləugwam mua bako ye "kundul" də ləkpngali se ye "leləuni." ⁶Bi kəbi, bi ira Muar bon kwin lə "Tâyu," nwu səna ni yue nung Pip, suka na nung bi ləngəma, se Ledâzəbi Yesu leyongləu, nwu səna ye nung pip yə u, langku səna bonni yibi u.Langku ye nungira nwu də səkə kowoya kəbə vəwab kundful. Tən dre ke leko kə kyanga vəwab kundful nwu, ni tangnungngi lang mua nung ko ni ngələ kundful. Kika ni wurə baka din suka ləm ləunyigwa ni nyim bo.⁸Nungtang kə ta bi lə zəkə Muar ye. Ko nə bi tang kəbə nung yə bo bənglə səbi, langku nə bi tang ma kə tua bi ləunung ko ye. ⁹Ya na kika ya suka dra nwu ni ngəya nwu, so gi ulə lum və lakbibo kə ye leko ləunyigwa ni nyimbo gi ni ta və yəuwi.

¹⁰Nə yugul ko ləunyigwa na nyimbo nə lang mua, nwu mua le iranung ka tangnung turawabkundful. Lang nyimsəna səvə tangnung ko ni ngələ ye kundful boyā?¹¹Suka və ira gwanga ləu kundful, leko nyigwa ni nyimbo, na nyin bi nwu leyongləu bira suka na nwu nyi na bənglə nə. ¹²Boni nyi a na nungkəbaka lə nyin mua ko nyigwana nyimbo nwu nə. Lang bonni a na nungkəbaka lə leyongləu nə. ¹³Bako nyi, lə suka nungtang kə yilə və yəu kə nyin mə, lang mə tang nyam ko ye, sukā gi lakbibo kə nyinmə yəu nə.

Chapter 9

¹Mə yuna kəbəya? Mə lenuatum kə Muar kəbəya? Lang Ledāzəbi Yesu kəbəya? Ya ye nungnalə nāmə kəbəya? ²Nə mə lenuatum kə Muar kəbə nung leko nyi, lang dugi se yakiya kəbə. Ləm ya lekə gei ləumə səvə ulə lenuatum kə Ledāzə.³Suka nwu nā lə yubab mə səkə ye leko kə bā nung bī mə nwu. ⁴Bi ye se d'rā və tangnung se və nulliya? ⁵Bi ye se d'rā və pə ləse nwu na lekə bākənak, bako tā ye lenuatum kə Muar kə nali, se ta ye lenyin kə Ledāzə, se Kefasya? ⁶Ko bulu Barnabas se mə nwu rub kəbə na nungnaliya?⁷Lesuvum kə la və ta tua vum nyi ləkə tanglə ləunaya? Wotən bōk kab inabi yuna kə tang suri boyā? Lang wotən kə gagtə nyak kəna nu mimi boyā?⁸ Mə geiye nung nwu lə murə kə yugul kə ʃilling tənna? Nungwarə bi һonni gei nung nwu kəbəya?⁹Ni vəla dre nungwarə kə Musa a, " so a bā nyirang tua kə nyak gəng nə na sōk yita ləu." Ye nyak һula Muar kə yidiya? ¹⁰Na geisuka nwu ləubī kəbəya? Ni vəla bi gya, mua woya nə mua ləbanung nyi a ləba se vəbānyi səri, yugul ko kə pəmnung һonni nyi na bānyi səvə yue tua kəna dre nung tua duppi. ¹¹Nə bi bə ye loknung kə dre killing nyi, bə bi yue nā ya lə nungləugwammi kpngadəya?¹²Nə ye leko və yue nung nāya, yiram nyi bi yue kə dua kure yeyə? Langku ma bi pə ʃakure kəbə. Banglə nung kəbə, bi nyim nyi bi sə ye nung pip suka gi tavə ʃanglə nuasukakəteilə kə leyongləu nə.¹³Yiram ya ira kəbə ye leko kə nanungnalə turawabmuar kə yue nungtangni turawabmuarri kəbəya? Ya ira kəbəya ye leko kə na nungnalə ləutal nyeknung, ni һonni ni yue tua kəni və nyek nungngiya? ¹⁴Dra kə kwinni pip, Ledāzə gei gya ye leko kə talə nuasukakəteilə lə legul lang ni ma ni yong ngəma ni səkə nuasukakəteili һonni¹⁵Dre kəye nung nwu pip mua nung ko lə kə kəm kəbə. Lang vəla ya nwu suka kə ya namə nungkō ləuwi kəbə. Dugi ʃira ləuko yugul ko kə gei mi gya pə ləumə gəng. ¹⁶Nə gei nuasukakəteilə, lang mə ye se dra vəpələu, ləmmi nungnalə mə. Langku nə gei nuasukakəteilə kəbə nyi lang ʃuan suka nə.¹⁷Nə na nung nwu dre və yidī mə, lang mə yue nungsəri, langku nə na dre və yidī mə kəbə, lang nungnalə kə Muar dei ləumə nə. ¹⁸Lang bə lə nuakambo məya? Bon nə mə geisuka nyi, gei nuasukakəteilə nwu və kwari ye ʃako nyi kə gei nuasukakəteilə nungdra nwu yue ləu¹⁹Mə zəba kə yugul ko kəbə, langku bina lə zəba ke legul pip, suka kə yue legul kpnganə. ²⁰Sə leyahuda bina ba kəye leyahuda, suka kə mua ləu kə leyahuda. Suka kə ye leko mua nungwarə nwu, bina ba kəye lewarənung, suka kə mua lenungwarə. Və na ye nung nwu bina ma lə lenungwarə bo.²¹Səkə ye leko ye dre nungwarə, bina ba leko ye dre nungwarə, mə kəm mə ye dre nungwarə kə Muar, mə dre nungwarə kə leyongləu. Na ye nung nwu suka kə mua ləu ye leko ye dre nungwarə.²²Səkə ye leko nyimbo nwu, bina mua ʃani suka kə mua ləu leko nyimbo. Bina lə ye nung pip sə ləgul pip, suka kə yong le ko dre ni.²³Na ye nung nwu pip suka nuasukakəteilə, suka kə u dre ye lekə yue təma na²⁴Ya ira nə dre ye le ko kə dāzua dum nwu, bəla yugul kwin kə mua nungsəri kəbəya? Bakure nyi ya sudummi kəya yue nungsəri.²⁵Lenyimnung kə ləya kə mua kika na dre ye nung pip. Na nanung nwu kəna mua kəna nungsəri ko kə fā tuko ləu, bi sū kəbi dummi suka kəbi mua kəbi nungsəri ka ko fā bo ləu.²⁶Bako nyi mə sūdum tuko ye ko nə bi gbebzua nyi mə gbeb yua tuko ye.²⁷Mə na səmə lə yi mua zəba, suka nə mal və ngə nuatum lə legul nyi, kəni wa mə lata gəng.

Chapter 10

¹Yidī və muara yā kəbə ye nyinmə, ye tazə bi gani, tei ləkə kā ləuni haha, yini dəfa la gongwuma də. ²Ni pip ni wolni myi tākə Muar dre tei lang nung myiwumā ḫoni, ³ ni pip ni tang nungtang kə kwin dre killing. ⁴Ni pip ni nu myiki kə dre killing ḫoni, ləmmi ni nu myiki dre killing səkə tal nwu pələ tāni ləu, talli nung lə leyongləu. ⁵Tən nyi, kpngalə ni pip. Muar dəba teilə ni kəbə, ni ḫira, ye kuma ni dang ləgya-gya dākānanyam tuko. ⁶Ye nung nwu pip ulə nung kə kyanga səbi, nyikə ḥi mang və na dilak nungkəbaka ba kə kəni. ⁷So ya ulə le wap kundul banung ləko dre ni gəng, mua nung nwu ni vəla agya, "Ye legul tang kəni nu, lang ni tatā vəzidang. ⁸So bi na nualəbaka gəng, mua nung nwu legul ləkpngalī dreni na. Dāfar kwin tuko wurə ni ḫira lə suka nung vəte, ləuni fasōb ḫua fanob pəmnā ili nōb. (23,000). ⁹So langku bi kira leyongləu gəng ḫoni. mua nung nwu ləko na, wurə ye byak wobni ləkpngalī. ¹⁰Boni ma ḥi na nying-nying gəng, mua nung nwu ləko na, wurə le wobvei dre ke lenuatum kə Muar ləuyilə yə wobni pip, ¹¹Ləko ye nung nwu pip nanung səni ḫako, suka kəbi lang. Ni vəla ni suka vəkyanga bi, bi ye leko ləugwam kəbi wurənə ləu. ¹²Boni nyi, woya ləkə na nungna agya ni dei bō ni nyimsua nənyi, na nakikana, gi na ta vəyəuwi tuko. ¹³Və kiravei ye kə yue ya, nwu ni kira lə yugul ko kə ḥilling ləugwam kəbə, tən nyi Muar ləmmi lekənak, nwu kəna kira ya yə dua saya kəbə. Tākə vəkiravei, nung na maplə nungdra vəyongləu, nwu ya buan və nyim nyi də. ¹⁴a nung nwu bon kə ya ye leko mə nasuka ya ya msng vəwap kundul. ¹⁵Mə gei ya suka mua nung nwu ya ye ləko iranung nə, kəya dwam dre suka nwu. ¹⁶Deikrak nwu bi nunung dre ləuzua dre yue kə leyongləu nwu ləu, yirambo bi gəmya ləubi ləzuə dre ḫusə kə leyongləu kəbəya? ¹⁷Sukā nā zukufrog ḫon kwin, nyi, yirambo bi nwu ləkpngali pip u sə kə kwin, ləmmi nā zukufrog kwin bi tangngi. ¹⁸lang ye le Israila, yirambo ye leko tanknung nwu ni fā lə nuasuka ləutal fənuasuka ləu nyi ni wozua ləu kəbəya? ¹⁹Bə mə gei ləkoya? Və wap kundul nungkoya? Ko lang nungtang nwu ni falə nuasuka səkə kundfulli nung lə nungkowa? ²⁰Langku mə gei suka nung nwu ye lesak kə fā lə nuasuka ləu, agya yingə kəyi ye nung nwu lə ye limi, nyi Muar kəbə. Yidī kə ye nung ləko woyaləzua se ye limi kəbə. ²¹Ya ye se dra və nunung dā dei kə Ledəzə kə ya nu dā dei kə limi, Ya ye se dra və tangnung dā dei nungtang kə Ledəzə kə ya bina ya tangnung dā dei nungtang kə limi. ²²Yiram bi ḫanglə ləunyigwa kə Ledəzəya, kə na na yualəya? Bi dāna lə sāya? ²³Ko ḫəya pip drā." langku ko ḫəya pip kənak kəbə. "Ko ḫəya pip drā," langku ko ḫəye pip kə map legul kəbə. ²⁴So yugul kədei vəmap ləuna gəng, tən nyi na dei vəmap ləukə nyinna. ²⁵Ko nungtang ḫə ni melli lomu ya, ya ḫebya tang tuko so ya ḫib suka gəng. ²⁶Ləmmi, "ləugwam pip nung kə Muar, se ye nung dre na pip." ²⁷Nə lesak luvəya suka nungtang nyi, nə ya gab ya ta nyi, ya tang ko ḫəya na ngəya, so ya ḫip suka gəng. ²⁸Langku nə yugul kogei agya, "Nungtang nwu ni yilə vəfānuasuka ta kə kundul," nyi so ya tang gəng, lə suka və nasuka ləunyigwa kə yugulnwugei yaləu. ²⁹Ləunyigwa kə kəna, kə kəya kəbə. Maka kə mə pə ləunyigwa kə lugul ko mə pina lə kə kəmma? ³⁰Nə yam Muar da nwuni kə tangnung se vəwarə Muar mə ləu, maka kə ni lang kə baka məya? ³¹Boni nyi, ḫə mua tangngi ya, lang mua nuliya lang ḫoni ko ḫə mua naliya nyi a naye nung vəte se və ngə murə lə Muar. ³²So ya ulə lelakbibə leyahuda ko lesak ko ye le nākə Muar gəng. ³³Mə nanung pip suka ləumə kəbə. mə nali lə suka lekə kpngalə. Mə na nung ḫon suka kə ni yue vəyongləu.

Chapter 11

¹Ya ulə lekyangā səmə, mua nung nwu ulə le kyangā nākə leyongləu. ²Mə warə ləuya sukā ləmmi ya ngəmmə dra bəya pi. Mə warə ləuya sukā ləmi ya muanasə kə kika vəulə bəzua nwu kyanga ya nyimdə. ³Mə yidī mə ya ira leyongləu nung lə leləu kə woya pip, lang ləbei kəna nā lə leləu kə ləse, lang bəni Muar leləu kə leyongləu. ⁴Lebei kə laya ə kā ləuna kəkā yamlə Muar ko na gei lə nuatum kə Muar nyi na səm leləu na nə. ⁵Langku nə ləse kəlaya kā ləuna bo kə yamlə Muar ko na gei lə nuatum kə Muar nyi na səm leləuna nə. Bakure bən nyi, zakazua se vəyeləuna. ⁶Ləmmi nə ləse kā ləuna bo nyi, na təbkətəb. Lang nə kəusə dīng kə ləse təb ləuna kə təb nyi, se langku na kā ləuna kə kā. ⁷So ləbei kā ləuna kə kā gəng. Lemmi na dre suabsə kə Muar. ləse kəna nungna murə kə ləbei. ⁸Ləmi ni map ləbei səkə ləse kəbə, tən nyi, ni map ləse səkə ləbei. ⁹mi ni map ləbei suka kə ləse kəbə tənnnyi, ni map ləse suka kə ləbei. ¹⁰Sukā bən nwu nyi rub se ləse u se killing murə ləuna, suka kə lenuatum kə Muar ləuyilə. ¹¹Langku kəna, dre dīn kə Ledāzə, ləse ulə ləuna ləkwina kəbə, se na u bizua se ləbei, ləbei ma u ləkwinnə kəbə, se na u bizua se ləse. ¹²Muanung nwu ləse dī səkə ləbei, bako bəni ləbei dī səkə ləse, lang ye nung pip dī səkə Muar. ¹³Ya ma ya lang ləuya: mading kə ləse yam Muar ləuna lautukoya? ¹⁴Ni gei dəng agya nə ləbei mang bāləuna ləlurā. nyi nung səkəulə kəbəya? ¹⁵Langku ni gei dəng agya nə ləse mera bāləuna luradə, nyi nung kə ngəna murə kəbəya? Lemmi ni map na bāləu sukā kə kāləuna. ¹⁶Nə yugul ko də se nyimzang lə suka nung nwu nyi, bi kəbi, bi ye se nungko ləkwinni, ye legul turawabmuar ləkpngali ma bakure bəni, ni ye se nung ko ləkwinni. ¹⁷Lə suka ke nungko mə gei ya nwu, warə ləuya kəbə, nə ya gəmzuə nə nyi, ya gəm lə suka nungkənak bo, bula nungkəbaka. ¹⁸Lemmi lənuasi, larə agya nə ya gəmzuə turawabmuar nyi, lang ləuya ləkə gabzua, mə nwu, mə dei və bākənak də. ¹⁹Lemmi vəgabzua ləu kə u dre ya u, sukā nyi kəni ira lekənak dre ya. ²⁰Lemmi nə ya wozua bən nyi, nungtang kə Muar ya tangngi kəbə. ²¹Nə ya tangnungs nyi, leko dak tang mang lēko tā. Yugul ko ləkə na gwom, lang yugul ko nu hā larə səna. ²²Yaye se zə kə ya u dre ya tang ya nuya? Ya səm tura wab Muar se ye leləbakaya? Bə mə gei ya dəya? Warə ləuya? Warə ləuya lə suka nung nwu bo. ²³Lemmi nung nwu mua nākə Ledāzə, nung bəni ngəya, agya Yesu Ledāzə, vorə nwu ni muana ni ngə nwu, nung na pə zukufrog nāna. ²⁴Mal və warə Muar, nung na yui dre na gei agya, "Səmə nwu, nwu lə suka ya ləu. Ya na nung nwu kə nə ya ngəm suka mə." ²⁵Bakure bəni na pə deikrak mal nungtangngi, nung na gei agya, "Deikrak nwu ulə və ngənuakəfū dre kə yue mə. Ya na bən, bo ləkpngali kə nəya ngəm suka mə." ²⁶Ko gyeuwiya pip, ya tang zukufrog nwu, lang ya nunung drə deikrak nwu nyi, kə nəya gei nuabua kə Ledāzə hā se nə na ya dakei. ²⁷Nə woya nə tang zukufrog nwu, lang na nunung dre deikrak kə Muar nwu nungdra kəbaka, nyi na lu kwan na yilə ləuna nə, kwan suabsə se yue kə Ledāzə. ²⁸Wo nəkə tang zukufrog nwu lang nəkə nunung dre deikrak kə Ledāze nwuya nyi na lang ləuna dakei. ²⁹Wo nə nu langku na tangnungs nwu na ira ləuna dre kəbəya nyi, na lu kwan na yilə ləuna nə. Bon ³⁰nung lang leko ləkpngali dre ya ləkə na bən duk-dük hā leko dre ni yə bira³¹Nə bi lang ləuhi nyi, kwan yue bi bo. ³²Nə Muar kə nabi kwan nyi, na gub doksume bi. sukā nyi kə na nabi kwan se ta lekə tuko gəng.³³Boni nyi, ye nyinmə, nə ya gəmzuə suka vətangnung nyi ya sərzua dakei. ³⁴Nə gwom kə na yugul ko nyi, na tangnungs zə, kəbə nyi vəgəmzuə ya suka nungtang lū kwan kə yilə ləuya. Ta ye nung leko ləu ke nung nwu ya vəla nwu nyi, mə gei ya də, nwu nə yə ləu.

Chapter 12

¹LUko bon kəya ye nyinmə, yidī və muara ya nung ləu killing kənak nwu Muar kə ngəlī bo. ²Ya ira nə vətəu ya lesak dre vəziəl, ni mua sī naya ni talə takə kundful, nwu ni ʃuan və geisuka bo sekə tuab. Ko du dra kə ləya nwu ni tayalə, lang ya mua tāni tuko. ³Boni nyi, mə yidī ya ira, yugul ko ye kə geisuka se killing kə Muar səna kə gei agya, "Nungkənak ku tā kə Yukə Muar." Langku yugul koye kə gei agya, "Yukə Muar Ledāzə," nwu nə killing kə Muar ye səna ləu. ⁴Ləko yenung kə ngələvəi də, lokni lə kwin - kwin, nyi killing kəna bon kwin. ⁵Nungdra vəwap Muar lə kwin-kwin, langku nyi Ledāzə bon kwin; ⁶se ɣoni lok nungnalə ləkwin-kwin langku nyi Muar kə kwini kə aba dra və nani səkə woya pip. ⁷Ləko ni ngələ yugul ko kəna və na nungnalə lə killing kənak nungwamvei, kə ko woya yue tang sri, ⁸Ni ngələ yugul ko vəkyanga yikə tā kə killing, kə yugul ko kəna vəkyanga vəiranung tā kə killing ngi boni. ⁹Kə yugul ko ni ngəna vəbākənak sə killing kə ləkwini, kə yugulko kəna ni ngəna və ilə gyarə dre killing kə kwinni. ¹⁰Kə yugul ko və gei nungko kə nanung səkə sī ləu, kə yugul ko kəna ni ngəna vəsarə dre kə killing, kə yugul ko vəgei ye nuazə leko, lang kə yugul ko nyi və bina nuazə nwu ni gei ləu. ¹¹Ye nung nwu pip, ye nungnalə kə killing kə kwin pip, na na ngə ye nung nwu ləkwin-kwin lə ko woya pip. nwu na langnunna ləu, ¹²Ləmmi gullumsəbi ɣon kwin lang ye sabna ləkpngalī, nī nwu pip, nung lə ye sap kə gulumṣə kə yugul kə kwinni, nungngi lə səkə leyongləu. ¹³Nyi ləmmi killing kə ɣon kwin nung ni wolbi myi pip dre kə gulumṣə lə bon kwin, ko kə leYahuda, ko lesak, ko ye zəba lo ye zəba kəbə, bi pip ni ngə bi myiki kə kwin, bi nu de killing kwin ¹⁴Ləmmi gulumṣə nwu na bon kwin kəbə. Sabna lə kpngali. ¹⁵Nə bō gei agya, "Mə nā kəbə, ɣoni nyi. vəgabna ləzua se gulumṣə ye. ¹⁶Kə nə boni nə doksue gei agya, "Ləmmi mə nung kəbə nyi, mə sap kə gulumṣə kəbə." Və gei ɣon gabnaləzua se gulunsə bo. ¹⁷Nə gulumṣə nwu pip nə nung nyi, kə sabsə kə larəvei kəna laya? Nə gulumṣə nwu pip ulə doksue ləu, nyi nung gongnung kə uli kəna laya? ¹⁸Langku Muar map sabsə kə laya pip mua nung nwu na lang nungna ləu. ¹⁹Du nə ye sabsə nwu pip kwin nyi, kə tā gulumṣribkə uli kəna laya? ²⁰Ləko bon, ye sabsə ləkpngali, nyi gulumṣə kəna bon kwin. ²¹Nung ʃwan gei lə nā bo agya, "Yidi mua ɣo." Lang ɣoni ləu bwan gei ləbo bo agya, "Yidi mua ɣo." ²²Tən nyi, ye sabsə ko muna ɣon nyi nā lə ye leko nyim sə vənanung, ²³lang ye sabsə ko ni pəli a ni mābo nyi, nī ku bi bina bi pəli ləkə murə, bakure ɣoni səkə sabsə ko mābo nwu nyi, nī ku bi langni lənak. ²⁴Ləko ye sab sə kənak kəni nwu nyi se kəni pəni dək-dək kəbə, Ni kəni ni favəyue murə nə. Langku. Muar gəm ye sabsə nwu pip suka kəni pə ye leko zui ni ye nwu ləkənak. ²⁵Na naʃon suka kə ye sapsə gabzua gəng. se ni langzua lə lok langzua kə kwin. ²⁶Nə səkə sabsə ko kə yi nyi, ni pip ni dəba yili, lang nə ni warələu sabsə kə lays nyi, ni pip ni dəba səteilī ɣoni. ²⁷Ləko ya pip ya səkə leyongləu, lang kowoya pip sabsəna. ²⁸Lang Muar bā leko dre kə ye lenāna ɣako, kəkwin ye lenuatum kə leyongləu, kə rab le nuatum lə Muar, kə tat lekyangavei, nwuni kə bāsə lekə nanung fəmləuvei, kə lang ye lekə ilə gyarə səvei, se lekə yongvei, se lekə mara nungnalə dre ke lemuata kə Muar, se le gei ye nuazə leko ləkwinni. ²⁹Ni pip ləu ni lenuatum kə Muarrə? Legul pip ləkyangaveiya? Legul pip le nanung fəmləuwa? ³⁰Ni pip ni le ilə gyarə səveiya? Ni pip le gei ye nuazə lekowa? Ni pip legei ye nuazə leko? Ni pip le bina nuazə leko? ³¹Ya nyimsəya və dei nung ngələ kə murə nākə Muar. Mə tā ya nasə dra kə mālə.

Chapter 13

¹Dugyi dū na gai suka lə nua kə yugul se kəle nuatum kə Muar kə ləuyilə. Nə mə yese və na suka vəi nyi, bina lə bi konwu kə buak vəi tuko nwu nə. ²Ko dū mə də se nung lang vəi kə ira nung konwu kə yeli sī se və ira ye gonga konwu ni muara ni nwu, pip se və ira nung, se və ba kənak ko nwu mə ʃuən və luptal. Kə nəmə yese və na suka vəi nyi mə nung ko kəbə. ³Ko dū ngə nung nwu mə se ni nwu pip kəna tang lə le yī, kə ngə səmə ni suen, nəmə yese və na suka vəi nyi mə nung kəbə. ⁴Və na suka vəi nunglə munyal se kika kənak, vəna suka vəi yəba vəi ko və pələeu ʃo. ⁵Kovə pələeu və yidī ləu kəbə, ye vəna yuələ tuko, lang boni na ye və mua vəi lə nyi. ⁶Na yevə dəba sətəilə sə nungkə ʃəka bula na dəba sətəilə nung kənak. ⁷Və na suka vəi kə pə munyal se ʃəya pip, kəba gonga sə nung pip, na nyim sə ləukə nung pip, sevə nyim nyi səkə ʃəya pip. ⁸Vəna suka vəi fā ʃo, nə və gai ye nung kə sī də nyi pip ni duari, nə və gəi suka lə nuazə ko də nyi nua kə dəi, nə və ira nung də nyi kə duəri pip. ⁹Və ira nung bi u də pip kəbə, lang və gəi nungkə sī bi boni u də pip kəbə. ¹⁰Nə kə nakki yə nyi, kə konwu pəi kəbə nwu kə duari. ¹¹Vətəeu mə yukə nyəng, mə gəi suka ba yukə nyang, mə ngəm suka bakə yukə nyang, mə na nung nua le mong, luko mu era nə, mang və na nua le mong nə. ¹²Luko nwu bi lang ləvə zəl dre dlängga, dafar kure nyi bi lang zua dānung dānung, luko nwu və ira nung mə ləu yələ, dāfari nyi mə ira nung ding bakə ko ni ira mə ding nwu. ¹³Luko nwu ye nung nwu tat nwu u də nə, kəba kənak, banyi sə nung, se vəna suka vəi. Langku kə murə dre ni pip nanglə kəna suka vəi.

Chapter 14

¹ya ba və na naku zua sī, se ya ba və nyimə ya ləunung ko nwu killing kənak kə ngəjī nwu, kpngali nyi kəya ira və gəi nung ko kə yəlī sī nwu. ²Yugul konwu kə gəi suka lə sua zə ko, nyi na gəilə yugul kəbə na gəilə Muar, ləmi yugul koye kə ira nung ləukə nung nwu ni muara dre killing nwu. ³Tən yugul ko nwu kə gəi nung ko kə yəlī sī nwu, na gəi kə na suka lə legul kə na mapni. ⁴Yugul ko nwu kə gəisuka dre nuazə leko na map ləuna, kə konwu kə gəi nung kə sī nwu na map yele nakə Muar. ⁵Luko nwu mə yidi ya pip ya gəi suka lə nuazə ke leko. ko kəko dua ko, mə yidi mə ya gəi nung ko kə yili sī nwu, yugul ko nwu kə gəi nung kə sī nwu na dā yugul konwu kə gəi suka lə sua zə leko nwu nə. Senə yugul ko kə bina nung suka map lə nakə Muar. ⁶Luko nwu ye nyin mə, nə yə səya mə gəisuka lə sua zə ko, nyi ya yue səmə ya? mə buan ye se nə mə gəi suka se ya lə və bina nung suka, kə ira nung, sevə gəi nung ləu nung kə sī ko və kyanga nung dəkəi. ⁷Nə ye nung bī nwu ngəma ye səni nwu ni ilə bəulok lə nungbi se binyak ni ngə bəulək kwin, mua nali bəka kə a ira bəulək ko kə nungbi ko dang bī nyak? ⁸Nə və bī nā durə kə ilə bəulək konwu bī ira ye nyi yugul kə nali bəka kə ira ye gya və ta sua vum na nə ya? ⁹Bonni nyi nə a gei suka ko nung ye nwu legul larə bo nwu nyi ni ira nung nwu a gəi nwu bəka tən na? mua gəi suka tuko lekə ira nung nwu mua gei nwu ye¹⁰ye sua zə lə kpngali ləugwam, kə ko ye nwu nunğ ye nwu bo, ni pip nung ni də. ¹¹Nə ira nuazə nwu yugul kə gəi nwu kəbə nyi mə le wārə səkə yugul nwu kə gəisuka nwu, le gai suka boni kə ulə le warə səmə¹²Bakure səya nə mua fəisə mua suka ye nung kə ngələ vəi dre killing kənak nwu nyi, ya nyim sə ya, ya ngə sāya se nung ko nwu kə nyim sə le muata kə Muar. ¹³Yugul konwu kə gəi suka dre nuazə ko nwu na yam Muar ngə və bina nung sukā. ¹⁴Nə yam Muar dre nuazə ko nyi, killing mə kə yam mī boni, langku nyi, nyigwamə map nung ko lə yugul kəbə. ¹⁵Bə mə nali ya? mə yam dre killing mə, mə yam mi se ləunyigwa mə boni, mə tua zī dre killing mə, lang mə tua zī ləu nyigwa mə. ¹⁶Nə kəbə nyi, nə a warə lə Muar dre killing nyi nə yugul ko gwam kə gəi gya, "bəakure" bəka nwu nə mua warə Muar kəna ira nung nwu mua gəi nwu kəbə ləu?¹⁷A ngə murə nə, a warə Muar dīng, langku tualəu nungko lə nyin sua kəbə. ¹⁸Warə Muar nə mə gəi suka dre sua zə leko nwu duaya pip. ¹⁹Nə tura wap Muar nyi mə gəi suka nuəb bula lə kə ira və səmə sukā kə leko ira, ləu konwu mə gəi suka fə sob sua fərab ili sob lə nuazə ko. ²⁰Ye nyinmə, so gyi ya ngəm suka lə sua lemong gəng, se nə ləu nung kə bəka nyi, ya u sua yele mong bəla nəvə ngəm suka nyi, ya ngəm bə le era. ²¹Dre nung warə ni vəla gya, "Mə gai suka lə yele gul nwu tākə ləkə gəinua warə, dre kə gəinua ke le warə, yəba lə dra ni larə mə bo, "Nung nwu Muar gəi nwu"²²Və gəi suka dre sua ko u lə nung fəmləu səle konwu ba kənak nwu bo, se ye le konwu ba kənak kəbə nwu. ²³Bonni nə yele muata kə Muar pip wōzua nwu ko woya pip kə gəi suka lə sua zə ke leko, nə leko gwam se leko bā kənak kəbə nə ni yə dre ya nyi, ni gəi gya nungləu ləuya kəbəya?²⁴Nə ya pip, ya ulə le gəi nung konwu kə yili sī nwu nyi, nə leko ba kənak kəbə se leko gwam nəni yə dre ya nyi, lang ye suka nwu na lari nwu kə muana, ye nung nwu ni gəi nwu pip lang kə muana. ²⁵Ni ili lə ye suka nwu na muara ləu nyigwana. Lang na yau sua na wap Muar. Nyi na gəi gya lə kənak Muar də dre ya. ²⁶Bətən kowa ye nyinmə? Nə ya wo ləuya lə sua nyi, ko woya kə tuazī wap Muar, leko kə kyanga suka na, yugul ko kə gəi nung konwu kə yəlī sī nwu, yugul ko kə gəi suka dre nuazə ko, kəko kə bina nung suka. Ya na bəya pip sukā kəya nyim səzua. ²⁷Nə yugul ko kə gəi suka dre nuazə ko nyi, dəgəyi legul rab ko tat dəvəi kə buan və bina sua nwu na gəi nwu. ²⁸Nə yugul ko ye buan və bina sua nwu na gəinwu nyi, ni pip ni bū səng dre və gəmzuə kele nākə Muar ko woya gəi suka lə ləuna lə kwin na se Muar. ²⁹Sua le gəi nuatum kə Muar rab ko tat gəi suka nyi tā le kure kap sua sueni larə kə duam dre suka nwu ni gəi nwu. ³⁰Nə ni bina nung suka lə legul nwu u kə u nwu nyi, yugul konwu kə geisuka nwu bū səng. ³¹Ya pip ya gəi nung ko nwu kə yili sī nwu kwin kwin ya ngələ sua, suka kə ya pip ya kyanga və nyim ləunyigwa ya. ³²Killing kele nuatum kə Muar ni lang nung lə nāni. ³³Ləmi Muar ulə le səpləu vəi kəbə, bnālə Muar kə ngə təma. Nung nwu lə nung warə dre və gəmzuə kele kə ba kənak. ³⁴Ye lese u səng dre və gəmzuə kele nakə Muar, ləmi ni ngə ni dra və gəi suka kəbə, tən nyi, ni ulə le gəbəb ləuni sua bako nung warə gəinwu. ³⁵Nə nung kodə ni yidi və ira nyi ni bib ye bəini zə. ³⁶Ləmi kəusə dīng kə lese gəi suka dre kele muata kə Muar. Ləuya ni tabi suka kə Muar ya? ya bula suka ta səyai?³⁷Nə woya kə lang ləuna gya ni le lang nung ko nwu kə yili sī ko killing kənak səni dīng nyi, lang na lang gya ye nung nwu vəla ya nwu Muar le gəi mī. ³⁸Nə woya fali nung nwu kəbə nyi, sogyi ni fali na gəng. ³⁹Luko būen nwu, ye nyin mə, ya dəi nyim səvə gəi nungko kə yili sī nwu, so gyi ya yəba yugul ko kə gəi suka dre nuako nwu gəng. ⁴⁰Tən bəya pip na mādə nung dra kə nak.

Chapter 15

¹Luko nwu mə yəuya nyi də, ye nyin mə, ləukə suka kənak kə Muar nwu gəi ya, nwu ya mua ya dəi ləu nwu. ²Lə sua kənak kə Muar nwu nung ya yue ngəma, nə ya mua suka nwu gəiya də nyimdə, se nəya ba kə nak səri kəbə da.³Nuatum kənak nwu mua lə nuasī wu nung ngəya, le yongləu bira suka nungkə bəka bi, bəko ni gəi dre dřengwol na. ⁴Gya ni tūna, na wurə ləu bokə tat bako nwu dre dřengwol na ləu. ⁵Leyongləu fuk səkə Kefas, kə muni lekə sop ili rap. ⁶Boni na fuk sə kele nyin ni fa sop bua rap se fā nop, kpngalə ni yəra ni də se ngəma, yele ko ləu nung ləu ⁷nə. Na fuk səkə Yakub, sele nuatum na pip. ⁸Kə suək ta pip, na fuk səmə, muatən yuko ni suna ləuna kəbə nwu. ⁹Mə ləkə nyan dre le nuatum na, pəi kəni lūmə lə le nuatum na kəbə suka ləm na yele nuatum kə Muar lə yī. ¹⁰Ləm suka təma nyi kə Muar nung ulə yugul, və təma nyi na səmə ulə kə tuko kəbə. ten nyi, na nung nalə lə nyim d̄uani pip nə. yəra mə mə nali kəbə təma kə Muar nwu se mə nwu. ¹¹Tən nyi kodu mə ko ni, bəkure bi gəiya, bəkure ya ba kənak də. ¹²Luko nə ni gəi gya yukə Muar wurə lə ngəma dre leko bira, məka nyi kə leko kə nyim zang gya və wuri tamal bira bua ye tən? ¹³Dū nə və wuri ye tamal bira bua nyi, lang yukə Muar kə wuri ye. ¹⁴Lang ku nə yukə Muar wurə kəbə nyi, və gəi suka na nwu bi gəi nwu u ləkə tuko nə, və bā kənak ya səna ulə kə tuko nə. ¹⁵Lang bonni, bi ulə le kəbkiba lə suka kə Muar nə, bi gəi suka ləu kə Muar bi na wurə lə Yesu nyi langku bəkure kəbə. ¹⁶Nə leko nwu bira nwu ni wurə kəbə nyi, lang yukə Muar wurə kəbə boni; ¹⁷Langku nəni wurə lə yukə Muar kəbə nyi, və ba nyi ya səna ulə kə tuko nə, nyi yira ya dre nung kə bəka ya. ¹⁸Nyi leko nwu bira dre kə leyong ləu nwu ni lā tuko nə. ¹⁹Nə dre ngəma nwu bula bi nyim səbi suka və yue le yongləu sī nyi bi ulə nung kə lang nung yī bi dā ko woya pip nə. ²⁰Luko bon nwu ni wurə lə le yongləu bua dre ke leko bira nwu, nā lə nuasi d̄uilenung ke leko bira ləu. ²¹Ləmmi d̄engngi Və bira bua dī səkə yugul, lang və wuri dre leko bira dī səkə yugul boni. ²²Səkə Adamu bi pip bi bira nə, langku səkə Yesu nyi bi pip ni wurə bilə. ²³Ko woya se nung d̄ra kəna: le yongləu lə nuasi d̄uilenung muni kə yele ko nwu kə le yongləu, Yesu kə ngəni ngəma dafar və yələ na. ²⁴Kə uli ləkə səkta, nwu le yongləu kə ngə dāzə gub lə tana Muar. mal və sək d̄ra və na gub, se murə, se zil. ²⁵Ləmi rub nāna gub ləuni tākə tura, se nəna tam yele vumna bibona da. ²⁶Le vum kə səkta kəni wop nunglə bua. ²⁷Ləmi, "Na ba ko bəya pip bi bona," nə ni gəi gya, "Na na bəya pip bi bona nyi, "launung gwam vai gya na nwu na baye kobəya bibona nwu, bna kəna lə kwin ni. ²⁸Nəni ngə ye nung pip, səna nyi, lang yuri boni kə ba ləuna səkə tana. ²⁹Nə boni kəbə nyi, suka bə kəni wolmyi lə suka leko bira nwu ya? nə leko bira nwu nə ni wuri ye kyik-kyik nyi, suka bə kəni wolmyi lə suka ni ya?. ³⁰Bə nanung kə bi dre sə vələ vorə nwu pip tən? ³¹Vorə nwu pip mə lang bira bua! suka kə pə ləumə səmuə, nwu yue səkə le yongləu Yesu Muar. ³²Bə mə yue sə suka kə yugul, nə ḡbəb tula se nyam daka Afisa, nə leko bira nə ni wurə nilə bo nyi, bi tang, bi nya ləm bi bira ya vəi. ³³Sogyi ni d̄am ya gəng, "və ulə seye ləkə bəka kə bənglə yele kika kə nak." ³⁴Ya wurə nungləu, ya na nung kənak! ya dəi ləu və na nung kə bəka gəng, ləm yele ko ira Muar kəbə. mə gəi buən suka kə skəulə naya. ³⁵Nyi yugul ko kə gəi gya, yele ko ni bira nwu ni wuri bəkəi? lok sə kə bəka ni yali ya? ³⁶Ya ira nung bo, nung nwu ya bə nwu kə dəri ye se bira da. ³⁷Nung nwu ya bə nwu kə uli lə gulum səna kəbə bula nung na, ko nung alkama ko nung lok ko lə kwini. ³⁸Muar kə ngəna sə bəko nwu na yidi nwu, nung nung kə lai se lok na. ³⁹Ye nyamsə pip kwin kəbə, tən nyi sə ko kə yugul kə bənglə, sə ko kə nung bā, səko kə yulung, səko kə ye səi. ⁴⁰Ye səkə ləuyilə də, kə ləugwam də, mālə səkə ləugwam lə kwinni langku kə ləuyilə lə kwin boni. ⁴¹Mālə kə far lə kwin, mālə kə pī lə kwin, murə ko kə bən, bən ko kə uli lə kwin səkə ko tākə mālə ni. ⁴²Banung boni səvə wurə ke leko bira nwu, sə nwu ni bā nwu kə bəngli də se ko nwu ni wurə nwu bənglə bo. ⁴³Ni bəri lə bəkā, ni wuri lə mālī, ni bəri lə sə mūna, na wuri lə nyimi. ⁴⁴Ni bəri lə bəmsə kə yugul, na wuri dre killing, nə bəmsə də nyi, kiling sə də boni. ⁴⁵Bə kure boni ni vəla gya, yugul kə nuasi Adamu u se ngəma səna, Adamu kə səkta ulə killing kə ngə ngəma. ⁴⁶Killing yə lə nuasi kəbə, gullum sə yələ sī muni kə killing. ⁴⁷Yugul kə nuasi na dī sua, ni map na lə sua, yugul kə rap nayə ləuyilə. ⁴⁸Mua nung yugul nwu ni map na sua nwu, bəkure boni yele ko ni map ni sua nwu, mua nung nwu yugul kə ləuyilə ulə nwu, bəkure yele kə ləuyilə boni. ⁴⁹Mua nung nwu bi izua se yugul nwu ni map na lə sua nwu, bəkure bi dizua se yugul kə ləuyilə. ⁵⁰Luko nung nwu mə gəiya nwu, ye nyin mə, nyamsə se yue ni buən və yue və ulə dre və na gub kə Muar ye, boni nung konwu kə bəngli buən dəiləu nung ko nwu kə bəngli ye nwu bo. ⁵¹Ya lang! mə gəiya gonga ko və muara nwu; bi bira ḡbal ye lang ku ni pina səbi pip. ⁵²Ni pina bi lə zəmmi, lang mua və kəm nung, lə və bī nādurə kə səkta, ləmmi nəni bī nādurə nyi, ye leko nwu ni bira nwu ni wurə ni lə səni dəilə na, ni pina bi səbi pip. ⁵³Sə konwu kə bəngli nwu rub kə pə sə konwu kə bəngli ye nwu, səbi kə bira nwu kə pə səko bira bo nwu. ⁵⁴Langku nə sə konwu kə bəngli nwu nə pə səko nwu bənglə bonwu, langku nə sə bi kə bəka nwu pə sə konwu bira bo nwu, nyi ye nung nwu ni gəi nwu yəkə ulə a "Ni dī ləu dre və tambua." ⁵⁵"Bua və dī ləu mua la?" "Bua yīlə mua la?" ⁵⁶Vəna nung kə bəka nung lə yīlə kə bua, səkə nungkə bəka nunglə nung warə. ⁵⁷Bi warə Muar nə nwu na ngəbi və d̄iləu tākə Yesu le yongləu kə murə. ⁵⁸Luko nwu, ye nyin mə, ya dəi nyim, sogyi ya zəra gəng. vorə nwu pip ya bā ləuya dre nung nalə kə Muar. Suka ləm ya ira nə nung nalə kə Muar ya nali fa tuko bo.

Chapter 16

¹Luko nwu suka kə gəm nung kele nākə Muar, bəkə ko nwu gəilə yele tura wap Muar galatiya nwu, yama yana bakure. ²Dafar kə nuasī dre lōmu ko woya ba nungko gyiam kwin ya muara bako ya buəni nwu. Ya na bakure suka nə yə nyi və gəm nungngi koye. ³Nə yə nyi, nə woya nə ya gab nanə mə tuak na se nuatum kə vəla kəna talə nung gəm ya lə Urushalima. ⁴Nə ma dīng kə ta bəni nyi, ni tali se mə. ⁵Mə ta tāya nə dīkə ləusua Makedonia dəkəi, ləmmi mə dīkə vəi. ⁶Luko mə uli seja hā vəi se dārə na da, suka kəya yong mə ləuvə wowo mə, ko ləya mə tali. ⁷Ləvə yidī mə kə lang ya lə və dəilə bo kəbə, mə yidī dūguyi kə u tāmə tura se ya nwu nə Muar ngə dra ləu. ⁸Mə uli Afisa se dafar pentecost yə da. ⁹Ni ngəba mə nung dra kə ailə nə, yele vum lə kpngali. ¹⁰Luko nwu nə Timoti yə nyi so gyi na u seja lə sə vələ gəng, ləm na na nung nalə kə Muar, bako nwu mə nali nwu. ¹¹Sogyi woya səm na gəng, ya yong na nung dra na ləu nyigwa kə təma, suka kəna yə səmə. Mə sərə ləuna kəna yə sele nyin. ¹²Luko suka kə nyin bi Appolos, gəina suka kə nyim səna sī kəna ta təna lang ye lenyin, langku na kəna na yidī və yili gigie nwu kəbə, na yəli nwu nə vori yə ləu. ¹³Yana kika ya, ya dəi nyim səvə bakə nak ya, ya na nung ba le ləbəi, ya nyim sə ya. ¹⁴Bəya pip ya nali ya na dre kə və na suka zua. ¹⁵Ya ira yele dāzə ke Istifanus nə, ni lə lekə mua suka kə Muar ləsī dre Akaya, nī ni ngə ləuni səvə na nungnalə suka ke yele nākə Muar. Luko nwu mə Yam ya yele nyin. ¹⁶Ya ngə ləuya ləye legul nwu se ya leko nwu kə yongbi dre vəna nung nala. ¹⁷Səmə təi səvə yələ kə Istifanus, Fornatus se Akaya. Ya yē nung ni pina nua ya. ¹⁸Ni nyimsə killing mə se kə kəya nə. Ya ira lok legul nwu bəko. ¹⁹Ye lekə turawapMuar Asiya kə gum ya, Akila se Biriska kə gum ya dre kə Muar se tura wap Muar nwu zəni wnu. ²⁰Ye le nyin pip kə gum ya, ya gum zua pip lə gum vəi kənak. ²¹Mə Bulus vəla nung nwu lə nāmə. ²²Nə woya yidī Muar kəbə nyi ni kurə mam tāna, Muar bi, a yə. ²³Və bangnabi kə taibi Yesu u se ya. ²⁴Vəna suka vəi mə u se ya pip kə le yongləu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Mə Bulus lenuatum kə Leyongləu Yesu ləvə yidī kə Muar, se nyinbi Timoti, tā ke lenākə Muar dre Korinti, lang təke lekə bəkənak pip dre ləusua kə Akaya pip. ²Və bangnabī kə Muar u səya se təma səkə Tabi Muar se Ledāzə Yesu leyongləu. ³Dugi Muar Takkə Ledāzəbī Yesu leyongləu yue və pələ. Nā lə Tayu kə langnungsīvei se Muar kə təmanyivei pip bonni. ⁴Muar kə təmanyi bi dre səyilə vorə pip, suka nyi kəbə təmanyi ke le ko dre səyilə bonni. Bi təmanyi kə leko lə log təmanyi kə kwinni nwu Muar kənaabi zə. ⁵Muanung nwu və nayī kə lenayī ulə suka bi nwu, bakure ma lang vətəmanyibī lə ubi də tākə Leyongləu. ⁶Langku nə bi nayī nyi bi nali suka kəbə təmalə ləunyigwaya se suka yongvei; və təmaləunyivei ya kə nanungnalə nyimdə nwu nə ya pə səyilə ləzua dre munyal mua nung bi nali bonni. ⁷Sənyimmə bi suka ya dinungwamvei nə, ləm nung bi ira nwu ya ma ya pə səyiləzua bonni, lang bonni ya pə və təmanyiləzua. ⁸Bi yidī kə ya u ləuya lənummə kəbə, ye lenyin, ləu və nayī nwu bi yue Asiya ləu. Bi dəbasəyilə ko duasā və nyimnyi, nwu bi bənyi səvə sopbi ko kəbə. ⁹Ləkənak, bi də se sumsum bəa ləubə. langku nungvəte na bi bi gbebnə ləunyigwabi kəbə. Tənniyi bi bā nyimmə bi səkə Muar, nwu kə wurələ lekə bira bəa ləu. ¹⁰Na yong bi səvə navei ləyī kəbaka, lang vei na yong bi kō. Bi bā na ləsənyimmə bi kə nə na ili bələ dre yira. Na nāye nung nwu nyi lang tākə yonveiya dre vəpēnua bonni. Nyi lang legul ləkpngali kə warə Muar suka bi suka dansivurum kə tuko bi yuə sīna tākə vəpēnua legul. ¹²Bi bəngeiyi ləu nungnwu: nung nwu ləunyigwa bi kə geiyi ləu. Ləmmi kə ili nungdra kənak ko yə səkə Muar nang bi lang lə ləubə dāgwam nwu. Bi na ye nung nwu pip se ya nə - lə yikkə kə laugwam kəbə, bla tākə vəbangnabī kə Muar. ¹³Nung ko ye bo bi vla ya də nwu kəya bəwan və dəba ko lang ya irā kəbə. Bənyimə mə kəya, ¹⁴mua nung nwu ya ira bi gyamvəko, bi uya də lə lum vəfəmya dāfar kə ledāzə Yesu, bəko vei ya ulə lum vəfəm bi ləu. ¹⁵Ləm nyigwa mə pip sə nungnwu, mə yidī və yə taya ləsi da, sukā kəya yue kəya vəyilə bi bo rab. ¹⁶Mə mara və gnga taya kə dua Makidoniya. Langku nə mə kuri Makidoniya nyi yimə gnga ko taya. ¹⁷mə ngəm bəkə konwu, nyi lang zəm kəbəya? Mə map ye nung tākə nungira kə yugulla, banung bon nyi kə gei mə "O, o" se "Nābō, na'bō" vəkə kwin pippa? ¹⁸Muanung nwu amuar lekənak, nyi 'ang bi gei ye "O" se "Na'bō" gəng. ¹⁹Ləmmi yuka Muar, Yesu Leyongləu, nwu Silvanus se Timoti bālə mə bi geinua vəna ganglang ya, lə suka kə "O" seb "Na'bō" kəbə. Tənniyi, nakəna vorə pip "O." ²⁰Ye və ngənua kə Muar pip "O" səna. Banungkure bonni səna bi geiyi "Bakure" suka murə kə Muar. ²¹Ləku Muar lekə gab bi nua se ya dre kə Leyongləu, nung na tum bi. ²²Na bā bələ kəna kəna ngəbi killing ləunyigwabi ləsuka və ngəbi nung vei. ²³Buakure, nung lü Muar kəna lang mə lummi yə Korintus nwu suka kə mangya kəya kəbə. ²⁴Ləm nanu suka nungnwu nang nyimsəmə kə deilə nua nung vəbəkənakya kə ulilə kəbə. Buakure nyi, bi na nungnalə se ya lə suka səteilə ya, nwu nə dre vəbəkənak ya ləu.

Chapter 2

¹Pə ləunyigwa mə ɓako nə mə mə ɓanglə ləunyigwa ya ləvə yə taya dre ɓanglənyi ko ɓo. ²Nə ɓanglə nyiya ləko nyi wo kə ngəm səteilə ko nwu nə ya nwu nyigwaya ləbanglə kəbəya? ³Vla ya də muanung nwu mə nali suka nə yə taya nyi lekə ɓanglə nyimə ye dre ye lekə ngəmmi səteilə. Mə nə se sənyimmə suka ya pip nwu səteilə mi kwin se kə kəyā ləu. ⁴Ləm vla ya dre gōng səyilə se ɓanglə kə nyigwa, se dre və el le. Yidi və yilə yalə səyilə kəbə. Buakure nyi mə yidi ya ira və nasukavei mə lə suka ya nwu kpngadə⁵Nə woya yilələ səyilə nə nyi, na yilə ləumə bula kəbə, sə və langngi ko - lə yualə kəbə - nyi ləuya pip. ⁶Və lagvei kə yugul nwu ləu ke lekə kpngali nyi zakadə nə. ⁷Luko nyi ləukə lagvei nyi. ɗugi a kəunā ləta lang a ngəna səteilə bonni. A na ɓon gi na ta dre uləyī kə ɓina nə.⁸Bonnwu mə nyimsəya nyi kəya nasukana nungwamvei. ⁹Lum kə nung nwu nung vlaya də, nyi kə kiraya kə ira nwu nə və gbəbləusua də səya ko dre ɓəya pip.¹⁰Nə ya kəu nungkəbaka kə kowoya ləta, lang mə ma kəunungkəbaka kə luguli ləta bonni nə - nə kəu ko ɓəya ləta nyi - kəuləta suka ya sīkə leyongləu. ¹¹Banung nwu ɓon nyikə Munkullum yik bi gəng. Ləm ləuhi num-num suka yikkə na kəbə.¹²Ledāza abा mə drā nə nwu vətəu ta ganglangzə ke le Trowas a gei nuasukakəteilə kə leyongləu veiyi. ¹³Ko ɓon nwu yira, nyigwa mə ləusua kəbə, ləm yue nyinmə Titus vei kəbə. Nanung wurə mangni ku nungmə Makidoniya.¹⁴Langku bi warə lə Muar, nwu səna bi digokləu dre kə leyongləu. Langu səbi bonni na kəu ye və irana nwu ləkə teilə nwu pəvei pip. ¹⁵Ləm nə səkə Muar nyi bi lə kum səkə teilə kə Leyongləu, dre ke leko sop nwu se leko kə fī tuko pip.¹⁶ye leko kə fī tukonwu, kum ɓua və dili səni lə tanilə ɓua. Kə yeleko mi yong ni nwu, kummi kə tanilə və yue ngəma. Wotən peivə yue ye nung nwu nəya?¹⁷Ləm bi banung ye legul ko pə suka kə Muar kə nala lomu. Buakure nyi, bi pəya lədāfu kənak, bi geilə suka dre kə Leyongləu, mua ni tum-bi-tum, nungkə Muar.

Chapter 3

¹Bi zābī və warələubi lənābiya? Bi yidī və ngə nungvla ləu nungnalə kənak səbi ko səyā kəbə, bənunq ke leko, bi naliya? ²Ya lə ləuya ya nungvla bi ko bi bākənak də nə ləu, ni vla ləunyigwabi, ko legul pip dəba lang kə ira bonni. ³Ya u ulə ko ni lang a ya nungvla səkə leyongləu, nwu bi lekə ngeli ləu. Ni vla lə myi vlanung kəbə bula lə killing kə Muar ko vəbirana ye ləu. Ni vla ləu drəngwol kə tal kəbə, bula lənyigwa kə lugul biling⁴Nanung lə sənyimmə nwu bi se nanung dra lə leyongləu sīkə Muar. ⁵Bi pei nungko kəbə kəbi gei bi beyabpip se sā bi ngəbi. Buakure tən, sābi nakə Muar. ⁶Muar lekə bā bilə zəba kə dre vengənuə kə fū. vəngənuə nwu ni vla-vla kəbə bla lə killing. Ləm nungbla kə wobvei, killing kəna kəngə ngəma. ⁷Ləko nungnalə ko kə yilə bırabua nwu - ni gəmni pip dre nungvla kə ləutal - nwu yə dre yummə ko ye Leisraila buan lang dānung kə Musa bo ləu. Nanung lə suka yummə kə dānungna, yummə ko fā tuko ləu. ⁸Bangta ləko ta nungnalə kə killing kəna ta əkaya?⁹Nə nungnalə kə tuko də se murə nyi, lang nungnalə kənak kə uli dre murə si! ¹⁰Ləkənak, nung ko se murə vətəu ləko na ye se murə suka nung nwu, Suka mālə ko duakure ləu. ¹¹Ləmmi nə nungko kə fā tuko də se mālə, bangtā nə kə nungko fābo nyi mālə nakəna kə uli bəkatən!¹²Luko nə bi də se sənyimmə, nyi lang bi sūvələ ye. ¹³Bi bənunq kə Musa kəbə, nwu kā dānungna, suka gi Leisraila buan langna dānung bo suka mālə ko duari tuko ləu¹⁴ko nyigwani fāvə nummi nə. Ko ləko dasi nwu landakāləu nungngi u sə vədəbanung dre və ngənuə kə korī. Ni aba kəbə, ləm bula dre kə leyongləu yikə duari nung vəte. ¹⁵Langku ko dasi nwu, ko geuwa Musa nə kə dəbanung, lang landakāləu kə kāləunyigwa ni. ¹⁶Lang nə lugul ko ku yə səkə Ledāzə, lang ni pə landakāləu vəte.¹⁷Ləko Ledāzə nung lə killing. Nə vei nwu killing də nyi lang Ledāzə ma də vei, lang ulə kə dre təma də.¹⁸Luko bi pip, nwu ləuibi lə aba, bi lang murə kə ledāzə. Bī ma ni tabilə dre sonk kə murī bonni mua səkə murə kənyang talə səkəko, muanung ko səkə ledāzə, nā lə killing ləu.

Chapter 4

¹Ləko ʃonnyi, ləm bi də se vənanungnalə nwu, se mua nung nwu na lang nungyībi nwu, nyi bi wobya səbisua gəng. ²Buakure nyi bi mangya ye dra ko nungsəkəulə kpgadə ding lang se ye nung kə vəmuara ləu. Bi u ya tākə yikkə bi kəbə langku bi nyimnung lə suka kə Muar gəng. Suka və nagwangā, nyi bi lang ləubi səkə ye nungnwu kowoya kə ngəmmi sī kə Muar.³Lang nə bi muara nuasukakəteili nyi, lang bula bi muara lə ye leko yikə fātuko ləu. ⁴Sə kə kənī, kundul dāgwam nwu mum ləunyigwani ni buan vəbākənak bo. Suka nungnwu nyiku, ni buan və lang yummə kə nuasukakəteilə kə murə kə Leyongləu, nwu nālə killing kə Muar.⁵i gei ləubi bo, bula Leyongləu Yesu lə Ledāza. se ləubi lə ye zəbaya suka kə Yesu. ⁶Ləm Muar lekə gei agya, "Vei yumvei kə gabvei dre zil." Na gabvei ləunyigwaibi, nyi kəbə gabvei ləu və iranung ləu murə kə Muar sī kə Yesu Leyongləu.⁷Luko bi də se nungzə dre zākəsuab, bon nyi kə dī nungwamvei və nagub kə nyimmə nungkə Muar kə kəbə kəbə. ⁸Bi yue səyilən ko ləya pip, nyi ku dāsaibi kəbə, kə yibī ding nyiku bi ilə nyigwa bi səri kəbə. ⁹Ni nabilə yī ding nyiku ku bi mangdə kəbə. Ni gbeb bi ni twasua nyiku ni fāvə bi kəbə. ¹⁰Vorəpip bi pə birabua kə Yesu, suka kə ngəma kə Yesu dinungamvei səbi ʃonni. ¹¹Bi ye leko lə nungki nwu vorəpip bi twa birabua kə Yesu səbi, suka kə ngəma kə Yesu deinung səkə yugul kə killing. ¹²Bako bon nwu birabua kə nanungnalə səbi, ya kəya ngəma kə nanungnalə səya. ¹³Bi də se killing bākənak bon kwin mua nung nwu ni vəla agya: "Bi bākənak səri nə, nungngi gei bon." Bi ʃonni bi bākənak də nə, nanungngi bi gei ʃonni. ¹⁴Bi ira nə yugul nwu wurələ Ledāzə Yesu nwu vei lang na wurələ bi ʃonni se Yesu. Bi ira nə na yibilə se ya lə sīna. ¹⁵ko ʃəya pip ləukə lum mua sukā nyi, muanung nwu vəbangnābi pə ləu legul nwu, lang və warə Muar ka twaləu lə suka murə kə Muar ʃonni.¹⁶Sogi səbo ʃira gəng. Ko du nə səkə gwam ni banglə bi, dafarnwu pip lang kə mab bi. ¹⁷Kə gigeu nwu ləko, ye səyilə kətuab kə mab bi dra və yuə murə kə ding nwu mua kirana ləzua se nu gko ye. ¹⁸Ləm bi lang ye nungkə nungko nwu kəbə, bula ye nungko nung lang bo ləu. Ye nungko bi langngi nwu ni tūra ye, tən ye nungko nung lang ni bo nwu nī ni deiyi ləkəding

Chapter 5

¹a iranə vəuləbī kə ləugwam nwu bi u də nə durə nyi, bi də se zəkəmyi səkə Muar. zəko ni myi lənā kə lugul kə biling kəbə ləu, zə ding, ləuyilə.²Ləm dāzə kə ləugwam nwu bi grōngngi, bi deivə nungtwasə kə və ulə ləuyilə.³Bi deivri nwu suka nə bi yue nungsri nyi lang və lang bī bi ye.⁴Ləkənak nə bi dāzə kə ləugwam nwu, bi grongngi, ləusuka nungpələ. Bi yidi və twa nungsəbi bo. Tənnyi bi yidi və twa nung səbi, nə nyi nungko kə bira də kə ngəma mī na.⁵Yugul nwu bā bi nwu nung lə Muar, nwu ngəbi killing lə suka və yam nung kə yili.⁶Nə bonna nyi ya nyimsəya. Ya ira vorə nwu bi zə dre kə glumsə, bi ye se Ledāzə.⁷Ləm bi wō dre kə bākənak, sə və langngi lə nung kəbə.⁸Bakure səbi nyimdə. Ləuko bi ye se Ledāzə nyi lang dugi mə ye se glumsə.⁹Nanungngi bon bi bā lə goal bi, ko bi zri ko bi ye, nyi kəbi teilə səna.¹⁰Ləmmi rub kəbi fuk sī nung ula nakwan kə Leyongləu, sukā kə kowoya mua nuakambo nungnalə kə sə nwu na na ləu, ko kənak ko kə baka.¹¹Luko bon, bi ira və sū Ledāzə, nwu bi geiyi lə legul ləu. Nung nwu bi dre nwu Mua lang sədfak. Lang bānyi bonni ləuya kai sri ding.¹²Bi bəl və mua kika ya sukā kə ya bānung səbi ləkənak kəbə. Tən nyi, bi gei ya lum kə sənyimmə bi, bon nwu nyi kəya yue və vlasuka lə ye leko kə fəm ləu kə māləsə nyi ləu nung kə ləunyigwa kəbə.¹³Ko nə bi dī dre kika bi nə, kə kure kə Muar; lang nə bi na ye nu ngngi ləuzwi nyi, lə suka ya.¹⁴Ləm suka kə Muar bā bi, ləm bi gabnə, yugul kwin bira duka bi pip, luko nyi bi pip le bīrā nuavə.¹⁵Na bira dums bi pip suka nə ye leko kə uli nyi ni uli lə ləuni ko kəbə bula lə yugul nwu bira ləsuka ni kəna wurə ləu.¹⁶Ləukə lum nwu, gigyeu nwu talə sī bi nakwan lə yugul ko ləu nung-ira kə yugul bo, ko du nə bi pə Leyongləu nungfra nwu. Langku bi nakwan lə lugul koye nungdra nwu.¹⁷Luko nyi, nə lugul ko dre kə le yongləu nyi, na nungmab kə fū. Ye nungkə korī dua pip nə. Ya lang, ni binalə fū nə.¹⁸Ye nung pip yə səkə Muar. Na mab nungnādrebi na yilə səna tākə Leyongləu, nung na ngəbi və nanungnalə mab nungnādrəvei.¹⁹Nuavə, dre Leyongləu na mab nungnādre ləugwam na talə səna, na dəba nungkəbaka ni ko bo. Na bābi nuatum mab nungnādrevei nābi.²⁰Bako nwu na bābi lə lenuatum kə Muar, izua mua Muar kə bā və tanādreveina nābi. Bi yam ya, lə suka kə Leyongləu bi: "Ya u-ulə kə teilə se Muar!"²¹Na bā Leyongləu ulə nungfanua nungkəbaka bō kwin kəbə. Na nanung nwu nyi kəbi ulə lekənak kə Muar dre na.

Chapter 6

¹Na nungnalə bīzua se na, bi yam ya þonni sogi ya mua vəbangnābiveina tuko gəng. ²Ləmmi na gei agya, "Bā kikamə səya dre bali kənak, se dāfar yongleuvei lang mə yong ya." Ya lang, gigyeu nwu nang lə bali kənak. Ya lang , gigyeu nwu nang lə dāfar yongləuevi. ³Bi bā tal-lak-bibo sī kə yugul ko kəbə, ləm bi yidi vənanungnalə bi ulə nungkə tuko kəbə. ⁴Tənnyi, ni irabi tākə ye nungnalə bi, agya bi ye zəba Kə Muar. Bi ye zəbana dre və nyimnyi kpngadə, se səyilə, se və wurələ kikavei, se ulə kə yilə, ⁵se gbebvei, se vənumvei, se vənazangzang, se dre nungnalə kə nyimmə, se və uli lənungkiə, se dre gom, ⁶se dre uləkənak, se nung-ira, se munyal, se kika kənak, dre killing kənak, dre nasukavei kənak. ⁷Bi ye zəbana dre suka kə gwanga, dre nyimmə kə Muar. Bi də se nung suvum lə kikakənak nālen bi se nāmai. ⁸Bi nanungnalə dre murə se səmvei, dre gammuavei se vəwarələuevi. Ni langkəbaka bi kəbi lə lekəbkiba nyiku yiram bi legwanga. ⁹Bi nanungnalə tənmua ni irabi kəbə nyiku tən ni irabi ding. Bi þira nua nungnalə nyikə - yilang! - yira þilə ngəma. Nua nungnalı ni nabilə yī suka nungnaləbi langku ni wobbi kəbə. ¹⁰Bi na nungnali lang nə ni ngəbi səvələ nyiku səbi ləkə tei vorəpip. Bi nanungnalə langmua bi leləbaka, langku tən bi lenungə ləkpngali. Bi nanung tənmua bə ye se nung nyiku bi də se yenung lə kpngali¹¹Bi geiya gwanga pip nə, ye Lekorinti, bi aba ləunyigwaþi lə sukaya nə. ¹²Ya də se vəulə ləunyigwaþi, bi kəbi bi ye se və ulə ləunyigwa ya. ¹³Ləko dre və pinā ləzua - Mə geisuka langmua mə gei lə ye lemong - ya aba-ləunyigwaya kpngadə¹⁴Sogi ya nadəzua se ye lēko nwu bākənak kəbə nwu gəng. Bətən wō nungkənak ləzua se nungkəbaka? nunyal bə nungnādre kə gabvei se zilla? ¹⁵Və ngənuua bə ningnādre kə Leyongləu se Namunkullumma? Ko lang bə wō lebākənak ləzua se lēko bākənak kəbəya? ¹⁶Və ngənuua bə nādre kə turawabmuar se kundfulla? Ləmmi bi nunglə tura kə Muar ko þira þo ləu, þako Muar gei nwu agya: "Mə uli dreya lang mə wō dreya. Mə uli ləMuar ni, lang ni uli lə legul mə."¹⁷ləko nyi, "Ya dī dreni, kə ya u ləkwinni," Ledāzə lekəgei. "Ya dōsə þiyau gəng, lang mə muaya. ¹⁸Mə uli lə Tāyu səya, lang ya kəya ya uli lə ye lemongmə leləbei se lese," Ledāzə Ledāsāveipip lekə gei.

Chapter 7

¹Ye leko ni na duka ni nwu, bi zuab ya ləufi sə ko bəya pip nwu kə yilə bi lədrəng dāsəbi se killing bi. Suka ye və ngənua nwu ni ngəbi ləu. Bi dei və ulə kənak dre və sū Muar.²Ya mab bi tura də! Bi ngəlua lə yugul kəbə kang bi lausibì səkə yugul kəbə bonni. ³Nung nwu gei ya də mə suka kə kəu ya bəkasuka ləu kəbə. Ma fāvə geiya də ni mə ya ləunyigwa bi, bi bira ya nuazua lang bi wurə ya nuazua. ⁴Mə də se sənyimma ya, se səteilə ya. Kika mə ləusua tuko. Ko dre kə səyilə mə nwu pip nyigwa mə lə teili suka ya.⁵Vurəu bi yə Masidoniya, səbi yue və ngəmā bo, tənnyi kikia bi wurə-wurə suka ye tula nwu səkə gwam se səvələ bi səkə dre. ⁶Langku Muar, ko kə ngə təma ləunyigwa ke leko ni yiña ni nwu, təma ləunyigwa bi tākə vəyilə kə Titus. ⁷Ta kə vəyilə kə titus bla na təmalə ləunyigwa bi kəbə, se səvə təma kə ləunyigwa ya ngələ Titus nwu. Na gei bi nua və nasukaveiya lə suka bi, səvə bənāyī ya se kəko ya ye se səteiləsuma mə ləu. Bakure wurə səmə tualəu vətei sī⁸Ko dū nə nungvla mə bəngləya ləunyigwa nə ma, səmə kəu bo. Sə mə kəu bla nə lang nungvəla mi bənglə ləuyigwaya. ⁹Nyi ləunyigwaya bənglə kə tura ye. Luko dəba səteilə nə, tei ləsuka ləm kika ya wurə-wuriya kəbə, sukā ləm vəbənglə kə ləunyigwaya yilə ya vəmab draya nə. Ya dəba səya suka nungnalə kə Muar nə, və yəu ye sə səyilə nwu ya dəba suka bi. ¹⁰Sukā səyilə tākə nungkənak kə yolə və pina dra se və yue ngəma, səvələ kə ləugwam, ko nə na bəkaya kə yilə bira bəua. ¹¹Ya lang nung nwu səyilə tākə yidi və wab Muar kə yillə dre ya nwu na. Murə kə yidi vəwab Muar dāfu ya bəkatən nwu bā ya kəya ya ye se nungkəbaka ləu. Murə kə Yualə ya bəkaya, se səvələya, se vəbalya, se nungsuka kə Muar nwu yabā sīya, se vətang səvə lang kə gwanga nasə! Ko sə bəya pip nyi kə a lang ləumua kaīdə tuko dre suka nwu. ¹²Ko nə fāvə vla ya də nə, vla ya də suka lenanungkəbaka kəbə, lang suka lekə nayī ləu nungkəbaka ni kəbə. Vla ya nung nwu suka nung ya bāsī ləkənak nyikə dī nungwamvei səya sīkə Muar.¹³Tā kə nung nwu nung bi yue sənyimmə. Və təma kə ləunyigwa bi kō, səbi tei ding ləsuka səteilə kə Titus, sukā killing na yue sənyimmə suka ya pip. ¹⁴Ko ləko bəon wurə fəm suka ya lə Titus ding, yue səkəulə kəbə, səkə gyamvəko, bənung ko bi gei ya ko bəya pip udə ləkənak nə, vəfəmbi suka ya lə Titus ma lang ulə gwanga bonni nə.¹⁵Və nasuka ya nwu na nali nwu d'wasā nə, nwu nə na ngəm vəgbəb ləusua ya pip mua nung ya mua na dre səvələ se vətumzua kə səya kpik-kpik. ¹⁶Səmə tei sukā ləm yā ləsənyimmə mə.

Chapter 8

¹Bi yidi ya ira, ye le nyin, Suka və bangnābī kə Muar nwu na ngələ le nāna dre Masidoniya. ²Vorə kiravei ləsəyilə wurə kpngalə səteiləni se ləbaka ni nungngi yilə nilə nungzə ləkpngalī. ³Ləmmi mə ma lang lə nung mə nə ni ngəli kpngadə ləunyigwa kwin, d'ua ləu səmbeı ni, lang ləvə yidi ni ⁴lə yamvei kə bina ni yambī bi u ko tuab nyikə bi lang ye nung nwu se ye lebākənak. ⁵Nung nwu nasə bako bi ngəmmi kəbə. Lə nuasī ni ngə ləu lə Muar, Nwuni kəni ngəbi ləuni ləvə gabnua kə Muar. ⁶Nung bi yam Titus, nwu zābī nungnalə bali ko dua nwu, nyi tana tuaya ləu vəbā ya nuadra və ngə nung dāfu kwin. ⁷Langku nyi ya kiya ya na ko bəya pip dre vəbānyi kənak, və geisuka, və iranung dre və nanung kənak ya pip se və na suka bi. Banung nwu ʃon nyi ya u-ulə dre və na ye nungkənak. ⁸Mə gei nung dre ʃulək kə nyimmə kəbə, tənnyi sukā mə kə dəba ləunyigwaya ko və nasukazua ya dəya nyi kəbi zaka ləzuə se ye nung nwu ye leko bā sini kə yidi və nali ləu. ⁹Ləmmi bi fāvə ira və bangnābī kə Muar leyongləu nə. Na də se nungzə ʃilang-ʃilang, suka ya nanung na bina lə leləbaka, sukā nə takə ləbakana nyi kəya yue keya nungzə¹⁰Dre kə suka nwu sua tānāsədra ko kə yong mua ləu. Sal kwin nwu dua gigyeu a zābī vənanung bula kəbə, ləm mua yidi və nali nə ʃonni. ¹¹Ləko nyi a kəuləu na, mua nung mua yidi lang mua ʃuap və nali vərou, hā ya kəuləuna, mua nungnwu sāya ngəya ləu. ¹²Nə mua ʃuap və na nungnalə nwu, nyi lang nungkənak se nungkəmuarə. Rub kəya u ləunung nwu sā yue nung kə yugul ngəna ləu, ləukə ləbakə kəbə. ¹³Ləukə nungnalə nwu, ləuzwi kəbə kə leko u tuko nyi leko ləkə nayī nua. Tənnyi ya na gwanga. ¹⁴Kpngalə kə nungnāya nanung kə fāyī ni. Lang nungnwu ʃonni vei tākə kpngalə kə nungni lang kə yilə və fāyī ya, se suka kə gwanga nasə. ¹⁵Mua nungnwu ni vla; "Yugul ko se nung ko kpngadə mang nungko sua kəbə, lang yugul ko kəkəna tuap nyi na ye se yī"¹⁶Wārələ Muar nə, nwu na ngə nyigwa kənak lə Titus kwin se kəkəm mə naya də nwu. ¹⁷Və yamnā bi na nwu nanung na mua bla kəbə na kang nādə ʃonni ləunyigwa kwin. Na yə tāya dre vəyidina. ¹⁸Bi tum na se lenyin ko də nwu letākə leyongləu irana səvə gei nuasukakəteilə dīng. ¹⁹Kəko bla kwin kəbə, ye lenākə leyongləu tā nāsəna a na wo se bi dre və ta nuatum se sābi. Nung nwu suka və ngə murələ Muar lənāna tākə fngaisəbi suka yongvei. ²⁰Bi songlə ye nungko kə yilə yurasuka ləubī suka nungnalə nwu bi nali se sābi pip ləu. ²¹Bi muaya kikabi suka kəbə nanung kə mālə, sikə Ledāzə bla kəbə se sī ke legul pip.²² tumni se lenyin ko də ʃonni. Bi kirana bo ləkpngalī bi lang nanə, nungko ye sena ləkə baka dre ye nugnalə pip. Na mua kikana dīng sukā na bākənak səya dīng. ²³Kə Titus kəna nā dū nungnalə mə ləuya. Tā kə ye lenyin ye lebākənak tumni, ni lə murə kə leyongləu. ²⁴Ya nasuka ni, lang ya gei lə ye lenākə Muar lum nwu bi ɔkki suka nk ləu.

Chapter 9

¹Ləu vəna nungnalə kə lekəbākənak, və vla ya dfrəngwol teimə lə fo. ²Ira vəfngai səya nə, hā mə ɔk sī legul Makidoniya ləsuka ya. Geini də mə Akaya na zwina dəng sal ko dua nwu. Və fngaisəya nyim sə kpngalə ni wurə kə nanungnalə. ³Ləko tum ye lenyin nə suka kə və ɔkbi suka ya kəutuko gəng, se tangko nyi kəya nazwiya, mua nung nwu gei ləu və ulə ya nwu. ⁴Ko lang nə ye Lemakidoniya ta se mə ta yue ya ya nazwi ya kəbə nyi, lang bi larə səkəulə - gei nungko ləuya kəbə - mə də se sənyimmə ya. ⁵Mə ngəmmi d̄ugi māding kə geilə ye lenyin nwu ni tazəya bonni ya nyimsəya ya nazwi nung bātā nwu ya ngənua səri nunkuni kəni ta. Nung nwu ya ngəli nwu u mua nung bāni təma sə, kə təmanyini kəba. ⁶ung mə gei nwu ləu, lugul ko bə nungnug bon tuap lang na kəbbi tuab bonni, lugul ko bə kpngadə lə suna və yue təma lang na kəbbi kpngadə bonni. ⁷Kowoya pip ngə mua nung nwu ləunyigwa ni pə ləu. Sogi na ngə dre kə bāglənyi gəng ko mua nungngi muanakak gəng. Muar kə nasuka lekə ngə nung dāfū kwin⁸Lang Muar kə buan vətuana ləuwi bīlang-bīlang tuko, nyikə dre nung vorəpip nə mua yue nungnwu mua yidi ləu. Nung bonnwu lang kə twa mua ləu və na ye nungnalə kənak ləkpngali. ⁹Nungngi bako ni vla: "Na gab nungzəna, na ngələ ye leləbaka. Nungnaləna kənak u ləkədīng ləugwam yi wurələ də"¹⁰Na yugul nwu kə ngə nunglog lə ye lenungləba kə bəri kəni ilə nunjtang, lang na ngəya bonni kəna bina na twayaləu nung ya bə nwu. ¹¹Na twaya ləu vəkəb ye kika kənak nwu ya nali ko nungdra kə laya na nga nungzə sukā kə a ulə lenungkə kpngalə. Nung nwu kə yilə vəwarələ Muar səbi¹²Və naye nung nwu nangngi kwin bəla ni yidi sə lekə bākənak kəbə. kə pə nungdra ləkpngali dre nungnalə kə warələ Muar. ¹³Suka vəkiraya se vəlang nyimməya dre kə nungnalə nwu; lang ya ngə murə lə Muar bonni tā kə vəgbəbləu ya sua dre və gei nuasuakakəteilə kə leyongləu. Ya ngə murə lə Muar bonni suka vəngə ye nungtəmanyi nwu ya ngəni se kowoya ləkpngali ləu. ¹⁴Ni ngəməvəya, lang ni penua lə suka ya. Ni nanung nwu suka və bangnabi kə Muar nwu ləu ya ləu. ¹⁵Bi warə Muar suka vəngə ye nungtəmanyi səna nwu lugul buan gei fo ləu

Chapter 10

¹Mə Bulus, lənāmə mə yamya dre vəgbəbləusua se vəmualəu kə leyongləu. Vətəu muakika mə dīng nung ya, dua mangya nwu nyigwamə lub suka ya kəbə. ²Mə Yam ya teilə vəmūləumə ye nwu lang yira mə seja nwu. Teimua nə və nyimsəmə nə də nyi mə yiħa ye leko bā lənyi a bi u-uləbi dre kə nyamsə ləu. ³Ko du bi wo-wo dre nyamsə, bi sūya vum tākə dāfu yugul kəbə. ⁴Ləm nungvum nwu bi sūra vumi nwu kə nyamsə kəbə. Tənnyi kə ko nyimmi fābo kə ruba nyimmə ni pip. Ni yilə nungko ye vənyimnuu kə bangləvei. ⁵Lang bonni bi durə ye nung ko kə banglə suka kə Muar ləu. Bi gub ya kika legul kəni ngə murə lə leyongləu. ⁶Bi naya zwibə kəbə gub sue legul ləu kika leko ngə murə ləvei bo, nyikə ya map kikaya ləkə ngə murə ləvei nungkwin. ⁷Ya lang nung nwu sīya kaidə ləu. Nə woya kə lang ləuna lə Leyongləu nənyi, na ma na ira mua nung nwu na langləuna lə leyongləu nwu lang bi ma bəkure. ⁸Ko nə mə fəm kpnga dīng ləu və ngə dra, nwu Muar ngəbəi suka kə nəbəi mapya ba və durəya kəbə, mə larə səkəulə ye. ⁹Mə yidi və bina lə lekə ngəya səbələ lə ye nungvla kəbə. ¹⁰Ye leko də kə gei agya, "Ye nungvla na dui lang nyim dīng, tən nə bəmsəna nungbon nyi lang na muna-muna. Ye suka na u lə nungkə larə kəbə." ¹¹Ni ye legun nung nyi ni ira ye nung nwu ləunyigwa nwu nungngi bi vla dre nuatum kə nungvlə nwu ko du nə bi se ya ma nanung bi gei ya də. ¹²Bi buan və pələubi ko və zaka ləubi ləzua se ye lekə mūləu ni bo. lang nə nidāzua və lang ləuni tākə vəlangzua nyi ni ira nung kəbə. ¹³Bi, ko kə bəkaya pip, bi fəm duasā bo. Bi nali bla ləuben nwu Muar bābəi ləuwi, bən ko pei ha səya ləu. ¹⁴Nə suka nuasukakəteilə kə leyongləu nyi bi lekə talə yā ləsī. ¹⁵Bi fəm duavei suka nungnalə ke leko kəbə. Tənnyi bi bānyi də mua nungnwu vəbākənak ya kə muri nyi kə dəmvei nungnalə bi mu ləkə ai, dre ke benna. ¹⁶Bi bānyi suka nung nwu, suka nyi kəbə gei nuasukakəteilə ko lə ye leka ləusua kə gyamya bonni. Bi gbəbnā nyigwa bi ye lə suka nungnalə nwu bi na vəleko ləu. ¹⁷Nə woya kə fəm nyi, na fəm drekə Ledāzə. ¹⁸Lemmi yugul ko kə mūləuna nanu na ni pəna kəbə. Tənnyi bla lugul ko Muar pəna ləu.

Chapter 11

¹Mə yidi dugi ya u sēmə dre və na gya-gya mə leko. Bon nwu ləko ma ya vənali! ²Suka kə yī mə suka ya ding. Yivei ko ləsuka vəna suka kə Muar ləu, fəvə ngəyanua suka və ngəya ləzuarə se ləbeı ʃon kwinnə. Ngənuua və bā ya langmuu ləsefū lə leyongləu bi.³Tən mə sūvələ ko ʃakə laya, mua nung byak drekə yikkəna na dəm Hawau, lang tākə vəngəmvei bonni vei ya mang nungdra kənak kə Leyongləu.⁴Ləmmi dugi nə yugul ko yi gei nuasuka kə Yesu ko ləkwinni se ko bi gei nwu. Ko nə ya mua killing kō ləkwinni se ko bi mua nwu. Lang ko nə dugi ya mua nuasukateilə ko ləkwinni se ko bi mua nwu. Nyi gəmləu pip nwu nyi ya muari kəya!⁵Mə langngi ʃang mə ləkunata dreke leko ni lūni la ye lenuatum kə nyimma.⁶Langku ko ləko nwu kyanga nung lə suka və iranung kəbə. Ko dra kə laya se ko dre kə ko bəya pip bi geiya nungnwu ya ira nə.⁷Au bakaməbaka ləvə ʃbəbləu mə sua suka kəni ngəya murəya? ləm geiya nuasukateilə kə Muar tuko.⁸Ye leko tangmələ tākə vəmuانung yongsəvei nāni suka kə nalə nungnaləya.⁹Vorə nwu mə səya lang mə dre yī, lausəmə səkə yugul ko kəbə. Ləm ye lenyin ko yə Makidoniya nwu yifāmə yī mə. Ko dre bəya pip kəng səmə səya suka gi u ya də lə nungpələ nə, mə yidi və nali ta ʃakure..¹⁰Bako nwu gwanga kə Muar fū mə nwu, vəfəm mə nwu mə usən sri ye gyamvə kəye Akaya.¹¹Suka bəya? ləmmi nasuka ya boyə? Mua ira nə.¹²Se nung mə nali ze nwu mə mangdə ye, sukā kə səkdra ye leko kə geisəmə se nungko ni fəmmi ləuwi bonni - ni yidi bi zəkazualəu seni vəna nungnalə kwin nwu bi nali nwu.¹³Log ke legul nwu ni lenuatum kənak kəbə ni lekə dəmvei. Ni nanüngni mua ye lenuatum kə Leyongləu.¹⁴Nung nwu nung fəmləu kəbə, Namumkulum bonni kə pənungvei langmuu na lenuatum kə gabvei.¹⁵Ulə nungfəmləu kəbə nwu nə ye zəbana bonni pənungvei ani ye zəba lenanungkənak. Nə ni ʃakaya lang nungnalə ni kə uli ʃakure.¹⁶Mə gei nāsri ko: So gi yugul ko ngəm a mə le nungləu gəng, langku na nanyi, a mua mə mua lenungləuwi sukā kə fəm ʃon tuab.¹⁷Nung nwu mə gei ləu və fəmmi ləsənyimmə nwu Ledāzə gab ʃo, langku mə geiya suka langmuu lenungləu.¹⁸Nə legul kə fəmmi tākə nyamsə nyi, lang mə ma mə fəmmi bonni.¹⁹Ləmmi ya pə munyal se lenungləu ləteili. Ya lələuya yikkəya ding!²⁰Ləm na pə munyal se yugul ko yə nala ləzəba, nə na tangmuu, lang nə na pələuna səmua, ani dāmua nə, ko nə na ʃbəbmua dānung.²¹Mə geilə səkəuləbi bi sābi ye ləkə nanung vəte. Yibalədra nə woya kə fəmmi - Mə geikəm suka langmuu lenungkəu - Lang Mə ma fəmmi.²²Ni Leibraniya kəbəya? Ni Leisrailaya? Məma ʃakure. Ni levəbī kə Ibrahimma? Məma ʃakure.²³Ni ye zəba kə leyongləuwa? (Mə geisuka langmuu mə ye dre kikamə.) Mə ma bonni. U dre nungnalə kə yīlə nə, lang se dātura numvei, se dre ʃbəbvei ko dua səmbeı, se lang və ku nuabua.²⁴ke Leyahuda ni ʃbəb mə "Nāzab nob bua fārab kə kwin ye."²⁵Ni ʃbəb mə ləkap nātat. Ni wā mə lətal bō kwin. Bo tat pip kwatləumi kə ʃbəm ʃilə. Na bō kwin ləu gongwuma.²⁶Na bō ləkpngalī dre wō nə, wō kə yīlə ləu myiwuma, wo dre ke legbemvei ləudra, dre ulə kəyīlə se ye legulmə, dre yīlə səke lesak, dre yīlə ganglangzə, dre yīlə dākānānyam, dre yīlə ləu gong wuma, dre yīlə səke lenyin kə kiʃa.²⁷Na nungnalə kəyīlə dre kə yīləsə nə, nunglau tanungmə ʃo, dre gom se erə, və warənuu, dre təma se və twasətuko.²⁸Ləvənayi ke nungnwu, ni bāmə sua vorəpip la suka ke lemuata kə Yesu.²⁹Wotən səna muna ding, nyikə səkəm nyim-nyimma? Wotən ni lakbibona kəna yəu, bəbaikənakna yue luā, nung nyi kə suen kəm kəbəya?³⁰Nə rub kə fəm nyi, lang mə fəm ləukə nungnwu o mə səmunamə ləu.³¹Muar lang Takkə Lədāzə Yesu, Yugul nwu ni pəna dinna ləkəding, ira nə mə kəb kiʃa kəbə!³²e Dimaska, gwamna nwu Gub Aretas bānalə Nābā a kə lang dimaska suka kəni yue və mua mə.³³Basua wurə ni ilə mələ tua tāga, nungngi sop nāna.

Chapter 12

¹Rub mə fəm-fəm kəna, nyiku nungko ye mə yue dre. Nə mə fəmmi nyi lang mə yidī Muar ilə mīlə dre langvei kə dre killing.² Ira ləbeī ko də drekə Leyongləu sal sob-ili-nob nwu dua nwuna - ko drekə sə ko dre kə sə kəbə, ira kəbə, Muar iranə - ni muana dre ləuyilə kə tat.³Ləbeī nwu ira - ko dre kə sə, ko dre kə sə kəbə, ira kəbə, Muar iranə - ⁴ni tanalə zəkəteilə ləuyilə tana larə ye nungko nwu kowoya ʃuan gei bo.⁵ Ləsuka kə yuguli lang mə fəmnā də. langku nə kə ləumə nyi lang fəm bo, se nə ləukə səmunamə da.⁶ə mə yidī və fəmmi nyi, lang na kika gya-gya bo, ləmmi mə gei gwanga. Langku mə sūvə fəmmi, suka gi yugul ko ta na kəna dualəu nungko na lang səmə ko na lārə səmə nwu.⁷Mə sūvə fəmmi ʃonni ləsuka ye log və musə langveidrekilling. Lukonyi, lang mə pələu mə ləvə əkki ye, ni bāmə kop sənə, lenuatum səkə Namunkullum kə ʃuaranungmə vorəpip akə yue murə ko və əkki gəng.⁸m Muar bō tat ləukə nungnwu, nyi kəna pə nung nwu səmə. ⁹Nung na gei agya, "Vəbangnābi mə zəka mua ʃonni, ləm nyimmə kə yilə səkə səmuna." Bakure nyi lang mə fəmmi ləukə səmuna mə, suka kə nyimmə kə Leyongləu yue və ulə səmə.¹⁰Ləko zəkamə ʃonnə ləsuka kə Leyongləu dre kə səmuna, se dalvei, se dre venayī, dre vəyue səyilə se vəwurələ kikavei. Nə vorə kəlaya nə səmə muna nyi, lang wurə yue sā.¹¹Ya bāmə nanung nwu, wurə binalə lenungləu! ləmmi dəfugi ya ya warələu mə. Sukā ləm mə kə nyang kəbə dre ke lenuatum kə murə kəna mə nungko kəbə.¹²Ye nungnalə kənak ke lenuatum nasə dre ya nwu lə munyal kpngadə, se nungsāba se nungfəmləu bālə ye nunganalə kə murə.¹³ Nyikə bəka kə nung ye səya mua tāye lemuatākə Yesu kəbə tən, bələ mə uya də lənungpələye? Ya kəumə nungkəbaka nwu də ləta!¹⁴Ya lang! Nazui vəyə tāya lə tat mə nə. Mə uya də lənungpələye, ləmmi yidī nungko ləkə kəya bo. Mə yidi kəm ya. Ni bā lemong lə suka ke letāyu bo. Teimua ni bā ye tāyu lə suka ke lemong.¹⁵ Wobnung mə wobbi yira kpngadə ləteilī suka ngəma ya. Nə mə nasukaya kpgadəya nyi, ya yidī məkəm boyə?¹⁶Banungko nwu, ʃinaya kəbə. Langku, kənə a yik dīng ləu, nung famya kə muaya ləkə nak tākə nyikə mi.¹⁷Geiya də nə mə ya ngənung lə ye lenuatum nwu mə tummi tāya nwuya?¹⁸Yam Titus nə mə na ta tāya, lang tum lenyin ko sena nwu nə bonni tāya. Titus ta ʃinaya dīngŋa? Ko nungdra kə kwinni bi wo-wō kəbəya? Lang ləbō bi pip bi wō kəbəya?¹⁹Ya ngəmi dəfugi vorəpip nyi nəbi gei ləubi kə nəbi yamvei siya? Sīkə Muar, bi gei koħəya pip dre kə Leyongləu suka vənyimsəya.²⁰Ləmmi mə se səvələ nwu nə yə səya nyi lang yəyue ya ʃanung ko mə yidī bo. Lang mə se səvali ʃonni ya yuəmə ʃanung ko ya yidī nwu bo. Mə sū ʃonni leko yurasuka də, se yibavei, se və nayualə, se və yidī ləu, se vəgeisəvei se və muləu, se taye kika ko kənak kəbə ləu.²¹Mə sū nə ku nyi lang Muar mə kə bā mə gbəbləusua siya. Mə sū lə sukā ye leko nanungkəba nwu lang kə ʃanglə nyimə, se ye leko mang və na nualəbaka se vənasuka nungzəkə ye legul.

Chapter 13

¹Ləko bōməkə tat mə yə tāya. "Və langnungkəbakavei rub kəni ilə bīkə nungkəbakā nuake legul rab ko tat."² Geinung nwu lə ye īko nanungkəbaka vətəu se tāye legul pip vətəu talə mə tāya kə rab, lang mə gei ko nwu nə yəko ləu, mə mangdə ye.³Geiya nungnwu suka ləm deivə nungdra kə la Leyongləu kə geimə suka. Na də səya, Tən ma, na nyim kə səya ding. ⁴Ləmmi ni pēna ləukap drekənungko kəbə, langku tākə nyimmə ka Muar nalə ngəma. Bonni bi nyimbo drena, langku bi ulı sena tākə nyimmə kə Muar dreya.⁵Ya kira ləuya kəya lang ko ya də se vəbākənak. Ya dəba səya. Ya dəba səya lənāya ya ira nung ləuwi nwu Yesu Leyongləu də füya? - se nə a yəu sə vəkiravei dakei. ⁶Gab nə ya dəba səya ya yəu və kiravei kəbə. Ləko nwu bi Yam Muar yika ya nanungkəbaka ko gəng. Me lə suka kəbi yue və tang kiravei kəbə. Tənnyi mə Yam suka kəya nanungko lə nungkənak ləu, ko du langmua bi yəu sə kiravei nə. ⁷Ləmmi bi əuan və na nungko u kwin se gwanga bo, bəla nungkə gwangā.⁸mmi bi yue səteilə nwu nə bi yue səmu a kə səkəya nyimdə ləu. Bonni bi Yammi suka kə kobəya pip taləuzui. ¹⁰Ya vla ye nungnwu nwu nə mə ye səya ləu, suka nə mə səya nyi lang ye se vəgeiya suka ləyualı nungfra murə - nwu Ledazə ngəmi, nyikəbi mapyalə, və gab dreya kəbə.¹¹Kə səktə, ye lenyin, ya dəba səteilə! Ya nanungnalə kənak, ya nyimsəya, ya yibazua gəng, ya u-ulə kə təma. Muar le nasukavei se tema kə uli seja. ¹²Ya gumzua ləgumvei ngəmazua kənak.¹³Ye le bākənak kə gumya pip¹⁴Vəbangnabivei kə Ledazə Yesu Leyongləu, vənasukavei kə Muar, se vənasəzua kə teilə kə killing kənak u seja.

Galatians

Chapter 1

¹Bulus lenuatum-lenuatum kə lugul kəbə bəla tā kə Yesu le yongləu se Tabi Muar nwu wurə lə yesu dre ke lekong bira ləsi leu. ²Se ye le nyin kə səmə pip tā kə ye lekə mua ta kə muar dəre Galatiya.³Tabi Muar se Yesu le yong ləu, bangnabi ya se ləu nyi kə nak. ⁴Na ələu na suka nungkə baka bi suka kəna ilə bi dā gwam kə baka, tā kə nung Tabi Muar pə dāfu na. ⁵Murə Kə kəna hə ləu gwam wurə lə də, Bakure.⁶Nyigwa mə wuri sə və kurə ya ta kə le yongləu pūka nə, nwu na lu ya suka və bangya bi. Nyigwa mə wuri ta və mang suka kə nak ya mua ye nuatum kə tuko ləkwin nge. ⁷Suka kənak ye vei bəla legul kə yidi və bā ya dre yī ta və wa suka kənak kə le yongləu ləta.⁸Nə digi bi, lang nə le nuatum kə Muar ləuyilə gei ya nuatum nung ya mua nabi nwu kəbə nyi lang na lə nung kə baka. ⁹Mua nung bi gei karye, mə gei nadə ko, "nə ye leko gei ya nuasuka kə nak də mua nung ya mua nung ya mua nəbi nwu kəbə nyi ni le nung kə baka. ¹⁰Mə larə legul na ko mə larə Muar? Nə mə dūwi nung mə kə a səteilə lə lecul nyi lang ma le wab le yongləu kəbə.¹¹Luko mə yidi ya ira, lenyin, nə sua suka kənak gei nwu kə legul kəbə. ¹²Mua nā kə lugul ko kəbə lang ni kyanga mə kyanga kəbə, teimua dre luvai kə le yongləu.¹³Ya larə sua kika mə kə vətəu dre leYahuda nəngə nwu tua le ta kə Yesu le yongləu sī se və wob ni dfa sā.¹⁴Dəba nung ta si nə ləu nungwarə ke le Yahuda hə dfa ye dumə le kong bi kwin se ni nwu dre legul mə ba nung bon nanung yidi nungwarə ke tabi.¹⁵Na Muar nwu mab mə ləkwin dāfu kə namə, lang ku na lu mə tā kə bangna bi na,¹⁶ lə siteilə na nanung ira Yuna, suka kə geinua suka kə Yesu dre ke lesak, bīb ləumə tā kə dāfu yugul kəbə¹⁷Dre kə le nuatum kə Muar Urshalima nwu ta tāni kəbə bəla tā ke leArabiya nanung fan dre kə Damaskus.¹⁸Mal sal tat, tā və ira Kefas Urshalima kə u se na bo sop-i-nob,¹⁹tən nyi ku lang dre ke le nuatum nuatum kə leyonləu kəbə bəla Yakub nyin kə leyong ləu.²⁰si kə Muar pip ye nung gei ya də nwu mə kəb kiba kəbə.²¹Veinung nwu nang ta ləu sua ke leSyria se Slisiya.²²Ko ye leYahudiya nwu dre kə le yongləu yira ni dīra mə kəbə.²³Ni larə bəla ja «ləbej nwu vətou kə wob bi bina na gei sua suka kə nak nge vətou na durə nwu.²⁴ləu sua mə nang ni ə murə lə Mua.

Chapter 2

¹Mal sal sob-i-net, wurə ta Urshalima ko se Barnabas, lang mua Titus nā boni, ²suka nung nwu nanung ta gei si ni suka kə nak nwu gei lə lesak. Gei yāyā lə le era suka kə ni ira dum ngə su nwu lang nanung mə su nwu nyi tuko kəbə. ³Busə nə Tius kəbə, wotən se mə lə le Greek ni bā na lə sā na keb nua zue ni. ⁴Ye le nyin kə baka yə lə zā kə suka ni ira sitəilə nwu bi se nanung dre kə Yesu le yong ləu. Ni tank ve nabi lə zəba, ⁵luko bon bi əni ləu yira kəbə, suka kənak kə Muar u se ya. ⁶Le kong nwu mua ye le era .(ko ni bəka pip nung ye vei, Muar kə yidi bi pip) mua nung ko gei nwu, le ko a ni era ngə ni tua mə ləu nung ye. ⁷Ni lang mə mua suka kənak nyimdə nəmə gei lə ye lekongə kəb nuazue ni kəbə. ba ko nwu Peter luko ulə le gei nua suka kə nak lə ye le kong keb nuazue ləu, wuri ni takə gei ye suka kə baka ləu mə. ⁸Muar nwu dā fu kə Bitrus ə nuatum tā kə lekong kəb nuazue ni nə nwu Nā fumə boni na nyim səbi ləkə talə suka kənak lə ta ke lesak. ⁹Bali nwu ye Yakub, Kefas se Yona nwu legul ira ni və gei nua suka kənak lə legul ni larə və bangnabi nwu Muar nami də, wurə ni gum mə se Barnabas na rab-rab. ¹⁰Ni nabon suka kəbi yue də bi ta tā ke lesak nyi kə ni ta kəni tā ke le tā kə Yesu le yongləu. Ni yam bi a bi zəra ye le kə na yi gəng mua nung boni dā fu mə nwu ləu. ¹¹Vorə nwu Kefas ta Antioch ngə, gei nā nungna mə gab kəbə ləm dəra na gal-gal, ¹²le ko də yədəng tā kə Yakub. yi ni gei a Kefas kə tanknung se lesak. Bali nwu ye legul yə wurə Kefas mang lesak na songlə nungna na duena, na sū ye lekong nwu kə yidi a legul kəb nuazue ni leu. ¹³Ye leibraniya boni bina lə le pənuning legul. Ko Barnabas ma yəu və dəməvəi tā ni nə. ¹⁴Wurə lang kika ni ye sə gwanga kə suka kə Muar, gei lə Kefas nung na si legul pip me «mua leYahuda nə nyi bulə mua kəna bulə lesak, nua bə mua gei lə lesak nyi kə ni bu-bulə ke leYahuda?» ¹⁵Bi ye le vəbi ke leYahuda sə kə surə, mua ye lesak lenung kə baka kəbə, ¹⁶bi ira nə lugul ko ye və warə nung lang kə yue vəbulə se Muar se ta və bā nyi səkə Yesu le yongləu. Tā kə bā nyi səkə Yesu le yong ləu ka bu-bulə se Muar tā kə bā kənak səkə le yongləu. Nə tā kə nungnalə kə nungarə nyi ko kə yamsə a sop bo ¹⁷Nə bali nwu mua deivə ngəmə tā leyong ləu, boni bi ma vətou bi le nung kə baka, nyi luko le yongləu kə mera kəna nung kə baka? o-o, ko kə twab, ¹⁸nə mə myi na sə nung nwu vətou fa və durə nana nyi lang mə le op nungwarə. ¹⁹Nə tā kə nung warə nyi lang mang nung warə, suka kə u se Muar. ²⁰Ni pē mə ləu kab kə gang se Muar le yongləu nə. Na u se mə, luko ma lə kwinmə kəbə, və ulə ma dre nyamsə mangdə bā ta nyi sə yukə Muar nwu yidi mə, na ə ngəmmana suka mə. ²¹Mang və bangnābi nwu Muar nami də bo, du ni və yue nung kənak ta kə nungwarə nyi lang teilə bira bua kə le yongləu ye.

Chapter 3

¹LeGalatiya le nungləu! Wotən kyanga ya ye nung nwu? Ni bangle dīn kə Yesu le yongləu hā ni pe na ləukab kə gang ləu nung ya pip. ²Nung də kwin mə yidi və kyanga səya.Ya yue killing kənak tā kə nungwarə ya na ko ta və bānyi sə nung ya larə nwu? ³Nungləu ləuya? Ya zabi sə killing kənak nyi ta ya kəuləu ləkə bəka?⁴Nə nung nə ye vei nyi ya yi sə ya tuko.ləu nung kpngadəa? ⁵Na ə ya killing kənak ya nalə ye nung fəmləu nwu ləu nyi ye nungwarə ya le naliya, ko tā və laria, ko tā və lari se və bā nyi siri?⁶Mua nung Abram «bā kənak səkə Muar ha tā kə kure ni luna lə le kənak». ⁷Lang ya ma boni ya ira, le kong nwu bā kənak sə kə Muar nyi ni lemong kə Abram. ⁸Suka kə Muar gei a lesak kəni kə lang Muar tā və bā nyi səkə Muar, qeng Muar gei lə Abram a «tā na ləugwam pip kə yue təma», bəkə Abram le bā nyi sə nung kənak. ⁹Nyi lugul konge bā nyi səkə Muar lang na yue təma.

¹⁰Mam ku ye lekong kə kə na ye nungwarə; Ni vəla dre drəngwol nungwarə a «mam ku tā ke lekong ə murə lə yə nung nwu ni vəla dre drəngwol nungwarə nwu». ¹¹Luko yā ma ya dira nə, lugul yib kə lang Muar tā kə nungwarə. suka le kənak kə sop ta kə bā nyi tā kə Muar. ¹²Nungarə nang ləvə bānyi səkə Muar kəbə, lang «yugul kong kə warə nung nyi na u-ulə kə ke le warə nung». ¹³Le yongləu bəm ləu nung kə bəka bi sikə nungwarə na pə bəka suka ləuna suka bi. Ni vəlanung a «lugul konge ni pe na ləukab kə gang nyi na le nung kə bəka» -¹⁴ sukā kə təma kə Abram pəi sə ke lesak dre kə Yesu le yongləu, ni nyi tā kə bā kənak səna kəbi mua killing kənak kə kong nwu na gab bi nua ləu. ¹⁵Ye lnyin, sua gei suka mua ke levul. Nə legul keuleu ve ə nua ləzua nə, lugul ko ye fo kə twaləu ko na kurə gwa. ¹⁶Luko nwu və ənua kə Abram se Muar mua bi ke le vəbi kə Abram nə. Vei nwu gei a "sə ye vəbi kəbə". lə kpngali kəbə, bəla bon kwin, sə və bi mua dre kə le yongləu. ¹⁷Nung mə yidi luko nwu, və warə nung nwu yi sal fasop-bua-rab se fakwin-ili-sop, mal və enua, və ənua nwu Muar na dəng nwu. ¹⁸Nə və ta zə kə Muar yə tā kə nungwarə, nyi nungware nwu yə ta kə ənua kəbə, bula Muar ələ Abram ja kə ənua.¹⁹Luko, tā bə. ta boima kə nungwari bə? Suka nung kə bəka nanung ye nungwari ləkə kpnga, se nə vəbi kə Abram nə kə ta tā kə Muar nwu ni ənua ləzua. Nungwarə nwu ni bā na lə sa nua kə le nuatum kə Muar, ta kə lətanadre suka,²⁰ le tanadre suka dua kwin nə. nyi ku Muar kwin.²¹Və enua kə Muar wozua se nungwarə na? Ko kə twab ye.! Nə ni ə nungwarə suka kəna yilə ngema ni nyi lang nung kənak yi tā kə nungwarə. ²²Luko nyi suka Muar num nua nung kə bəka pip nə. Muar nābon suka kə və ənua yong bi tā və bā nyi sə kə Yesu le yongləu lə ye lekong bā kənak sə na nə.²³Ve bānyi sə kə Muar yinə, suka nungwarə lukong tā bəua bəng nə, ni num na kə ni dīlə bi və bākənak²⁴ Vətou nwu nungwari map bi hā muni kə le yongləu yə, nyi kə bi yue və bulə kənak tā və bākənak.²⁵Lukong və bākenak yinə nungwarə kə mab bi ko ye,²⁶luko bon nwu bi lemong kə Muar tā və bākənak səkə Yesu le yongləu.²⁷Bi kpngadə ni wol bi myi dre dīn kə leyongləu, nyi bi mua nasə le yongləu nə. ²⁸LeYahuda kəbə, lang Girka kəbə, le zəfa kəbə, lang le dāzə kəbə, lese kəbə, lang le ləbei kəbə, ya pip kwindəng dre kə Yesu le yong ləu. ²⁹Nə mua kə le yongləu, nyi lang mua le vəbi kə Abram yu dāzə ta və ənua.

Chapter 4

¹Mə gei mə yū dāzə, ko dū na zəba nā kə le dāzə na, ²nyi na u-ulə na tā kə larə le dazə na hā se vorə nwu tana kəb na nwu fā dā.³Bali bi lemong boni, yikə ləugwam nwu naibi lə zəba.⁴Vorə yi nwu, Muar tum yuna nwu ləse suna ləu, na suna dre ulə kə nungwarə.⁵Muar nā bon suka kə na yong le kə warənun, ni ma ni yue və u-ulə lemong na.⁶Muar tum killing kə Yuna nyigwa ya ləm ya lemong na, nwu kə lu ve "Abba, Taibi".⁷Luko mua zəba kəbə, mua yuna, nə mua yuri nyi lang mua yudāzə kə Muar.⁸Vətou a ira Muar kəbə. ye le ko kə nala lə zəba lə sa kə sə nwu nungwab kəbə ləu.⁹Luko yiya ira Muar lang Muar ira ya nə. tā kə latən ku mua ku dre kika mua kə bəka? Mua yidi və ku dre və na zəba ko'a?¹⁰Yā lang mə vorəng pip, pi lə kpngali, lang sal lə kpngali,¹¹ya əm səvələ nə ye nung nwu na se pip fā tuko nə.¹²Mə yam ya, ye nyinmə, mə ma mə ba nung ya, ya dūavei səmə kəbə,¹³teimua ya ira, suka sə-zuelə nanung əya nua suka kənak lə nuasi.¹⁴Bəmsə būsə məngə kəu ya lang nə ya səm mə kəbə, lang ya yiba mə kəbə, tən ya mua mə nā rab mua mə le nuatum kə muar, lang mua mə Yesu le yongləu lə nā na.¹⁵Mətən nwu, tən, nung kə kənak ya latən? mā gei ya də mə, nəkə mama nyi. ya ilə nung ya pip kə niya əmi ni,¹⁶luko bon nyi, bina lə le vum ya nə suka mə gei ya gwanga?¹⁷Ni yua və gub kika ya nyi tuko bon.Ni yidi və num ya gwam, suka kə ya dei vəni.¹⁸Vorə pip bi yuavə nung ko lum kənak səna də ləu. nə sə mə se ya kəbə.¹⁹Ye lemong mə kə nyang, mə dre siylə elsurə se nə le yongləu yue və bulə fu ya da.²⁰Mə yidi duji mə se ya luko kə pina fulok mə, suka ya yi mə cīng.²¹Ya geimi də, ya ye leko ya yidi və buli dre nungwab ləu. Ya yidi və ə murə lə nungwarə'a?²²Dre nungvəla, ni gei a Abram se lemong rab. Kə kwin ta kə zəba kə ləse, lang kə kwin ko ta kə ləse ziri.²³Kə kong ni suna ta kə zəba nwə kə sə, nyi kə kong ta kə ləse ziri nang lə kənak.²⁴Ye nung bi lang nwu bina lə nua suka nə, ye lese nwu rab lukong nwu bina və ənua bon rab, kə kwin ləu gumtal Sinai dre Arabiya, nwu na sū lemong na pip lə le zəba. Nanung lə kə Hajaratu.²⁵Lukong Hajaratu nang lə le gumtal Arabiya, se Urshalima kə gigeu, ləm na zəba se ye lemong na.²⁶Urshalima kə ləu yilə kəna kə gəmləu pip, nwu na Naibi ləu.²⁷Mua nung ni vəla a "Ya dəba siteilə, ye le dəkəm ko nwu sū yū bo, ya buak vei kə siteili. Ya buak vei ya ye lekong nwu ya na yi səvə sū yū. Suka ye lemong ko ye nanni mang ni nwu ni dā lekong nwu ye nanni də se ye beini ləu."²⁸Mə ki'a, ye le nyin.bakə .Ishaya, nə ye lemong lekong nwu Muar gei nua ni ləu.²⁹Ye lekong ni sū ni vətou ta kə nyamsə nwu ni ə səyilə lə ye lekong ni sū ni ta kə killing kə Muar. nung kə kwin pip.³⁰Bətən suka kə Muar kə gai'a? "A nan ta kə zəba kə ləse nwu se yuna, yu kə zəba kə ləse ye se nung dāzə bula yu dāzəi".³¹Luko, ye le nyin, bi lemong dāfu kə le zəba kəbə, bula nə le dāzəri.

Chapter 5

¹Suka siteilə kə le yongləu bira bi nā dei nyim, nyi, soji ni ta və kurə mua dre nungnale ke le zəħa.² Lang, mə, Pul, mə gei yā də nə ya gab nə ni kəb ya nuazue ya nyi, Muar kə yue nung ye səya pip.³Mə gei nasə suka kong lə legul kong ni gab ni kəb ni nuazue ni suka və əmurə lə nungwarə.⁴To nyi a gab nadre mua se le yongləu ni, mua nwu mua sop ta kə nungwarə ləu, mua ye se vəbangnābi.⁵Bi buap və sir nung kənak bi bā nyi siri tā kə killing kənak.⁶ Dre kə le yongləu Yesu. lekong kəb nuazue ni se lekong kəb kəbə pip ni nung kəbə. bulə və bānyi səkə Yesu dre və nasuka zua.⁷ Ya sūdum duavei ding. Wotən nanta ya səvə na nung kə nakk?⁸Ye nung ya nalingə ye səkə lugul nwu luvə ya.⁹Yeast kə nyang lang fom səkanung.¹⁰ Mə də se sənyimə kə Muar, Yā pə dra ko ləkwin gəng. Lugul ko nwu kə nā ya lə yi nwu vei na yue-yue, ko na woa pip.¹¹Ye le nyin, nə mə gei nua və gei nua və kəb nuazue yira nyi, bətən nanung kə ya namə lə yi'a? Leu kə sukangə bulə tal-gal-bibo ta kə kab kab kəgang ni inalə nə.¹² Ye lekong kə buara nung ya nwu, ni dob ləuni!¹³Ye lenyin, ni luya a suka kə ya yue ngəma, və yue və ngəma nyi so ji ya pə na lə dra kə nanung kə bəka gəng; tə və na suka zua nyi, ya lang zua.¹⁴Ye nung warəng pip bu lə nung kə kwin pip nə. A nasuka kə lenuagal mua mua nung a yidi ləumua.¹⁵Nə yā tankzua, sevə bənglə zua nyi, ya na kika ya so ji ya tank zua gəng.¹⁶Mə kiya, ya wo-wo ya dre kiling kənak kə ya mang və na kwadurok nua nung kə baka na ta kwin se killing kənak bo lang ve na kwadurok nua nung kənak ta kwin se nung kə baka bo,¹⁷ye nung rab nwu ni gabzua bo. Nə nyi ka nung mua yidi gəng.¹⁸Nə killing kənak semua nyi mua ye dre wabnung.¹⁹Luko ye nungnalə kong baka də nwu dai nung tuko: və na ləubi. dreng, milo nung,²⁰ wabnung, bəbnung, və suvum, nyimzang, gita, yualə kə baka, və yifiləu,²¹ və sing lugul ko dā mua, və nu yenung kə baka. və wuə lə kika legul, se ta ye nungkong ba ni ləu. Mə gub sue ya bəkə vətou, nə le kong kə naye nung ye nung nwu nyi yue və bulə zəkə Muar bo.²²Nung nalə kə killing kənak nang ye və na sukazua,steilə, bulə kənak. munyal,yongvei, kika kənak, və bānyi səkə Muar,²³və mua kika sə və mua ləu, tā ke nung nwu nungwrə ye ləu ni.²⁴Lekong kə Muar le yong ləu ni pe nung kə baka suka siteulə kə Muar se nung nwu na yidi ləu.²⁵Nə bulə bi takə killing kənak nyi bi wo ya bizua ta kə kiling kənak.²⁶Bi bulə leko səb suka kə bka dāfu gəng.bi bənglə ya nyizua gəng, lan bi pə yazua fu ġeng.

Chapter 6

¹Lenyin, nə mua yugul dre nung kə baka, mua kwa dre killing kənak nyi a kurə na təma dre killng kə nak. A lang ləu mua lə namua boni ji a ta kə gal boni. ²Bi pə ya nung pələ lə զua, mua nung nwu le yong ləu kə yidi. ³Nə yugul ko də kə ngem a ni nunko nyi na nungko kəbə, na dəm ləuna. ⁴Mua wa pip a lang nung nalə mua nyi nung nwu su sə mua mua mura ləu mua, a ira mua kwin bəla nyi ləu kə lugul ko kəba. ⁵ko wa pip kə pə nung pala kə kna. ⁶Nə yugul ko nə ni kyanga na suka kənak nyi lang na lang nung kə nak ləzua se le kyanga nung. ⁷A dəm ləu mua gəng muar damvəi bo nung yugul Bə nwu nangna kəb' i, ⁸Nə yugul bə nung- nung ta ka nannung kə bəka na, ta kə dre nung kə bəka lang mua kəb bira sua. Yugul nwu bə nung- nung dre killing kə nak, ta kə killing kə nak lang na yue ngəma kə ding səka killing kənak. ⁹Soji fəbi və nanung kənak gəng, suka kəbi gəmnua nung yu vora kəb ye nung pip, nwu nə bi kurə bitā kəbə. ¹⁰Luko, nə bi yue dəmvei nyi, bi nanung kə nak lə legul pip, mua ye le ko nwu le vəbi ke le ba nyi sə kə Muar. ¹¹Ya lang ye nungvəla nwu nalə nāmə tum ya də lə kpngali nwu. ¹²Ye leko nwu kə na suka kyanga nung kənak dre nyamsə nwu ni bal və ba ni lə sa kəni kəb nuazue ni. Ni nanung vəte ləm ni su a gi ni ta kə na ni lə yii nə suka kab kə gang kə le yong ləu. ¹³Luko ye lekong, kəb nuazua ni nwu ma ni lang nungwarə lə nungko bo, nyi kuo ni yidi ya kəb nuazue ya kə ni murə ləu ni suka nung nalə kəsa. ¹⁴Mə kem mə mū ləu mə ye, se bula dre kab kə gang kə Muar le yong Leu, nwu pe ləugwam kəm ləu kab kə gang, lang mə forl lə ləugwam, ¹⁵Və kəb nuazue nwu nanung bo lang kə kong na kəb kəbə ma boni. nung dre pip nwu nang nung kong Muar yilə na lə fu ləu. ¹⁶Ta kə suka ke le kong lau ləu suka kə nak. kika ni lau sua, se Muar lang nung yi ni, lang ləu le Israile le nā kə Muar. ¹⁷Dasi nwu - ta si, ya əm siyilə gəng ya pip, pə səmə ələ Yesu nə. ¹⁸Ve bangnabi kə Muar Yesu le yong ləu u se killing ya lenyin, Bakure.

Ephesians

Chapter 1

¹Mə paul le nuatum kə Yesu le yongləu dre və gab kə Muar, ta kə ye legul kənak kə Muar dre Afisa, ye lekə na nung kənak dre Yesu le yungləu. ²Tabi muar e yesu le yungləu bang na bi ya ma də si. ³Mə Yam Muar takə Yesu le yungləu pə murə, nwu na ngəbi təma lə killing kənak ləuyilə pip dre dən kə leyongləu. ⁴Muar sarə bi dəng ləvə ba bi və ləugwam, suka kə bi u dre nung kənak si na dərəng ye safi. ⁵Muar sarə bi ba səna dəng suka kəbi u lə ye yuna ta kə yesu le yongləu, lə və yidi kə ləu nyigwa na. ⁶Və mua bi nwu na mua nwu tā kə və bang na bi nwu na ngəbi tuko dre yugul kong na nasuka na nwu. ⁷Ta kə Yesu le yungləu bi yue ngəma dre yue kə yesu se nung kə baka bi nwu na kəuləta, dre və bang na bi na kə kpngalə. ⁸Na buka və banga nabi na ləu bi se yikəna ba lə və ira nung na. ⁹Muar aba bi dra və ira nung kənak na nwu na muara, dre nung nwu na lang ma nung na, nwu na na dre kə le yongləu. ¹⁰Dafar nwu na map na ba, kə na gəmnung kə ye nung pip və kwin, ye le ko ləu yile se kə ləugwam, si kə le ira na le yongləu. ¹¹Dərəna le yongləu ni nwu bi murə na, na fa və map bi dərəng dre nung nalə nwu na ba ləu nyi na. ¹²Muar sarə bi ba və ulə ye yuna suka kə bi yeusi sə və ba nyi kə nak sə le yongləu. ¹³Ya ma, dre le yongləu, suka kə nak nwu ya larə lə nuasi nuatum kə tailə nwu və ngə ngəma ya gap ya ba nyi sə na nwu nung ni vum dre killng kə nak nwu ja ni nwubi. ¹⁴Na nung na ngəbi və ulə kə nak nwu bi wap mang nwu sə bi pei vəi kə ta bi wap murə. ¹⁵Na nung vədau wuli mə larə və sə nyim saya dre yesu le yongləu balə və yidi le nakə kə Muar kə nak ya. ¹⁶Mang və warə nwakə Muar suka ya kəpə mə ba din ya dre ye və Yam Muar. Mə Yam Muar kə na Muar kə yesu le yongləu ta kə le murə, ngə ya killing kə lang si se və ir nung dre na. ¹⁷Mə Yam Muar kə na Muar kə yesu le yongləu ta kə Murə, ngə ya killing kə lang si se və ira nung dre na. ¹⁸Mə yidi diji ləu nyigwa ya pə nung ngə ya ira və banyi sə və lu ya nwu na lu lə və ya se murə na kə nak bəle və ulə ya dre le na kə Muar kə nak. ¹⁹Dre Yam Muar mə, gei mə diji ya ira kpngab sa na tweb kəbə dre bi nwu bi mua na dre sa na kə nyim nwu. ²⁰Lok sa nwu Muarba dre le yongləu nwu na warələu na dre le ko da bwa kə na ba na və ulu ləu na len na leu yile wuli. Na bā leyongləu u lə tura ləu le murə, le sa, se le na kə mumkuləm, ba lə ye din nung pip. le yongləu na kə lə ira ni pip bi bo kə ləugwam nwu balə ləugwam kə si. ²¹Muar ba ye nung pip bi bo kə le yongləu kə na map na bana ləu wap Muar kə nə kə larə na far far. Na nung nalə busa lewap Muar, biya pip sə na nwu lə ye le wap Muar pip. ²²Muar ba ye nung pip bi bo kə le yongləu kə na map na bana ləu wap Muar kə nə kə larə na far far. ²³Na nung na lə busə le wap Muar biya pip sə na nwu lə ye le wap Muar pip.

Chapter 2

¹Ya kəya yaa və bira dre nung kə baka ya se kika kə baka ya pip nə. ²Vədau ya u dre kika kə baka sə ye nung kə baka ya nwu ləugwam kyenga ya, ya pip baka kika kə ye le na kə mumkulum dre yua, killing nwu giling dafu leko u Muar bo. ³Bi ma vədau bi u dre lok legul bəkon, bi na ye nung kə baka bi nwu lau dafu bi ,Na nung nvnko sə bi se dafu bii gei bi nung bi nali ni subi dre yuala ba ta le kure.⁴Və lang nung yi kə Muar kyenga sang se və yidi vei na nwu na yidi bi lə nwu. ⁵Vədau bi bira dre nung kə baka bi na nung na wurə bi lə pip dre din kə le yongləu dre və bang nabi na, bi yue ngəma VP yongləu. ⁶Pip bi se yesu le yongləu Muar bi na tol bi lə leu yiləv.7.Na yidi o bi gong bang na bi na ⁷dre din kə yesu le yongləu ko və yili lə tura si⁸Suka ləu və bəngnabi na nge bi və yongləu dre və ba kə nak sə kə Muar, nung nwu din sə bi kəpə, Muar le kə ngə bi. ⁹So bi mu ləubi gəng , na na bang nabi bi, sa bi kəpə. ¹⁰Muar le kə map bi dre din kə yesu le yongləu. suka kəbi na nung kə nak ,bəko Muar gei bi vətəu, suka kə bi ba nalə nung nalə.,¹¹ yidi ya ira , vətəu ya lə sak dre tualsə nyni "kəp nwazwe" ya kəbə, bəko zə ni kəp na legul.¹² Na nung vei nwu nung dra ya tura sə lə yongləu. Ya lə warə sə le Israila ya lə wurə sə və ngə nua kə Muar suka yongləu, ya ye se və ba nyi sə ngəma kə si, ya ye se Muar ləugwam.¹³Vətəu ya tura lə zua se Muar, lə kə nyi ,ya gbag səna nə dre din kə yesu le yongləu. Na le tema nyigwa bi. ¹⁴Na pəm ye nung nwu rab sə zwa bina kwin dre kə tual sə na, na bənglə ye nung nwu gab dre bi sə zwa. ¹⁵Na nung na dilə ye və ba kika sə ye nung warə ba lə kika və ulə bizua suka kə na map yugul ko lə fu sə na kə əbi və ulə bizua gyam tuko. ¹⁶Lə yongləu ba legul pip sə zuabon kwin si kə Muar dra kap gang nwu ni peh na ləu kə na num dra və yipa zua bi.¹⁷Yesu ye əbi təma se ye ye leko lə tura se bi, se lekə gyambi. ¹⁸Ta na kə yesu .bi pip bi yue dra dre killing bon kwin kə ta kə Tabi.¹⁹Boni nyi ya ye le sak ya lə warə sə le kap əbi kə gwam ko kəbə, boni nyi ya bina lə nyin bi ləusua kwin se legul kə dazə kə Muar.²⁰ Ni zak ya ləu nungmyi ye le nuatum kə yesu le yongləu nwu .yesu lə na na le nyim nungmyi.²¹ Ta na nungmyi pip yi u kwin nung yi mu bina lə trua wap Muar. ²²Dre na ni myi ya, ya bina lə və ulə kə Muar dre killing na.

Chapter 3

¹Suka nung mə Paul, ni səp mə dre dīn kə yesu le yongləu suka ya ye le sak. ²Mə lang mə ya fa və larə və sə gonga mə dre və bangnabi kə Muar nwu na əmi suka ya. ³Mə vəla ye nung ləu nung nwu lang ni o mi nwu, suka kə nak nwu ni muara səri nung apa ya nua twap, dre nung nwu vəla ya nwu. ⁴Nə ya dəba nung nwu nyi lang ya ira ye nung kə nak nwu muar sə ni dre suka kə le yongləu. ⁵Dagwam le ko də ni gei lə legul kəbə. Le ko gigyen killing kə nak elə le nuatum na se le mua tana nwu ni bani suka nungnalə nwu. ⁶Suka gong ga nwu ni muara səri nwu na nung və pə ye le sak bina lə ye nyin bi dre tualə kwin, kə bi pə nuatum kə nak kə yesu le yongləu ta zua se ni.

⁷Bina lə ʐəba le pə nwatum kə nak nwu dre və bangnabi kə Muar se sə na nwu na ngəmi tuko. ⁸Muar ngəm ye nung nwu .nwu ma mə kə nyang dre ye le nä kə Muar, nung kə malə nwu yue nwu agya ba sə və lu ye le sak ləu dre nuatum kə le yongləu kə mali nwu ba se a dai və na kəbə. ⁹Nung ələ kə Muar nwu na əmi nwu, agya kə dīilə lə nung gwamvei lə ye legul, nung nwu Muar mara ləu .Muar nwu map ko ʃəya pip, Muar nung nwu, sal lə kpngali¹⁰Nung nwu na mara nwu na ba ni dīra ta le mua tana suka kə le gub se le murə kə nua ləu yilə dīra yiķə kə Muar ʃakiya pip. ləu yile pip ʃuan kə ira log yig lə Muar pip. ¹¹Nung nwu u ləu nung nwu na ba si ləkə dīn na kəu ləuna dre dīn kə yesu le yongləu. ¹²Nyim dre dīn kə le yongləu , bi yue ynyigwa kə nyimə bi ba gonga səna .

¹³Na nung gei ya mə so ya muna sə ya gəng, suka ye nwu mə nali suka ləu murə kə kiya. ¹⁴Ləu lum nwu mə ba nualong mə sua si kə Tabi. nwu na bā dīn kə dāzə kə loya pip ¹⁵ləuyilə se ləugwam. ¹⁶Mə yam Muar kə na ngə ya sə tə kə killing na nwu sə ye ləu sə nyim se sə dre killing na nwu sə ya. ¹⁷Mə yam le yongləu u ləu nyigwa y ta kə və ba gonga suka kə ya u lə bi nyim deə dre və yidi vei na. ¹⁸Dugi ya yue sə kə ya ira nung se ta lə mua ta na 'pip ailə gyuna və ta yilə se lura na. ¹⁹Nyi nwuni kə ya ira və yidi vei kə le yongləu nwu ʃuasa nung dīra pip kə ya u ʃako nwu Muar kə yidi ləu. ²⁰Na nwu na ʃuan və nabi ye nung nwu bi yam, ko bi ngəm dre sə na nwu kə nyim sə bi nwu. ²¹Muar ulə kə kəna dre le muatana,dre dīn kə yesu le yongləu ,kə ta legul

Chapter 4

¹Mə nwu le kə boni ni səb mə dre dīn kə Muar, ya wowo dra kə nak mua nung nwu ni luya dra kə nak ləu. ²Mə yam ya kə ya gbəb ləu ya sua se və na nung lə kika balə munyal, ya u dre və yidi zua ya. ³Ya dūinung ya sə və gəm killing ya sə zua kwin dre və ulə bizua gyam. ⁴Tualsə ya kwin ,lang killing ya kwin, ba ko ni lu ya dre və ba nyi sə nung nwu nl lulə və ya nwu. ⁵Far bon kwin və ba nyi kwin və wolmyi kwin. ⁶Lang Muar bon kwin ,na lə Takə woya pip, ləu nung pip dre kə nung pip. ⁷Na ngə və bang nabi veina lə ko woya kpah ba kə ni nwu lə le yongləu pip, nwu kpngaləna banung kpngalə ənunq kə le yongləu. ⁸Bako drəngwol kə Muar gei agya dafar nwu na tol ləuyilə wulilə tura na diwarə ye zəba lə və na zəba lang boni na ə nungkə nak lə legul. ⁹Bətən lə nung suka nwu agya na tolla se nyi na fan dəsua. ¹⁰Na nwu na fan dā bua na nung nā na tol ləuyilə lə tura wuli suka kə ye nung pip. ¹¹Lə yongləu ngə lə ye leko le nuatum kə Muar leko na ngə le nuatum kə le yongləu, leko le gai nuatum kə Muar ləkə giling lə ,leko le mua trua wap Muar, leko le kyenga vei . ¹²Na ngə ye nung nalə nwu suka kə ye legul kə Muar kə nak bon kə pə nuatum na kə nyimsə kə le nā na suka və nyim səkə le yongləu. ¹³Na dai ləu və myi səna se nə bi pəi və gəmləu bi sə nung nwu bi ba kənak səri sə və ira suka kə yukə Muar. ¹⁴Le yongləu myi bi suka kə bi u banung lemong kəbə, nwu ni dəmbi pei və kong ni dəm bi kə kika bi nə kə zerə tuko nau lemong ko yua kə tura lə ye nung kyenga ko nwu kə gal bibo bi təkə yikə dəmvei legul. ¹⁵Bakurə dəungi, ləbi gei gonga dre və yidi zua, nyi lang bi muri ,ko dre kə laya pip, dre dīnna na nwu lə leləu bi le yongləu. ¹⁶Le yongləu myi səbi pip kə na gəmni sə zuwa lə dīk nə ye sab sə nwu wozua kwin nə nyi səri kə muri lang na nyim səri kə muyi myi ləu na dre və yidi zua. ¹⁷Na nung, mə tualəu və gei ya dre dīn kə yukə Muar ,mə su ya u ba və ulə le sak gəng dre kə və ngəm suka kə tuka dā nyi ya. ¹⁸Və ira nung ni yidua sa, ni kurə si kə Muar ləm ni ira nung kəbə ləm nyigwa ni bil dua sā. ¹⁹Sə kə ulə ni ye, ni ngə ləu ni dre və na baka nung se zua ,ye nung ko maabo pip nwu nanung ni dei sə və nali. ²⁰Ya kyenga nung bon ləu kə le yongləu kəbə. Mə lang kəm, ya larə ye nung pinp ləu na nə, ya fa və kyenga nung kə dre gonga nwu dre dīn kə yesu. ²¹Ni fa və gei ya agya ya dīle ye kika ya kə korə nwu ya se na nung nwu.Na ²²yugul kə kori nwu na də se dəlak və dəmvei. ²³Ni kyenga ya agya ya pina kika ya kə korə dre kilingləu nyigwa ya. ²⁴Nyi kə ya ba Yugul kə fu nwu ni map na bakə Muar dre nung kə nak dre na drəng kəbə. Bon nwu nyi, ya mang və kəp kiba nyi lang ko woya gei gonga lə nyimna ləmi bi le kwin. ²⁵Bon nwu nyi , ya mang və kəp kiba kə nyi lang ko woya gei gonga lə nyinna ləmi bi le kə kwin. ²⁶Ya na yualə ,so ya na nung kə baka gəng .so gi ya mang far yəuləu yualə ya gəng. ²⁷Sogi ya apa dra lə le mungkuləm. ²⁸Yugul ko və dīnunz ze, so na dīnunz ko gəng. Na na nung nalə ,nə na na nungnalə kə nak lə na na suka kəna yue na yonglə leko ye nani leu. So a mang suka kə baka dī da zang mua gəng. ²⁹A dīle bula suka ko kə map ye nyin mua dre nung nwu ni dre, suka kə ye suka mua yong ye le kə larə mua. So a banglə nyi kə killing kə Muar . ³⁰Ləmi ni tana nung ni vəla sə ya suka dəfar yongləu. ³¹Ya dīlə və na nyigwa yualə kə baka ,və kwzua , nung kə baka. ³²Ya na nung kə nak ləzua , ya u lə nyigwa kə nak, ya kəu yura suka lə ta ,mua nung nwu Muar dre dīn kə yuna nabi nwu.

Chapter 5

¹Boni nyi ya kyenga nua kə Muar, ba lemong ko ni yidi dək dək nwu. ²Ya wo dre və yidi zua ba kə le yongləu yidi bi, kə ngə ləu na suka bi na ngə ləu şe və bira bua ba və fa nua suka səkə Muar.³So gi ya nyim sə zua dre və dre laulə zua lok na dərəng kə laya pip.və səngvei ləmi ye nung nwu məbo lə le na kə Muar. ⁴So gi ya u dre nung kə baka gəng,ni nwu pip ni mäbo ,nua zang kure nyivə warə vei⁵Ya ira nung nwu nə ,ləkə naləu bi ,ye le nung wap ni ye se və deiləu nung ʒə kə yukə Muar se Muar lə nä na. ⁶So gi Yugul ko dəm ya lə suka kə tukə gəng, suka nung bən yualə kə Muar kə yi ləu le nabwasue. ⁷Boni nyi, se ya u dre ni gəng.⁸Vətau ya dre zil, luko nyi ya u dre və gab vei lua ləugwam si kə Far. wo ba ya lemong kə və gab vei. ⁹Teilə kə və gabvei,nung ləu mali kika nung kə nak se gonga. ¹⁰Balə və dəivə nung ko ma nung kə Muar. ¹¹So gi ya gab nua və gəm ləu dre ye nung kə baka nwu dre zil gəngise kə ya yabi ni. ¹²Və gei nung nwu ni na dre zil na sə kəulə ding.¹³Lan ku dafar nwu ni gab lua ləu ko bəya pip, nyi dī nung gwamvei nə. Nung nwu pip nə na fu lə sə na gwam nə lua kə gab vei . ¹⁴Nanung ni gei agya "A ya wurə ya le kə lau nung lau, kə ya dī dre leko ngəma ye sə ni nwu, lang le yongləu kə yongləu kə gab vei sə mua". ¹⁵Ya lang və ulə ya ləkə nak, ieko yik bo ləu ,tən be le ko yik. ¹⁶So gi ya gab vei dəwaya gəng ləugwami. ¹⁷Boni nyi ya u le sula gəng ,ya ba ləu sə və ira nung nwu Muar bā nyi na nwu. ¹⁸So gi ya do sə min gəng ,nung vətə kə na mua na kika kə baka, tən nyi a mang killing ka nak nwu zwab ngal nwu yi dafu mua. ¹⁹Nə ya twa ʒi li zua ya dre dərengwol kə Muar se dərengwol ʒi kə maliə. ya kuro kika ya dre sə kə far se nyigua ya pip səna ²⁰Nə ya warə na dre kə nung pip , dre dīn kə yesu le yongləu sə kə Muar na lə Tabi. ²¹Kə nə ya basə ya sə zua dre və ngə murə le yongləu.²²Ye lese zuarə, ya ngə murə lə ye bei ya ba ko nwu ya ngə lə Muar. ²³Ləmi bəimua le ləu kə ləse, ba ko Yesu lə leləu le muatana ləu mua ba kon na le yongləu lang le yongləu le nä na le yongləu. ²⁴Bakurə le takə Muar ngə murə le yongləu nwu , ye lese ngə murə le ye bei ni dre nung pip.²⁵Ye lle ləbai ya yidi se ya ba ko le yongləu yidi le muatana nwu kə na ngə ləuna suka ni pip. ²⁶Le yongləu ngə ləu na le kə na zwab na lə kə suka Far. ²⁷Suka kə na ə na səna ləkə nak se dərəng səna ye, ko se ye nung kə baka ya, se nung kə nak, kə baka ye.²⁸Bakurə boni, le ləbəi yidi se ni bako nwu ni yidi sə ni nwu. Yugul ko yidi se na nua vri nyi na yidi ləuna nə. ²⁹Ləmi Yugul kə dəba və yiba ləuna kəbə , tən nyi na kangə na,na map na lə kika, mua nung yukə Muar kə kang sə le na na lə kika ləu. ³⁰Ləm fi pip dre sap kə səna.³¹Nanung ləu lum nwu lugul kə mang tana , se na nakə na wozua se na ni rab nwu ni bina lə twalsə . ³²Gonga nwu Muar sə na nwu na lə murə vei tau suka mə nwu ləu le yongləu le muatana. ³³Bako nyi ko woya pip yidi na ba ko na yidi lə ləuna nwu, mang na ləse na ngə murə le bei na.

Chapter 6

¹v 1 Le mong ya ngə murə lə ye taya sə kə Far, bon nyi ləuzwi. ²"A ngə murə le ta mua se na mua", nanung na lə nung warə kə nuasi wozua se və yap nua nuna. ³Suka kə a u gyam ləu gwam , ta mua tura. ⁴Ya le tayu , so ya banglə nyi ye le mong ya gəng. Ya kyenga ni dře kə Muar. ⁵Ya ye zəba, ya ngə murə lə ye le däzə ya, dare və sū ni, le ləu nyigwa kwin . ⁶Ya ngə ni murə bako ya ngə murə lə le yongləu nwu. Ya ngə murə lə ye le dazə ya bəkə nung ni , kə ya təma lə nyinl gəng. tən nyi ya ngə murə ba kə zəba kə yukə Muar, nwu kə na nung kə Muar kə yidi ləu nyigwa ya ləu. ⁷Ya ngə murə lə və gap kə ləunyigwa ya , mua nung nwu ya ngə murə lə Muar ləu , nyi ya ngə murə lə legul kəbə. ⁸Ləmi bi ira na, nung kənak nwu ko woya na, na mua nung səri na kə Muar, ko na zəba, ko na zəba kəbə. ⁹Ya ye le dazə, ya pə ye zəba ya kwin pip. so gi ya banglə nyi ni gəng . Ya se və ira ya se ni pip le däzə ya da ləu yile .Na pə leko dua leko bo. ¹⁰Mə KLƏULƏU suka mə ya nyim dre sa kə Muar se kə Muar se sa və murə na. ¹¹Ya ye nung vum kə Muar pip, vsuka kə ya nyim lə səya, ya surə vum se və mara nung kə baka kə na mungkullum. ¹²Ləmi vum bi nwu sə nyamsə se yue kəbə, tən nyi, sə kə və na murə kə dre killing, se ye le nagub kə dre ʒil , se ye killing kə kəbaka nua ləu yilə. ¹³Boni nyi ya ye nung vum kə Muar, suka kə ya bəwan və dei dägwam kə baka nwu mali nə nə ya kəuləu bəya pip, kə ya deivnyim. ¹⁴Ya dei bəko bon, ya səb li ya lə twal li nung kə nak lang ya kā nyigwa ya le yubab nung nalə kə nak ¹⁵Banung və ba wangmu boyo , ya u se kika ya, ya gei nuatum ko kə yile təma ləu. ¹⁶Dre bə ya pip ya pə yubab kə ba kə nak se kə Muar nwu ya pə lə ye nung tau kə lə na munkullum nwu se ʒuel lua sri ləu. ¹⁷Lang ya pə nungbreləu bi kə yongləu, se käfaing kə dre killing na kə nak, nanung lə suka kə Muar. ¹⁸Lə və Yam vei bəkə laya pip ya Yam Muar ko gyəuwiyi pip dre killing kə nak. lə lok nyigwa bəko, nə ya lang dra se və Yam Muar le suka kə nak kə nak. ¹⁹Boni ya Yam vei suka mə. suka kə ni əmi nuatum nwu nə aña nuamə ləu ya Yam suka kə yue ləunyigwa kə nyimə kə dīlə suka kə Muar ko ni ka sri ləu. ²⁰Suka nuatum kə Muar ni sep mə lə bel bi suka kə sə mə nyim sə və gei suka kə Muar bəko mə kəgei leu. ²¹Takikus, nyin kə nak, lang zəeba kə Far, kə gei ya bəya pip, suka kə ya dīrə bəkəla dre na nungnalə ya ləu. ²²Tum na ta ya ləu lum nwu suka kə ya ira nung nwu bi dre nwu, boni kə na nyim ləunyigwa ya. ²³Ye nyin bi u gyam tuko, se və yidi zua se və bā kə nak səkə Muar lə Tabi. ²⁴Dugi və bangnabi u se ye leko pip kə yidi Yesu le yongləu dre və yidi vei fa bo.

Philippians

Chapter 1

¹Bulus se Timoti, ye zəba kə Yesu Leyɔngləu, təke lemuatākə Yesu Leyɔngləu dre Filippi, bizua se lekə langni se Dikon. ²Bi Yam bangnābivei se təma səkə Taħbi Muar u se yase Ledāzəbi Yesu Leyɔngləu ³Mə warə Muar vorə nwu nə ngəm ya. ⁴Dre və pēnu ləsuka ya pip vorə pip, se sə təilə mə pēlənu. ⁵Mə wārəya suka və nasəzuaya dre nuasukakəteilə sə dāfar kə kwin yələ dasi. ⁶Səmə nyim sə nungnwu dīng, yugul nwu zābī nungnalə kənak ləuya nwu ya kəya ya talə bon se nə Yesu Leyɔngləu yə da. ⁷Madīng kə dəba səmə bon ləu ya pip sukā ya dei ləu nyigwa mə. Ya pip ya binalə ye dū nungnalə mə pip se və numya turanumvei se və geiləumə se və muanāsə nuasukakəteilə. ⁸Ləm Muar legeinua mə, ləu və nayī mə ləsuka ya pip se və lang nungyīvei kə Yesu Leyɔngləu. ⁹Mə pēnu kə nungnwu: dugi nasukaveiya ləkə kpngā kə kpngā dre nung-ira se və ira ye nung pip. ¹⁰Pēnu suka nungnwu sukā kəya gapnua nungko lə nungkənak, kəya bāləu sri nungkəbaka na ye dāfar kə Leyɔngləu. ¹¹Mə pēnu nyikə nungnalə ya kənak kpngā səya nwu kə yəli tākə Yesu Leyɔngləu, nyi legul kə ngə murə lang kə wārələu kə Muar suka nungnaləya kənak. ¹²Ləko mə yidi ya ira, ye nyinmə, nung nwu ni nami də nwu yong və pəvei kə nuasukakəteilə zəm dīng. ¹³Ləukə nungnwu, nuavə səpmə dre kə Leyɔngləu di nungwamvei pə nau ke lelang dəmvei kə gup se səke legul pip. ¹⁴Kpngalə ye lenyin yue sənyim dre kə Ledāzə suka və sap mə, səni wura nyim sə və gei suka kə Muar səvələ sri ye. ¹⁵Ye leko kə gei nau vəkə Leyɔngləu lə yualə se sənga, ye lēkō kəni kə geilə dāfū kənak. ¹⁶Malli ni geitā nuasukā ləvə yidi ni, ləmmi ni iranə ni bā mə veinwu suka və gei nung ləukə nuasukakəteilə. ¹⁷Langku ye lekə nuasī kəni gei dre və yidiləu, lə nyimnuntuko. Ni langngi bəng gya nyi ni ngəm səyīlə nwu mə nuabəl ləu. ¹⁸Tā bətənna? nungdra kə ləya pip, kōbdrevə bānuavei kō dre gwanga, ni geinuasuka kə Leyɔngləu nwu, səmə tei dīng, ¹⁹ləmmi ira nə nungnwu kə yilə yongvei tākə və pēnu ya se yongvei kə killing kə Yesu Leyɔngləu. ²⁰Nanangngi mə tangsə və langngi se dre vəbānyi də pip nwu kō bəkə laya kə u milə nungsəkəulə ye, ləko bəkə zē, səmə kə ə murə lə Leyɔngləu, kō ləngəma kō lə bəua ²¹Ləmmi nə məkəm nyi ngəma nanglə Leyɔngləu nə yə bira nyi lang mādīng tən. ²²Nə mə də ləngəma nyi, lang mə yue nungdra nyimsə ke legul kəni pinadra ni. Yibalədرا kə la mə pəliya? ²³Ləm dre nung rap nwu, sang mə dīng. Mə yidi kəm və duari kə ta u se Leyɔngləu, kure mādīng, ²⁴yibalədرا və uli lə ngəmā māyalə dīng. ²⁵Dre və gapnua nungnwu, ira nə mə uli se ya pip kəbi na bi tayālə, ləsuka və tasıya se səteilə ya dre bākənak. ²⁶Banung bon kəya yue nungdra vəfəmmi ləsuka

mə dre kə Yesu Leyɔngləu vorə ko nə yə tāya kō ləu. ²⁷Ya mua ləuya mādə dre ulə zakazua se nuasukakəteilə kə Leyɔngləu, sukā kō nə yə və langya kō nə yə kəbə nyi, lang lēkō mə larə vəsəya, gya ya dei nyim dre killing kwin, dāfūya kwin ya na nungnalə nyimdə bīzua suka bākənak sə nuatumkəteilə. ²⁸Soya sū vələ gəng kō səke levum ya kə laya pip. nangngi lə nunglang ni ləukə b̄ua ni, gya kəni fā nə, və yong nwu nā kə Muar. ²⁹Langku nəkə yongləuya - kure nākə Muar. Ləmmi ni fāvə gapya nuā, ləsuka kə Yesu nə, bla səvə bākənak səna kəbə, langku və nayī lə sukana boni, ³⁰Ya yue yurasuka nwu ya lang mə dre, lang ləko ya larī a mə nayī.

Chapter 2

¹Nə vənyimsəvei də dre Leyɔngləu nə və təmaləunyigwa də səvə nasukavei na, nə ulələuzua kə Killing də, nə langnungvei kə Muar də se vəkeu nungkəbaka boni, ²Nyi səmə kə tei ləvə ngəmsuka bako boni, və nasukavei bi kwin, vəwōzualəubi kwin dre killing, lang bise dāfū kwin pip.³ sogi a lang ləumua kō a ngəmvei mua mā a dā tā legul pip nə gəng. Tənnyi dre gbepləusua nyi a lang legul mā damua nə. ⁴ Ya deivə nung ləsuka vəyong yī ya bla gəng, langku ya deivə nung ləsuka və yong yī ke leko boni.⁵ Ya ngəmsuka nungdra kwin se kə Yesu Leyɔngləu. ⁶Na u re suap kə Muar, langku na pələu na zaka ləzua se Muar mua nungko kəni muanā də kəbə. ⁷Tənku nyi na pələuna lənungkō kəbə. Na pələuna mua zəba. Na fū dre suap ke legul. Ni yuena na dre suapsə bəkə ləbei. ⁸Na gbepləuna sua lang na binalə le ngə murələvei yəna tala bua də, buakə ləukap pēvei!⁹ Leko Muar boni pəna ləkə murə. Na ngəna dinko u ləu tā ye dīn pip. ¹⁰Nā na nungnwu suka kə dre dinkə Yesu ye nuazilənk pip yəkə kī sīna, nuazilənk ke lekong ləuyile se ləugwam se kə buabī ləugwam. ¹¹Na na nungnwu sukā kə ye len pip gei gya Yesu Leyɔngləu nanglə Ledāzə, ləu se murə kə Muar le tayu. ləsuka mālə kə Tabbi Muar.¹² Ləko ləu, ye leko mə nasuka ni nwu, muanung ya gbəpləu ya sua, nung mə bla kəbə, mə yē se ya ləko nyi ya na kpnga dūa kure, ya bāləu sə və ngə murə lə Muar se lang ya sū na boni. ¹³Ləmmi Muarri nang kə nanungnalə dāsəya kə nəya ngənna murə. ¹⁴Ya na ye nung pip se və elsə se nyimzang gəng. ¹⁵Ya na bəkure suka kə ni lang kə baka ya gəng, ya na nungkənak, lemong kə Muar kəni lang kə baka ya gəng. Ya mua nungdra ko kəya yumvei mua lua gapvei ləugwam, dre dāgwam kə baka nwu. ¹⁶Ya mua suka kə Muar nyim də sukā kə pə ləu lum kure yuely murə dāfar kə Leyɔngləu. Nə dāfar kure nyi lang mə irā yirambo dāzuadum mə nwu dre yua tuko kəbə. ¹⁷Langku kō du nə ni ngəmələ nungfānuua suka nungnalə bākənak, lang mə dəbə təilə se ya pip. ¹⁸Yā boni lang ya dəbə təiləya bənun kə kəmi, se mə. ¹⁹Langku mə bānyi səkə Ledāzəbi Yesu kəna tumya Timoti zəmdə, nyikə yue sənyimmə nwu nə larə və ulə ya ləu. ²⁰Ləm mə yē se Yugul kwin nwu kikana kwin se kəna, nwu na yidī suka ya dīng ləu. ²¹Ni pip ni dei kə Yesu Leyɔngləu kəbə, bla kə ləuni. ²²Ya ira kənakna nə, ləm muanungnwu yukənyang kə nanungnalə lə tanna nwu, nangngi bəkure na nami də dre nuasukakətəilə. ²³Ləko mə bānyi səvə tumna ləzəmni nwu nə lang ye nungkə nāmi da. ²⁴Langku mə nyim səmə dre kə Ledāzə kə yelə ləuma ləzəmni. ²⁵Mə langngi mādīng kə tum Epafroditus kuo tā ya. Na nyinmə se dū nungnalə se lenāmə lesuvum, lang na lenuatum se zəbaya se le na ye nungnwu mə yidī ləu. ²⁶Ləmmi suka kə yīna dīn, na yidī və uli seja pip, sukā ya larə gya gyam na kəbə. ²⁷Ləkə nakki na dəbə teiləna kəbə ta buana lātuap. Langku Muar langnungyī na, na ləkwinna bla kəbə, se mə boni, sukā kə nayī vorə pip lang ləu-ləu gəng. ²⁸Baure pip ləko mə buap və tumna, sukā nəya langna kō lang səya kə tei nyi kika mə kə lausua səvə bānāyi. ²⁹Ya mua Epafroditus dre kə Ledāzə lə sətəilə, ya ə murə legul bənun na. ³⁰Suka nungnalə kə Leyɔngləu, yəna dar nua bua. Na ngə ngəmana suka və namə nungnalə kəna kəuləu tā ye nungko ya buan və na mi də kəbə.

Chapter 3

¹ Vəkəuləu kəya, ye nyinmə, ya dəba sətəilə dre kə Ledāzə, və vlaya ye suka nungbəya nungngi kō kə banglə nyi yē. Ye nungnwu kə yongya yong. ²Yana kikaya sə ye dua nwu. Ya na kikaya səke lena nungkəbaka. Ya na kikaya səke lekəp sivei. ³ Ləmmi ni kəp bi kəbi nuazue bi nə. Bi ləye lewap Muar lə killingna. Bi legbngei-gbngei dre dingkə Yesu Leyɔngləu, lang sə kəbi nyim dre nyamsə bo. ⁴Yibalədرا, mə lənāmə dugi lang səmə nyim dre nyamsə nə, nə yugul kə laya kə ngəm ani nyim dre nyamsə ding nyi, lang dugi dāna nə. ⁵Ni kəp nua zue mə ləu dāfar kə gwangna, ke Leisraila, le vəbi kə Banyami, le Ibraniya but; hanung ke Lefarisa, mə dre nungwārə nungkwin. ⁶ Ləsuka nungwārī vətəu yidi və na ye letākə Leyɔngləu ləyī ding; sə nungwārə, ni yue mələ nungkəbaka bo.

⁷Langku ye vəwārələu vətəu ni namī də nwu, ləko mə lang lə nungkō kəbə ləsuka kə Leyɔngləu ⁸Ləkənak, ləko pə ye nung pip lə nung kō kəbə suka Mälə və ira Ledāzəmə Yesu Leyɔngləu Lə sukana kəu ye nung pip ləta. Lang nilə ye nungkə tuko nyikə yue Leyɔngləu ⁹Kə yə u se na. Mə yē se nungnaləkənak kə ləumə dre nungwārə. Tənnyi mə də se nungnaləkənak sə bākənak drekə Leyɔngləu Nungnaləkənak ko səkə Muar tākə bākənak. ¹⁰Ləko ʃon mə yidi və irana se və wurəna se ulələuzuana dre və nayına. Mə yidi ni bina mə nyikə ʃira lok ʃua nā, ¹¹Kō nə ʃakaya nyi lang məma yue və wuri ʃua mal və ʃira mə. ¹²Gwanga yira yue və mua ye nung nwu kəbə, kō və kəuləuwi ma yira kəu kəbə. Langku yira mə balli nwu ləm mə yidi və mua nungnwu Yesu Leyɔngləu muamə ləkəna nwu. ¹³Ye nyin mə, mə nāmə yira ngəm və muari kəbə. Langku nungkō də kwin: zra vəye nungnwu dua kəni tā nwu nə, bla mə bā nung sə nungkə sī. ¹⁴Mə ʃalli kə ta tang gol nyikə mua nungsə lūvei kə Muar yilə nwu dre dinkə Yesu Leyɔngləu na lūmələ nwu. ¹⁵Bi pip nwu bi mu nə nwu, bi ngəmsuka ʃon; lang na mua ngem kwa ləu nungkō ləkwinni nyi, lang Muar kə dīmualə bi ʃoni. ¹⁶Ko ʃakə laya, bi muaya nāsə gwanga kwindəng nwu bi fāvə muari nə nwu. ¹⁷Ye nyin mə, ya kyanga səmə. Ya lang ləkənak ye leko nwu kə na nungnalə ʃakə kəbi nwu. ¹⁸Legul əkpngāli - ye leko mə geiya nung ləuni zē nwu, lang ləko mə geiya də lə nungmyi nungmə - mua levum kə kap pə Leyɔngləu ¹⁹Dāfari də vei Muar kə wop ni. Ləmmi dāfar ni nunglə Muar ni, se və gbngei-gbngei ni pip dre səkəulə. Ni ngəm bla və ye nung ləugwam. ²⁰Zə kəbi ə nak nung ləuyilə, vei nwu bi sər Leyɔngləu də, Ledāzəbi Yesu Leyɔngləu. ²¹Na pina tualsə bi kə ləu gwam na ngə bi tualsə kə mālə ʃakə kəna, ni maplə nyimməna kə murə kəna yilə ye nung pip lə səna.

Chapter 4

¹ Ləko, ye nyin mə ko mə nasukani nwu mə seivri ləu, səteilə mə se nungbäləu gup mə, ya dei nyim dre kə Ledāzə, ye dūmə ko mə nasuka ni. ²Mə yamya se Yodiya, lang mə yamya se Sintiki, ya pə ləunyigwa kwin dre kə Ledāzə. ³Ləkənak, mə bāya boni, ye ledū pə nungpələ kə gwanga: ya yong ye lesē nwu, ləmmi ni na nungnalə se mə dre və yārənuu nuatumkəteilə nak se Klement se tā ye dū nungnala mə lekure, nwu ye din ni dre drangwol ngəma ləu. ⁴Ya dəba təilə dre kə Ledāzə vorə pip. Mə gei kō, ya dəba təiləya. ⁵Ya mang və muakika ya dinungwamvei sə legul pip. Muar gbagvei nə. ⁶ So nyigwaya bil ləunungkō gəng. Teimua, nəya pēnua se yamvei dre ke nung pip, ya mang yamveiya dī nungwamvei səkə Muar, ⁷təma kə Muar nwu dua nung-ira pip, kə lang ləunyigwaya sə yidi nungləugwam, se və ngəsuka ya dre din kə Yesu Leyɔngləu⁸ Vəkəuləu kəya, ye nyinmə, ye nungko lə nungkə gwanga, ye nungko pei və ngə murə nə, ye nungko na kika kənak dīng, ye nungko drenge yē səni, ye nungko teisəvei dīng nwu, ye nungko lə nua nungkənak nwu, nə nungko də nə mādingngā, nə nungko də pei nə kəni wārələuwı nyi, ya ngəsuka ləu ke nungnwu. ⁹Ye nungnwu ya kyanga lang ya mua se lang ya larə kəya lang səmə, ya nani lənungrnalə, lang Muar letəma kə kəpsīya. ¹⁰Səmə teidīng dre kə Ledāzə suka ləko dāfuya binālə kə fū ləsuka mə nə. Nani dəngngi ya yidi və langmə ləkənak nyiku ya yue dra vəyong mə kəbə. ¹¹Mə gei nungnwu ləsuka ləm mə dre yīya kəbə. Ləm və wārə muar dre yī kə laya pip ira səmə nə. ¹²Ira nungko lə lə baka nwu nə, lang ira nungzə kə kpngalə nə, nungdra kə laya lang se dre nung pip kyanga ləza nungdra və pə fūyīrə kō ulə gom nə, lang və yue nung kə kpngalə, kō ulə dre yī. ¹³Mə buan və na ye nung pip tā kə yugul nwu kə nyimsə mə zē. ¹⁴Yifalədṛa, ya na madīng nwu ya ta dre və nayī se mə. ¹⁵Ya ye Lefilibiya ya ira nə dre və zabi nuasukəteilə, nwu manglə Makidoniya nwu, Ye letākə Yesu kō yē māramə mal dre suka ngənunng se və muanung teimua ya ləkwinya. ¹⁶Kō vətəu nwu mə dre Tassalonika nwu, ya tōk mə nuatum yongveiya dua bō kwin nə. ¹⁷Yam yongvei yam kəbə. Tənnyi, mə yam kəm Muar tuyaləu nungngalə kə dre killing nwu kpngādə. ¹⁸Mua ye nung pip nə, mə se ye nung pip bīlang-bīlang. yīrə fū mə nə. Ye nungnwu ya tummi nākə Epafraditus nwu yue mə nə, kum ni tei mermer tuko, nungfānuasuka kə muarə nwu kə teisəkə Muar ləu. ¹⁹Muar vei kə ngəya nungko ya yidi nwu dre kpngālə kə māləna drekə Yesu Leyɔngləu. ²⁰Mālī ulə kə Tabbi Muar ləko ləkədīng. Bakure. ²¹A gum ye lebākənak pip dre dīnkə Yesu Leyɔngləu. Ye nyinmə nwu bi se ni nwu kə gum ya. ²²Ye lebākənak pip kə gum ya, kə dīn-dīngngi dāzəkə Keisar. ²³Bangnābīvei kə Ledāzə Yesu Leyɔngləu u se killing ya.

Colossians

Chapter 1

¹Mə Paul le nuatum kə yukə Muar dre kə yidi kə Muar. ²Se Timoti nyin bi,bi u lə nuatum kə Muar kə nak kolosi.və bang na bi kə Muar se ləu nyigwa kə təma u se ya. ³Bi warə Muar takə Yesu le yong ləu,bi yam Muar suka ya. ⁴Bi larə kə bakə nak ya səkə yukə Muar,se kə yidi leko kəna nung nalə kə Muar. ⁵Mə yidi ya suka kə ba ləunyi gwa ya ləukə nung nwu ni baya ləu yələ nwu, ya larə nuakə ba nyiya dre suka kə nak. ⁶Nwu yə səya nwu suka kə Muar nyi kə suyū kə murə ləugwam,kə nāli bəanung səya vorə nwu ya larə nua ya kyanga kə nak kə muar kə Muar. ⁷Suka kə Muar kwin ya kyanga nua kə Epaparas le nābi nwu nāna nung lə māli bula bi. ⁸Epaparas gəi bi kə yidi zua ya dre killing kə nak. ⁹Suka kə yidi ya,dafar nwu bi larə nua,bi mang kə yammuar sukaya kəbə,bi yam muar əya yikkə kə era ləunyi gwana dre killing kə nak. ¹⁰Bi yam Muar ya wowo nung dra kə nak kəya gap zua kpnga nun dra kə nak nyiya na li kə ya mū dre kə ira Muar. ¹¹Bi yam Muar əya sə nyi mə dre nung pip suka kə murə na se myual. ¹²Bi yam muar ləu nyi gwa ya pip, ya warə Muar nwu na baya dre lekə yue nung zua na. ¹³Na dībilə dre kə nungkə bəka,na tabilə dre lenaka yuna le yong ləu. ¹⁴Dre kə yuna na kəu nung kə bəka bi ləta. ¹⁵Yuna killing kə Muar.nālə yunua sii kə nung nwu na map ləugwam għal. ¹⁶Sē na ni map nung pip ləu yīlə se ləu gwam,nung nwu ni lang se nung ko ni lang bo pip. ¹⁷Na yəu si lə ye nung pip,sə na nung pip kə wōləu lə zua. ¹⁸Nalə ləu kə sə,tura wap Muar,na lekə tabi nung,nalə nuasi kə bira,na ləsi dre nung pip. ¹⁹Muar kə yidi ye nung kə nak na pip u se na. ²⁰Kəna map səkə yuna nungpip.Muar yīlə ləunyi gwa kə təma dre yue kə yuna.Muar map nung għal sena ye nung kə ləu gwam se ləu yīlə. ²¹Vətəu yamā yale warə kə Muar, ya yifa na ləunyi gwa ya se nung nalə ya kə bəka. ²²Nung nwu gyi jəu nwu na map ya sə ya səkə bira bua.nā na bon suka kəna map ya~ya bülə nung kə nak sə na. ²³Nə yaba nungya sii ləukə nyim nyi gwawa, ya dəi nyim ləu nung nwu, ya wanyi gwawa ləta ləu suka kə Muar ya larə nwu gəng,nung lə suka nwu ni gəilə wuya pip ləu gwam nwu,nung suka nwu mə Paul mə gaġi. ²⁴Luko nwu nyi mə tai suka yiżi nwu mə nali suka ya,mə dəba səmə suka kə yidi Muar nang lə tura wapna. ²⁵Lə suka kə wap Muar bina lə zəba suka ya sukā kə gəi nuatum kə Muar. ²⁶Nung lə nung kə nak nwu ni muara ya,leko nwu ni ilə bi lə leko ba kə nak səkə Muar. ²⁷Sə ni Muar kə yidi kə ilə bi murə na nwu yuke Muar ləu nyi gwawa na əya sə nyimə kə Muar na

Chapter 1

sii.²⁸Nung nā bi wapna,nang bi kyanga lə wuya pip yikkə suka kəbi gəi lə wuya pip sii kəyukə Muar. ²⁹Nung mə wap bi mə dīlə sāmə gbal suka na.

Chapter 2

¹Mə yidī ya ira kə feing sə mə suka ya,ya leko nwu Loadicea sele ko lang mə səkə sə. ²Mə na nung na lə suka kə nyim ləunyi gwa ni,kə gəm ləu ni ni yidī zua sə və ira nung ni lə kpnalə dre və ira gonga nwu ni muara səri nwu dre le yong ləu. ³Dre na ye yikkə se və ira nung paə vəi. ⁴Me gəi suka nwu sukā kə ni dəm ya lə nua təilə gəng. ⁵Mə ye seja səkə sə,mə seja dre killing.Mə də se sə təilə kə lang ye nung kə mālə ya se nyim ya dre le yong ləu.⁶Muar le yong ləu nwu ya mua nwu,ya wowo se na. ⁷Yaba bii ya mua suə səna,ya dəi nyim ya bakə nyi mə ya gbal sə na,kə ya u dre və warə nua na.⁸So ni pə kikaya lə suka kə tuko se suka dəmvəi ni,se suka nung wapni,se suka kə ləu gwam konwu mua nung dra kə Muar kə be nwu. ⁹Suka kə sə murə kə Muar dəilə vəi.¹⁰Ya yə dre na,nalə ləu se murə kə bəi gbal. ¹¹Dre na ni kəp nua zue ya bakə kə ko nwu legul kə kəp nwu kəbə,ni kəp bii nung dra kə yukə Muar. ¹²Ni tuə ya sena dre kə wolmyi,ni wurə na se ya dre kə ba kə nak ya sə kə yukə Muar,na wurə na və bira búa bo kwin.¹³Nwu ya bira dre nung kə bə kaya sə kə yiba kə kəp nua zueya,na əya ngəma,na kəuya nung kə bə ka ya ləta. ¹⁴Na kəp bəl kə kwan nwu səb bi nwu ləukap kə gang. ¹⁵Na yarə sā ni lə zua pip,na yue murə ləuni ləukap kə gang.¹⁶Soni bəp ya kwan suka nung nwu ya tang ya nulii nwu gəng,kələu dafar nung wap se pii kə fu,ko ləu dafar kə ngəma sə. ¹⁷Nung lə killing kə nung nwu kəya dəinyim sə kə yesu.¹⁸So gyi kə yugul ko nwu kə yidī kə pələu na gyani nungko,ni larə suka nua kə Muar nyi kəna kurə ya nung dra kə nak gəng. ¹⁹Na dəi səkə ləu kəbə,səkə ləu nwu nung tā ye sə pip dəi sə zua,na muə səkə murə nwu muar ngə.²⁰Innə bira bua kə yukə muar dələ ya dre nung kə ləu gwam nə ləu kə betən na nung kə bəka ləu gwam tən?:²¹So gyy mua,ya dəba,ya dosə ri gəng. ²²Ye nung nwu pip ni banı suka tang nua,nwu nə ni na nung nalə la nung kyanga kə yugul ləu!. ²³Ye nung warə nwu pip yikkə kə yugul də dre,nung wap mua sevə wāsə mua,ni ye se nung ko səkə sə ya.

Chapter 3

¹Innə Muar wurə ya se yuna nyi, ya dəi və nung kə ləu yilə vəi nwu yukə Muar ʃudə ləu na len kə Muar. ²Ya nyim suka ləukə nung ko yilə nwu, ləu nung kəko suə kəbə. ³suka ləm ya ʃira se Muar, ni ba ngəma ya dre na. ⁴Nə Muar fuk, nalə ngəma ya nyi ya fuk se na dre murə na. ⁵Ya wa nyiya ləta səkə nung kə ləu gwam, ye vəna ləubi, d'reng, nyigwa kə bəka, se və yidi ləuya nwu ya nali ʃoni və wap nung. ⁶Səkə iri nung nwu lang yuələ kə Muar kə fan ləu leko pə suka na bo. ⁷Dre nung nwu vətəu ya wowo nwu ya u dre. ⁸Luko nwu ya mang və naye yualə, nyigwa, kə dalvəi se suka kə tuko nua ya. ⁹Ya kəp kiba lə zua gəng, nwu nəya wa kika ya kə vətəu se nung nwu ya kyanga nwu. ¹⁰Se ʃoni ya tua yugul kə fu səya dre kə ira nung səkə killing nwu map na nwu. ¹¹Vəi nwu lə Helina ye le Yaduda ye kəp nua zoa se leko kəp nua zue kəbə, zəba, Muar lə ləu ʃbal, na dre pip. ¹²Ya tua səya killing kə nak bəle konwu Muar luni nwu, kə lang nung yii, kə na kika kə nak, bəp ləu sua, se munyal. ¹³Ya bulə munyal ləzua, ya warə lə zua, nə wuya dua vəi səkə nyin na nyi ya kəu ləta lə zua bako Muar kəu ya ləta nwu. ¹⁴Dre ye nung nwu pip kə yidi zua nang lə kə murə nwu gəm bəi pip. ¹⁵Sua təma kə Muar wo ləu nyi gwaya, suka təma nwu nung ni 16lūya səkə kwin, ya warə lə Muar. ¹⁶Sua suka kə Muar ʃu dre ya ləkə murə, se yikkə ʃbal ya kyanga lə zua ye zii kə killing kə muar. Ya tua zii se kə warə muar ləu nyi gwa ya. ¹⁷Ye nung nwu pip ya nali nwu, kə gəi suka se və na nung nələ, yana pip dre dinkə yukə Muar, ya warə Muar sə na. ¹⁸Ya lese zuarə ngə ləu ya səke bəi ya, ba kure dre kə Muar. ¹⁹Yele lə bəi zuarə ya yidi ye seya, soya ʃang lə nyi seni gəng. ²⁰Lemong ya larə ye tāya dre nung pip, Muar kə dəba təi lə nə ya na banung. ²¹Yele tāyu ya ba dək lemong ya na yualə gəng, suka ji sə ni takə muna. ²²Zəba ya ngə murə lə le dāzəna, bəkə sə dre bəi pip, ya wap na ləka lang nung ni gəng, ya ngeni murə ləu nyi gwa kwin ya sū Muar. ²³Bəi ʃbal ya nali ya na se ləu nyi gwa ya kwin suka kə Muar, suka yugul kəbba. ²⁴Ya ira nə ya mua nua kəya nākə Muar suka ləm ya wap na. ²⁵Nə wuya nanung kə nak lang na mua nua kəna ləkə nak, yele kə na nung kə baka nua kəna ye, kə yidi ləu ye dre.

Chapter 4

¹Yele dāzə ya ngelə yele zəba ya nung konwu ləu zua nwu, ya ira yama se le dazə boni ləu yilə. ²Ya ta sii, ya dəi nyim dre kə yukə Muar, ya dəi nyim dre kə warə lə Muar. ³Ya Yam Muar ləu zua suka bi boni, ya Yam na dre kə suka na. kəbi gəi gonga nwu muara dre suka na nwu, suka kə gonga nwu nung ni səp mə. ⁴Ya Yam Muar suka kə na suka na kəi bako nwu mə gəi nwu. ⁵Ya wo lə yikkə suka leko nwu gwam nwu, yana nung nalə zəm. ⁶Suka mua vorə pip u lə kə nak, suka kə ni dəba təi lii, suka kə ira nung dra nwu mua vəla lə legul. ⁷Ya suka ko ləu mə nwu Tychikus kə gəi ya, na nyin mə kənak, na na nung nalə kə nak, na zəba kə Muar boni. ⁸Tok na suka kə ya ira ye nung na leko ləibī, kəna nyim ləunyi gwa ya. ⁹Tok na tazua se Onesimus, na nyin le na nung na lə nak, nama na dre ya, ni gəi ya nung nwu kə wowo nwu. ¹⁰Aritarchus, nwu ni num bi sena nwu na gum ya se Markoi nyin kə Barnabas bakə ko nwu ya mua le kure nwu nəna yə nyi ya mua na. ¹¹Se yesu nwu ni lū gya Justus pip ni nwu bi bizua nwu bi na nung nalə kə Muar se ni, ni nyim ləu nyi gwa mə. ¹²Epaphras kə gum ya, na dre ya na zəba kə Muar boni, na Yam Muar vorə pip suka ya, suka kə ya dəi nyim ya ba nyi ya gbal səkə nung nwu Muă kə yidi nwu. ¹³Məma mə də vəi, langnə, nā na nung lə sāna gbal suka ya, ya lekə konwu Laodicea se Hierapolis nwu. ¹⁴Luk le ira yəng se Dama kə gum ya. ¹⁵Ya gum yele nyin nwu Laodicea se Nympha se tura və wap Muar nwu dazəri nwu. ¹⁶Nəya dəba nung vəla nwu bəla ya nyi təya dəba tura wap Muar Loadicea boni, kəya mua nung vəla kəni ya dəba boni. ¹⁷Ya gələ Archippus na ba nungna mā ləu nung nalə kə Muar nāna linwu yana ləkə nak. ¹⁸Gum vəi kəko kəm lə nā mə Paul, ya ngəm nwu ni seəp mə nwu. kə təma u se ya.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Bulus se Sylvanus se Timothy vəla nuatum lə ye lena kə Muar ləusua Thessalonia, dre din kə Muar, nālə Tāyu se le yong ləu. və bang nabi kə Muar se təma na u se ya. ²Bi warə Muar far nwu pip lə suka ya, lang boni bi ba din ya dre və penuabi. ³Bi ngəm ya far nwu pip, və manghi ye si kə Muar bi lang na lə Tāyu, ye nung və ba kənak sə kə Muar se nungnalə kə na suka zua, se və nyim ləu nyigwa lə suka ngəma kə sii, dre din kə Yesu le yongləu. ⁴Ya ye le nyin nwu Muar nasuka ya nwu, bi ira nə, na-na sarə ya. ⁵Suka ləmi nuatumə bi yə sə ya dre kə suka kə gəi lə nua kəbə nyi langku se dre nyimə kə Muar, dre din kə mam kə nak boni ma ya ira nə, bi ye lok legul kə laya nwu bi u lə suka ya ləu. ⁶Ya u lə le kika nua bi se le kira nua kə Muar le yongləu, ba kə ko nwu ya mua nuatum dre sə yilə se təilə nākə mam kə nak. ⁷Boni nyi, ya ulə leko nwu ye le Macadonia se Achaia ko nwu mua suka kə Muar, lekə lang və wowo ya, kə lekə mua bula ya boni. ⁸Suka ləmi suka kə Muar fuk gwam səya, sə lekə Macedonia se Achaia bula kəbə. Bakure tən nə nyi ko laya pip və ba kə nak ya sə kə Muar di gwam. Boni nə nyi, bi gəi nung ko ye. ⁹Suka ləmi ni lə naani ni gəi lok və yilə bi dre ya. Ni gəi və yiba nung wap ya, nung ya mua ta kə Muar, Far kə nak. ¹⁰Ni gəi gya ya sərə yuna ləuyile, nwu na wurə lə dre ke leko bira pip ləu. nā nwu lə Yesu nwu faing bi nua yualə nwu kə yili sə kə sii ləu.

Chapter 2

¹Ləmi ya ira nə, ye nyin mə, və yilə bi taya tuko kəbə.² Ya ira nə lə nuasii, bi na yii dīng, bi yue sekəulə ləusua Philipi. Bi nyim ləunyigwa bi dre dīn kə Muar, kə bi gəi ya nuatum na lə yiili.³ Ləmi və zan vəi bi dre kə və galna kəbə, dre kə nādəreng kəbə, dre və dām vəi kəbə.⁴ Nua zan kure tən nyi, bəkə ko nwu Muar dīlə bi na əbi nuatumə nwu bi gəi yi nwu. Bi gəi nuatum nwu ngə sətəilə lə legul kəbə, bula Muar kwin. Nalə yugul nwu kə lang ləu nyigwa bi ləu.⁵ Ləmi dre kə suka bi, bi dām vəi kəbə, bi bərə nā nung vəi suka nyigwa bi ləkə biling sə kə woya kəbə, Muar lə le langhi, na lə le larii.⁶ Boni ma bi dei murə naya se leko kəbə. Dugyi bi gəi ya bi bəye le nuatum kə leyong ləu.⁷ Bakure dūgysi nyi bi təma tuko dre ya, mua nung nwu nāyu kə təma ləu nyigwa lemong na ləu.⁸ Bako nwu nyi, bi se və na suka ya ləu nyigwa bi. Sə bi dīng nwu bi ngəya suka kə Muar langku se ləubi boni, suka ləmi ya na suka bi dīng.⁹ Ləmi ya ira ye nyin mə, nungnalə bi, vorə ye, dafar ye, suka kəbi ba nyi səkə Yugul ko kəbə. Bi ngəya kəbi nuatum kə Muar.¹⁰ Nung ya lang nə, buasue ya larə nə, Muar boni ira nə, bi u se yanwu bi na nung kə baka sə ya kəbə, ya leko nwu ya ba kənak sə kə Muar ləu.¹¹ Boni ma ya ira nə, bi muana sə kə kowuya pip, mua nung nwu tāyu kə mua nasə lemong na ləu.¹² Bi yam ya, bi nyim səya, bi fək ya, ya wowo nung dīra ko nwu Muar gab ləu, na nwu na lüya na talə dre murə kə gub na ləu.¹³ Sukā bon nə nyi bi warə Muar boni far nwu pip. Suka ləmi nuatum na nwu ya larə ya mua nābi ba nuatum kə yugul kəbə. Nua zan kure nyi ya mua na ba nuatum kə Muar nwu ləkə nak ləu.¹⁴ Ya ye nyin mə, ya ulə le kiraua kə le muata kə Muar Yahudiya dre dīn kə Yesu le yongləu. Ya ma boni ya nayi nākə legul ləusua ya nə, mua nung nwu ni nayi nakə le Yahudawa ləu.¹⁵ Le Yahudawa nwu ni wop Yesu le yongləu se ye le gəi nuatum kə Muar. Nii ni nan bi. Ni təma nyi kə Muar bo, nua zan kure tən nyi kika ni ma sə legul pip bo.¹⁶ Ni nan bi sə və gəi suka kə Muar lə ye le nungwap, nyi kə ni yue və yongləu. Vəi ni lang yualə kə Muar, kə yii ləuni, lə və fa kə ləugwam.¹⁷ Ni gab bi ləzua se ya ye nyin mə, dre kə sə, ləukə nyigwa kəbə. Nunghi bi na suka və lang dānuning ya.¹⁸ Bi na suka və ta sə ya, mə Bulus mə tali ko, lang ku nāmung kulum num dra bi.¹⁹ Bətən lə sənyimə bi lə və yilə kə yesu tənna se sətəilə se nung baləu gub sə kə Muar Yesu vorə yilə na nwu ya?²⁰ Suka ləmi ya lə murə bi se sətəilə bi.

Chapter 3

¹Mua nung nwu bon,nə bi u nung bi Athens ² Bi tum Timothy,nyin bi lang boni lə du nungnalə bi dəre suka kə na təma ləunyigwa ya,suka kə Muar,kə na nyim sə ya,kə na təma ləunyigwa ya,suka və ba kə nak ya səkə Muar. ³ Bi na nung nwu suka gyi ye leko tavə sū vələ suka sə yilə nwu ya dəba nwu.Ya lə nāya ya ira nə,ni bābi ba.⁴Suka kə vitəu,bi gəi se ya bi,bi gbak və dəba sə yili nə,nung nanung bakure nə,ya ira nə. ⁵Lummi bon,bwan nyim nyii bo,nung wurə tum ya,a,kə ira nyimə ya sə və ba kənak səkə Muar.Leko lə galbibo vəi yi gal bibo ya nə,nyi gi nungnalə bi ulə nung kə tuko nə⁶Lang ku Timothy wurə tāya yi tābi se suka kə təilə,suka və ba kənak ya se suka və və nasukazua ya,na gəi gya ya gəi suka bi ləkə təilə,lang boni ya yidi və lang bi mua nung nwu bi yidi və lang ya boni ləu.⁷ Suka boni kəya ye nyin mə,ya təma ləu nyigwa bi lə suka və ba kenak ya səkə Muar,dre kə yii nwu bi nali ləu.⁸Leko bon bi se ngəmmə ya nyim dre dīn kə Muar. ⁹Nua kə la bi warə lə Muar lum ya lə suka sətəilə nwu bi səna si na Muar suka ya tənna?.¹⁰ Lə vorə,lə dafar,bi pənuua nyim də suka kə bi lang daanung ya kə bi kyanga ya dre suka kə Muar.¹¹Dugyi Muar lə tāyu se Yesu le yongləu əba bi dīra kə ta tāya. ¹²Muar de tualəu və na suka legul sə ya.mua bako bi na se ya.¹³ Na nyim ləu nyigwa ya,suka kə ləu nyigwa ya u se nung kə bəka gəng sii kə tabi Muar.

Chapter 4

¹Lèkè sɔkta pip ye nyin mə,bi nyimsə ya lang bi gub sue ya dre cfin kə Yesu le yongləu.Mua nung nwu bi gəi ya dre nwu kəya təma lə ləunyi gwa kə Muar nwu nyi,ya na bakure,hā dua kure.² Ləmi ya ira ye suka nwu bi gəiya nə tākə yesu le yongləu.³Suka ləmi və na nung nwu ləu nyigwa kə Muar kə yidi ləu,ya mua ləuya gya ya mang və na ləubi.⁴ Gya ko woya pip zua sena/bəina,kəna mang və na nualə bəka se leko.⁵ So ya na dre kuta kə bəka lə sua le sak gəng.⁶So Yugul ko faing səkə nyin na suka ləmi na dana lə saya gəng,dre suka nwu.Sukā ləmi mua nung nwu Muar lə le yua sua vəi dre ke nung nwu,mua nwu bi gubsuə ya lə nuasii ləu.⁷Suka ləmi Muar lū bi kə bi u se nā d'reng kəbə,lang ku bi u d'reng ye səbi.⁸ Mua nung nwu bon ləkobnyi,wo nə yiba suka nwuya nyi,na yiba legul kəbə,lang ku na yiba Muar nwu ngə ya killing kənak ləu.⁹Suka və na sua nyin kəna,nyi se Yugul ko gəi ya kə gəi kəbə,Muar lə nāna kyanga ya gya ya na suka zua.¹⁰Lə kənak sii,ya na nung nwu lə suka kə le nyin pip dre Macedonia,mə gub sue ya ye nyin mə,ya na sii dua ko nwu.¹¹Bi gub sue ya,kə ya u lə ləuya nyimdə,ya na nung naləya lə nāya,mua nung nwu bi gəi ya ləu.¹²Suka kə ya wowo ya si lekə gwam,ya nayi kə nung bo.¹³Bi mang ya dre zəl bo,ye nyin mə,suka kə leko nwu bira ləu,so gyi ya dəl le buani d'vəi lə sua leko nwu ye se və banyi sə ngəma kə sii gəng.¹⁴Ləmi nə bi ba kənak,bi Yesu bira nung na wurə nyi,Muar boni kə wurə lə ye leko nwu bira nwu boni bizua se Yesu.¹⁵Mua nung nwu bon bi gəi ya dre kə suka kə Muar,bi ye leko yira bi bira kəbə nyi,lekə bira wurə lə si də,nwuni kə leko bira kəbə wurə.¹⁶Muar lə nāna kə fanni ləuyilə.Na yili se g'bənua,se b'ulok kə gub le nuatum kə Muar,se na durə kə Muar,leko nwu bira,kə wurii lə si.¹⁷Kə leko nwu se ngəma wuri boni sē ni,kə ni wo leyongləu dre təi sua ləuyilə,bakure far nwu pip,bi uli se leyongləu.¹⁸Boni nyi,ya təma ləunyi gwa zua lə ye suka nwu.

Chapter 5

¹Leko lang ku lə suka pii,ko dāfari,ye nyin mə,nyi se kə ni vəla ni gəiya kəbə. ²Ləmi ya lə nāya,ya ira fəmləu,dāfar yilə kə Muar ənunq və yilə kə le nungdī lə vorə.³ Vəi nwu legul kə gəi gya,"Bi uli gyam tuko se sə təma,"pukā bua yinii,mua və dəl surə kə ləse se fu,na əuan kəna sūna sob fo.⁴ Ya kəya,ye nyin mə,ya dre zəl kəbə kə dāfari yə yueya lə rəka mua le nungdī kəbə.⁵ Ya pip nung ya kainə.Bi lekə u dre zəl kəbə.⁶ Bakure nyi,bi mang və lau nung lau lə nua ta legul pip,bi u dre kika bi.⁷ Ləmi ye leko nwu kə lau nunqlau nyi,ni lauwi lə vorə,lang lekə na nung min,kə nali lə vorə.⁸ Le konwu lua kə Far kə gab vəi səbi,bi dəi nyim dre və ba nyi sə və yong ləu səkə sii,ulə nung breləu bi bi.⁹ Ləmi Muar map bi suka və wona dre yualəna kəbə,tən nyi suka kə bi yue və yongləu tākə Muar Yesu le yongləu.¹⁰ Nā na bira suka bi,suka kə ko kə bi lə.nungkyə,ko nung nunqlau,bi u se na u.¹¹ Boni nyi ya nyim ləunyigwa zua,mua nung nwu ya zābi və nali ləko ləu.¹² Bi yam ya ye nyin mə,ya ə murə lə le era ya,nwu kə na nungnalə kə Muar,niinwu ni kyanga ya ləu.¹³ Bi yam ya boni ya əni murə kpnga də dre və nasuka ni lə lum nung nalə ni,ya u gyamzua gyam tuko.¹⁴ Bi gub sueya,ye nyin mə,ya zan ye le bəka,ya nyim sə leko nwu bii ni mua sua kəbə ləu,ya na munyal se woya pip.¹⁵ Wo nala nung kə baka ya nyi so a vo lə nungkə bəka gəng,tən nyi ya na nungkə nak lə legul pip.¹⁶ Ya u lə sətəilə vorə nwu pip.¹⁷ Ya yam Muar far nwu pip.¹⁸ Ya warə Muar dre kə bəya pip nunghi bon Muar kə yidi lə suka ya dre din kə Yesu le yongləu.¹⁹ So ya tam suka kə killing kənak gəng.²⁰ So ya səm və gəi nung nwu kə nasə səkə sii.²¹ Ya pai ye nung pip ya lang da.Ya mua nāsə nung ko ləkə nak.²² Soya ilə ləuya lə lekə baka gəng.²³ Muar le yilə təma map lə le kənak.Killing ya pip se ləu nyigwa,se busəya kangsə se lau ye səri,suka və yilə kə Yesu le yongləu.²⁴ Na lə lekənak,na nwu na luya ləu,nā lə le nali boni.²⁵ Ye nyin mə,ya yam Muar boni lə suka bi.²⁶ Ya gum ye le nyini pip dre və yidi zua.²⁷ mə yam ya dre din le yongləu,mə nuatum nwu vəla nwu dəbasə lə ye le nyini pip,²⁸ Dugi təma kə Muar,le yongləu u ya sə ya.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Bulus se Sylvanus se Timoti vəla nuatum lə ye ūna kə Muar, na le Tāyu se le yong ləu bi. ²Və bangnābi kə Muar u ya də se təma na, na le Tabi, Se Yesu le yongləu.³Dugi Far nwu pip bi warə lə Muar suka ya, ye nyin mə, suka nwu mading lemi və bā kənak ya səkə Muar ke tualəuwi lang se və nasuka zua ya kə tualəuwi boni.⁴ Suka bon nung bi lə nābi bi gei suka ya lə gbaing lə ye le nā kə Muar. Bi gei və na muyal ya, se və bākənak ya dre və na yi ya. Bi gei və na yi ya nwu ya nyim ya, ya u dre nwu.⁵Nung nwu zil kwan kənak nwu Muar kə nali kəya. Malli nyi, ya nwu ni pə ya dre leko ta zə kə Muar, na nwu ya bakk nua nung naləna nwu.⁶Muar na ləuzui, nəna su vum lə leko nwu su vum se ya ləu.⁷Lang se ngema ya leko nwu ya nayi sə bi. na na nung nwu lə və fan ləugwam kə Yesu nwa ləuyilə sə ye le nuatum ke Muar.⁸Na tua legul nung lua nyek-nyek, leko nwu dīra Musr kəbə se leko mua suka kə Yesu le yongleu kəbə ləu.⁹Nə na yi leko dīng nwu ma ni lang nung səkə fo.¹⁰Na na nung nwu dāfar nwu nə na yə kə ye le nāna əna murə ha ulə nung fəmləu ləye leko bākənak səna. lemi suka bi nwu bi gei vətəu nwu leko muari də.¹¹Ləu kə nung nwu, bi yam Muar ləu-ləu lə suka ya, Bi yammi kə na ngəm agya ya pei və lu nwu ni lu ya nə . Bi yammi na na ənunq ko nwu legul bānyi də.¹²Bi yam ye nung pip suka kə ya əmurə lə din kə Yesu le yongləu. Bi yammi bi na əmurə lə suka və bangnābi kə Muar bi se Yesu le yongləu

Chapter 2

¹Leko suka və yilə kə le yongləu Yesu se və gəmzua bi kə bi u sena , bi yamya, ye nyin mə. ²So gi ya zəm və su vəli gəng se boni kika ya wurə gəng, lə və larə suna nua kə killing ko nuatum ko, ko nuatum kə vəla nwu ya langhi ya wurə nābi, nwu ha lə lang mua dāfarriyi nə³ So Yugul ko dəm ya nungdra gəng, ləmmi dāfarri yə bo, se nə ni sarə vəi. ni ilə lə lekə bəkā, le tanungvei, le banglə nung dəkəi.⁴ Nā nwu na yiba vei, na pə ləuna dā Muar, se nung nwu, ni wappi lə din kə Muar. Nunghi bon nyi, na u dā tura və wap Muar, na ə ləuna, mua na Muar.⁵ Vətəu mə se ya, gei ya yi nung nwu ləu, yəunyi ya kəbə ya? ⁶Leko ya dira nung nwu muaa bəsua nə, suka kəna yə dāfar ko nwu ni mara ləu.⁷ Leko gigeu nwu ma, vəna kika kə bəka kpnga din, nwu Yugul dira ləu bo, ni zā bi nə, tən nyi Yugul ko yira muana bā se nə ni pə leko muana ni duarə dəkəi.⁸ Nwuni nyi gub le tuol nungvei kə fuk gwam, wu Yesu le yonglənu kə wappi, le yongləu yə nyi kə lunalə nung ko kəbə. ⁹Tā nungnale kə Munkulum, nung me fuolnungvei kə yili, se sāna se və brə nanungvei lə və nanung fəmləu.¹⁰ Lang boni na dəm leko nwu ni mā denghni ni bākənak sə suka le yongləu kəbə, kə ni yue lə ngəma nwu ni fa tuko ləu.¹¹ Nunghi nyi Muar lubə nungni suka kəni bəkənak sə kibə. ¹²Suka bon kə ni na kwan lə leko nwu yiba və bəkənak səkə Muar lang ku ni dəba teilə və na nungkəbəka bulla ləu¹³ Dugi nyi ləbi warə lə Muar far nwu pi lə suka ya ye leko Muar nasuka ləu, ləmi nā na sarə ya kə ya ulə le yue sə ngəma lə nuasi tākə zua səya dre kə killing kənak, se və bākənak.¹⁴ Suka na nang bon nung ni luya ta kə nuatum kə Muar nābi nwu, kə ya yue murə kənak ta kə Yesu le yongləu.¹⁵ Leko bon ya ye nung warə nwu bi kyanga ya vətəu ləu, ko lə nua ko lə nuatum kə vəla kə vəla.¹⁶ Leko Yesu le yongləu lə nāna, se Muar, na le Taibi, nwu na na suka bi kə na əbi və təma ləunyi kə dīng se və bənyi lə kənak sə və ulə kə si tākə və bangnabi.¹⁷ Se və ə təma na bā ləu nyigwa ya se və na nung kənak se və gei nung kənak

Chapter 3

¹Ləko ʃon, ye nyin mə, ya Yam Muar lə suka bi, suka kə suka kə Muar pəvei zəmdə se və yue murə, mua nung nā ya ləu. ²Ya Yam Muar suka kə ni yong bi na nā legul kə bəka, le nyigwa, lem legul pip leko bākənak sə kə muar kəbe. ³Suka lemi Tabi le mara suka kə mangdə kəbə, na nwu na bā ya kə na yong ya, nālē kə bəkā. ⁴Bi bānyi səkə Muar, bi na na nyim sə ya kə ya na, kə ya dei ləu və na nung nwu bi gei ya ləu. ⁵Dugi Taibi bā ləu nyigwa ya sə və nasuka kə Muar se və nyim ləu nyigwa ke le yongləu. ⁶Ləko, bi zan ya dre dīn kə Yesu le yongləu bi ye nyin mə, ya mang dra kə nyin ya ko nwu ko na bəka, na ye və na kika və ulə bizua mua nung nwu bi əya vətəu ləu. ⁷Lemi ya lə nāya ma ya ira nə, və kyanga nuabi, ma ding. Bi u dre ya vətəu, bi na bəka kəbə. ⁸Bi tangnung kə lugul ko tuko kəbə. Lang ku tən bi na nungnalə lə vorə se lə dāfar pip nyimdə, suka nyi kəbi lausəbi səkə yugul ko gəng. ⁹Bi na bako suka nyi bi ye se və na murə ləuya kəbə, se suka lemi kə bi ulə ləko nwu kə ya kyanga nābi ləu. ¹⁰Vətəu bi se ya, bi gub sue ya bi "wo nə na nungnalə bo ya nyi ni bina lə nungtang". ¹¹suka ləmi bi larə a leko dre ya na nungnalə kō bo, ni gā tuko. ¹²Lok legul nwu, bi gub sue ni dre dīn kə Yesu le yongləu. bi ni na nungnalə se kika ni səni, kə ni tang nung ni. ¹³Lang ko ya ye nyin mə, so ya muna sə ya sə və nanung kənak gəng. ¹⁴Nə yugul ko na nungnalə lə nuatum bi nwu bi vəla nwu kəbə nyi so ya wozua ləu se na gəng, suka kə səkəuli nana. ¹⁵So ya pəna mua na le vum ya gəng, tən nyi ya gub suena mua nung nwu na nyin ya ləu. ¹⁶Dugi leyongleu se və ətəma na əya təma ko gyewi pip. Leyongləu u se yavpip. ¹⁷Gumvəi mə nwu, mə Bulus. le nāmə nwu mə vəla lə nung ləu, nunghi ni ira mə lə dre nuatum nwu vəla mə tumi pip. Bako mə vəla. ¹⁸Və bangnābi kə Yesu le yongləu us ya pip

1 Timothy

Chapter 1

¹Bulus, lenuatum kə Yesu Leyongləu tākə nungwārə kə Muar Leyongləubi se Leyongləubi Yesu lesənyimmə bi, ²tākə Timoti, lebākənak kə gwanga: vəbangnābīvei, se vəlangnungyīvei bālə ulə kənak səkə Muar Taibi se Ledāzəbi Yesu Leyongləu. Mua nungnwu mə Yam nwu mə dua Makidoniya vətəu, ya u dre Afisus suka kəya nanta ye log legul nwu sə vəkyanga ye nungko ləkwinni. Lang ʃonni gini takə bākikani sə ye nuasuka se muara ko fābo ləu. Ye nung nwu kə yilə və nyimzang ləukə nazui suka kə Muar, nungngi lə və bākənak. ⁵Ləko nungkə mungwārə nwu pip nunglə və nasukazua məunyigwa kənak, se sə və bākənak kə nungnyini. ⁶Ye legul leko kīvei sə nungkənak ni bina səvə mua ye nuasuka kə gya-gya tuko. ⁷Ni yidi və ulə lekyangavei dre nungwārə, bāsua nyiku ni ira nungko kəni gei nwu ko kəni nyimsəni sri nwu bo. ⁸Langku bi kəbi bi iranə nungwārə māding nwu nə yugul nalə nungnalə nungdrā ləu. ⁹Bi ira nungnwu nə, ni yilə nungwārə suka lekənak kəbə, ni yilə ləsuka ye leko sūvei bo se le wurələ kikavei, se suka ye leko sū Muar bo lang bālə ye lenungkəbaka, lə suka ye leko nwu sūvei bo se ye leko kikani ye. Ni yilə lə suka ye lewob ye tanni se ye nanni, ¹⁰ suka ke lewobvei, suka ke lenaləubī, suka ke leləbei lekə lauləzuə buani se lesē lekə lauləzuə buani, lə suka ye ledī legul kəni nailə zəba, lə suka ke lekəb kiba, lə suna ke legeinungləuvei lə kiba, lə suka kobəya nwu yidi nungdra kənak bo ləu. ¹¹Nungdra nwu kwin se nuasuka kəteilə kə Muar lekənak nwu ngəmī ʃonni nwu. ¹²Mə wārə Lədāzəbi Yesu Leyong. Na ngəmə sənyim, ləm na lang mə mə də se vəbākənak, nung na bāmə dre nungnali. ¹³Vətəu mə lebangləvei, le naveiləyī, se ləfəi lewurələ kikavei. Langku wurə yue və langnungyīvei suka ləm naye nungnwu pip dre kə iranungkəbə. Nungngi tākə vəbangnābīvei kə ¹⁴Ledāzəbi kpngadə wurə yue vəbākənak se vənasukavei nwu dre kə Yesu Leyongləu. ¹⁵Nuatum nwu brəmding lang mālī ulə nungkəmuarə ke legul pip, nwugya Yesu Leyongləu yə ləugwam suka və yongləu ke lenungkəbaka. Mə dāni pip. ¹⁶Langku lə suka kə nungnwu nung na lang nungyīmə, suka nyikə səkə sī, Yesu Leyongləu ō munyalna kə kpngalī səmə. Nə nyikə ulə nungkəlang ke leko yikə bākənak suka kəni yue ngəma kəding. ¹⁷Ləko lə gub kə ye dāgwam, kə ko ʃira bo, kə ko langsə bo, bəla Muar kwindəng, murə se mālə ulə kəna lənədīng pip. Bakure ¹⁸Mə bāmua suka nwu sī, yumə, Timoti, bakə ye suka nwu ni gei nua lenuatum kə Muar ləugwam nwu vətəu gya, a gbeb tulā lə gbebə kənak, ¹⁹a mua vəbākənak se dāfū kənK. Nə mua yiba nungnwu, nwu lakbibo leko yəu səvə bākənakni. ²⁰mua ye Himinawus se Alexandra, nwu ngəni nākə Mungkullum suka nyikə na kyangani və naveiləyī gəng.

Chapter 2

¹Ləko lənuasi pip, Mə Yam ye legul pip suka nung wuli, se və pēnua, se və ta nungnādresuka zuaya, bālə ye nungkə-warələ-Muar, ²lə suka ye legub se ye leko dre murə, sukā kəya u-ulə dre təma, kika ya lausua dre ulə kənak se murə. ³Nung nwu ulə nungkə muarī sīkə Muar Leyongləu. ⁴Na yidi ye legul pip yue sop lang ni yue nibiranung ləukə gwanga. ⁵əmmi Muar bon kwin, se letanādreibi se Muar bon kwin, yugul nwu lə Yesu leyongləuləu. ⁶Na ə ləuna suka bi pip, zakalə balı nwu Muar kə yidi və yongvei. ⁷Suka nungnwu, Mə lə nāmə, na bāmə lə legeinuasukana se lenuatumna kə ləugwam. Mə kəp kiba kəbə. Mə lekyangavei ləu vəbākənak se gwanga lə ye Lesak. ⁸Ləko bon nyi, mə yidi leləbei vəkə laya pip nəkə pēnua nyi ni gap nāni kənak yilə dre yualə kəbə lang dre kwazua kəbə bonni. ⁹Lang bonni, Mə yidi ye lēsē map səni ləkənak, ye nungsə ko zaka səni se vəmualləu ni. Ya twa ləuya tuko gəng, ko və mabbəi lə zinari, ko lə ye lu-uluai, ko ye nungsə ko dəbnī yī dīng ləu. ¹⁰Mə yidi ya map səya lə ye nungko kə mālə ye lēsē lekə sū Muar tākə ye nungnalə ni kənak¹¹Ləse kyanga nung dāfūna se dre və ngə murə pip. ¹²Mə ngə dra lə ləse kyangavei ko na namuə ləukə ləbei bo, langku nyi na usəng.¹³Ləmmi ni map Adamu lənuasi, nwuni kə Hawau. ¹⁴Ni dām Adamu kəbə, bəla lēsē ni dāmna na nungkəbaka. ¹⁵Ko nə bəkə laya, ni yongləuna tākə və sū ye lemong, nə ni nyim dre vəbākənak se və nasukavei se ulə kənak bālə ləunyigwa kənak ləu.

Chapter 3

¹Suka nwu kənak sī: Nə yugul kə laya kə yidī və ulə era nyi, na nasuka nungnalə kənak. ²Ləko nyi rub kəna ye se bəkasuka ləuna. Rub kə sēna kwin, yugul ko kə mualəuna, lekika kənak, se uləna mādə, lelangnungyīvei. Nwu rub kə na ʃuan və kyangavei. ³Rub na ulə lenumin ye, se ledfeiyura kəbə, langku tənnnyi na ulə lekika kənak se ulə kənak bonni. Rub so gi na ilə lenasuka nungkurba gəng.⁴Yugul ko kə mua dāzəna mādə ləu, nwu se lemongna və larəna lang ni ngəna murə pip. ⁵Ləmmi nə yugul ko ira vəmuə dāzəna kəbə nyi, na na baka tən kəna lang ləye lenākə Muarra?⁶Na ulə yugul ko pinadrana ləfū nwu gəng, sukā gina takə fəmmi ləvə muləuna nyi lang na yəuwi ʃanung kə Munkullum nə. ⁷Rub kəna ulə yugul ko ni ira na lekika kənak nə, sukā nyi kəna yue səkəulə na yəu dre kē kə Mungkullum gəng.⁸Era turawabmuar bonni, bakure, na ulə legeisuka nua ye le era, ba le geisuka nuarab kəbə. So gi ni nu myisurukab kpnga bonni gəng ko le na mernua nungtang. ⁹Ni muana sə vəgei gwanga dāfū kwin. ¹⁰Lang bonni ni ulə ye leko legul kə yidī ləu, nwuni kəni wab Muar sukā ni yue bəkasuka ye¹¹Ye lesē bakure bonni ni ulə legei gwanga. so gi ni ulələ legamnuavei gəng. Ni ulə lekikakənak se lebākənak dre ke nung pip. ¹²Era turawabmuar ulə lē ləsē kwin. Ni ulə lelang ye lemongni se dāzəni mādə. ¹³Ləmmi ye leko kə nanungnalə mādə nwu kə mua vədei kənak se sənyimmə kpngadə lə ləouni dre vəbākənak nwu dre kə Yesu Leyongləu. ¹⁴Mə vlaya ye nung nwu, ləm mə bānyi sə və yə tāya də. ¹⁵Langku nə yə dəng kəbə nyi, mə bkaya nung nwu sukā kə nyimsəya sə və nakikakənak dāzəkə Muar, nunglə ye lemuatā kə Muar le-ŋəma, na bīnā se sənyimmə kə gwanga. ¹⁶Və panuā ye nwu gya bī gwanga nwu Muar ilə nwu muding: "Yina fū səkə nyamsə, killingkənak a kənak, ye lenuatum kə Muar ləuyilə, geinua pə ləusua pip, ni bākənak də ləugwam nə, nung ni pəna ni talə ləuyilə ləmālī."

Chapter 4

¹Bon nwub killingkənak gei seat gya nungvəkə sī tuab lang ye legul lēkō vei kə mang vəbākənak kə ngə kikani səke killingkəbaka kə dəmvei se nungkyanga ke limi ² dre vekəb kiba ke lekəufar. Dāfūni lə dāfū ke leko Munkullum vlanung dansini nə ləu. Lang ni wārə və nazuarə se vəmuua nungtang nwu Muar map lə suka və ngəli ləzua nyikə nəfi warənā də dre ke leko nwu bākənak se leko ira gwanga nə ləu. Ləmmi bəyapip Muar map nwu māding. Nungko ye nwu ɓi pəli dre vəwārənā nyikə ani yibana. Ləmmi ni zuabna lə suka kə Muar se və pənuu nə. ⁶Ne a bā ye nungnwu sī ke lenyin nyi, vei mua ulə zəba kə Yesu Leyongləu kənak. Ləmmi ni mēra mualə ye suka kə bākənak se ye nungkyanga kənak nwu ya mua ləu. ⁷Langku a yiba ye muara ləugwam nwu ye korə-nāləsē kə nasukā ləu. Tənnyi a kyanga vəsū Muar lə ləumua. ⁸Ləmmi nungkyanga kə sə nwu nungsəna tuab, langku kə və sū Muar kəna nungsəna də səkə bəya pip. Na mua və ngənuu dagwam nwu se ko kə yili nwu.

⁹Nuatum nwu brəmding lang mālī ulə nungkəmuarə ke legul pip. ¹⁰Ləmmi ləsuka nungngi nung ɓi balli se və nanungnalə nyimdə. Ləmmi ɓi də se sənyimmə dre kə Muar kələ ngəma, nwu lə leyongləu legul pip, nuavə ye lebākənak. ¹¹A gei nuasukā lang a kyanga ye nung nwu ɓonni. ¹²Sogi yugul kō səm bāsəmuu gəng. Tənnyi a ulə nungkəlang ke lekə bākənak, dre vegeisuka, sē dre kika, sē və nasukavei, sē və bākənak, sē ulə kənak. ¹³Nə mua dəba ni suka kə Muar, sē və tāni ńasə drā, sē və kyangani nung, hā sē nə yəda; ¹⁴Nungngalə nwu Muar nga ləvə langnung ləu nungkəsī nwu sogi a nyimlə nung gəng, lang bālə və bānā ke lē era ləumua ɓonni. ¹⁵A lang ye nungnwu mādə. A u dre, nyikə nungnalə mua lau nungwamvei sī ke legul tang ləkətasī. ¹⁶A lang ləumua mādə ka lang nungkyangā ɓonni. A deiləuwi nəmuua na ye nungnwu. Ləmmi takə vənali ɓonnwu, lang vei mua yongləumua sē ye leko nwu kə larə mua ləu.

Chapter 5

¹Sogi a geisuka ləyualə lətāləbei gəng. Teimua a geina suka ko kə nyimsəna muatən na tammua. A geisuka kə nyimsəvei lə ye lebāsə muatən ni ye nyinmua. ²A nyimsə ke lekā se ye lemongsē muatən ni ye nyinmua kə ləsē ləunyigwa kwin.³A ngə murə lə ye ləsēzəwa, ləsēzəwa kənak. ⁴Langku nə ləsēzəwā də sē kāyu ko ye lekāyu nyi, ni zābī və ngəna murī dāzə da. Mang ni kwa ye letanni se ye nanni, suka ləm nung nwu kə teisəkə Muar.⁵Langku ni mang ləsēzəwa kənak ləkwinna. Na u vorəpip və yamvei se və pēnuə ləvorə se lədāfar pip.⁶Nungdra kə laya pip ləsē kə laya nəkə dei və səteilə nyi na bira nə ko dū na ngəma.⁷Geinua ke nungnwu nyikə ni lang nungkəbaka ni gəng.⁸Langku nə yugul ko deivə nung lə ye lənuazuena bo, būsə mua dāzə kə kəna, nyi nungkə bākənaknā ye lang ye leko bākənak kəbə nwu dāna nə.⁹nə sal kə ləsē pei fātat da nwuni kə pəna lə ləsēzəwa, ləse ko beina kwin.¹⁰Rub kəni irana lə ye nungnalə kənak, ko səvə lang ye lemong, ko səvə lang nungyī ke lewārə, ko və zuab bō ke lekə bākənak, ko və yong yī ke lekə nayi, ko səvə bāung sə nungnalə kənak.¹¹Langkuyye ləsēzəwa ko salsuru ni kpnga bo nwu, ya bā dinni dre ke lēsē zəwa gəng. Ləmmi nə ni yidī və ngə səteilə lə səni wurə zuazə nyi, ni bānglə nādre ni se Leyongləu nə.¹²Nungdra ko nwu twa bākasuka ləuni nə ləm na bānglə nungnalə kə nuasī nə.¹³Və ulī tuko bonni binani tā lə nungsəni. Ni gātā dāzə-dāzə. Və uli tuko kəbə bəla, ni bina tā lə legeisəvei se vəbāvei-drezua. Ni gei ye nungkō də unilə kəbə.¹⁴Ləkonyi mə yidī ye lēsē ko yira salni kpngabo nwu zuazə, kəni su ye lemong, ni lang dāzə, gi nungkəbaka yue dra və yili nyi legul takə langbilə le nanungkəbaka. Ləmmi Munkullum¹⁵ fāvə mua ye leko nə.¹⁶Nə ləsē lebākənak kə laya də se ləsezəwa nuazue ni nyi, na yongni, sukā kəya bali lemuatākə Muar səvə yongni, nyikə na yue kəna na yonglə ye lesēzəwa kənakki.¹⁷Ya lang ye le era lekə nanungnalə kənak nwu ya ngəni murə kpngādə, nuavə ye lekonwu kə geinuasukə se lekyangvei.¹⁸Ləmmi nugvla kə Muar gei gya, "Sogi a bā nyirang nuakə nyak nuanungpəm gəng." lang "Brəmding kə lenungnalə yue nuakambona.¹⁹Sogi a muanāsə suka ləukə era gəng se nə na larə nuake legeinuavei bon tat da.²⁰A map lenungkəbaka sī legul pip nyikə tā lekure sū vənali.²¹Mə geimua də ləkənak sīkə Muar se Yesu Ləyongləu bālə ye lenuatum kə Muar ləuyilə ko na sārə nwu, nyikə a mua ye nungnwu geimua də nwu drekə yidī ləu gəng.²²A bā nā ləu kə yugul ko ləyualə gəng. Sogi a wozualəu se yugul ko drevə nanungkəbaka gəng. A mualəu mua mādə.²³A nu myikyi bla gəng. A nu se myisurukabbī tuab suka dāfūmua se suka ve na suzuelə mua ləu-ləu.²⁴Ni ira ye nungkəbaka ke legul ko nungwamvei nə, nanu nī ni yəusī və yue ye lenakwan nwuni kə dāfar nakwanni. Langku bon lang nungkəbaka ko nasə vei.²⁵Bakure bonni ye lēkō də ni ira nungnaləni kənak dei nungwamvei, yibalədra yeleko də vei kə dī nungwamvei.

Chapter 6

¹Ye leko kə na nungnalə zəba pip nwu ya ngə mura kənak lə ledāzəya. Ya na nungnwu lə suka dinkə Muar lang se ye nungkyangā gi ni takə bangləni nə. ²Ye zəba ko ledāzəni lebākənak nwu sogi ni nani buasue gəng sukā ləm ni lenyin. Teimua ni nani nungnalə vorə pip. Ləmmi ye ledāzə ko ye zəbani və balini sə nungnalə nwu nīlə lebākənak se leko ni nāsukani nwu. A kyanga ni a ilə bī kəye nungnwu. ³Dunə yugul kə kyanganung ləkwinni na yiña nungfrakənak kəbi, nuavə, ye suka kə Ledāzə Yesu Leyongləu. Dunə ani mua nungkyanga ko kə yilə vəsūmuar kəbə. ⁴Lang yugul vətə lemüləu na iranung kəbə. Teimua yugulli lenasuka nyimzang suka. Ye suka nwu kə yilə veyibazua, se nyimzang nādre ke lebakənak, se nungkəbaka, lang yilə vagabzua bo bonni, se ⁵kwazua ke legul ləu-ləu lə nyigwa-kə-baka. Ni mang və na gwanga. Ni ngəmmi bəng a vəsū Muarri nungdra yue nungzə. ⁶Ləko vəsu Muar drevə yidi kə yugul kə yilə və yueləu. ⁷Ləmmi bi yə ləugwam se nungkəbə. Lang bonni vei bi pə njngko nā kəbə. ⁸Teimua, bi yirə fübi lə nungtang se və twanungsə. ⁹Ləko ye leko kə yidi kə ulələ lenungzə nwu, uni də lətal lakbībo nə, ni yəu dre kē nə. Ye gya-gyani se nungzəni kə bənyi nwu kə bina kika ni, lang dre kə bəya pip kə yilə bəua lə legul. ¹⁰Ləmmi və nasuka nunkurba nunglə binānungkəbaka. Ye leko kə yidi nwu ni kīvei sə vəbākənak tani bāləuni dre banglənyi ləkpngālī. ¹¹Langku muakwa, yugul kə Muar, A sonklə ye nungnwu. A bānungsə ye nungkənak, se və sū Muar, se və bākənak, sevə nasukavei, se vənyimnyi, lang se və mualəu bonni. ¹²A gbebulā lə gbebə kənak. A muanāsə ngəma kəding nwu ni lū vəmua sukā ləu. Ləukə nungngi nung a geinung ləuwi sikə ye legeinuavei ləkpngālī nungko lənunkənak ləu. ¹³Geimua nungnwu sikə Muar, nwu bā ngəma səye nung pip, lang sikə yesu Leyongləu bonni, nwu gei gwanga la Pontus Bilatus: ¹⁴a muanāsə nuatum i mādə sī, ləunyigwa kwin, se nə Ledāzə Yesu Leyongləu yə fū da. ¹⁵Muar vei kə ilə bī vəfūna nwunə dāfarri yiləu - Muar, bəla kwin lə lekənak, lenamurə, Gub ko ləu murənaləu, Ledāzə lenagub. ¹⁶Na nwu bəla na fābo nwu u dre gabveikəlua yugul buan peivei bo. Ləbeibko yebə bəuan kə langna. Murə se vənagub u səna ləkəding. Bakure. ¹⁷A geilə ye lenungzə kə ləugwamnwu sogi gbngei gəng, lang ni bənyi sə yə nungzə gəng, nwu yikə fətuko ləu. Teimua, ni bənyini səkə Muar. Na ngəbi ye nungzəna kənak kəbi dəba teiləbi. ¹⁸A geini də ni na nungkənak, ni na nungnala kənak kpngādə, ni yongvei kpngādə, lang nəni dabnunq ləzua. ¹⁹Nungdra kurə, lang ni bā ye nungkənak lə ləuni ləsuka dāfar ko kə yili nwu, myikə ni mua ngəma kənakki. ²⁰Timoti, a kangnāsə nungnwu ni nga nwu. A mang və geinua gya-gya, se vənyimzang nwu ni geilə kiba gya nung-ira ləu. ²¹Ye leləbei leko gei ye nungnwu wurə yə wob vəbākənakni. Və bangnābīveina u sē ya

2 Timothy

Chapter 1

¹Mə Bulus le nuatum kə le yonngləu kə Yesu ta kə yidi kə Muar və ngəm suka kə Muar se ngəma dre kə Yesu leyongləu. ²Timoti yukong mə nasuka na nwu, və bangnabi, və lang nungyi, se ulə kənak. se le yongləu Yesu, Muar bi u se mua. ³Me warə Muar nwu mə wap na ta kə le tāzəmə. lə nyigwa kənak mə ngem ya dre və penua lə vorə se lə dāfar. ⁴Le nungmyi mə ngem ya, mə nasuka və lang ya suka ləunyigwa mə dəba siteilə. ⁵Nə gei mə sū na və bākənak ya, nwu yilə tua sikə Lois se nayya Unice. gabnua nə nung nwu də se ya. ⁶Suka nanung nwu mə ngəm Muar ləuya nwu tākə və bā nā ləuya. ⁷Muar əbi vələ killing su vələ kəbə, na əbi sā səvə nasuka zua. ⁸Soji ya na səkəulə suka nuatum kə Mua gəng. se suka mə Bulus zəba na nwu ni səb nwu, ya pə və nayi suka na dre kə Muar. ⁹Muar na le yongləu bi na lūbi lə luvei kənak. Na lūbi suka nung kənak. Na nā nung nwu suka nungnalə kənak bi kəbə, suka nungnale nwu na ba dumsua tā kə və bangnabi, na əbi ye nung pip dre din kə Yesu le yongləu ta kə Taibi dəng. ¹⁰Və yongvei kə Muar əbi tā kə və yilə kə le yong lau Yesu. Yesu nwu yilə və suaknua bəa bi na na yilə ngəma nwu fa bo dre nuatum kə Muar. ¹¹Suka nungnalə na, ni pə mə lə le nuatum na se le kyanga nung. ¹²Suka nungnaləna nayi dre nung lə kpngālī. Səkəulə namə kəbə, ira lugul nwu bākənak səna nə. Ira nə na buan və mua nā sə nung nwu na bā sina se voreng nayi nwu. ¹³A mua nasə nuatum kənak nwu a larə tua mə nwu, se və bākənak sə və nasuka zua dre din kə Yesu leyongləu. ¹⁴Ye nung kənak nwu na ə dānā mua nwu, a mua nasiri dre killing kənak nwu u dre bi nwu. ¹⁵A ira nung nwu, ye legul nwu lau dre Asiya ta mə ləmal pip. Dre ni nang lə ye Phygelus se Hermogenes. ¹⁶Mə yam Muar lebangnabi se leyongləu yong dāzə kə Onesiphorus, suka na əm siteilə na nasəkəulə və səp mə kəbə. ¹⁷Lang ku na dre kə Rome na dei vəmə lə kika yinabyue mə. ¹⁸Mə yam Muar lang nungina dre dāfar nwu, dre ye nung pip na yong mə Afisus, ya pip ya ira nə.

Chapter 2

¹Mua yumə kə nyang luko a dei nyim dre və bangnabi kə Yesu leyongləu. ²Ye nung nwu a larə sua mə dre legul lə kpngali, a gei lə ye leko bākənak kəni bina ni kyanga lə ye leko ʃoni. ³Ya nayi semə langmua le sūvum kə Yesu leyongləu. ⁴Le sūvum kong sua vum kə bā nyigwa na sə nung ləugwam ye, suka kəna ə səteilə lə era na. ⁵Boni , lugul kə na dā sua sua ye le nyimnung dā sua dum ni əna era yira ye se na na nungnalə ləu nungwarə da. ⁶Lugul nwu nayi sua nunogləba lang na tank səteilə nungnalə na ləsi. ⁷Ya ngəm nung mə gwi ya də nwu lang Muar kə əya və ira nung pip. ⁸Ya ngəm Yesu leyongləu nwu dī dāfu kə Dauda, nwu ni wurə na lə dre lekong ʃira ləsi ləu. Nwu ni gei nuatum na dredfrengwol kə Muar,⁹ nwu mə nayi suka nuatum nang ni səp mə sua le nung kə baka. Suka kə Muar kəna ni ʃuan ni səp ʃo. ¹⁰Luko bon nwu mə nyim nyi mə suka nung pip suka leko ni luvəni nwu, suka kə ni yue və yongləu kə leyongləu Yesu, se murə ko fābo nwu. ¹¹Suka nwu ni gei ngə suka kənak, "nə ʃira sena lang bi wuri se na . ¹²Nə bi dei nyim se na lang bi lau gub se na. Nə bi yiba na lang na yiba bi ʃoni. ¹³ Nə bi bākənak səna kəbə, nakəna le kənak, na yiba ləuna ye."¹⁴Nə sua yeuni nyi də. A Kwanua ləu ni sikə Muar sogi ni kwazua ləu nung kə tuko gəng, kwazua yilə nung kənak ʃo. Suka nung nwu luko sua kə sir ye leko kab sue ni sə suka ni. ¹⁵A nyim səmuia a ə ləumua sikə Muar sua leko ni lu ni ləu. Le nuatum nwu ye se səkəulə, kə kyanga suka kənak¹⁶ mang və gei suka kə tuko, nwu yilə nung kənak ʃo. ¹⁷Suka ni ga sua cuam sə. Dre ni sua ye Hymenaeus se Philetus. ¹⁸Nanu ye leləbei nung a yue suka kənak nuani ʃo. ni gei a və wurə kə lekong ʃira nwu dua nə. Ni ʃanglə dre ye lekə bākənak.¹⁹Ko bakə la pip suka kə Muar dei nyim nə. Mua nung ni vəla a "Muar ira lekə kəna nə." se "legul nwu kə lu dīn kə Muar nyi na mang nung kə baka." ²⁰Dāzə ke lenungzə ye nung kəunung lə silver se gold bula kəbə, nung kəunung kə kab se suab də. Ye leko də njng kəunung kə ə murə lang ye leko də kə ə murə kəbə. ²¹Lugul ko zwab ləuni dre nung kə baka, Na nung kəunung kənak. Ni bā na ləkwini suka kə le dāziri, lang ni mab na suka nungnalə kənak.²²Ya mang və yidi nung ləugwam ya dei bi nung kənak, və nasuka sua, se ulə kə teilə se leko kə ludin kə Muar lə ləunyigwa kənak ləu. ²³Ya mang və bib suka kong ləu ye nwu. Ya dīra nə kə yilə və muanuazua.²⁴Le wab Muar kwazua ʃo, ni na ulə kə teilə se legul pip. Teimua na sua kika na dre ko ʃayi, na ʃon və kyanga, və na munyal. ²⁵Dre kə sua ləuna nyi na bā leko kə yiba na nwu ni ira nung. Leko lang Muar kə əni və pina dra ni ta və ira gwanga. ²⁶Suka gi ni ʃeb ləuni sua kə ni mang nungdra kə Munkullum, nwu nə na sua ni dre və yidi na ləu.

Chapter 3

¹A ira nung nwu, vori də kə yili vorə wurə kə ləugwam.² Lang legul kə bina lə lekə yidī ləu ni, lekə nasuka kufo, le kə pələu ni, le kika kə baka, lekə bā lenākə Muar dre yi, leko larə ye tanni bo, leko warə vei bo, se le kika kə baka.
³Lekə yiba suka zua, lekə bavei prezua, lekə gam nuavei, ni mua ləuni bo, lekə wurə kika legul, ni yidi nung kənak bo.⁴Lekə banglə vei, leka ləunyimmə, ye le kəb kiba, lekə yidī səteilə dā suka kə Muar.⁵Ni dizua se le wab Muar, nyi ku nəni yiba nungnaləna. Ya ə mal lə ye legul nwu.⁶ Nanu ni leləbei nwu dreni kə gā dāzə-dāzə kə mua ləu lese ko kika ni ye. Ye lese nung nwu nung kə baka ni dā ləuni se suka və yidi səteilə kə tuko.⁷Ye lese nwu ni kyanga nung vorəng pip, nyi ku ni ira nung lə gwanga bo.⁸Banung kure ye Jannes se Jambres wurə ləu kə Musa. Bakure ye boni ye le kyanga nung kə baka kə yiba gwanga. Ye leləbei nung nwu nyigwa ni mabo, ni yiba nung kənak.⁹Ni nwu ni ta sī lə tura ye. Kika gya-gya ni luko lau nungwamvei pip, mua ke leləbei nwu vətou nwu¹⁰Muakwa luko, a mua ye nungkyanga nwu a mua, və mualəu, və bānyi, ulə dre yi, vənasuka zua, və na munyal,¹¹səyilə, və duabsua, se yenung yue mə Iconium ləusua leAntioch, se Listra. Nyim nyi ke səyilən pip. Dre ke nungnwu pip Muar dīmə lə sidfa.¹²Leko kə nasuka və u-ulə kənak mua Yesu lang ni yiba ni.¹³Ye le na kika munkullum se yikə kə baka wurə tua ləu nungkə baka ni. Ni banglə da ke leko banglə. Ni lə nani ni la la¹⁴Mua kwa a dei dre nungna ira nwu se nung nwu a bākənak də nwu.¹⁵A ira lugul nwu a kyanga nung nwu nā na nə. Lang dəng dre yukənyang mua a ira nung lə nung kənak nə. Ye nung nwu pip pei kə nga yike kə sop ləuma tā və bānyi sə leyongləu Yesu. Nungvəla kə Muar nwu na bā killing kənak də pip nə. U lə nungkyanga, se vəmap suka, se və map dra, lang se kyanga nungfra kənak.¹⁶Banung bon kə lenakə Muar ira nung, kəna yue sənyimmə kə na nungnalə kənak.

Chapter 4

¹Mə gei ya sukangə lə sənim si kə Muar se leyongləu Yesu, nwu yikə na kwan lə leko se nəma se leko nwu, se suka və yilə na se dazəna nā. ²A gei nuatum na. A na zwi mua ko dre siteilə ko dre yī. A lang siksik, a zanvei, a təma nyi se munyal lang a kyanga nung ʃoni.³Vori də kə yili legul kə yiba nungkyanga kənak, legul kə dfeivə leyanga nung ko nung kyanga ni u kwin se nung ni yidi nwu. Buasue ni kə yiau ləkə yidi və larə nuasuka. ⁴Ni num ʃuasue sə və larə suka kənak, ni bina sə və larə ye mwara. ⁵Mua kwa a na kika mua dre nung pip. A nayi dre ulə kə yilə; a na nungnalə kə le gei nuatum kə Muar; a na nungnalə na. ⁶Mə kəm ni wa mə lə ta nə. Və duarə mə na nə.⁷ Nā dāzua dre və dāzua kənak nə; kəuləu və dāzua nə; dei ləu və bākənak mə. ⁸Ni bā mə nungbaləu sə kika kənak kə sir mə, nwu Muar, le nakwan kənak kə əmi vori. Mə bula kəbə, se ye leko nwu kə nasuka və yilə na ləu.⁹A nyim səmuə zəmdə a yi tā mə. ¹⁰Dimas mang mə nə. Və nasuka nunglugwam dua na lə Tasalonika. Crescens ta kəna Galatiya, lang Titus ta kəna Dalmatia.¹¹Luka bula se mə. Ya dei vəkə Markus ya yə bizua suka nungnalə də dre nungnalə namə ng. ¹²Tum Tikikus Afisus nə. ¹³Nungyadul də mang tā kə Carpus nwu nə mua yili ka yilə nā, se ye drengwol, a zira laka nwu vəlanung ləu gəng.¹⁴Alexander le tanung na namə kika kə baka. Muar kə kwana nung na nami də nwu. ¹⁵Mua ma a na kika mua se na, suka na yiba suka bi ma fəmləu. ¹⁶Vorə nwu mə gei nuamə, lugul ko ye dei tā mə, Ni dua ni mang mə pip. Muar mua ni lə nung kə baka gəng.¹⁷Muar dei ta mə se və nyim səmə suka kə, tā mə nyi kə və gei nua suka kə Muar nasə, ʃoni kə lesak yue də larə. Na yong mə nua ke zua.¹⁸Dre ye nung kə baka Muar kə dīlə mə lang ma yong mə suka zəna ləuyilə. Muri kə kəna ha ləugwam wurə. Bakure.¹⁹A gum mə Biskila,Akila se dāzə kə Onesipharus də pip. ²⁰Eratus dei kəna Korintus, a mang Triphinus, mang na Miletus dā səna tei kəbə. ²¹A na zəmdə a yi kə garə na. Eubulus kə gum mua se Pudens, Linus, Claudia se ta ye le nyin pip. ²²Muar u se killing ya, lang və bangnabi na u se ya.

Titus

Chapter 1

¹Mə paul zəba kə muar le nuatum kə yesu le yong ləu,suka kə bakə nyim kə lekə konwu muar sā rə ni səkə ira gonga kənak. ²Ye nung nwu pip suka kə banyi bi sə ngəma kə ding nwu,muar kə kəp kiba ye,na gəb ni nua dəng nyi. ³Na ilə bi sukana vətəu səkə nuatum nwu na gəi mi gya gəiya nwu,mə na nung nwu muar gəi me ja na nwu. ⁴Tummə takə Titus,yumə kə səmə sekə bakə nyim bi,ləu nyigwa kə təma kə muar se yuna le yongləu ʃu seja ləkə ding. ⁵Nanu nung nwu mang mua dre kriti suka kəya map ta nung nwu u nwu kə aba yele era kəp zə kə ləi pip. ⁶Soji le era na nung kə konwu ni dalni nwu gəng,sena kwin,lemong na nā kika kə nak soji ni el na suka bəka kika gəng. ⁷Kə təi ye kèle na nung nalə kə muar ulə le nung kə bəka,le nyigwa rap,so gyi na ulə le na yualə lə tuko gəng,na nū min gəng,na le yidi ləu kəbə.⁸Dua jī nyi na ulə le muə le warə,na yidi nung kə nak,le muə ləu. ⁹Na muə nyim nuatum nwu na kyanga nwu,suka kəna nyim sə ləko,le nung kyanga kə nak,na map le konwu duavəi səna nwu.¹⁰Ye le na buasue le kpñali dre le konwu ni kəp nua zue ni kəbə nwu, ye suka nua ni təi bo,ni dəm legul ni talə nung dra kə bəka. ¹¹Ni ʃuan kə zan ni,ni kyanga nunkə konwu mā bo nwu,ni yarə dre zə legul suka kə nung nwu ni yue nwu.¹²Le yikkə dre ni kwin gəi gya ni le krita le kəp kiba pip,ni ye nung bā kə bəka da fū ni." ¹³Suka nwu gwanga,ya map ni ləkə nak suka kəni u nyim.¹⁴Soji ya ba kika ya səkə le Yahuda ko suka nung warə ke legul nwu ni bina mal lə gonga nwu gəng.¹⁵Ye le konwu u ləkə nak nwu, ye nung ni pip ləkə nak, yele konwu nung ni məbo nwu, nungke nak ni ye.ləm ləu nyi gwani səkə ngəm suka ni ʃəng lə nə. ¹⁶Nii na nungni gyani ira muar ding,amma ni wana ləta dre kika ni kənak ye ni na ʃua sue,nung kə nak ye dre nungnalə ni.

Chapter 2

¹Mua kwa a gai nung kə konwu ləuzui səkə ba nyi mua səkə gai suka kə muar. ²Yele era ni ulə lekə mua ləuni, yele kika kə nak,ni u nyim dre yidi sua,le nyim nyi. ³yele se kə era ʃoni,vorə pip ni u lə lekə nak,ba;kə konwu leko kə kyanga kika ni,bale kəufar kəbə,le na yukəm kəbə,le wap min kəba ni kyanga nungkə nak nā na. ⁴Suka kəni kyanga lə lesse kə nyang ni yidi ye bəini sele mong ni. ⁵Ni kyanga ni kika kə nak,ləunyi gwa kə nak,ni na nung nalə dazə ni,ni yidi ye bəini.Nina ye nung nwu pip suka kə suka kə muar u lə kə mā lə. ⁶Banung ʃoni ni nyim səle basə ni u lə kika kə nak. ⁷Dre bəi pip ya ngə ləuya dre kika kə nak konwu leko kə kyanga,ya u lə kə mua ləu ya. ⁸Ya gəi nuatum konwu kə bəka na ye nwu,dreng ye dre,suka kə na wuya gya buən kəbə nyi kə səkəulə nā na ləm suka kə bəka ye na gai ləu bi. ⁹Yele zəba ni ngə murə lə dazə ni nung dra kə ləi pip,nina nung kə konwu səle dazə ni kə təi nwu,soji ni nyim nua seni gəng. ¹⁰ Soji ni pə na gəng,ni pə nung dra kə nak,ni wowō ləu suka kə muar. ¹¹Bang nā bi kə muar nwu yilə kə yong ləu nwu,u se legul pip. ¹²Na kyanga bi kə bi yiba nunkə bəka se nung ləu gwam,na kyanga bi kəbi u lə yikkə nungfra kə muar,bi yiba ye nung nwu pip. ¹³Bi lang sii səkə mua kə banyi bi,kə fuk kə muar bi kə murə se yuna le yong ləu. ¹⁴Yesu yukə muar ə ləuna suka kə na yong bi ləu bi dre nung kə bəka,kə na pina bi lə lena nungkə nak. ¹⁵Ya gəi suka nyim,ləukə nung nwu,ya map ni lə sā mua soji kə wuya səm ya gəng.

Chapter 3

¹A yəuni nyi də ni ngə murə lə yele konwu murə ləuni nwu,ni ngə ni murə kə ni tua ləu və na nung kə nak. ²A yəuni nyi də soji ni gəi nung kə bəka ləu kə wuya gəng,suka gye ni takə mua sua zua nə,ni mang wuya na nung na,ni gəpələ uni sua lə legul pip.³Bima vətau bi ngyim suka bo,bina buasoe,bi wap ye nung kə ləu gwam,bi u dre nung kə bəka səkə yəba sua.⁴Nə kika kə naka nak kə muar le yong ləu səkə yidi yugul kə biling fuk,⁵Suka kə nungkə nak bi nwu bi na nwu kəba,suka kə nung yii na nā yong ləu bi,na yongbi nung dra kə zuab bi,bi bina lə nung kə fū,na pina bi dre killing kə nak.⁶Muar kəu killing na kə nak lə kpyali səkə yuna le yong ləu. ⁷Nā na buən suka kəna fəi bi sua,kəbi ulə le kə yue nung zuawa kə ngəma kə ding.⁸Suka nwu bakure sii,mə yidi ya gəi suka lə nyim ləukə nung nwu suka kə le kongu ba gwanga səkə muar kəni na nungkə nak nwu sii ni nwu.Ye nung nwu mading nungkə yong vəi sə legul pip.⁹Ya mang kə nyim zang lə zua ləu suka se kə bang ləu nyi gwa ləu nung warə,nung nwu gbal nungkə yong vəi ye səri. ¹⁰Ya yiba yugul,ko nung kə konwu kə yələ kə gab na dre ya,nəna yiba suka ya kə kwin sekə rap nyi ya mang na. ¹¹Nyi ya ira yugul nwu ku ləu nung dra kə nak nə,nāna nungkə bəka nama na ira bi nə.¹²Ne tum Artemas ko Tychikus tāya nyi ya na zəm yayə tamə Nicopolis ,vəi nwu māra mə na dārə vəi. ¹³Yana zəm ya tum Zenas,le ira kwan se Apolos,nungdra konwu ni nayii ye nwu.¹⁴Ye legul bi sə niba ləuni dre nung nalə kə nak,suka kə ni yue nung ko nwu ni yonglə sə ni kəni u lə nung kə nak.¹⁵Pip yele gul nwu səmə nwu ni gumya,gum yele kə konwu kə yidi ya nwu,kə bang nabi kə muar u seja pip.

Philemon

Chapter 1

¹1.mə paul nwu ni səb mə suka kə yukə muar lə yong ləu,se nyinmə Timoti tā kə Filimon se le nungnalə bi.²Se Apiya nyin bi kə lese se Akipus le nungnalə bi,se tura wap muar nwu wō zua zəya nwu. ³Seya mə yidi kə bang nabi kə muar se nyigwa kə təma na u se ya⁴Mə warı muar vori nwu pip,me bayá dre kə yammuar mə.⁵Larə sua kə yidi zuaya səkə ba kə nyim ya səkə muar sele konwu kə wap na pip.⁶Mə yammuar ka və woləu ya lazua sekə bakə nyim dəimə kəya ira nung kə nak kə muar kə nak səbi.⁷Səmə təi din nyimə təma pip səkə yidi zuaya,ləuny i gwa kə lena kə muar kə nyim sə ya.⁸Kə na mə dəse sə nyimə səkə muar kə gaiya nung kə ko nwu ya nali nwu.⁹Amma suka kə yidi zua nung mə yamya nwu,mə paul mə tā ləbəi luko nwu mə zəba kə yukə muar.¹⁰Mə bib suka ləuke yumə Onesimus,nwu mə tana ni səb bi sena.¹¹Vetəu na nung kə nak səya kəba,gigwo nwu na nung kə nak səya se səmə boni.¹²Tok na səya nā nwu nyigwo mə yidi nwu.¹³Mə yidi cufi kə muana səmə kəna na nung nalə gyam mə nwu məkəm ni səb mə səb.¹⁴Mə na nung kə konwu ya yidi kəbə nwu ye,yidi kə nungkə nak ya u səkə nung nwu ya long nwu gəng se səkə muar.¹⁵Leko nwu na gəb zua se ya suka kəya u sena ləkə ding.¹⁶Na ulə lə zəba koye,na uli lə nyin ya ko nwu ya yidi nwu,na nyin sii səmə seya səkə sə se dre ki muar.¹⁷Nəya pəmə lə du wəwo ya nyi,ya pəna banung. Nəna naya nung ko nwu təibo kona mua nung ko na mua nyi,a ba din mə ləu.¹⁸Mə paul vəla nung nwu lə nā mə,mə kwāya gəi mə kəya kwa mə səri kə ba.¹⁹Ye nyin me ya yong mə kə ləunyi gwa mə ləu sua dre kə yukə muar. Ba kə nak səkə ngə murə ya nə,nung mə vəla mua nung nwu. ira nə mua nali duasa kəko nwu gəi mua nwu.²⁰Buəni ya map vələu le warə,dre kə yam muar ya leko gini kumələ tā ya ko.²¹Ba kə nak səkə ngə muar mure ya nə,nung mə vəla mua nung nwu,ira nə mua nali duasa kəko gəi mua nwu.²²Buəni ya map vələu le warə,dre kə yammuar ya leko gi ni kumələ taya ko.²³Epaphras nwu ni numbi sena nwu,na gum ya.²⁴Boni ye markoi,Aristaku,Dimas se Luk bina nung nalə se ni.²⁵Təma nyi kə yukə muar u se killing ya.bakure.

Hebrews

Chapter 1

¹Gani dəng, Muar gəi suka lə ye letəzibə səkə lenuatum kə Muar bo ləkpngali se dra ləkpngali. ²Luko dāgwam kə gigeu nwu, na goisuka se bi ta kə yuna, nwu na bā na lə ledəiləu nung pip. Lang tā na boni Muar map ləugwam.³Na lə yuməh kə murə kə Muar, le kə pə nungnaləna. Na mua ye nung pip səzua tā kə nyimmə kə sukana tāmal kə zuab nungkəbaka ni, na u ləu nālən kə Muar dāzəna kə murə ləuyilə.⁴Murə na dua tā ye lenuatum lekure, ləmi din nwu na yue ngi dā ta ye din lekure.⁵Muar gəi lə wo bokwin dre kə ye lenuatumna ləuyilə a, "Mua yumə, mə tamua dasi" se boni, "Mə ulə Tayu səna, nakəna na ulə lə le yu səmia"?⁶Luko bon Muar yilə yu nuasi lə ləugwam, na gəi a "rub ye lenuatum kə Muar ləuyilə pip wapna?"⁷Lə suka kə ye lenuatum kə Muar yilə na gəi a, "Na bina ye lenuatum ləuyilə lə killing, ye zəba kəna lə lua kə dab."⁸Lanku səkə yunna kəna na gəi a, "Ləu nungbulə gubmua,

Muar, dəi ləkədfing. Kab nāgub mua nang lə kab kə gwanga.⁹ A nasuka nungkənak nə lanku a yiſa suka nungkəbaka nə. Boni nyi, Muar, Muar kəkwa zungnga nyui ləu lə nyui kə ngə sətəilə dā ta ye le dū nungnalə mua.¹⁰ Lənuasi, Muar tua bī yəng ləugwam. Ye ləuyilə pip nungnalə nāmua.¹¹ Ni pip ni fafa, mua kwa a fā bo. Ni trā langmua nungsə.¹² Mua kulam ni langmua nungbəbsə, lang ni pina ni mua nungsə. Mua kwa mua dəi lənā, se sal mua fā bo.¹³ vorə kə latən Muar goilə lenuatum na ləuyilə a, "a u ləu nālən me se bina levum mua lə zuku nung ba bo muaya?"¹⁴ Yiram ye lenuatum kə Muar pip ye killing ko kə na nuatum, nwu na tummi tā kəye leko lə yue və yong ləuwa?

Chapter 2 Boni nyi bi bā kima bi lə kənak sə kə ye nung nwu bi larə nwu, suka gi ni dua nābi.

²Nə ye nuatum nwu ye lenuatum kə Muar gəi nwu nə kənak nyi, ye nungkəbaka se və yiба sukana pip lang ni yue nungsəri, ³luko bi nă baka kəbi sop nwu nə bi yiба və yongləunā? Və yongləu nwu Muar lə nāna lənuasi gəi bi kə yini tua bi ləu sua kəye leko larə nwu.⁴ Dre bali kəkwin boni Muar gəi nung ləuwi tā ke nungnaləna kə fəmləu, se ye nugnalə kə nyimmə ləkpngali, se və gab ye nungngələd re killing kənak bako na yidī nwu.⁵Ləmi na map ləugwam ko kə yili lə suka kəye lenuatum kə ləuyilə kəbə, kəko bi gəisuka ləuwi nwu.⁶Tənnyi lugul ko gəisuka ləwi vəiko a, "bətən lə lugul kəmua ngəm na nwuya? Ko yukə lugul, nwu mua langna nwuya?⁷A map lenuatum ləuyilə dā lugul tuab; a ba na nungbrələu legub kə mələ se kə ngə murə.⁸A bā ko bəya pip bibona." Ləmi dānā na Muar ba ye nung pip. Na mang ye nung ko ye nwu u dānā na kəbə. Juko yira bi lang ye nung pip nwu na murə ləuwi kəbə.⁹Bi lang lugul nwu ni map kunata ke lenuatum nwu tura kəbə: Yesu, nwu, suka və nanayī se və bıra na, ni ba na nungbrələu legub kə malə se kə ngəmurə. Luko bon tākə və bangnābı kə Muar yina dəbə vəbirabua suka legulpip.¹⁰Mading nung kə Muar, suka ye ningpip dī sukana, lanku səna, ni yilə ye lemong ləkpngali səvə yue murə. Mading nungna kəna bā era leyongləuni kə dñuilə tākə vənayīna.¹¹Ləmi na le zuabvəi nwu se leko ni zuab ni nwu kə ni pip vəyilə kwin. Nungngi səkəulə nana ləu və luni lə le nyinbo.¹²Na gəi ni a, "Mə gəi dīn mua lə ye le nyinmə, mə tua zī lə dīn mua və gəmzua ke lemuatā mua."¹³Lang boni nagəi a, "Mə bā kənak səna"Lang boni, "A lang mə se ye lemlng nwu Muar ngəmī"¹⁴Lemong kə Muar dre nyamsə se kə yue. Yesu ma bəkure tā kə vəbirana kəna wob munkullum nwu kə na mure ləu və bırabua.¹⁵Bako bon suka kəna mangnā lə leko u lə zıba se və sū vorə pip.¹⁶Tən nyi, na nā ye nung nwu suka ke lenuatum kə Muar ləuyilə kəbə; na nā suka kə ye le vəbī kə Abraham.¹⁷Boni nyi kəna u mua ye lenyinna ko dra kə lia pip, suka kəna u lə le era kə ye lefanuasuka ko kə lang nungyī vəi se kə na gwanga dre kə ye nung kə Muar, se suka kəna yilə və kəu nungkəbaka ke legul ləta.¹⁸Ləmi Yesu lə nāna nayī nə lang ni kira na nə, yuram nə bonna nyi lang na yong ye leko ni kira ni boni ləu.

Chapter 3

¹Luko bon, ye lenyin kənak, lekə u drezua sə luvəi le kə ləuyilə. Ya ngəm vəkə Yesu, lenuatum se era kə ye lefanua nungkəbaka bi. ²Na le bākənak səkə Muar, nwu pəna bakə Musa nwu bākənak dāzəkə Muar. ³Lemi ni lang Yesu pəi nə kəni ngəna murə dā kə Musa, suka lugul ko myi zə nwu nyi murə kə kəna dā murə kə ziri nə. ⁴Ye zə pip lugul le myi, lanku lemyi ye nung pip nyi nanung la Muar.⁵Musa na nungnalə dāfu kwin dāzə kə Muar. Na u lə nung kə lang ləu ke nung ko nwu vəi ni gəisuka ləuni səkə sī. ⁶Le yongləuwi nā lə Yu nwu ni bā lə le lang zəkə Muari. Bi lə zənā nwu nə bi dəi nyim sə vəbākənak səna ləu.⁷Banung ko killing kənak gəi a, "Dasi nə ya larə ɓulok na nyi ⁸sogi ya nyim ləunyigwa ya gəng langmua ye le kə wurə lə kika vəi, dre və kira vəi dākā.⁹Nungngi ye tāziya na yura se və kira mə, nəni lang ye nungnalə mə ha sal farab.¹⁰Bon nwu nungngi nyimə banglə se legul dāgwam kure. Gəimə, 'ni dəam ni vorəng pip ləunyigwa ni ye səmə ni bā kika ni dākā. Ni ira ye nungdra mə kəbə.'¹¹Ba ko nwu pānung dre yualə məngi: 'Ni yue və ngəma səmə bo.'¹²Ya nakika ya, ye lenyi, suka sogi lugul ko dre ya u lə ləunyigua kə baka gəng se vəbākənak səkə Muar bo nə, nyigua ko yiba və mua dra kə Muar lengəma.¹³Tənnnyi ya nyim səzua far nwu pip, nwu nə ni lūna lə "dəsi" ləu suka sogi leko dre ya tākə nyim ləunyigua tā kə dəamvəi kə nungkəbaka.¹⁴Nə bi mua ye nung nwu nyimdə lang bi wovo bizua se Yesu leyongləu vorə kə nuasi se kə soktā.¹⁵Ləu kə suka nwu ni gəi a, "Dasi nəa larə ɓulok nənyi, sogi a nyim ləunyigua mua gəng, langmua lekə wurə lə kika vəi.¹⁶Wotən nwu larə ɓulok kə Muar kəna wurə na ləya? Yiram ye leko dī ləusua Masar tā kə Musa kəbəa?¹⁷Se ye wotən Muar na yualə seni sal farab a? Ko se ni nwu ni na nungkəbaka, nwu ye kuma ni dang dəng dākā nāyam kəbəa?¹⁸Ye wotən na pānung na ngəni a ni yue və ngəma se ni boa, ko nanu ni ye leko yiba və ngəna murə kəbəa?¹⁹Bi lang yiram ni yue və ngəma səna kəbə sukā ni yiba və bā kənak səna.

Chapter 4 Bon nyi. bi na kika bi so kə lugul ko dre bi kutā nyiku na yue və ngəma dāzə kə Muar kəbə.

Chapter 4 Bon nyi. bi na kika bi so kə lugul ko dre bi kutā nyiku na yue və ngəma dāzə kə Muar kəbə.

¹Ni gəi bi nuatum kə təilə nwu ni yilə, nuatum təi sə ke leko nwu yiña və wozua dre və bākənak se leko larə Muar kəbə.²Bi ye leko nwu bi bākənak nə nanu bi bi yue və ngəma kənak, mua nung ko na gəi a, "Mua nung ko pānung dre yualə mə, Ni uli se mə ye." Banung bon na kəuləu vəmap ye nung vorə vətuabī ləugwam.⁴ Ləmmi na gəi vəko ləu dāfar ka nara a, "Muar ngəma ləu dāfar kə nara sə ke nungnalə na pip."⁵ Na gəi nasri ko a, "Ni yue və uli semə ye."⁶Boni nyi, ləm yira nungdra də sua suka kə ye leko yue və ngəma səna, se ye leIsraila ləkpngali nwu larə nuasuka kənak kəni yue və ngəma kəbə suka və na buasue ni,⁷Muar bā dāfar ko də sua ni lu a, "Dasi." Mal bo lə kpngali, na gəi suka lə Dauda mua nungngi ni gəi vətəu a, "Dasi nə a larə fulok na nyi, sogi a nyim ləunyigwa mua gəng."⁸Nə du nə Joshua ngəni və ngəma nənyi, lang Muar kə gəisuka ləu dāfar ko səkə sī ye.⁹Boni nyi yira ni bā dāfar Asabar ko də lə suka və ngəma ke lenākə Muar.¹⁰Nə wuya yue və ngəma səkə Muar nyi na yue və ngəma səkə nungnalə na nə, mua nung nwu Muar na səkə kəna. Boni nyi bi nyim ya¹¹ səbi suka nyi gi lugul ko ta və yəu dre lok buasue nwu ni na nwu.¹²ka kə Muar də se ngəma səna lanku kə na nung nyimdə dā kafngai ko nua rab nə. Na ta dre ngəma se killing, se bungul, se dre kob. Na ira və ngəmsuka ləunyigwa se nung nwu lugul bā nyigua na.¹³Nung ko ye bo nwu ni mab kə buan və muara sī kə Muar. Tənnyi nung pip lau nungwamvəi tuko ning kə lugul nwu vəi kə nabi kwan.¹⁴Luko, nə bi də se gong era lefanuasuka nwu ta ləuyılə, Yesu yu kə Muar, nyi bi mua nā sə vəbākənak bi nyimdə.¹⁵Lemi era kəye lefanuasuka nwu se nang nwu le lang nungyi bi səvə kunatā, na nwu ni kira na nungdra kə ləa pip bakəko ni kira bi ləu, tən nyi nungkəbaka na ye¹⁶ Bi ta ya lə sənyimə se nung ulə gub bangnabi na, suka kəna yongbi ta kəvə lang nungyī bi sē və bangnabi dre yī

Chapter 5

¹Ye lefānuasuka pip, ni pəna dre legul, ləmi lefanusuka kə lia pip nwu ni pə na dre legul, ni bā na kəna pina nua legul dre və na nungnalə kə Muar, suka kəna gabnungtuko ləvəi se vəfanua ye nungkəbaka. ²Na ira nungdra nwu na nanung se legul ləkika suka leko də nwu ira nung bo se le na əwasue. ³Ləmi na ma boni na də se vəkunatā. Na nge nungfānuasuka kəye legul bla kəbə, se kə kəna əanung nwu na nali ze. ⁴Lugul kə yue murə lə nāna kəbə se ne Muar lūna da, mua nung nwu na lū lə Haruna ləu. ⁵Bakure boni. leyongləu pə ləuna kə bā lə ləu le era lefānuasuka kəbə, tən nyi yugul ko gei nā a gya, "Mua .Yumə; .dfasi ulə tamua nə." ⁶Ba kəko nwu na gei vei ko boni a, "Mua lə lefānuasuka ləkə ding mua nung kə Melchizedek;" ⁷Dāgwam nwu na dre tual, leyongləu kə penua se nungmyi nungna səkə Muar, lugul nwu kə buan və yong na sə və əira bua. Ni larə na suka ləunigua kənak, ⁸Nā lə yusurə yibalədra na ngə murə yī nwu na tang sukabi. ⁹Na u drəng ye səna, kowoya pip larə na nyi kəna yue və yongləu ləkə ding. ¹⁰Muar pəna lə era lefānuasuka baka Melchizedek ¹¹Bi də se, nungkə gei ləkpngali ləu kə yesu tənnyi nua bi buan gei bo, ləmi lang ya buan və ira ye. ¹²Ko dugi bon nwu ya ulə ye lekyanganung nə, nyiku yira tāvə iranung ya də nwu kəbi dei ya və lekyanga ya talsuka kə Muar. Mua yidī mimi nwu nungtang kə yimmə kəbə. ¹³Kowoya nəkə nu mimi nyi yira na nyim draf suka kənak kə muar kəbə, ləmi yira na ba yukənyang. ¹⁴Tən nungtank kə nyimmə nung le era. Ye le ko də nwu vəiranung ni nyimnə kə ni gabdre nungkənak se nungkəbaka.

Chapter 6

¹Ləko ʃon, bi mang ye nuasuka kə nuasī kə leyongləubi bā nung səkə murī, so gi bi tuabi və bina nungdra səkə nungnalə kəbaka se və bākənak səkə Muar, ²ve tuabī və kyanganung ləu vəwolmyi kəbə ʃoni, və bā nā ləu, və wurə ke legul dābua, se və na kwan. ³Bi na ya ye nung nwu ʃoni nwu nə Muar gab ləu. ⁴ə nali ye səke leko nwu ni aba ni nung ni nə ləu, ye leko dəba ye nung kə ngələ ləuyilə tā kə vəgab killing kənak, ⁵se ye leko dəba səteilə suka kə Muar se ye nyimmə dāgwam ko kə yəli nwu. ⁶Wotən nwu nə na yəu nyi ni ʃuan vəwurənalə ʃoya. Sukanung nwu ni pē yukə Muar ləukab lə ləuni, langku ni ngəna səkəulə nungdəmvei. ⁷Sua ko kə yue myiləuyilə ləu-ləu, lang kə yilə vəwurələ ye nungyu nwu ye leləuyū yəkə tang nungsəri - sua nungngi nang yue vəbāmamta səkə Muar. ⁸Langku nə yini dīlə kākəbaka se kob, nwu ni yidī bo ni kurəmamta nyi kəni suen. ⁹Bi gab nə ye nua nungkənak bi lari ləuya nwu, ya ye leko bi nasuka ya nwu, ye nung ko ləu suka və yongləu, nwu bi geisuka ʃako nwu. ¹⁰ Muar le yiħa nungkənak kəbə kə yəna zəra ye nungnalə ya kənak se və nasuka kə dīnna, suka ya lang ye lekə bākənak hā dəsi yira ya və langni. ¹¹Bi yidī nyi kowoya pip nyimsəna na fakure talə vəsəknua suka və nyim kə sə. ¹² Suka ʃon nyi kəya ulə ye le nabaka gəng, tən nyi ya ulə ye lekə kyanga vəbākənak se munyal nwu bi yue tākə vəngənua. ¹³Vorə nwu Muar ngənua lə Ibrahim, Na pānung lə ləuna, ləmmi yugul ko dā na lə murə kəna pānung lə lə dīnna kəbə. ¹⁴Na gei a, "Mə bāmuamam bī si ba, langboni mə tualəu vəbī mua ləmuri." ¹⁵Nungdra nwu, Ibrahim ulə munyal nung yəna yue ye nung na ngəna nua sukā ləu. ¹⁶Legul kə pānung səkə nungko dāni ləu. nungpā nanung kə gab nadrə nyimzang. ¹⁷ Vorə nwu Muar kə yidī və tā nādə bren lə ye lemong kə sə-və ngənua log nungko na pə fūna nwu na ʃuan və pina bo, nanung na pānun nyi kəna nyimlə səri. ¹⁸Na na nungdra ʃon rab nwu kə pinā ye nung ye ləu - Sərī dra və kəp kiba kə Muar ye - bi leko bi südum suka vəmuara, kəbi yue sənyimmə və mua nung nwu bi bā sī bi nwu nyimdə. ¹⁹Bi də se sənyimmə nwu səri ləsok mādə kə yong ye ngəma bi ləu, sənyimmə ko ta vəkənak kə nyimmi mal gang ləu. ²⁰Yesu ləu dre lənuasi suka bi, yina bina lə gōng era lefānuasuka kə ding tamal log kə Melchizedek.

Chapter 7

¹Nanung na Melchizedek, gub le Salem, Lefānuasuka kə Muar kə murī, nwu wo Ibrahim kə yili vəwop ye gub nanung na bāmam tāna. ²Səna Ibrahim ngə kwin-dre-kə-sop kə ko bəya pip. Din kə "Melchizedek" ni lū nalə "gub lenungkənak," Lang boni ni lū na ko lə "gub Lesalem," nuavə "gub Lengətəma." ³Na ye se tayu, na ye se nayu, na ye se letazə, dāfar suru na ye se dāfar bira na, na dizua se yukə Muar, ləmi na ulə lefānuasuka ləkə dīn nə. ⁴Ya lang murə nwu ləbej se nanung. Tāzəbi Ibrahim ngə na kwin-dre-sob dre kə nung nwu na yilə nuavum nwu. ⁵Ye le vəbī kə Ləvi nwu ni ngə ni murə və mua nung bon kwin dre kə sob nā ke legul, mua nung nwu nungwarə gei nwu, nuavə nā ke nyinni, ko nī nwu ma, ni le vəbī kə Ibrahim buani. ⁶Nə ləu nā kəko nyi, Melchizedek nwu vəbīna ye se ni, na mua kwin-dre-kəsob nā kə Ibrahim, na bāmamta tāna, yugulli nwu də se və ngənuia ləu.

⁷Nyimzang səri ye yugul kə murə kə bāmam bi kə yugul kə kunāta. ⁸Dre kə suka nwu leko kə bira də və mua nung bon kwin-dre-sob, langku dre kə nung nwu ni gei nung ləuna a na bira kəna bo. ⁹Banung ko bi gei ləu, Levi, nwu kə mua kwin-dre-sob nwu, nī boni ma ni ngə kwin -dre-sob səkə Ibrahim, ¹⁰ləmmi Levi dre suabsə ke letazəna vorə nwu Melchizedek wozua se Ibrahim. ¹¹Nə və ulə kənak yə kəuləu sə vəbī ke lefānuasuka nyi (ləmmi səni ye legul kə mua nungware), bətən yilə və deivə lefānuasuka tamal kə Melchizedek, kə ni bā ye le vəbī kə Haruna gyamkwinna? ¹²Lemmi nə vəbī lefānuasuka nə pinasə nyi, nungwari boni rub kə pinasə. ¹³mmi lugul nwu ni gei ye nung nwu ləuna na yə kabzə kō ləkwinni nwu yugul na ko ye dəba vənanungnalə ləutal fānuasuka. ¹⁴Ləko bon nungwamvei, Ledāzəbi ni suna vəbī kə Yahuda, kabzə nwu Musa lū ni lə lefānuasuka bokwin kəbə ləu. ¹⁵Yibalədra nung nwu bi gei nwu lau nungwamvei nwu nə lefānuasuka ko wurə banung kə Melchizedek. ¹⁶Ləu nungwarə kə yugul kə bəlling kəbə yəna ulə lefānuasuka, tən nyi tā kə murə se ngəma ko fābo ləu. ¹⁷Lem suka kə Muar gei nung ləuna agya, "Mua le fānuasuka ləkə ding ba nung kə Melchizedek." Ku yini wob nungwarə kə nuasi ləmmi nyimbo lang na ləbaka. Nungwarə map nungko lə kənak kəbə, ko bəkaya pip, və yilə nung kə nyimmə ko də nwu dā kure sī sə və bəg səkə Muar. ²⁰Nung nwu nasə nungdra və pānung. Nungdra kə ko ye leko ulə le fānuasuka ləu nungpā kəbə. Langku ləu nā ko, ²¹Yesu ulə lefānuasuka səkə nungpā nwu lugul nwu gei na gya, "Ledāzəri pānung nə na pina ləunyigwa na bo; 'Mua lə lefānuasuka kə ding.'" ²²Ləu ka nung nwu Yesu ulə nung nwu ni ngənuia səri dā kə wuli. ²³Ləu nā ko nyi, ye lefānuasuka ləkpngali ləmmi vəbira bua yə deilə nua nungnalə ni. ²⁴Ləu nā ko boni, suka Yesu kə uli ləkə ding nyi, na ulə lefanusuka ləkə ding. ²⁵Ləko bon na buan vəyong ye leko kə yə səkə Muar nungkwin tāna, ləmmi na u vorə pip kəna yam Muar suka ni. ²⁶Log gong lefānuasuka ko ubilə ding. Nungkəbaka na ye, və lang bəka naye, dřeng na ye, na ulə kwin dre kə ye lenungkəbaka, murə na tūra dā ləuyılə nə. ²⁷Na kəna nwu vəfanusuka ləuna ye, u mua ba tā ye gong lefānuasuka kəbə, nwu kə ngə nung fānuasuka vore pip, kə nuasi suka nungkəbaka kə ləuna, nwuni kə ta nungkəbaka ke legul. Na nanung nwu bokwin bəla sə və ngə ləuna. ²⁸Ləmmi nungwari bā kəna legul lə era ke lefānuasuka nwu ni nə se vəkunata. Suka nungpā nwu fan mal kə nungwarə nwu, nung na bā kəna yuri, ulə lekənak ləkə ding.

Chapter 8

¹Nung kə suka nwu bi gei nwu bon: bi də se gōng lefānuasuka nwu u ləu nālen ləu nung ulə gub na kə mālə ləuyilə. ²Nā lə le na nungnalə vəkənak, turawabmuar kə Muar map lə nāna, lugul kəbə³Ləmmi era lefānuasuka kə ləya pip ni bā na suka kəna ngə nungtəmanyi se və fānuasuka. Langku mādīng kəna yue nungkə ngəli bonni.⁴ Luko dū nə leyongləu ləugwam, lang na uli lə lefānuasuka bo ko kə tuab, ləmmi ye lengə nungtəmanyi se kəfānuasuka ləu nungwari.⁵ Ni nanungnalə dātura nwu izua se kə ləuyilə. Banung ko Muar gubsue kə Musa vorə nwu na tabī vəmap turawabmuar; Muar gei a, "A map ye nung pip əanungko kira mua nadə ləu."⁶ Luko bon leyongləu yue və na nungnalə kənak nə. Mua nung nwu na ulə letanadre kə vəngənua kənak.⁷ Du nə vəngənua kə nuasi nwu nə banglə-banglə kəbə nyi, lang dugi və ngənua kə rab yē.⁸ Muar yə yue legul se nungkəbaka, na gei agya, "A lang, ye dāfarri də kə yili -bulək kə Ledāzə gei -vorə ko mə yilə vəngənua kəfū lədāzə kə Leisraila se kə Yahuda. ⁹Və ngənua kure u mua lok ko nwu na se ye tāzəni bo dāfar nwu mua nāni dīnil dre Masar. Ləm ni mua nāsə və ngənua mə kəbə, nanung mang drani - Ledāzə gei.¹⁰ Nanu və ngənua nwu na se Leisraila tāmal dāgwam kə gani- Ledāzə gei. Mə bā ye nungwarə mə ləunyigwa ni, lang mə vəlanī ləunyigwani bonni. Yə mə ulə lə Muar ni, lang ni kəni ni ulə lə ye legul mə.¹¹ le nuagal kə kyangā ləzua ye, lang ye lenyin bonni kə kyanga ləzua ye, agya, 'a ira Ledāzə.' Lemmi ye legul pip kə ira mə, mua sake lemong se ye le era.¹² Mə uli lə lelangnungyī ni dre vəkunata ni, lang mə ngəm nungkəbaka ni ko ye."¹³Tā və gei, "nungkəfu" nuavə na pə və ngənua kə nuasi korə nə, nung ko ni nalə nungko bo nyi na gbagvə fātuko nə.

Chapter 9

¹Luko bon ko vəngənuua kə nuasi ma də se nungwarə səvə wapvei se vəkənak kə ləugwam. ²Ləmmi ye korəmap vəwabmuar ni map ni bāsua nə. Dātura kəkwin, vei nwu ni bā ye lua də nwu, ləu nungbānung, se ye zukufrōg, ni lū vei lə vəkənak³Tamal gāng kə rab tura ko də bonni ni lū lə vəkənak kə nyimmə.⁴ Na də se Ləutal fānuasuka. Langku təm ngənuua, nwu ni tuasəri lə bi kə nyimmə. Dre təmmy ni bā zā bi se manna se kab kə Haruna nwu erə nwu se ye tal kə lab-lab nwu ni vəla ye nung warə seri ləu.⁵ Ləu təm ngənuua, ye le nuatum kə Muar ləuyilə yə kānua təmmy pip. Nwu bi buan bi geinung ləuwi nungwamvei bo.⁶Tamal ni map ye nung pip, ye le fanuasuka kə ta tura kə nuasi kəni na ye nungnalə ni.⁷Bula gōng era ke lefānuasuka kə ta dātura kə rab bo kwir dre kə sal, na tali suka kə tana kəu yue sua suka nungkəbaka na se ke legul nwu ni nali ləvə ira və səni kəbə.⁸Killingkənak gei gya dra ta vəkənak kənyimmi yira ni ilə bī kəbə nwu nə korəzə kə Muar kə nuasi yira deilə nā.⁹Ye nung nwu ulə nungkyanga dagwam kə dasi. Ye nung təmanyi se nungfānuasuka pip luko ni ngə nwu buan vəkailəu ke lewapna nə.¹⁰Ni bākika ni səvətangnung se nungkə nu-kə-nu se və zuab səni bula. Ye nung nwu pip nanglə nungwarə kə tualsə nwu ni yilə nwuni kə ni dei dra və map kə fū.¹¹Leyongləu yə bā gōng lefānuasuka kə səke nungkənak nwu yə ləu. Yina di dākorə kə murə nwu Yugul kə biling mab kəbə ləu, kə ko ni ilə dre kə ləugwam nwu na mab nwu kəbə.¹²Lə yue ke ba se ye nyak kəbə, lə yue kə kəna lələuna nwu yina kəu vəkənak bōkwin lang nungkwin pip yina ngə bī ngəma kə dīng.¹³Nə yue kə bā se nyak se və wuta tonk kə ləsenyak ləu ke leko bina lə leləbaka lang ni zuab ni ni ulə kənak səkə Muar se vəzuab tualsəni,¹⁴tāko lə yue kə Leyongləu, nwu tākə killing kə dīng yəna ngə ləuna nungkəbaka na ye sīkə Muar, na zuab ləubi sə nungkəbaka baki suka kəbi wap Muar kə ngəmaya? Ləu kə lum nwu, na ulə letanādre vəngənuua kəfū.¹⁵Nung na bon nyikə, nə būa kə nassə suka kəna dīlə ye leko dre vəngənuua kəkwinni dre ke nungkəbakani, ye leko ni lū ni nwu yikə mua və ngənuua ko bi yue ləkə dīng.¹⁶ləya və mangsukasua kə yugul kəni nalə nungnalə tamal vəbirana nə də nyi, ni mangdə se nə yugul nwu geisuka nwu bīra da.¹⁷Nə yugulli bīra nyi rub kəni na nung nwu na mangsua nwu, lang nə na bira kəbə nyi nyimmə səri ye.¹⁸sə və ngənuua kə nuasi kəbə ma ni yilənalə se və kəu yue sua kəbə.¹⁹Ləm vorənwu Musa yə ngə nungwarə lə legul nwu, na pə yue ka lubənyak se kə ba, ba lə myikyə, se garandi kə nyini, se kā, kəni wuta ləu ke nung se ye legul.²⁰Nung wurə ni gei agya, Nungngi lə vəngənuua nwu Muar gei bī də suka ya.²¹Ləunā kə kwinni, na wuta yue sə korə se ye nungkəunung nwu ni nalə nungnalə.²²Muanung nwu dre kə nungwarə, ko bəya pip ni zuab na lə yue. Nə ni kəu yue sua kəbə nyi lang vəkəu nungkəbaka ləta ye.²³Bonni nyi kə mama kə song ye nung kə ləuyilə yə zuabsə tākə vəfānuasuka lə ye nungbā. Ko dra kə ləya ma ye nungkə ləuyilə lənānā māding kəni zuab ni tākə fanuasuka kənak kpgadə.²⁴Ləm leyongləu ta dātura vəkənak kə nyimmə nwu ni mab lə nā nwu kəbə, nanung lə song kənakki. Tən na ta ləuyilə lənānā, tana fū sī kə Muar luko suka bi.²⁵Na ta vei suka kə tana ngə ləuna bo ləkpngali kəbə, bako ye lefānuasuka kə nali nwu, ni ta vəkənak dātur ləsal - ləsal se yue ko.²⁶Nə sanung nwu bon nyi, lang māding kə yina nayī bo ləkngali dre vətuabī kə ləugwam. Luko bon bo kwin bula dāgwam nwu yəni ilə bī vəkəu nungkəbaka ləta tākə vəngə ləuna lə njng fānuasuka.²⁷Kowoya pip ni bā vəbira na bo kwin, tāmali nyi və nakwan.²⁸Dra kəkwinni, leyongləu, nwu yə ngə ləuna bokwin kəna pə nungkəbaka ke legul ləkpngali, yikə fū ləu bō kə rab, lə suka kə nungkəbaka kəbə, lə suka ye leko kə sir na lə munyal ləu.

Chapter 10

¹Ləmmi nungwarə killing ke nungkənak nwu kə yili ləu, ye nungngi ləbəmsə kənakki kəbə. Ye leko gbag səkə Mura ni buan və uli ləkənak bo suka nungfānuasuka nwu ye kefānuasuka kə yililə ləsal-ləsal. ²Nə kəbənyi ye lekə fānuasuka mang və ngələ boyə? Dre suka vəte, nə ni fāvə zuab ni nungkwin pip nə, ye lekə wabmuar lang kə ira nung nwu lə nungkəbaka ko bo. ³Lə və kəye nungfānuasuka nyi lang kə yəuninyi səkə nungkəbaka ləsal-ləsal.

⁴Ləmmi yue ke Nyak se ye ba kə buan və pə ye nungkəbaka ye. ⁵Vorə nwu leyongləu yə ləugwam, na gei a, "Suka ye nungfānuasuka se ye nungngələ ya yidi kəbə. Ten nyiku tualsəri a map mi. ⁶Ye nungngələ nwu ni suen nwu kəbə lang ye nung fānuasukā suka nungkəbaka nwu ya dəba teiliya kəbə. ⁷Wurə gei ma, 'A lang, mī nwu, muanung nwu ni vəla ləu mə dre drəngwol, gya nungnwu mua yidi nwu." ⁸Na gei lənuasi agya, "Suka ke nungfānuasuka kəbə, suka ye nungnələ kəbə, suka ke nungngələ ko ni suen nwu kəbə, lang suka ye nungfānu nungkəbaka nwu ya yidi nwu kəbə. langku ya dəba teilə ni bo bonni. Ye nungnwu lə nung fānuasuka nwu ni ngə tākə nungwarə ləu. ⁹Wurə na gei agya, "A lang , mī nwu yivə nanung ko mua yidi leu." ¹⁰Ləukə nungko na yidi nung na zuab bi tākə və ngə səkə Yesu leyongləu bo kwindəng. ¹¹Gyamvəko, ye lefānuasuka deiləbo dāfar-dafar suka və wab Muar. Na ma na ngə nungfānuasuka kə kwinni bonni. ni buan kəni pə ye nungkəbaka bo. ¹²Nung dra ko, leyongləu ngə nungfānu nungkəbaka bo kwin ləkəding, "na u ləu nālən kə Muar." ¹³Na sirri se ni bā ye levumna lə nungbābona. ¹⁴Ləmmi tā kə ngənunngi bo kwin nwu yə mab ye nung pip ulə kənak ləkəding lə ye leko ni zuab ni ləu. ¹⁵Killing kənak bonni gei bi nung ləu. Lənuasī na gei agya, ¹⁶Nanu və ngənuu nwu yimə nali se ni mal kə gani, Ledāzə lekə gei. Mə ba nungwarə mə ləunyigwani, Se lang mə vəlani ləunyigwa ni. ¹⁷Mə ngəm ye nungkəbakan se ləbakani ko ye. ¹⁸Luko vəkəlaya nə və kəu ye nungnwu ləta nə də nyi, lang və fānu nungkəbaka ko ye. ¹⁹ko ʃon nyi ye lenyin, bi də se sənyimmə və ta vəkənak kə nyimmī tākə yue kə Yesu. ²⁰Nungngi lə dra kəfū kə ding nwu na aba sukabi tākə gāng, nuavə tualsəna. ²¹Suka bi da se lefānuasuka dazəkə Muar, ²²nyi bi yə səna lə ləunyigwa kənak se vəbākənak bi pip, se ləunyigwa bi mādə vəngəm nungkəbaka yə də se bi zuab səbi dī də lə myiki kənak. ²³Bi muaya nāsə vəbākənak bi nyimdə, so nābi muna səri gəng, ləmmi Muar nwu, ngəbi nua nwu, na lekənak. ²⁴Bi lang nungdra vənyimya səzuə sevə nasuka zua sevə naye nungkənak. ²⁵Bi mangya vəwozua bi gəng, ʃanungko ye leko na ləu. Tənnyi ya nyimsəzuə ləu-ləu, langku ye nung nwu ya langngi pip nwu vəyilə na gbakvei nə. ²⁶Nə bi takə na nungkəbaka ləvə irakə səbi tāmal və ira gwanga nyi, vəfānu nungkəbaka ko yə. ²⁷Tənnyi səvələ və nakwan də se lua kə zuelə yəkə suen levum kə Muar. ²⁸Yugul nwu yiba nungwarə kə Musa nwu kə bira və langnungyī ye dre və geinung ləu nua ke legul rab ko tat. ²⁹Log lagvei kəbaka latən ni laglə yugul nwu səm yukə Muar nwu pə yue ngənuu lə nungkənak kəbə - yue nwu ni zuab nalə ləu - wurə na dal killing kə təmaya? ³⁰Bi ira yugul nwu gei agya, "Və vozan nung mə; mə mə vo." Lang bonni, "Ledāzə vei kə nakwan lə legul." ³¹Nung sūvələ kə yugul yəu nā kə Muar lengəma! Ya ³²ngəm dāgwam kə vətəu, nwu yini kai ya ləuya, səvə nyim nyiya və balli dre gəng vənayī. ³³Vorə ko yini ngəya səkəulə dre ke legul lə dalvei se və naya ləyī, lang nəya gei ləzua se ye leko favə nayi bonni ləu. ³⁴Ya lang nungyī ke leko ni səb ni nwu, ya gabnua dre səteilə suka və mua ye nungya nwu ni mua ləu. Ya lə nāya ya ira nə ya də se nungnā kə mālə ko nwu fābo. ³⁵So gi ya wa sənyiməyā ləta gəng nwu na se nuakambo na də ləmuri ləu. ³⁶Ya ulə munyal, suka kəya mua nung nwu Muar ngebi nua səri nwu nə bi na nung nwu na yidi ləu. ³⁷"Ləmmi tā vei də tuab, yugul nwu kə yili nwu ləkənak na yili na gub bisua ye. ³⁸Ye lenāmə kənak kə yue ngəma sə və bākənak ni. Nə na ku tāna nyi lang mə dəba teiləmə ye." ³⁹Bi ye dre ke leko kurəmal ta fātuko. Tənnyi, bi dre ke leko nwu də se vəbānyi səvə kang səngəma ʃiləu.

Chapter 11

¹Və bākənak nung ləvə gbebnā nyigwa ləu ke nung nwu bi yidi lə sənyimmə ləu. Nung lə nungkə lang ləu ke nung nwu bi lang ni bo nwu. ²Ləm suka kə nung nwu ni pə ye le tāzəbi lə lekənak suka və bākənak ni. ³Tākə vəbākənak bi ira Muar map ləugwam lə vegeisuka, suka kə nyi nungko dīnungwanvei nwu dī sə nungko bi langngi nwu kəbə. ⁴Tākə vəbākənak Habila ngə nungkənak lə Muar ləukə Kainu, səkə kure nung ni pəna lə lekənak, lang Muar geisuka kənak ləuna suka ke nungngələ na, tākə və bākənak Habila yira kə geisuka, ko dū na fāvə bira nə. ⁵ákə vəbākənak ni pə Enock ni talə ləuyilə suka kəna lang bua gəng. "Ni yue na kəbə, Ləm Muar pəna." Ni geinung ləuna a na ngə teilə lə Muar, nwuni kəni pəna yilə. ⁶Bon nwu nə və bakənak ye nyi bi buan və ngəna səteilə ye. Nə mua woya mua yə səkə Muar nyi rub ka bākənak mua Muar də, nai lə le ngə nuakambo ke leko nwu kə deivəna nwu. ⁷Səvə bākənak kə Nuhu, ni ngənə nuatum ləu ke nung nwu nung lang kəbə, dre və ngə murə lə Muar na mab kwatləumyi kə murə kəna soplə ye ledāzəna. Səkə nung nwu na pə ləugwam lə nungko kəbə yina ulə vəbī lekənak tākə vəbānyi. ⁸Tākə vəbānyi, vorə nwu ni lu Abraham, na gab na dī na mang ləusuana na tana mua vəko ni tā na nādə lə ləusuua kəna. Na wurə na dī ləusuua na ira veinwu na tali kəbə. ⁹Səvə bākənak yina u ləusuua ko ni ngənuua səri lang mua lewarə na lau dre lok tura ke lenyak ni kāləu lə laka se Ishaku se Yakub ni pip ni levəbī leyue vəngənuua. Ləmmi na dei bī¹⁰ kəgongzə nwu ni tuabī ləu, ledilə loknungmyi se lemyi pip nung lə Muar. ¹¹Saratu ledəkəm, tākə vəbākənak, Ibrahim yə ulələ letāyu. Nungngi nassə bon dre kəvə korəvei na, ləmmi na lang vəbākənak kə yugul nwu na ngəninua nwu nə. ¹²Luko bon, səkə yugul kwin, nwu badi vəbīra, ni sūni legul mua ye ben ləuyilə suka kpngalə ni langmua ye suazue nungsuea, nwu ni buan və dəba bo. ¹³Ta kə vebākənak ni nwu pip yini bira ni mua və ngənuua kəbə. Tən mal və langyi se və gumvəni lətūra, ni lang ləuni lə ye lewarə se ye leko ni nan ni ni tōk ləusuua ko ləugwam ləu. ¹⁴Ləmmi ye legul nwu geisuka nwu ni gei seat a ni deivə ləusuua ni¹⁵Nə ni ngəmvəkə ləusuua nwu ni dī də nwu, dugi lang ni də se dra vəkuri nungni. ¹⁶Tənniyi ku ənunig nwu, Ni deivə ləusuua kənak, nanung lə, kə ləuyilə. Bon nwu nyi Muar nasəkəulə vəlū nwu ni lūna lə Muarni nwu bo, ləm na mabni zəko nə. ¹⁷Sə vəbākənak, ni kira Ibrahim, na ngə Ishaku, na lə yuna bula na ngə lə suka fānuasuka, yugul nwu mua yə vəngənuua. ¹⁸Lə Ibrahim ni gei ye nung nwu, "Səkə Ishaku yini yue vəbīmuua." ¹⁹Ibrahim ngəmsuka gyə Muar də se nungdra və wuralə Ishaku dre leko bira ləu. Se dre vətwasuka, gyə səni nungngi yimə yue lə Ishaku ko. ²⁰Lang ənni səvə bākənak ləu ke nung kə yili nwu Ishaku bāmambī ke Yakub se Isuwa. ²¹Sə vəbākənak, vorə nwu Yakub kə bira, na bāmambī ke lemong kə Yusufu, Yakub lausəna sə kab, kə nəna wablə Muar. ²²Tākə və bakənak kə Yusufu, na gbag və bira, na geisuka və dī ke Leisraila dre Masar langku na geini nung ləu ke kobna. ²³Tākə vəbākənak kə Musa, nwu ni suna, ye tanna muara na pī tat ləm ni lang na na yuksə malə. Ni su nungwarə kə gubyi kəbə. ²⁴Sə vəbākənak Musa, tamali na mu, na yidi kəni lūna lə tazəkə Firauna kəbə. ²⁵Tən ku nyi na pə və nayi se ye legul kə Muar, ləuko kəna u nəna dəba teilə nungkəbaka nwu kə duari ləzəmmi. ²⁶Na gab nə agya ni nayi lə suka və muatā kə leyongləu nwu dā kpngali nungzə leka Masar nə. Na bā nungna ləu nuakambona. ²⁷Tākə vəbākənak Musa mang Masar. Na sū yualə kə gub kəbə, na nyim ləunyigwana langmua na lang yugul ko nwu bren ləu. ²⁸Tākə vəbākənak na bā nyigwana səvə dəbaləuzə se və wuta yue, suka lewob ye yunuasi yə do səke yunuasi ke Leisrala gəng. ²⁹Sə vəbākənak yini dua dre myiwuma ləusuua kə kwoilə, nwu ye Lemasar yidi və nali bakure wurə myi yi duanilə. ³⁰Takə və bākənak nungmyi gong ləusuua Leyeriko durə tāmal və gilling na bo bon nara. ³¹Takə vəbākənak Rahab lenaləubi tuko bira se ye lenabuasue nwu kəbə, sukā nā na mua ye lelangveiləzə dre kə təma. ³²Bə mə gei kowa? Vei kə dūamədua nwu nə mə gei nung ləu ke Gidiyon, se Barak, se Samson, se Yefta, se Dauda, se Samaila, se tā ye lenuatum kə Muar kə ləugwam. ³³Tākə vəbākənak ni tang ye ləusuua ləvum ləkpngali, ni na nungnalə kənak, ni mua ye vəngənuua ənni. Ni num nuakə zua, ³⁴lua nanilə nung bo, ni dua nua kafngai kə yualə, ni ilə ye səzueləni pip, ni bina ləgəng lesuvum, ni tang ye ləusuua gwam ləvum. ³⁵Tākə vəwuri bua ye lese mua ye leko nwu bira dəng. Ni ngə lua lə ye leko, ye leko ni yiba və mangniñā suka kəni yue vəwurə kənak. ³⁶Ye leko yue və səvei se vəgbəbə zab, lang ni kəu bəlbı nā kəni numni tura num le nanungkəbaka. ³⁷Ni wā ni lətal. Ni kəb drə ni rap. Ni wop ni kafngai. Ni gā se lakaba se əngam səni. Ni duabsua lang ni ye se zə, ni langni dre yualə se lənyigwa. ³⁸Ləugwam teinilə kəbə. Ni zua dākānanyam, se dre ke tal, se ye galibua, lang se ye danbung dəmsua. ³⁹Kənə ye legul nwu pip Muar yidi ni nə suka vəbākənak, ni yue ni mua kəni vəngənuua kəbə. ⁴⁰Muar nazui nung kə malə ləsuka bi nə, nə suka bi kəbə, lang ni uli ləkənak ye.

Chapter 12

¹Luko ye legeinung ləubi ləkpngali ni giling bi ni wō, bi dīlə ye nungkəbaka nwu kē bina bi nwu. Bi dāyazua dum ni bā sībi nwu lē munyal. ²Bi bā ya kika bi sēkə Yesu, na lezābī se lekəuləu vəbākənāk. Suka səteilə ko na bā sīna, na nyim nyi vəpə kap nwu ni pe na ləuwī ləu. Na larə səkəulə kēbə, na u ləu nālen kē Muar ləutal nakwan. ³Ya ngəm nung ləuna, yugul nwu nyimnyi sē nyimzang ke lenungkəbaka ləuna, suka gi takə ləunyigwa mua bānglə a takə kuri nə. ⁴Yira ya manvə təmzuā se nungkəbaka kēbə lē suka yue, ⁵ lang boni ya zra və nyimsəbi na ngəbi suka kēbi ulə lemong na: "Yumə, sogi a səm və lagvei kē Muar gəng, Langku bonni a bānglə ləunyigwa gəng nwu nəna mappa ləu." ⁶Ləm Ledāzə kē lag yugul ko na nasukana ləu, lang nə yukəleya na yue lang na lagyi bonni. ⁷Ya nyimnyi ya səvə nayī dre vəlagvei. Muar kē nali se ya mua ye lemong. Yukənyang kē latən nwu tanna ye vəlagnaya? ⁸Tən nə ya ye se vəlagvei, nwu legul pip kē muari nwu, nyi lang ya lemong na kēbə. ⁹Ko nwu yira, bi də se ye tabi kē sē nwu ni lagbi ləu, bi ngəni murə. Mābo kēbi ngə murə kpngadə lə Tabi kē dre killing kēbi yue ngəmaya? ¹⁰Nung dřa kəko, Tabi kē lag bi dre kē bo bon tuab nwu ni lang mā nungni ləu. Langku nungdra kəko, Muar kē nabī bon suka kēbi u ma dre nungkənāk. ¹¹Və lagvei nungkə teilə kēbə vorə nwu ni lag mua ləu, tən nyiku yī ding, bākurə bon nyi yina yilə nungkənāk suka ke leko yue kēni vəlagvei nə ləu. Ya nyimsə ye nāya nwu yāsua se nua longya nwu nyimbo ləu. ¹²Ya map nungdra kē striat lē ye bō ya, suka gi lekukla gi yə nyangbo na teimua na yue səteilə. ¹³Ya u teidə se kowoya pip, se ulə kēnak bonni nwu nə kēbə nyi lugul ko ye kē lang Ledāzə. ¹⁴Ya na kika ya giə ya yue vəbangnābī kē Muar bo nə, lang bonni ya tuabi nungko yikə wurə ləkikavei, suka kē yilə bānglə legul ləkppngali gəng. ¹⁵Ya na kikaya sogi ya na ləubikəbaka gəng ko kika kēbaka mua Isuwa nwu pə murə yunuasi na dřeb suka nungtang kē dāzang kwin. ¹⁶Ya iranə tamalli, yina dřeivə mua nungkənaki nwu ni binalə, ləm na yue dřa və map nungdra na kēbə, nwu yina dřeivei lə nungmyi. ¹⁷Ya yə sə talli kēbə nwu ni buan və dosri ləu, tal nwu kē tangyi ləlua se zil se yua kē nyimmə. ¹⁸Ya yə vei nwu ni bi nadūrə də kēbə, lang se bulək geisuka ko ye lekə larī yam a ni yidī və larə sukā ko bo. ¹⁹Ləm ni buan vənyim nyi nung ni gei ni nwu kēbə: "Ko nə nungbā ta di sə talli, rub kēni wa na lətal." ²⁰Və langngi na səvələ ding nung Musa gei agya, "Kika mə wurə pip lang ləkə ghebzua." ²¹Teimua a yə sə ya Sihiyona lang se gōngzə Muar lengəma, Urshalima kē ləuyilə se səke lenuatum kē Muar nwu kpngalə ni dřua fāsop-bua-farab-ili-sop. ²²Ya yə vəgəmzua kē yunuasi nə, nwu ni yue dřa ləuyilə. Ya yə sə kē Muar, lenabī kwan pip, se killing ke lekənak nwu ni u kēni ləkə ding ləu. ²³Ya yə səkə Yesu, letanādre kē vəngənuā kē fū, se səkə yue kē wuta-kē-wuta geisuka dā yue kē Abel. ²⁴Ya lang gi ya ta vəyibā yugul nwu kē gei ya suka gəng. Ləm nə ni yibā və dřiləuwi sukā ni yibā və larə yugul nwu gubsue ni ləugwam nwu, nyi lang vei bi na baka kē bi dřiləu sə kē lugul ko kē gubsuevi ləuyilə nwuya. ²⁵Və kēkwinni, bulək na zerə ləugwam. Luko bon nwu na ngənuā na gei agya, "Dre kē vei bon tuab mə zerə bla ləugwam kēbə, se ləuyilə bonni." ²⁶Ye suka nwu, "Kē ko də kwin vorəkō," nungsukā nung ləvə dīlə ye nungkə zerə, nuavə, ye nungko ni fāvə map ni nə ləu, nyi kē ye nungko ni buan kēni və zerī bo kēni deisua. ²⁷Luko nyi, ləvə mua dāzənagub ko zerə bo nwu nyi, bi warə ləukə nung nwu lē vəwab Muar ləkənak dre kē vəyidibī. ²⁸Ləmmi Muar bi lua-suen-vei.

Chapter 13

¹Ya mang log vəna sukazua kəlenyin u dre ya. ²Ya zra və lang nungyī ke lewarə gəng. Tā kə nung nwu, ye leko də lang lə nungyī ke lenuatum kə Muar ləvə ira vəsəni kəbə. ³Ya ngəm ye leko vənum turanumvei, langmua tən ni səbya seni. Ya ngəm ye leko ni nani ləyī ləu, langmua tən ya kwin dre kə tualsə. ⁴Kowoya pip ə murə lə zuarə. Ya banglə ləudəu zuarə gəng, ləm Muar kə nakwan na lə ye lekə naləubī kəbaka se ye le ləulə se kə lugul ko ko bei kə ləse ko. ⁵Ya mang və nasuka nungkurba ləunyigwa ya. Ya na munyan se nungko namua ləu, Muar lə nāna gei agya, "Mə mang ya ye ko kətuab, lang mə kəu ya ləfar ye." ⁶Bi na munyal se nung nwu nābi nwu kəbī yue sənyimma və gei, "Ledāzə lekə yongmə; Mə sūvələ ye. Bətən yugul kə naməleya?" ⁷Ya lang ye le era ya, ye leko kə geiya nuasuka la Muar ləu, se bonni ya lang ye kikani bonni. Ya kyanga vəbākənak ni. ⁸Yesu leyongləu kə kwinni le, se dfasi, se kə ding. ⁹gi ye nungkyanga kə tuko pə kika ya gəng. Ləmmi māding kəbī nyim ləunyigwa suka və bangnābī, suka nungtang kəbə nwu ye leko bā kikani səri yongni kəbə. ¹⁰Bi də se ləutal gbəbnung nwu ye lenanungnalə ləuwi ye se nungdra və tangnungsəri. ¹¹Ləm yue ke nungbā ni wob suka nungkəbaka ye era ke lefānuasuka yilə dre vəkənakki nyi ni suen ta bəsəri kəna malzə. ¹²Bakure Yesu bənni nayī gwam nuadra ta ganglangzri, suka kəna zuab legul lə yue kəkəna. ¹³Sua bitaya tāna malzri, lə suka dīnna. ¹⁴Ləmmi bi ye se gōngzə kə ding vei nwu. tənnyi, bi bānung səkə ko kə yili nwu. ¹⁵Səna, luko nyi, vorə pip bi ngəya nung kə pə ding kə Muar, vəpə dīnnā nung lə ye nungko kə dili tua nwu tākwin se dīnna ləu. ¹⁶Bi zraya və nanungkənak gəng, se və yongzua, və na ye nung bonnwu nungkə tei teisəkə Muar. ¹⁷Ya ngə murə lang ya ngə ləuya lə ye le eraya, ləm nī ni tanglə ye ngəmaya, mua ye leko vei takə gei nung ləu nungnalə ni. Ya gbəbləuya sua sīni kəni nanung ləsəteilə, dre kə yualə, nwu kə uya lə nungko kəbə ləu. ¹⁸pēnua lə suka bi, Ləmmi səbī kə gei bi bi də se ləunyigwa kənak, nwu bi yidi və u-ulə kənak dre ke nung pip. ¹⁹Mə nyimsəya nyikə ya na dəuakə kəkonwu, bən nwu ha kə vei yə ku tāya zəmdə. ²⁰Luko Muar leteisəvei, nwu wurələ gəng letang banggam bəa, Ledāzəbi Yesu, tākə yue kə ngənua kə ding, ²¹na bā ya ye nungkənak ləkəding kə niya nanungko na yidi ləu. Na na bi nungnalə kənak səbī lə nungnalə kə teisəna, tākə Yesu Leyongləu, nwu murı kəkəna ləkəding ləu. Bakure. ²²ko bən mə nyimsəya, ye lenyinmə, ya u se ye suka kə niimsəvei nwu vlaya də tuab nwu. ²³Ya ira luko ni mangnā lənyinbi Timoti nə, nə na yə nyi lang bi tali sena tabi lang ya ləzəmmi. ²⁴Ya gum ye le eraya pip se ye lebākənak. Ye lekə Italiya kə gum ya. ²⁵Və bangnābī na u se ya pip.

James

Chapter 1

¹Mə Yakub zəba kə Muar se Yesu le yongləu,vəla nuatum nwu,tum lə ye kapzə (ke le Israila) soəb ili rap nwu yarə zua ləu gom pip ləu.;gum ya nə. ²Ya pə ləkə təilə pip,ye nyin mə,nə ya yue ləuya dre və kira vəi lə kpngalii ləu. ³Ya ira nə,və kira ya se və bā gonga nung kə əya və na munyal kəya nyim ləunyi gwaya. ⁴Və na munyal kəuləu nungnalə na,sūka kəya ulə le kə nak,nwu ya nayi kə nungye ləu. ⁵Nə yugul ko dre ya kə yidi yikkə nyi,na yam nākə Muar,nwu kə əli vəi tuko lə kpngalii,nyi se kə na zan le kə yami nana kəbə,lang na əna. ⁶Lang ku na yam lə savəi gəng,na yam lə və bā gonga.Ləmi le yam nung dre və savəi u mua duka myi ləu wuma nwu yua na lang gəbeb na talə vəi ko bəni ləu. ⁷So yugul vətə ngem a gya ni yue nung ko nakə le yongləu a kəbə. ⁸Yugul nungnyi na se ləunyigwa rab,na dəi və kə kwin bo. ⁹Sua le bəka pə ləuna dre və ulə na nwu ləkə murə ləu. ¹⁰Langku le nungzə pə ləu kəna sə və ulə na kə nyang,sukə ləmi na dəuari,mua vina kā dre ka. ¹¹Ləmi nyi far tuəl se zualə kə suen vəi,na lang kweilə ka vina na yəu sua,lang malə na fa tuko.Bakure bəni,le nungzə kə faa tuko dre kə və wowo dra na. ¹²Le kənak lə yugul ko nwu na dī ləu dre və kira vəi ləu.suka ləmi mālə nə na dīləu dre və kira vəi nyi na mua səyar kə ə ngəma nwu Muar mara və ələ lekə na suka na ləu. ¹³Nə nung ko kira yugul ko nyi,so na gəi agya "Muar le kira mə," gəng,suka ləmi nung kə baka kira Muar bo,lang na bəni na kira yugul ko bo. ¹⁴se təin nyi ko woya kə yue ləuna dre və kira vəi,nwu nə gwomna kə bəka bāna də,dəm na gub na dəuərə talə dre. ¹⁵Lang nə gwom na kəbə ka pə fu nyi lang na su nung kə bəka,lang nə nə nung kə bəka yə mu sə nyi lang kə su bəa. ¹⁶So gi ni dəm ya gəng,ye nyin mə kənak. ¹⁷Ko nung ələ vəi kə maalə se kə dəwilə baka ya pip fan səkə yilə,fan naakə taayu le gaş ləu vəi.Nə se na nyi və pina nung ye ləu. ¹⁸Lə və yidi kə ləunyi gwəna,na yilə bi lə suka kə gonga,suka kə bi ulə nwəsə nung map na dre kə nung pip. ¹⁹Ya ira nung nwu ye,nyin mə kənak,legul pip zəm və larə suka,ni zəm və vəlaa gəng,ni zəm və na yualə gəng. ²⁰Ləmi yualə kə yugul kə na nungnalə kənak kə Muar ye. ²¹Bəni nyi ya lup dreng nung kə baka sə və na nyigwa kə kpngalə.Dre və gəbebləu sua ya mua suka nwu ni bək nwu kə yong ngema ya ləu. ²²Ya u lə le na nung lə suka,ya ulə le laarii bula gəng,kə nə ya dəm lə ləu ya. ²³Nə yugul ko ulə le larə suka bula tuko,lang ku le nalə nungnalə kəbə,nyi na u mua yugul ko nwu kə lang nungna dre dlangu. ²⁴Na lang killing

na puka nyi na d̄ua l̄ z̄emi,na zra killing na.²⁵Nyi yugul ko nwu k̄ lang dre nungwarə l̄ k̄nak,na ul̄ le na nungnalə l̄ suka nwu ni ḡi nwu,na yue nungsə kambo na²⁶Nə woya p̄e l̄ouna l̄ mua ta k̄ Muar k̄nak,nyi langku na mualən na bo,nyi na d̄am l̄ounyi gwa na,n̄ nyi v̄e mua takə Muar na ul̄ nung k̄bə.²⁷V̄e mua takə Muar b̄i,nalə tabi,bako nwu: v̄e yong le yukai se lese z̄ewa dre k̄ v̄e nayi ni,lang se v̄e mua l̄eu k̄ yugul,na bā l̄ouna sə l̄eugwam k̄bə.

Chapter 2

¹Ye nyin mə,so ya muana sə və ba kənak səkə Muar ֆi yesu le yongləu dre murə na,lə və gab dre legul ko gəng.
²Lee kō dre kə və gəmzua ya nyi,yugul ko ta dre ya se nungsə kənak səna,se nung ba yurana na lə maalii,lang
yugul ko,le lə bəka boni tase nungsəna lə d'reng. ³Nə a lang Yugul ko ta nungsəna ləkə nak nwu nyi a gəina mu "A
yə ya u vəkə nak nwu," nyi a gəi lə le ləbəka kəna mua tā u wuli,kəbə nyi mua a u gyam bo mə nwu, ⁴Mua na
kwan dre ya tən na? A ulə le na kwan se nyigwa kə bəka kəbə ya?⁵Ya lərə ye nyinmə kənak, Muar sarə le ləbəka
ləugam nwu yə bina lə le nungzə dre və bākənak səna,kə ni dəiləu murə nwu na mara və ngəli lə leko yidina lā?
⁶Ten nyi ya na ye le ləbəka lə yi! yirambo ye le nungzə ze kə bərya lə yura suka kəbə ya? Ni ni gub ya ni talə sə le
nakwan kəbə ya?⁷ Ni nungtəu ni dal d'in konwu ya dre kəbə ya?⁸yəba lə dra,nə a na nung warə nwu suka kə Muar
agya "A yidi nyin mua,mua nung nwu mua yidi ləu mua nyi ləuzwi. ⁹Lang ku nə a yidi legul ko,kə a yəba lekō nyi
mua na nung kə bəka,nyi lang kwan mua ya nə.¹⁰Ləmi nə woya nə yəu bon kwin dre kə nung warə nwu pip,nyi
na yəu dre və na nung warə lə dai pip nə.¹¹ Yugul konwu gəi agya o a na nualə bəka gəng,lang boni na gəi agya so
a wobvəi gəng,ləko nə a na nualə bəka kəbə langku nyi wobvei,ləko bon nyi kwan muara nə.¹²Boni nyi ya gəi
nung lang kə ya nalə nungnalə,lə nua leko nwu ni nani kwan ləukə nung warə. ¹³Ləmi kwan ye və lang nung yi
leko nwu ye se və lang nungyi ləko boni.Və lang nungyi dəi ləu sə və kəp dre kwan. ¹⁴Mələ na bəya, ye nyin mə,nə
yugul ko gəi agya ni se vəba kənak,nyi na ye və na nungnalə sri,və bākə nak na kə yong ləu na də ya?¹⁵Ləko nyin
mua kələ bəi ko nyin mua kə ləse ye se nungsə sə nungtan far nwu pip. ¹⁶Nyi lang Yugul ko dre ya gəi ni a "ya ləu
təi gyam,Muar ngə ya və tang nung se və nuli se nung kə twa sə"Ne a əni nung kə yongsəni kəbə nyi māding ləko
ya?¹⁷Boni ma,vəbā kənak bulana,nungnalə sri ye,nyi na kumā.¹⁸Yira boni kə gəi agya mua se vəbā kənak,Lang mə
kəm se nungnalə a tāmə nasə vəba kənak mua,nwu nungnalə sri ye ləu,lang mə tāmuia nasə vəba kənak mə se
nung nalə sri. ¹⁹Abā kənak nə,mua Muar bon kwina? koye limi ma bā kənak bakure səni ləkə gəbezua,nākə vələ.
²⁰Mua yidi və ira ya,lenung ləu,agya vəbā kənak,nung nalə sri ye nyi nungkə tuko ya?²¹Tazə ֆi Ibrahim nyimsə və
bakə nak lə və a Ishaku və fā nua suka lena kə Muar kəbə ya?²²A lang vəba kənak na se nungnalə na gələ ta
bizua,lang tākə nungnalə na,və bā kənak na yue sənyim.²³Suka kə Muar u də nə,nwu agya "Ibrahim bā kənak
səkə Muar nung ni dəba dre nungna lə na lə nungnalə kə nak"nung ni lūna a dukə Muar. ²⁴Ya lang Muar kə
yongləu kə yugul tākə nungnalə na,bula takə və bākə nak na tuko kəbə.²⁵Bakure boni Rahab le kilaki yue və
yongləu na tākə nungnalə na,nwu na mua ləkə ye myivei,na tāni nasə dra ko lə kwini kəbə ya?²⁶ Mua nung nwu
gulumsə kə yugul ye se ngəma na nyi kumā bakure boni,və bā kənak ye se nungnalə nyi kumā.

Chapter 3

¹A sē bi pip bi ulə le kyangavəi kəbə, ye nyin mə, bi ira nə bi le kyangavəi, ni na fəi kwan kə nyimə. ²Ləmi bi galnā nungdra lə kpngali. nə yugul ko gal dre və gəi suka kəbə nyi na mu era nə, nwu bəwan və mualəuna nə ləu. ³Ləko nə bi bā nyirang nwa kə duka, suka kə na nanung nwu bi yidi nwu, se bəusəna pip. ⁴Ya lang bəni, kwat ləumyi ləkə murə, nwu yua kənyimə tokna ləkə gālə, ni kokna lə bi ləkə yang ni talə dra kə laya pip, nwu le kokna kə yidi ləu. ⁵Len bako bon, na nungkə nyang səbi, tən nyi ləna pə ləuna lə muri. Ya lang bəni, nuakaplua ləkənyang lang suen gong dākā nanyam. ⁶Len ma lua bəni dre kə sab kə səbi, na ləugwam ke nungkə bəka dre kə sab kə səbi. Na bənglə səbi pip lang na map lua nungdra və yue ngəma, na lə nāna lua ləuyilə kə fəkna. ⁷Ko nyam dākā kə laya pip, ko yullung, ko nyamzo, ko nungdāmyi, yugul kə billing kə mera ni də. ⁸Lə suka len kəna, yugul ko bəwan məra na bo. Na nung kə bəka nwu yugul bəwan dāna lə sa bo, na mua myi yəng wobvəi. ⁹Le len bi warə Tabi Muar, lə len bəni bi dal legul nwu na map ni nwu, ni izua se Muar ləu. ¹⁰Və warə vəi se dalvəi kə dili nuabi, ye nyin mə ye nung nwu dəfugi na sə gəng. ¹¹Nua bəng myi kə dili məki kə ləb-ləb se kə yualə ya? ¹²Ye nyin mə kap gal və surkap ko lə kwini də ya? bəkure bəni, məki kə dyang bū lə məki kə ləp_ləp bo. ¹³Wo se yikə və iranung dre ya? na yuguli u, ulə kə mālə tākə nungnalə na dre və gəbəb ləuna sua lə yikə. ¹⁴Lang ko, nə ya də sə və yibə zua kəbaka se və na nung_nung ləunyi gwaya, nyi so ya pə ləuya sə və gəi suka kə bəka se və gəi suka kə nak gəng. ¹⁵Nung nwu lə yikə kə nak fan nua ləuyilə kəbə. tən nyi nungkə ləugwam, killing kə baka ye sri, nungna kə limi. ¹⁶Ləmi vəi nwu nə və səngzua suka nung se və na nung nūng də, nyi və na bəgvəi se lok nungke bəka kə laya də vəi. ¹⁷Lang kə yikə kə ləuyilə dī ma ding, kə yilə və ulə bizua gyam, və na nung ləu kika, və na nung lə zua, və lang nungyivəi se və korə lemong kənak, və munasə ye se və nanung kənak. ¹⁸Lok nung kənak ni bəna dre təma ganglang leko kə yidi gyam.

Chapter 4

¹Ye və kwazua se və nazua kə wuri laten dre yayya? ni wuri dre vəna nungnungya nung kə su vum dre kele naya kəbə ya?. ²Ya yidī nung,lang ya yue bo,ya wobvəi se və nyinizua,lang ya bwan və yue-bo.ya gbəbzua lang ya kwazua .ya yue bo ləmi ya yam kəbə.³ Ya yam lang ya yue bo ləmi ya yam nungdra kə baka,nyi kə ya yong lə səya dra kə baka.⁴Ya ye le na ləubi dre lese,ya ira kəbə və na dū se ləugwam nung ulə və su vum səkə Muara?Boni nyi wo nəkə yidi və ulə duka ləugwama nyi,na ba ləuna lə vum kə Muar nə.⁵ Ya bā lə nyi suka kə Muar gəi nung kə tuko agya "killing nwu na bā u ləunyigwa bi kə muavəi lə nyini ya."⁶Langku Muar kə bang binābi lə kpngalī, nung sukā na gəi agha, muar kə yiba le pa launi,tənnyina bangnābi lə lekə gbab ləuni sua." ⁷Boni nyi ya nga ləuya lə muar ya yiba nāmung klland,langna sū ya na mangya.⁸Ya gbab muar,lang na gbab ya.Ya zuab naya,yaye le nunkəbaka,lang ya zuab ləunyigwa ya,leko nwu ləunyigwaya rab rab nwu.⁹ Yaba nayi,ya dəl lē.Mamya bina lə və banayi.¹⁰ Ya gbəb ləuyasua sī kə muar,lang na aba ya na bā ləbī.¹¹So ya lang bəkazua gəng ye nyin mə.Yugul nwu lang baka kə nyin na, nyi na lang baka kə nungwarə nə,lang boni na nana kwan nə,na na kwan lə nungwarə,nyi ulə le mua nungwarə kəbə,a ulə le na na kwan,a ulə lena nungwari Kəbə.¹² Yugul kwin lə le ngə nungwarə,lang lə le na kwan.Na lə yugul nwu kə bwan və sopvəi se və wopvəi ləu.Mua lə woten kə mua na kwan lə nyin mua ya?¹³A kəp sue mua,mua nwu mua gəi mua vəi ko kulkə bi ta ganglang zə kə mure,bi wop sal vai, bi na filəu kə bi yue ləu bi.¹⁴Wo ira nung nwu vəi kə naliya,lang ngema mua nua bə ya?Mua zindir kə tuko,nwu na fuk gwam nyi twap_twap nyi na lānə.¹⁵Bakure bon ten nyi a gəi mua,"Nə Muar gab nyi bi na nung ko nwu se kə wuli."¹⁶ Tən nyi ləko lə mua fəm,lə mua pə ləumua se və māra nungnalə va fəm_fəm nwu,nung kə baka.¹⁷ Boni nyi,woya nə ira və na nung kənak nə,nyi kəna na kəbə,nyi nana nung kə baka nə.

Chapter 5

¹Ya yə gigyəu nwu,ya le nungzə,ya del le se g'bəmvəi nuaya suka nungkə baka nwu kə yə ləuya ləu. ²Nungzə ya zura nə,lang ye gətak tank ye nung kā səya nə. ³Səkə zinariya ya se azurfa ya nam nə.Və nam ni kə ulə lang ya,və nam ni kə ulə larə ya.ya gəm nungzua ya,ya ba lə suka kə far kə səkta.⁴Ya lang beizua ke leko naya nung nalə kə del lə ləuya,bəizua nungna la nwu ya bi lə ye legul nwu iləyalə nung nua dub dāyū ya,ya yilə zə,lang se ye lefua kə le nungnali ta buasue kə Muar,lələu legul kə kpngali kim_kim nə. ⁵Ya u dre sə təilə ləugwam nung taya lə dre nung kə baka.Ya mera ləuya lə suka dāfar nwu ni vu dulya ləu. ⁶Ya wob le na nung kənak nə.Na bwan və na nuakəna kəbə. ⁷Ya na munyal,ye nyin mə,nə dāfar və yilə kə Yesu ya da,ya lang lə nungleba və srə nung nua dub na sua na sri lə muylar,wurə səkə nuasi myi talə sə myi ko səkta ləu. ⁸Ya ma boni,yana munyal,ya nyim ləunyi gwaya ləmi və yilə kə Yesu g'bavəi nə.⁹Ya na yura suka gəng ye nyin mə,gi ni ta və naya kwan tuko.ya lang ləna kwan dei nua turā.¹⁰ Ye nyin mə,ya lang sə le nuatum kə Muar kə nuasii vətəu,və na munyal ni se və na yini,ni ləko ni gəi suka dre din kə Muar.¹¹ Ya lang bi pə leko nyim nyi ni,nyi ni yue ləuni nakə Muar nə.Ya larə və na munyal kə Ayuba nə,lang ya ira lum kə Muar kəna nə,baka munyal na se və lang nungyi na kpnga bon ləu.

¹²Tanung kə ləuni pip yə nyin mə,so ya pānung lə din ləuyilə,kəbə nyi lə din ləugwam,kəbə nyi lə din nung ko lə kwini gəng.Lang ku ten nyi,"o "ya ulə "o "ya se "o o "ya ulə "o "ya boni nyi və na kwan ye ləuya.¹³Yugul ko dre ya kə nayi ya? na yam Muar.Yugul ko dre sətəilə ya? na tua zii nung wap Muar.¹⁴ Yugul ko dre ya gyam kəbə ya? na ta tā le era dre tura nung wap Muar,yini yam Muar suka na,ni kəu na nyui ləuna dre din kə Yesu. ¹⁵Və yamvəi kənak kə wurə lə le gyarə,lang Muar kə wura nalə.Nə nāna ye dre nungkə bəka nyi Muar kə kəuna ləta.¹⁶Ya kəu baka suka ya səzua ləta,lang ya yam Muar lə suka suka zua,suka kə gyarə ya fa.və yamvəi lə kənak nyim ding sə və na nungnalə.¹⁷ Iliya yugul kə billing bənunq bi,Na yam Muar nyim də sukā kə myi na gəng,nung myi nā kəbə sal bon tat se pii nasən.¹⁸ Nung Iliya yamvəi ko ye ləuyilə ngə dra lə myi,nung dumsua map ye nungnuadub.¹⁹Ye nyin mə,nə yugul ko gal nungdra na,nung yugul ko yilənalə.²⁰Nyi yugul ira agya nə woya nə kurələ lə nung kəbaka nung drana nyi kə sop navnua bəa,lang na kā ləu nungkə bəkana lə kpngali.

1 Peter

Chapter 1

¹Mə Biturit le nuatum kə Yesu le yong ləu.tale warə ko yarə zua,ye le ko ni lu ya nwu,Pontus Galatiya Kappadosiya Asiya Bitainiya.² Nung nwu pip Muar Tabi fa və ira nə,ni ba ni tākə killing kə gbeb ləu sua se yuə gbem ləu kə Yesu le yongləu.Təma kə Muar kəb simua se və ləu sua kə kika mua tua ləu.³Muar se Tabi kə Yesu le yong ləu ngə təma.dre kə lang nung yili na na ngə bi və surə kə fu kəbi yue və ulə zəna kə ding.⁴ Və yue zəna le yong ləu dre leko ta bəa nwu,ko kə fa ye nwu,və bangli ye və koriye.⁵ Muar ka ləu mua ta və ba nyi səna suka yong mə,nwu mə səri kə ni ngəm far və yile na.⁶səmə təi səri ding,leko nwu ira mə dre nung bang lə nyi lə kpngali.⁷ Suka kə ni ira nyim mə və ba nyi səna nwu ma dua gold nwu kə fa tuko nwu nə ni tua ləu,ni na ye nung nwu pip sua kə ni yue kə ba ny mua ta kə və yue din kənak sə kə yilə kə Yesu le yong ləu.⁸A lang na kəbə,amma mua yidi na.A lang na gigəu nwu kəbə amma a mua tāna nə se sətəilə ko mə bənə kə gei ye,sə mə lə təili.⁹Leko mua nung sə və bənyi sə na,lekə yong killing mua.¹⁰ Le nuatum kə dəi vəi se bəib vəi lə kika suka kə yong ləu,se suka kə bang na bi mua.¹¹Ni dəi kəni ira wo se gəu killing le yong ləu sə ni gəi ni suka.Nung nwu kə nali na fā kə gəi ni dəng suka kə na yii kə le yong ləu se kə ngə murə mal korə.¹² Ni gəi ni gya ni na nung nalə nwu kə lə ləuni kəbə.Lə ya na ni gei suka suka nung nwu ni fā və gəi ya nwu nua lekə kyanga ya suka kə Muar dre killing kənak nwu ni tum ləu yile ye nung nwu yele nuatum kə Muar kə səri nwu.¹³Ya mua kika ya,ya lang nung yi zua,ya u nyim dre kə bənyi sii nwu vəi ni yile yikə Muar kə kuri,Yesu le yong ləu.¹⁴ Mua le mong kə kika,ya na nung kə bəka mua ba kəko vətəu ya ira kəbə nwu gəng.¹⁵Mua ba yugul nwu luya dreng ye səna,ya bonni ya bənə kə uli ba na dre kika kə nak.¹⁶Ni vəla gya ya u lə kənak,ləm mə lekə nak.¹⁷Nə ya ləmə lə Tayu le na kwan və sang nā dre nung nalə legul,ka kəuləu və ulə mua ləugwam lə kə na kika kə nak.¹⁸Ya ira nə kika kə bəka nwu ya kyanga nā ke taya nwu Muar yong ya dre ya deb lə nung kurba kəbə.¹⁹Lang ku ni yong ləu ya lə yue le yong ləu kənak nwu na mua bangam ko bəka na ye se lua ye səna.²⁰Le yong ləu nwu ni dīlə na lang yəra ni map ləugwam,luko nwu ni fuh na lə bi dre ləugwam kə gigiəu nwu nə.²¹Tā na ya ira Muar,nwu wurə nalə bəa na ngə na mura kə na ba kenak se sə nyim bi dre kə Muar.²²Ya map nyi gwa ya ma sə kə mua ta suka kə gonga,suka kə və ulə mua nyim ya təi,ta kə na suka zua,yana suka zua lə kənak se ləu nyi gwa ya pip.²³Ni suya ko nə,sə nung lok kə bəka kəbə,lang ku sə nung lok kə nak,tākə suka kə Muar kə ngə ngəma.²⁴Taul sə pip mua bəka,mələ na mua ba kə vina kaa,nə kaa koi lang vina na kəu.²⁵Lang ku suka lə Muar dəi lə kə ding,nuatum kə təilə nwu ni gəiya nwu.

Chapter 2

¹Bakure ya mang kə na nung kə bəka,ya mang kə pə nung vəi,və səng leko dūana nwu,ya mang kə tua vəi nyi.
²Mua ɓa yu ɓela na su,na sərə mimii kə nak,dre na ya muri,dre kə yong ləu. ³Nə ya ira Muar nā lə Gub.⁴Ya yə sə kə yugul nwu mua tal kə ding,nwu legul yəba langku Muar pəna lə nung kə nak. ⁵Ya ɓoni mua tal kə ding nwu ni myi lə zə killing suka kəna u lə māli,suka kə ni u mua ye le kənak ko kə fā nua suka dre killing konwu Muar mua lə dre din kə Yesu le yong ləu.⁶Suka kə Muar gəi gya,lang mə ba tal kə suak nua,nung dre sihiyona,nwu ni sārə na ni pə na ləkə mālə.Wuya ba kənak səna lang nung səkəulə kə yue na ye.⁷Murə kəye leko nwu ba kənak sərii nwu,lang ku tal ko yele nung myi yəba,na bina lə tal suək nua kə murə.⁸ Se u lə yutal nung gal bi bō setal nung yui bi bō legul bi buən kə yiba suka na ləm ni bakure.⁹Ya ye legul ko ni sārə nwu,le ləu gub nuatum,zə kənak,ya nung kə Muar suka kə ya gəi nung fəmləu kə yugul ko lüya dre kə zəl taya lə vəi ko kai nwu.¹⁰ Vətəu ya legul kəbə,ləko nwu ya legul kə Muar,ni lang nung yii ya vətəu kəbə,luko nwu ni lang nung yii ya nə.¹¹Ye nyin mə,lüya lə le warə se le ga tuko kə yue nung kə sə,nwu kə su vum se nyi gwa ya.¹²Yana kika kə nak dre le sak,suka gyi ni ta və gəi gya ya na nung kə bəka,ni lang nung nalə kə nak ya kə ni warə Muar dafar kə yəli na¹³Ya ngə murə lə nung warə kə legul suka murə kə Muar,ya ngə murə lə gub na le era.¹⁴Se ye gwamna nwu ni tuək suka lok le na nung kə bəka kəni warə le na nung kə nak.¹⁵Ləm Muar kə yidi bakure,və na nung kə nak kə suak nua kə gəi gya-gyale sula.¹⁶Ya leko ni yidi ya dre nung kə bəka nwu,ya pə və dīlə ya nwu ya nalə nung kə bəka gəng,ya u mua ɓa zəba kə Muar.¹⁷ Ya ngə murə lə legul pip.Ya na nua nyin.Ya sū Muar.Ya ngə murə lə gub.¹⁸Ya ye zəba ya gbəb ləu ya sua sə le dāzəya.Ya gbəb ləu ya sə le dāzə ko ni se kika bula gəng,ya na sə leko kə na nyigwa kə bəka.¹⁹ Ləm māding kə yugul nyim nyigwa na nə yugul pəi və warə nə nwu nə na nyim ləu nyi gwa na kə na yii suka nung kə gonga kəbə,suka və ira suka kə Muar.²⁰ Bə mə yue sə və na nung kə bəka kə u dre ləkə ding yəni lak mua ya? lang ku nā na nung kə nak kə a na yii və lak vəi,lang a pəi və warə nə səkə Muar.²¹Ni lü ya nwu suka kure,ləm le yong ləu na yi suka mua,na mang nung kə nak kəya lang kəya na bakəna.²² Nā na nung kə bəka kəbə,lang ɓonni ni yue suka kə bəka muana kəbə.²³Ni yiba na,langku na yiba ni kəbə,ni nā na lə yii,langku nā na nua kəna kəbə,na nge ləuna lə le gəi kwan kə nak.²⁴Na lə nāna na pə nung kə bəka bi səna na talə gwa kap,suka kə bi na nung kə bəka ko gəng,suka kə bi na nung kə nak lə kə ding.Tāke lua nwu na yue səna bi yuə gyam ɓonni.²⁵Pip ya ya gā tuko bakə bangam,luko nwu bi ku tale lang bi se ngəma bi nə.

Chapter 3

¹Bako bon ya lese zuarə ya ngə murə lə ye bəi ya,yana bako nə ye le ləbei leko yəba kə muata suka,ya mua kika ni ko lə kə gəi suka kəbə,tā kə kika ya sə ni.² Lang kika ya kə nak se və ngə murə ya.³So ya kika ya sə kə tua nung kə ləugwam tuko gəng,mua və map baləu,kə tua nung dul,se nung sue kəbə se tua nung sə kənak.⁴Bakure tən du gyi nyi,u lə nung kə muara nwu ləu nyigwa kə kika ya kənak,se killing ya kə nak,se kəya u səng,nwu ulə nung kə malə nung kə Muar.⁵Ye lese kə nak kə map səni bako bon.Ni ba nyi ni sə kə Muar lang ni ngə murə lə ye bəini.⁶Bako Saratu ngə murə lə Ibrahim na lū na lə Muar na (le dā zə na)luko nwu ya ye lemong na nə ya na nung kə nak se boni na ya su nung kə banglə nyi ye.⁷Bakure boni ya ye le ləbəi ya u se ye seja ulə kə ira ni,ya mua nung tumə ko nyimbo ləu nua kə ləse.mua bəbi tang nung sə ngəma sə ni.Yana bakure kə Muar yiħa və yam vəi ya gəng.⁸Kə suak ta pip,ya pip,nyi gwa ya u kwin,ya lang nung yii zua,ya na suka zua mua le nyin,ya u se nyi gwa kə təma,se və għeb ləu sua.⁹Soya kwa zua nung kə bəka lə nung kə bəka gəng,lang dal vəi lə dalvəi gəng.Dra ko lə kwinni ya ba Muar ta vəi,suka nung nwu ni lū ya lə,kəya dəi ləu nung kənak.¹⁰Yugul ko kə yidī ngəma se və lang dafar kə nak kəna mua lən na sə və gəi nung kə bəka se nua na və gəi bəka suka.¹¹Na mang və na nung kə bəka nā na nung kə nak.Nadżai və ulə kə təilə.¹²Nung kə Muar kə lang lekə na nung kə nak,suə na kə larə yamvəi ni,lang ku nung kə Muar kə lang lekə na nung kə bəka.¹³Wotən kə ngə lua saya nə ya yidī nung kə nak?¹⁴Kəna ya na yii sua nung kə nak nyi,mua le kə nak.So ya sū nung nwu ni sū gəng.So gyi kika ya wurə gəng.¹⁵Ləuko ya ba Muar le yong ləu nyigwa ya lə nung kənak.Vorə pip a u mādə kə a gəilə ye woya pip bib mua gya məka mua ngə sə nyim dre kə Muar.A na lə kika se və għeb ləu sua,se murə.¹⁶A u lə le na nung kə nak suka ka legul ko gəi suka kə bəka suka ləu kə na nung mua kə nak dre leyong ləu kə sə ni kəu suka ni gəi sə mua,mua tən mua lə na nung bəka.¹⁷Madīng nə Muar gab agya na yi suka na nung kə nak və na nung kə bəka.¹⁸Leyong ləu bonni na yə suka nung kə bəka bi,yugul nwu lə kənak na yə suka bi,leko nwu bina nung kə bəka,suka kə na talə bi lə tākə Muar.Ni wob na dre sə,ko ni wurə na se ngəma ta kə killing.¹⁹Dre killing,ta na gəi nuatum lə ye killing leko tura numvəi.²⁰Ni yəba kə larə suka nwu,munyal kə Muar fa səni dāgwam kə Nuhu,dre kə map kwat kə Muar yong legul tuap ngə ngəma lə legul gwangna ləu myi.²¹Na mua ba və wol myi nwu yong ya gigəu nwu,mua ba kə zuab dreng si kəbə,mua və yam ləu nyi kə Muar dre kə wurə kə Yesu le yong ləu.²²Leyong ləu u nā lenkə Muar.Na ta ləu yilə lə nuatum kə Muar.sa murə kə ləu sua se sa pip ni ngə na.

Chapter 4

¹Bako nwu ləm le yong ləu na yə dre nyamsə,yama boni ya ba kika ya sə və nali bakəna.mua wuya na yə dre kə nyamsə lanh a dī dre nung kə bəka nə. ²Bonni nyi,legul ta və ulə na pip.dre sə koya ləkə yidi nung kə legul,bula nung ko Muar kə yidi.³Vəi dua lə kpngali lə kə na nung ko le sak kə yidi nalə:və na ləubi,leko ngə sa ni sə kə na nung kə bəka,və nū min,və sevəi se və wapnun. ⁴Ni lang gya mābo kə ya u se ni dre və na nung kə bəka ni,ni gəi nung ko mābo ləuya. ⁵Vəini gəi bi nungkə bəka ni sə kə le gəi kwan ləu leko nwu bua pəni se leko lə ngəma yira nwu.⁶ Suka nwu ni gəi lə ye lekong bira nwu,suka ko ni gəi ni kwan kə sə mua legul ko ni yue ngəma ba kə Muar dre kə killing.⁷Və fā kə nung pip gbak nə,suka kure ya ngə nyigwa ya lə mali,ya ulə yikə dre ngəma suka və yam Muar. ⁸Tā kə nung pip ya na suka zua lə kənak,ləmi və na suka zua kə num ləu nung kə bəka lə kpngali. ⁹Ya del və yong zua gəng.¹⁰Mua woya nə mua yidi ngəma kə nak kā mua len mua sə və gəi nung kə bəka. ¹¹Nə woya gəi suka,na gəi Yugul ko nwu gəi suka kə Muar.Nə Yugul ko kə na nung kə na nalə sa ko Muar ngəma.Ya nung nwu dra kə laya pip kə bi ngə murə lə Muar dre din kə Yesu le yong ləu.Murə se sa u sə kə Yesu le yong ləu lə kə ding.Bakure.¹²Ye nyin mə,so ya lang zua mua le ko lə fuh gəng,səvə dəba ya nwu ni dəba nung lua nwu,mua nung ko lə fū ni na ya. ¹³Tən nyi nung nwu ya ira sə və na yii kə le yong ləu.Ya dəba sətəi lə suka kə ya bonni ya dəba sətəilə far kə dīlə kə Murə na ləugwam. ¹⁴Nə ni dal mua suka din kə leyong ləu,lang a yue təma kə Muar nə suka killing kə Muar kə ulii ləu ya.¹⁵So Yugul ko dre ya na yii mua lekə wob vəi gəng,le vani,le na nung kə bəka. ¹⁶Nə Yugul ko nə yə suka na le muata kə Muar,so səna kəu gəng,tən,kə na ngə murə lə Muar sə cinnna.¹⁷Dā far kə gəi kwan ni ta bi lə le nākə Muar.Nə ni babi səbi lang ye leko yiiba və mua suka kə nali bakə ləya?¹⁸Kə nə ; "le na nung kə nak yue və yong ləu nə,kə na faing-faing,lang lekə na nung kə bəka kə yə səni bakəla?." ¹⁹Nə bonni nyi ye leko na yii suka kə Muar və ba nyi sə na dre nung nalə kənak.

Chapter 5

¹Mə zan le era nwu dre ya,mə bonni le era.Mə bonni le gəi lə vəi və na yii kə leyong ləu,mə bonni dre le na nung kə murə nwu ni dīlə.² Bakure,mə zan ya,ya lang ni mua ni ba ya lə sa kəbə.Mua dre kə yidī ya,mua bako Muar kə yidī;ya lang ni suka və yidī nung kurba kəbə,dre kə yidī ya.³Ya na murə ləu legul nwu ya lang ni nwu gəng.Bonni nyi legul kə lang nung kənak ya kə muata.⁴Nə gub le ləutang bi yi nə,lang ya mua lopol gub kə murə ko banglə ye nung.⁵Dra kə kwin,ya le basə,ngə murə lə le era,pip ya ya ka ləuya lə və gəbəb ləu sua ta kə na nung nalə lə zua.Ləm Muar yidī lekə pə ləuni lə muri bo.Lang ku na ngə təma lə le na kika.⁶Bakure ya gəbəb ləu ya sua səkə Muar na kə murə,suka kəna ngəbaya dra yilə dā far kə yələ na.⁷ Ya ba nyimə ya pip səna,suka ləm na lang ya.⁸Ya gəbəb ləu ya sua,ya na kika ya,lekə dam vəi,mum-kullum,və gilling gyam ya mua ba kə buak nung kə zua və dəi və legul kə mua.⁹ Wurə ya dəi nyim,ya dəi nyim dre və ba nyi sii,ya ira ye le zəya lekə muata kə ləugwam nwu ni nyim sə və na yii kə kwin.¹⁰Mal və nayii tuab,Muar lekə bang nabi pip nwu ni lu ni lə dre kə murə kə leyongləu kə mua lə kədīng,se və nyim səya.¹¹Sa kə murə kə kəna kə fā ye.Bakure.¹²Pə silvanus mua nyin le ba nyi sə suka,se bonni vəla mua ta na mə zan mə gəi na mə nung vəla mua ngə suka kənak kə bang nā bi kə Muar dəi dre.¹³Ləse nwu dre Babylon,nwu ni sārə na se mua nwu,kə gum mua.Se markoi yū mə kə gum mua.¹⁴ Ya gum zua dre kə na suka zua.Təma kə le yong ləu u se ya pip.

2 Peter

Chapter 1

¹siman Bitrus ,zəba se le nuatum kə Yesu kristi,tākə leko mua nwu,və ba kənak sə kə muar se le yongləu kə yesu kristi.²Və bang nabi se ləu nyigwa kə təma tua ləu və ira muar se yesu le yongləu.³Ye nung nwu pip suka və ira Muar na se nung kənak na ngəbəi ta kə və ira Muar nwu lubi tākə murə na se kika na.⁴Tākə nung nwu,na ngəbəi nung kənak sevə gabnua nung kə murə.suka kə dre zua se kika kənak,kə ya yue vədfidre ye nung nwu kə banglə ya dre nung gwam sevə yidīvye nung.⁵Suka būen nyi, a nyim səmua a tua ləu kika kənak səvə ba kənak, se və ira nung.⁶Səvə ira nung,a tua ləu və mua ləu mua,sə və mua ləu,a tua ləu və nyimnyi,se və nyimnyi,a tua ləu lə kika kənak.⁷Sə kika kənak a tua ləu lə vəna suka kəye nyin mua,se vəna suka le nyin mua.⁸Nəye nung nwu pip səya,Nwu nəya nalə nung nalə,nyi ya uli tuko ye dre və ira Muar.⁹ Yugul konwu yese yē nung nwu nyi na le nung gəbəm na lang vəi tuea bo.na zəra ye nung kə bəka na nwu ni zuab na vətəu nwu.¹⁰Luko bon nwu,yē nyin mə,ya dəi nyim dre və luvəi se və sārə mua nwu a gab nua nwu.Nəya naye nung nwu pip nyi ya yəu ye.¹¹Lang bako nwu bon nung dra ləuyilə kə Muar əba ya səkə Yesu le yongləu.¹²Boni nyi mə ulə vorə pip kə nə mə rúa ye nung nwu pip búa sue,ləmmi ya favə ira nə,ya ira ye nung nwu nə,langku ya nyim dre ni takə və ba kənak ya nwu.¹³Mə lang ləuzui kə tua yā búa sue ya suka kə nung nwu pip,nwu nə mə seya yəra nwu.¹⁴Ləm məmə ira nə tūra bo lang mə lub kora kəmi,ba nung kə Yesu.¹⁵Mə nyim səmə mə geiya ye nung nwu muni kə dəua.¹⁶Bi gei yābsuka bənungs muara konwu ya ira nua legul kə geiya tākə yikə ni kəbə,bi lekə lang ye nung nwu pip ləu nua bi sə murə na.¹⁷Na mua nakə Tanna Muar ye murə nwu bələk yī gei ləu nā gya,"Nāa nwu na yumə,ko nwu mə na suka na nwu, nwu mə dəba təilə na nwu.¹⁸Bulok nwu bi larə nwu fan ləuyilə,Lang bi səna ləatal.¹⁹Ye nuatum ko ni gei dəng nwu ba bi gabnua ya mabya kap sue ya sərī.Nuatum nwu lang mua lua nwu gabvəi dre vəzəl mua və səka kə vəi se yē bən ləunyigwa ya.²⁰Ya ira nung nwu lə si,nuatum kə vətəu yugul bəan bina nung bo.²¹Nuatum kə vətəu kə yilə dre və ngham suka kəvyugul kəbə.Tən nyi, killing kə Muar kə bəni nua kə yəni gei .

Chapter 2

¹Yele gei nuatum kə kiſa yə dre legul nə, lang yele kyanga nung kə kiſa ſoni yə dre ya nə,lə zā ni yilə yalə ſuka kə banglə vəi,ni yəba ſuka kə Muar nwu yong ni nwu,ni yilə və banglə ləuni lə zəm. ²Legul lə kpngali kə mua nung kə bəka nwu ni yilə nwu,ni yelə və banglə nung dra ſevə ba kənak səkə Muar. ³Sevə yidi nung ni mua ya ləvə kəb kiſa ni nwu kəni yue lə nung,və banglə ni kə tura ye,və banglə ni lau bo.⁴Ləm Muar mang yele nuatum na nwu na nung kə bəka nwu kəbə. Tən nyi,na mua ni na ſəp və kə bazəl ſe vorə nwubna ba kə yəna nani kwan.⁵Boni,na mang yele kə vətəu kəbə. Na mang Nuhu bula le gei nuatum kənak,ſe leko ſuən nāra,wurə ma yilə myi tsufana ləukə lekə nanung kə bəka.⁶Muar ſoni ſuen ləusua le Sodom ſe Gomorrah bina lə tuəng,kə ulə nung kyanga ſə kə lekə na nung kə bəka.⁷Langku ſoni na yong Lotu,le nung kənak nwu le nung kə bəka bāna ſua lə ye nung kə bəka ni nwu,Muar ying na. ⁸Ləm ləbəi le nung kənak nwu lau dre nung kə bəka vorə pip ləunyigwa na kə banglə ſəkə nung kə bəka nina lang ſē na larə ni nwu. ⁹Muar ira nung dra nwu kə dīlə le nāna kənak dre nung kə bəka nə, nung na ira nung dra nwu na balə nung kə bəka ſe vorə na yī və kwan na.¹⁰Suka nwu yele kənak ləulə konwu yəba və mang nua nung kə bəka ni ſevə kwanua ləuni nwu,yele nung dīlə lena ſua ſue.Ni ſū və banglə dīn kə Muar bo.¹¹Yele nuatum nwu ni ſe ſā ſe murə ni buan ni dalni ſeni tuani nung bəka ləu bo ſi kə Muar bo.¹²Ye legul nwu kika ni ye langmu nungba,leko ni ſuni ſukā kə yəni muani ni wop.Ni ira ye nung nwu ni dal kəba.Yini ſang lə ni.¹³Ni mua nua kambo ni ſuka nungkə bəka nwu ni nali.Ni ngham gya,və ulə dre və wop kubo ſe ſətəilə nunglə ko ba ya pip.Nung bəka banglə ni pip.Ni dəba təilə kə nung kə bəka ni nwu kə dəamni ko dre ſumai nwu ni nalə ſe ya.¹⁴Dānung ni dīzua ſe dānung lena ləubi,vəna nungkə bəka log ni bo.Ni dəam leko ləunyigwani nyimbo ni tua dre və nanung kə bəka,ni ba ləunyigwani ni ſə və dəi və nung dra bəko.Ni ye lemong ko ni penua kə ſaka ləuni.¹⁵Ni mang nung dra kənak.Ni lānə,ni mua nung dra kə Balaam yukə Bosor,nwu yidi və mua nua kambo na ſuka nungkə bəka na.¹⁶Na yue və zein vəi ſuka nung kə bəka,dər nwu nua nabye gei ſuka lə bulog na deilə nuatum rəg.¹⁷Ye legul nwu mua ſua myi nwu məki ye dre nwu.Ni lang mua təi nwu yua kə gub bī.Və ulə kə bazəl də nwu ni bani ſua nwu.¹⁸Ni gei ſuka ləu yē nwu. Ni dəam legul lə nua lekə na ləubi.¹⁹Ni dəam legul nwu kə yidi və dī ſe nung kə bəka,langku nyi,nima ni lə ləuni zəba kə nung kə bəka. Yugul kə uli lə zəba kə nung nwu da ſā ni,"Lang mua dua ku tang nasə nung bəmna lang mua zəg nwu ni wol na myi kəna ku na ta dre dubog.²⁰Nə woya dua nua ſəkəulə kə ləugwam nwu ſəvə ira Muar ſe Yesu le yongləu, ſe və kurə ləu ſəkə ſəkəulə ko, və kəuləu yī ūavə tabi nə.²¹Mädfing cfugyi kəni ira nung dra kənak gəng, ləuko kəni irā kəni bina mal lə nung warə nwu ni ngəni nwu.²²Və tua ſuka nwu kənak: "Dua kə ku mal na yəkə ləng nung biem na. Ni zuab zəek nyi na ku dre dubok."

Chapter 3

¹Luko buan,mə vəla nung mə ngəya ye leko mə na sukā,nung vəla kə rab suka kə yəu ya nyi se nung kənak ya.² Sukā kə nyi ya yəu nyi səkə sukabvətəu ni gei ya nwu nua le nuatum kə Muar se nung warə kə Yesu u na geilə ye le nuatum na.³ Ya ira nung nwu lə nuasi də,yele dəm vei wurə dre vorə kə soknua,ni səya ləukə nung kə bəka nwu ni lə nāni ni yidi.⁴ Ni gei a"Və gab nua və korə və yilə na laugwam mə la?se vorə ye tabi bira nwu, ye nung pip deilə nā,se vorə ni map ləugwam nwu."⁵ Langku ni zəra vəi nwu ləugwam di nung myi langku dre myi,vətəu lə turā sekə Muar.⁶ Lang ku dre kə nung ləugwam kə vətəu yəni durə nalə myi ləuyilə.⁷ Langku boni ləugwam nwu ni bavə suen nalə lua nua kə Muar.Niba na ni sərə vorə və nakwan kə Muar se və dūrə ləvə na nungkə bəka.⁸ Sogyi ya zəra gəng, ye nyin mə, vorə buan səkə Muar lang mua sal fəsob bo nob nwu dua, langku sal fəsob bo nob lang mua bo kwin nwu dua.⁹ Muar kə wowo ləzemi kəbə suka kə və gabnua kə nung nalə na.Lang mua ye leko kə lang a zəm bo.Ten nyi,nāna munyal se mua.Na yidi yugul ko kwin bira kəbə,suka kə ko woya pip yue nung dərə və bina nung dərə na.¹⁰ Bakure, və yilə kə Muar lang mua və yilə kə le vənni:ləuyilə kə duari lə bulok bučkvəi kə nyimmə.Lua ye kə suen ye nung ləugwam, lang ləugwam se nung dre pip kə duari.¹¹ Nə ye nung pip nəkə dūri banung ko nyi, ye legul kəni kə uli bəka ya? ya ulə və ulə kənak.¹² Ya u lə və bānyi səvə yilə kə Muar lə zəmi.Fari,yini dūrə ləuyilə lə lua, lang ye nung ləugwam kə suwa lə lua kə zuela.¹³ Takə və gabnua na bi sərə və yilə kə ləugwam kə fü se dumsua kə fü.¹⁴ Bako buen, ye nyin mə, nəbi sərə ye nung,a nyim sə mua a na nung kənak səna se səkə tamə.¹⁵ Ya ma,ya lang munyal kə Yesu se və yong vəina, banung kə ko nyin bi Bulus vəla bi də, səkə yəkə nwu ni ngəna.¹⁶ Bulus geilə ye nung dre dəfrengwol na nwu, leko dre sang və ira. Le nung kə bəka se leko ləunyi ni təibo səkə nung nwu,mua banung ko nina lə ye nung vəla leko nwu ni dūrə ni.¹⁷ Banung ko buen, ye nyin mə, nə ya ira ye nung nə, ya mua ləu ya sukā kə leko yə bāya ya lā nung dərə gəng səkə və dəm vəi sukā kəya magna sə və ba kənak.¹⁸ Ya mu dre və bangnabi sevə ira Muar se Yesu Kristi. Murə kə Muar u se ya gigweu se ləkə dīn. Bakure.

1 John

Chapter 1

¹ Na nwu lə nuasī, nwu bi larə, nwu bi lang lə nung bi, nwu bi lang, nwu nābi duam, ləukə suka kə ngəma.² Boni, ngəma fūlə ləuna, bi lang nə, bi ngə nua ləu nə. Bi geilə legul ngəma kə ding, nwu nākə tari, nwu ni əba bi bi.³ Nā nwu bi lang bi lari bi ngə ya nua boni, sukā kə yamā ya wōzua ləu səbi.⁴ Və wōzua bi sə tari sə yuri Yesu leyongləu. Boni bi vəla ya yē nung nwu sukā kə sətəilə bi u də.⁵ Nung lə nuatum nwu bi larə nuāna nung bi geiya: Muar lə yummə kəvei, səna və bazəl ye səkə tuab.⁶ Nə bi geibi bi wōləu lə zua səna kəbi wowo dre vəzəl nyi bi kəb kiba bi kyanga suka kənak kəbə.⁷ Langku nəbi wowo dre yumə kəvei bako na dre yumvei nwu nyi, bi wōləu bi ləzua, kə yue kə Yesu yuna zuab bi sə nungkə bəka bi.⁸ Nə bi geibi nungkə bəka bi ye nyi, bi dəm ləubi, gonga ye səbi.⁹ Langku nə bi gei nung kə bəka bi nyi, na buan və kəubə nungkə bəka bi ləta na zuab bi sə dəreng bi.¹⁰ Nə bi geibi bina nung kə bəka kəbə nyi, bi pəna lə le kəb kiba, nyi suka na yē ləunyigwa bi.

Chapter 2

¹Ye lemong, mə vəla ye nung nwu sukā kə ya na nung kə bəka gəng. Langku nə woya na nung kə bəka nyi, bi də sə ve yongvei səkə Tari, Yesu le yongləu, nā nwu lə lekənak. ²Nälə nung wab nua nung kə bəka bi, kə kəbi bula kəbə, langku boni suka kə ləugwam pip.³ Səkə kə bon bi ira bi bi ira na nə: nə bi mua nung wārə na.⁴ Yugul ko nwu gei gya," Ira Muar nə," langku kəna bā nung wārə na kəbə nyi nale kəb kiba, gonga yē səna. ⁵Langku nə woya mua suka na nyi, gonga də səkə yugul nwu kəna suka kə Muar u ləkənak səna nə.⁶ Səkə kure bon bi ira bi dre na. Yugul gei gya ni u dre kə Muar nyi na lə ləuna na boni ka wowo bəkə ko Muar kə wō.⁷ Yē nyin mə, mə vəla ya nung wārə kə fū kəbə, langku nung warə kə kōrə nwu ya larə lə⁸ nuasi nwu. Nung wārə kə korəbnung lə nung lə suka nwu ya larə nwu. Yəra mə vəla ya nung warə kə fū, nwu lə kənak səkə leyongləu sə ya, ləmi vəzəl kə duari, yumə kəvei kə yumvei.⁹ Yugul ko nwu gei gya ni dre yumə kə vei kəna nasuka kə nyin na bo nyi yəra na dre vəzəl.¹⁰ Yugul ko nwu kəna suka kə nyin na nyi na dre yumə kə vei nungdra kə yəu yē səna. ¹¹Langku yugul ko kə yəba nyin na nyi na wowo dre vəzəl; Na ira vei nwu na tali nwu kəbə, ləmi vəzəl nun nung na nə.¹² Mə vəla ya, ye le mong mə, ləmi ni kəuya nungkə bəka ya ləta lə suka dīn na. Mə vəla ya nung nwu ye tāyu, ləmi ya ira kə ko nwu nə lə nuasī.¹³ Mə vəla ya yele basə, ləmi ya dīua sā kele kə bəka nə. Mə vəla yā ye lemong kə nyang, ləmivya ira tarī nə.¹⁴ Mə vəla yā, yē tari, ləmi ya ira na nwu lə nuasi nwu nə. Mə vəla yā ye le basə, ləmi ya də dē sā, se suka kə Muar u sə ya, ya dīua sākə munkullum nə.¹⁵ Sogi na suka kə ləugwam gwam ko nung nwu dre ləugwam nwu gəng. Nə wiya kəna suka ləugwam nyi, suka kə Muar ye ləunyi gwana.¹⁶ Ləmi ye nung nwu pip ləugwam nwu- və yidi nung kə sə, və yidi nungvko nwu nung kə lang ngi nwu, se səteilə kə ləugwam yə səkə Muar kəbə langku nyi kə ləugwam.¹⁷ Ləugwam sē nung ko na yidi nwu kə duari. Langku yugul konwu na nung nwu Muar kə yidi nyi na uli ləkə dīng.¹⁸ Lemong kə nyang, dafar kə socta. Bakə ko nwu ya larə gya ləugwam kə suakta kə yəli, luko yē nung lə kpngali yə. Səkə kure bon bi ira bi ləugwam kə sockta.¹⁹ Ni dīgwam səbi, langku ni kə kəbi kəbə. Ləmi dīunə ni kə kəbi nyi dugi ni u dre bi nə. Langku nəni dīgwam nyi ni na nung ni gya ni kə kəbi kəbə.²⁰ Langku ya kəya ni sura ya nui nākə nak. Ya ira gonga pip ya nə.²¹ Mə vəla yē nun nwu sukā ləmi ya ira gonga kəbə ya kəbə, langku ləmi sukā ya ira nə sē ləmi kiba ye dre gonga.²² Wotən lə lē kəb kiba langku sē yugul ko nwu nyim zang gya Yesu le yongləu? yugul lī nalə le yəba leyongləu, tunda na nyim zang kə yuri sē yuri.²³ Yugul ko yē nwu nyim zang kə yuri nwu na də sē tari. Nə woya gab yuri nyi na də sē tari.²⁴ Ya kəya, sua nung nwu ya larə lə nuasi nwu u səya. Nə nung nwu ya larə lə nuasi nwu nə u ləunyigwa ya nyi, na uli dre kə yuri sē tarī.²⁵ Nə nu nung lə və gabnua nung nwu na gab bi nwu: Ngəma kə dīng.²⁶ Mə vəla ya ye nung nwu ləukə leko nwu kə ləuya lə kā nwu.²⁷ Ya kəya, və sura nui nwu ya yue nāna nwu u səya, sē yugul ko kyanga yā kəbə. Langku bəkə və zung nui na kyanga ya ko bəya pip lə kənak kiba kəbə, bəkə konwu na kyangya nwu u ləunyigwa ya.²⁸ Luko, ye lemong, ya u dre na, sukā kə nəna fuk nyi, səbi kə nyimi səkəulə kə nabi səna ye səvə yilə na.²⁹ Nə ya ira nə ya na ləkənak nyi, ya ira nə woya na nung kənak nyi ni suna səni.

Chapter 3

¹Ya lang lok kə na suka vei nwu Tari ngə bi nwu, gya kəni lu bi lə lemong kə Muar, na nə nung lə bi. Ləmi bon nyi, ləugwam ira bi kəbə, ləmi na ira na kəbə.² Ye nyin mə, luko bi lemong kə Muar, yəra ni dīlə bī nung nwu bi binā lə kəbə. Bi ira nə, nə lēyongləu fuk nyi, bi uli bəkə kəna, ləmi bi lang na ba kə ko nwu.³ Ko woya də sē sə nyimə sə nungko kə yəli sī nwu nyi na zuab ləuna bako na ləkənak nwu.⁴ Nə woya na nung kə bəka nyi na na nung ko nung wārə nwu; ləmi nung kə bəka nung wārə.⁵ Ya ira nə ni dīlə bīkə leyongləu sukā kəna pə nungkə bəka bi, səna nungkə bəka yē.⁶ Yugul ko yē kə uli səna dre nung kə bəka. Yugul koye nwu kə bāləu sə nung kə bəka⁷ Yē lemong, sogi ya mang yugul ko yəuya sī talə kā gəng. Yugul ko nwu kəna nung kənak nwu na kənak, bəkə ko nwu leyongləu lə kənak.⁸ Yugul ko nwu kəna nung kə bəka nwu nyi na kə mungkullum, ləmi mungkullum na nungkə bəka lə nuasi. Ləmi bon nung ni dīlə bīkə yukə Muar, sukā kəna dūrə nung nalə kə mungkullum.⁹ Nə woya ni suna səkə Muar nyi na dəiləu nungkə bəka ye ləmi suka kə Muar u səna. Na dəiləu kəna nungkə bəka yē ləmi ni suna səkə Muar.¹⁰ Bakure ni dīlə bi kē lemong kə Muar sə lemong kə mungkulum. Nə woya nanung kənak kəbə nyi nakə Muar kəbə; Na yē dre leko kəna suka kə nyinna nwu boni.¹¹ Nə nu nung lə nuatum nwu ya larə lə nuasī: gya bina suka zua,¹² Bakə konwu Kainu na nwu kəbə, Nwu na səkə bəka na wob nyina. Suka bə kəna wobna? Ləmi nung nalə na ləkə bəka, kə nyinna ləkənak.¹³ Sogi nyigwa ya bangla gəng, yē nyin mə, nwu nə ləugwam yəba ya.¹⁴ Bi ira nə dua nua bira bua ya ta dre ngəma nə, ləmi bina suka kē nyin bi. Nə woya na suka kə nyin na bo nyi na u dre bira bua.¹⁵ Nə woya kə yəba nyin na nyi nale wobvei. Ya ira nə lə wobvəi yē sē ngəma kə ding səna.¹⁶ Bakure bi ira və na suka vei, ləmi leyongləu ngə ngəma na lə suka bi. Bima boni bi ngə ngəma bi lə suka kē nyin bi.¹⁷ Langku nə woya də sē nung ləugwam, kəna lang nyinna lə yī kəna num ləunyigwa na kə lang nung yī səna, nyi kəna suka vei kə Muar kə uli səna bəkə laya?¹⁸ Ye lemong mə, sogi bi ka suka ləugwam ko nuabi bula gəng, langku dre nungnalə sē gonga.¹⁹ Sə kə kure bon bi ira bi yə sə kənak, nyi bi ngə ləunyigwa bi səna.²⁰ Ləmi nə nyigwa bi pābi nua nə nyi, Muar mu dua sā ləunyi gwa bi nə, na ira ko bəya nə.²¹ Ye le nyin, nə nyigwa bi pābi nua kəbə nyi, bi də sē sə nyimə səkə Muar.²² Ko bəya nə bi yam nyi bi yue nāna, ləmi bi mua nung wārə na bi nung nwu na yidi nwu.²³ Nung lə nung wārə: gya bi ba kənak səkə dīn kə yukə Muar lē yongləu kəbi na suka zua, bəkə ko nwu na ngəbi nung warə nwu.²⁴ Yugul ko nwu nə mua nung warə kə Muar u ləunyigwana, kə Muar u səna nyi, bəkure bon bi ira bi na u səbi, səkə killing nwu na ngəbi nwu.

Chapter 4

¹Yē le nyin, sogi ya ba kənak sə killing kə ləya gəng, Tən nyi, ya kira killing kəya lang ko ni yə səkə Muar, ləmi ye le nuatum kə kiba d̄uata ləugwam lə kpngali. ²Səkə kure ya ira killing kə Muar, killing kə ləya nə gabnua gya Yesu le yongləu yə dre nyamsə nyi na yə səkə Muar. ³Nə killing kə laya nə gabnua gya Yesu yə səkə Muar kəbə nyi, kiling kə yəba Yesu nwu ya larə gya kə yəli nwu, luko bon nwu na ləugwam. ⁴Yayə səkə Muar, ye lemong, ya d̄ua sā ni nə, ləmi Yugul nwu səya nwu d̄ua kəko nwu ləugwam nwu nə. ⁵Ni kə ləugwam; tən nyi bəya pip ni gei kə ləugwam, ləugwam kə larə ni. ⁶Bi kəbi kə Muar. Yugul ko nwu ira Muar nə nyi na larə bi. Yugul ko nwu kə Muar kəbə nyi na larə bi bo. Səkə kure bi ira kiling kənak sə killing kə kiba. ⁷Ye nyin, bina suka zua, ləmi vəna suka zua yə səkə Muar, nə woya kə na suka vei nyi ni suna səkə Muar, na yə səkə Muar. ⁸Yugul ko nwu na suka vei bo nwu nyi na ira Muar kəbə. ⁹Sukā bon bi kə vəna suka vei kə Muar d̄i nā dre bi, gya Muar tum yuna bon kwin ləugwam sukā kəbi yue ngəma lə suka na. ¹⁰Na nu nung lə və na suka vei, bi bina suka kə Muar kəbə, tən nyi na nana suka bi, nung na tum yuna yə pə nungkə bəka bi. ¹¹Yē nyin, nə Muar kəna suka bi nyi, bima bina suka zua. ¹²Yugul koye nwu lang Muar nwu. Nə bina suka zua nyi, Muar kə uli nādre bi, nyi və na suka vei na kə uli səbi gəng gəng. ¹³Səkə bon bi ira bi u dre na na mā na dre bi, ləmi na ngəbi gwa killing na. ¹⁴Boni, bi lang nə bi dəvei gya tarı tum yuna yə ulə le yongləu ləugwam. ¹⁵Nə woya gab nua nə gya Yesu yūkə Muar nə nyi, Muar u dre na na boni dre kə Muar. ¹⁶Boni, bi ira nə bi ba kənak nə bi vəna suka bi nwu Muar kə nali nwu. Muar nunglə vəna suka vei, nə Yugul ko nwu u dre vəna suka nwu nyi na u dre kə Muar, nyi Muar u dre na boni. ¹⁷Ləukə sukā bon, vəna suka vei nwu map u lə kənak dre bi, sukā kə səbi nyim sə dafar vəna kwan, ləmi bakə ko nwu na nwu bakə kure bi ləugwam. ¹⁸Və sū vəla ye dre vəna suka vei. Tən nyi, vəna suka vei kənak kə wā sə vələ ləta gwam, ləmi və sūvələ u mua və gubduaksue. Langku Yugul ko nwu kə sūvələ nwu nyi u ləkənak dre kə nasuka vei nə. ¹⁹Bina suka vei ləmi Muar na suka bi lə sī. Nə Yugul ko nwu kə gei gya, "Məna suka kə Muar" Kəna yəba nyinna nyi, nale kəb kiba. ²⁰Ləmi Yugul ko nwu ye kəna suka ke nyin na, nwu na lang nwu, nyi na nali bəka kəna na suka kə Muar nwu na lang na bo nwu. ²¹Boni, nung lə nung wārə nwu bi mua nāna nwu: Nə woya kəna suka kə Muar nyi na na suka kə nyin na boni.

Chapter 5

¹Nə woya ba kənak gya Yesu lē yongləu nyi ni suna səkə Muar, nə woya kəna suka kə tari nyi nana suka kə yuri bōni su səna. ²Ləukə ko bon bi ira bī bi na suka kē lemong kə Muar: Nə bi na suka kə Muar kəbī mua nung wārə na. ³Nung lə vəna suka kə Muar: kəbī mua nung wārə na. Nung wārə na bina bo. ⁴Ləmi Yugul kə ləya ni suna səkə Muar nyi na dwasā kə ləugwam. nung lə və dīləu nwu na dī ləugwam nwu: və ba kənak bi. ⁵Wotən lə yugul ko nwu dwasā ləugwam nwu ya? Yugul ko nwu ba kənak gya Yesu yuks Muar. ⁶Nā nwu na yə səkə məki sē yue: Yesu le yongləu. Na yə sə məki bəla kəbə langku sə məki sē yue. ⁷Ləmi legul tat nwu dəvei nwu.⁸ Killing, məki, sē yue. Ye nung nwu tat nwu ni gab nau ləzua nə. ⁹Nə bi mua və geinua kē legul nyi, və geinua kə Muar mu dā na. Ləmi və gei nua kə Muar nwu, ni suna lə le geinua kə yuna. Yugul kə ləya nə ba kənak səkə yuri Muar nyi na də sē və gei nua na. ¹⁰Yugul kə ləya nə ba kənak səkə Muar kəbə nyi na bina na lə lē kəb kiba nə, ləmi na ba kənak səvə geinua nwu Muar gei ləuna nwu kəbə. ¹¹Və geinua nung nwu: Muar ngəbi ngəma kə ding, ngəma nwu nāna. ¹²Yugul ko nwu də sē yuri nyi na də sē ngəma. Yugul ko nwu yē se yuri nyi na ye se ngəma. ¹³Mə vəla ye nung nwu sukā kəya ira ya də sē ngəma kə ding, ya ye leko ya ba kənak səkə dīnkə yuks Muar. ¹⁴Boni, nung lə və nyimsə nwu bi də se nanung sī na, nə bi yam dre və yidi na nyi na larə bi. ¹⁵Boni, nəbi ira nə na larə bi nə nyi, nə bəya bi yam nāna nyi bi ira nə bi yue ko bəya nwu bi yam nāna nwu. ¹⁶Nə woya lang nyinna na nungkə bəka nwu pei sə bira bua kəbə nyi, rub na yam Muar, nyi Muar kə ngəna ngəma. Mə geiye leko nungkə bəka ni pei bira kəbə nwu. Nungkə bəka də nwu kə pei bira bua; Mə gei məna yam Muar ləu kure kəbə. ¹⁷Yē nungko nwu mābo nwu pip nungkə bəka, langku nungkə bəka kodə nwu pē bira bua bo nwu. ¹⁸Bi ira nə woya nə ni suna səkə Muar nyi nana nungkə bəka bo. Langku kə ko nwu ni su səkə Muar muana ba mādə, yele kə bəka buan dōsəna bo. ¹⁹Bi ira nə bi yə səkə Muar, bi ira nə ləugwam pip u nale kə bəka. ²⁰Langku bi ira nə yuks Muar yə kə yəna ngəbi və ira nung sukā kəbi ira nung ko ləkənak. Boni, bi dre kəko ləkənak nwu nung lə Yesu le yongleu. Nālə Muar kənak sē le ngəma kə ding. ²¹Yē lemong ya wā ləuya ləta sə nung wab.

2 John

Chapter 1

¹Wurə səkə era talə səkə ləse se lemong, nwu mə nasukā dre kə gwanga - bla mə kwin kəbə, pip se ye leko ira gwanga nə - ²suka gwanga nwu u səbi nwu, kə uli ləkə ding. ³Bangnabivei, se və lang nungyivei, se ulə kənak na u se bi səkə Tabbi Muar, se səkə Yesu Leyɔngləu, Yukə Tayuri, dre gwanga se və nasukavei. ⁴Səmə tei ding nwu yi yue dre ke lemong mua kə wowo dre gwanga, bakong bi mua nungwarə nwu nā ke Tarri. ⁵Ləko mə yam mua, ləse, langmuu tən mə vla mua nungwarə kə fu, tən nyiku kəko nwu bi yue lə nuasi nwu, gya bi nasuka zua. ⁶Nunglə və nasukavei nwu gya bi na ye nungnwu nungwarə gei ləu. nunglə nungwarə, muanung ya larə dəng lə nuasi nwu, gya ya u dre nungwarī. ⁷Ləmmi ye ledsamvei yə ləugwam lə kpngali, ni gap kəbə nwu gya Yesu Leyɔngləu yə dre nyamsə ləu. Nungnwu ledsamvei lang levum kə Yesu. ⁸a mua kika mua gia yue nungnwu bi pip bi na nungnalə sri bi kəbə yue nuakambo sri bo nə. ⁹Yugul kə laya nə yiba se na mua nāsə nungkyanga kə Leyɔngləu kəbə nyi na ye se Muar. Yugul kong u dre nungkyang nyi, yugul nwu də se Tarri se Yuri. ¹⁰Nə yugul kə kaya yə tā mua lə nungkyanga nwu kəbə nyi, ya muana dāzəya gəng, se ya gum na gəng. ¹¹Ləmmi yugulko nə gum na nyi lang na ta dre və na ye nungnalə kəbaka nə. ¹²Mə də se nung lə kpngali mə yidi və vla mua, langku yidi kə vla mua ləu drēngwol se myikrang nung vlanung kəbə. Mə yidi və yili lə ləumə kə yibi geisuka dānunng danung se mua, sukā kəbī dəba teili. ¹³Lemong kə nyinmuu kə ləse nwu ni sarə nwu kə gum ya pip.

3 John

Chapter 1

¹Mə le era mə tum Le Gayus nwu mə yi di suka ka gonga. ²Nyini mə yam muar diji a bina Le nung zə dre nung pip ka u dr jam mua, bakong nwu ng ima mua u tai nwu. ³Mə dəba taila twab kəbə ni ye nyin bi yi ka gai nung kə nak lau gonga nwu a dai ləu nwu, bakong a dei lau suka ka gonga nwu. ⁴Sitailə kə dīa kong ye si mə kə Larə ja ye lemong mə kə wo dre gonga. ⁵Ye nyin mə ya na kwanga dre və na nung nalə mua ye nyin mua se Le warə. ⁶Ye leko larə və yidi vəi mua si l ikklisiya. Və ba ta ni dra ko muar kə yidi nwu ma sang. ⁷Ləu suka ka dīn nwu nung dīla ni lə ni mua nung ko na le sak kəbə. ⁸Bi gab nua nung bakong nə suka kə bi gəm ləu sə və na nuatum kə gonga bi zua. ⁹Tum nuatum ko vla nwu lə ye le na kə muar nung wuar Diyatripas ko yidi bina le kəp si ni nwu yipa və mua

bi.¹⁰Boni nyi, nə yi nə, Lang mə ba nyi mə sə ye nung nwu na nali nwu, ye nung ko tai və lari bo nwu na gei lau bi se suka kə baka nwu. Kong zika na kəbə na lə na na gab və mua ye nyin bi bo. Ye leko yidi mua bi Lang na nan ta ni dre Le na kə muar.¹¹So ji ya kyanga və ye nyinmə na nung kə baka gəng tən ya ba se ya se nung kənak. Yugul ko na nung kə nak na kə muar yugul ko na nung kə baka na dəba və lang muar Yē.¹² Damatriyu le Lang nung nwu pip si kə ko wuya pip se gonga pip. Bi ma bi Lang le nung bi ne ya ma ya ira nə ye nung nwu bi Lang nwu gonga pip.¹³Ye nung lə kpali mə yidi və vla Le krang ko mei dre na bo.¹⁴ Mə yidi və Lang ya zəm də, kə bi gei ya suka nung zua.¹⁵Ləu nyigua kə təma u sə ya. Ye le du kə gum ya. Ya gum ye le du boni lə dinni.

Jude

Chapter 1

¹Yahuda zəba kə yuka muar nyinkə yakub nwu ni luni buəni sə kə muar le yongləu. 2 mə yidi kə ləng nungnyi se təma nyi kə muar sekə yidi zua u seja.3 .Ye nyinmə,bali nwu mə nyim səmə kə vələya ya nung ləukə yongvəi nwu ya yue nwu kəya nyim səya ya dainyim səkə muar nwu ya wapnwu. 4 .Ye leko də kə kəusəni suə ni ləu dre ya lə zā,nənu nii ni bənglə dre ya,ni nanta kə bangnabi kə muar ləuya,ni ni nanta kə yuka muar nwu.⁵.Luko nwu mə yidi kə yəuya nyi də,ya fakə ira bi nə nwu muar yong legul ləusua le masar,nangku na wəp leko nwu ba gyanga kəbə nwu. ⁶Yele nuatum ke muar konwu ni dəi ləu nungnalə ni lekə nak kəbə nwu,nwu ni mang ve uləni nwu,muar mangni dre yii kə dīng,dre ve zəl ni səre kwan kə suək tā.⁷.bakə Sodom se Gomorrah se ləusua nwu jam ni nwu,ye le konwu ba ləuni dre kəna ləubi,lekə dəi və sə təilə kə ləugwam.bi bāni lə le konwu ni ta lua nwu.⁸.Nungkə kwin,ye legul nwu ni bənglə səni,ni yəba suka nwu,ni gəi ye suka kə tuko ləule nā kə muar.⁹.Mikaila gub malaika na nyim səna,ni gub zua se nanung kulum ləukə kuma kə musa,sogi kə nanumg kulum na kwankə bəka ləuya gəng.nungna kəutaləu gya muar zan mua.¹⁰.Ye legul nwu kəgəi suka ləuvəi tuko ni bənglə ləuvəi,ni ngəm suka buə ni gəi tuko,muəni nungbā nung lə nung nwu bang lə ni nwu.¹¹.Mam ku tāni suka ni wowo ni nwu se Cain nung ni yəu dāna kə Balaam ni fə tuko dre buə.¹²Nənu nii lə lekə bəka dre ya,ni nanung skəulə ye ləunung ni,ni dəi ləuni bəla,ni təinu məi ye səni,yua kə yeni tuko,ni kap konwu surə na ye nwu.¹³Ni dizua se yua ləu məi,(Dukā ləu məi)ni pə ləuni sə nung səkəulə ni, ni bən ni gə se yukam nuani,ni bāni dre vəzəl ləkə dīng.¹⁴Enock nake nara səkə Adam,namā na gəi suka ləuni gya muar kə yəli se le nāna kə nak.¹⁵Nā yəvə bib kwan ləukə wo ya pip,na yəli yəna tā nadə lə le kə ko nwu na nungkə bəka, nungkə bəkani nwu nina nung dra kə bəka nwu,se ye suka kə bəka nwu ni gəi ləuna nwu.¹⁶Na le nā nyin_ning,ni bii ləunyigwani,ni lə pələu ni,dəm legul.¹⁷Yə ye le nyin mə nwu mə yidi ya ngu,ya ngəm suka ləukə suka nwu yele nakə yuka muar gəiya nwu.¹⁸Ni gəiya gya nyi ləugom yə suak ta nənyi yele se vəi konwu kə mua nung ,dra ni kə bəka nwu."¹⁹Ni le gab dre vei, ni nā nung kə ləugam,killing kə nak ye səni.²⁰ya kəya ya nyin mə,ya tualəu kə nyim səya dre kə yam killing kə nak.²¹yā ba səya sə kə yidi vəi kə muar,ya sərə kə ləng nung yii kə yuka nwu na yə lə gyəma kə dīng nwu.²²Ya ləng nung yii lekə konwu kə sā vəi nwu.²³Ya yong legul,ya dauni nung lua.ya ləng nung yii ni,ya yəbə kodu nungtau səni kə kika kə yugul.²⁴nā nwu na buən kə muana səya ya gəbət bō ya sə tal ye nwu,na map ya -ya ule le kə nak səna se sətailə kə kpngle.²⁵kə muar le yong ləu sə kə yuna kə muərə səkə ləu gup ləunung pip,se sa kə murə vorə nwu pip u se ya gigwo nwu se ləkə dīn.bakure.

Revelation

Chapter 1

¹Nung nwu bī ke nungkəsi kə Yesu Leyongləu nwu Muar əna kəna o lə ye zəbana ye nung nwu rub kə nasə ləzəmmi ləu. Na ilə nungwamvei tākə və tum lenuatum kə ləuyilə səkə zəbana Yona.²Yona lang ye nung ləu suka kə Muar se ye nung nwu ni ngə ləukə Yesu Leyongləu, ye nung nwu na lang pip nwu.³Dimpak kə yugul ko kə dəbənunq nwu ləbulək, nwu kə lərə ye suka ləu ke nungkəsī, lang na ngə murə lə ye nung nwu ni vəla dre bonni, sukā ləm vei gbagnə.⁴Yona, tā ke turawabmuar bon nara dre Asiya: və bangnabi u se ya se təma səkə Na kə dasi, se kə dəng, se kə ko kə yili sī, lang səke killing nara nwu sikə nung-ulə-gubna,⁵se səkə Yesu Leyongləu, lebəkənak nwu iranung ləuwi nə, yunuasi sə ke lekə birā, se lenagub ləu ke legub ləugwam. Tā kə lugul nwu kə nasuka bi dre nungkəbaka bi tā kə yuena -⁶ na mab bi dāzənagub, lefānuasuka kə Muarna se Tanna - murə ulə kə kəna se nyimmə ləkə dīng. Bakure.⁷Ya lang na yili se ye tei; ye nung pip kə lang na, se ye leko bāna lə mom nwu. Ye kapzə ləugwam pip vei kə elle suka na. O, Bakure.⁸"Mī lə Alfa se Omega," bülək kə Muar Ledāzə, Na kə dasi, se kə dəngngi, se ko kə yili səkə sī, Dāsā-pip.⁹Mə, Yona - nyimma se du nungnalə dre və nayī se dāzənagub se munyal

nwu dre kə Yesu - ləugum nādre gōngwuma ni lu lə Patmos lə suka nuatum kə Muar se ya nung ləukə Yesu.¹⁰ Mə dre killing dāfar kə Muar. Wurə larə bulək nādurə kə nyimmə tāmə.¹¹ Na gei nya, "A vla ye nung nwu a lang nwu dre drēngwol, nyikə a tum lə ye turawabmuar bon narā - tā kə Afisus, tā kə Samiruna, tā kə Pircamus, ta kə Tiyatira, tā Sardisu, tā filadalfiya, se tā kə Lawudikiya."¹² Bina nungmə suka kə lang wotən kə gei mə suka nwuya, njng wurə lang nungbālua kə zinariya bon nara.¹³ Nādre ke luavatti lugul kodə mua Yukə Yugul, na twa nungsə səna ləkə gyuna fan yə kəu ləubona sua, na səb gwana lə zinariya.¹⁴ Ləuna se bāləuna ləkə vrum bākə nunglanda - lang bākə snow, nung na kəna lang mua nua len lua.¹⁵ Bona langmua nungbi kənyini, nungbi ko lua tangna na bina ləkə nyini nyek-nyek, se bulək na langmua vngó myi kə bəkvei.¹⁶ Na də se ben bon nara nā na kə nālen, se kafngai nua rab yuadə kə ili zangna. Dānungna kə yumvei langmua yummə kə far nādreləu.¹⁷ Langna nwu nyi, wurə yəusua sina langmua kuma-yugul. Na bā nālenna ləumə nung na gei a, "sogi a sū vələ gəng. Mə ləkə nuasi se kə səkta,¹⁸ se yugul ko lə ngəma ləu. bira nə, nyiku a lang, mə lə ngəma ləkədīng! Lang mə də se nung-nua búa se Hades nāmə.¹⁹ Luko bonwu a vla ye nung a lang nwu, nungkə gigeu neu se nungko kə nasə mal konwu.²⁰ Lə suka nung ləu ke ben nara vəmuara nwu a lang dānā mə kə len nwu, se ye luavat kə zinariya: ye ben nārā nwu nung lə ye lenuatum kə ləuyilə səke turawabmuar bon nāra, ye luavat nāra nwu nung lə ye turawabmuar bon nara."

Chapter 2

¹ "Tā kə lenuatum kə turawabmuar dre Afisus a vla mua: 'Ye suka nwu kə yugul nwu mua ye ben nara nāna kə nālen lang nwu kə wō se luavat kə zinariya nara nwu,"² Ira nung nwu a nanə se ye nugnalə ya kə nyimmə se və pə munyalya. iranə a gabsuka ke lenungkəbaka bo. ira nə a kira ye leko kə geiyi agya ni lenuatum kə leyongləu, nyi bakure kəbə. a yue nilə lekiba.³ Ira nə mua də se ulə munyal, a nayī ləkpngali suka dīnmə dīng, langku fāmuia kəbə.⁴ Mə də se nung ləumua ləsukā a mang və nasukavei mua kə nuasi nə. ⁵Bonnwu luko nyi a ngəm vei nwu a yəu də ləu. A map dra mua kə a ku və naye nung nwu a nalə nuasi. Nə a ku a map dra mua kəbə nyi, lang mə yə tāmuia yima dīlə luavat mua vəbāna.⁶ Langku mua se kika nwu; A yiša nung ye Lenikolaitiya na, nwu mə ma bonni yiša nə. ⁷Nə woya də se sue larə nung nwu killing kə geilə ye turawabmuar nyi na larə. Nə woya dīləu dre nyi lang mə ngəna dra və tang surkab ngəma, nwu zəkəteilə kə Muar"⁸"⁹Tā kə lenuatum kə turawabmuar dre Samiruna a vla mus: 'Ye suka nwu kə Yugul nwu Na lə kə nuasi se kə səkta, Yugul nwu bira ləko na lə ngəma ko:⁹ "Ira və nayī mua se ləbəka mua nə, tən nyi mua lenungzə. Ira vəke legamnuavei ye leko kegei a ni Leyahuda nə, nyi ku bakure kəbə. Ni turanungnalə kə Munkulum.¹⁰ Sogi a su və nayī nwu kə sər mua nwu gəng. A lang! Mungkullum kə nazui və twa ye leko turanumvei dre və kira ya, ya nayī dre kəbō sop, Ya bākənak nyimdə ha yiya bira lədə, lang mə nga nungbāləu ngəma.¹¹ Nə woya də se sue larə nung nwu killing kə geilə ye turawabmuar nyi na larə. Nəwoya dīləu dre nyi lang bua kə rab kə yuena ye.¹² Tā kə lenuatum kə turawabmuar dre Pircamus a vla ni mua: Ye suka nwu kə Yugul nwu də se kafngai ko nuarab ləkə yualə.¹³ Ira və ulə mua nə, vei nwu talnyeknung kə Mungullum də. Yibalədra a mua dīnmə nyimdə. Ira nə a nyimzang səvə bākənak səmə kəbə, ko dāgwam kə Antipas le geinuamə, lebākənak, nwu ni wobna dreya, veinwu Munkullum u vei ləu.¹⁴ Mə də se nung bon twab ləumua: Ye leko dreya muanasə nungkyanga kə Balaam nyimdə, yugul nwu geilə Balak a na twa tal-lakbi-bo si ke lemong ke Leisraila, nyikə ni tang nungtang nwu ni fālənuasuka sə ye kundul se və kyanga vənaləubi kə baka.¹⁵ Dra kə kwinni, a muanasə nungkyanga ke Lenicolaitiya nyim dīng.¹⁶ A mab dra mua, nə kəbə nyi, lang mə yə t̄smua ləzəmmi, yə mə suni ləvum lə kāfngai nuamə nwu.¹⁷ Nə woya də se sue larə nung nwu killing kə geilə ye turawabmuar nyi na larə. Nəwoya dīləu dre nyi lang lang mə ngəna manna ko vəmuara ləu, lang mə ngə tal kə vrūm ko ni vla dīn kə fū ləuwi, dīn ko lugul ko ira kəbə bjla yugul nwu mua nungngi.¹⁸ Tā kə lenuatum kə turawabmuar dre Tiyatira a vla mua: Ye suka nwu kə Yu kə Muar, nwu na se nung langmua nualen lua lang bona langmua nungbi kə nyini:¹⁹ Ira nung nwu a na nwu nə: və nasukavei se vəbānənak se ye mungnalə se vəpə munyal mua. Ira ye nung a na gigeunwu dā kə nuasi nə.²⁰ Langku mə də se nung nwu ləumua: A mua ləse nwu a Jezebel, nwu kə lū ləuna gya ni lenuatum. Səvə kyangaveina na dām ye le zəba mə kə na ləubi kə baka se və tangnung ko ni ngələ ye kundul.²¹ Mangna suka mə kəna pina drana, nyiku na yidi və mang ye nungkəbakanə kəbə.²² A lang mə twa na dre vəlau gyarə, se ye leko lau se sēke legul se bei lese leko dre gəng və nayī, teimua na mang və na ye nung nwu.²³ Kəbə nyi lang yimə gbeb ye lemongna mə wobbi, nyikə ye turawabmuar pip ira mə lə lekə lang və ngemsuka se ləunyigwa. Mə ələ kowoya ləu mol nungnalə na.²⁴ Sə ta yakəya lekədre Tiyatira, yugul kə ləya pip nwu muanasə nungkyanga nwu kəbə, langku na ira nung nwu ni gei a nungira kə nyimmə kə Mungkullum kəbə - gei ya kəm. 'Bā ya nungpələ ko ləu ləkwinni kəbə.'²⁵ ko nungdra kə ləya pip, rub kəya mua nyimdə se yə də.²⁶ Nə woya dīləu dre lang se və na ye nung gei nwu ha səklə nua nui, lang mə ngəna və nagub ləusua kpngada.²⁷ Na nagub ləuni lə kapbi, lang na gbəm ni ləkə yura ʃanung ye gib suap.²⁸ Banungko mua nākə Tammə nwu, lang mə ngəna ben kə lə sibini bonni.²⁹ Nə woya də se sue larə nung nwu killing kə geilə ye turawabmuar nyi na larə."²⁹

Chapter 3

¹ "Tā kə lenuatum kə turawabmuar dre Sardisu a vla mua: Kə yugul nwu mua ye killing kə Muar nāra se ben nāra. Ira nung nwu a na nə. mua se dīn kə ngəma, nyiku tən a bira nə. ²Wurə a nyimsəmu se tā ye nung namua, nwu ni badi və bira nə ləu, suka ləm yue nungnalə mua ləuzui kəbə sī kə Muar.³A ngəmsuka, luko bon, nung a mua se a larə nwu, a yiba gəng, a mapdra mua. Langku na wurə kəbə nyi, mə yili mua və yilə kə levani, mua ira vorə ko mə yə mua də bo. ⁴ Ye legul də tuab dre Sardisu ni gab drəng do sə nungsəni bo. Vei ni wō se mə, ni tua nungsə kə vrum, ləm ni peinə.⁵Nə woya dīlə dre nyi lang ni twana ye nungsə kə gyuna, lang mə ilə dinna dre drəngwol ngəma sī kə Tammə ye, lang mə geinjng ləu dīnna sī kə Tammə, se ye lenuatum kə ləuyila.⁶ Nə woya də se sue larə nung nwu killing kə geilə ye turawabmuar nyi na larə."⁷ "Tā kə lenuatum kə turawabmuar dre Filadelfiya a vla mua: 'Ye suka nwu kə Yugul nwu na lekənak drəng ye səna - na se nung abanua nung kəDauda, nə na aba lang lekə nummi ye, lang nə na num nyi lekə aba ye.⁸ Ira nung nwu a na nə. A lang, aba mua nuatura twasua tuko nwu lugul ko kə nummi ye ləu. Ira nə səmbeimua bon twa, yibalədرا a murə lə suka mə a panua dīnmə kəbə.⁹A lang ye leko leturawab mungkullum, ye leko kə gei a ni Leyahuda nyiku bəakure kəbə. Mə bā ni yini təm-kə-təm sīmuia nyi kəni ira nasukamua nə.¹⁰Sukā a mua nungwarə mə kə a pələ munyalli, Mə bā kika səmuia vorə dəbavei nwu vei kə yi ləugwam pip nwu, ni kira ye leko lau ləugwam nwu.¹¹Mə yili lə zəmmi. A muanasə nung a yue nwu nyimdə gi yugul ko takə pə nungbāləugub mua nə.¹²Mə bā yugul ko dīləu dre lə gəngngi dre turawab Muar mə, lang na uli vei ləkə ding. Mə vla dīn kə Muar ləuna, dīn gəngzə kə Muar (Urshalima kə fū, nwu fan ləuyila səkə Muar), se dīnmə.¹³ Nə woya də se sue larə nung nwu killing kə geilə ye turawabmuar nyi na larə."¹⁴ Tā kə lenuatum kə turawabmuar dre Lawudikiya a vla mua: Ye suka nwu kə Bakure, le langnung kənak se kə gwanga, legub ləu nungmap kə Muar.¹⁵Ira nung nwu a nə, a təma bo lang a zue bo bonni. My yidi dəugi a təma-təma ko a zue-zue!¹⁶Bakure, ləm mua bon dīsum-dīsum - kə təma kəbə lang kə zuelə kəbə - Mə ta tāvə bem mua nuamə.¹⁷Ləm a gei mua, mua lenungzə, 'My də se ye nungzə, nyi yī mə ye.' Langku tən a ira kəbə mua lebəka, le yī, leləbəka, lenung-gbəm, se bimua ləutuko.¹⁸A larə nungnwu mə geimua: A dəb zinariya kənak nāmə nwu ni mapna ləlua nyi ka ulə le nungzə, se nungsə kə vrum yumdə nyi ka twa səmuia nwu ngā səkəulə bo ləm kā bimua nə, se və zung yeng nungmua nyika langvei.¹⁹Mə kyanga ye leko mə nasukani nwu, se mə kyangani və ulə. Bonnwu nyi a cəuinung mua a map dra mua.²⁰A lang, dei nuatura mə gbebyi. Nə woya larə bəlkə mə aba nuatura nyi, lang mə yə dāzəna kə tangnung sena, lang na se mə bonni.Nə woya dīləu dre nyi, lang mə ngəna dra və uli se mə ləu nung ulə gub, mua nung nwu dīləu dre bonni yə u Sua se Tammə ləu nung ulə gub. Nə woya də se sue larə nung nwu killing kə geilə ye turawabmuar nyi na larə."²¹

Chapter 4

¹Mal ke nung nwu wurə lang, nua ləuyilə lə aña. Bulək nwu larə lənuasi kə gei mə suka langmua nādurə. agya, "A yi wong, kə tā mua nāsə ye nung nwu rub kə nasə mal ke nungnwu." ²Puka mə dre killing nungkwin, wurə lang nung-ulə-gub də ni bā ləuyilə, se yugul ko də u ləuwi. ³ Yugul nwu u ləu nwu langmua tal jasper se carnelian. Nyam giling nung ulə wolə. Nyam izua se emerald.⁴ Ye nung ulə də fākwin ili net gyam nung-ulə-gubbi, Ye le era də u ləu nung ulə kə fākwin ili netti, ni twa ye nungsə səni ləkə vrum, se nungbāləugub lə māli ləuni. ⁵Ləu nung-uli lua ləkə nyang ləkpngali, ye būləknung pəvei pip, se gamvir ləkə gbem bonni. Ye lua vat bon nara kə gabvei səri sīkə nung-ulə-gubbi, nanu ni killing bon nara kə Muar. ⁶Sī kə nung-ulə-gubbi gōng wuma də kaī rang-rang tuko mua myi nungsruatal. Nādre ke nung uli se gyam kə nung uli ye nungmap nwu ngəma səni nwu ye nung ni sī ni se tāni. ⁷Ye nungmap nwu ngəma səni nwu kə nuasi na bākə zwa, nungmap nwu ngəma səna kə rabbi bākə yūnyak, nungmap nwu ngəma səna kə tat nwu dānungra bākə yugul, nungmap nwu ngəma səna kə net izua se gangzang. ⁸ Ye nungmap nwu ngəma səni bon net nwu kowoya se kyanā wurə bā bon nasin, kyanā kə ləya se nung ləwi se bīsua. Ləvorə se lədāfar ni mang gei, "Kənak, kənak, kənak nung lə Muar Ledāzə nwu Dāsā pip dəng, se kə dəsī, se ko kə yili nwu."⁹ Vorə ko nə ye nungmap nwu ngəmabsəni nwu nə kə ngə malə, se murə, se və warəvei lə yugul nwuu ləu nung-ulə-gub, nwu na uli ləkə dīng se ləkədīng, ¹⁰ ye le era nwu fākwin-ili-net yə lausua sīkə yugul nwu u ləu nung-ulə-gub nwu. Ni təmsua sīkə yugul nwu kə uli kəna ləkə dīng se ləkədīng, wurə ni wa ye nungbāləu gub ni sīkə nung ulī, nə ni gei gya, ¹¹"A pei nə, Ledāzəbī se Muarbī, ka mua malə, se murə se vənagub. Ləm a map ye nung pip, se ləvidi mua, ni də nung wurə ni mabsə."

Chapter 5

¹Nungngi lng drēngwol kə kulōm dāna kə Yugul nwu u ləu nung-ulə-gub, nungbla dre se mali pip. Ni zong tua lə ye nung zongngi bon nāra. ² Lang lenuatum kə nyimmə ləuyilə kə geisuka lə ɓulək kə nyimmə a, "Wotə pei və abə drēngwol kə kulōm nwu se ve op nungzongnua nəya?"³Yugul ye bo ləuyilək ko ləugwam ko bi kə ləugwam buan və abə drēngwol kə kulōm ko və dəbā. ⁴Kəu nungmyi duasa ləm ni yue yugul ko buan və abə drēnwol kə kulōm nwu kəna dəba kəbə. ⁵Kwin dre ke le erā gei mi a, "So a kəu nungmyi gəng. A lang! Zua levəbī kə Yahuda, nwu Dauda dī də nwu, fāvə tang murə ləunə. Na buan və abə drēngwol kə kulōm se nungzongnuana bon nāra nwu nə."⁶Lang yu bangam də deiləbo nādre nung-ulə-gub se ye nungmap nwu ngəma səni se nādre ke le era. Və langna langmua tən ni fāvə wobna nə. Na se bi ləuna bon Nāra se ye nung nāra; nī lə ye killing kə Muar nāranwu ni ilə nilə ni pə ləugwam pip. ⁷Na ta tana pə drēngwol kə kulōmmi pip nākə yugul nwu u ləumung-ulə-gub nwu.⁸Yu Bangammi pə dəngwol lə kulōmmi, ye nungmap nwu ngəma səni bon net se ye le era nwu bon fākwin ili net nwu ni yəu sua sīna. Ni pip ni də se garya se kasake kə malə ni kəu nungpə kumvei səri, nuavə ye penua ke lekə bākənak.⁹Ni twazi kəfū a, A pei və pə drēngwol kə kulōm se və abanua na. Ləm ni vūgorə mua nə, lə yue mua a deb ye legul lə Muar səkə ye le vəbī pip, se nuazə, se ye legul, se ye ləusua. ¹⁰A mapni dāzənagub se ye lefānuasuka kəni wab Muar bi, se kəni nagub ləugwam."¹¹Nungngi langvei wurə larə ɓulək ke lenuatum kə ləuyilə gyam nung-ulə-gub se ye nungmap nwu ngəma səni se ye le erā. ləuni pip nungkwin bon fāsop-bua-fārabili sop se fāsop-bua lə kpngali tuko. ¹²Ni gei lə ɓulək kə nyimmə agya, "Yu Bangam nwu ni vūgorəna nwu na pei və mua gub, se nungzə, se nungira, se sā, se murə, se malə, se pəvei."¹³Larə ye mung nwu ni map ni ləuyilə se ləugwam se bī kə ləugwam sua se gəng wuma - ko ye bəya dreni - kə gei a, "Lə yugul nwu u ləu nung-ulə-gub se lə yu Bangami, ni pə dīnmua, ni nga murə, se malə, se nyimmə na gub, ləkədīng se ləkə dīng." ¹⁴Ye nungmap nwu ngəma səni wurə gei a, "Bakure!" nung ye le era yəu lə nyifu sīna wabna.

Chapter 6

¹Vorə nwu Yu Bangam aba nua kə kwin dre ke nungnwu ni zong nua nwu langna nə, se bonni larə kwin dre ke nungmap nwu ngəma səni nwu geisuka ɓulɔki langmua ɓulɔk gamvir agya, "A yə!" ² Langvei nung lang lə duka kə vrum. Lekokna se kantau nāna, ni ngəna nungbäləugub. Na digwam lənua kə ledeiləu suka kə yina tangləu pip.³Yu Bangammi yə aba nua nungzong kə rabbi, nung larə nungmap nwu ngəma səna kə rab gei agya, "A yə!"

⁴Wurə duka ko dīgwam - ləkə nyini. Ni ngələ lekokna dra və pə ulə-kə-təma ləugwam, suka nyikə legul ləkə vū ta gorəzua. Le kokduka nwu mi ngən gōng kāfngai.⁵Yu Bangammi aba nua nungzong kə tat, wurə larə nungmap nwu ngəma səna kə tat gei agya, "A yə!" Yə lang duka kə ɓilling, lekokna se kab dre gabzua ləgyuna rab nāna.

⁶Larə nungngi də izua se ɓulɔk ke nungmap nwu ngəma səni ləuni net ləkə gei agya, "Tasau kergə kwin lang sule kwin, tasau shair tat lang sule kwin. Nyui se myi inabi so gi a banglə gəng.⁷Yu Bangammi aba nua nungzong kə net, wurə larə ɓulɔk nungmap nwu ngəma səna kə net gei agya, "A yə!" ⁸Nung yə lang duka ko səna wol-kə-wol. Din kə lekokna ɓua, lang Hades kə muatana. Ni ngəni murə ləu kwin-dre-net kə ləugwam, kəni wobni lə kafngai, se gōng gom, se gyarə, lang se ye nyamdakā kə ɓaka ləugwam.⁹Yu Bangam yə aba nua nungzong kə nobbi, nung lang bo tal nyeknung sua wurə lang killing ke leko ni wobni ləu suka kə Muar se ye nung ni lang ni ira nwu nāni.

¹⁰Ni elle lə ɓulɔk a, "Se geuwa, Legub ləu ɓəya pip, lekənak legwanga, se na nakwan lə leko u ləugwam daya, nwuni kə a vngozan yue ɓiya? ¹¹Nung kowoya dre ni yue nungsə kə vrum ləmalī, lang ni gei ni bonni a ni sir twab se nə kpngalə ke zəba se lenyini kə ləbeī se lese pei ke leko tani wobni nwu ɗa, ɓanungko ni fāvə wobni vətəu ləu.

¹²Yu Bangammi aba nua nungzong kə nāsin, nung lang gōng vəsang kə ləugwam. Far bina tā ləkə ɓilling langmua gwado, se nungkə pī pip binalə yue. ¹³Ye bən ləuyilə fan yəu ləugwam, muanung nwu yua kə nyimmə zerə gəmbrem gol kap kə kəu sua. ¹⁴Ləuyilə wurə lātuko langmua drəngwol ko ni kulomna ləu. Ye talkyuam se ye gum nādre myi ni lubni vədeini.¹⁵Nung ye gub ləugwam nwu se ye gōng legul, se ye le era ke letanuavum, se ye le nungzə, se ye lemurə, se kowoya piɁ, ye lezəba se ye lekə tuko, ni muara pəye ɓuatsl se ganglang ke talkyuam.

¹⁶Ni geilə ye talkyuam agya, "Ya yəu ləuɓi! A kānungbi səkə Yugul nwu u ləu nung-ulə-gub se yualə kə YuBangammi. ¹⁷Ləm gən dafar yialə ni yinə. Wotən ɓuan kə deiyiya?"

Chapter 7

¹Mal ko nwu wurəlang ye lenuatum kə ləuyilə ɦon net deiləbo ləka kə ləugwam net, ni mua yua ləugwam nwu nyimdə suka nyikə yua gbeb ləugwam gəng, se ləu gəng myi-wuma se kō sə ke kab bonni. ² Lang lenuatum kə ləuyilə ko kə yili səkə lali, kəko se nung zon nuanung kə Muar kə lengəma. Na elle ləbulək lə ye lenuatum kə ləuyilə nwu ni ngəni dra və əlua lə leugwam se gəng wuma agya: "Sogi a əlua lə ləugwam ³ gəng, se gəng wuma, se ye kap se nə bi tam nung dansi ke lezəba kə Muar bi."⁴Larə kpngalə ke leko ni tamni nung dansi ni nwu bon: fāsop ɦua nət kə ɦua falasong, (144,000), nwu ni tamni nung dansi sə vəbī kələaya dre Israila: ⁵fāsop ɦua fatat sə vəbī kə Yahuda, fāsop ɦua fatat sə vəbī kə Reuben, fāsop ɦua fatat sə vəbī a Gad, ⁶fāsop ɦua fatat sə vəbī kə Asher, fāsop ɦua fatat sə vəbī kə Naftali, fāsop ɦua fatat sə vəbī kə Manasse.⁷fāsop ɦua fatat sə vəbī kə Simeon, fāsop ɦua fatat sə vəbī kə Levi, fāsop ɦua fatat sə vəbī Issaka, ⁸fāsop ɦua fatat sə vəbī kə Zebulun, fāsop ɦua fatat sə vəbī Yusufu, se fāsop ɦua fatat sə vəbī Banyami nwu ni tam ni nung nwu.⁹Mal kə ye nungnwu nung lang, gong vəgəmzua ke legul nwu yugul ɦuan və dəba bo - sə kəye ləusua pip, se ye vəbī, se ye legul, se ye nuazə - deiləbo sī nung-ulə-gub lang se sīkə Yu Bangammi. Ni tua nungtwasə kə gyuna ləkə vrum mādə səni ni mua ye nākab dabino nāni, ¹⁰lang nəni lüvei ləbulək agya: "Yongləuvei nungkə Muarbi nwu u ləu nung-ulə-gub, se Yu Bangammi!"¹¹Ye enuatum kə ləuyilə pip dei gyam nung-ulə-gub se gyam ke le era se ye nungmap nwu ngəma səni ləuni net nwu, yini brəsua lənyifū sī kə nung-ulə-gub. Ni wab Muar, ¹²nə ni gei agya, "Bakure! Və pə dinvei , se malə, se yikkə, se və warəvei, se murə, se sā ulə kə Muar ləkəding se ləkə dīng!"¹³Nung kwin dre ke le era ɦibmə a, "Ye wotən nwu, ni twa nungtwasə kə malə səni ləkə vrum, ni yə latənna? ¹⁴Vlana də mə, "Ləbei, a iranə." nung na gei mi də agya, "Nanu nī ni dī dre gong yī. Ni zuab ye nungsəni se ni mabni vrumdə dre yue kə Yu Bangam.¹⁵Ləu lum nwu, nung ni sī kə nung-ulə-gub kə Muar, kə ni dei və wabna ləvorə se lə dafar dāturawabNa. Na yugul nwu na u ləu nung-ulə-gub kə kəuni kū ləuni. ¹⁶Gom kə nani ko ye, lang era nani ko bo bonni. Far kə dili ləuni ye, lang se zuelə far ye bonni . ¹⁷Ləm Yu Bangam nung nādre nung-ulə-gub kə ulə le gagtə ni, lang na gagtə ni na talə ɦuamyi ə ngəma kə dīng, lang Muar kə fira nungmyi kə laya pip nungni."

Chapter 8

¹Yu Bangammi aba nua nungzong kə nāra, nung nua wurə gan ləuyilə kilang kə awa kwin. ²Nung wurə lang lenuatum kə ləuyilə bon nāra nwu dei sīkə Muar, ni ngəna nadurə bon nāra.³Lenuatum ləuyilə ko yə, na muu kyang suen nyuipəkumvei kənak nāna, na deilə sə tal suen nyuipəkumvei. Ni ngəna nyuipəkumvei ləkpngali suka kəna ngə se penua ke lebākənak pip ləu tal suen nyuipəkumvei sīkə nung-ulə-gub. ⁴Dū suen nyuipəkemvei, se yamvei ke lebākənak, wurə ta sīkə Muar sə nāke lenuatum ləuyilə. ⁵Lenuatum ləuyilə pə kyang suen nyuipəkumvei kəu lua yidə səkə talli. Nung na kəu ləugwam, wurə gamvir gbem nyimdə pəvei pip, se ʃulək kə nyang, se nyang kə yumvei, lang bālə sang kə ləugwam.⁶Ye lenuatum kə ləuyilə kə nāra nwu se nadurə bon nāra ni nazui və bi ni. ⁷Lenuatum kə ləuyilə kə kwinni bi nadurə kəna, wurə nungsuratal se lua nukaləzua se yue. Ni kəu ləu ləugwam suka nyi kə kwin dre tat kpngalə kə ləugwam suen, kwin dre tat kpngalə ke kap suen pip, se ye kā kə brə bonni suen pip.⁸Lenuatum kə ləuyilə kə rabbi bi nadurə kəna, lua ləkə tang nungko langmua talkyuam ni twana nung gong myiwuma. ⁹kwin dre tat kə gong myiwuma binalə yue, kwin dre tat kə ye nungmap nwu se ngəma səni nung gong myiwuma bira, lang kwin dre tat kə ye gong kwatləumi bānglə.¹⁰Lenuatum kə ləuyilə kə tat bi nadurə kəna, wurə gong ben ləuyilə yəu, na yumvei langmua luavet kə tam, ləu kwindre tat ke wuma se nuabongmyi.¹¹Dinkə benni Wormwood. Kwindre tat ke myikyi binalə wormwood pip, nung legul ləkpngalī bira səkə myikyi nwu bina ləkə yualə nwu.¹²Lenuatum ləuyilə kə net bi nāduri kəna, wurə ni gbəb kwin-dre-net ailə kə far se ailə kə pī se kpngalə ke ben yilə. Bon nung ni bāzil; kwin-dre-tat kə dāfar se kwin-dre-tat kə vorə ye se yumvei.¹³Nung langvei, wurə larə gangzang nwu ka gilingngi yilə, ləkə luvei ləbulək agya, "Deiyadə, deiyadə, deiyadə, ya ye leko ya ləugwam nwu, sukā ye lenuatum ləuyilə bon tat ʃadi və bi ta naduri nə."

Chapter 9

¹Lenuatum ləuyilə kə nob bi nadurə kəna. Wurə lang ben ləuyilə nwu fan yəu ləugwam nwu. Ni ə nungabaua gālibua ko lurā fābo ləu. ²Na aba nua gālibua nwu bina ye, lang dū ləkə dī dāgālibua langmua gong lua kə baka. Ye far se yua wurə bāzil nākə du nwu kə ili dāgālibua nwu lurana fābo.³Dre dūlua wurə ye manvorə dī ni pə ləugwam, ni ngəni murə ba ke nyang nwu ləugwam. ⁴Ni geini gya ni banglə kā ləugwam gəng ko ye kā kə brə kə ləya pip ko ye kap, se bula ye legul nwu ni tamni nung kə Muar nuadansi ni kəbə ləu.⁵Ni əni dra və wob ye legulli kəbə, se bule və nani ləyī ha pī bon nob. Və ngə səyiləvei ni kə uli muavə tāvei kə nyang nwu nə na gbəb yugul ləu. ⁶Dāgwam kure lang legul kədēivə búa, langku ni yue bo. Ni nasuka və bīrā kpngadə, básua nyiku búa ləkə sūni.⁷Ye manvorī dizua se ye duka ko ni dīni tā lə nuavum ləu. ⁸Nungko də ləuni langmua nungbaləu gub ko lə zinariya ləu, se dānungni izua se dānuning legul. Bāləuni əbanung bāləu ke lesē, ye leini langmua lei ke zua.

⁹Nungbrə nyigwani langmua nungbrə nyigwa kə bi, lang būlək və wurəbāni langmua būlək ke nungkok nwu bō bon rab duka kə gubbı se ye duka ko dre dum kə ta nua vum ləu.¹⁰Ni də se yuen se bē nung tāvei; dre ke yuen ni ni ngəni dra kə ngə lua lə legul pī nob.¹¹Ni də se gub ləuni lenuatum kə gālibua nwu biňua ye ləu. Dinna lə Leyahuda a Abaddon, lə nua ke Legirka a dinna Apollyon.¹²Ye səyilə kə nuasi duanə. Ya lang! Mal nungnwu ta ye səyilə də lātā bon rab kə yili.¹³Lenuatum ləuyilə kə nasin̄ bi nadurə kəna, wurə larə būlək kə ili sə bi kə tal-nyeknung nwu sī kə Muar.¹⁴Būləki geilə lenuatum ləuyilə kə nasinni nwu se nadurə gya, "A mangnā lə ye lenuatum ləuyilə bon net nwu ni səbni gong wuma kə Yufratis."¹⁵Ye lenuatum ləuyilə nwu net nwu ni kəni suka bali, se dāfari, se pī kure, lang se salli, ni mangni nā sukā kəni wob kwin-dre-tat kpngalə kə yugul ləugwam.¹⁶Ləu ke le ta nuavum ləu duka nwu miliyon fāsop 200,000,000. Larə ləuni nə.¹⁷Nanung bon lang lə ye duka dre langvei mə dre killing se ye leko kə kokni nwu: nungbrə nyigwani ləkə nyini, ba myi karma lang banga-banga. Ləu ke duka izua se ke zua, nuani ləkə ilə lua, se dū se tal-map-lua zəlua ləuyilə.¹⁸In dre tat ka kpngalə legul ye nung ngə səyilə nwu bon tat nwu wob: nuavə lua, se dū, se tal-map-lua zəlua ləuyilə mablua nwu dī dre ke pīni.¹⁹Sukā ləm nyimma ke duka nuani se yuenni - yuenni kəna bəke biyak, lang ni də se ləu nwu ni ngə luā lə legul.²⁰Ta ye legul pip, ye leko ni wob nilə ye nung-ə-səyilə nwu kəbə, nwu ni mabdsra nungkəbakanī kəbə, lang ni mang və wab ye limi se kundul kə zinariya, se azurfa, se bifokmyi, se tal, se ye kab kəbə - ye nungnwu buan langvei bo, ni larəvei bo lang ni wōwo bo.²¹Ni mang və wobvei kəbə, se və nawū, se və na nualəbaka se ye kika vani.

Chapter 10

¹Nung wurə lang gong lenuatum ləuyilə kə fan ləuyilə. Nungtwasəna lə tei, lang nyam də gang ləuna yilə. Nungna langmua nung kə far lang ye bōna langmua lua sə kab deiləbo. ²Na mua drəngwol ləkənyang nāna lə aba, nung na bā bōna kə len ləu gongwuma lang bōna kə mai kəna ləugwam. ³Nung na bā gbəmvei də ləbulək ba vənanung kə zua. Nə na bəkvei nyi, lang gamvir bon nāra geosuka lə bulək kəni. ⁴Nə ye gamvir geisuka, mə ta və vla, langku wurə larə bulək ləuyilə kə geisuka agya, "A muara ləu lenung nwu ye gamvir bon nāra gei nwu. Sogi a vlani gəng." ⁵Gong lenuatum ləuyilə nwu lang dei bōna kə kwinni ləu gongwuma lang kə kwin ko ləu ləugwam nwu, na gab nālenna ləuyilə. ⁶Na pānung səna Yugul nwu kə uli ləkəding se ləkəding, nwu mab ləuyilə se ye nungnwu drena pip, lang ləugwam se ye nung nwu drena pip, bālə ye wuma se ye nungnwu drena pip, nung lenuatum ləuyilə gei agya, "Tā kə tūrā ye. ⁷Langku dāfar nwu lenuatum ləuyilə kə nāra badi və bi nādurə nyi, lsng ye nungkə Muar vəmuara kə nasə, bako na geilə ye zəbana ye lenuatum ləugwam." ⁸Bulək nwu larə ləuyilə nwu gei mi dəko agya: "A ta, ta mua drəngwol nwu ləaba nā kə lenuatum ləuyilə nwu deiləbō ləu gongwuma se ləugwam nwu." ⁹Nungngi dua ta tākə lenuatum ləuyilə ta geina na əm drəngwol kənyangngi. Wurə na geimi gya, "A mua drəngwolli kə a tang. Lang nyi dāfūmua kə yuakəyua, nə nuamua kəna nyi lang mua dəba ləp-ləp mua təng. ¹⁰Mua drəngwol kə kulomi nākə lenuatum ləuyilə tang. Tei langmua təng nuamə, kəuləu vətangngi, wurə dāfūmə bina yuakəyua. ¹¹Nungngi yugulko geimi də gya, "Rub ka geinung ləu nungkəsi ləu ke legul ləkpngali, se ye ləusua, ye nuazə, se ye gub."

Chapter 11

¹Ni əm krang kə nəmə nalə nung nua kab nung lang kpngalə gyuna nung. Ni geimi gya, "Wurə ta gbəb gyuna turawabmuar kə Muar se talnyeknung se ye leko kə wabna dre nwu. ²Nyi sogi a gbəb bō nungdəmvei gwam kə tura gəng, ləm ni fa və ngə kurə lə ye lesak nə. Vei ni tam gongzə kənak ləbō pī fārab-ili-rab.³Mə ngələ ye legeinuavei bon rab dra və geinung ləu nungkəsī bō fāsop-ħua-nasin se fātat (1,260), ni twa tranung səni." ⁴Ye le geinua mə nwu nung lə kab olive rab se luavet rab nwu ni dei sīkə Ledāzə kə ləugwam. ⁵Nə wo kə yidi və ngəni luā nyi, lang lua kə ili nuani kə wob ye levumni. Kowoya nə kə yidi və ngəni lua nyi rub kəni wobna nungdra nwu.⁶Ye legeinuavei nwu də se dra vənum nua ləuyilə suka nyi kəni nāmyi dre ke dāfar kə sī nwu ni geinung ləuwi gəng. Ni də se dra və bina məkyi ləyue se və gbəb ləugwam lə log ye gyarə kə laya pip vorə ko ni yidi nwu. ⁷Bali nwu d̄ugi ni kəuləu vəgei yenungngi, nungbā nwu dī gālibua nwu ħuabina ye wurə na wurənilə vum. Na tang nilə vumi lang na wobni pip.⁸Ye kumanı dang ta ləudra ganglangzri (nwu ni lu ni agya Sodom se Masar) vei nwu ni pē ledāzeni də ləu. ⁹Ləm bō tat gbaglə ləukə bō lə net ye leko səke legul kə laya pip, se vəbī, se nuazə, lang se ləusua kə lang ye kumanı. Ni gab kə ni bā ye kumanı dābua fo.¹⁰Ye leko nwu ləugwam nwu lang səni kə tei lang ni ziləuni. Ni tum ye nungteisə ləzua suka ləm ye legul nwu naye legul nwu u ləugwam ləyi. ¹¹Langku nə mal bo tat nyi yua ko kə ngə ngāma nwu səkə Muar yikə tasəni, lang ni wurə ni deiyi ləbo. Gong səvələ lang kə na ye leko langni nwu. ¹²Lang ni larə ħulək kə nyimmə ləuyilə ləkə geini agya, "Ya yə wongngi!" Nyi ni wuri yilə dre tei ni ta ləuyilə, nung ke levumni.¹³Dre kə bali kure nyi vəsang kə ləugwam kə nasə tuab, lang kwin dre sob kə ganglangzə kə bangli. Və sang lə ləugwammi lang kə wob ye legul fāsop-ħua-faikwin-pəmnā ili nob (7000), tā ye leko sop nwu kə yue səvələ lang kə ngə murə lə Muar ləuyilə. ¹⁴Ye nungbāvei kə rab duanə. Ya lang! nungbāvei kə tat kə yili zəmdə.¹⁵Lenuatum ləuyilə kə nāra bī nādurə kənā, wurə ħulək kə nyimmə geisuka ləuyilə agya, "Dāzənagub kə ləugwam binalə dāzənagub kə Ledāzəbi se lə leyongləu, Na nagubyi ləkədīng ha fābo."¹⁶Nung wurə ye le era nwu fākwin ili net nwu u ləu nungulə-gub nwu nung kə Muar ni yəusua lə nyifu. Ni ə murə lə Muar. ¹⁷Nə ni gei a, "Bi warə muanə, Ledāzə Muar Ladāsāvei pip, mua kə dasi se kə dəngngi, sukā ləm a mua və muri a zābī vəna gubyi nə. Lenagub ləu kobəya pip, mua nwu kə dasi se kə dəngngi, se kə yili vei,"¹⁸Ye ləusua banglə nyi nə, langku yualə kwa yinə. Və nakwan lə ye leko bira nwu bānə bonni ka ə nuakambo ke zəba lang ye lenuatum mua ləugwam, ye leko nwu ni lekə bākənak, se leko kə sū dīnmua, pip ye leko nung ye səni nwu se lelə murī. Və durəni bānə ye leko durə ləugwam ləu.¹⁹Nungngi turawabmuar ləuyilə wurə aba wurə lang akpati ngənuā dāturawabmuar. Ye və nyanglua, se ye ħulək kə nyang, se vəgbem kə gamvir nyimdə pəvei pip, lang bālə vəsang kə ləugwam, se gong myinungsuratal.

Chapter 12

¹Nungsābā də ni lang ləuyilə: Ləse də twa nungsəna lə far, se pī bībōna, lang se nungbaləugub lə ye ben ləuna. ²Fu ta səna, wurə na tavə elsurə, dre yilikə elsurə. ³Wurə lang nungsābā ko ləuyilə: A lang! gong dragon kə nyini ləuna bon nāra se bīləuna bon sop, lang ye nungbaləugub ləuna ləkə nāra. ⁴ Yuenna yira kwin-dre-tat kpngalə ke ben ləuyilə kəuni dəmsua ləugwam. Dragonni yədei sīkə ləsē nwu ləu və elsuru nwu, sukā nə na sū yuri nyi kəna mī yuna. ⁵Na su yuna, lə ləbe, nwu yikə nagub ləu ke ləusua pip lə kap bi. Ni dau yuna ni talə tākə Muar lang sə nunguləgub na, ⁶wurə ləse sū dūa dākānanyam, vei nwu Muar mara bā lə sukana, nyikə nə ni langna vei bō fāsop-bua-nasin se fātat. ⁷Luko vum wurə ləuyilə . Nādre ke Makel se lenuatum ləuyilə kə sū dragon; dragonni se lenuatum kəna bonni. ⁸Tən dragon nyimbo ləkə tangləu. Bakure vei ko ye ləuyilə lə suka na se ye lenuatumna. ⁹Gong dragonni - korə biak nwu ni lūnalə limi ko Namunkullum, nwi dām ləugwam pip ləu - ni twanasua ləugwam, se ye lenuatumna ni twanisua se na. ¹⁰Nungngi larə būlək kə nyimmə ləuyilə agya: Luko yongləuvei yənə, se murə, dāzənagub kə Muar, se vənagub kə Leyongləu. ləm lelangnungkəbavei ləu kə nyinbi nwu ni twanasuanə, yugul nwu langnungkəbakana sīkə Muarbi lədāfar se lə vorə pip. ¹¹Ni tangna lə yue kə Yu Bangam se lə ye suka ni ləu nungnwu ni larə lang ni lang nwu, ləm ni nasuka ngəma ni kəbə uini bīralə də. ¹²Luko bon nyi,a dəba teilə, mua ye ləuyilə, se ye legul nwu u dre ni nwu. Langku deiyadə ləugwam se gongwuma ləmmi Namunkulum fan tāya nə. Vəwurələ kikavei ləyualə kpnga səna dīng. suka ləm na uli twab tuko¹³Bali nwu dragon lang ni twana sua ləugwam nə, wurə na ta kə nan ləsə nwu sū yukə ləbe ni nwu. ¹⁴ Langku ni ngə lok bā kə gangzang la ləsē, suka kəna wurəbā na ta dākānanyam vei nwu ni mab ni bā lə suka ləu. Veinungngi kə nəni langna, bō kətuab, se bō kə kpngalə, se bō ko gəb lə kəko. (sal tat se pi nasin [1,260]) nungna kə wozua seNamunkullum bo¹⁵Biakki wurə dīlə myiki zangna langmua wuma, nyi kə myiki pə ləugwam kəta kyalna dūarə. ¹⁶Langku ləugwam wurə yong ləse. Ləugwam aba nuana nulə myiki nwu dragon dīlilə nuana nwu. ¹⁷Nung dragon pəyulə ləu kə ləse wurə na takə suvum sə ta ye levəbina, Ye leko kə ə murə lə nungwarə kə Muar lang se və mua nungnwu ni larə lang ni lang ləu kə Yesu ləu. ¹⁸Nung dragon dei ləu suazwe gongwuma.

Chapter 13

¹Nung wurə lang gong nyam dī dre wuma kə yəli, Bi na sob ləuna nāra. Ye lopol bon sop ləukə fi na, ləukə ye fi na nwu pip dīn kə kpngalə səri. ²Nungba nwu lang nwu dei və dīzua se zveh. Ye kwarə bona lang mua ye kwarə bo kə suet, langku nua na lang mua na lang mua nua kə zwah. Wurə mungkuləm ngə na sāna se və ulə gub na se gong murə kə ko nwu nalə gub ləuni.³Ləu kə Kwin dre kə gongnyam nwu lang mua ni dei və wob na lə g̫bəb langku wurə nungrua dui nung na. Ləugwam pip wurə dum nung ləukə suet nwu.⁴ Wurə ni wap na boni, ləm na ngə murə na lə gong nyam nwu. Ni wap gong nyam nwu boni, lang ni gei gya," Wotən bəkə suet nwu ya?" kə "Wotən b̫uan və dei tula sēna nəi?"⁵Nyam nwu ni ngəna nua və gei suka və muləu bula se geiye suka kə kpeila. Ni ngə na dra kə d̫uen sāna dre pi farab dili rab.⁶Wurə ging nyam nwu dei sə və gei ye suka kpeila lə Muar: Na b̫anglə dīn na sē və ulə na, se yē leko nwu u ləuyilə nwu.⁷Ni ngə dra lə gong nyam nwu kə na suvum se ye le muata kə Muar kəna tangni lə vum boni, ni ngəna murə ləukə le nua zə pip, legul, kapzə, se ləugwam pip.⁸Bgal ye le ko nwu u ləugwam pip kə wap na, ko woya pip nwu ni vəla dīn na kəbə, ləvə tabi ləugwam, dre d̫rengwol kə yue ngəma kəbə nwu kə yu b̫angam nwu ni wob nwu.⁹Nə ko woya sue na də nyi na larə.¹⁰Nə woya ni d̫uarə nalə lə vəna zəba nyi, Lang təna na zəba. Nə woya tanı wob na lə kāfaing nyi, Lə kāfai ni wob na. Vei nung fi lang munyal kə nyi nyim se və ba nyi kənak kē le kənak kə Muar.¹¹Nung lang ging nyam ko kə dili dā sua ləugwam. Bi na rab bəkə yu b̫angam, na gei suka lang mua mungkuləm.¹²Na pə murə kə gong nyam kə nuasi nung na, kə na ba ləugwam pip se ye le ko nwu u dre na nwu kəni wap na gong nyam kə nuasi nwu və g̫bəb kə nung lua na dui nwu.¹³Na naye nung fəmləu kə murə də. Na lu lua kə fan nua ləuyilə kə yəu dre ləugwam si kə legul.¹⁴Lə ye nung fəmləu nwu na nali nwu na gub lə kika ke le ko nwu u ləugwam. Na gei ni gya ni map nung b̫ira kəni ba nung teisə kə gong nyam yue nungrua ləuna kə b̫ira ye.¹⁵Ni ngəna d̫ra kə na ngə ma lə killing kə gong nyam sukā kə killing b̫uan və geisuka kəna geilə ye le ko nwu yiba və wab gong nyam nwu kəni wob ni.¹⁶Langku boni na ba ko woya pip, yele ko zui ni ye, le murə, le nungzə se le yī, lekə tuko se zəba, kə ni mua lamba ləu na len ko nuadansi ni.¹⁷Na woya nə na ye se lamba nwu nyi na bon və d̫ep nung ye sē nəna də sē lamba kə gong nyam nwu da, nua və lamba nung lə dīn na.¹⁸Nung nwu kə yidi a u se yəkə mua. Na woya na kə ngəm suka də nyi kəna dəba lamba kə gong nyam nwu. Ləmi lamba nwu lamba kə yugul. Lamba na bon 666.

Chapter 14

¹Lang þangam dei lœtal Sihiyona na dei sē yugul fasop, fasop bon sop se farab dili nad ni vela dinna se kə tanna dansina. ²Larə þulok lœuyilə kə þuakvei mua þulok kə myi kə kpngalə se þulok gamvər nyimdə. Bulok nwu larə lang mua ye le gþəb dei gurmi kə gþəb dei gurmi ni.³Ni tua zi kə fū si və ulə kə Muar si kē nung nwu Muar map bon nad nwu sē le era. Lekə buan və kyanga zi ye sē bula yele ko nwu 144,000 nwu ni deb ni lœugwam. ⁴Nanung ni le ko nwu dəba və duab səni se ləse kəbə, ləmi ni ba ləuni dreng ye səri lə suka ləubi. Nanung nī lekə muata kə yu þangam laya pip na tali. Nanung ni ni dəb ni dre legul pip lang mua ye nuasi surə kə Muar se yu þangam nwu. ⁵Kiba ye dazang ni; və yue nung nung kə þəka ye səni. ⁶Lang le nuatum kə Muar kə lœuyilə ko kə wurələ bā dre yua, nwu larə nuatum nua suka kənak kə ding nāna nwu ta na gei lə ye legul nwu u lœugwam lə ye legul kap zə ni, nung zəni, nua zəni sē legul ni. ⁷"Na əba þulok na lə nyimi na gei gya," A sū Muar kə a ngəna murə. ləmi və gei kwan na yə nə. A wap na, na nwu na map lœuyilə, se lœugwam, wuma se bua myi."⁸Le nuatum kə Muar kə lœuyilə ko- le nuatum kə Muar kə lœuyilə kə rab na mua tāni na gei gya," Gong Babila yaunə, gong Babila yaunə, nwu gub kika lœugwam pip kə ni nu myi surə kap dilak vəna ləubina."⁹Le nuatum kə Muar kə lœuyilē ko- nakə tat- na muata ni, na gei lə þulok gya," Nə woya nə wap gong nyam nwu se killing na, kəna mua lamba na dansina, kə kō nāna,¹⁰Na ma lang na nu myi Inabi kə nyi þanglə kə Muar, myi Inabi nwu ni nuka na kəbə ni kəu dre deikrak kə yualə na. Yugul nwu nə nu nyi, ni tua na nung lua si kele nuatum kə Muar kə lœuyilə lekə mālə se sikə yu þangam. ¹¹Dū wurə tavə tang boni ni lub tol yilə lə kə ding falə na ye, ngəma ni ye lə dāfar selə vorə- yele wap gong nyam nwu se killing na, se leko mua lamba kə dīn na. ¹²Vei nung nwu mua yue munyal nyim nyi ke le ko nwu zuab dra ni nwu, ni nwu ni mua nung warə kə Muar se və ba nyi sə kə Yesu.¹³Larə þulok lœuyilə kə gei gya," A vəla nung nwu: Mam takē le konuw þira dre kə Muar nwu." "Bakure," killing gei gya," sukā kəni ngəma sə yi ni, ləmi nung nalə ni kə mua tāni."¹⁴Lang, wurə yue tei kə vorum. Lang mua yuka yugul u ləu tei yi. Na də se Lopol bi ləuna se zuam kə yualə nāna. ¹⁵Nung le nuatum kə Muar kə lœuyilə ko na dī na fu gwam dre tura wap Muar kə na lūna nwu na u ləu tei nwu lə þulok kə nyimə gya: " A pə zuam mua kə a zabi və kai. Ləmi ləuna və kainung pei vei nə, ləm lœugwam dui nə pei və kai nə."¹⁶ Nung na nwu na u ləu tei nwu na wab zuab na lœugwam wurə ni kai lœugwam.¹⁷Le nuatum kə Muar kə lœuyilē ko na dī dre tura wap Muar lœuyilə na mā na də se zuam kə yualə nāna boni.¹⁸ Boni le nuatum kə Muar kə lœuyilə dī dre dəmvei nyəknung kə le nuatum kə Muar tura wab Muar, na d'ua sa kə lua nwu nə. Na vei lə þulok ləukə ko nwu də se zuam nua kə yualə nāna nwu gya, " A pə zuam mua nua kə yualə nwu a kəp lə ye zək myi kə kap Inabi kə lœugwam ye surə na dui nə."¹⁹Wurə le nuatum kə Muar kə lœuyilə nwu ya zuam na lœugwam kə na kəp ye surə kap Inabi kə lœugwam kəna gəm dəmsua və kam myi nyi þanglə kə Muar.²⁰ Wurə ni tam lə bo və kam myi inabi lə tura mal zə wurə yue kavə þu vei bina pam se bel si nua kə duka tura na pei 1,600.

Chapter 15 Nung wurə lang ye nung ko ləuyilə ləkə murə ni fəmləu: Yele nuatum kə Muar ləuyiləbbon nāra də se ye bila ʃon nāra nanung lə ye bila kə suɔk nua nə pip, və nayī kə Muar kə kəuləu nāni.

Chapter 15 Nung wurə lang ye nung ko ləuyilə ləkə murə ni fəmləu: Yele nuatum kə Muar ləuyiləbbon nāra də se ye bila ʃon nāra nanung lə ye bila kə suɔk nua nə pip, və nayī kə Muar kə kəuləu nāni.

²Lang nung ko lang mua wuma kə glass ni nūnga na lə lua. Na dei gyiam kə wuma vei nung nwu ye le ko nwu tang murə ləukə gwang nyam nwu se ʃəmləu na, se lamba na nwu nua kə dīn na nwu. Ni se yē nung bī nā ni ko nwu Muar ngə ni.³Ni tua zī kə Musa, zəba kə Muar, zīkə yu bangam: " Ye nung nalə mua lə murə lə māli, Le dazə Muar, mua kə murə. Bakəko mua ləkənak vorə nwu pip, Gub lekə ləugwam pip.⁴ Wotən kə sū mua ye tən, le dazə, Kə ngə murə lə dīn mua ya? Ləm mua ʃon kwin ləkənak. Ləugwam pip kə yə sī mua kə wap mua Ləmi ye nung nalə mua kənak ni dīlə nilə bī nə.⁵Ni əba və ulə kə gei nua suka dre kə tura wab Muar ləuyilə.⁶Dre kē vei kə mālə ko dreng ye nwu ye le nuatum kə Muar kə ləuyilə ʃon nāra ni mua bila nāni. Ni tua ye nung sə kə mālə kə yumvei se tal kə mālə ləu nyigwa ni.⁷Kwin dre ke nung nwu ʃon nad nwu Muar mab ni də sē ngəma nwu ngələ ye le nuatum kə Muar ʃon nāra daro kə yumvei ʃon nara nwu yualə kə Muar yi dre, na nwu na se ngəma ko nwu və suɔk kə falə na ye nwu.⁸Du ʃləm yi tura kə wap Muar nwu ye ta kə murə kə Muar se tākə sāna. Lekə ta dre na ye se bila nwu ʃon nāra nakə le nuatum kə ləuyilə nwu ʃon nara nwu fānə.

Chapter 16

¹Larə þulək kə nyimmə dātura wab Muar kə gei lə ye lenuatum kə Muar ləuyilə þon nāra gya, "Ya ta təya kəu yualə kə Muar daro þon nāra ləugwam."²Lenuatum kə Muar ləuyilə kə nuasī ta təna kəu kə dārō kəna ləugwam; Ye nunglua kə þaka se ye matwal kə yilə dī səkə legul nwu se lamba kə gong nyam nwu səni, ye le ko kə wap killingna nwu.³Le nuatum kə Muar ləuyilə kə rabbi yə kəu kə dre daro kəna nung gongwuma. Wurə bina lə yue, lang mua yue kə kuma yugul ko ngəma sə ni nung gongwuma wurə ni bira.⁴Lenuatum kə Muar ləuyilə kə tat kəu kə dre daro kənā nung ke wuma se ye þuamyi, wurə ni bina lə yue. ⁵Nungngi larə lenuatum kə myi gei gya, "Mua lekənak - kə gigyeu se kə dəngngi se kə sī, Yugul ko drəng ye səna, - ləmmi a gei kwan ləu kə ye nung nwu nə. ⁶Ləm ni kəu yue kə ye lebākənak se ye lenuatumna. A ngə ni yue ni nu; nung nwu unilə nə. ⁷Wurə larə yalnyeknung vla agya, "O, Ledazə Muar Ledāsāveipip, Ye kwan mua kə gwanga se kənak."⁸Lenuatum kə Muar ləuyilə kə net kəu kə dre daro na ləu kə far, wurə ni ngə na dra kə suen ye legul lə lua. ⁹Zuelə kə lua suen ni, wurə ni gei kpaila sə dīn kə Muar, nwu də se sā ləu kə ye nungyīveikəþaka nwu. Ni yəba və mapdrani se və ngəna murə.¹⁰Nung lenuatum kə Muar ləuyilə kə nob kəu kə dre daronā ləu və ulə kə gong nyam nwu. ¹¹Wurə ni tang kwarənā ni lə ləi suka yīlī. Wurə ni gei kpaila lə Muar kə ləuyilə suka səyilə se nunglua ni, ni yiba kə mapdra ni dre Ye nung ni fa və nali nwu.¹²Lenuatum kə Muar ləuyilə kə nāsin kəu kə dre daro kə na nung sue kə murə Affratis. Məkyi na wurə koi suka kəna map dra kə ye gub nwu kə yili dra kə lali ləu. ¹³Lang ye killing kə þaka þon tat izua se ye frog nwu kə ili nuakə dragon, kə gong nyam se le gei nuatum kə kiþa. ¹⁴Ləmmi ni ye killing kə yuakəþaka nwu kə na ye nung fəmləu kə murə, ni dua tāke gub ləugwam pip suka kə tani gəm nung ni vəkə kwin kə ni suvum gong dafar kə Muar ledāsāveipi.¹⁵("A lang! Mə yili þa levani! Dimpak yugul ko bā kikana səvə lang drā, kə kang ye nung sə na suka ləmmi nungkəusə kəna dī sə tuko.) ¹⁶Yini gəm nungni vəkə kwin vei nwu ni lū nalə sua Leibrani gya Amagidon ləu.¹⁷Nung lenuatum kə Muar kə ləuyilə kə nārā kəu kə daro na dre yua. Wurə þulog kə nyim dī dāturawabmuar sə nung-ulə-gub, gei a gya, "Nungngi nasənə. ¹⁸Ye və nyanglua, se ye þulək kə nyang, se vəgbəm kə gamvir nyimdə pəvei pip, lang bālə vəsang kə ləugwam, - lok sang kə ləugwam nwu yugul dī ləugwam nwu dəba və langngi kəbə, gra vəzəri kə dəmsua sī. ¹⁹Dre zəkə murə nwu gab þon tat wurə ye ganglangzri yəu þanglə. Nung Muar ngəm nungləu kə gong Babila dānyina, wurə na ngələ ganlangzri myisurəkap se yualəna kəþaka dre deikrak.²⁰Ye ləugwam kə laya nung nādremyi la pip, ye talkyuam ko ye. ²¹Ye gong myinungsuratal ni mu þinā mua talent kwin, fan sua ləuyilə ləu ke legul. Ni pe Muar suka nungyivei kə myinungsuratal nwu ləm nungyivei þakadīng.

Chapter 17

¹Kwin dre ke lenuatum kə Muar ləuyilə bon nāra se daro kə nāra, yəna gei ni gya," A Yə, yəmə tāmuə nasə kwan lenanualəbaka nwu u ləumyi ləkpngali nwu. ²Sena ye gub ləugwam kə na nualəbaka. Lə ye myisurukap na nualəbaka ye legul nwu u ləugwam nwu bina lang nu.³Nung lenuatum kə Muar ləuyilə pə mə d'uarə dre dākānanyam dre killing, ta lang ləse u ləu gong nungbā ko də lə kə nyini din kə bəka pə səna pip. Gong nungbā se ləu na nāra kə bina bon sob ləuna. ⁴ Ləsē na mab səna lə nungsə kə nyini kə banga banga sə nyini kə kə nungtwasəna, se tal kənak, na mua deikrak kə yummə se nungkəbaka ko mā bo se ye vəna nualəbakanaya yi deikrakki. ⁵Nua dansi na ni vəla dīng kə ko muara səna muara nwu nungngi a: 'Babilia kə murə, nakkə ye kilaki se ye nungkəbaka ləugwam pip."⁶Lang ləse nwu na yīrə ləyue ke lebākənak se yue ke leko ni wob ləu lum kə Yesu. Langna wurə kikamə wurə sī ⁷Langku lenuatum kə Muar ləuyilə gei mi də gya, " Məka kə kikamua wurəya? Mə gei mua nung ləukə ləse nwu se gong nungbā nwu pəna, nungbā nwu se ləuna nāra se bi na bon sob.⁸Nungbā nwu a langna nwu, na yebo gigyeu, na ta tāvə ili gong galibua ko falə na ye ləu. nyi lang na ta vəwobvei. Ye leko u ləugwam nwu. Ye leko dīn ni ye dre Drengwol Ngəma lə və twabī kə ləugwam dəngngi - lang kika ni kə wurī nwu nə ni lang gong nungbānwu ze na də deng ləu, na ye ləko, tənnyi na ta tāvə ili bua ləko.⁹ Nungng nwu kə yidī ləunyi ko də se yikə. Ye ləu bon nāra nwu nung lə ye tal bon nāra nwu ləse nwu u ləu nwu. ¹⁰Ni ləye gub bon nob. Ye gub kə bon nōb yəu nə, tākwin, lang kə kwin yira yə kəbə; Nə na yə nə lang na uli tuab.¹¹Nungbā nwu də nwu, langku na ye gigyeu yira, na lə nāna na gub kə gongna; langku na ma na də dre le gub nwu nāra ləu, na ta vətangyi¹²Ye bi bon sop mua lang nwu nunglə ye gub bon sob ye leko nwu yira dāzənagub kəbə ləu, langku ni yue dra mua ye legub kə awa kwin bizua se nungbā. ¹³Nua ni pip kwin, wurə ni ngə nyimmə se murə lə nungbā. ¹⁴Ni su vum se Yu Bangammi. Langku Yu Bangammi yikə tangnilə vum ləm na Ledāzə ləuke ledāzə lang gub ləu ke legub nā se le kon nwu ni lūni lū nwu, leko ni sārə ni se leko na gwanga ləu."¹⁵Lenuatum kə Muar yilə gei mi gya," Ye myi nwu, vei nwu lenanualəka u də nwu, nanglə legul, gəmzuə legul kpngadə, se ye ləusua se ye nuazə pip.¹⁶Ye bi bon sob nwu a lang nwu - nī se nungbā lang kə səng lenanualəbaka. Lang ni dī ye nungna pip kəni mang natā sə tuko, ni yārə nyamna, kəni suen na nung lua nungkwin. ¹⁷Ləmmi Muar fā və bā nungngi ləunyigwa ni kəni na nungnwu na yidī tākə vəgab və ngə murə nagub ni lə nungbā hā senə ye suka kə Muar nə nasə da.¹⁸Na ləsē nwu a lang nwu nā lə gongzə nwu se murə ləu ye gub kə ləugwam.

Chapter 18

¹Tamal kē nung nwu pip, lang le nuatum kē Muar kē ləuyilə se sā kəvnyimə, ni gabvei ləugwam lə murə na. ²Na ʃuak vei lə ʃulok kē murə a gya, " A yəu nə, a yəu nə gonga Babila kē murə! Na bina lə və ulə kə limi nə, və pa kē killing kē yua kē ʃəka pip, se və pā kē yulung kē yuakə ʃaka ko mābo nwu pip.³ Ləmi le kapzə pip nu teilə dilak vəna ləubi na. Ye gub ləugwam pip ni lausē na nə. Ye le kə gā dəb nung yue nung sə kambo sə sa log vəna ye nung na."⁴Nung larə ʃulok ko ləuyilə gei gya, " Ya dī dra na, legul mə, Sukā kē so ya ta dre nungkə na gəng, Sukā kē sogi ya mua bila na gəng. ⁵Nungkə ʃəka na ba trung mua və ta ləuyilə, Nung Muar ngəm yē nungkə ʃəka na. ⁶Ya kurə nalə log kika na lə ləuna ʃanung ko nwu na nalə ye leko nwu, kəya pəm rab ya kwana nung nwu na nali nwu, dre deikrag nwu na kira nwu, a kira nā dre bō rab.⁷Murə nwu na ngəli lə ləuna kəna u dre təilə, a tua na dre vəna yī kə kpngalə səvə ngəm suka na gei dā nyina gya, ' U mua mə gub; Mə ləse zuwa kəbə, Mə dəba vəlang suka yīvei ye. ⁸Banung nyi far kwin bila na kə yənā də: Bua, və del yī, se gom. Lua kə suen na, ləmi Muar nalə murə, na nung nā na gei kwan na"⁹Ye gub kə ləugwam nwu ni na ləubi səna ni ʃuan və mang bo nwu və dəlle də ləuni sevə tua nua ʃui nəni lang dūlua kə wuri ləu kə lua nwu suen na.¹⁰ Ni sū ni dəi lə tūra suka yī nwu ləse dre nwu, a gya, ' Vei bāna nə, vei bāna nə gongzə nwu, Babila, gong zə kē nyimə! ləmi tākə tura ye ni ʃaplua mua."¹¹Yele na nung dəp kē ləugwam ka kəunung myi se lē lə suka na, ləmi le dəp nung na koyē- ¹²Le kə deb bi, tal kə mālə, fulung se ye nung lə kpngali.¹³ Se kirfa, se kaya yəng nyini, se turare lua, se mur, se mol alkama, se nyak, se ʃangam, se dukka, se ye zəba se killing kē yugul. Ye surə kap nwu mua dei vəri dəng lə nung ʃuilə nwu dua mang mua nə. Ye səteilə mua se nung yumvei mua pip ni la və lang se ni ko ye¹⁵Lə kə yue nung suka na, ni dai gwam lə tura suka bonni nwu na tang, ni dəlle se dafu kē ʃilling lə ʃulok.¹⁶Lang ni gei gya, " Vei ba mua nə, vei ba mua nə, gong zə Vətəu ni map na nung kē mālə, dre nungkə banga banga, se scarlet, kəna map səna lə Zinari, se tal kə yumvei lə māli se lu'u lu' u!¹⁷ Na ta tura kəbə ye nung nāna ʃanglə pip. " Le ba kwat ləumyi se le kong gā ləumyi wuma, se ye lē ləukwat se ye le konwu kē yue nung tank nua nə ləu myi wuma nwu ni dei lə tūra wuli.¹⁸Ni ba ʃuakvei də ni lang dūlua kə suen na ni gei gya, " Gong zə kə la pei mua nə ya gong zə nwu?"¹⁹Ni ʃa kundfur ni wuta ləu ni pip, kəni əba ʃulok ni, ni yilə dre nyi ʃanglə, " Vei bā mua nə, vei bā mua nə, gong Babila, vei nwu na woya se ye kwat myi ləu wuma yue nung sə kambo dre nung nā na.²⁰Langku nyi tūra bo wurə ma ʃangla." Ya u lə dāfu kə vurum səna, ləuyilə, Ya yele ba kənak, ye le nuatum, Muar pina nua ya sə və ʃab lua na nə!"²¹Gong lə nuatum kē muar pə tal kong muanyi namnung kə na wa dre wuma gya, "Gong Babila kap zəH nwu ni wa na bakong dre nyi ʃanlə və lang na ko ye.²² Və larə ʃulak ye nung bigam, və gab dang, nung bi, se ye na durə və larə ni ko ye. le kə map map nung lok laya pip və yue ni ko ye. bulak nung nam və lari dre mua koye.²³Və lang lua kə gabvei dre mua ko ye. Və larə ʃulok ləse fū se ləbəi na və larə dre mua ko ye, ye le konwu se nung dəb nwu ni ye gub ləugwam nyi ʃam ye kap zə ləugwam pip ni ʃam ni suka gəbənning mua.²⁴Ni yue və lang yue kə ye le nuatum kē Muar ləuyilə se ye le nākə Muar dre se yue ye le konwu ni wob ni ləugwam."

Chapter 19

¹Tāmal ke nung nwu pip larə zəng ɓulok kə nyimə ɓulok legulvlə kpngali dre kə ləuyilə a gya, " Halliluya. Ngəma, murə se sā nung kə Muar bi pip.² Kwan na lə kə gonga lə mali na na kwan kə gonga lə le na laubi ngə ɓanglə ləugwam lə nungkə bəka kə na laubi na. Na pina sua kə yue kə yə zəba na nwu na wob nwu.³ Na tualəu və gei ko kə rab gya, " Halliluya! Dūlua wurə sə na kə tol yələ lə kə dīng falə na ye." ⁴Ye le era Fakwin dili nad se ye nung Muar map bon nad nwu ni kləng sua si kə Muar kə ni wap na muari nwu u və ulə na. Ni gei gya, Bakure.

Halliluya!⁵ Nung ɓulok də wurə və ulə na a gya," Ya wab Muar bi nwu, Ya ye zəba na pip, Ya nwu ya ngə na murə nwu ye le konwu lə kə nyang sə kə murə.⁶ Langku larə ɓulok ko kə wuri lang mua ɓulok ye legul kə kpngali, mua və ɓuakvei kə myi sue kə murə sə ni mua lang mua və tuala kə gamvərə gya, " Halliluya! Ləmi na Muar na u dre murə na, na ləu ye nung pip.⁷ Sua bi u se dafu kə vurum kə bi u se səteilə kə bi ngə na murə ləm və səp zuarə kə yu ɓangam nwu pei vei nə. ⁸Ni ngə na dra kə tua nung sə kə mālə nwu ni zuab na dī nyal tuko (ləmi nungsə kə mālə nwu nung lə kika kənak kə legul kənak)⁹ Le nuatum kə Muar kə ləuyilə vəla mi gei gya," A vəla nung nwu: nung kənak ulə kē leko ni geini suka vəta zuarə se yu ɓangam." Na geimi boni gya," Nanung lə suka kə Muar kənak."¹⁰ Kləng sua si na kə wab na," Langku na vəla mi gya," A nung nwu gəng! Mə yugul ba mua se ye nyin mua nwu gab sua suka tum kə Yesu nwu. A wab Muar, nyi suka nuatum ləu kə Yesu nwu nung killing kə Muar.¹¹ Nung wurə lang ləuyilə əba, wurə lang duka kə vurum. Na nwu na kwak na nwu ni lu na lə le na kənak se gonga. Dre gonga na gei kwan na se və suye vum na.¹² Kwanung na len kə lua, ye dūlua lə kpngali ləuna, dīn na də ni vəla luəna lə kə ira ye se bula na.¹³ Na tua nung tuasə nwu ni ba na dre yue, kəni ba dīn na lə suka kə Muar.¹⁴ Yele ta nauvum kə lə mua tāna ni ɓu ləu duka kə vurum ni tua nungsə kə vurum dreng ye də.¹⁵ Dazang na kangfai kə yualə dī dre, sukā kəni kəp lə ye legul ləugwam, kə na lau gub ləu ni se kap bi nā na. Dəmsua nwu ni kam myi surkap Anab vei nwu na tambo ləuwi dre kə zuelə nyi ɓanglə kə muar lə murə pip.¹⁶ Na də se dīn nwu ni vəla sə nung tuasə na se ləu səkna: " Gub kē gub pip se ledāzə kele dāzə pip."¹⁶¹⁷ Yele ta nauvukə lə mua tāna ni ɓu ləu duka kə vurum ni tua nungsə kə vurum dreng ye də. Dazang na kangfai kə yualə dī dre, sukā kəni kəp lə ye legul ləugwam, kə na lau gub ləu ni se kap bi nā na.¹⁸ Dəmsua nwu ni kam myi surkap Anab vei nwu na tambo ləuwi dre kə zuelə nyi ɓanglə kə muar lə murə pip. Na də se dīn nwu ni vəla sə nung tuasə na se ləu səkna: " Gub kē gub pip se ledāzə kele dāzə pip."¹⁹ Lang na gong nyam nwu se ye gub ləu guam ba lə le vum ni.ni u və gəm nung ni sə zua kə ni su vum na.²⁰ Ni mua gong nyam nwu se le nuatum kə muar kə kiba nwu kə na nung fəmləu si na.na dam ye le kong mua lamba kə gong nyam nwu se ye le kə wap nungbirna na nwu.ni lə kə rab ni nwu ni twa ni dabuwa kə lura zələm-zələm²¹ Ta ni nwu pip ni wob ni lə kafaing nwu dī sua na le kə kwag duga new.ye yullung pip tang kuma nyam ni.

Chapter 20

¹Nung wurə lang le nuatum kə Muar kə ləuyilə kə fanni ləuyilə na sē nung əba nuabua ko və suɔk bi ye nwu lang ʃoni na sē bel bi dānā na.² Wurə na mua mungkullum ʃəg kə korə, nalə mungkulum yəna səpna sal fānob bo sob.³ Na wāna dabua nwu ʃuabi ye, yəna zong tua na lə nung zong nung, sukā sogyi kəna dəm legul ko gəng, hā sal fānob bo sobbi yə kəuləu, tamal kəni ʃira na nā dafar bon tuab.⁴ Nung na yē nung ulə na gub na lekə u ləu nyi yē leko ni ngəni murə və na kwan dānā ni, langku ʃoni lang leko ni kəb ləuni suka və gei nung ləu kə Yesu sē və gei nuatum kə Muar. Ni yiba və wab Mungkulum sē kundul, ni mua yē nung vəla nuadansi ni sē dānā ni kəbə, ni yue ngəma, ni na murə sē Yesu le yongləu sal fānob bo sob.⁵ Tā yē leko ʃira nwu yue ngəma kəbə sē sal fānob bo sob kələu dakei. Nung ləvə wurə kə nuasi.⁶ Māding səkə yugul nwu yue tua kambona dre lekə wuri lə nuasi. Bua kə rab kə yue murə ləuni yē. Ni ulə lə lē fānua suka kə Muar sē le yongləu lang ni gub sēna sal fānob bo sob.⁷ Tamal nə sal fānob bo sob kəuləu nyi, ni mangna lə mungkullum və səb.⁸ Lang na dī na tava dəm legul tua ləugwam bon nad. Gog sē Magog na gəmnung ni na talə tua vum. Ni kpngali lang mua sua zue wuma.⁹ Ni tol yilə ni dei nung gwam lang kuni giləng və gəmzua kə lekə bakənak se zə nwu ni na suka ni nwu. wurə tua fan ləuyilə yə tangni.¹⁰ Mungkulum nwu dəmni ni pəna ni wā nung tua nwu kə tang nwu vei nwu mungkullum sē yē gei nuatum kə bəka ʃoni ni tua ni tua. Ni na yilə dāfar se lə vorə hā və kəuləu ye.¹¹ Nung wurə lang və na gub na kə murə ləkə vurum. Ləugwam se ləuyilə d̄ueni nung ni sina, ni ye se vei nwu ni tali nwu.¹² Wurə lang yē lē ko ʃira nwu yē leko murə sē lekə nyam deisi kə nung ulə na kwan na, ni wurə ni əba ye drengwol ko drengwol ngəma. Ni na kwan lə leko ʃira nwu ləukə nung ni vəla dre drengwol, ləu kē nung nalə ni.¹³ Wuma ngə yē leko ʃira nung na, ʃira tua sē Hades ngə yē leko ʃira dre ni langku yē leko ʃira nwu ni nani kwan ləukə nung nalə ni.¹⁴ Bina ni pə tua sē Hades ni wā nung tua. Nung ləvə ʃira tua kə rab nung gong tua.¹⁵ Nə wiya ni yue dīn na ni vəla dre drengwol ngəma kəbə nyi, ni pəna ni tua nung tua.

Chapter 21

¹Langku wurə lang ləuyilə kə fū sē ləugwam kə nuasi duanə, se myi wuma ko yēbo. ²Nan wurə lang zə kənak, Urushalima kə fū, fan ləuyilə səkə Muar, ni map na langmua ləse fū kə ləbəi zuara.³Wurə larə əbulok ləkə murə ləu nung ulə nakwan gei gya, " Lang! və ulə kə Muar dre legul kə əlling, na uli səni. Ni uli lə legul na, lang Muar lə ləuna kə uli səni na uli lə Muar ni. ⁴Na fira yē nung myi nung ni, lang nyi və bira bua ko yē, nyigwani kə bangli ko yē və delle ko yē, ko və nayi, ye nung kə nuasi due ni nə.⁵Yugul nwu u ləu nung ulə nakwan na gei gya," Ya lang! Mə map yē nung pip lə fū." ⁶Na geimi gya," Ye nung pip na nə! mə lə nuasi se lə səck ta, lē zəbī sē le səck nua. Nə woya dērə nana mə ngəna məki tuko na nuli. Nuabilla myki ngəma.⁷Nə woya dīləu nyi na yue yē nung nwu lang mə uli lə Muar na, lang na uli lə yumə.⁸ Langku yē lē suvələ sē leko yəba və ba kənak, sē lē nung kə bəka, lekə wobvei, se lē naləubi kə bəka se lē na wū, sē le wap kundul sē yē le kyəb kiba, və uləni nung lua nwu kə tangni. Na nung ləbuua kə rab.⁹Kwin dre kē lenuatum kə yilə yə səmə, na nwuvse kadog nwu nung kə bəka bon nāra yə dre nwu, na gei gya," A yə wong lang mə tamua nasə ləsefū, sē kə yu bangam."¹⁰ Wurə na pəmə na dūarə dre killing na talə ləutal kə murə na tāmə nasə Urushalima kənak kə fanni ləuyilə nakə Muar.¹¹Urushalima se murə kə Muar, yumvei nəkə pənung langmua tal kə yummə lang mua crystal se jasper. ¹²Na də se gong korə myi gələngzə sē nua dra zə sob dili rab, sē lenuatum kə ləuyilə nua dra zəri. Nua dra zəri ni vəla dīn kabzə kē lē Israila sob dili rab səri. ¹³Dra kə bi nua tura tat, dra kə dəmnua tura tat, dra kə yob nua tura tat, dra kə ladā nua tura tat.¹⁴Korə gələng gong zə yəng sob dili rab, Langku ləuni dīn kə lenuatum kə Muar sob dili rab kə yuə bangam ni vəla səri. ¹⁵Yugul nwu gei suka səmə nwu na se kab kira guna nung nwu ni map bi kə yummə, nua tura sē korə zəri.¹⁶Zəri laulə ailī; guna kwin se ailə na. Na kira guna kə zəri lə nung kira guna kə nung kəna yue fəsob bua fətat (guna, ailəna se tayı ləna kwin) ¹⁷Na kira korə gələng zəri, fənob se farab dili nad lə və kira guna nung kə yugul (nan boni ləvə kira nung kə lenuatum kə ləuyilə).¹⁸Ni myi korə gələng zəri lə ye tal kə yummə, mua əbanung bi kə yummə. ¹⁹Və tua yəng korə gələng zəri ni map lə ye tal kə yummə. kə kwin jasper, kə rab Sapphire, kə tat agate, kə nad Emerald,²⁰Kə nob onyx, kə nāsən camalian, kə nāra crysolite, kə gongna beryl, kə lasong Topaz, kə sob chrysoprase, ka sob dili kwin nang lə Jacinth, sob dili rab ni map ni lə nung kənak;²¹Nua dra zəri nwu sob dīlivrab ni map ni lə nung kənak; Zə kə laya nwu ni mapna lə nung kənak. Ye nung dra ganglang zəri ni mapni lə nung kə yummə lang mua yē dəlanga kə yummə. ²²Lang tura wab Muar zəri kəbə, ləmi zəri Muar lekə murə se yu bangam ni lə tura wabnungni.²³Zəri yidi yummə kə far ko pī bo sukā ləm yummə ni drena.²⁵ Ni num nua dra zəri lə dafar yē, vorə ye vei.²⁶Legul kə yeli yummə ni se murə ni vei, ²⁷Nung yē le nung kə bəkavkə ta vei, Langku yugul ko ye nwu kə na nung səkəulə ko dəmvei bula ye leko nwu ni vəla dīn ni dre drengwol kə Muar kə ngəma.

Chapter 22

¹Nang le nuatum kə ləuyilə yə tāmə nasə bua myi kə ngəma, kə yumvei lang mua karau kə kyelle ləu nung bula na kwan kə Muar se kə yu bangam. ²Ləu nung dra ganglang zəri. Nua gum sue mua yue kab ngə ngəma, na se surə kab sob dili rab lə kwin kwin, na suri lə pe- le -pe. yang na kə dili gyarə sə legul. ³Lang ku və kurə mam tāna koye. Ləu nung ulə na gub na se yuna kə uli nadre zəri, yē zəbana kə wabna. ⁴Ni lang nung na, lang dīnna kə uli nua dansīni. ⁵Vorə yē; və yidī yummə kə lua yē ko yummə kə far ləmi Muar kə ngeni yumvei. Ni na gub sena ləkə ding. ⁶Lenuatum kə ləuyilə gei mi gya, " Yē suka nwu na gei nwu gwanga. Le dazə, Muar kə killing ke le nuatum kə ləugwam, tum le nuatum ləuyilə kə tā nasəri lə zəbana yē nung kə nasi gigeu nwu." ⁷ " Lang! mə yəli lə zəmi! Mam tākə yugul nwu kə na nung nalə lə nung kə si nwu ni gei dre drengwol nwu." ⁸Mə, Yona, mə lə nāmə larə kə lang yē nung nwu. vorə nwu larə kə lang ni, wurə baləu mə sua si kə lenuatum kə ləuyilə kə wabna, le nuatum kə ləuyilə nwu tamə nasə kə nung nwu. ⁹ Na geimi gya, " Na gəng! Mə ma mə zəba mua, sē yē du mua lenuatum, se ye leko nwu kə nanung nalə lə nuasuka dre drengwol nwu. A wap Muar mua!" ¹⁰Na gei mi gya, " So gyi a num nua mua ləusuka kə si dre drengwol nwu gəng, vorə badi nə. ¹¹Lē na nung kə bəka, na nung bəka na, lē dreng na dreng na. Le nung kənak na nung kənak na." ¹²"Lang! Mə yəli lə zəmi. Nua kambo mə namə, mə ngələ woya pip tākə nung nalə na. ¹³Mə lə nuasi, mə lə suč ta, və zabi səvə sučak nua. ¹⁴Mam takē leko nwu zuab nung tua səni, sučā kəni yue və tang surə kap ngəma, kəni dua ni ta nua tura dazəri. ¹⁵Dagwam langku yē dua se gəbərnung, sē le na ləubib kə bəka, sē lē wobvei sē lē wab kundful, sē lē kə na suka və kəb kiba. Mə, Yesu tum lenuatum mə ləuyilə kə yəni gei lə yē lē wab ma ləu yenung nwu mə vəbi kə Dauda, bən kə yumvei lə bini." ¹⁷Killing sē ləse zuarə gei gya, " Yə!" nə yugul ko nwu larə gei gya, "yə!" woya dre səna, nyi na yə nə woya kə yidī nyi yəna mua mykə ngəma tuko. ¹⁸Mə geilə ko woya nwu larə və gei nuatum kə si dre drengwol nwu: nə woya tualəu nyi, Muar kə tualəu ke gyarə nwu ni vəla ni dre drengwol nwu. ¹⁹Nə woya pə ye nung ko dre kə pə yē nua kəna dre kab ko nwu kə ngə ngəma langku dre drengwol nwu. ²⁰Yugul nwu gei ye nung nwu a "O" Mə yəli ləzəmi, Bakure yə Yesu le yongləu. ²¹Və bang nābi kə Yesu lē leyongləu u sē ko woya. Bakure.